Historia

artis grammaticae apud Syros.

Abhandlungen

für die

Kunde des Morgenlandes

herausgegeben von der

Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.

IX. Band.

No. 2.

Historia

artis grammaticae apud Syros

cui accedunt

Severi bar Šakku dialogus de grammatica
Dionysii Thracis grammatica syriace translata
Iacobi Edesseni fragmenta grammatica cum tabula photolithographica
Eliae Tirhanensis et duorum anonymorum de accentibus tractatus

Composuit et edidit

Adalbertus Merx.

Leipzig 1889

in Commission von F. A. Brockhaus.

MANIBVS

GVILELMI WRIGHT

CANTABRIGIENSIS

EXIMII SOCIETATIS NOSTRAE DECORIS

HOC OPVS

SACRVM ESSE VOLVIT

AVCTOR.

Praefatio.

Ea mihi videtur nostra aetate litterarum Syriacarum condicio, ut paullatim procedendum sit a descriptione codicum et collectione observationum singularum ad delineandam totius rei litterariae imaginem, quod ita tantum fieri potest, ut singularum partium accurate perlustratarum initia, incrementa, decrementa, extremae condiciones seorsum depingantur. Itaque historiographiae, poeseos, philosophiae, theologiae, medicinae, et si quae aliae sunt artes, historia describenda est, et quod majus et difficilius est, scriptorum vita, mores, indoles litteraria, consilia et proposita exploranda sunt, ut pulsis nebulis eorum personae quasi vivae procedant, quibuscum commercio quodam ingeniorum jungi, quorum gaudiis delectari, quorum doloribus affici possimus. Quod si non fit, nihil unquam habebimus nisi membra disjecta manibus doctis trita hominum oscitantium, e quorum laboribus operosis fructus in usum publicum non redundabunt. Denique nisi historia litterarum cum historia cultus humani civilisque conjuncta componitur, verus philologiae Syriacae finis non attingitur, et qui ab adolescentibus de conscribenda dissertatione consuluntur nihil melius suadebunt, quam ut scriptoris cujusdam vitam, ingenium, consilium perquirant, ut historia litterarum suo nomine digna ex singulis talibus lucubrationibus paullatim possit componi. Syrorum natio, quae reipublicae unitate nunquam coercita vitam litterariam tantum vixit et peculii graeci haeres per decem saecula locum medium inter graecas et arabicas litteras occupavit, partes gravissimas in historia litterarum humanarum egit, quas accurate perquirere et describere opus est laborem utilitate compensans.

Ex magno illo negotio partem parvam eligens libro hoc historiam studiorum grammaticorum descripsi, quae propter materiae simplicitatem et propter restrictum librorum grammaticorum numerum facillime tractanda videbantur. Quum vero ex libris grammaticis praeter Barhebraei et Eliae Tirhanensis et Eliae Nisibeni opera publici juris nihil sit factum, operae pretium visum est adicere ad historiam grammaticae etiam documenta inedita, Dionysii dico grammaticam et Severi dialogum, quem propter maximam difficultatem, quam typothetae parasset punctorum in Severo copia, manu mea describendum censui. Denique

Wrightio concedente ipsius editionem fragmentorum Jacobi Edesseni repetivi, cujus exemplaria quinquaginta a Wrightio distributa perpaucorum in manibus sunt, nec vero in Wrightii catalogo manuscriptorum Syriacorum ii loci continentur, quos codex Oxoniensis exhibet. Itaque totam Wrightii editionem libro meo adscripsi simulque adjeci tabulam photolithographicam non sine difficultate paratam, in qua Jacobi vocales melius cernuntur quam in ipso codice. Josephi bar Malkon Rete punctorum et Johannis bar Zuʿbi librum prolixum edendos esse non censeo, quae scitu sunt necessaria excerptis meis exhibentur. E contrario dissertationes tres de accentibus Nestorianorum integras proposui, quarum auxilio Barhebraei compilatio illustratur simulque demonstratur, Barhebraei fontes ad varia pertinuisse systemata.

Omissis erroribus typographicis minoribus, qui lectoribus difficultatem non parant, graviores hoc loco recenseo:

P. 13 Not. 6 leg. ܡܗܠܟܝܢ pro ܐܬܠܟܝܢ. — Not. 7 ܠܐܝܢ ܡܫܬܘܪܐ pro ܡܫܬܘܪܐ.
P. 15 Not. 1 leg. B pro BC.
P. 20 L. 25 leg. A pro AB. — Ibidem Not. 2 juxta P ܦܼ corrigenda est.
P. 21 L. 4 deest pro dust.
P. 24 L. 10 dęluqęβal pro duqębal.
P. 38 Not. 1 Paranikas pro Paramisas.
P. 51 L. 17 ܦܣܘܩܬܐ pro ܦܣܩܬܐ. L. 22 appenderetur.
P. 92 L. 12 ܠܟܘܢ̇; L. 22 ܘܡܢܝܢ.
P. 94 L. 12 ܐܬܐܪܝܡ̣ et ܢܒܪܐ̣.
P. 99 et 100 in prima columna scribe Josephus pro Paulus.
P. 133 L. 10 in canonibus nominis pro verbi.
P. 188 Not. 1 in signo ܠܚܡܐ tenuius punctum haud bene expressum est.
P. 215 L. 20 dele Hilgard . . . p. 8¹/₃.

Ceterum P. 16. Not. 7 juxta ea emendanda est, quae P. 250 exposita sunt. P. 27 L. 15 pro *ἀπαρέμφατον* scribas *ἀόριστον*, non enim de Infinitivo praeposito agitur, sed de verbo finito. P. 44 Jacobi labores circa Pentateuchum (Martin La Masore P. 115) omisi. Denique ܡܣܡܟܐ P. 87 L. 10 uno puncto constare dixi, quod P. 95 L. 10 duobus punctis designari docetur.

Scripsi Heidelbergae, d. XXI. mensis Maji.

Adalbertus Merx.

Index capitum.

Caput I.

Prolegomena.

ܐܝܟ ܕܐܬܠܗܘܢ ܣܟܠܬܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܬܚܘܬ ܐܣܛܘܟܝܐ
ܘܗܘܝܢ ܠܗܘܢ ܡܟܬܒܬܐ ܠܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܡܪܕܘܬܐ
ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܨܝ ܠܡܠܬܐ. ܐܦ ܢܫܩ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ ܘܠܐ
ܢܫܬܘܢ ܠܒܐ ܘܢܗܘܘܢ ܒܒܝܬܐ. ܘܗܘ ܕܗܢܘܢ ܠܦܪܘܫܐ.

Honain bar Ishaq.

Ingenii graeci fertilitatem qui laudibus suis extollunt poeseos suavitatem gravitate temperatam, signorum venustam pulcritudinem, miram templorum atque aedificiorum publicorum majestatem, philosophiae denique res humanas et divinas perscrutantis profunditatem solent commemorare ac praedicare, et quis est, qui insignem Graecorum gloriam hisce in rebus detractet! Attamen nisi aliam rem excoluissent, quae tenuis quidem et jejuna videtur ei, qui oculis illarum artium splendore praestrictis contemnit id quod illis aequiparari nequit, nullo modo omnium populorum in bonis artibus fuissent magistri Graeci, quos totus eruditorum orbis celebrare solet. Inde enim a labentis imperii Romani temporibus, per tot saecula quotus quisque per totum occidentem Homerum legit et Pindarum et Sophoclem, quis signorum ac statuarum decorem est miratus, quas ipsos Romanos loco movisse et neglectas projecisse constat? Quis templorum magnificentiam curavit, quorum columnas Christianorum greges diripuerunt et ad basilicas suas exstruendas adhibuerunt? Denique quis in intimos recessus philosophiae penetravit et quae Graeci infecta reliquerunt perfecit? Attamen vero philosophiae studium prae ceteris viros ineuntis medii aevi doctos cum eruditione graeca conjunxit, cujus rara lumina intra tutos monasteriorum muros pingui Minerva conservabantur, ne penitus exstinguerentur. At non statim logices vel dialectices mysteriis adolescentuli poterant imbui, paranda erat via, qua incederent, et quae apud Graecos Stoicorum opera ex logica derivata est, grammatica medio in aevo aditum logices iterum reclusit. Cassiodorus et Isidorus Hispalensis studium grammaticae com-

mendaverunt, per quam ad philosophiam adscenditur, quae est porta theologiae, a studiis poetarum antiquorum abhorrebant, sui temporis judicium secuti, quo Gregorius papa scripsit, uno ore cum Jovis laudibus Christi laudes non capi, nec debere episcopum canere, quae laicum religiosum non decerent.

Quae saeculo sexto et septimo in Italia et Hispania inchoata est clericorum in monasteriis eruditio mox inter Hibernos ad magnam perfectionem est perducta. Theodorus Cantuariensis, Tarso oriundus primus in Britannia scholas instituit, cujus deinde vestigia prementes Beda venerabilis, Egbertus, Alcuinus, postea Hrabanus suorum temporum fuerunt lumina. Qui omnes litteris saecularibus adolescentes instituebant, ut melius exculti ad studium litterarum sacrarum accederent. Omnis vero saecularis institutio septem artibus liberalibus comprehendi solebat, trivio scilicet, ad quod grammatica, metrica, dialectica cum rhetorica pertinebat, et quadrivio, quod arithmetica, geometria, musica et astronomia constabat. Artium omnium maxime necessaria et quasi fundamentum haberi solebat grammatica, sine qua ne libri quidem haberi recte scripti possent. (Hrabanus de Clericorum institut. III, 18.) Itaque grammatica potissimum fuit, qua graecae eruditionis quaedam scintillae per tenebras ineuntis aevi medii sunt dispersae, et grammatici Graecorum totius occidentis fuerunt magistri per ea saecula, quibus bonarum artium studia frigebant.

Haud ita res cessit populo Syrorum, quorum in scholis tirones non a grammatica verum a lectione psalmorum incipere solebant, quod eam ob causam fieri potuit, quod Syri libros sacros sua lingua expressos legebant, in occidente vero apud Germanos, Gallos, Anglos, Hibernenses interpretationes vernaculae in ecclesiis non recitabantur. Ea enim fuit methodus studiorum, quum apud Jacobitas[1]) tum apud Nestorianos, ut psalmis perlectis primum novum tum vetus testamentum, deinde doctores ecclesiastici denique commentarii evolverentur.

Doctores qui apud Jacobitas legebantur erant Dionysius Atheniensis, Basilius, Gregorius Nazianzenus, Severus, Ephremus, Mar Isaacus, Jacobus Serugensis, Chrysostomus, Cyrillus, Theodotus, Archítheus (Arcadius). Quorum operibus accedunt historiae patrum, doctorum et martyrum, Palladii paradisus, Basilii Hexaemeron, Jacobi Edesseni orationes septem, ejus de Theologia oratio cum multis epistolis. Ex commentatoribus legebantur Ephraemus, Chrysostomus, Moses bar Cephae et Barṣalibi.

Doctores quorum libros Nestoriani lectitabant sunt Theodorus Mopsuestenus, Ḥanansišoš cujus homilias totius anni legebant, Išoš bar Nun, Paulus, Barṣauma. Libri mystici et ascetici viris maturae aetatis reservabantur.

---

1) Cf. Assemani Bibliotheca orient. III. II p. 937 sq.

Ex libris profanis in usum scholarum apud Jacobitas selegi solebant, Antonii Tagritensis liber, qui est ejus liber de Rhetorica ni fallor (Wright Catalog. II p. 614) Aristotelis Organon (Categ. Peri herm. Analyt. et Apodictica! Top. Sophist. elench.) cui adjungebant ejus Poeticam et Rhetoricam et Physicam acroasin, a Metaphysica vero abstinebant, cujus argumentum tantum discebant[1]). Quos libros profanos Nestoriani evolverint ab Assemanio non traditur, ceterum Aristoteli eos operam navasse constat. Ass. III. I. 85. Hoffmann de hermeneuticis apud Syros Aristotelis Lips. 1869 p. 141.

Non igitur studii grammatici vestigia in hisce regulis instituendae eruditionis clericorum invenimus et quod Assemanius deinde addit III, II 941, Babaeum Nisibenum in scholis grammaticam et musicam restituisse, non est comprobatum, nam in vita Babaei III, I 178 de musica et ordine canticorum quidem agitur, grammaticae vero mentio non fit. Quae qui secum reputaverit non mirabitur in occidente quidem grammaticas in usum tironum semper esse compositas, non vero apud Syros, quibus aliena lingua non erat necessaria, quum sua lingua libros sacros redditos legerent.

Ex universa igitur scholarum natura explicatur, cur Syri antiqui grammaticam neglexerint, simulque intellegitur cur ea ratio tractandae grammaticae apud Syros invaluerit, quam in libris eorum invenimus.

Studium fundamentale apud illos fuit lectio librorum sacrorum, in qua ut discipuli bene proficerent opus erat primum institutione rectam pronuntiationem inculcante, deinde explicatione vocum ignotarum vel etiam litteris similium, pronuntiatione et sensu distinctarum. Ex prima institutione processit doctrina de punctis, vocum deinde explicationes in unum volumen congestae glossaria produxerunt, itaque studii grammatici radices fuerunt curae in libros sacros orthoepicae et glossographicae. Quodsi quis singularum observationum et explicationum farraginem certo quodam ordine disponere conabatur, Grammaticorum graecorum aderant lucubrationes, quarum ad exemplum etiam Syri sicut Latini et Armenii grammaticas suas poterant delineare. Id quod re vera factum est, ea enim sunt grammatices apud Syros initia, ut quae in lingua habebantur vocum genera et formae ad normam grammaticae graecae disponerentur, praemissis regulis orthoepicis, quibus docebatur, quem sonum puncta vocalismum indicantia exprimerent. Quodsi hoc loco etiam vocum difficilium explicationem, quam nos lexicis tribuimus ad grammaticam retuli, Graecorum mentem secutus feci, qui Syrorum erant magistri, nam secundum Graecos

---

1) Locus Ass. l. l. 938 turbatus est, vox maṭematiqåje videtur delenda, et pro men šemšå χ̥yânåyå legendum est wo̥χen šemšå etc.

grammatices partes sunt 1 ἀνάγνωσις ἐντριβὴς κατὰ προσῳδίαν[1]) 2 ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους, 3 γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις 4 ἐτυμολογίας εὕρεσις, 5 ἀναλογίας ἐκλογισμός, 6 κρίσις ποιημάτων. Ceterum deinde ex glossarum collectionibus paullatim lexica sunt composita, quo facto grammatica liberata est a materia seorsum tractanda. Doctrina de punctorum usu et significatione pertinet ad partem primam (ἀνάγνωσιν), et quia recta membrorum orationis distinctio, quae punctis quae accentus dicuntur efficitur, ad ἀνάγνωσιν pertinet, antiqui grammatici primo loco egerunt de signis vocalium, de aspiratione, de accentibus vel potius de interpunctione, seriores deinde ab hac ratione recesserunt, ita ut post alios Barhebraeus leges de punctis ultimo loco posuerit, ita prorsus a theoria prima alienus, quam etiam Graecos rejecisse ex appendicibus Grammaticae Dionysianae intellegitur.

Quae hucusque e causis ad educationem puerorum pertinentibus concludere conati sumus, testimoniis ex historia petitis jam nunc demonstranda sunt, itaque in unam seriem congesta proponimus ea quae de antiquis Syrorum grammaticis colligere contigit.

Quod supra diximus, Graecorum grammaticos a Syris esse lectitatos, eorumque normam Syris fuisse exemplum quod sequerentur in componenda grammatica linguae syriacae, facile sibi persuadebit, qui memoria tenet quae de antiquissimis Syrorum conatibus condendae grammaticae traduntur. Quidquid enim tentatum est, a viris graeca philosophia imbutis, interpretandis Graecorum libris omni studio deditis, factum videmus. Ad quod eo magis est adtendendum, quia hoc interpretandi officium simul causa esse debebat, cur collectiones vocabulorum seu vocabularia syro-graeca, quibus termini technici philosophorum continebantur conderentur.

Quomodo interpretes illi egerint, quod intellexisse juvat ad dijudicandam condicionem textus syriaci Dionysii Thracis, quem mox propositur sumus, ex fragmento memoratu dignissimo cognoscitur, quod in fine Dionysii syriaci in Codice Musei Britt. Add. 14620 fol. 25b legitur hunc in modum ܐܘܢ. ܡܠܬܐ. ܠܟܣܝܣ
ܡܡܠܠܐ. ܐܣܛܘܟܣ ܣܘܟܐ. ܒܪܘܒܐ ܣܘܟܠܝܢܐ. ܐܦܣܛܘܡܝܣ ܕܚܘܪܐ.
ܕܡܬܬܡܝܢ. ܘܕܝܠܢܐ܀ ܐܦܬܝܢ ܡܬܚܫܒܐ܀ ܐܘܦܣܛܪܣܘܣ ܡܐܡܪ
ܟܐܦܐ܀ ܡܛܪܘ. ܡܕܒܠܐ܀ ܦܘܠܝ. ܕܪܡܐ܀ ܦܣܡܠܝܘܣ ܦܣܛܐ܀
ܐܦܘܣ. ܠܫܘܢܐ܀ ܐܝܪܘ. ܠܫܘܢܐ܀ ܗܘܦܘܣܛܣܝܣ ܩܢܘܡܐ܀

Quae habes nihil est nisi interpretatio syriaca inter lineas servato ordine verborum syriacorum interposita, deinde turbato ordine descripta, quae turbatio inde est exorta, quod Syri verba

1) Huc pertinent Syrorum leges de orthoepia

aliter disposuerunt quam Graeci Initium est definitio vulgata hominis: *ἄνθρωπός ἐστι — ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.* Sequuntur singula vocabula graece et syriace. Hanc definitionem Syrus quidam recte vertit ܚܝܘܬܐ[1] ܡܠܝܠܬܐ[2] ܡܝܘܬܐ[3] ܡܩܒܠܢܐ[4] ܕܗܘܢܐ[5] ܘܝܕܥܬܐ[6], quae verba deinde discipulus quidam cum graecis secundum numeros contulit 1 *ζῶον* 2 *λογικὸν* 3 *θνητὸν* 4 *νοῦ καὶ* 5 *ἐπιστήμης* 6 *δεκτικόν.* Quo facto haec exorta est series 1 *ζῶον* = ܚܝܘܬܐ, 2 *λογικὸν* = ܡܠܝܠܬܐ, 3 *θνητὸν* = ܡܝܘܬܐ, 4 *νοῦ καὶ* = ܡܩܒܠܢܐ, 5 *ἐπιστήμης* = ܕܗܘܢܐ, 6 *δεκτικὸν* = ܘܝܕܥܬܐ. Haec deinde litteris syriacis scripta postquam *θνητόν* = ܬܢܝܛܘܢ in ܐܢܝܛܘܢ corruptum est, hunc efficiunt textum: ܙܘܢ. ܚܝܘܬܐ. ܠܘܓܝܩܘܢ ܡܠܝܠܬܐ. ܬܢܝܛܘܢ [ܐܢܝܛܘܢ] ܡܝܘܬܐ. ܢܘܩܐ ܡܩܒܠܢܐ. ܐܦܝܣܛܝܡܝܣ ܕܗܘܢܐ. ܕܩܛܝܩܘܢ. ܘܝܕܥܬܐ܀ Similem confusionem hic illic etiam in Dionysio observabimus. Quae sequuntur nomina graeca primae declinationis accusativi forma exhibent, scilicet ܐܦܛܝܢ = *ἀπάτην*, ܡܛܥܝܢܐ; ܐܘܦܘܩܪܝܣܝܣ = *ὑπόκρισις*, ܦܪ̈ܨܘܦܐ ܬܚܘܦܐ; ܡܝܛܪܢ = *μήτραν*, ܡܪܒܥܐ; ܩܘܠܝܢ = *κοιλίαν*, ܟܪܣܐ; deinde ܦܣܝܠܘܣ = *ψιλός*, ܦܫܝܛܐ; ܐܘܪܘܣ = *ὅρος*, ܬܚܘܡܐ: ܐܘܪܘ = *ὅροι*, ܬܚܘܡܐ sic!; ܗܘܦܘܣܛܐܣܝܣ = *ὑπόστασις*, ܩܢܘܡܐ. Habes igitur specimen vocabularii antiquissimi graeco-syri, in quo eodem modo accusativus graecorum nominum primae declinationis, et pluralis secundae in u exstat, uti in posterioribus libris scribi solet.

Verbum igitur primum verbo reddentes, ordinem vero deinde verborum ad indolem linguae syriacae disponentes antiqui Syrorum doctores libros Graecos syriace expresserunt: quodsi ordo verborum mansit graecus, quem in prima interpretatione habuerant ac secunda vice interpretationem expolientes demum mutabant, confusio exoritur, cujus exempla infra in paradigmate verbi *τύπτω*. Ex hac ratione verbum verbo reddendi exorti sunt non solum Graecismi sed etiam eae interpretationes, quae sine auxilio vocum graecarum intelligi non possunt uti ܫܘ̈ܝܢ ܫܡܐ = *ὁμώνυμα* et ܕܫܡܐ ܒܠܚܘܕ ܕܓܘܐ = *ὧν ὄνομα μόνον κοινόν.* Hoffmann de Hermeneuticis apud Syros Arist. P. 17.

Iis qui primi libros graecos ad philosophiam pertinentes syriace interpretati esse dicuntur, accensendus est Sergius Resainensis [1], Agapeto papae anno 536 defuncto coaevus et paullo ante eum mortuus [2], qui ab Ephremo Antiochenorum patriarcha 527—545 [3]) Monophysitas impugnante Romam missus cum Agapeto papa Româ Constantinopolin profectus est. Vir doctus sed moribus corruptus, mulieribus et pecuniae conquirendae deditus perhibetur, qui inter Syros medicinae peritissimus archiatros solet dici, et dignitate sacerdotali idem ornatus erat.

Exstant in codice Mus. Britt. 14658 saeculi VII lucubrationes Sergii de logica, de causis universi, de genere, specie et singularitate, de effectu quem producit luna secundum mentem astronomorum cum appendice de solis actione, quarum nonnullae Theodoro episcopo Maru (Assem. B. O. III, I, 147) dedicatae sunt. His accedit scholion de notione vocis schema (Wright Catal. 1162) et interpretatio libri Aristotelis de mundo (ib. 1157) et interpretatio partis ad plantas pertinentis ex Galeni libro de simplicium medicamentorum temperamentis quae amplectitur librum VI, VII, VIII quam eodem ut videtur Theodoro presbytero rogante composuit [4]).

Quibus libris ad philosophiam et medicinam pertinentibus accedit opus theologicum, introductio in opera Dionysii Areopagitae, quae et in linguam syriacam transtulit (Wright l. l. 500, 494). Quo opere aeque ac sermone de fide pietatem suam demonstravit, quam vitae moribus eum polluisse Zacharias Rhetor (Land Anecdot. III 289) dixit, quum alii eum pium et castum fuisse tradant (Wright Cat. 494). Quo vario de Sergii vita judicio comprobari videtur, virum eum fuisse sua aetate egregium, parti orthodoxorum (Agapeto, Ephremo) aestimatissimum, Monophysitis vero exosum, qui tamen tam gravem eum habuerunt, ut in codice monophysiticam doctrinam proponente et defendente mortem ejus enarrare non omiserint (Wright Catal. P. 983, Land Anecd. III 289).

Rixis igitur orthodoxorum contra Monophysitas occupatum quum Sergium nostrum videamus haud inepte coniciendum est, eundem eum fuisse, quocum Severus Antiochenus Patriarcha de duabus Christi naturis litteris datis disputavit, quarum fragmenta graeca inedita latent in Bibliotheca Coisliniensi (Montefalconius

---

1) Ita Barhebraeus apud Ass. B. O. II 315. Sed libros theologicos jam Diodorus circa annum 470 transtulit Martin DMZ. 30, 224 et jam ante eum Theodori Mopsuesteni libri translati sunt Hoffmann de Herm. P. 142.

2) Zacharjae Rhetoris hist. apud Land Anecdot. orr. III 289 sq. quocum conferendus est Barhebraeus Chron. eccles. I 207 sq. Barhebraeus Zacharjam secutus est, sed Zacharjae textus mendis laborat.

3) Severum patriarcham anno 518 Antiochia pulsum (Bhbr. Chron. eccl. 193) secutus est Paulus annum unum, deinde Euphrasius 521—527 denique Ephraemus Amidensis 527—545. Bhbr. Chron. eccl. 195 sq.

4) Totam hanc interpretationem perlegi et quae edenda videntur edidi in DMZ XXXIX, P. 237. Codicem descripsit Wright Catal. P. 1187.

Bibl. Coisl. P. 44, 55, 56, 57) et quarum fragmentum apud Photium (Bibliotheca P. 283 b, 28 Bekker) exstat. Eaedem vero epistolae et syriace servatae sunt in codice Musei Britannici (Wright Catal. P. 557), in quarum inscriptione se ipsum dicit grammaticum, quo nomine etiam apud Photium insignitur. Grammaticus vero Sergius citatur a Choerobosco et in Etymologico magno P. 223, 1, quod Zonaras sub voce *Γαῖα* repetit. Quod si recte disputatum est Sergium presbyterum et archiatrum eundem esse hominem, quem alibi grammaticum dictum invenimus, a veri specie est alienum tractatum grammaticum a Wrightio illi licet dubitanter attributum, quod Dionysii Thracis opusculum esse statim videbimus, ab illo esse compositum vel potius syriace translatum.

Continet enim codex Musei Britt. Add. 14658 praeter Sergii opera modo enumerata complures dissertationes ad philosophiam pertinentes et interpretationes librorum graecorum de philosophia quas Renanum secutus [1]) Wrightius fortasse Sergio cum specie veritatis attribuendas esse coniecit. Quem hanc ob causam Porphyrii Isagogen, Aristotelis categorias et librum de anima Aristoteli male adscriptum syriace edidisse ac de partibus orationis et de negatione et affirmatione tractatum composuisse Wrightius dixit. Sed obstare videtur quod in codice sex opuscula Sergio disertis verbis tribuuntur, scil. 1 logica, 2 de universo, 3 de mundo, 4 de genere, specie et singularitate, 5 de effectu lunae, 6 de effectu solis, unde concludendum est reliqua non ad eum pertinere, in quorum inscriptione nomen ejus non legitur, quod si de interpretatione librorum philosophorum nunc probare non possumus in opusculo grammatico probari facili negotio potest.

Bis enim idem tractatus exstat in Museo Britannico in codice Add. 14658, Wright Catal. P. 1156, 5, et in codice Add. 14620, Wright P. 802, 9. Sed in Add. 14658, quem jam B dicturi sumus, in quo Sergii lucubrationes inveniuntur, ea pars tantum exstat tractatus, quae de nomine agit, totum opusculum uno in Add. 14620, quem A dicimus, servatum est.

Horum codicum haec est condicio, ut A = 14620, quamvis saeculo IX tribuendus, textum antiquiorem praebeat quam B, in quo perpolita sunt ea, quae in A leguntur. Textus in A is est, quem ex prima interpretatione, in qua non omnia ad finem erant perducta, sed quae schediasma potius erat quam opus elaboratum et limatum, homo descripsit, qui voces interdum turbato ordine in charta positas non recte collegit, ita ut modo lacunae modo malae vocum consecutiones sint exortae. Amplissima exempla dabunt formae verbi *τύπτω* in fine positae, alia in adnotatione ad interpretationem adjecta sunt proposita.

---

1) Renan in Journal asiatique 1852, Tom. XIX P. 320.

E contrario codex B = 14658, saeculi VII, licet antiquior quam A, textum praebet, qui ex schediasmate in A servato confectus est, qua in re tamen redactor nihil nisi partem de nomine instauravit et limavit, reliqua prorsus omisit.

Unde intellegitur, ubi de interpretationis origine quaeratur redeundum esse ad cod. A, cujus in subscriptione, quid sibi voluerit, scriptor dixit, quamvis hodie in cod. A lacunis foedetur subscriptio. Omnia quae [graece] de re grammatica invenit succincte in usum discipulorum uno libro comprehendit, nihil vero invenit nisi partem Dionysii secundam. Talia Syrus in civitate a commercio litterarum longinqua degens dixit, Sergius vero Alexandriae studiis deditus dicere non potuit, quem Zacharias Rhetor multis Graecorum libris perlectis perpolitum et Theologia Originis eruditum confirmat. Accedit quod Sergius se ipse grammaticum dixit, siquidem Sergius grammaticus idem est qui archiatros, et grammaticum eum, qui a Choerobosco dignus habetur, cujus opiniones proferat, Dionysio excepto alia non invenisse Graecorum de re grammatica scripta, statui omnino non potest. Itaque quid sit censendum de interpretationibus et lucubrationibus philosophis anonymis in codice B servatis, si in dubio relinquimus, id dici potest, Dionysii interpretationem anonymo cuidam deberi neque tribuendam esse Sergio.

Haec omnia scripseram, quum clarissimus Ricardus Gottheil mihi dono dedit apographum codicis Berolinensis Sachau 226 anni 1881, qui Dionysii interpretationem continet nostram, quae in hoc codice Josephi Huzitae esse dicitur. Codicis hujus lectiones gravissimas in caput secundum recepi, omnes in textu syriaco adnotavi. Josephum scripsisse opusculum mihi non constat, quamvis nihil in eo insit, quod obstet. At quaero cur ejus nomen in codicibus Londinensibus saec. VII et IX non legatur? In codice Severi Berolinensi anni 1825 Jacobus Tagritensis mutatus est in Jacobum Edessenum. Fortasse nomen celeberrimum a scriba recenti opusculo anonymo inscriptum est. Codex textum praebet limatum, in quo posterioris redactoris manus facile deprehenditur, cui redactio B non ignota fuit.

Sed jam tempus est ipsum opus proponendi, quod ex codice A exscriptum edimus, varia lectione codicis B adjecta, qui opusculum secundis curis correctum et limatum continet, qua in re non constat utrum ipse interpres an alius quidam emendator fuerit.

Interpretatio nostra, quam commentarii loco addere placet, quia hoc modo difficultates plurimae simplicissima ratione expediri videntur, ita confecta est, ut quae ex Graeco desumsit graece, quae vero mutavit et idiomati syriaco adaptavit latine redderentur. Uno conspectu tali ratione dijudicatur, quam viam iniverit scriptor, qui eadem ratione uti Armenius Dionysii interpres primam armeniacam grammaticam ita syriacam primam ex graeca grammatica exaravit.

Caput II.

Interpretatio antiquissimae grammaticae syriacae ex graeco Dionysii libro confectae.

Add. 14620 fol. 23a = A. Add. 14658 fol. 92a = B. Cod. Berolinensis Sachau 226 = C.

A Item sermo grammaticorum de partibus orationis. B Item oratio philosopha. C Rabban Mar Josephi Huzitae de argumento grammaticae.

Dicunt ergo philosophi Graecorum, quod *λέξις*[1]) *ἐστὶ μέρος* parvum (gr. *ἐλάχιστον*) compositionis[2]) *λόγου*. *Λόγος δέ ἐστι* cursus compositionis[3]) *λέξεως διάνοιαν αὐτοτελῆ δηλοῦσα*. *Τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ*, hoc vero est *ὄνομα*, *ῥῆμα*[4]), *μετοχή*, *ἄρθρον*, *ἀντωνυμία*, *πρόθεσις*[5]), *ἐπίρρημα*, *σύνδεσμος*. [A inserit nomina graeca litteris syriacis et graecis, distincta numeris, qui respondent vocibus syriacis.]

Graeci vero sicut dicunt [*ἡ γὰρ προσηγορία*[6]) deest apud ABC] *ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται*. *Ὄνομα* (igitur ut dicunt) *ἐστὶ μέρος λόγου* [om. AB *πτωτικόν*] *ἢ σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον*, *σῶμα μὲν* [om. AB *οἷον*] homo, equus *λίθος*, *πρᾶγμα δὲ* [om. AB *οἷον*] *παιδεία*, sapientia, prudentia [A repetit sapientia] *κοινῶς*[7]) *τε καὶ ἰδίως λεγόμενον*, *κοινῶς μὲν* [om. AB *οἷον*]

1) AC nihil habent nisi ܡܠܬܐܡܪܟܒܘܬܐ, qua voce *λέξις* in opusculo solet reddi, quum ܡܠܬܐ sit *λόγος*. B conjungit ܕܡܠܬܐ ܕܡܠܬܐܡܪܟܒܘܬܐ hic et infra, quod ex compositione duarum interpretationum fluxisse videtur.

2) AC ܕܪܘܟܒܐ, quod in B ܕܪܘܟܒܗ expolitum est.

3) ABC ܪܗܛܐ uti legitur cursum designat, sed quum graece legatur *πεζῆς λέξεως σύνθεσις*, dubito an textus syriacus ex prima interpretatione, qua *πεζὸς* voce ܪܗܛܐ exprimebatur, in eam formam sit immutatus, quae jam sensum satis perspicuum praebere videtur a Graeco vero sine causa justa recedit.

4) *Ρῆμα* redditur ܡܐܡܪܐ, pro quo posteriores dicere consueverunt ܡܠܬܐ, quod apud nostrum est *λόγος*. Primi interpretes librorum philosophorum terminologiam usu receptam non invenientes vario modo interpretati sunt. Exempla praebet Hoffmannus De hermeneuticis P. 18. — Punctum post ܡܐܡܪܐ rectum est, *μετοχή* enim redditur ܕܫܘܬܦܘܬܐ ita ut non pendeat de ܡܐܡܪܐ.

5) A pro *πρόθεσις* habet ܩܕܡܣܝܡܘܬܐ ܣܝܡܬܐ. B puncto distinxit duo vocabula ܣܝܡܬܐ. ܩܕܡܣܝܡܬܐ quod rectum esse non potest. C ܩܕܡ. ܣܝܡܬܐ.

6) Deest in ABC vox, quae respondet graeco *προσηγορία*, in quo reddendo haerens interpres finem tantum enuntiati expressit. C ܢܦܠ = *ὑποβέβληται*.

7) B addit ܕܝܢ quo facto phrasis melius currit, A omittit ܕܝܢ = *δέ* quod Graecus non habet. Itaque B secundis curis limatus est, quod etiam nominibus modo sequentibus Paulus, Petrus, Johannes comprobatur. C turbatus.

ἄνθρωπος, ἵππος, bos, *ἰδίως δὲ* [om. AB *οἷον*] Plato, Aristoteles' *Σωκράτης*. [B pro his nominibus praebet Paulus, Petrus, Johannes, C Petrus, Paulus Johannes.]

Παρέπεται [proprie adhaerent] *δὲ τῷ ὀνόματι* haec *πέντε· γένη, εἴδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις* [BC *πτῶσις*].

Γένη [om. ABC *μὲν*] *οὖν εἰσι* in lingua [add. BC quidem] graeca *τρία, ἀρσενικὸν* et *θηλυκὸν* et aliud praeter haec, id quod neque femininum est, tamquam proprietas linguae graecae. In lingua vero syriaca genera sunt duo, masculinum et femininum. *Ἔνιοι δὲ προστιθέασι τούτοις ἄλλα δύο* et unum quidem dicunt nomen commune (*κοινόν*) illud vero alterum ad-commune (*ἐπίκοινον* = šal gawwânâyâ). Nomen igitur commune est sicut id quod camelum et aquilam, mares nempe et feminas, masculine dicimus. Ad-commune (*ἐπίκοινον*) vero est id quod hirundines et passeres et ea quae similia sunt his, enim feminine appellamus [1]). C limatus.

Εἴδη δὲ sunt *δύο*, graece et syriace, *πρωτότυπον καὶ παράγωγον*. *Πρωτότυπον* est *τὸ κατὰ τὴν πρώτην* (*μὲν* add. AB) *θέσιν λεχθὲν, οἷον* coelum et (A om. et) *γῆ* et ignis et aer [BC om. et aer [2])], id vero quod a typo primo constituitur et dicitur (= *παράγωγον*) sicut coelestis *γαιήϊος*, ignitus. [C in coelo, pro coelum!]

Et (B om. et) *εἴδη παραγώγων* [3]) *ἐστὶν ἑπτὰ* et dicuntur a patribus (= *πατρωνυμικὸν*), a possessione [4]) (= *κτητικὸν*) et a comparatione (= *συγκριτικὸν*) et a positione (*ὑπερθετικὸν*) et a diminutione (= *ὑποκοριστικὸν* [5])) et ab extra a nomine (= *παρώνυμον* [6]) et a verbo = *ῥηματικόν*.

---

1) B praebet: id quod hirundo et ea quae sicut haec mares vero et feminas feminine dicimus. — Ceterum ܢܫܪܐ aquila est mscl., ܓܡܠܐ camelus com., ܣܢܘܢܝܬܐ hirundo et ܨܦܪܐ passer fem. Graece duo vocabula opicoena apud Dionysium leguntur *χελιδών, ἀετός*, duo *κοινά*, scil. *ἵππος, κύων*, quibus substituit Syrus camelum et passerem

2) A addit aer, sed in paragogis nihil respondet, itaque uno alterove loco aliquid turbatum est. Voces graecae *ἀφ' ἑτέρου τὴν γένεσιν ἐσχηκός* omissae sunt, nam ܗܘ ܕܡܬܥܒܕ ܡܢ ܐ' ܡܢ' respondet voci *παράγωγον*. — Hinc exortae sunt posteriorum doctrinae de ܐܦܝܩܡܐ et ܒܒܠܡܢܝܐ denique de ܡܬܩܢܝܐ.

3) A proprie: et *εἴδη* ea quae a typo primo exsistentiam adquirunt. BC vero: *εἴδη* eorum quae rel.

4) A male a numero menyânâ pro qenyânâ.

5) A ܡܙܥܘܪܬܐ quod in BC mutatum est in ܡܙܥܘܪܘܬܐ.

6) ABC men leβar men šemâ, leβar men = *παρά*. Qui sibi videntur ex Syriaco facili negotio restituere textus graecos, ad has voces adtendant, quis enim sine Graeco hasce voces recognoverit!

Πατρωνυμικὸν (proprie: a nomine patrum) *μὲν οὖν ἐστι τὸ κυρίως*[1]) *ἀπὸ πατέρων* (graece *πατρός*) *ἐσχηματισμένον* (ad litteram: positum [2]) sicut Levita, Judaeus. *καταχρηστικῶς δὲ καὶ* (*τὸ* om. AB) *ἀπὸ προγόνων*[3]) *οἷον* Israelitae, Ammonitae, Idumaei. Graece vero hoc nomen (om. A) tres typos recipit, syriace autem unum ut Ihudâyâ, ʒAmaliqâyâ, Meṣrâyâ. Ita vero etiam nomen femininum graece tres typos recipit, syriace autem unum tantum sicut Isarlâytâ, Ihudâytâ, ʒEβrâytâ (om. B)[4]). A nominibus autem feminarum non ponitur hoc nomen. [C turbatus et limatus.]

A nomine possessionis[5]) dicitur *τὸ ὑπὸ τὴν κτῆσιν πεπτωκὸς* et comprehendit (conjungit, vincit) possessionem cum possessore sicut pallium Josephi et (om. A) virga Aharonis et (om. A) gladius Goliathi[6]). [C a nominibus possessionis cet.]

Συγκριτικὸν δέ ἐστιν, quando unus cum altero in genere comparatur (= *τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἑνὸς πρὸς ἕνα ὁμογενῆ*) *ὡς* ecce plus quam Salomo heic (Matth. 12, 42) — *ἢ ἑνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς* (ad litt. extra genus) *ὡς* Salomo sapiens fuit nempe (B om.) plus quam omnes filii orientis (1 Reg. 5, 10). *Τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι*[7]) qui graece et syriace *εἰσι τρεῖς* uti magis quam aliquis, bene ante aliquem, plus quam omnes.

Ὑπερθετικόν (vero) *ἐστι* quando unus quidem (om. B) ponitur et cum multis comparatur[8]). (Graece *τὸ κατ' ἐπίτασιν ἑνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανόμενον ἐν συγκρίσει*) *τύποι δὲ αὐτοῦ* (B om.) *εἰσι δύο* graece et syriace unus *οἷον* vanitas vanitatum et canticum canticorum, alius vero sicut magnus ex magnis, laudatus ex laudatis[9]).

---

1) *Κυρίως* ad litteram redditur ܡܪܝܐܝܬ.

2) Cogitavi de ܡܬܣܡܣܢܐ pro ܡܬܣܝܡܢܐ.

3) A expressi, qui pro *πρόγονοι* posuit patres patrum. B habet sicut quod a patribus patrum. B deinde inverso ordine Israel. Idum. Amm.

4) i. e. Israelita, Judaea, Ebraea.

5) B ܡܢ ܫܡܐ ܕܩܢܝܢܐ; A ܡܢ ܗܢܐ ܕܩܢܝܢܐ, quod rectum est, sed latine vix potest reddi. Graece esset *ἀπὸ τοῦ τῆς κτήσεως*. A habet: ܡܢ ܗܢܐ ܕܩܢܝܢܐ ܡܬܐܡܪܘ ܬܚܬܝܐ ܗܘ = ab eo possessionis dicitur taḥtâyâ = inferior is qui rell. Nescio num ܬܚܬܝܐ sit hallucinatio scribae an interpretatio quaedam male feriata.

6) A inepte in hoc enuntiato habet negationem: et non comprehendit.

7) B Typus vero comparationis male. Tres Graecorum formas in *τερος*, *ιων* et *ων* Syrus imitatur tribus formulis ܝܬܝܪ ܡܢ, ܛܒ ܡܢ, ܡܝܬܪ ܡܢ.

8) B unum ponitur super multa cum multis comparatur.

9) Syri sibi non constant, unum typum dicentes sed duo afferentes, scil. genetivum in statu constructo et per Particulam ܕ formatum, quo imitantur graecas formas in *τατος* et *τος*.

Ὑποκοριστικὸν[1]) δέ ἐστι τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυγκρίτως = AC praeter comparationem cum alio, B praeter comparationem alius) δηλοῦν οἷον μειρακύλλιον, ἀνθρωπίσκος.

Παρώνυμον (ad litt. extra nomen) δέ ἐστιν [deest τὸ παρ' ὄνομα ποιηθὲν] οἷον Judas Maccabaeus et Antiochus Epiphanes[2]).

Ῥηματικὸν δέ ἐστι τὸ ἀπὸ ῥήματος[3]) assumens denominationem (= παρηγμένον) οἷον sapiens et sciolus et amatus.

Σχήματα δὲ ὀνομάτων ἐστὶ τρία, ἁπλοῦν, σύνθετον et plus quam compositum (= παρασύνθετον). Ἁπλοῦν μὲν οἷον aβ (pater) σύνθετον δὲ οἷον Aβ-ram, παρασύνθετον δε οἷον Aβ-ra-ham[4]). — Τῶν δὲ συνθέτων (A Singul.) διαφοραί εἰσι tres (graece τέσσαρες) ἃ μὲν [γὰρ om. AB] αὐτῶν εἰσιν ἐκ δύο τελείων ita ut fiat [B fiant] unum[5]) ἃ δὲ ἐκ δύο ἀπολειπόντων (ad litt. ex duabus partibus imperfectis) οἷον — Moyses, ἃ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου οἷον[6]) — meleχ malke (rex regum) ἃ δὲ composita ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος οἷον Bar-daδeh (i. e. patruelis Levit. 25, 49, Jud. 10, 1 sed AC praebent Bar-haδâδ i. e. Benhadad 1 Reg. 15, 18)[7]).

---

1) A reddit ܕܒܨܪܘܬܐ = diminutionis, BC ܕܡܨܪܘܬܐ = blanditiarum quod a ܢܨܪ stridit, modulatus est processit. Sic et vocem μείωσιν A reddit ܒܨܝܪܘܬܐ B vero ܡܨܪܘܬܐ. C μείωσιν ut A ܒܨܝܪܘܬܐ.

2) Quae uncinis inclusa sunt aut propter homoeoteleuton in Syriaco exciderunt, aut interpres rem non ad finem perduxit.

3) B ῥηματικόν hoc loco vertit ܡܠܠܐ a ܡܠܬܐ quod contra usum hujus interpretis, cui ܡܠܬܐ est λόγος. Recte AB praebent ܡܢ ܡܐܡܪܐ. Sed in ἀπὸ ῥήματος etiam A sibi non constat, scribens ܡܢ ܡܡܠܠܐ, C ܡܢ ܡܐܡܪܐ. Graece exempla sunt Νοήμων et Φιλήμων quae Syrus suo modo est imitatus.

4) Biblico exemplo rem explicat, quae ceterum Semitis est inusitata. Graecum exemplum est Μέμνων, Ἀγα-μέμνων, Ἀγαμεμνονίδης. — AB male habent ܐܒܪ, A prima vice jam praebet ܐܒܪܗܡ ubi recte BC ܐܒܪܡ.

5) Deest exemplum post haec verba ܐܝܟ ܗܘ ܕܢܗܘܐ ܚܕ quae B mutavit in ܐܝܟ ܕܢܗܘܘܢ ܚܕ — Secundum exemplum Moyse ex duabus imperfectis secundum notam etymologiam a משה et מים intellegendum est.

6) A omittit omnia inde a Moyses usque ad hanc vocem. Si meleχ habetur imperfectum, intellegitur cur ܐ status emphatici dici possit ܡܠܟ ܕܡܠܟܐ Severus P. 25 Textus syr.

7) Syriacus textus imperfectus et confusus ex autographo in libro liturario processit. Primum tria tantum genera voluit distinguere sed quatuor recepit 1 duo perfecta membra, 2 duo imperfecta 3 imperfectum cum perfecto, 4 perfectum cum imperfecto, ad quae efficienda deinde duobus exemplis meleχ malke et Bar-haδaδ sive Bar-dâδeh utitur, quae ex imperfecto cum perfecto constant. Quodsi in A Moyses rell. desunt et tria genera revera proponuntur, lectio perversa est, Moyses enim solum duobus imperfectis constat.

Ἀριθμοὶ vero in lingua (B linguae) [graecae sunt *τρεῖς, ἑνικὸς* et *δυϊκὸς* et *πληθυντικὸς* in lingua vero A omittit] syriaca sunt duo singularis et pluralis (om. B sing. et plur.) uti homo et homines. Sunt vero etiam nomina alia, quae singularia quidem sunt et de multis indicant, uti populus, turba, turma. Iterum vero sunt etiam nomina alia, quae pluraliter quidem dicuntur, de uno vero vel de duobus indicant, uti šemayyâ (coelum) et mayyâ (aqua) et raχšâ (equi AC, at B praebet rahšâ i. e. reptilia)[1]. Iterum vero sunt nomina alia quae singulariter quidem dicuntur et de duobus (B de duobus vero) indicant, uti par (zaugâ) jugum (paddânâ).

Quae praecedunt ex graeco desumta sunt, qui haec habet: *εἰσὶ δέ τινες ἑνικοὶ χαρακτῆρες καὶ κατὰ πολλῶν λεγόμενοι, οἷον δῆμος, χορός, ὄχλος· καὶ πληθυντικοὶ κατὰ ἑνικῶν τε καὶ δυικῶν, ἑνικῶν μὲν ὡς Ἀθῆναι, Θῆβαι, δυικῶν δὲ ὡς ἀμφότεροι.*]

Πτώσεις vero *ὀνομάτων* secundum linguam graecam *εἰσὶ πέντε*, hoc est *ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική, κλητική*[2]).

Rectus nempe est tanquam nominatus sicut quis dicit: homo. [Respondet graeco *λέγεται δὲ ἡ μὲν ὀρθὴ ὀνομαστική*, deest *καὶ εὐθεῖα*]

ἡ δὲ γενικὴ est *κτητική τε καὶ* [om. B] *πατρικὴ* hoc est [B homo] hominis, equi[3]).

ἡ δὲ δοτική est dativus (eandem vocem qua *δοτικὴν* designavit pro *ἐπισταλτικῇ* repetit), hoc est homini,

ἡ δὲ αἰτιατικὴ est causalis, hoc est per hominem (sic!)[4])

ἡ δὲ κλητικὴ est vocatus, sicut o homo.

Syriace vero haec species confusa est nec distincta. [C limatus.]

Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι[5]) *ταῦτα, ἃ καὶ αὐτὰ εἴδη προσαγορεύεται*[6]), 1 *κύριον*, 2 *προσηγορικόν*, 3 *ἐπίθετον*, 4 *πρός τι ἔχον*, 5 *ὡς πρός τι ἔχον*, 6 *ὁμώνυμον*, 7 *συνώνυμον*, 8 *φερώνυμον*, 9 *διώνυμον*[7]), 10 *ἐπώνυμον*, 11 *ἐθνικόν*, 12 *ἐρωτη-*

---

1) In A ܪ̈ܟܫܐ habet puncta, quae posterioribus grammaticis materiam regulae dederunt.

2) In textu syriaco nomina haec adverbialiter expressa sunt *ὀρθῶς, γενικῶς* etc. Sic et in sequentibus.

3) Post ‚hominis‘ rasura in A.

4) Interpres sequitur scholiastam aliquem. Cf. Uhligii editio P. 32.

5) Plur. in B temerario scribae tribuendus, sic et Signum Pluralis quod in A deest.

6) Uti hic ܐܬܟܢܝ = *προσαγορεύεται* sic infra *προσηγορικὸν* = ܡܬܟܢܝܢܐ. C ܡܬܟܢܝ pro ܡܬܟܢܝ, hic et infra.

7) Syr. B ܠܬܪܝܢ ܫܡܐ sensu caret. A praebet ܠܬܪܝ, conjicio ܠܬܪ̈ܝܢ ܫܡܗܐ. C ܠܬܪܝ ܫܡܗܐ.

ματικόν, 13 *ἀόριστον*, 14 ..? [1]) ..., *ὅ καὶ ὁμοιωματικόν*, *ἀνταποδοτικὸν καὶ δεικτικὸν* est, 15 *περιληπτικόν*, 16 *ἐπιμεριζόμενον*, 17 *περιεκτικόν*, 18 *πεποιημένον*, 19 *γενικόν*, 20 *ἰδικόν*, 21 *τακτικόν*, 22 *ἀριθμητικόν*, 23 *ἀπολελυμένον* [2]).

1. *Κύριον μὲν οὖν* (A *κύρ. δέ*) *ἐστι τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον*, *οἷον* Joseph, Benjamin, Jacob (Jacob, Joseph, Benjamin BC).

2. *Προσηγορικὸν δέ ἐστι τὸ τὴν κοινὴν οὐσίαν σημαῖνον οἷον ἄνθρωπος*, *ἵππος*, bos (BC hoc tantum praebent: *προσηγορ. δέ ἐστιν οἷον ἵππος*, *ἄνθρωπος* — C *ἄνθρ.*, *ἵππος*, bos.)

3. *Ἐπίθετον δέ ἐστι τὸ ἐπὶ* (*ὀνόματος*) *κυρίου* et *προσηγορικοῦ τιθέμενον καὶ δηλοῦν* (+ *ἢ* A) *ἔπαινον ἢ ψόγον*. *Λαμβάνεται δὲ τριχῶς* vel *ἀπὸ ψυχῆς*, vel *ἀπὸ σώματος*, vel *ἀπὸ τῶν ἐκτός*. *Ἀπὸ μὲν ψυχῆς ὡς σώφρων* vel contemptus, *ἀπὸ δὲ σώματος ὡς* gravis, levis, *ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτὸς*, *ὡς πλούσιος*, *πένης*. [A pro levis habet maslgyâ reprobatus.]

4. *Πρός τι ἔχον δέ ἐστιν ὡς πατὴρ* versus filium, *υἱὸς* versus patrem [3]), et *φίλος* versus amicum, *δεξιὸς* versus simistrum.

5. *Ὡς* [4]) *πρός τι ἔχον δέ ἐστιν ὡς νὺξ* et *ἡμέρα*.

6. *Ὁμώνυμον δέ ἐστιν τὸ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμως* (om. B) *τιθέμενον*, *οἷον* Joseph filius Jacobi et (B om. et) Josephus filius ʿEli et (B om. et) Joseph Ramathensis. AC deinde addunt.: Homonymia vero est sicut canis maris (phoca) et canis aridi (canis domesticus) et canis d'grâ, C desurtâ [5]). C limatus.

7. *Συνώνυμον δέ ἐστι τὰ ἐν ὀνόμασι μὲν διαφόροις τὴν αὐτὴν προσηγορίαν δηλοῦντα οἷον* ensis, mucro, gladius (B vero habet: *Συνών. δέ ἐστι τὰ ὀνόματι* (sic!) *μὲν διαφέροντα τὸ αὐτὸ δὲ σημαίνοντα*). C pro *προσηγορίαν* actum habet.

8. *Φερώνυμα* [6]) *δέ ἐστι* sicut id, quod ab iis quae accidunt posita B, cui respondet graece *τὰ ἀπό τινων συμβεβηκότων τεθέντα*) *ὡς* Benjamin et Jokebar (et Zeraḥ add. A).

---

1) Graece est *ἀναφορικὸν*, *ὅ καὶ κτλ.* Unde sequitur in Syriaco vocabulum deesse, nam ܗܘ ܕܐܦ ܡܡܬܠܢܐ respondet graeco *ὅ καὶ ὁμοιωματικόν*.

2) Ex hoc catalogo discitur quam difficile voces graecae e Syriacis interdum recognoscantur. Quis sine Graeco haec intellexerit!

3) AC praebent sicut pater versus filium, B vero, sicut filius versus patrem. Ex graeco: *πατήρ υἱός φίλος δεξιός* sequitur in utroque codice dimidiam partem textus originalis esse servatam.

4) In B deest *ὡς*!

5) Imitatur graecum exemplum *μῦς θαλάσσιος* et *μῦς γηγενής*. Cf. Wright Catal. of Syr. Mspts. 1019 a et Payne-Smith Thesaurum 1742.

6) Syriace ܫ̈ܩܠܝ ܫܡ̈ܗܐ i. e. afferentes nomina.

9. *Διώνυμα* [1]) *δέ ἐστιν* (B om. *ἐστιν*) quando duo nomina ponuntur principaliter super unum (graece esset: *ὅταν δύο ὀνόματα τιθῶνται* sive *τιθῆται κυρίως καθ' ἑνός*), sicut Azarja et Uzzia (B qui dicitur Uzzia). Hoc vero nomen non redit ad se ipsum (graece legitur *οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου*) quia non (A non vero) omnis qui Azarja etiam Uzzia est (A qui Uzzia dicitur Azarja est) Graece exstat: *οὐ γὰρ εἴ τις Ἀλέξανδρος οὗτος καὶ Πάρις* [2]).

10. *Ἐπώνυμον δέ ἐστι* . . . . . *τὸ ἐφ' ἑτέρου* (ad verbum super nomen aliud) *κυρίου* (A *κυρίως*) *λεγόμενον*, sicut secundum unum nomen belluae Pharao et Aegyptus appellantur [3]) (deest *ὃ καὶ διώνυμον καλεῖται*).

11. *Ἐθνικὸν δέ ἐστιν τὸ περὶ ἔθνους* (ad verbum de gente) *δηλοῦν ὡς* Canaanaei, Pherezitae, Jebusitae.

12. *Ἐρωτηματικὸν δέ ἐστι* id quod erotematice dicitur (= *τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον*, sed B id quod interrogat) *οἷον τίς, ποῖος, πόσος, πηλίκος.* A post *ποῖος* = 'ainâ inserit aikâ ex dittographia exortum, hic enim vocis 'aikâ i. e. u b i locus non est.

13. *Ἀόριστον δέ ἐστι τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον, οἷον ὅστις, ὁποῖος, ὁπόσος, ὁπηλίκος.*

14. *Ὁμοιωματικὸν* [4]) *δέ ἐστιν ὃ καὶ* . . . . . *ἀνταποδοτικὸν καλεῖται* (B *ἐστιν*) *τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον* (ad verbum e t d e s i m i l i t u d i n e q u a d a m i n d i c a n s), *οἷον τοιοῦτος* et *τοιαύτη* et *τηλικοῦτος* (ad litt. sicut hoc omne).

15. *Περιληπτικὸν* [5]) *δέ ἐστι* . . . . . . sicut quantum *οἷον δῆμος ὄχλος, χορός.* Textus syr. haud dubie a Graeco recedit. Graece est: *περιληπτικὸν δέ ἐστι τὸ τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ πλῆθος σημαῖνον οἷον δῆμ. κτλ.*

16. *Ἐπιμεριζόμενον δέ ἐστι τὸ ἐκ δύο ἢ* (*καὶ* om.) *πλειόνων ἐπὶ ἓν ἔχον τὴν ἀναφοράν* [6]) *οἷον ἑκάτερος ἕκαστος.*

---

1) BC uti in catalogo ܠܚܕ ܦܪ̈ܨܘܦܐ A cum rasura ܠܚܕ. Supra conjeci ܠܐ̈ܢܫ ܦܪ̈ܨܘܦܐ.

2) Graeco exemplo dionymi substitut nomen regis Judaei Uzziae qui alio nomine Azatja dicitur.

3) Alludit ad Ezechielem (29, 3; 32, 2) qui Pharaonem dicit belluam, qua voce Jesaj. 51, 9 designatur Aegyptus.

4) A recte ܡܕ̈ܡܝܳܢܶܐ unde in B exortum ܡܪܝܢܐ quod esset *κύριον*. Animadvertendum est ܡܕܡܝܢܐܝܬ infra 18 esse *μιμητικῶς*, quum ܡܕܡܝܢܐ sit *ὁμοιωματικόν*.

5) Syriace ܡܣܟܡܢܐ i. e. includens, continens unde ܣܟܘܡܐ summa.

6) Cum AC legendum ܡܰܦܩܳܢܳܐ i. e. efferens, causativum vocis ܢܦܩ. Quod redactor in B non intellegens scripsit ܡܬܦܣܩܢܐ = decisum, quia

17. *Περιεκτικὸν δέ ἐστι τὸ ἐμφαῖνον ἓν τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτῷ οἷον παρθενών, χηρεία* [1]).

18. *Πεποιημένον δέ ἐστι τὸ παρὰ τὰς τῶν ἤχων ἰδιότητας μιμητικῶς εἰρημένον, οἷον φλοῖσβος* (ad verbum rugitus maris) *δοῦπος* (? ad verb. clamor terrae).

19. *Γενικὸν δέ ἐστι τὸ εἰς πολλὰ εἴδη διαιρεθέν, οἷον ζῶον φυτόν.*

20. *Ἰδικὸν δέ ἐστι τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν, οἷον βοῦς* et *ἵππος* (A add. et leo) et *ἄμπελος* et *ἐλαία.* C glossa auctus.

21. *Ταχτικόν* [2]) *δέ ἐστι τὸ τάξιν δηλοῦν, οἷον πρῶτος δεύτερος τρίτος.*

22. *Ἀριθμητικὸν δέ ἐστι τὸ ἀριθμὸν σημαῖνον, οἷον εἷς, δύο, τρεῖς.*

23. *Ἀπολελυμένον* [3]) *δέ ἐστιν . . . . . οἷον θεός λόγος.*

Rationabilium (BC *λόγου*) [4]) *διαθέσεις εἰσὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος, ἐνέργεια μὲν* est *ὡς κριτὴς ὁ κρίνων, πάθος δὲ* est *ὡς κριτὸς ὁ κρινόμενος.*

Et haec quidem dicta sunt de nomine, quae est pars prima orationis [5]). Loquamur vero deinde etiam de verbo, quae est pars secunda orationis

Περὶ ῥήματος.

Ῥῆμα vero *ἐστι λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ* vero *χρόνου* [6]) (*τε*) *καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν* et (om. Gr.) *ἐνέργειαν* et (graece *ἢ*) *πάθος παριστᾶσα. Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ·* lectiones (gr. *ἐγκλίσεις* [7])), *διαθέσεις, εἴδη, σχήματα, ἀριθμοί,*

ܦܣܣܩ cum ܦܠܓ sensu dispertiendi comparandum esse inepte putavit. Deinde ܡܢ ܬܪܝܗܘܢ ܚܕ est *ἑκάτερος* et ܡܢ ܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ est *ἕκαστος.*

1) Cum AC legendum est et vertendum virginitatis, viduitatis. Quorum prius quum sit *παρθενών*, alterum est domus viduarum, *χηρεία* dicta Didascalia Apostol. ed. Lagarde 62, 2. C in hac paragrapho limatus.

2) Ita cum A legendum. B ܡܣܣܟܢܝܐ inepte. Sic et ܕܬܟܣܐ cum A rectum est, ܟܠ rasura deletum huc non pertinet. C ܗܘ ܕܟܠ ܬܟܣܐ.

3) Syr. ܫܪܝܐ i. e. solutio respondet graeco *ἀπολελυμένον* = absolutum. — Desunt verba *ὃ καθ' ἑαυτὸ νοεῖται.*

4) Graecum *τοῦ δὲ ὀνόματος* in BC redditur ܕܡܠܬܐ quod esset *τοῦ λόγου.* Hinc in A factum est ܕܡܠܝ̈ܠܐ = rationabilium (sunt duae dispositiones).

5) Add. 14,658 = B hic habet: Explicit oratio philosopha. Quae sequuntur in A et C leguntur.

6) Sic Cod. sed ܕܙܒ̈ܢܐ emendandum est.

7) Cur flexiones dicantur ܡܫ̈ܠܬܐ inde explicatur, quod varia pronuntiatione punctis insignita variae verborum formae oriuntur. Hinc factum est ut apud posteriores grammaticos flexio cum punctorum positione simul doceretur. Cf quae de Josepho bar Malkon Cap VIII sub finem docuimus

πρόσωπα, *χρόνοι*, *συζυγίαι* (leg. ܙܘ̈ܓܐ). Secundum linguam graecam octo sunt, in lingua vero syriaca septem sunt.

(*Καὶ* om. Syr.) *ἐγκλίσεις μέν εἰσι πέντε*, *ὁριστική*, *προστακτική*, *εὐκτική*, *ὑποτακτική* (ad litteram: recipiens), vox ex verbo [1]), (gr. *ἀπαρέμφατος*).

Διαθέσεις δέ εἰσι τρεῖς, *ἐνέργεια* et *πάθος* et *μεσότης*. *Ἐνέργεια* vero (Graec. *μὲν*) est *οἷον τύπτω*, facio, scribo, *πάθος δὲ* est *οἷον τύπτομαι*, fio, scribor, *μεσότης δὲ* est *ἡ ποτὲ* (*μὲν* om.) ab energia *παρασταθεῖσα* (sic ad litteram, gr. legitur *ἐνέργειαν παριστᾶσα*), *ποτὲ* a passione, *οἷον* descendi, meavi, sedi, cucurri, transii [2]).

Εἴδη δὲ sunt *δύο*, *πρωτότυπον* (ad litter. typus primus) *καὶ παράγωγον* (ad litt. id quod a typo primo compositum est), *πρωτότυπον μὲν* est *οἷον* gâmarnâ (perficio), *παράγωγον δὲ* est *οἷον* meϑ-gemarnâ (perficior) [3]).

Σχήματα δὲ τρία sunt, *ἁπλοῦν*, *σύνθετον*, *παρασύνθετον* (ad litter. plus quam compositum); *ἁπλοῦν μὲν* est, *οἷον* râʿenâ (pasco gr. *φρονῶ*), *σύνθετον δὲ* est *οἷον* meϑ-raʿenâ (cogitavi gr. *κατα-φρονῶ*), *παρασύνθετον δὲ οἷον* meϑraʿâyu meϑ-raʿenâ (cogitando cogitavi, gr. *ἀντι-γον-ίζω*, *φιλ-ιππ-ίζω*).

Ἀριθμοὶ quidem secundum linguam graecam *τρεῖς*, id est vero *ἑνικὸς*, *δυϊκὸς* (om. *καὶ*) *πληθυντικός* [4]), secundum linguam vero syriacam duo, singularis et pluralis. Et *ἑνικὸς μὲν* est *οἷον τύπτω*, facio, scribo, [omittitur: *δυικὸς δὲ οἷον τύπτετον*] *πληθυντικὸς δὲ* est *οἷον τύπτομεν*, facimus, scribimus.

Πρόσωπα δὲ sunt *τρία*, *πρῶτον*, *δεύτερον*, *τρίτον*, *πρῶτον μὲν* est is, *ἀφ' οὗ* est *ὁ λόγος*, *δεύτερον δὲ* est is, *πρὸς ὃν* est *ὁ λόγος*, *τρίτον δὲ* est is, *περὶ οὗ* fit *ὁ λόγος*.

Χρόνοι δὲ sunt *τρεῖς*, *ἐνεστώς*, *παρεληλυθώς*, *μέλλων* (*Τούτων* om.) *ὁ παρεληλυθὼς* igitur *ἔχει διαφορὰς τέσσαρας* et dicuntur dalqublâ (i. e. oppositus = *παρατατικόν*), qarrîβâ (i. e. propinquus = *παρακείμενον*) mešamlᵉyâ (i. e. perfectus = *ὑπερσυντέλικον*), lâ meṯaḥḥemânâ (i. e. indefinitus = *ἀόριστον*).

Affines [5]) vero sunt tres (ita pro graeco *ὧν συγγένειαί εἰσι*

---

1) In fine dicitur meϑ'amrânuϑâ men mimra. Itaque etiam hoc loco ita legendum est = *λέξις ῥήματος*. Cf. p. 28.

2) Medii exempla corrupta sunt, pro ܥܒܕܬ et ܟܬܒܬ haud dubie legendum est ܐܬܥܒܕܬ et ܐܬܟܬܒܬ et sic voces reddidi. Sed graece legitur *ἐποιησάμην*, *ἐγραψάμην*!

3) Cf. quae P. 33 de doctrina grammatici Aḥudemeh exposita sunt, quae ad schemata aeque quadrant atque ad species.

4) Hic et deinde Syrus habet Adverbia *ἑνικῶς*, *δυϊκῶς*, *πληθυντικῶς*.

5) Voces ܠܐ ܡܬܚܡܢܐ huc non pertinent et ex praecedentibus inepte repetitae sunt, aut ad *ἀόριστον* in fine phrasis pertinent.

τρεῖς), *ἐνεστῶτος πρὸς παρατατικόν* (dalqublåyå), *παρακειμένου πρὸς ὑπερσυντελικον* (hau demen kadu ʿębar i. e. qui jam praeteriit [1])), *ἀορίστου* [2]) *πρὸς μέλλοντα.*

Et haec dicta sunt [3]) de parte tertia orationis:

Περὶ μετοχῆς.

Μετοχὴ vero *ἐστὶ λέξις*, quae composita est ex proprietatibus verborum et nominum (gr. *μετεχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἰδιότητος*). *Παρέπεται* etiam (gr. *δὲ*) *αὐτῇ ταὐτὰ ἃ* (*καὶ* om.) *τῷ ῥήματι καὶ τοῖς ὀνόμασι δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων* [4]).

Περὶ ἄρθρου.

Ἄρθρον (add. *δε*) *ἐστι μέρος* quartum *λόγου*, *προτασσόμενον τῶν κλίσεων τῶν ὀνομάτων.* Et ab initio quidem ponitur sicut in lingua syriaca, in fine vero sicut (in) lingua graeca [5]). [Desunt nonnulla] sicut id factor, factio, factum (factoris [6])) = *οἷον ὁ ποιητής, ἡ ποίησις, τό ποίημα. Ἀριθμοὶ δὲ* sunt duo, *ἑνικὸς* (om. *δυϊκός*) *καὶ πληθυντικός, ἑνικὸς μὲν οἷον* (ad litter. sicut ad dicendum) homo, *πληθυντικὸς δὲ* homines. *Πτῶσις* (secunda manus ex rasura plur. *Πτώσεις*) *δὲ* vel perfectio [7]) sicut in lingua syriaca plerumque est, in lingua vero graeca aliter est. Etiam hoc de articulo, in quantum dici potuit.

Loquamur vero etiam (de om. Codex) pronomine, quae est pars quinta orationis

Pronomen.

Ἀντωνυμία δέ ἐστι vox (qålå), *λέξις* aliqua [8]), *ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη*, et est *προσώπων ὡρισμένων δηλωτική. Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταῦτα* (gr. *ἕξ* [9])), *πρόσωπα, γένη,*

---

1) Termini technici non sunt iidem, res nondum ad finem est perducta.

2) In Syr. ܠܐ ܡܬܚܡܢܐ restituendum.

3) Haec est inscriptio paragraphi sequentis. Omnia quae ad *συζυγίαν* pertinent omittere debuit Syrus.

4) Iterum ܡܦܢܝܬܐ pro graeco *ἔγκλισις*, uti mox pro *κλίσις*.

5) Patet legendum esse ab initio in lingua graeca, a fine in lingua syriaca. Noster igitur grammaticus primus Ålaφ status determinati articulum esse odoratus est.

6) Haec vox delenda est.

7) Perfectio ܫܘܡܠܝܐ ad Alaφ status determinati et ad suffixa pertinet cf. Severum P. 26. Notio perfectionis mihi non originalis videtur.

8) Syr. duplici vocabulo utitur ܩܠܐ = vox, et ܡܠܬܐ ܡܦܪܫܬܐ = *λέξις*. Fortasse legendum est ܩܠܐ ܒܪܐ pro simplici ܩܠܐ.

9) Quinque tantum res enumerantur, itaque *ἕξ* mutatum est.

ἀριθμοί, *πτώσεις*, positiones (gr. *σχήματα*, syriacum ܣܟܝܡܐ baud dubie corruptum est ex ܐܣܟܝܡܐ). *εἴδη*.

Πρόσωπα πρωτοτύπων (ad litter. typi primi) sunt haec *ἐγώ*, *σύ*, *ἵ*, *παραγώγων* [1]) *δὲ* sunt haec *ἐμός*, *σός*, *ὅς*. Genus personarum primarum (sed corrigendum est: genera prototyporum *διὰ μὲν τῆς φωνῆς* (ad litt. per filiam vocis i. e. per vocabulum) *οὐ* omnia *διακρίνεται*, per scriptionem vero distinguuntur *οἷον ἐγώ* et tu [2]). Ex iis vero (sunt) quae et per vocabulum (filiam vocis) et per scriptionem secundum linguam syriacam distinguuntur uti lî (mihi), leχ (tibi femin.), ʿelai (super me) ʿelaik (super te femin.), hau (ille) hu (conjicio hai, illa), lāh (illi fem.), leh (illi mscl.), et quae his similia. Ea vero quae a typo primo composita sunt (i. e. *παράγωγα*), sunt sicut hau dîl (meus) hau dileχ (tuus fem.) hau dilāh (suus fem.).

Ἀριθμοὶ δὲ πρωτοτύπων sunt, *ἑνικὸς μὲν ἐγώ*, *σύ ἵ* (omittitur dualis) *πληθυντικὸς δὲ ἡμεῖς*, *ὑμεῖς*, *σφεῖς*, *παραγώγων* (ad litter. ea vero, qui a primo typo composita sunt) *δὲ ἑνικὸς ἐμός*, *σός*, *ὅς* [3]) (dualis deest) *πληθυντικὸς δὲ* noster, vester, illorum (ergo *ἡμέτερος*, *ὑμέτερος*, *σφέτερος* pro *ἐμοί*, *σοί*, *οἵ* Gr. expressit aut legit).

Πτώσεις sive perfectio [4]) (om. *δὲ*) *πρωτοτύπων* sunt, *ὀρθῆς* [5]) *μὲν* (gr. *μὲν ὀρθ.*) *ἐγώ*, *σύ*, *ἵ*, *γενικῆς δὲ* mei (nostri) [6]) tui ejus (pro graeco *ἐμοῦ*, *σοῦ*, *οὗ*) *δοτικῆς δὲ ἐμοί*, *σοί*, *οἷ*, *αἰτιατικῆς δὲ* per me, per te, per illum [7]). [Omittit Syrus *κλητικῆς δὲ σύ*] *παραγώγων δὲ ἐμός*, *σός*, *ὅς*, [*ἐμοῦ*, *σοῦ*, *οὗ*], *ἐμῷ*, [*σῷ*], *ᾧ*, *ἐμόν*, *σόν*, *ὅν*. [*Σχήματα δὲ δύο*, *σύνθετον· ἁπλοῦν*.] *Σχῆμα μὲν ἁπλοῦν* est *ἐμοῦ*, *σοῦ*, *οὗ*, *σύνθετον δὲ* est *ἐμαυτοῦ*, *σαυτοῦ*, *ἑαυτοῦ* (ad litteram meum, animae meae; tuum, animae tuae; suum, animae ejus).

Εἴδη δὲ (om. *ὅτι*) *αἱ μέν εἰσι πρωτότυποι ὡς ἐγώ*, *σύ*, *ἵ*, *αἱ δὲ*, sicut dicitur, a typis (adde primis derivatae) =

---

1) In Syr. legendum ܕܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܩܕܡܝܐ ܡܫܬܡܫܝܢ.

2) Quae syriace de primis personis ܐܢܐ et ܥܠܝ dicuntur recta sunt, sed secundum textum graecum nihilo setiùs emendandum est, quia infra vocem ‚omnes‘ textui inseruit, et quae de scriptione dixit, ad ܐܢܬ et ܐܢܬܝ referendum est. Hinc sequi videtur pro ܐܢܐ ܗܘ ܕܐܢܐ ܘܐܢܬ legendum esse ܐܢܐ ܗܘ ܕܐܢܬ ܘܐܢܬܝ.

3) Legendum est ܕܗܘ.

4) Cf. supra P. 12 Not. 6; 18, 7.

5) Iterum Syrus adverbia posuit.

6) Syr. ܕܕܝܠܢ = *ἡμετέρου* facile emendatur in ܕܕܝܠܝ = *ἐμοῦ*, possessiva vero pro personalibus expressit Syr.

7) Cf. supra P. 13 Nota 4. Deinde non omnes formas Dativi et Genetivi distinxit.

παράγωγοι ὡς πᾶσαι αἱ κτητικαί, αἳ καὶ διπρόσωπα[1] *καλοῦνται* . . . . . Quae sequuntur apud Syrum corrupta sunt[2].

Τῶν δὲ ἀντωνυμιῶν (leg. šẹmâhe) *αἱ μέν εἰσι σύναρθροι, αἱ δὲ ἀσύναρθροι· σύναρθροι μὲν* sunt *οἷον ὁ ἐμός*, tuus[3]) *ἀσύναρθροι δὲ* sunt *οἷον ἐγώ*, tu, is. (Gr. ordinem inversum praebet.) Et haec dicta sunt de (om. textus) pronomine; loquamur vero etiam de praepositione, quae est pars sexta orationis.

Περὶ προθέσεως.

Πρόθεσις δέ (om. Gr.) *ἐστι λέξις* aliqua *προτιθεμένη* ab initio *πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν, ἔν τε συνθέσει* eorum (rukabhen) *καὶ συντάξει* eorum (ṭekshen). *Εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι* (om. *προθέσεις*) secundum linguam graecam *ὀκτὼ καὶ δέκα*, simplices (pro graeco *ὧν μονοσύλλαβοι μὲν*) *ἕξ* [desunt praepositiones *ἐν*, *εἰς* etc.], compositae (sic pro *δισύλλαβοι*) *δὲ δύο καὶ δέκα.* In lingua vero syriaca non potest servari ordo earum, et propterea confusae sunt. Itaque quantum possum, eas propono, ut sententia earum diligentibus innotescat.

Simplices igitur sunt hae[4]) . . . . . (deest earum catalogus una cum his verbis: Compositae sunt hae:) lẹ̄šel, lẹtaḥt, beh, ʿammeh, lẹbar, helâṯ, ʿal (huc non pertinent) ʿalaubi, bainât, tẹḥet, yattîr meneh. Etiam de his dictum est quantum potuit.

Dicatur vero etiam de adverbio[5]), quae est pars septima orationis.

Ἐπίρρημα[6]) corrigendum *περὶ ἐπιρρήματος*.

Ἐπίρρημά (vero dicunt philosophi, quod) *ἐστι μέρος λόγου ἄκλιτον*[7]) (*κατὰ ῥήματος λεγόμενον* in Ms. AB deest, sed facile suppletur) *ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι. Τῶν* (*δὲ* om.) *ἐπιρρημάτων τὰ μέν ἐστιν ἁπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα*, et ex iis sunt mediae. Cf. infra.

---

1) Syr. ܡܩܒܠܢܐ recipientes habet pro *κτητικαί*. Deinde legendum est ܘܐܦ ܕܬܪܝܢ ܦܪܨܘܦܐ ܡܬܩܪܝܢ, sic enim postulat vox *διπρόσωπα*.

2) Primum quod dicit ad nomina pertinet et non hujus est loci: Sunt vero quidem alia, quae unam vocem designant uti vetus (sive veteris), composita vero sunt vetus veterum (sive veteris veterum). Sequitur locus de possessivis: Ex iis sunt quidem sicut: mei (Genet.) tui, sui; pluraliter quidem, sicut a multis, velut *ἡμεῖς, ἡμέτερος*. — Ultima graece exstant.

3) Syr. corrigendus est, pro ܗܘ̇ ܕܝܠܟ scribas ܗܘ ܕܗܘ ܕܝܠܟ.

4) Hoc loco adparet scriptoris Syri opus ad finem non esse perductum. Lacuna enim non scribae neglegentia sed inde exorta videtur, quod librum imperfectum descripsit Cod. Berol. cum Graeco facit.

5) Legend. ܥܠ ܥܠ ܡܐܡܪ̈ܐ.

6) Legendum ܥܠ ܥܠ ܡܐܡܪ̈ܐ.

7) Hic *ἄκλιτος* est ܠܐ ܡܬܦܠܓܢܐ, itaque *κλιτός* ܡܬܦܠܓܢܐ.

Ἁπλᾶ μὲν sunt ..... (deest apud Syrum *οἷον πάλαι, σύνθετα δὲ οἷον πρόπαλαι* Cod. C praebet haec).

1. *Τὰ δὲ χρόνων* (sic!) *δηλωτικά, οἷον νῦν τότε* (hâyden) *αὖθις* (hâydaiχ). *Τούτοις δὲ ὡς* [dust *εἴδη*] ponimus eas subter tempora: Temporum proponentes (= *καιροῦ παραστατικά*) sunt *οἷον σήμερον, αὔριον* (*μεταύριον χθές, πρόχθες* add. Syr. et omittit *τόφρα, τέως, πηνίκα*).

2. *Τὰ δὲ μεσότητος, οἷον καλῶς*, perspicue, *σοφῶς*.

3. *Τὰ δὲ* actionum (sed cogitandum *ποιότητος*[1])) *οἷον πύξ* (syr. qḙphaḥ i. e. pugnis cecîdit Cureton Anc. Docum. p. 2) *λάξ* (syr. bḙ3aṭ calcitravit) *βοτρυδόν* (syr. sḙgulâ'ît), *ἀγεληδόν* (syr. kḙnîšâ'ît), probrose (syr. 3edilâ'ît, C. gḙdilâ3it = tortuose, *γνύξ*?).

4. *Τὰ δὲ ποσότητος, οἷον πολλάκις, ὀλιγάκις* (om. *μυριάκις* recte ut videtur).

5. *Τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικὰ* (ad litter. quaedam indicantia sunt nominum numerorum) *οἷον* unus, duo, tres.

6. Ex iis sunt indicantia locos sicut in loco, ad locum[2]). *Τὰ δὲ τοπικά* sunt, *οἷον ἄνω, κάτω, ὧν σχέσεις* (ad litter. sententiae) *εἰσὶ τρεῖς* sicut (gr. *ἡ*) *εἰς τόπον*, (*ἡ*) *ἐν τόπῳ* (gr. invertit) (*ἡ*) *ἐκ τόπου, οἷον οἴκαδε, οἴκοι* (gr. invertit) *οἴκοθεν*.

7. *Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά οἷον* miserere mei, exaudias me adjuves me[3]).

8. Ex iis vero declarantia sunt stuporis = *τὰ δὲ σχετλιαστικά οἷον* 'uh, wây (= *ἰού, φεῦ*). Deest *παπαί*.

9. *Τὰ δὲ θαυμαστικά* (ad litt. ad admirationem incitantia) *οἷον* babai (= *βαβαί*).

10. *Τὰ δὲ ἀρνήσεως* (kḙfuryâ) *ἢ ἀποφάσεως* (kelyânâ i. e. prohibitionis) *δηλωτικά* (om. Gr.), *οἷον οὐ* = lâ, *οὐχί* = lau, *οὐδῆτα* = lâ hâwe, *οὐδέ* = lâ dên (Gr. om. *οὐδέ*), *οὐδαμῶς* = kul kuleh (sed deest lâ).

11. *Τὰ δὲ συγκαταθέσεως* (ad litter. declarantia confessionem, adsensum[4])) *οἷον* 'en = si, 'în = *ναί*, 'engêr = nam si, 'endên = si vero[5]).

12. *Τὰ δὲ ἀπαγορεύσεως* (ad litter. declarantia non-persuasionem) *οἷον* lagḙmâr = omnino, sâχ = finis. [Verum patet deesse

---

1) Cf. scholia ad hunc locum in editione Uhligii in quibus *ποιότης* cum *ποιεῖν* inepte componitur. Ita Syr. ܕܥܒܘܕܘܬܐ explicatur. — Simplicius ad Aristot. Categ. P. 8 b, 26 ed. Berolin. addidit: *εἰσὶ μὲν αἱ ποιότητες δυνάμεις, καὶ διὰ τοῦτο ποιητικαί, κτλ.* Cod. C, habet ܕܐܝܣܘܬܐ.

2) Haec verba prorsus superflua demonstrant scriptorem opus suum non ad finem perduxisse.

3) Exempla biblica sive ex hymnis petita sunt.

4) Duplex interpretatio scriptoris oscitantiam docet.

5) En cum compositis huc non pertinere patet, locus igitur turbatus est. An de formula juramenti hebraici cogitandum?

ter repetitam particulam negationis; legendum est lâ, lâ lagemâr, la sâχ = μή, μηδῆτα, μηδαμῶς.]

14. *Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως* (ad litt. ex iis vero sicut comparatio et parabola sunt) *οἷον* 'aχzenâ = *ὡς*, 'aχzenâ gêr = *ὥσπερ*, 'aχzenâ dên = sicut vero. Reliqua *ἠΰτε*, *καθά*, *καθάπερ* desunt.

15. *Τὰ δὲ εἰκασμοῦ* (masberânuϑâ) *οἷον*... reliqua in A desunt.

16. .... (deest *τὰ δὲ τάξεως οἷον* sed proponitur exemplum, quod ad hanc classem pertinet, scilicet lebar i. e. *χωρίς*. Alterum exemplum ṭâχ = *τάχα* praecedenti classi adnumerandum est; tertium kemâ zabnîn = *ποσάκις* ex loco biblico (C habet 15), desumtum esse conicio)[1]. Haec in C desunt, qui sub 15 ditior.

17. *Τὰ δὲ ἀθροίσεως* (collectionis cujusdam) *οἷον ἄρδην* (= gemirâ'ît, universe), *ἅμα* ('aχheda), *ἠλιθα* (= qallilâ 'aχhad i. e. paullum simul!). C habet malyâît aχhad = plene simul.

18. Ex iis vero sunt indicantia typorum (sed patet cogitandum esse de *τοπικοῖς*, quod litteris syriacis ṭups' scriptum cum ṭupse confusum est) sicut lehal = ultra, *ὑπέρ*, meneh walehal = ab eo et ultra, *πόρρω* et meneh waleχâ = ab eo et amplius, *ἐπέκεινα*[2]).

19. *Τὰ δὲ παρακελεύσεως* (ad litt. *παρακελευστικά*) *οἷον* sine (= *ἔα* syr. 'arpâ), *ἄγε* ('aubel), *φέρε* ('aitâ), i (zel), veni (tâ) fac ('ebed).

20. *Τὰ δὲ συγκρίσεως* (ad litt. *συγκριτικά*) sunt, *οἷον μᾶλλον, ἧττον*.

21. *Τὰ δὲ ἐρωτήσεως* (ad litt. *ἐρωτηματικά*), *οἷον πόθεν* (aimeχâ), quando ('emat, *πηνίκα*?), *πῶς* (aikan), 'aikâ = ubi, *ποῦ*, 'aikanâ = quomodo. C pro aimeχâ habet aχma.

22. *Τὰ δὲ ἐπιτάσεως* (ad litt. vim exprimentia) *οἷον* multum bonum, valde bonum.

23. Ex iis quaedam de juramento docent sicut: Ita cujusdam [scil. affirmatio est. Sic enuntiatum complendum esse censeo].

24. *Τὰ δὲ βεβαιώσεως* (ad litt. confirmantia) *οἷον δηλαδή* (galyâi) notum est ('idîâi).

25. Ex iis vero viarum sunt uti abeat (nerde), abeant (nerdon).

26. Ex iis vero significationem laudationis habent sic egregie, magnifice, mire.

Etiam de hac septima orationis parte brevi dictum est a nobis. Loquamur vero etiam de Conjunctione, octava orationis parte et finiamus verbum ne excedat modum epistolae, neve moveatur nausea lectori.

---

1) Quae loci condicio non ex scribarum incuria processit sed inde, quod opus nondum limatum et secundis curis perfectum descripserunt explicanda est.

2) In erotematis Dionysianis adjiciuntur *πόρρω* et *ἐπέκεινα* ad exempla opicorum *ἄνω*, *κάτω*. Inde huc tralata haec exempla classem peculiarem effecerunt. C ܛܘܦܣܐ = *τοπικά* in ܛܘܒܣܐ corruptum praebet.

Περὶ συνδέσμου.

Σύνδεσμος igitur *ἐστὶ λέξις* aliqua, *συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τάξεως* et colligens effusionem et dispersionem orationis explicationis (gr. nihil nisi *καὶ τὸ τῆς ἑρμηνείας κεχηνὸς πληροῦσα*). *Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μέν εἰσι συμπλεκτικοί, οἱ δὲ αἰτιολογικοί* (ʿelleϑânâye), *οἱ δὲ συλλογιστικοί* (meϑʾamrâne[1]). [Syrus laceratus est. C octo genera Graeci recenset.]

1. (*Καὶ* om. Syr.) *συμπλεκτικοὶ μέν εἰσιν, ὅσοι τὴν ἑρμηνείαν* (Syr. habet Pluralem) *ἐπ' ἄπειρον ἐκφερομένην* (ad litt. citra modum dispersas) *συνδέουσιν* (ad litter. colligunt et conjungunt) *οἷον* (gr. legitur *εἰσὶ δὲ οἵδε*) man = *μέν*, dên = *δέ*, ʾâφ = *καί*, ʾellâ = *ἀλλά*, au-man = *ἠμέν*, au-den (sic legendum) = *ἠδέ*, au-ʾendên = ? [Omittuntur *τέ*, *ἀτάρ*, *αὐτάρ*, *ἤτοι*, nisi forte unum ex ultimis respondet syriaco au-endên.]

2. *Διαζευκτικοὶ δέ εἰσιν, ὅσοι τὴν* (*μὲν* om. S.) *φράσιν* (mamllâ) *ἐπισυνδέουσιν*, et *ἀπὸ* (*δὲ* om. S.) *πράγματος εἰς πρᾶγμα διιστᾶσιν* (mešannen[2])), *οἷον* (gr. *εἰσὶ δὲ οἵδε*·) ʾau = *ἤ*, ʾau-kai = ? ʾaukît = *ἤτοι*, ʾau-ʾen = *ἠέ*.

3. *Συναπτικοὶ* (mebanyâne) *δέ εἰσιν ὅσοι* consensum (ʾauyuta) quidem aliquam indicant. (Sic pro *ὕπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι*, sed puto corrigendum esse deʿal hewâyûta man medem lâ maudeʿîn quod cum graeco concinit), *σημαίνουσι δὲ ἀκολουθίαν*[3]) *οἷον* (gr. *εἰσὶ δὲ οἵδε*·) ʾen = *εἰ*, ʾen-hu = *εἴπερ*, en-dên = *εἰδή* (deest vox pro *εἰδήπερ* posita). C pro mebanyâne habet maqqefâne.

4. *Παρασυναπτικοὶ* (yattîr mebanyâne) *δέ εἰσιν ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως* (leg. hewâyutâ pro ʾauyûta, quod si non vis vertendum est: qui cum consensu etiam ordinem indicant) *καὶ τάξιν δηλοῦσιν, οἷον* (gr. *εἰσὶ δὲ οἵδε*·) ʿal = *ἐπεί*, ʿal-kul dehu = *ἐπείπερ*[4]), ʿal dên = *ἐπειδή*, ʿal kul dên dehu = *ἐπειδήπερ*.

5. *Αἰτιολογικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι ἐπ' ἀποδόσει* propter odium (meṭul seneʾta = *αἰτίας ἕνεκεν*[5])) declarant (gr. esset *δηλοῦσι*) et propter hoc causative *παραλαμβάνονται* . . . . . . [Lacuna in textu syriaco est. Desunt haec: *εἰσὶ δὲ οἵδε*· *ἵνα*, *ὄφρα*, *ὅπως*,

---

1) Graecum *συλλογιστικὸς* modo alibi inaudito redditur.

2) Haec vox in novo Testamento est *μεθίστημι*. De ܐܘܟܝܬ = *ἤτοι* cf. Payne-Smith. Ceterum de his particulis consulenda erit interpretatio Philoxeniana, quam non contuli.

3) Syr. ܢܩܝܦܘܬܐ proprie cohaerentiam designat.

4) Restituendum est ܥܠ = *ἐπεί*, deinde ܥܠ ܟܠ ܕܗܘ = *ἐπείπερ*, quod sequitur ex ultimo exemplo.

5) Textum graecum corruptum Syr. ea ratione videtur tractasse ut *αἰτίαν* culpam censeret designare. Ex culpa collato verbo *αἰτιᾶσθαι* deinde finxit odium, ad quod retributio = *ἀπόδοσις* quadrabat. Latini *αἰτιατικήν* dixerunt Accusativum.

ἕνεκα, οὕνεκα, διό, διότι, καθό, καθότι, καθόσον. *'Απορηματικοί.* — Ex exemplis duo Syrus servavit, 'aikan et 'aikanâ, quae cum *καθό, καθότι* vel *καθόσον* componenda videntur.]

6. [*'Απορηματικοὶ*] *δέ εἰσιν* ii, quos cum neglegimus conversionem (mhyn cujus littera una deest in mahmên emendandum censeo; C mehappeχinan hefaχâϑâ) consuevimus conectere. [Exempla desunt.] Gr. est.. *εἰσιν, ὅσοις ἐπαπορουντες εἰώθαμεν συνδεῖν· εἰσὶ δὲ οἴδε, ἆρα, κᾆτα, μῶν.*

6. *Συλλογιστικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ συλλήψεις* (duqebal hîφe wekunâše ad litt. contra impetus et collectiones) *τῶν ἀποδείξεων* (*εὖ* om. Syr.) *διάκεινται, οἷον* (*εἰσὶ δὲ οἴδε* gr.) *ἄρα, ἀλλὰ* . . . [Lacuna in textu syr. usque ad *παραπληρωματικοί*.]

7. [*Παραπληρωματικοὶ μέν εἰσιν, ὅσοι* = . . . ît man, quod in itaihun man emendandum] *μέτρου ἢ κόσμου ἕνεκεν παραλαμβάνονται οἷον* (gr. *εἰσὶ δὲ οἴδε*) 'în [1]) = *δή*, ellâ = *ἄρα* (nisi 'l' in 'r' emendandum est) halluχ [2]) = *νυ*, aiχ den = sicut vero, aiχ lâ man = sicut non nempe, aiχ man = sicut quidem, aiχ gêr = sicut enim. [Quibus particulis hae voces respondeant definire non ausim.]

Porro sunt quidam qui addunt illis (gr. *Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικοὺς* (hânon dalqublâye) *οἷον ἔμπης* (beram) *ὅμως* (beram dên).

Haec quoque dicta sunt a nobis de conjunctione [3]).

Hucusque Syrus textum Dionysii graecum secutus est, textus syriaci vero sequentis condicio quum ea sit, ut omnismodi lacunis sit foedatus, reliqua non ad litteram interpretanda esse censemus. Liberius procedentes, quae addenda sunt uncinis inclusa interponimus, quae emendanda syriace corrigimus. Haud pauca interciderunt. Itaque haec est subscriptio grammatici, cui debetur haec Dionysii interpretatio, quam graece reddimus, quia scriptor graece doctus erat, cujus verba in C specie emendationis adulterata sunt: *Περὶ ἑτέρου τινὸς οὐχ εὗρον* (*οὐδὲν*) *ἐν τῇ* [*τῶν Ἑλλήνων*] *γλώσσῃ, ὅσα δὲ εὗρον, ὡς οἴομαι, συντόμως* (C *ἀκριβῶς*) *τέθεικα*

---

1) Syriace legendum est ܐܝܢ ܗܘ ܕܝܢ. Ceterum Jacobus Edessenus (Wright. Catal. 544 b) graecum *δή* reddit ܟܠ. De voce ܐܝܢ conferendus est Severus P. 31 ubi ܐܢ emendavi. Sed ܐܝܢ respondere graeco *δη* haec monstrat phrasis ܐܢ ܐܝܢ ܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܚܐܪ̈ܐ = *εἰ δὴ ἔσονται* Ass. B. O. III, I, 135 a.

2) Cf. Payne-Smith s. v.

3) Hujus catalogi condicione maxime ad eam sententiam perducti sumus ut censeamus totum opusculum ab auctore non ultimis curis esse perfectum et completum. In cod. C omnia aequabilius currunt, est liber refectus.

εἰς διατριβήν τε καὶ παιδείαν τῶν ἀναγιγνώσκειν μελλόντων. Εἰς δὲ πλείονα γνῶσιν ἐποίησα (pelhet) τὸν λόγον μιᾷ λέξει καὶ δίδωμι αἰτίαν τοῖς τὴν γνώμην δεινοῖς, ὅταν φέρωνται ἐντεῦθεν αἰτίαν κατὰ τὴν δύναμιν αὐτῶν [1], ... καλῶς διορθώσασι ἀφθόνως δι' ὧν εὐπρεπῶς συνέγραψαν .. διὰ τῆς ὁμολογίας αὐτῶν καταβεβαιῶσι καὶ τῷ συναγαγόντι αὐτὰ ἀποδῶσι τὸν μισθὸν τῶν προσευχῶν* αὐτῶν, ἵνα ὁ κύριος διὰ τῶν αὐτῶν προσευχῶν ἀνάγῃ με πρὸς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, καὶ ἀφῇ μου τὰ ὑστερήματα, καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τοῦ προσκυνεῖν τοῖς ποσὶν ὑμῶν τοῖς ἁγίοις .... καὶ εὐφρανθῇ τῇ ὁμιλίᾳ ἐκείνης τῆς θείας συναγωγῆς.·. Pro ἐν τῇ [τῶν Ἑλλήνων] γώσσῃ, Cod. C praebet ἐν τῇ συριακῇ γλώσσῃ, quod ineptum. Inde ab *αὐτῶν omnia in C desunt.

Quae sequuntur nihil sunt nisi laciniae quaedam paradigmatis verbi *τύπτω*, quae servatae sunt ex uberioribus formarum catalogis, qui in Codice Monacensi graeco 310 graece [2]) et in Dionysii versione armeniaca armeniace exstant. Quaedam verba loco mota sunt, nec pauca in textu syriaco desunt, quae aut eam ob causam interciderunt, quod librarius ex liturariis ea quae habemus descripsit, quos recte legere non poterat, aut quia interpres ille, qui paradigmata graeca syriace exprimere conatus est, rem ipse ad finem non perduxit. Id tamen editionis armeniacae cum syriaca consensu procul dubio confirmatum censemus, saeculo p. Chr. quinto grammaticae Dionysianae appendicem fuisse additam, qua paradigmata verborum, et nisi fallor etiam nominum — exstat enim eorum fragmentum apud Armenium — proponebantur discentibus. Graeca haec paradigmata imitati sunt Latini, Armenii, Syri; recentiorum grammaticorum qui linguas hodiernas excoluerunt in occidente doctores Latini fuerunt, in oriente vero Syri christiani primi flexionis schemata a Graecis mutuo accepta ad suae linguae indolem adaptaverunt et tali modo reliquis populis orientalibus exemplar proposuerunt, quod sequerentur. Graecorum grammaticos jure *οἰκουμενικῶν διδασκάλων* titulo honoratos esse, jam nemo erit, qui neget, quorum doctrinas inde ab Euphrate et Tigride, nam de Indis tacere satius duco, Gaditanas oras et ultimam Thulen transgressas per terras extremas occidentis dispersas videmus, quarum ne nomen quidem Graecis ipsis innotuit.

Ipsius vero denique paradigmatis fragmenta quorum disjecta membra secundum ordinem textus graeci reposuimus haec sunt:

---

1) Sensus loci lacerati non potest esse nisi is ut lectoribus suadeat corrigere et emendare in quibus ipse erraverit. Quam conjecturam cod. C confirmat.

2) Cf. Uhlig Dionysii Thracis ars grammatica Lipsiae 1884 P. 125 et XVI.

Ῥῆμα	*ὁριστικὸν*	*ἐνεργητικὸν,*	*ἁπλοῦν*	*συζυγίας*	*πρώτης*
Mimrâ	metaḥḥemâ	maudešânâ [dęmašbędanuta[1])	.....	......	.....

τῶν	*βαρυτόνων*	*ῥημάτων,*	*ἐγκλίσεως*	*ὁριστικῆς*
...	....	......	......	......

χρόνου	*ἐνεστῶτος*	est	cf. infra
dęzabnâ	[dęqâyem[2])]	'ītauhi	demenyânâ[3])

τῶν τριῶν	*προσώπων*	*τε καὶ*	*ἀριθμῶν*
datęlâtâ	....	dęqâyem Not. 2	dęmenyânâ Not. 3

ἑνικά	*τύπτω*	*τύπτεις*	*τύπτει*
ḥędana'īt	mâḥe'enâ	mâḥe'at	mâḥe
πληθυντικά	*τύπτομεν*	*τύπτετε*	*τύπτουσι*
saggī'â'īt	maḥenan	maḥeton	mâḥen.

Ἐνεργητικὸν — Nota 1 —	*[χρόνου*	*παρεληλυθότος*[4]]
dęmašbedanûta.	Dezaβnâ	dašgbar

ἑνικά	*ἔτυπτον*	*ἔτυπτες*	*ἔτυπτε*
ḥędanâ'īt	mâhe hęwīt	mâḥe hęwait	mâḥe hęwâ
πληθυντικά	*ἐτύπτομεν*	*ἐτύπτετε*	*ἔτυπτον*
saggī'â'īt	mâḥe nan[5])	mâḥen hęwaiton	mâḥen hewau.

[Ἐνεργητικὸν]	*μέλλοντος*	*ἑνικά*	*τύψω*	*τύψεις*
Dęmašbędanuta	dęzabna daštîd	ḥędânâ'īt	emḥe	temḥe

τύψει	*πληθυντικά*	*τύψομεν*	*τύψετε*
nemḥe	saggī'â'īt	[excidit propter praecedens nemḥe]	temḥon
τύψουσι.			
nemḥon.			

....	*ὁριστικά*	*παθητικά*	....
Mimra	......	maudešânâ	dęparṣope
Verbum		dęḥaššâ	personarum

....	*ἐνεστῶτος?*	Lacuna	*[παρακειμένου]*
tęlâtâ trium	de zabnâ daqędâm[6])		....

1) Hoc vocabulum loco motum infra traditum est. Exempla talis confusionis cf. supra P. 4—5.

2) Loco motum in fine exstat.

3) Loco motum.

4) Proprie *παρατατικοῦ* et P. 17 sub *χρόνοι*.

5) Restituendum mâḥen hęwain.

6) Ita codex, ubi dęqâyem (sic C) exspectatur. Sed designare potest hoc nomen etiam Perfectum, cujus exempla sequuntur, quod admitterem nisi post tres perfecti formas statim positae essent tres personae plusquamperfecti.

τέτυμμαι 'etme̥ḥit	τέτυψαι 'etme̥ḥit	τέτυπται 'etme̥ḥi	Lacuna
ἐτετύμμεθα etme̥ḥîn he̥wain	ἐτέτυφθε	τετυμμένοι ἦσαν etme̥ḥîw he̥wau	

καὶ . . .	ἰαχῶς	ἐτετύφατο. etme̥ḥîw hewaiton [1]).	Μέλλοντος De̥zabnâ da'e̥tîd
ἑνικὰ ḥe̥dânâ'ît	τυφθήσομαι etme̥ḥe	τυφθήσῃ tetme̥ḥe	τυφθήσεται netme̥ḥe
πληθυντικὰ saggi'â'ît	τυφθησόμεθα	τυφθήσεσθε tetme̥ḥon	τυφθήσονται netme̥ḥon [2])

Sequuntur formae in quibus Infinitivus cum verbo finito conjunctus est, quarum titulus mimrâ lâ metaḥḥe̥mânâ mihi quidem ῥῆμα ἀπαρέμφατον designare videtur i. e. Infinitivum, cui accedit zabnâ lâ me̥taḥḥe̥mâ i. e. ἀόριστος. Itaque:

[Ῥῆμα Mimra	ἀπαρέμφατον] lâ me̥taḥḥe̥mânâ	χρόνου de̥zabnâ	ἀορίστου lâ metaḥḥe̥mâ
Verbum non definitum			

ἐνεργητικοῦ maude'ânâ de ma'be̥danuta [3])		ἑνικὰ hedânâ'ît	ἔτυψα memḥâ mâḥe 'enâ
ἔτυψας memḥâ mâḥe 'at	ἔτυψε memḥâ mâḥe	πληθυντικὰ saggi'â'ît	ἐτύψαμεν memḥâ mâḥenan
ἐτύψατε memḥâ mâḥen atton	ἔτυψαν. memḥâ. mâḥen [4]).	Ῥῆμα Mimra	ἀόριστον la me̥taḥḥe̥mâ
παθητικὸν maude'ânâ de̥ḥaššâ	ἑνικὰ ḥe̥dânâ'ît	ἐτύφθην memḥâ me̥ḥe 'enâ	ἐτύφθης memḥâ me̥ḥe 'att

---

1) De secunda persona hallucinatus est. Quodsi hoc pro forma ionica fictum esse conicio, Armenius est qui ad hanc opinionem me perduxit. De quo conf. dissertatio mea in Uhligii artis Dionysianae editione. In C omnia plana.

2) Ordo turbatus est propter similitudinem formarum netme̥ḥe [quae excidit] et netme̥ḥon.

3) Hanc propter vocem deinde activum ἔτυψα scribendum esset. Si vero lacuna admittitur passivum ἐτύφθην ponendum est, cui favet scriptio formarum in codice. Sed quum eaedem formae repetantur sensu passivo apparet puncta in textu syriaco male esse appicta.

4) Ita corrigendum in codice.

ἐτύφθη	*πληθυντικὰ*	*ἐτύφθημεν*	*ἐτύφθητε*	*ἐτύφθησαν*
[C memḥa meḥe]	saggîʾâʾît	memhà meḥenan[1])	memḥâ meḥen atton	memhâ meḥen[1])

Quae sequuntur ad Infinitivos, quorum de nomine *λέξις ἐκ ῥήματος* cf. supra P. 17 Not. 1, pertinent, sed non ex arte Dionysiana sunt desumpta. Graece ita fere reddenda sunt: *Λέξις δὲ ἡ ἐκ τοῦ ῥήματος οὐ δηλοῖ οὔτε χρόνους οὔτε πρόσωπα οὔτε ἀριθμούς, οὔτε ἐνέργειαν οὔτε πάθος, ἀλλ' ἀληθῶς λέγεται οὕτως τύπτειν, ποιεῖν, γράφειν, ἰέναι· καὶ τὰ τούτοις ὅμοια δυναίμην ἂν προφέρειν* . . . Reliqua in C sunt servata.

Subscriptio in codice A: Explicit epistola grammaticorum. In cod. C praecedit paradigmata brevis praefatiuncula, et sequitur subscriptio qua Josephus Huzita libelli auctor nominatur.

Caput III.

De studiis Syrorum ad rectam lectionem pertinentibus.

Dionysiani compendii partem primam de litteris et syllabis tractantem interpres omisit, cujus lingua et scriptura hac in re cum graeca haud facile potuit comparari. Sed hanc quoque rem, de qua pendet institutio de lectione recta, *ἀνάγνωσις* Graecis dicta, et de glossarum prompta explicatione idem aggressus est Josephus Huzita presbyter, Narsetem († post 500) magistrum in regenda schola Nisibena secutus, si modo Josephus libelli est auctor.

Josepho a Barhebraeo[2]) tribuitur lectionis mutatio, de qua quid sit sentiendum jam videamus. Non agi de vocalium pronuntiatione, quae unius viri negotio toti populo non potuisset obtrudi, jam Assemanius docuit, agitur potius de distinctione membrorum orationis, quae punctis appositis designatur, quae puncta accentus dicere ex usu Grammaticorum Hebraeorum consuevimus. Haec enim docet codex Masorethicus, quem Wrightius descripsit (Catalog. I 107 b) in fine, ubi inter traditiones magistrorum scholarum (mašlemânwâϑa δerabbâne δeskole) hoc legitur: „Porro scias, accentûs sâmke et ʿeṣyâne et zauge et pâqoδe et meniḥâne et meṣ̌ayyelâne, et eum, qui compositus est ex duobus zaugâ, et ʿellâye et taḥtâye, qui in Scriptura insunt, omnes appositos esse a Josepho Huzita, novem enim sunt. Ita vero hos accentus (seyâme) fecit, (ut) secundum mentem interpretationis litteralis (sint). Quoniam sanctus dominus Theodorus

---

1) Ita corrigendum.
2) Chron. Eccles. III P. 78. Assemani Bibl. Or. II 407. Hoffmann Auszüge aus syrischen Acten persischer Märtyrer Leipzig 1880 P. 117.

(Mopsuestenus) graece exposuit Scripturam et ex graeco in syriacum sermonem traduxit Mar Ibas, episcopus Edessenus, cum aliis viris librorum divinorum bene peritis [1])". Haec accentuum appositio, illo tempore quidem nova, erat lectionis immutatio, cujus Barhebraeus mentionem fecit, lectiones enim sive qẹrâyâϑâ, ea legendi praecepta dicebantur, quae in usum discentium a magistris tradebantur, unde liber masorethicus inscribitur: Collectio vocum difficilium et lectionum, quae exstant in Genesi, in Exodo etc. Inter explicationes vocum difficilium referendum est si vox 'o r a y t â explicatur nuhrâ 'eϑâ i. e. אור אתא, si Gihon esse Nilus fluvius, perhibetur (Wright 104 a), ad lectiones pertinent ea quae de proferendo aut occultando 'Âlaφ et Ḥeϑ, vel de mutando Kaφ in Gomal, Taw in Dâlaϑ urbanae pronuntiationis causa docentur. Ex. c. kaφ in 'aχ b a r t e h ut *g* proferendum est 'a g b a r t e h, taw in l ẹ m e ϑ b a r legendum est ut d, ergo l ẹ m e δ b a r. Hanc proferendi elegantiam ad Graecorum regulas Syros finxisse puto, et huc pertinet tota illa de mediis, aspiratis et tenuibus doctrina quam in textu syriaco p. 43 ex Severo dedimus, in qua nihil habemus nisi observationes masorethicas in canonis formam redactas. Recta vero lectio sine bona membrorum orationis destinctione non est, itaque etiam punctorum positio ad lectionem sive q ẹ r â y t â pertinet, quam immutasse Josephus Huzita perhibetur, ante quem Nestoriani per omne tempus, quo Narses scholae Nisibenae praefuit eodem modo legerant uti „nos occidentales" pro ut dixit Barhebraeus[2]). In apponendis punctis enim Josephus interpretationem Theodori Mopsuesteni secutus rem non modo grammaticam verum etiam theologicam egit, ita ut vel in lectione scholae Nisibenae

---

1) Haec sunt verba: ܘܠܗܒ ܕܝܢ ܕܡܦܫܩܢܐ ܘܡܬܪܓܡܢܐ ܘܩܪ̈ܝܢܐ ܘܦܣ̈ܘܩܐ. ܘܡܬܚܫܢܐ ܘܡܫܩܠܢܐ ܗܘ ܕܡܦܪܫ ܡܢ ܛܥܡ̈ ܘܩܪ̈ܝܢ ܡܠܠܐ ܘܡ̈ܠܝܐ ܕܐܝܬ ܒܪ̈ܘܚ ܟܠܗ. ܘܗܠܝܢ ܒܠܚܘܕ ܠܡܦܩ ܗܘܐ ܡܬܡܢܝܢ ܛܥܡܐ ܕܝܢ ܗܘܝ. ܘܗܘܠܐ ܒܬܪ ܐܝܟ ܠܡܬܒܢܐ. ܠܐ ܦܫܝܐ ܕܢܦܩܐ ܦܠ̈ܓܘܬܐ ܒܦܠܓܘܬܗ. ܡܛܠ ܕܫܘܝܐ ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ ܣܘܪܝܝܐ ܦܫܛ ܠܒܠ̈ܐ ܘܡܠܐ ܡܢ ܗܘܢܐ ܠܡܦܩܢܐ ܡܢ ܐܝܟܢܐ ܐܬܦܣܩܬ ܕܐܬܪܗ. ܠܗܘ ܐܝܟܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܡܬܩܪܝܢ ܒܫܡ̈ܗܐ ܠܛܥ̈ܡܐ. Quum novem fuisse accentus a Josepho appositos disertis verbis doceatur, non possum quin ܗܘ ܕܡܦܪܫ ܡܢ ܛܥܡ̈ ܘܩܪ̈ܝܢ tanquam nomen accentus intellegam.

2) Locus Barhebraei hic est: w'eḥaδ dukteh (scil. dẹ Narsi † post 500) ba Nẹṣiβin Yosip Huzâyâ ϑalmîδeh, wẹhu šaḥleφ qẹrâytâ 'orhâytâ lẹhâδe maδnẹḥâytâ δa'ḥîδin Nestoriâne, w'ellâ bẹχulleh zaβnâ δẹ Narsi 'aχwâϑan maʒreβâye qâren hẹwau.

ejus Nestorianismus perciperetur, a quo Edesseni abhorrebant. Tali modo exorta est certa quaedam legendi traditio Nisibena, cujus in libris masorethicis fit mentio (Wright. Catal. 104 b). Hujusmodi libri, quos kęϑâβe δę maqręyane [1]) Syri dicunt inde a tempore Narsis et discipulorum ejus Abrahami et Johannis Beth-Rabbanensium compositi et in scholis lecti sunt. Primae huic apparatus masorethici collectioni deinde accesserunt lectiones doctoris Ramišoꜩ, qui paullo post exstitit, nam inter discipulos Mar Abae catholici Nestorianorum † 552 refertur (Ass. B. O. II 412) et scholae Seleuciensi praefuit (ib. III. I. 86). Duo tali modo genera lectionum distinguuntur, antiquiores erant lectiones magistrorum, recentiores lectiones a Ramišoꜩ profectae, id quod luce clarius ex inscriptione partis codicis masorethici sequitur, quam Wrightius edidit Catal. 105 b, in qua distinguuntur accentus, qui inveniuntur in libris dęmaqreyâne, ab iis qui exstant in libro dę Rabban Râmišoꜩ [2]).

Antiquiori doctorum classi accensendus est Josephus Huzita, qui punctis suis exegesin Mopsuesteni, quoad fieri potuit, expressit. Hic est auctor scholae masorethicae Nisibenae, quam deinde ii qui maqręyâne dicuntur excoluerunt. Josephus Narsetem in regenda schola secutus est, libri doctorum, qui maqręyâne appellantur inde a tempore Narsetis, Abrahami et Johannis, qui ejus discipuli fuerunt componi coepti sunt, omnia igitur haec circa lectionem textus sacri studia Nisibi ineunte saeculo sexto floruerunt [3]).

Jam si interpretes philosophorum graecorum Dionysium Thracem secuti theoriam grammaticam Graecorum in scholas syriacas traduxerunt, cujus opera indigesta observationum materies disponeretur et secundum analogiam certis canonibus et regulis circumscriberetur, ipsa illa materies congesta est ab iis qui maqręyane dicuntur magistris. Unde facile explicatur cur totam materiam apud Grammaticos seriores ex libris Theologorum et Philosophorum neque ex lingua vulgi collectam inveniamus, ita ut linguam litterariam potius quam vulgarem descripserint, deinde vero et hoc intellegitur, jam magistros illos masorethicos ipsos initium fecisse observationes suas in formam canonum generalium redigendi. Duplicem igitur grammatices syriacae scribendae habemus radicem, materialem, observationes doctorum in sacris libris, formalem, theoriam grammaticam ex Graecorum libris haustam.

Exempla schediasmatum grammaticalium apud Masorethicos doctores idem ille praebet codex Musei Britannici Add. 12,138, ex

---

1) Hoc est libri magistrorum lectionem docentium. Deinde brevius dicitur bęmaqreyâne apud magistros sive in hisce libris.

2) Haec sunt verba inscriptionis: Taβ bęyaδ 'Allaha χâϑbinan niša δęçulâmâ δaχęϑâβe dęmaqręyâne waδęrabbân Râmišoꜩ.

3) Scholae Nisibenae quasdam proprietates commemoravit Barhebraeus in grammatica majore P. 153 l. 9; 154 l. 13; 199 l. 11; 200 l. 2.

quo quae praecedunt hausimus. Continet enim quatuor tractatus grammaticos perbreves, quos a magistris in usum tironum collectos ipsa subscriptio testatur [1]). Agitur hic primum de compositione particularum b. d. w. l. cum nominibus et verbis, et vestigia hujus rationis tractandi particulas illas, in qua id potissimum quaeritur, utrum vocali *a* instructae esse debeant an non, apud grammaticos posteriores etiam recognoscuntur. Nam quum de recta pronuntiatione tantum ageretur neque de significatione harum vocum, proponi potuit lex de earum usu sive ante nomina sive ante verba ponuntur, et ex hac consuetudine explicatur, quomodo deinde Severus (text. syr. p. 17, 6) duas quaestiones potuerit distinguere, scilicet primum, quomodo hae particulae, Severo mappęlåϑå i. e. casus appellatae, praefigantur nominibus, deinde quomodo verbis p. 18, 18. Praeterea haec quoque Severi verba 17, 7 „dicimus, mappęlåϑå esse litteras, quae ante nomina ponuntur et primam litteram nominis rukåχå afficiunt si ad litteras pertinet, quae aspirationem ferunt", demonstrant, haec ex libris masorethicis hausta esse, nam quis, quaeso, ubi de particulis illis loquitur, nihil amplius habebit, quam de earum vi aspirationis verba facere, nisi pertinet ad magistros lectionis accuratae et urbanae? Et re vera secunda in codice 12,138 dissertatiuncula agit de tractandis consonantibus, quae aspirationem patiuntur bgdkpt, si praecedunt particulae bdwl.

Eodem modo, quae de litteris perfectionis (åϑwåϑå δęšumlåyå) 'hwyntk dicuntur, qua in re iterum nomina et verba pari modo tractantur cf. text. syr. p. 26 [2]), ex libris masorethicis processisse patet, nam eaedem litterae in quarta dissertatione cod. 12,138 conjunctae proponuntur, qua in re id potissimum notione dignum est, quod etiam 'Alaφ nominatur, terminatio status determinati. Denique quum in tertia dissertatione codicis de consonantibus ', m, n, t agatur, quibus tempora et personae designentur, mirum non est, etiam apud Severum p. 8 l. 3 sermonem esse de vocalismo consonantium, quae futurum designant, *t*, *n*, *m*, quo in loco quarta consonans 'Alaφ propter rei naturam commemorari non potuit. Nam hoc loco de *m* littera verba fieri omni modo memoratu dignum est, quum *m* non ad futurum zaβnå δaȝętîδ sed ad participium pertineat, quod hoc loco zaβnå δę qå'em i. e. ἐνεστώς dici debuisset. Jacobus de futuro agere constituens, antiquos illos doctores incaute secutus *m* adjecit, quod illi jure addiderunt, quia non de futuro sed de omnibus temporibus agebant.

---

1) Verba subscriptionis haec sunt: Šęlem . . . . ṭukåså medom dęšappir 'eϑṭakkas men mallęφåne rabbånain l'iδaȝϑå dę yåloφe ḥęnan bęnaihon i. e. explicit compositio quaedam, quae pulchre composita est a doctoribus, magistris nostris, in usum discentium, nostrum, qui filii eorum sumus.

2) Littera *w* quae post *h* in p. 26 l. 1 deest a codice Londinensi praebetur.

Quae praecedunt satis demonstrare videntur, grammaticos ex libris masorethicis observationes doctorum antiquorum hausisse, quorum tamen adnotationes non libris biblicis tantum verum etiam scriptis recte pronuntiandis patrum in scholis legendorum apponebantur. Librum talem, qui editionem bibliorum sacrorum et scriptorum patrum in usum scholarum comparatam continet, descripsit Wrightius in Catal. 114. Post libros novi testamenti positi sunt catalogi librorum et excerpta eorum ecclesiae graecae doctorum, quos in scholis Monophysitae legebant, Dionysii Areopagitae, Basilii Caesariensis, Gregorii Nazianzeni, Severi Antiocheni, quibus alia interspersa sunt cf. Assem. B. O. III. II 937 et supra P. 2 infra.

Hinc perspicitur denique ratio locorum probantium, quos profert Barhebraeus in grammatica majore, desumpti enim sunt fere omnes ex iis scriptoribus, quos in scholis legi P. 2 diximus. Quorum ex numero tres tantum non citantur Severus, Theodotus, Architheus, quod casu factum esse videtur, nam reliqui omnes citantur, quemadmodum in indice editionis recensentur a Martino: Dionysius, Basilius, Gregorius Nazianzenus, Ephraem, Mar Isaac, Jacobus Serugensis, Chrysostomus, qui sub nomine Mar Iwannis latet, Cyrillus, Palladius libri Paradisi auctor[1]), Jacobus Edessenus, Antonius Rhetor, Aristoteles. Praeter hos scriptores, si grammaticos non curamus, nullum fere nisi Narsetem et Theodorum Mopsuestenum commemoratum invenimus. Jure igitur observationes in grammaticas receptas ex studiis in scholis theologicis profectas esse contendere nobis videmur.

Post Josephum Huzitam, in schola Nisibena masorethicae artis fundatorem celebris grammaticus exstitit Aḥudemmeh, metropolita Orientis, Jacobita, qui a Jacobo Burdeʿānā anno 559 consecratus est, postquam jam antea a Christophoro Armenorum Catholico episcopus regionis Bāšarbāye ordinatus est, inter Nisibin et Tigridem sitae. Duo coenobia instituit, quorum de nominibus

---

1) „Duo opera sunt, quae Paradisi nomen apud Syros Chaldaeos potissimum praeferunt: Historia nimirum monastica Palladio et Hieronymo inscripta, quae Paradisus absolute dicitur, et liber Davidis ex monacho Episcopi cui Paradisi minoris titulum auctor praefixit. Ceterum tam Palladii, Hieronymi et Davidis historia quam Joannis Moschi et Anastasii Synaitae Pratum communi Paradisi nomine apud Orientales appellantur: quin etiam plures hujusmodi collectiones cernere est tum Syriacas tum Arabicas easque ab hisce quae modo memoravi plane diversas, quae tamen Paradisi titulo praenotantur: Ejusmodi sunt I Paradisus Monachorum seu Patrum dicta et gesta liber in capita 313 divisus, quo continentur Apophthegmata fere omnia quae Cotelerius edidit. Cod. Arab. Amid 17 Tom. I Bibl. Or. p. 584. II Apophthegmata patrum in capita 897 quae a Cotelerianis parum differunt Arab. Cod. Beroeensis 2. Tom. cit p. 585 III Excerpta ex Paradiso Patrum nostrorum monachorum Cod. Arab. Vat. 152". Ita de variis Paradisis Assemanius III. I. 287. Ceterum de Paradiso consulendus est Wrightius Catal. 1070—1080 ubi de 'Ananišoʿi in librum Paradisi curis, cf Ass. B. O. III. 1 145, disseritur

non constat [1]) et quorum alterum prope Tagritum fuit. Denique prope Tagritum multos magos doctrina christiana imbuit, inter quos erat regiae stirpis adolescens, quem baptizatum Georgium appellavit. Quod ubi rex Chosrau I Anoširewân cognovit caput Metropolitae amputari jussit, cujus cadaver Christiani in ecclesia Maḥuzae sepeliverunt. Mortuus est Aḥuhdemmeh feria sexta, secundo mensis Ab. 886 Gr. = 575 p. Chr.

Aḥuhdemmehum philosophia Graecorum imbutum fuisse ex inscriptionibus librorum ab eo compositorum intellegitur, scripsit enim adversus philosophos, et adversus magos, deinde omnis modi definitiones (tuḥâme δeχul ṣeβwân) et librum de logica, et orationes de compositione personarum, qui liber exstat in Museo Brittanico Wright. Catal. 802 b. Praeterea editis libris de libero arbitrio, de anima, de homine microcosmo, deque aliis rebus, quos eleganti stylo composuisse perhibetur, inter suos claruit. Ass. B. O. III. I 192 sq.

Ejus vitam exhibere videtur [2]) codex Mus. Brit. Wright. 1113; ecclesia ei dedicata in monasterio Beth Qube prope Ḥarranum, in quo Tagritensium congregatio erat, inter quos quondam apostolus et martyr exstitit, commemoratur Wright. Catal. 151 b. 153 a. 147 b. Patet praecipue inter Tagritenses memoriam Aḥuhdemmehi esse cultam.

Ex libris Aḥuhdemmehi unus tantum tractatus hodie innotuit, mi'mrâ δešal rukâβeh deβarnâšâ, cujus initium Wrightius 802 b edidit, simul conjiciens convenire hunc librum cum eo, cujus titulum Ebedjesu dicit mi'mro δešal rukâβ qenume. Libellum in manuscripto legi, scriptorem hominem doctum et bene cordatum fuisse vidi.

Grammaticam ab eo compositam affert Joannes bar Zuʿbi Ass. B. O. III. I. 256. 308, quam ad exemplum grammaticae graecae compositam esse locus docet de derivatione verborum, quem Bar Zuʿbi servavit [3]). Notum est Graecos verbis tribuisse schemata tria, *ἁπλοῦν μὲν οἷον φρονῶ, σύνθετον οἷον καταφρονῶ, παρασύνθετον οἷον ἀντιγονίζω, φιλιππίζω.* Dionys. supra P. 17. Hanc distribuendi rationem secutus est 'Aḥuhdemmeh, de quo haec dicit Bar Zuʿbi: ܐܣܟܡܐ ܡܢ ܐܝܟ ܦܚܡܐ ܕܡܢܝܢ ܐܚܘܗܝ ܕܐܡܪܘ· ܘܕܐܫܬܢܝ ܒܟܠܗ. ܠܬܠܬܐ ܐܝܬܝܗܘܢ. ܦܫܝܛܐ ܘܡܪܟܒܐ ܘܡܢ ܡܪܟܒܐ. ܐܝܟ ܦܚܡܐ ܕܝܢ ܕܡܢܝܢ ܠܬܠܬܐ ܘܕܐܫܬܢܝ ܒܟܠܗ. ܬܘܒ ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܦܚܡܐ

---

1) Barhebr. Chron. eccl. III, 101 et Ass. III. I. 192 inter se non conveniunt.

2) Praecedit enim vita Maruthae a Denḥa urgentibus Tagritensibus fidelibus conscripta. Marutha Metropolita Tagritensis mortuus est ao. 649 Denḥa ejus successor 659. His duobus Tagritensibus accedit tertius Aḥuhdemmeh, tertius ante Marutham metropolita.

3) Cod. Mus. Britt. Add. 25876 fol. 107 b.

ܘܡܫܬܡܠܝܢܐ. Tria haec schemata deinde Aḥubdemmeh ita distinxit: Simplex est ܐܙܠ ܐܢܐ, ܡܦܩܕ ܐܢܐ i. e. Participium activum cum pronomine, quae conjuncta efficiunt *ἐνεστῶτα* vel za*β*nâ *δ*e̤ qâyem i. e. praesens; compositum est ܡܬܕܒܪ ܐܢܐ, ܡܬܐܘܒ ܐܢܐ i. e. participium passivum, cujus ܡܬ pro composito membro habetur; decompositum ܡܬܕܒܪܘ ܡܬܕܒܪ ܐܢܐ, ܡܬܚܙܘܝܘ ܡܬܚܙܝܐ ܐܢܐ i. e. conjunctio Infinitivi cum praesenti. Quae de Elia dicuntur infra explicanda sunt.

Haec de grammatica 'Aḥuhdemmehi protulit Bar Zuʿbi, qui praeterea grammaticum appellat Išoʿde̤naḥum episcopum, quod tradidit Assem. B. O. III. I 308 e Cod. Ecchell. 17, equidem e codice Londinensi ejus nomen non exscripsi, itaque ibi deesse puto. Hujus Grammatici nullam aliam inveni notitiam, quum vero unum tantum illius nominis scriptorem inter tot scriptores Syros commemoratum videam, nostrum eundem esse conjecerim, quem Ebedjesu in catalogo (B. O. III. I 195) Mar Isoʿde̤naḥ de̤ Qâṣrâ appellat. Qâṣrâ urbs episcopalis erat, nescio an Mâta *δ*e̤ Qâṣrâ prope Zabum, quam Badgerus visitavit [1]). Išoʿde̤naḥ post 695 p. Chr. vixit.

Caput IV.

De Jacobi Edesseni vita et studiis.

Omnes qui praecedunt grammaticos celeberrimus superavit Jacobus Edessenus, quem me̤*φ*aššeqânâ *δ*a*χ*e̤*ϑ*â*β*e, librorum interpretem nuncupant. Ordinatus est episcopus Edessenus 679 p. Chr. (alii 677) mortuus est 708 p. Chr. = 1019 Gr., vel 710 quod ex Dionysio Telmahrensi et Barhebraeo protulit Assemanius B. O. II 336, 104 at quod non ab omni parte certum videtur. Ib. I 426 [2]).

---

1) Badger, The Nestorians and their Rituals I 394. 38.

2) Etiam de ejus successore Ḥabibo auctores locis laudatis sibi non constant, Dionysius enim ao Gr. 1021 Habibum successisse tradit, quum Barhebraeus post quartum annum Jacobi, qui Edessam reliquerit, in ejus locum Ḥabibum suffectum esse doceat. Viginti deinde annis elapsis post Ḥabibi mortem Jacobus Edessam revocatus est et per quatuor menses usque ad mortem episcopatu functus est teste Barhebraeo Chr. Eccl. I. 290 Ass. B. O. 336. Si vero recta est Pohlmanni conjectura de libro generali ad omnes gentes a Jacobo conscripto, cujus auctor triginta annos Edessenum episcopatum gessisse et cum maximis calamitatibus sese conflixisse tradit, quae ex Barhebraeo et Dionysio proferuntur maximam partem recta esse non possunt. Nam quomodo se triginta annos episcopum Edessenum fuisse dicere potest, qui sedem post quatuor annos ultro reliquerit? Ceterum Pohlmanni conjecturae adstipulamur quum Jacobus plus

Natus est Jacobus in oppido ʿIndîβa (fons lupi) regionis Gumiae in agro Antiocheno, in coenobio deinde Aphthonii in urbe Kinnesrin graecam linguam didicit, unde Alexandriam profectus philosophiae (ḥeχmåϑå) operam navavit, quo facto in Syriam rediit. Iter ejus Alexandrinum non ante annum 640 potuit perfici, nam qui 708 mortuus est, si quod rarum est integros octaginta annos in vivis fuit anno 628 natus est, itaque puer duodecim annorum Alexandriae philosophiae studuisset. Ad veri speciem potius accedit eum post annum 640 Alexandriam adiisse, quod eam ob causam memoria dignum videtur, quia tali modo comprobatur etiam post captam a Mohammedanis urbem scholam illic floruisse, eamque juvenes e longinquis regionibus venientes frequentasse. Hoc vero factum esse, postquam a Muhammedanis bibliotheca Alexandrina combusta sit, non credibile est, locum cujus thesauri ante breve tempus conflagrati sunt nemo adibit litterarum causa. Itaque etiam haec Jacobi vita contra historiam de combusta ab Omare bibliotheca Alexandrina testimonium est amplissimum sed hucusque non in censum vocatum [1].

Alexandriae qui litteris operam navabat, a studio quum grammaticae tum philosophiae alienus esse non poterat, itaque mirum non est Jacobum Porphyrii Isagogen syriace expressam commentario instruxisse et Aristotelis Categorias, Perihermenias et Analytica praemissa vita Philosophi, syriace translata edidisse. Assemani B. O. I 493. Neque omnino aberat a methodo scribendi philosopha, qua singulam de qua agitur quaestionem altius repetere conatur, quemadmodum ubi de Graecorum *ΠΙΠΙ* disserit de prima origine vocum quaerit et disciplinarum graecarum, quae inter se oppositae originem linguae aut *κατὰ φύσιν* aut *κατὰ ϑέσιν* asserunt, peritissimum sese praestitit. DMZ. 32, 481 sq. Alibi quoque in epistolis meditationibus philosophis deditum eum videmus, ubi de variis in creatione partibus agit, quae Deo, naturae et rationi competunt Wright. Catal. 592 a, vel de discrimine inter animam, spiritum et rationem disserit; ib. 604 b. Tali modo philosophia imbutus vitae asceticae temeritati inimicum se praebet, ingenue scribens: Quum corpore praeditus sim et simul spiritu, sensibus et ratione, quum spiritus sim cum luto in unum concoctus, simulque angelus factus et homo, et ita creatus ut, dum ratione nihil quodammodo circumscribo, ipse hac carne in qua habito et loco circumscriptus sim, quum actionibus mundanis vel

---

triginta annis 677—709 episcopus fuerit, vel ut ipse dicit: kattgreϑ bgϑešmešϑå håδe βgriš ʒammå δîly ʼaiχ tglåϑin šgnayyå. Cf. Pohlmannum in DMZ. XV 655. sq. et Ass. B. O. I 462. Quodsi Jacobus non Edessae sed prope Antiochiam natus est, in libro generali vero se ipsum scriptor appellat ʼnåš mghîlå δg men ʼOrbay etc., id ad rem nostram nihil facere puto, non de loco natali enim loquitur, sed de loco ubi degit.

1) Krehl in Atti del IV Congresso internazionale degli Orientalisti a Firenze 1880 p. 433.

mea sponte vel etiam coactus afficiar, quomodo mihi eam imponere possum legem, ut alterutram ex illis viis sequar, quas coelestem et terrestrem nuncupant? Longus etiam est in disserendo de termino vitae, quem a Deo praefinitum esse non concedit Wr. 599b, qua in re etiam testimonium Porphyrii, philosophi pagani, non repudiat. Lepido denique fuit ingenio, quum amico, qui ut sese viseret eum invitaverat, formam suam describeret miseram imberbem, magnis dentibus, vultu tristi, statura brevi, capite calvo, quam Elisae ignominiam vocat, quae sibi jam anno aetatis quadragesimo secundo caput deformaret. Neque superbe verum modeste de suis in litteras meritis judicat, quum amicum aquilam, sese vero picam (gyulå) nominet pennis alienis ornatam l. l. 593 b.

Inique verum de se judicavit vir doctrina eximius, qui quod jam Barhebraeus in prooemio Chronici ecclesiastici laudibus suis extulit, praeter syriacam et graecam linguam etiam hebraeam didicerat, cujus cum aramaea similitudinem recte docet, cujus vocalium sonos bene distinguit, ubi scripsit עָבַר = ܥܒܪܳܐ, אִישׁ = ܐܝܫ, אִשָּׁה = ܐܝܫܐ, immo in qua recte distinguit אדֹנִי ab אדֹנָי DMZ. 32, 479 sq. 491 infr. Neque ignorat particulam נא quaeso[1]), quam a suffixo distinguit Wright. 544 b et ubi de Behemot agit formam pluralis bene novit. DMZ. 24, 290 infr. Haec si probant, Jacobum linguae hebraicae studuisse, etiam res Samaritanorum eum cognitas habuisse constat, in scholio enim ad Jos. 8, 33 editionis Samaritanae mentionem fecit, quae in loco Deuter. 27, 4 pro Ebal (apud Syros Gẹbel) potius Gerizîm montem prabet. Assemani B. O. I 489.

Varia igitur doctrina Jacobum sua aetate excelluisse non potest in dubium vocari, ita ut facile intellegamus, cur in epistolarum commercio amici de tot rebus admodum diversis interrogare eum consueverint. Sed non in acquirenda doctrina studium ejus principale positum esse videmus, verum in regenda ecclesia, quam quo animo rexerit ex responsis ad Adaeum datis cognoscimus in Lagardii Reliquiis juris ecclesiastici pag. 117 syriace editis. Cf. Wright. Catal. 223 a, 388 b, 815 a, alii enim ejus canones ib. 221 a inediti latent. Cf. Assem. B. O. 476. Singula perquirere non hujus est loci, verum lenitatem viri severitate sapienter temperatam responsa ejus ubique monstrant, quibus superstitionibus vulgaribus de usu hostiae consecratae, de reliquiis martyrum, de incantationibus et artibus magicis strenue adversatur, de commercio clericorum cum haereticis, Judaeis, Muhammedanis praecepta edit,

---

1) Haec sunt ipsius verba: „Etiam si na (in Hosianna) simile est conjunctioni (ʿesårå) na apud Hebraeos tamen non est idem". Antea varias voces a ישׁע derivatas ישׁעיהו, ישׁוע, ישׁעת protulit. Etiam vocem סבך Genesis 22, 13 commemorat, et de notione vocis אדם, quam collectivam esse docet disserit. Ephraemi Syri Opp. I 131, 172. Varia radicis פרץ derivata affert ib. II 211.

quibus dignitatis ecclesiae omnino non oblitus caritatem ante omnia servandam jubet, quibus denique confessionem coram presbytero utilem quidem dicit medicinam, nec tamen eam ob causam peccata a Deo non remitti docet, quod peccator non confessus sit. Nullum enim dicit esse peccatum, quod poenitentiam adeo superet, ut homo salute privetur, dummodo peccata fugiat et poenitentiam agat, quia Deus nolit interitum hominis ab ipso creati. Lagarde l. l. 143, 9.

Curis ecclesiasticis commotus Jacobus deinde haud paucas epistolas amicis rogantibus composuit, quibus de variis ecclesiae ritibus disseruit. Hisce adnumeranda est epistola ad Adaeum data Assem. B. O. I 486, in qua de benedictione aquae egit, cujus et ordinem novum et sollemnem composuit. Cf. Wright. Catal. 224 b, et epistola ad Johannem Stylitam de festo inventionis crucis die XIV mensis Ilul celebrando, cujus originem se ignorare confitetur Wr. 597 a. Eidem etiam de benedictione aquae scripsit Ass. l. l. 486. Peritissimum deinde rituum indagatorem se praestitit epistola ad Thomam presbyterum data, qua ritum missae Syrorum ejusque ab aliarum ecclesiarum ritibus discrepantiam proposuit Ass. l. l. 479, Wr. 224 a, ipse denique et ordinem baptismi exaravit, qui a Maronitis, Jacobitis et Melchitis receptus est. Ass. l. l. 477. Mysticam rituum sacrorum explanationem in libro thesaurorum exhibuit Ass. l. l. 487.

Imo epistolam criticam de authentia homiliarum duarum, quae Jacobo Sarugensi tribui solebant, composuit et amico Johanni Esṭunâyâ inscripsit, quam edidit Schroeter in DMZ. 24, 261.

Qui disciplinae et ritibus ecclesiae tantas impendit curas etiam cantum ecclesiasticum neglegere non potuit. Itaque non est quod miremur, Jacobum maximo negotio de recte servandis et intellegendis hymnis sollicitum fuisse, cujus rei testimonium amplissimum exstat in codice Musei Britannici a Wrightio p. 330 descripto. Eandem hymnorum collectionem etiam alius continet codex ib. p. 339, neque omisit Assemanius B. O. I 487, II 47 Jacobi de hymnis studia. Quorum rationem, ut recte intellegant lectores, haec monenda videntur:

Carmina ecclesiastica Graecorum nec metro nec rythmo neque homoeoteleuto adstricta, ea tantum lege componi solebant, ut cuique versui certus syllabarum numerus competeret. Tali modo factum est, ut singuli in prima stropha versus tot syllabas et accentus haberent quot iidem versus in sequentibus strophis, itaque ubi in prima stropha versiculus primus duodecim, versiculus secundus quindecim, tertius sex syllabas continet et sic porro, in reliquis strophis versus eodem numero distincti totidem syllabas habent, quot in prima servato accentu. Hanc poeseos ecclesiasticae apud recentiores Graecos legem diu ignoratam Pitra recognovit et exposuit, exempla deinde permulta dederunt Christ et Para-

nikas [1]). Hymni tali modo compositi, ubi cum modis cantandi a Syris recipiebantur ita debebant syriace enarrari, ut quot syllabae in singulo versiculo graeco inerant, totidem etiam syriace efficerentur. Tales sunt hymni Severi Alexandrini, Johannis bar Aphthunaya abbatis Kinnesrinensis, alius Johannis et anonymorum quorundum poetarum, quibus in codicibus supra nominatis Jacobus curas criticas impendit, et jam audiamus quid de opere suo Jacobus ipse dixerit, ad quod conferenda in Wright. Catal. III, Tab. V:

„Translati sunt (hymni) ex lingua graeca in sermonem Edessenum id est syriacum a sancto Mar Paulo, qui fuit episcopus urbis Edessae, quum Persarum persecutionem fugiens in insula Cypro degeret. Adornati et cum exemplaribus graecis collati sunt deinde maxima diligentia et labore et omni qua fieri potuit subtilitate a me ipso misero et peccatore, Jacobo φιλοπόνῳ anno nongentesimo octagesimo sexto Graecorum (= 675 p. Chr.) secundum computationem ab initio regni Seleuci Nicatoris regis Syriae, Indictione tertia, qua in re omni industria distinxi ea quae sunt verba ipsius poetae (doctoris) ab iis quae addita sunt a Mar Paulo eo consilio, u t e a d e m p r o c e d e r e t v o c u m s u m m a (q u a n t i t a s) i n c a r m i n e (qâlâ) p r o p t e r b r e v i t a t e m e t c o n c i s i o n e m (qęφîsuϑa) v o c u m d i c t i o n i s h u j u s s y r i a c a e c u m g r a e c a c o m p a r a t a e. Quae poetae sunt atramento scripsi, quae addita sunt, colore rubro, denique q u a e i n t e r p r e s i m m u t a v i t, e a n d e m o b c a u s a m a l i a p r o a l i i s p o n e n s, u t a e q u a l i s m e n s u r a e x s i s t e r e t v e r b o r u m s y r i a c o r u m e t g r a e c o r u m, subtiliter et emendate membris intra versiculos tibi superscripsi, ut facile cognosceres, ubicunque velles, quaenam verba in textu graeco haberentur“. Locos biblicos ad quos hymnorum scriptores respexissent diligentissime sese addidisse sub finem Jacobus monet. Ex his omnibus vero intellegitur, Jacobum hymnos ex graeco syriace enarratos recensuisse et omni diligentia id expetivisse, ut graeca ab additamentis syriacis quam facillime segregarentur, quo facto Jacobi circa textum studium tum demum vere intellegetur, si syriacis graecos hymnos apposuerimus, qui tamen fere omnes deperditi sunt, aut certe mihi non innotuerunt. Continet tamen codex etiam hymnum angelicum Gloria in excelsis, quem secundum traditionem Cinnesrinensem Mar Paulus transtulit et cujus certe versiculi quidam cum graecis possunt comparari, in quibus vocabula rubricata lineola superducta distinximus, ea vero quae intra versiculos Jacobus scripsit suo loco reliquimus. Itaque hunc proponimus textum, cujus pars graeca ex Lagardii editione constitutionum Apostolorum et ex Anthologia graeca, quam Christ et Paranikas ediderunt desumta est:

---

1) Pitra Hymnographie de l'Église grecque Rome 1867; Christ et Paranikas Anthologia Graec. Lipsiae 1871. Hi legem accentus constituerunt.

ܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܒܡܪܘܡܐ. — *Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ,*

ܫܝܢܐ
ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܫܠܡܐ. — *Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,*

ܣܒܪܬܐ ܛܒܬܐ ܒ
ܣܒܪܐ ܛܒܐ ܠܒܢܝܢܫܐ. — *Ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.*

ܡܫܒܚܝܢ ܠܟ. — *Αἰνοῦμέν σε [ὑμνοῦμέν σε* om. Christ. Par.]

ܡܒܪܟܝܢ ܠܟ. — *Εὐλογοῦμέν σε [εὐχαριστοῦμέν σοι δοξολογοῦμέν σε]*

ܣܓܕܝܢ ܠܟ. — *Προσκυνοῦμέν σε [διὰ τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως σὲ τὸν ὄντα θεὸν ἀγέννητον ἕνα ἀπρόσιτον μόνον* Chr. Par. om.]

ܡܡܠܠܘܬܐ ܫܘܒܚܐ ܡܩܪܒܝܢ ܠܟ. — *Δοξολογοῦμέν σε*

ܡܘܕܝܢ ܠܟ. — *Εὐχαριστοῦμέν σοι* [1])

ܫܘܒܚܐ ܪܒܐ
ܡܛܠ ܪܒܘܬܐ ܕܫܘܒܚܐ ܕܝܠܟ. — *Διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν*

ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܡܠܟܐ ܫܡܝܢܐ. — *Κύριε βασιλεῦ ἐπουράνιε*

ܠܐܠܗܐ ܐܒܐ ܐܚܝܕ ܟܠ. — *Θεὲ, πατὴρ παντοκράτωρ,*

ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܪܐ ܝܚܝܕܝܐ. — *Κύριε υἱὲ μονογενῆ (νές)*

ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. — *Ἰησοῦ χριστέ*

ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. — *Καὶ ἅγιον πνεῦμα.*

ܡܪܝܐ ܠܐܠܗܐ. — *Κύριε ὁ θεὸς,*

ܐ
ܐܡܪܗ ܕܐܠܗܐ. — *Ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ,*

ܒܪܐ ܘܡܠܬܐ ܕܐܒܐ. — *ὁ υἱὸς τοῦ πατρός,*

ܬܚܛܝܬܗ ܐ
ܗܘ ܕܫܩܠ ܐܘܟܠ ܚܛܗܐ ܣܝܒܠܬܗ ܕܥܠܡܐ. — *ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,*

1) Verba apud Christ. Paran. alio ordine leguntur, a textu Syri et Constitutionum diverso. Ceterum de *δοξάζειν* et *εὐχαριστεῖν* cf. Pesch. Rom. 1, 21. Hinc ܡܡܠܠܘܬܐ ܫܘܒܚܐ est *δοξολογία* uti ܡܡܠܠܘܬܐ ܫܪܒܬܐ Wright. Cat. 541 a est *γενεαλογίαι*.

ܚܘܣ ܘ ܐܬܪܚܡ ܥܠܝܢ.	ἐλέησον ἡμᾶς.
ܗܘ ܕܫܩܠ ܚܛܗܝ ܕܥܠܡܐ.	ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
ܩܒܠ ܠܢ ܐܕܢܟ ܘܩܒܠ ܒܥܘܬܢ.	πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν,
ܗܘ ܕܝܬܒ ܒܝܡܝܢܐ ܕܐܒܘܗܝ.	ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρός
ܚܘܣ ܘ ܐܬܪܚܡ ܥܠܝܢ.	ἐλέησον ἡμᾶς·
ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܗܘ ܒܠܚܘܕܝܟ ܩܕܝܫܐ.	ὅτι σὺ εἶ μόνος ἅγιος,
ܐܢܬ ܗܘ ܒܠܚܘܕܝܟ ܡܪܝܐ.	σὺ εἶ μόνος κύριος,
ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ.	Ἰησοῦς χριστός,
ܥܡ ܪܘܚܐ ܕܝܠܟ ܩܕܝܫܐ.	[cum spirituo tuo sancto]
ܠܬܫܒܘܚܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܒܐ ܐܡܝܢ.	εἰς δόξαν θεοῦ πατρός· ἀμήν.

ܟܠ ܝܘܡ

ܒܟܠ ܝܘܡ ܘܝܘܡ ܐܒܪܟܟ.	Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε
ܘ ܐܫܒܚ ܠܫܡܟ ܩܕܝܫܐ ܘܡܒܪܟܐ ܠܥܠܡ.	καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα
ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ.	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος [καταξίωσον κύριε καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς Chr. et Paran. add.] (Christ. et Paran.)
ܡܒܪܟ ܐܢܬ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܟܠ.	Εὐλογητὸς εἶ κύριε
ܐܠܗܐ ܕܐܒܗܬܐ ܕܝܠܢ.	ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
ܘܡܫܒܚ ܘܡܫܒܚ ܘܡܫܒܚ ܠܥܠܡܝܢ ܠܫܡܟ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.	καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ܠܟ ܝܐܐ ܫܘܒܚܐ.	Σοὶ πρέπει αἶνος
ܠܟ ܦܐܐ ܬܫܒܘܚܬܐ.	σοὶ πρέπει ὕμνος
ܠܟ ܦܐܐ ܩܘܠܣܐ.	σοὶ δόξα πρέπει
ܠܐܠܗܐ ܕܟܠ ܘܐܒܐ.	[τῷ πατρὶ καὶ τῷ
ܠܐܒܐ ܕܫܦܪ ܒܗ ܒܪܐ ܚܒܝܒܐ.	υἱῷ]
ܐܦ ܠܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܒܟܠ	καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι
ܗܫܐ ܘܒܟܠܙܒܢ ܘܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.	εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Const. Apost.

Patet formulam syriacam ex recensione graeca diversa ab ea profectam esse, quam ex Constitutionibus apostolorum et ex Anthologia exhibuimus, ubi vero graeca syriacis accurate respondent, eundem etiam fere syllabarum numerum in utroque textu habemus, praesertim si in vocibus uti *ἅγιος*, *κύριος* duae tantum syllabae numerantur propter pronuntiationem recentiorem hagyos, kyryos [1]), et in vocibus syriacis, uti ܘܟܠ, ܠܟܠܗܘܢ, syllabae duo admittuntur, quod cantandi modus postulare videtur [2]). Ubi vero Jacobus intra lineas ea posuit, quae graecis verbis accuratius respondere censuit, simiam Graecorum sese praestitit, qui suae linguae indolem falsa alienae admiratione pessumdedit, quemadmodum *εὐδοκία* bene redditur saβrâ ṭâβâ, pro quo male restituitur šappîrûϑ ṣeβyânâ, et 'emreh d'allâhâ superposito 'Aleφ in 'emrâ male emendatur, quia graece *ὁ ἀμνὸς τοῦ ϑεοῦ* legitur.

Servilem hanc Graecorum imitationem hominis male feriati etiam in homiliis Severi invenimus [3]), quarum in interpretatione de voce *κατήχησις* mirum in modum disputat, *ἦχος* enim zemâmâ reddit unde derivat mazmânûϑâ, quo *κατήχησις* vocem studet exprimere, quod vocabulum hoc sensu Syris prorsus est inauditum. Cf. E. Nestle Brevis linguae Syriac. Gram. etc. Karolirubae 1881 p. 79 sq. Qua homiliarum graecarum interpretatione quum ecclesiam Syrorum monophysiticam locupletaret, neque ipse a praedicandi officio posset esse immunis, tamen homiliae ab ipso

1) De numero syllabarum certo judicari non potest, nisi contractionum in lingua vivente usitatarum habetur ratio. Quae quatenus extendantur vide in carmine neograeco apud A. Boltz Die hellenische Sprache der Gegenwart P. 19, 56.

2) Cf. cantica syriaca notis musicis instructa, quae edidit Villoteau in Déscription de l'Égypte Tom. XIV.

3) Codicem descripsit Wright. Catal. p. 534, Assem. B. O. I 494. II 46. Partem homiliae LXXXII edidit e codice Romano J. P. Martin in opusculo, cui inscripsit Jacobi Episcopi Edesseni epistola ad Georgium Lpz. Brockhaus 1869; ubi e. gr. p. 16 ḥaššâ ϑgšuβḥâ sgriqâ nihil est nisi graecum *πάϑος κενοδοξίας*.

compositae aetatem non tulerunt, homo enim umbratilis magis ad instituendos varia doctrina clericos alios videtur aptus fuisse, quam eo animo praeditus, ut ipse concionaretur. Itaque educando clero eum videmus occupatum, quae pars gravissima officii episcopalis eum etiam ad conscribendam grammaticam perduxit. Non enim satis fecisse sibi visus est, cum litteras sacras variis commentationibus illustraret, verum ipsa sanioris intellegentiae fundamenta iacere constituit.

Innumeris enim scholiis cum res tum linguam librorum sacrorum explicuit, maxime vero difficultatibus iis operam navavit, quae in rebus sunt positae, Ass. B. O. 488—92, Wr. 591, 910, de quibus duobus operibus egit, quorum alteri pušâqâ i. e. commentarius, alteri Scholia inscripsit. In epistolis quoque res ad crisin scripturae sacrae pertinentes tractavit, quemadmodum genealogiam Jesu, ubi occasione oblata etiam de filio Pantherae locutus est Wr. 597. Jacobi Scholia cum Ephraemi et aliorum commentariis a Severo quodam monacho in unum esse conjuncta notum est, ita ut haud parva pars in editionis Ephraemi Romanae volumine I et II legantur, alia ediderunt Phillips, Wright, Schröter, Nestle [1]). Imprimis rebus physicis et geographicis eum occupatum fuisse, neque totum in mystica interpretatione versari, memoria dignum est, quod probant scholia de variis maribus, de natura aeris, de eclipsibus solis, de luna, de natura solis et lunae, de montibus tempore cataclysmi depressis, quia aquae summos montes tegere non potuissent, quam doctrinam hodiernis interpretibus commendamus, tali modo enim simul probat superficiem terrae hodie eandem esse, quae ante cataclysmum fuerit [2]). Longus deinde est in enarrandis rebus historicis, uti de nominibus mulierum Esau, de Rechabitis, de muliere Aethiopica Exod. XII, de Susanna et Joachimo al [3]). Cf. Lagarde Materialien zur Kritik cet. des Pentat. I P. XVI.

Imprimis curae ei est chronologia. Quum locum Danielicum de septuaginta hebdomadibus explicaret, annum Jesu natalem dixit fuisse annum Graecorum et Edessenorum 309 (Ephr. Opp. II 221), qua in re ab Eusebio differt, ita ut ob amico interrogatus rem seorsim tractandam susceperit Wright. 598. Egregio hoc chronologiae studio denique ad conscribendum chronicon commotus est, cujus fragmenta Londini exstant Wright. 1062 [4]). Hic quoque de errore trium annorum computi Eusebiani disseruit, cujus opus inde ab Olympiade CCLXXVI continuavit et instar Hieronymi locupletavit et ultra Abu Becri Chalifae tempus perduxit, quamvis

---

1) Phillips Scholia on Passages of the old Testament by Mar Jacob Londoni 1864 Wright in Journ. of sacred Litterature X, Schröter in DMZ. 24, Nestle ib. 32.

2) Ephraemi Opp. I 123, 118, 125, 126,

3) Ephr. Opp. I 175 II 144, Wright 601 a.

4) Librum finivit anno 692. Rosen Catalog. P. 88, Col. 1.

ultima Olympias ejus sit CCCLII, quae incipit ao p. Chr. 627, opus enim mutilatum est, quod ad quem annum perductum fuerit ignoramus. Hominem studiis historicis adeo deditum, qui in Chronicon etiam res gestas virorum doctorum sese recepisse affirmat, historia haeretiorum latere non potest, itaque de Petro fullone, Timotheo Aeluro, de Sabbathianis, disserit Wr. 600, 603, ac de historia litterarum syriacarum disputat, tres distinguens homines, qui nomine Isaac innotuerint, nomenque et originem hymnorum qui Ququei audiunt enarrans [1]). Hinc etiam factum est, ut de libris apocryphis et canonicis doceat, quamvis Syros apocrypha non curasse satis notum sit. Henochi igitur librum commendat, si vere de libro nostro aethiopice servato agitur, — Salomonis vero tres tantum libros esse, non quinque, contendit, et Siracidem Tobiam, Maccabaeos una cum libro mulierum (Esther, Susanna, Thecla Wr. 98, Judith) e numero librorum sacrorum resecat Wr. 598 b, 601.

Incidit aetas Jacobi in tempus, quo Arabes ubicumque procedentes Edessam cum adjacentibus regionibus occupaverunt. Episcopus Edessenus urbem in fidem Arabum ao. Hegirae 18 tradidisse fertur (Beladsori p. 174) itaque clerum etiam ea quaestione occupatum videmus, quomodo cum Mohammedanis habendum sit commercium. Cujus rei vestigia in canonibus a Jacobo ad Adaeum datis invenimus [2]), quum interrogetur, utrum abbati monasterii liceat cum duce islamico ex eadem scutella cibum sumere, et utrum presbytero christiano liceat filios Muhammedanorum litteris instituere, quod utrumque Jacobus non vetuit. Haud igitur nimio rigore quum uteretur, aliis tamen episcopis non satisfecit, qui monebant ut temporum ratione habita a canonum ecclesiasticorum observantia nimium difficili desisteret [3]). Quod quum nollet, libro canonum tanquam inutili in ludibrium episcoporum nimia lenitate cedentium publice combusto primum in monasterium Mar Jacobi de Chisuma (Kaisum), deinde in monasterium Eusebonae [4]) sese recepit, ubi per undecim annos psalmos et lectionem librorum (qeryȃnȃ δaχḙϑȃβe) docuit, studiumque linguae graecae exstinctum fere instauravit. Itaque per totum hoc tempus pueris instituendis occupatus erat, qui a legendis psalmis incipere solebant (cf. p. 2), qua in re quum monachi Graecorum inimici eum impugnarent, Monasterium magnum Tell ʿAddae in dioecesi Antiochena

1) Jacobi Chronico usus est Barhebraeus. Assem. II, 310.

2) Lagarde Reliquiae juris eccl. antiquissimae syriace 1856 p. 140. Quaestio 47, 48.

3) Ass. B. O. II 336 = Bhbr. Chron. eccl. I lå 'nåš såχ šamʿeh, ellå χulhun dalḙφuϑ zaβnå lḙsuʿråne naššeφ målḙkin hḙwau leh.

4) Assemanius dairåye δ Eusebona scripsit. Nescio utrum sit celebris Conventus Eusebii prope Apameam. Kaisum prope Samosātam erat.

situm [1]) petivit, ubi Vetus Testamentum (non vero solum secundum graecam LXX interpretationem) recensuit. Per annos novem ibi degit, ita ut viginti annos officiis magistri sit functus. De chronologia cf. P. 84 et Wrightii dissertat. Syriac Litterature in Encyclopaedia Brit. XXII P. 839.

Studiis quibus hoc tempore deditus fuit haud dubie tribuendae sunt curae criticae circa litteras sacras, quarum partes quaedam usque ad hunc diem servatae sunt. De psalmis disserens textum psalmorum recensuit (Ass. B. O. I 493), quem ad finem praeter graecam etiam hebraicam traditionem inspexit. Psalmum secundum e. c. dicit, apud Hebraeos sine inscriptione legi; de Selah in fine ps. 9 hebr. posito haec dicit: „Interpretes illi, qui ab Adaeo apostolo et Abgaro rege Edessae in Palaestinam missi sunt, ut litteras sacras interpretarentur, quum post verba ‚ut sciant populi quod homines sunt‘ diapsalma invenissent, huncce locum psalmum decimum esse existimaverunt. In nonnullis hebraicis exemplaribus pro diapsalma scriptum est ‚omni tempore‘. Hoc vero ita se habet: Ubicunque cantores, qui Deum psalmo laudant verba sua interrumpunt, populum qui auscultat illis respondere decet: ‚omni tempore‘ ac si diceretur, omni tempore Deus sit laudatus et benedictus hisce psalmis. Quemadmodum apud nos in ecclesia post verba „nunc et omni tempore et in saecula saeculorum“ populus confirmandi causa respondet: ‚Amen‘.“ Quod qui accurate intellegere vult, adeat Sommeri librum Biblische Abhandlungen, ubi de Sela agitur [2]).

Uti hisce in exemplis Hebraeos respicit, ita Ps. 5, 10 quum pro gaggartà ponat yaštà, graecum *λάρυγξ*, et Ps. 4, 1 ubi pro ꜥenaitany scripsit šemaꜥtany, graecum *εἰσακούειν* expressit, ita ut eum Graecorum pedissequum fuisse discamus. Cf. etiam Ps. 22, 28 ubi Peš. habet šarbàϑà, LXX *πατριαί* Jacobus denique 'abâhwàϑà.

Praeter hasce et alias recensionis Psalterii lacinias in Barhebraei Horreo mysteriorum servatas exstant etiam libri Samuelis secundum syriacam et varias graecas editiones recensiti, quem librum anno 705 in magno monasterio Tell ꜥAddae compositum esse subscriptio docet. Wright. Catal. 38. Eidem fere tempori tribuenda est recensio Jesajae prophetae, cujus fragmentum Wr. p. 28 editum est, quod licet brevissimum sit, tamen bene demonstrat quomodo Pešiṭtha a Jacobo secundum LXX sit immutata. Locus in Peš. hic est: Meṭul hànâ (LXX *τοῦτο* unde Jac. hâδe) šemaꜥw melleϑeh (LXX *λόγον*, Jac. peϑgâmeh) de mâryâ γaβre memayyeqânie (LXX *τεϑλιμμένοι*, unde Hxpl. 'alîṣe, sed Jacobus ut Peš.) rišauhy šalliṭauhy (Jac. wešallit.) deꜥammâ hànâ δeβ urišlam, meṭul d'emartun 'aqîmn qeyâmâ (LXX *ἐποιήσαμεν διαθήκην*, unde Jacobus: daꜥeβiδ

---

1) Hoc in monasterio etiam post Jacobi tempora studia floruerunt Wr. 498 b. Tell ꜥAddae deinde etiam monasterium Graecorum orat ib. 818 a, quae res Jacobo fortasse ut illuc sese conferret causa fuit.

2) Lagarde Praetermissorum libri duo p. 102, 82; 109, 92.

lan di'aϑiqi) ʒam mautå (LXX *τοῦ ᾅδου* ergo Jac. šiyul) etc. Quod si vero memayyeqâne retinuit pro *τεϑλιμμένοι*, Aquilae vocem *χλευασμοῦ* vel Symmachi *χλευασταί* respexit, nisi ipsum textum hebraeum contulit.

Doctor qui tanta diligentia textus recensuit nihil magis potest expetere quam fructus laboris sui bene servari et tradi, quod Jacobum aegerrime desiderasse ex celebri ejus ad Georgium episcopum epistola videmus, in qua de ratione docet, qua libros a sese conscriptos tradi et describi volebat. Ex fine epistolae intellegitur, missam eam esse una cum parte sive tomo medio interpretationis homiliarum epithroniarum Severi ad Georgium eo consilio, ut scribas moneret, ne in rebus ad orthographiam, ad puncta, ad adnotationes criticas et exegeticas pertinentibus quid immutare audeant, quum Jacobus non sine idonea causa haec omnia scripserit uti habentur. Tota epistola igitur re vera non ad grammaticam pertinet, sed nihil est nisi institutio scribarum de bene transscribenda homiliarum interpretatione, qua in re non a veri specie abest, etiam in aliis suis operibus describendis e. c. in editione hymnorum, eadem diligentia scribis utendum esse, Jacobi fuisse mentem. Jubetur a Jacobo Georgius ut per abbatem Julianum et homiliarum partem mediam et epistolam recte et accurate describi, et quasi editionem originalem adornari curaret, ac sicuti Jacobus ipse voluit ita hodie ante mediam homiliarum tomum epistolam in codice Nitriensi XXX (Ass. B. O. I 570) re vera invenimus. Quodsi recentiore tempore, uti videtur Martino[1]), primum folium, quod epistolae fragmentum continet, assutum est, ex ipsius epistolae fine intellegitur, recens hoc folium in locum vetustioris esse suffectum. Quibus praemissis quid sibi velit haec epistola facile intellegitur, cujus haec sunt ultima verba:

„Fraternitati tuae sanctae rogans dico: Hoc scriptum quod ad sanctitatem tuam dedi (i. e. epistolam) jube scribas describere ante tomum medium libri hujus (i. e. qui una cum epistola mittitur) homiliarum epithroniarum. Et lemniscos [si hoc nomine uti licet ad designandum hoc signum ·ᴗ, quod nûqze daseṭîmîn[2]) Jacobus i. e. ‚puncta ligata‘ appellat] in tomo supradicto, quem equidem ipse maximam partem contuli et lemniscis instruxi (saṭṭemeϑ) et propter amorem vestrum et propterea, ut consilium meum (nišå dily) perspiciatur, relinquite in eo (scilicet tomo) sicuti sunt, neve radite de eo (tomo) unum ex illis, antequam exemplar apud quempiam descriptum est, ut quum viderint scribae[3]) ea quae

---

1) Jacobi Edesseni Epistola p. V. — Ceterum codicem illum revera media partem homiliarum amplecti numeri probant. Continet homilius 49—91, prior pars itaque 1—48, ultima 92—125 continuit.

2) De ܢܘܩܙܐ cf. Barhebraeus Gram. maj. ed. Martin 248, 49 et alibi.

3) Martin edidit ḥåze lehun kåtoβå, sed verbum deinde est nestakkelun, itaque etiam ḥåzen lehun kåtoβe legendum est.

lemniscis sunt distincta ('ailen dasẹṭîmîn) et ea quae pro iis posita sunt [1]), intellegant quid sibi velint ea, quae de punctis in epistola mea ad te dixi (ad litter. scopum meum de punctis illis, qui in epistola mea ad te).

Denique fraternitatem tuam rogo: (Sigillum tuum) annulo tuo imprime ante epistolam meam (i. e. ab initio epistolae) [2]); quum scribis ad Abbatem Julianum eumque meae paupertatis nomine salutas, mitte epistolam [3]) et tomum medium, ut ille primus eum describat et adtendat ad positiones punctorum illorum et ad ea quae lemnisco distincta sunt et ad ea, quae pro illis (ponenda sunt); denique (adtendat) ad adnotationes eas, quas scriba haud bene lemnisco instruxit (sẹṭam, alia lectio sám posuit), quas equidem ipse apposui, non tamen in locis aptis [4]).

Rogo ut vos quoque amorem monstretis sancto illi electo, quem dixi, et ut quid velim discat. Volo eum sumere et describere (homiliarum medium tomum) pro otio suo et finem (ultimam partem) ejus quod ibi est [5]), quod quicunque videt, cognoscit.

Ceterum (dẹyattîr = λοιπὸν) magis quam alii, qui in ea incidunt, quae dicta sunt, salvus a Domino servatus sis, frater sancte, dum pro paupertate mea precaris et gratiam mihi a Deo expetis. Amen'. Martin Jacobi epistola P. ܘ L. 3.

Postquam igitur initio epistolae de scribis questus est, quos negotio suo nobilissimo, quod reliqua dignitate superet, pessime fungi censet, suos libros fidelissime transscribendos esse monet etiam ubi ab usu aliis recepto recesserit. Quae deinde sibi propria enumerat, in quibus nihil mutari vult, haec sunt:

1. Nomina graeca, hebraea, latina non secundum consuetudinem sed recte scribantur. Itaque non Šlaimun sed Šolomon ponant. Sic et litterae Aleφ, Waw, Yud, quas Jacobus inseruit servandae sunt.

---

1) Field Hexapla p. LV adnot. 14: ‚Forma [illegible] in codice est merus index cujus superscriptione lectiones marginales cum textualibus connectuntur'. Eodem signo in codice homiliarum epithroniarum (Britt. Mus. Add. 12, 159) hunc in finem re vera scriba utitur, ubi notae marginales cum verbis textus connectendae sunt. Itaque etiam hic codex ad mentem Jacobi exaratus est.

2) Martin edidit dîly Assemani B. O. I 478 vero dilåχ, sed dilåχ rectum esse non potest. Jacobi epistola Juliano mittenda Georgii sigillo authentica declaratur.

3) Cum Ass. II. legendum est šaddẹreh låh leγartå, ubi Martin edidit šaddẹreh weleγarta.

4) Secundum lectiones a Assemanio propositas vertendum est: ‚quas scriba haud bene posuit sicuti in superiore margine posita erant, neque etiam locis aptis'. Variam lectionem hic propono tantum, de genuina judicium non fero, quum ad rem nostram non pertineat. Verbis „in superiore margine" expressi syriacum lẹʒel.

5) Martin ed. dẹhu'itauhy, puto legendum esse dẹhu dẹ'îtauhy. Agitur de alio Jacobi codice scriptura insigni.

2. Vooes a rišâ (caput) derivata non sine Yud scribantur, neve etiam bęrâsîϑ ponatur pro bęrîšîϑ [1]).

3. Voces Rumâye, Rumi, Synodos, parresia et similes sine *h* scribantur contra antiquam consuetudinem. Hoc Severus etiam retulit p. 43, 8.

4. Distinguatur particula temporis hâiden continuo scripta a hâi den (illa vero), quod separandum est, et punctum superius flagitat. Sic et aχḥęδâ continuo scriptum distinguatur ab aiχ ḥęδâ, et âφlâ ab âφ lâ.

5. Distinguatur 'ettęφîs (rad. pws) obtemperavi ab eϑṭępis (a graeco typus) in typum redactus, formatus sum [2]).

6. Vox 'eϑmâl et męnâϑemâl sine Yud in fine scribatur ut a derivatis verbi męlâ distinguatur. Rem retulit Severus p. 43, 10.

7. Idem etiam commemorat quae de ḥęnan docuit Jacobus. Qui ṣâβên ḥenan al. neque sâβênan etc. eam ob causam scribi vult, ut a ṣęβainan distinguatur. Sic etiam meϑkattęšânâ continuo scriptum distinguatur a meϑkattaš 'enâ [3]).

8. Denique monet scribas ne voces recentiore tempore formatas, antiquioribus scriptoribus non usitatas uti hikaδiyuϑâ (identitas) tartâyâ (secundus) dilâyta (proprius) et dilânâyuϑâ (proprietas) commutent.

Sic ea quae ei in mente erant, nam etiam alia monenda essent, si recordaretur, scribas docet, in fine vero de bene et accurate neque justo plus nec minus ponendis punctis monet [4]). De vocalibus hic non agit, verum de puncto uno distinctivo, quo voces iisdem litteris scriptae, sono vero et sensu diversae inter sese distinguuntur, quo puncto ‚imperfecta haec scriptura mesopotamica, edessena scilicet aut clarius syriaca' utitur; haec enim puncta sunt pârośe wamęšaudęšâne δę medem medem i. e. distinctiva et varium sensum indicantia.

Hoc loco quum sit altum silentium quum de binis punctis, quibus vocales designantur, tum de usu vocalium graecarum, quem Jacobi tempore paulatim procedentem videmus (Wright. Catal. 38a,

1) Hunc usum non receptum esse ipse ille codex Mus. Britt. Add. 12178 docet, in quo Jacobi epistola legitur, nam ibi incipit Genesis verbo bęrâsîϑ. Wright Catalg. 108.

2) Locus, quem Martinus difficultate non carere dixit, ita est intellegendus: Ne scribant Ṭet in ettęφîseϑ et in iis quae ab eodem verbo derivantur. Quia inter eϑṭeφîseϑ (cum Ṭet) 'enâ men 'nâš et inter qabbleϑ pęyâsteh, w'ettęφîseϑ d'ešbeδ leh id discrimen est, quod id, quod derivatur a pęyâstâ scilicet ab obedientia non recipit Ṭet. — Ceterum pro man legendum men in aidâ d'iϑeh men pęyâstâ. De alio illo cum Ṭet scribendo cf. Euseb. Theophania ed. Lee I, 49.

3) Textus corruptus est, sed hic sensus non potest in dubium vocari.

4) Hunc locum praebet Tabula VI, quae in volumen III Catalogi Wrightiani inserta est.

337b et Tab. VI. VII[1])), certo concludendum est, utrumque scribendi modum a Jacobo non fuisse adhibitum, id quod ejus grammatica ipsa comprobat, quae nobis tractanda nunc est, et cujus fragmenta pretiosissima Martini observationibus nisi Wrightius et Neubauer invenerunt ac publici juris fecerunt [2]).

Pretiosissima vero haec fragmenta eam ob causam dicenda sunt, quia Jacobus linguae Syriacae grammaticam condidit, et re vera primus est, cujus nomen ad nostra usque tempora pervenit, qui arduum opus condendi linguae alicujus semiticae grammaticam omni diligentia suscepit. Masorethae illi, quorum mentionem fecimus, materiam quidem variam singulis observationibus quam plurimis compositam collegerunt, philosophus ille, qui Dionysium syriace expressit, notiones grammaticas suo populo infundere conatus est, grammaticam vero nemo scripsit. Hoc Jacobus fecit, conditor primus grammaticae semiticae.

Caput V.

De Jacobi Edesseni grammatica syriaca.

Litteris graecis imbutus Graecorum vestigia non premere Jacobus non potuit, qui artem grammaticam adeo excoluerant, ut fundamenta totius studii, doctrinas dico de sonorum natura, de partibus orationis, de flexione, de analogia et anomalia [3]), de syntaxi, ab iis vere perfecta fuisse viderentur. Graecam hanc tractandae linguae rationem Jacobus in orientem traduxit, quod grammaticae ab eo conscriptae fragmenta quum dispositione generali tum multis rebus singulis demonstrant.

Incipit grammatica Graecorum post prolegomena expositione elementi (*τοῦ στοιχείου*) i. e. variorum sonorum et agit de eorum

---

1) In tab. VII exempla duo occurrunt, in quibus î per Jota graecum exprimitur quod a consuetudine recepta prorsus est alienum. Hinc sequitur scribam hujus codicis ao. 719 exarati, quo recensio librorum Samuelis a Jacobo instituta continetur, usum posteriorem nondum habuisse. — Ceterum Martino assentimur, qui usum vocalium graecarum inde repetit, quod quae in margine scribebantur nomina graeca ipsa causa fuerint, ut graecae vocales vocibus syriacis in textu ascriptae sint.

2) Fragments of the turås mamllå nahråyå or syriac grammar of Jacob of Edessa ed. by W. Wright. Only fifty copies printed for private circulation. Sed pars major in Catalogo Mspt. Musei Britt. P. 1169 edita est.

3) Qui intellegere vult, quid philosophorum graecorum de analogia et anomalia dissensus ad grammaticam excolendam contulerit, Steinthalium legat Geschichte der Sprachwissenschaft bei den Griechen und Roemern Berlin 1863 p. 522. Ex hoc enim de analogia et anomalia lite consuetudo processit canones flexionis adornandi, e quibus denique systema apud nos receptum profectum est, quo declinationes et conjugationes adornare consuevimus.

partitione. Haud alio modo Jacobus rem suam instituit, ita vero egit, ut statim videamus eum linguam et lectionem Syriacam describentem, omnia cum graeco usu comparavisse. Itaque primo fragmento, quod ad initium grammaticae pertinuisse patet, de defectu scripturae syriacae cum graeca comparatae loquitur.

Vocales Syri non scribunt, quem defectum cum defectibus litterarum antiquissimarum graecarum aequiparandum esse putat, quas septemdecim tantum fuisse Grammatici cujusdam auctoritate confisus perhibet [1]). Graeci numerum litterarum paulatim auxerunt, quo facto eorum scriptio absoluta est, et ad sonos omnes exprimendos apta (Eϑtaqqan seφrâ mḙšamlḙyâ). ‚Ego vero', Jacobus pergit, ‚quum causam sciam, quae illos ipsos (doctores Syros indicari a Jacobo patet) impediverit, quominus litteras augerent, scilicet, ne omnes libri interirent, qui usque ad hoc tempus imperfecto hoc scribendi genere exarati sunt, et quum parcere velim labori eorum qui ante me [scripserunt], operam dedi ut [satisfacerem] desiderio tuo, [quo a me petivisti, ut opera mea litterae syriacae etiam vocalium signis augerentur [2])]'. Praeterea etiam id mihi propositum est, — ita fere rem suam prosequentem scripsisse Jacobum sententiarum nexus docet, — ut linguam ipsam certis canonibus describam ‚scilicet ut hujus linguae canones diorthotici (= mḙϑarreṣâne) proponantur sine additamento signorum vocalium, quae in scriptura desunt, et quorum opera demonstrari potest usus canonum, et diorthosis (turâṣâ) nominum et verborum per canones illos. Itaque quum ab utraque parte constringerer, et desiderio tuo et periculo perdendorum librorum, quo ii commovebantur qui ante me fuerunt, hoc excogitavi ut, dum propter sensum tantum et institutionem canonum litterae (vocalium) adduntur, uti mutationem scilicet et pronuntiationem sonorum [3]) commonstrent, neque propter perfectionem et institutionem scriptionis (adhibentur), desiderio tuo satisfacerem, propter amorem, qui hoc postulat et quia dictum est: ‚Scienti bonum facere et non facienti, peccatum est illi' Jac. 4, 17.

Quae praecedunt duabus rebus insignia sunt:

1. Jacobus signa sua vocales indicantia in usum communem neque excogitavit neque ab omnibus adhiberi voluit sed

2. signa sua excogitavit ad illustrandos canones de flexione nominum ac verborum, et huic soli fini ea destinavit.

1) Plerique sedecim litteras fuisse docent Bekker Anecdot. gr. 780. Cur vero Jacobus septemdecim fuisse docet? Bekker l. l. 777.

2) Ita lacunam complendam esse ex Bar-Hebraei grammatica majore p. 194 ed Martin patet. Verba quibus lacunas complevimus uncinis inclusa sunt.

3) Vox Bḙnâϑ qâle, uti deinde videbitur in hac Jacobi commentatione non voces sed sonos designat, qui eodem modo filiae vocis possunt nominari.

Hinc me quidem judice concludendum est, Jacobi temporibus neque vocalium formas graecas neque vocalium signa binis punctis composita in usu fuisse, deinde etiam hoc patet, grammatici Graeci Theodosii methodum flexionum canonibus describendarum a Jacobo esse receptam.

Et ut primum de vocalibus moneamus, Jacobi temporibus in libris manuscriptis hic illic vocales graecae appingi coeptae sunt, binorum punctorum vero vestigia non inveniuntur, quae si habuisset Jacobus, non opus fuisset nova signa excogitare, quum bina puncta pro natura rei scripturae syriacae optime convenirent.

Huc denique accedit alia causa, qua impedimur quomimus putemus Jacobum systema illud binorum punctorum cognitum habuisse, id enim, quod ipse introduxit, ab illo diversum est et sonum admittit illi ignotum. Hoc vel ex Barhebraei verbis (p. 3 et 194 ed. Martin) colligitur, quamvis Barhebraeus ipse rem non recte descripserit, ita ut secundum grammaticae fragmenta corrigendus sit. Ex octo enim vocalibus *å*, *ă*, *ē*, *ĕ*, *î*, *ĭ*, *û*, *o*, quas Barhebraeus p. 3 proponit, unam ĕ dicit a Jacobo fuisse rejectam et aliam, *u* scilicet medium, esse introductam, ubi vero p. 194 formas a Jacobo inventas enumeravit, ipse Barhebraeus *ĕ* (rȩβåså χaryȧ) habet, *u* vero medium (ʒȩṣåṣå meṣʒåyå) omisit. Denique ȧ (Zȩqåφȧ) quod Jacobus littera 'Aleφ expressit, non commemoravit, fortasse qui 'Aleφ non signum novum est. Itaque si septem signis a Barhebraeo p. 194 depictis, *ă*, *ē*, *ĕ*, *î*, *ĭ*, *û*, *o* addimas 'Aleφ, signum vocalis ā (å), et ʒȩṣåṣå medium, novem habemus Jacobi vocales, quas octo tantum fuisse Barhebraeus haud recte dixit.

Huc accedit, quod rȩβåså χaryå, quod Jacobum respuisse Barhebraeus p. 3 contendit, a Barhebraeo ipso p. 194 depingitur, neque fieri potest, ut pro rȩβåṣå χaryå scribendum esse ḥȩβåṣå χaryȧ coniciamus, quae vocalis in fragmentis non occurrit, nam haec vocalis non modo a Barhebraeo recensetur verum etiam exemplo addito tĭḥĕn comprobatur. Vocales igitur in lingua Edessena sive Mesopotamica a Jacobo distinctae hae sunt:

1 ă. Pȩϑaḥå.
2 å. Zȩqåφȧ.
3 ē. Rȩβaṣå 'arîχå.
4 ĕ. Rȩβåṣå χaryå.
5 î. Ḥȩβåṣå 'arîχå.
6 ĭ. Ḥȩβåṣå χaryå.
7 û. ʒȩṣåṣå 'arîχȧ.
8 u? ʒȩṣåṣå meṣʒåyå (revera ō).
9 o. ʒȩṣåṣå χaryå (revera ŏ).

Exempla vocalis nonae probant, hanc vocalem a Nestorianis puncto super Waw indicari, sunt enim ܒܘܿܬܐ, ܠܘܿܬܐ, ܐܘܿܪܗܝ,

ܚܓܪܘܬܐ, itaque vocalis nona est ο[1]. Vocalis septima est û, quod exemplum ܢܘܣ probat, quid igitur est ˢęṣâṣâ χaryâ?

Exempla hujus vocalis sunt ܣܦܘܓܐ, σπόγγος, ܐܬܪܘܓܐ, אֶתְרוֹגָא, arabizatum 'utruǵǵ, et nomina locorum ܣܪܘܓܐ, ܚܠܘܒܐ, forma ejus haec est ܘ̄, ea ipsa, quam Barhebraeus ˢęṣâṣâ 'ariχâ dixit, quam in niḥû = ܢܝܚܘ invenisse sibi videtur. Quum eandem vocalem, quae in niḥû habetur, etiam in ܟܘܠܬܐ, ܕܘܡܬܐ, ܠܒܘܪܐ exspectes, fragmenta grammaticae contrarium monstrant, hae voces enim eo signo ܘ̱ scribuntur, quod Barhebraeus ˢęsâsâ χaryâ dixit, qua in re maxima Barhebraei, si non ipsius, tamen eorum qui librum ejus descripserunt, habetur confusio. Hocce signum ܘ̱ enim non est ˢęṣâṣâ χaryâ, quod apud Jacobum hoc est ܘ̄, et ܘܼ a Barhebraeo praetermissum est. Missis igitur Barhebraei erroribus, cui quidem primam totius rei notitiam at vero valde confusam debemus, ex fragmentis ipsis ita statuendum est:

ˢęṣâṣâ 'ariχâ = ܘ̱[2]), ܕܘܟܬܐ, ܕܘܡܬܐ, û.

ˢęṣâṣâ χaryâ = ܘ̄[3]), ܣܘܟܐ, ܣܦܘܓܐ, σπόγγος, ŏ.

ˢeṣâṣâ meṣˢâyâ = ܘܼ[4]), ܟܠܘܬܐ, ܚܠܘܬܐ, ō, ω.

Postquam tali modo signorum sonos proprios recognovimus, etiam de formis judicium potest ferri, nam ܘ̱ = û nihil est nisi o Y contractum, et ita quidem ut Y oblique poneretur, o infra appendatur ꙋ. Deinde ܘ̄ nihil est nisi ὂ μικρόν supra lineam positum et cum linea conjunctum, denique ܘܼ ex ω mutatum esse conjicere audeo. Pro hocce ω in voce ܐܘܪܗܝ Barhebraeus p. 194 aliud signum habet quod in phototypia libro nostro adjecta e codice Londinensi Add. 7201 exhibemus. Etiam signum Pęϑâḥae V nihil est nisi α inversum et ܝ videtur esse Jota. De reliquis formis non tam facile potest judicari, quamvis mihi quidem non sit dubium formam ē = ܰ cum E, ε cohaerere, H enim propter Itacismum adhiberi non potuit. Quae de variis formis vocalis ŏ,

1) Cf. Grammaticam meam p. 38, 48. De Ḥgroϑâ vide Hoffmanni Bar Alium 4054, apud Ḷeeium punctum inferius Genes. 32, 26 expressum est.

2) Hoc signum Barhebraeus ˢęṣâṣâ χaryâ dixit.

3) Hoc signum Barhebraeo est ˢęṣâṣâ 'ariχâ.

4) Hoc signum Barhebraeus omisit. De ܘ̇ = o cf. Grammaticam meam p. 38, 48.

û et ō diximus, re vera ita sese habere patebit ultimo loco ex iis, quae de ordine canonum infra dicentur.

Hoc vero novem vocalium systema, quae litteris graecis **in lineam ipsam insertis designantur**, non a Jacobo inventum esset, si systema duorum punctorum vel etiam aliud illud signorum graecorum bene excultum fuisset ante ipsius tempus, ipse vero suum systema ad elucidandos canones tantum invenit, et usu recipi disertis verbis vetuit. Sed haec hactenus.

Postquam de defectu vocalium locutus est Jacobus, pergit de lectione disserere, quae non eam ob causam difficilis est (ita nexus supplendus videtur), quia consonae quaedam adsunt a Graecis non receptae (ḥ, š, ṣ, š), nam una quaeque lingua sonos habet, qui in aliis linguis proferri non possunt, sed cujus difficultas posita est in defectu vocalium.

‚Et sicut supra dixi nihil possunt (Syri) recte legere nisi tribus rationibus, quae supra propositae sunt[1]). Dico vero legi

1) aut divinatione (bẹqeṣmâ) propter convenientiam et sensum, qui eam lectionem objecti propositi cujuscunque postulat (qeryâneh dẹ šarbâ 'ainâ δẹhû δẹsim = *ἀνάγνωσιν τοῦ πράγματος οὑτινοσοῦν τοῦ κειμένου*);

2) aut ex traditione aliorum, qui antea objectum et lectiones in eo tentaverunt, et voces (sonos?) recte possunt proferre aliisque tradere. Hoc non procedit ex recta pronuntiatione litterarum, quam non habent, verum etiam illi (scil. primi lectores) ex traditione aliorum legunt;

3) aut ex multo studio (pulḥânâ), quum cursim pertranseant, et quum, ut ita dicam, velut si illis hae (lectiones) narrarent, verborum sensus ipsis advolet, qua in re etiam distinctiones per puncta eos adjuvant, et puncta indicantia varios sensus[2]), ita ut ii, qui recipiunt (discunt), non ex litteris intellegant sed ex sonis, qui procedunt operâ labiorum tradentis (docentis)'.

Tertium hunc modum a primo et secundo non bene distingui posse fateor, neque tamen puto me Jacobi mentem non esse assecutum. — Hucusque quum de defectu litterarum verba fecerit, jam de iis consonantibus agit, quae non pronuntiantur, tali modo praeparans doctrinam posteriorem de litteris occultatis. Affert **nun** vocis gabbârâ (gnbr'), quod insertum dicit ut a gaβrâ distinguatur.

1) Apud Dionysium statim ab initio agitur de *ἀναγνώσει*. Sic et Jacobus antequam de elemento egit de lectione disseruit.

2) Cave haec de vocalibus binis punctis designatis intellegas. Dicit enim punctis distingui varios sensus sive significationes vocum. Agit potius de uno puncto quo ܓܒܪܐ distinguitur a ܓܒܪܐ et ܓܒܪܐ, de quo in fine epistolae ad Georgium locutus est. Ceterum haec puncta sunt adjumenta, non sufficiens vocalium designatio.

Quid hae litterae sibi velint multos praesertim occidentales non intellegere tradit, qui hanc ipsam ob causam voces ita scriptas recte legere non possint, ita ut denique ipsi Edesseni purioris linguae obliti falsam lectionem secuti sint. Hoc vitium imprimis cernitur in vocabulis aliunde receptis, hebraeis, graecis, latinis, persicis, de quibus antea — scriptorem prolegomenorum suorum mentionem facere conicio — sese exposuisse affirmat. Eamque denique causam fuisse, qua commoti multi ante ipsum novas litteras invenire studuerint, quorum tamen conatus a Jacobo respui supra vidimus. Jam intellegimus cur in epistola ad Georgium data usum litterae h in R*h*umi, Syn*h*odos, parr*h*esia et in similibus vocibus prohibere studuerit.

Dionysius Thrax postquam de vocalibus egit de consonantibus loquitur, hoc vero etiam Jacobus fecit, ipse enim sese primo libro dissernisse testatur de ‚litteris', quae inter se oppositae essent neque ferrent, ut sibi invicem anteponerentur aut una post alteram poneretur. Sunt vero incompatibiles ša*β*yâ*ϑ*â = *δασέα*, aspiratae, meššâyâ*ϑ*â = *μέσα*, mediae et naqdâ*ϑ*â = *ψιλά*, tenues. Totam hanc rem Severus ex Jacobo recepit, cujus locum p. 43 edidimus. Linguae syriacae natura fert, ut ordo Graecorum, *φ*, *χ*, *ϑ*, et *β*, *γ*, *δ* et *π*, *κ*, *τ* non immutatus recipi non potuerit, quia inversio sonorum gravissima et regularis, qua *t* characteristicum reflexivorum post *z* in *d*, post ṣ in ṭ abit, ad sibilantes pertinet, de quibus Graeci nihil praeceperunt. Mirum igitur non est Jacobum graecam doctrinam ulterius esse prosecutum, et sibilantes primum, deinde etiam gutturales in tres mutarum classes recepisse, qua in re acutum de natura sonorum judicem sese praestitit. Quae igitur apud Severum loco laudato habentur ex Jacobo sine dubio hausta sunt, quod insequenti Jacobi loco confirmatur. Itaque Jacobus tali modo consonantes distribuit:

Aspiratae sive ša*β*yâ*ϑ*â sunt ܒ, ܓ, ܕ, ܙ, ܚ.

Mediae sive meššâyâ*ϑ*â sunt ܦ. ܒ, ܛ, ܣ, ܥ, ܓ.

Tenues sive naqdâ*ϑ*â sunt ܟ, ܦ, ܛ, ܨ, ܩ, ܬ.

Jam quae Jacobus in fragmentis grammaticae p. 3 a docet, ita se habent: Aspirata ante mediam mutatur in mediam, ante tenuem in tenuem. Quam ob rem in vocibus ܦܘܓܛܐ, ܒܘܦܛܐ, ܦܘܓܙܛܐ, in quibus ante mediam ܛ praecedunt aspiratae ܓ et ܙ et tenuis ܦ, si vera pronuntiatio litteris exprimenda est, pro ܓ poni debet ܒ, pro ܙ vero ܣ et pro ܦ iterum ܒ. Itaque sese scripsisse affirmat Jacobus ܦܘܒܛܐ, ܒܘܒܛܐ, ܦܘܓܣܛܐ, quod tamen loco laudato in codice non legitur, qui solam vocem ܦܘܓܣܛܐ secundum hanc legem scriptam exhibet, ideoque aut non accurate ad mentem

Jacobi exaratus est, aut hanc scriptionem in eo loco exhibuit, qui nunc intercidit, initium enim totius expositionis deest. Haec vero dicit Jacobus: ‚Propterea (i. e. propter legem modo allatam) in vocibus antea scriptis sicuti pronuntiatio (mappęqâh dębat qâlâ = exitus vocis[1])) postulat scripsi, quum unamquamque litteram in cognatam mutaverim secundum litteram, quae post unamquamque earum apposita est. In ܢܦܩܬܐ igitur et ܢܦܩܬܐ, quia ܬ non ferri potest post aspiratum ܟ aut post tenue ܦ, quum ipsum ܬ sit medium, utrumque ܟ et ܦ in ܒ mutavi, quod medium est sicut ܬ. In ܢܘܟܪܝܐ, quod a ܢܟܪ derivatur, et cui naturali modo inest ܐ, quum ܬ ejus (scil. litterae ܐ) aspirationem non admittat, illud ipsum ܐ in ܣ mutavi. Similis mutatio litterarum etiam multis aliis in locis occurrit, praesertim in verbis, ubi etiam seorsim de ea acturus sum'.

Casu factum est, ut de aspiratarum mutatione tantum locus Jacobi exstet in fragmentis, nam etiam medias et tenues eodem modo tractandas esse non solum ex natura rei sequitur, verum etiam a Severo disertis verbis docetur p. 43. Tota vero haec doctrina apud posteriores grammaticos non est omissa, quamquam apud Barhebraeum qui rem (Gram. major. p. 205) uberrime tractavit frustra usum terminorum ܡܨܥܝܬܐ, ܪܟܝܟܐ, ܩܫܝܐ quaeres, quos Severus quidem retinuit, Barhebraeus vero arabizandi studio delectatus neglexit. Hic enim quatuordecim locos in ore enumerat, a quibus procedunt soni et 17 vel potius 16 consonantium classes[2]) distinguit, in quibus natura totius grammaticae Barhebraei, in qua graecis doctrinis arabicae annexae sunt, optime perspicitur. Quae a schola graeca repetenda sunt graece vertimus, quae ab Arabibus hausit arabice expressa sunt.

Distinguit igitur qâlânâyâϑâ = φωνήεντα:
lâ qâlâyânâϑâ = ἄφωνα sed rectius σύμφωνα.

Hasce graecas distinctiones excipiunt arabicae haecce:

ܓܪܓܪܢܝܬܐ gutturales = الحلقية.

ܡܨܦܪܢܝܬܐ sibilantes = حروف الصفير[3]).

---

1) Arabes locum ubi consona pronuntianda formatur مخرج dicunt.

2) Sedecim dico, quia ultimae duo classes râḥmâϑâ et sân'âϑâ i. e. sese amantes et sese odio prosequentes revera unam classem compatibilium et incompatibilium efficiunt. Graecorum orthoepiam vide in Anonymi grammaticae Epitoma ed. Egenolff Berolini 1877 p. 7—11.

3) Docet proferri hasce sibilantes inter ‚linguae caput et dentes anteriores', quam in re vocem arabicam اسلية reddidit.

ܥܫܝܢܬܐ fortes } cum sequentibus convenire videntur.
ܡܚܝܠܬܐ debiles }

ܡܬܝܚܬܐ fortes = شديد محض.
ܪܦܝܬܐ debiles = رخو محض.
ܡܨܥܝܬܐ mediae = بين الشديد والرخو.

ܛܒܝܩܬܐ clausae = مطبقة.
ܦܬܝܚܬܐ apertae = منفتحة.

ܥܠܝܝܬܐ superiores = مستعلية.
ܬܚܬܝܬܐ inferiores = مستفلة.

ܡܩܥܩܥܢܝܬܐ clamantes = حروف القلقلة.
ܢܝܚܬܐ quietae.

ܪ̈ܚܡܬܐ amicae = compatibiles.
ܣ̈ܢܝܐܬܐ inimicae = incompatibiles.

Hae igitur Barhebraei classes cum arabicis conveniunt, quas de Sacy (Gram. arabe I § 55 sq.) enumerat, neque quidquam negotii cum Jacobi distinctione habent. Ceterum quum Barhebraeus II. p. 194 tradat, Jacobum primum puncta Quššâyâ et Rukkâχâ introduxisse, patet systema ejus ex graeco ad normam linguae syriacae adaptatum esse, nam, β, δ, γ, χ, φ, ϑ non aspiratas consonantium b, g, d, k, p, t appellavit, sed molles, illas vero duras, quum Graeci χφϑ appellarint δασέα et nomen mollium omnino non adhibuerint. Π denique graecum litteris syriacis addidit, quo facto hasce Jacobi divisiones recognovimus:

ʿaβyâϑâ, crassae = δασέα: ܒ, ܓ, ܕ, ܟ.
messâyâϑâ, mediae = μέσα: ܦ, ܒ, ܬ, ܣ, ܫ, ܨ.
naqdâϑâ, tenues = ψιλά: π graecum[1], ܦ, ܛ, ܩ, ܨ.
meqaššyâϑâ, fortes = ܒ, ܓ, ܕ, ܟ, ܦ, ܬ.
merakkeχâϑâ debiles = ܒ, ܓ, ܕ, ܟ, ܦ, ܬ.

Desunt in hoc systemate ܐ, ܘ, ܝ et ܠ, ܡ, ܢ, ܪ. Hasce ultimas ab illo liquidas (ὑγρά = ἀμετάβολα) dictas esse conjecerim, illas vero litteras furto abductas (Âϑwâϑâ δe meϑganbân), de quibus Severus p. 24 egit[2]).

1) Cf. Grammatica mea syr. p. 13.
2) Quodsi Jacobus Graecorum classes propter suae linguae indolem mutavit,

In grammatica graeca post litteras agitur de syllabis. Hac quoque in re Graecos secutus videtur Jacobus, qui syllabam appellat šeqâlâ, quod a šeqal = λαμβάνειν formatum est. Posteriores grammatici hac voce non utuntur, omnino enim apud grammaticos linguarum semiticarum doctrina de syllabis prorsus neglecta est. Arabes vocem, quae designat syllabam non habent, h a ǵ a apud illos est: consonantem una cum vocali insequenti proferre, Syris h e γ y â n â est modus proferendae consonantis addita vocali, lineola m e h a g g y a n â signum est, quod indicat consonanti addendam esse vocalem, verbum h a g g i idem valet quod 'a z î z i. e. movit, quod arabico ḥ a r r a k a quam accuratissime respondet, sicuti et vice versa vox defectum vocalis designans š a l y â arabico s u k û n significatione quietis respondet. Apud ipsum Jacobum h e γ y â n â est pronuntiatio, proferendi modus, denique generaliter lectio[1]). Dicit ex. gr.: Litterae nominis sacrosancti tetragrammati esse y et h, hâlen deχaδ tarten zaβnin meϑteṣîmân henên kaδ henên ḥeδâ βâϑar ḥeδâ m e r a k k e ϑ â n b e h e γ y a n h e n lašmâ hanâ meyaqqerâ etc. i. e. quae ubi bis una post alteram positae sunt, e f f i c i u n t (sive c o m p o n u n t) p r o n u n t i a t i o n e s u a nomen illud majestaticum (DMZ. 32, 491 l. 5). Denique in Rell. juris antiq. ed. Lagarde p. 140, 19 h e γ y â n â est lectio, quae opponitur scripturae (lemeχtaβ). Quodsi apud Barhebraeum h e γ y â n a syllaba esse videtur, cave rectius compares arab. ḥ a r a k â t, m o t i o n e s sive v o c a l e s, re vera enim syllabae brevissimae (šewata) non h e γ y a n a e nomine designantur, verum tantum syllabae vocalibus s c r i p t i s insignitae.

Jacobus itaque vocem συλλαβή recipiens syriace expressit šeqâlâ, quam vocem Severus p. 46, 11 retinuit, sed non ut Graeci syllabam μακράν, βραχεῖαν et κοινήν distinxit, quod in lingua syriaca nullius esset momenti, verum docuit esse syllabam s i m p l i c e m (pešîṭâ), compositam (merakkeβâ), et duplicatam (ʿeφîφâ). Syllaba s i m p l e x composita est consonante cum vocali b r e v i, syllaba c o m p o s i t a constat c o n s o n a n t e cum v o c a l i l o n g a, syllaba d u p l i c a t a denique c o n s o n a n t e, v o c a l i e t a l t e r a c o n s o n a n t e. Utrum a duabus consonantibus an ab una syllaba incipiat non curatur. Simplex est mḥă in mḥa-wâ-ϑa, composita est wa, duplicata est ḥrî-ϑâ ex ḥrîn-ϑâ et sic sine dubio etiam meδi(n)-ϑâ al. Cf. infra. Sed cur de syllabis et earum generibus Jacobum videmus quaerentem, quam rem posteriores grammaticos Syrorum omnino neglexisse diximus?

Respondent ad hanc quaestionem fragmenta, quae supersunt

---

idem fecit, quod Armenius in armeniace reddenda grammatica Dionysii Thracis, qui in graecos ordines sonos armenios recepit longe plures quam Graeci habent. Cf. Cierbied Grammaire de Denys de Thrace publiée en Grec, en Arménien et en Français. Paris 1830 p. 15.

1) Thomas Diaconus (Martin Jacobi Edess. epistola p. 12) nomen graecum συλλαβή retinet; ubi de ze ʿorûϑ heγyâne loquitur (linea paenultima), de defectu vocalium agit.

de flexione nominum, quorum catalogum componere et flexionem describere non poterat, quin syllabas respiceret. Quosnam vero magistros secutus sit ex subscriptione discimus, qua finivit catalogum masculinorum. Post quadragesimum septimum canonem masculinorum dicit: šḝlemw qânone ðašḝmâhe pḝšiṭe ðeχrânâye qaðmâye âφ daϑrâyâne sḝṭar men šellḝϑânâye, quod graece clarius exprimitur quam latine sic: *Τέλος κανόνων τῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων τῶν ἁπλῶν, τῶν πρωτοτύπων τε καὶ παραγώγων χωρὶς τῶν* šellḝϑânâye. Commentarii loco est Dionysius syriace enarratus, qui ubi de schematis nominum agit *σχῆμα ἁπλοῦν* vocat pḝšîṭâ et *σύνϑετον* mḝrakkḝϑâ, *εἴδη* vero, *πρωτότυπον* dicit ṭuφsâ qaðmâyâ et *παράγωγον* dḝmen ṭuφsâ qaðmâyâ meϑqayyam. Hinc explicatur dicendi modus šḝmâhe qaðmâye i. e. nomina prototypa, quibus facile adduntur tḝrayâne i. e. secunda vel paragoga, quamvis hanc ipsam designationem alibi non invenerim. Sed quum šelleϑânâye (i. e. Adjectiva in âyâ et ânâ exeuntia) ad paragoga in Dionysio syriaco referantur, quae hoc loco ad tḝrayâne referuntur, dubium esse nequit, quin hanc vocem recte explicuerimus [1]). Quae si ita se habent, etiam Jacobus de nominum g e n e r e, s p e c i e, n u m e r o, s c h e m a t e egit, c a s u u m vero mentionem non repperi, quam tamen ab ejus opere grammatico exulasse nullo modo credo, quia apud posteriores grammaticos (Severus p. 17, 6) de iis agitur.

Praeter generalem hanc nominum descriptionem ad normam graecam propositam, singulas nominum formas singulis canonibus proposuit, ad quos recte constituendos notione syllabae carere non potuit. Sequitur enim hac in re exemplum Theodosii, qui in disponendis nominum formis ubique omni cura syllabarum habet rationem. Quod ut recte intellegamus, adtendendum est ad indolem et naturam canonum Theodosianorum, quibus tota flexio nominum comprehenditur.

Ad bene distribuendum formarum numerum ante omnia opus erat principio sano divisionis, quod praebuit triplex genus. Neutro vero lingua syriaca caret, itaque distinxit Jacobus nihil nisi canones masculinorum et femininorum. Graeci deinde classes distinxerunt in quovis genere secundum consonantem finalem, et in classibus ita constitutis primum ad vocalem penultimam adtenderunt deinde ad numerum syllabarum.

Quodsi enim in eadem classe e. gr. in ea, qua comprehenduntur masculina in *ης*, in genetivo plures syllabae cernuntur quam in nominativo, quae *περιττοσυλλαβοῦντα* dicuntur, praecedunt

---

1) Jure igitur Barhebraeus (Splendor p. 16) ubi de ‚domesticatione' loquitur, addidit: „Sanctus Jacobus haec *εἴδη* (ad quae pertinet derivatio adjectivorum ‚domesticatorum') appellavit *σχήματα*, sed *σχήματα*, simplex scilicet et compositum appellavit *εἴδη*. Sed non in verbis est immorandum". — Vidit igitur Barhebraeus Jacobum a solita Graecorum via recessisse.

περιττοσυλλαβοῦντα et sequuntur, quae eodem syllabarum numero utuntur *ἰσοσυλλαβοῦντα* dicta. Tali modo prima masculinorum classis est *Αἴας*, *Αἴαντος* (simul *δισύλλαβον* et *περιττοσυλλαβοῦν*), sequitur *κοχλίας*, *κοχλίου* (simul *τρισύλλαβον* et *ἰσοσυλλαβοῦν*), deinde *Λάχης*, *Λάχητος* (*δισύλλαβον* et *περιττοσυλ.*) et *Χρύσης*, *Χρύσου* (*δισύλλ. ἰσοσυλλ.*) denique *Δημοσθένης*, *Δημοσθένους* (plus duabus syllabis compositum et *ἰσοσυλλαβοῦν*).

Hasce voces in *ας* et *ης* exeuntes deinde excipiunt nomina in *ις*, *εις*, *ευς*, *υς*, *ους*, *ως*, in quibus ante *ς* inveniuntur vocales secundum ordinem litterarum, deinde voces in *λς*, *νς* in quibus consonantes praecedunt *ς* finale. Post voces in *ς* posita sunt nomina in *ν* hoc ordine: *αν*, *ην*, *ιν*, *υν*, *ων*, tum nomina in *ξ* hoc ordine *αξ*, *ηξ*, *ιξ*, *υξ*, *ωξ*, deinde nomina in *ρ* hoc ordine *ηρ*, *ωρ*, denique voces in *ψ* uti *Κύκλωψ* [1]. Non vero ea qua par est cura Theodosius etiam de monosyllabis egit, quae ab initio tractanda fuissent, qua in re Choeroboscus [2] eum excusaturus dicit: *ἰστέον δὲ, ὅτι περὶ τῶν εἰς ας μονοσυλλάβων οὐδὲν εἶπεν ὁ Θεοδόσιος, ὡς πρὸς εἰσαγομένους τὸν λόγον ποιούμενος καὶ συντομίας φροντίζων.* Haec igitur Theodosii incuria posterioribus haud probata est, ita ut Jacobum quoque a nominibus monosyllabis incepisse jure dicere mihi videar. Nam re vera secundum hancce Theodosii rationem, in qua numerus syllabarum maximi est momenti, Jacobum catalogos suos composuisse jam nunc est demonstrandum.

Primum uti Theodosius etiam Jacobus nomina in duas classes s e c u n d u m g e n u s distribuit, masculina exceptis ˀellęϑânåye comprehendit 45 canonibns, femininorum plus quam 29 canones proposuit. Nominum bisyllabicorum 83 fuerunt canones, itaque etiam syllabas eum respexisse videmus.

Deinde ubi longiorem canonum seriem in fragmentis habemus, cernitur ordo secundum vocales [3] prout in litteris graecis se invicem sequuntur *α. ε. ι. ο. ου. ω.* Quod comprobatur serie canonum femininorum, qui hi sunt:

Canon 18 pęraχå, pęrazå *α.*
Canon 19 męgennå, pęreddå *ε.*
Canon 20 gęβîϑå, δęχîϑå *ι.*
Canon 21 'ḥrîϑå proprie 'ḥrînta [4] *ι.*

---

1) Distinctiones graecas reconditas hic praetermittendas censeo.

2) Georgii Choerohosci Dictata in Theodosii Canones ed. Gaisford Oxonii 1852 p. 15.

3) Neglegitur å finale status determinati, quod Alφå perfectionis Severo dicitur, p. 26 l. 4.

4) Hic canon hanc solam vocem comprehendit, q u a e v o x c o n s t a t u n a syllaba c o m p o s i t a e t u n a s y l l a b a d u p l i c a t a ˀęφîφå. Hinc puto syllabam compositam constare ex consonante et v o c a l i l o n g a , d u p l i c a t a m vero ex consonante, vocali et consonante. Unde sequitur s y l l a b a m s i m p l i c e m constare e x c o n s o n a n t e a u t d u a b u s c o n s o n a n t i b u s e t v o c a l i

Canon 22 ܣܦܘܓܐ, *σπόγγος* *o*.
Canon 23 ṣẹβûϑâ, ubi û = *ου*.
Canon 24 bẹroϑa ubi, ܐܼ = ȯ = ō = *ω*.

Eundem ordinem etiam in ultima fragmentorum parte habemus, post canonem 28mum per *e* distinctum (exempl. *φλέγμα*) canon 29us continet voces per *î* formatas, uti ṭrîδâ, quae duabus syllabis compositis constant. Etiam vox pši-φšâ (cimex Johannes Ephes. Hist. eccl. ed. Cureton p. 71 l. 16) ad hunc canonem pertinet, nam duabus syllabis compositis constat. Deinde, — nescio an canon interciderit — proponuntur voces, quae duabus syllabis compositis efficiuntur, quarum prima est *ŏ* uti dlo-ḥyâ, mso-rqâ, glo-sqâ [1]). Post hanc classem proposuit feminina cum ܐܼ = *ω* uti zᵊōrtâ, bχōrtâ. Itaque et hic observamus ordinem *e*, i, ŏ, ō, id est ordinem vocalium graecarum, quibus canones graecos distingui antea vidimus.

Ubi de signis vocalium supra egimus et de sono trium signorum ܘܿ, ܘܼ, ܐܼ disseruimus, ultimam rationem, quae suadeat ܘܿ esse *o*, ܘܼ *ου*, ܐܼ *ω*, tum demum afferri posse diximus, quum de ordine canonum constet. Jam igitur quum dispositionem canonum eandem esse viderimus, quae apud Theodosium graece habetur, et quum ܘܿ in voce ܣܦܘܿܓܐ = *σπόγγος* sine dubio sit *o*, quod in canone 23 excipit u = *ου*, deinde in canone 24 ō = *ω*, dubium non esse videtur, quin horum signorum sonos recte constituerimus.

Sed ut omni modo comprobemus, Theodosii methodum a Jacobo ad linguam syriacam esse translatam, denique affero phrasin, qua utitur, ubi exceptiones a regula canonis proponendae sunt. Hisce in locis dicere solet: rẹšîmîn vel rẹšîmâ lâχ rel. i. e. signata, signatum tibi sit etc. Sic p. 5 a, ubi docet feminina formae gẹβîϑâ, quae a masculinis bisyllabicis, syllabâ simplici ă continente et syllaba compositâ constantibus procedant, uti gă-βyâ, pluralem habere gaβyâ-ϑâ pergit: Rẹšîmâ dēn 'îϑ lâχ pẹnîϑâ, penyâϑâ, bẹrîϑâ, beryâϑâ, i. e. signatum tibi est pẹnîϑâ (quod secundum canonem

---

brevi. Revera syllaba prima pluralis vocis mḥûϑâ p. 6 a l. 8 dicitur simplex. Jam quum forma sit mḥă-wâ-ϑâ rem confirmatam videmus. Ceterum syllabae cum brevissima vocali ẹ non numerantur, ita ut in talibus compositionibus uti rẹδîφâ dispescendum sit rδî-φâ, ṭrî-δâ. Initium non respicitur, rδi et trî cum duabus consonantibus haud alio modo tractantur quam φâ et δâ et sunt syllabae compositae.

1) Bar Ali vocales masorqâ tradit. In glo-sqâ graecum *κόλλιξ* latere docet Kohut in editione Lexici Aruch. s. v. גלוסק. Denique dlo-ḥya rell. a Nestorianis scribuntur per Waw cum puncto superiore.

faceret panyâϑâ) penyâϑâ etc. Eadem phrasis occurrit p. 5 b infra, neque quidquam aliud est nisi interpretatio graeci *σεσημείωται*, quod eodem sensu apud Theodosium ejusque commentatorem Choeroboscum adhibetur [1]). Itaque terminum technicum scholae a Theodosio desumsit.

Ex canonibus de masculinis ultimus tantum (47mus) servatus est, qui nomina quattuor syllabis composita complectitur, unde hoc certe videmus, quinquesyllabica nomina mscl. ab eo seorsim non esse tractata. A reliquis vero masculinis segregavit šelleϑânâye, i. e. adjectiva qualitativa in ânâ, âyâ, ânâyâ, quorum canones seorsim proposuit. Pertinent ad terayâne i. e. *παράγωγα*, cf. p. 57, quod ex Dionysio desumptum est, sed nomen eorum šelleϑânâye i. e. causata a Syris ipsis ea ratione inventum et adhibitum est, ut nomen primitivum (e. gr. terra) tanquam causa nominis secundarii (e. gr. terrenus, terrestris) designetur, ita tamen ut ‚causatum' non de eo tantum praedicetur, quo causatum est (e. gr. terrena de terra) verum etiam de aliis nominibus, quae aliis adjectivis causa sunt, ut homo dici potest terrenus. Jacob. Fragm. p. 3. Posteriores hanc adjectivi ad nomen primarium relationem meϑbaitâyuϑâ dixerunt, quod deinde apud Amiram voce d o m e s t i c a t i o expressum est, quam eandem esse dicit p. 105 quam speciem sive *εἶδος*, ad quod haec relatio apud Dionysium pertinet. Ceterum recentior hic terminus meϑbaitâyuϑâ ex grammatica arabica desumptus est, nam nihil est nisi vox e l n i s b a (el 'asmâ'u l'mansûbatu) syriace explicata, itaque scholae Syrorum arabizanti debetur. Ipsa Jacobi doctrina ad omnes grammaticae syriacae scriptores pervenit, apud quos longae hac de re solent esse ambages.

Haec fere ex grammaticae fragmentis colligi potuerunt de indole et natura hujus operis pretiosissimi, quo omnium primus Jacobus Edessenus linguam aliquam semiticam describere inchoavit. Praeterea ex loco p. 3 b, ubi de mutatione mutarum, aspiratarum dico, mediarum et tenuium loquitur, quae in verbis locum habet, discimus verba post nomina esse tractata, quae est ratio Graecorum. Denique ex fragmentis p. 3b videmus Jacobum ad normam graecam, ab interprete Dionysii initam, tria tempora principalia distinxisse, nam commemorat tempus praesens (zaβnâ deqâyem = *ἐνεστώς*) quod in participio recognoscere sibi videbantur veteres, praeterea etiam passiva (melle haššânâye) commemorat, itaque distinctiones activi et passivi adhibuit [2]). Recedit vero ab antiquiore modo dicendi, verba enim non ut Dionysii interpres syriacus m î ' m r e appellavit, sed vocabulo posteriore tempore ab omnibus adhibito m e l l e. Cf. supra p. 9⁴.

1) Ex. causa Bekker Anecdt. 977, 25 *σεσημείωται τὸ Πικίας Πικίαντος*, quod secundum canonem *κοχλίας*, *κοχλίου* formandum esset, sed a canone recedit.

2) Sed quaerendum num etiam medium distinxerit. Posteriores grammatici notionem passivi non habuerunt. Cf. infra Cap. IX.

Jacobi opus perditum esse summopere dolendum est, adeo enim perfectum fuit, ut insequentes grammatici a ratione quam iniit recedere non ausi sint. Vestigia enim Jacobi ubique quum Severum (Jacobum Tagritensem), tum Barhebraeum videmus esse secutum, etiam in locis in quibus Jacobi nomen non commemoraverunt, quod paucis illustrandum videtur.

Barhebraeus [1]) ubi de plurali nominum agit nomina ad syllabarum numerum distributa recenset, generis vero nullam habet rationem. Haud ita Jacobus, qui etiam ad genus respexit; ubi vero Jacobi canones cum Barhebraei enumeratione possunt comparari eundem apud utrumque ordinem videmus, unde sequitur, Barhebraeum Jacobi canones in librum suum recepisse. Quod non negabit is qui hanc femininorum seriem comparaverit:

Jacobus canon 18 ܦܬܘܪܐ, ܚܛܬܐ, ܬܦܬܐ = Bhbr. 31, 22; 32, 4.
19 ܡܓܠܬܐ = Bhbr. 32, 5.
20 ܥܓܠܬܐ = Bhbr. 33, 14.
21 ܐܚܪܬܐ = Bhbr. 33, 18.
22 ܣܘܦܣܠܐ = Bhbr. 33, 20.
23 ܪܡܘܬܐ = Bhbr. 33, 21.
23a ܓܠܘܬܐ = Bhbr. 33, 21.
24 deest (î in syllaba prima) apud Bhbr. 33, 23 ܗܝܡܢܬܐ.
25 deest (u in syllaba prima) apud Bhbr. 33, 24 ܐܘܪܓܬܐ.
26 deest (u in syll. pr. et ܬ fem.) apud Bhbr. 33, 25 ܐܘܚܝܬܐ.
27 deest (in syll. secunda *a* et ܬ fem.) apud Bhbr. 33, 26 ܠܠܡܬܐ.
28 ܦܠܓܡܐ (in syll. secunda *e* apud Bhbr. transpositum 33, 10).
29 ܛܪܚܝܬܐ apud Bhbr. 34, 1 ܡܚܝܬܐ.
30 ܠܘܣܣܐ apud Bhbr. 34, 3 idem.
31 {ܠܘܪܬܐ / ܟܘܪܬܐ} apud Bhbr. 34, 3 ܟܘܣܠܬܐ, ܟܘܪܣܬܐ alia.

1) Barhebraeus nomina secundum hasce categorias scholae graecae tractavit 1 genus, 2 species, 3 schema, 4 numerus, 5 qualitas, 6 casus. Qualitates, de quibus etiam egit Barh., sunt sensus activus, passivus, descriptivus cum possessivo, quas etiam Amira in grammaticam suam recepit p. 115. Haec doctrina ex fine

Ubi Jacobi canones habemus Barhebraeum eum describentem videmus, ubi canones desunt in Barhebraei catalogis Jacobi systema deprehendimus. Quod solum in eo loco factum esse, quem quia inter fragmenta exstat comparare possumus, nemo credet, ita ut a veri specie non videatur abesse opinio nostra, in Barhebraei grammaticam totum Jacobi opus esse receptum.

Caput VI.

De accentibus syriacis a Jacobo excultis et de ratione, quae intercedit inter puncta Graecorum, Syrorum et Hebraeorum.

Tandem aliquando Jacobi labores mittere possemus, nisi res gravissima superesset, de qua hucusque nihil diximus, doctrina de interpunctione sive de accentibus prout dicere consueverunt. Hanc enim ad Jacobi mentem Severus p. 37, 8 exposuit, cujus verba mirum in modum conveniunt cum locis de nominibus punctorum, quos Jacobo ipso et Thomae Diacono attributos Martinus et Phillips ediderunt. Ipse denique Barhebraeus (Oeuv. gram. I 247) idem fere docuit, etiam hac in re Jacobi discipulus.

In armeniaca Dionysii Thracis enarratione post caput de conjunctionibus legitur tractatus de aṛ-okanou*th*iun, qua voce redditur *προσῳδία*. Aṛ enim est *πρὸς*, ok-em est loqui, a radice v a c, unde latine vox, ita ut vox armeniaca eodem modo ad graecam formam accedat, uti latinum nomen ac-centus, quod ad litteram graecum *προς-ῳδία* exprimit. Hinc sequitur, saeculo p. Ch. sexto in fine compendii grammaticae graecae caput de accentu exstitisse, cujus textum graecum Bekker Ancdt. 674 et Uhlig Dion. 105 exhibent. Quod caput utrum ab initio grammaticae an in fine sit tractandum inter scholiastas ambigitur. Is quem Bekker p. 676, 9

---

eorum, quae Dionysius Thrax de nomine docuit, exculta est, ubi haec leguntur: *τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰσὶ δύο, ἐνέργεια* (= šåβoδûϑå) *καὶ πάθος* (= ḥåšošûϑå), *ἐνέργεια ὡς κριτὴς ὁ κρίνων, πάθος δὲ, ὡς κριτὸς ὁ κρινόμενος*. Haec ad analogiam verbi scripta esse patet, cui tertia *διάθεσις* scilicet *μεσότης* tribuitur, quam in descriptivo genere nominum apud Barhebraeum iterum habemus, cui tribuuntur nomina qualitatem significantia uti intellegentia, castitas etc. Recentior igitur haec de qualitate doctrina est, cujus apud Dionysium prima tantum initia habemus, quae tamen in scholis solebat tractari. Legitur enim in scholio (Bekker Anecd. 880) *εἰ ἄρα τὰ ὀνόματα ἔχουσι διαθέσεις, διὰ τί* [*μὴ*] *λέγομεν ἓξ παρέπεσθαι τῷ ὀνόματι, οἷον εἴδη, γένη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις, διαθέσεις*; hanc viam iniit Barhebraeus, Splend. p. 36. 40, hac in re scholae graecae pedisequus, quacum alibi doctrinam arabicam conjunxit.

edidit, ab accentu oriundum esse censet, quem sequatur ἡ τῆς τεχνολογίας ἐξήγησις, is vero, quem Dionysii interpres armeniacus secutus est, de accentu ultimo loco egit. Eandem rationem Jacobum Edessenum iniisse eam ob caussam statuendum censemus, quia et Severus et Barhebraeus accentus in fine librorum suorum proposuerunt, quos de Jacobo pendere satis superque demonstravimus. Quae vero fuerint Jacobi de accentu curae jam videamus.

Ad ἀνάγνωσιν Graeci etiam eas distinctiones referebant, quibus singula enunciatorum membra punctorum opera dispescuntur, quae apud nostrates colon, semicolon, comma etc. vocari solent. Docent enim legendum esse καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ διαστολήν. De ὑποκρίσει sive actione in grammatica nihil praecipiunt, verum de προσῳδίᾳ. Prosodiae enim partes numerantur tempore recentiore quatuor: τόνοι, χρόνοι, πνεύματα, πάθη (Bekker Anedt. 674, 11), antiquitus vero tres: τόνος, χρόνος, πνεῦμα (ib. 703, 31)[1]) Uhlig l. l. 107. Sensu latiore ad χρόνον pertinet distinctio membrorum enunciati, quae per στιγμὴν solet indicari. Tali modo distributio membrorum logica et rhetorica cum προσῳδία secundum mentem grammaticorum antiquorum est conjungenda. Rem vere sese ita habuisse Stephani (Saec. VII in.) scholion docet ad Dionysii caput de στιγμῇ, quod legitur apud Bekkerum Anedt. 759, 26: Σκοπὸν ἔχων ὁ τεχνικὸς εἰσαγωγικὴν γράφειν τέχνην, ἀποφεύγει τῶν τόνων τὰ δυσχερῆ, τουτέστι τὸ πνεῦμα, τὸν χρόνον καὶ τὰ πάθη .... ἵνα δὲ μὴ παντελῶς ἀνοήτους καταλείπῃ, ὥς πέρ τις καλὸς τροφεὺς ἐκ παντὸς ἐδέσματος λαβὼν μεταδίδωσι παιδὶ τρεφομένῳ [ὑπ'] αὐτῷ, οὕτως ουτος παντὸς τεχνικοῦ διδάγματος τὰ λεπτομερῆ συνάγων ἐντίθησιν ἡμῖν, καὶ μεταβαίνει πάλιν εἰς τὴν στιγμήν, σύμφορος γάρ ἐστι καὶ αὕτη τῇ ἀναγνώσει τῆς γραμματικῆς. Et Melampus eodem modo sentiens dicit: περὶ τοῦ ἀναγκαιοτάτου τῶν προσῳδιῶν, τουτέστι περὶ τοῦ τόνου, διδάξας ἡμᾶς ὡς ἐν συντόμῳ, περὶ τῶν στιγμῶν, τουτέστι περὶ τῆς διαστολῆς διαλαμβάνει κτλ.

Quod vero adtinet ad διαστολήν, quae per στιγμὴν sive punctum indicatur, paucis hoc loco monendem videtur, antiquissimum esse systema id, quo τελεία στιγμὴ in fine periodi ponitur, ὑποστιγμὴ vero inter protasin et apodosin, μέση στιγμὴ denique illic locum habet, ubi membra enunciati nimium longa dispescenda sunt propter spiritum legenti ducendum. Melampus quidem, quo sibi videtur acutior, μέσην non recte dici στιγμὴν docet, quia non omnes eodem loco spiritum ducant, neque στιγμὴ dici possit, quod non unicuique conveniat (Bekker Anecd. 759, 6).

---

1) Choeroboscus l. l. τόνοι μέν εἰσι τρεῖς, ὀξεῖα, βαρεῖα, περισπωμένη· χρόνοι δύο, μακρὰ καὶ βραχεῖα· πνεύματα δύο δασεῖα καὶ ψιλή. Byzantini inter πάθη referunt: ἀπόστροφον, ὑφὲν et ὑποδιαστολήν, sed Choeroboscus Herodianum secutus haec proprie non ad προσῳδίας pertinere censet l. l. 705, 7. — Armeniaca Dionysii interpretatio Uhlig p. 107 πάθη omittit.

Exemplum *μέσης* est punctum post *ἄνακτι* in versu:
ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΑΝΑΚΤΙ· ΤΟΝ ΗΥΚΟΜΟϹ ΤϾΚϾ ΛΗΤΩ·
exemplum *ὑποστιγμῆς* est punctum post *ἐφιείς* in hoc versu
ΑΥΤΑΡ ϾΠϾΙΤ ΑΥΤΟΙϹΙ ΒϾΛΟϹ ϾΧϾΠϾΥΚϾϹ ϾΦΙϾΙϹ. ΒΑΛΛϾΝ·
Quod si quaeritur, quomodo distinguantur *στιγμή* et *ὑποστιγμή*, respondent: *χρόνῳ*, nam post *στιγμὴν τελείαν* tacent quantum tempus volunt, post *ὑποστιγμὴν* vero statim procedendum est (Bekk. 762), quia est symbolum *κρεμαμένης τῆς διανοίας καὶ πρὸς συμπλήρωσιν ὀλίγου δεομένης*. Locus *στιγμῆς τελείας* juxta summam litteram est (*τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γράμματος*) locus *ὑποστιγμῆς* juxta imam litteram, *μέσης* vero juxta mediam litteram (*τίθεται ἡ μέση ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γράμματος, ἡ δὲ ὑποστιγμὴ μεθ' ὑποκρίσεως*[1]) *κατωτάτω τοῦ γράμματος* Bekk. 760). Cuinam vero phrasi *τελεία στιγμή* conveniat, cave ex more nostro dijudices, quo in fine periodorum tantum illud punctum ponere consuevimus, aliter enim ac nos de sententiarum perfectione judicaverunt veteres, qui quomodo egerint Friedlaenderus luculenter docuit[2]). Res eo redit, ut membra quoque longiorum periodorum *αὐτοτελῆ* i. e. perfecta esse censuerint, et *τελείᾳ στιγμῇ* distinxerint, quae nos perfecta non habemus. Exemplo sit Il. 2, 23
ϾΥΔϾΙϹ ΑΤΡϾΟϹ ΥΙϾ ΔΑΙΦΡΟΝΟϹ ΙΠΠΟΔΑΜΟΙΟ·
ΟΥ ΧΡΗ ΠΑΝΝΥΧΙΟΝ ϾΥΔϾΙΝ ΒΟΥΛΗΦΟΡΟΝ ΑΝΔΡΑ
ΩΙ ΛΑΟΙ Τ'ϾΠΙΤϾΤΡΑΦΑΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟϹϹΑ ΜϾΜΗΛϾΝ
ubi post *ἱπποδάμοιο* ponitur *τελεία στιγμή*, *ἐπεὶ ἀσύνδετος ὁ λόγος*. Friedlaender l. l. 47. Nos signum interrogationis aut exclamationis poneremus, quo opprobrium exprimitur.

Accedit denique ad distinctivos hosce accentus etiam conjunctivus, cui nomen est *ὑφέν*, *σημεῖον συναφείας συνθέτων λέξεων ἢ σημεῖον ἑνώσεως δύο λέξεων οἷον νικόλαος* Bekker 699. Quam lineolam in vocibus *παρασυνθέτοις* addere Scholiastae p. 702 superfluum videtur, in vocibus vero synaloepha conjunctis necessaria censetur ejus appositio.

Simplex et antiquum hoc systema, ad recte legendum Homerum ut videtur excogitatum, a Syris est receptum, exstat enim in codice syriaco antiquissimo Musei britannici 12150, in quo punctum superius sententias perfectas claudit, punctum medium ad sejungenda membra adhibetur, inferius protasin ab apodosi distinguit, quae scribendi ratio posteriori Syrorum usui contraria est, secundum quem sententiae perfectae puncto inferiore in linea posito finiuntur.

1) Hoc quid sibi velit explicuit Friedlaender Nicanoris *περὶ Ἰλιακῆς στιγμῆς* reliquiae (Regimontii Prussorum 1850 p. 59).

2) Friedlaender l. l. p. 24.

Exempli gratia affero Titum Bostrenum II 47 ed. Lagarde: ܐܠܐ ܐܢ ܐܢܫ ܢܚܙܐ ܕܡܛܠ ܡܢܐ ܡܬܡܬܠ ܒܗ̇: ܐܢܫܐ ܬܘܒ ܡܬܐܡܪܐ ܗܘ̣ ܕܩܕܡܝܐ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܐܬܐܡܪܬ ܕܡܛܠ ܡܢܐ ܗܘܠܐ ܐܝܟ ܡܪܐ ܒܗ̇: ܐܢܫܐ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܐ ܠܡܣܪܐ ܕܒܫܡܫܐ ܗܘ ܒܪܘܚܐ ܠܡܘܟܠܐ ܗ̇ܘ ܕܢܗܘܪܗ ܘܠܟܠܗ ܕܢܘܪܐ· Protasis sententiae ܐܠܐ ܐܢ ܐܢܫ ܢܚܙܐ puncto inferiore segregatur ab apodosi, quae incipit verbis ܬܘܒ ܡܬܐܡܪܐ et puncto superiore finitur. Quae insertae sunt quaestiones duae a verbis ܡܛܠ ܡܢܐ incipientes puncto medio distingui possunt sed non debent.

Simplicius hoc est exemplum II 45: ܬܬܠܚܡ ܗܟܝܠ ܘܬܬܟܡܠ ܒܗܕܐ ܐܣܟܡܐ ܐܦ ܗܝ ܡܛܥܝܢܘܬܐ ܕܥܠ ܥܣܒܐ ܕܡܡܝܬܝܢ ܠܒܥܝܪܐ ܗܦܟ ܕܡܬܐܡܪܢ ܡܛܩܠܐ ܗ̇ܘ ܕܐܬܦܪܥ ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܢܚܒܠ· ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܐܦ ܥܠ ܦܪܙܠܐ ܘܥܠ ܢܘܪܐ ܡܕܓܠ· ܘܐܦ ܒܗܦܟ ܕܝܢ ܕܠܡܘܬܐ ܥܒܕ ܕܗܦܟ ܕܨܒܐ· Graece est *περιγραπτέον τοίνυν τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὴν κατὰ τῶν θανασίμων λεγομένων βοτανῶν κατηγορίαν τῷ μανέντι, πάντα διαβάλλειν ἐσπουδακότι. οὕτω γὰρ καὶ σιδήρου καὶ πυρὸς καταψεύδεται, τοὐναντίον ποιῶν καὶ ἐν τούτοις οὐ βούλεται.* Patet Syrum periodos graecas in singula membra resolvisse, et quae ipsi secundum suam linguam *αὐτοτελῆ* viderentur, puncto superiore i. e. *τελείᾳ στιγμῇ* distinxisse.

Exemplum *τελείας* et *ὑποστιγμῆς* habes II 54 (p. 74, 3) ܡܢܝ ܗܟܝܠ ܕܥܒܕ ܠܗ ܐܠܗܐ ܠܫܡܫܐ· ܐܝܟ ܕܡܢ ܟܝܢܗ ܗܘ ܠܛܒܐ ܕܛܒܐ. ܡܣܬܟܢ ܠܗ ܕܒܕܡܘܬ ܢܘܪܐ ܗܘܘ ܐܝܟ ܕܠܟܠܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܗܘ ܠܛܒܐ ܡܫܒܚܢ ܕܐܠܗܘܬܗ· Graece est *ὁ τοίνυν Μάνης ἐκθειάζων ὡς τῆς φύσεως ὄντα τοῦ ἀγαθοῦ τὸν ἥλιον, κινδυνεύει πυροειδῆ, μᾶλλον σαφῶς τοιοῦτον δή τινα τὸν ἀγαθὸν εἰσάγειν.* Ultima *τελεία* respondet *ὑποστιγμῇ* post ܛܒܐ, prima *τελεία* sententiam *αὐτοτελῆ* ܕܥܒܕ ܠܗ ܐܠܗܐ ܠܫܡܫܐ distinguit.

Addimus exemplum ex recognitionibus Clementinis syriacis p. 127, 29 quo comprobetur, post ea verba, quibus secundum nostram rationem punctum *τέλειον* apponi solet, puncta non poni a Syris (et Graecis): ܗܟܢܐ ܘܐܦ ܣܓܝܐܐ ܒܚܝܘܗܝ ܠܐܢܫܐ ܕܢܝܚܐ ܡܛܠ. ܘܐܦ ܡܢ ܠܐ ܢܕܥ ܡܕܡ ܘܠܐ ܦܠܐ ܢܥܒܕ· ܐܠܐ ܗܟܝܠ ܒܐܝܠܝܢ

ܘܠܐ ܥܒܕܝܢ ܡܕܡ ܕܠܐ ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܡܬܪܥܝܘ. ܐܠܗܐ ܢܣܒ ܠܐܢܫ ܕܠܐ ܨܒܐ ܕܢܫܡܥܝܘܗܝ
ܘܐܠܗܐ ܠܡܫܡܥܘ. ܐܝܠܐ ܓܝܪ ܕܠܐ ܨܒܐ ܕܢܐܠܦ ܐܝܟ ܡܕܡ ܕܠܐ ܢܚܝܒ
ܗܘܐ ܐܝܟ ܝܕܘܥܐ ܡܬܕܝܢ. ܝܕܥ ܓܝܪ ܗܘ ܡܕܡ ܕܢܫܡܥ ܠܐ ܨܒܐ. ܠܐ ܐܝܬ
ܘܗܟܢܐ ܨܒܝܐ ܕܡܦܩ ܒܪܘܚܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܢܣܒ ܕܒܥܠܕܒܒܘܬܐ ܡܕܡ ܗܘܐ
:ܘܫܡ. Graece legitur hom. 10, 12 extr.: *οὕτως φυσικῶς αἱ ἁμαρτίαι ἀναιροῦσι τὸν ἁμαρτάνοντα, κἂν ἀγνοῶν πράσσῃ ἃ μὴ δεῖ.* XIII. *Εἰ δὲ ἐπὶ παρακοῇ λόγων κρίσις γίνεται, πολλῷ μᾶλλον ὁ θεὸς ὀλοθρεύει τοὺς μὴ θελήσαντας τὴν εἰς αὐτὸν θρησκείαν ἀναδέξασθαι. ὁ γὰρ μὴ θέλων μαθεῖν ἵνα μὴ ἔνοχος ᾖ, ἤδη ὡς εἰδὼς κρίνεται. ἔγνω γὰρ ὃ μὴ ἀκοῦσαι θέλει· ὥστε οὐδὲν δύναται πρὸς ἀπολογίαν ἐπίνοια* (Recogn. calliditas) *πρὸς καρδιογνώστην θεόν. διὸ κτλ.* Ubi nos periodum finitam dicimus, Syrus punctum non ponit, membra *αὐτοτελῆ* puncto superiore distinguit, puncto medio hodie id respondet signum, quod comma sive virgulam dicere consuevimus. Denique punctum ultimum sub ܐܠܗܐ vim conjunctivam habet, de qua infra agetur.

Eandem rationem etiam in Eusebii Theophania deprehendimus, cujus initium ita punctis distinguitur: ܦܘܡܝ ܕܐܡܪܝܢ ܟܠ ܠܘܩܒܠ
ܕܗܘܐ ܒܟܠܗ ܒܥܠܡܐ ..... ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܪܝܐ ܘܠܐ ܡܫܘܚܬܐ. ܘܕܠܐ ܡܬܪ
ܗܘ ܘܕܠܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܘܐܝܬܐ ܘܡܬܚܡܢܘܬܗ ܘܡܬܚܡܢܘܬܐ ܡܫܡܠܝܐ ܐܝܬ ܕܗܘ
ܘܐܣܬܝܡܟܠ. ܗܘ ܡܢ ܢܦܫܗ ܗܘܐ. ܩܕܡܝܐ ܘܕܠܐ ܠܗܘ ܡܬܠܝܬ ܢܗܘܐ·
:ܘܫܡ · ܡܢܗܘܢ ܕܠܗܘܬܐ ܒܢܝܢܐ ܡܢ ܗܘܐ ܘܡܫܡܠܝܐ. Hinc denique explicatur, cur in fine capitulorum punctum superius possit scribi, ubi plerumque omnino nullum punctum ponitur. E. gr. Theoph. III, 73 ita se habet: ܘܠܘܬ ܠܐ ܡܬܐܡܪܝܢ ܡܢ ܦܘܡܢ ܟܠ ܡܘܬܐ· ܐܦܠܐ
ܟܠ ܥܡܐ ܕܢܦܫܗ ܕܟܠ ܦܓܪܐ ܕܢܫܐ· ܐܦܠܐ ܠܡܘܬܐ ܦܫܐ ܐܠܗܐ ܕܚܝܐ
ܒܚܘܪܘܗܝ ܕܟܠܐ ܡܢ ܟܠ. ܡܚܝܐ ܡܠܟܘ ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܠܘܗܝ ܦܘܪܩܢܘ
ܘܪܓܐ ܕܡܘܬܐ ܡܚܟܡ· .. .. .. Cum grammatica Dionysiana hoc systema etiam ad Armenios transiisse hic *ἐν παρόδῳ* monemus, qui tribus utuntur punctis, inferiore (sdoragēd) medio (mitšagēd) et puncto finali, cui nomen est avardeal ged, wertšagēd. Quum ex ipsis punctorum priorum nominibus intellegatur, cuinam loci illis conveniant, non potest in dubium vocari, punctum finale antiquitus super lineam fuisse positum. Hodie sententiarum finis duobus punctis: solet indicari. quae eodem modo scribuntur ut Hebraeorum Soph pasuq, quod et ipsum ex antiquo puncto superiore exortum infra videbimus, cui alterum punctum in ipsa linea adjectum est. Avedichean 1309.

Exeunte saeculo vero quinto novarum rerum studiosi doctores scholarum syriacarum hoc systemate, de quo egimus, non contenti accentuum seu potius punctorum membra orationis dispescentium et usum et formam mutaverunt, ac novos accentus invenerunt.

Quod primum ad formam adtinet, ubi punctum inferius ponendum erat, alterum illi in ipsa linea positum addiderunt, quo facto ex simplici inferiori (taḥtâyâ) processit nova haec forma ·ܼ. Deinde vero, ubi hocce taḥtâyâ posito protasis ab apodosi segregata erat, singulae partes protaseos et apodoseos vario modo designaverunt. In protasi enim adhibitis duobus punctis, quibus šᵉwayâ vel zaugâ nomen est, singulae partes separabantur, ita ·ܼ ׃ ׃, in apodosi vero adhibito puncto superiore, cujus jam non est membra *αὐτοτελῆ* distinguere, uti in systemate antiquo, singulae partes dispescebantur. Cum hocce puncto superiore (ṣellâyâ) deinde alterum punctum in ipsa linea positum conjunxerunt, quo facto haec apodoseos oritur forma · ·˙·˙·ܼ. Punctum finale est in ipsa linea positum, ita ut, quod antea fuerat signum spiritus ducendi causa positum (*μέση*), jam nunc periodos clauderet, et nomine pâsoqâ i. e. sector designaretur [1]). Totius periodi hinc procedit forma haec ·—·˙·˙·ܼ ׃ ׃.

Exemplum habe ex codice ao. 688 descripto (The third part of the ecclesiat. Hist. of John bishop of Ephesus ed. Cureton Oxon. 1853 p. 3) ܕܝܘܡܐ ܕܝܢ ܠܘܬ ܡܛܠ ܕܐܠܝܨ ܕܝܢ ܗܠܝܢ ܒܐܬܪܘܬܐ ܘܠܡܫܠܡܢܘܬܐ: ܙܡܢ ܒܡܢܝܢܐ ܡܢܐ ܕܝܢ ܡܬܢܕܝܢ ܒܬܫܡܫܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܩܘܪܝܐ ܕܝܢ ܣܓܝܐܐ: ܟܠ ܐܠܗܐ ܫܠܝܚܝܐ ܕܒܟܠܗ ܥܕܬܐ ܕܐܬܪܝ ܗܡܝܢܐ. ܡܛܠ ܕܗܢܐ ܗܘܐ ܐܬܬܙܝܥ ܘܐܦ ܣܡ ܕܟܠܗ ܦܘܡܚܐ ܕܩܘܪܒܐ. ܐܝܟ ܕܐܬܦܢܝܬܐ ܕܡܫܘܚ ܢܦܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܢܐ ܡܢ ܟܠ ܚܘܒܐ ܠܐܬܘ ܠܟ ܘܡܫܒܚ: ܒܫܦܝܪܐ. ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܕܡܝܐ ܐܝܟ ܒܐܒܘܫܬܐ ܕܢܫܡܫ ܒܬܘܕܝܬܐ ܕܐܡܝܢܬܐ ܒܕܝܠܝܬܐ. ܕܐܦ ܗܘܐ ܠܐܝܠܐ ܡܫܡܫܢܝ.
Ceterum cf. Grammatica mea syriaca p. 90.

Nec tamen ita sibi satisfecisse videbantur doctores, quum quatuor hisce signis formam orationis et compositionem distinxissent, verum discipulorum inscitiae subvenientes non logicam tantum

1) Infra videbimus antiquioris usus vestigia exstare in šeḥîmâ et pâsoqâ šᵉʾîlâ, quum haec *μέση* in libris manuscriptis sit aliquoties servata, quae jam a pâsoqâ non potest distingui.

partitionem, sed etiam rhetoricam recitandi rationem, Graecis *ὑπόκρισιν* dictam, docendam esse putabant. Accentibus logicis (šewayyâ sive zaugâ, taḥtâyâ, ʿellâyâ, pâsoqâ) alios addiderunt, quos accentus rhetoricos liceat dicere. Jam quum primum Josephum Huzitam accentûs numero quidem novem in sacros libros imposuisse sciamus, e quibus tres, zaugâ scilicet, ʿellâyâ et taḥtâyâ [1]) accentibus logicis adnumerandi sunt, patet, ab initio numerum accentuum rhetoricorum admodum fuisse restrictum, quorum igitur posteriore tempore magnum numerum paullatim doctores (maqrẹyâne) auxerunt.

Accentus rhetorici, qui a Josepho adhibiti sunt numero sunt sex:

1) mẹšayyẹlânâ, signum interrogandi.

2) pâqodâ, signum jubendi.

3) šamkâ, signum pausae minimae.

4) ʿeṣyânâ, signum pausae majoris.

5) mẹnîḥânâ, signum, quo lector jubetur quasi desperata voce recitare [2]).

6) hau damẹrakkah men tẹrên zaugîn, quem eundem esse censeo, qui a Jacobo dicitur taχsâ wẹtaḥtâyâ mẹšayyẹlânâ.

Quibusnam signis, vel quanam punctorum positione usus sit Josephus, in loco libri masorethici, quem p. 28 dedimus, disertis quidem verbis non docetur; loci tamen auctor, quum dixit, accentus samke, ʿeṣyâne etc., qui in sacra scriptura insint, a Josepho esse certo quodam consilio appictos, satis perspicue indicavit, Josephi signa eadem fuisse, quae posterioribus doctoribus usitata erant, signa igitur eadem, quae etiam nunc habemus. Itaque

1—2) signum mešayyẹlânâ et pâqodâ fuit punctum supra vocem, qua interrogatur aut jubetur: ܐܝܟܢܐ quomodo? ܙܠ vade.

3) signum samkâ fuit punctum infra ultimam vocis litteram, post quam pausa est necessaria ܙܕܝ̈ܩܐ ܢܥܡܪܘܢ ܐܪܥܐ justi, habitant terram.

1) De pâsoqâ apud Josephum nihil traditur. Cf. locum p. 28. Novem accentus disertis verbis enumerantur, inter quos non est pâsoqâ, quod tamen neglexisse Josephus nullo modo censendus est. Itaque si pâsoqâ respicimus, novem illis accentibus addendum est, quo facto decem habemus.

2) Hic accentus in systemate a Jacobo Edesseno adhibito non exstat, sed idem esse videtur qui a Jacobo ܡܢܝܚܬܐ dicitur. De natura hujus accentus dubium esse non potest, Johannes enim Bar Zuʿbi in codice Mus. Britt. Ad. 25876 fol. 164 haec docet: ܡܢܝܚܐ ܡܛܠ ܦܘܣܩ ܡܣܒܪܐ ܘܡܬܪܥܝܢܘܬܐ ܕܝܠܗ ܡܡܟ̈ܟܐ ܡܟܝܟܐ. ܐܝܟ ܗܘ. ܕܢܦܫܝ ܡܫܟܚܐ ܠܚܝܐ. ܐܡܪܘ ܠܐܠܗܐ ܡܐ ܕܚܝܠܝܢ ܥܒ̈ܕܝܟ. ܐܝܟܢܐ ܗܟܢ ܒܡܘܕܝܢܘ ܡܢܝܚܬܐ ܡܣܝܡܐ ܒܡܠܬܐ.

4) ʒeṣyânâ est punctum supra vocem, quam sequitur pausa major, uti in hoc exemplo ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܒܐܒܝ ܘܐܢܬܘܢ ܒܝ ܐܢܬܘܢ.

5) Signum mẹnîḥânâ in nota secunda paginae praecedentis exstat, similem formam et usum habet mẹnâḥtâ.

6) Accentus e duobus zaugîn compositus formam nomine describit. Si re vera idem est, qui a Jacobo dicitur tâχsâ wẹtaḥtâyâ mešayyẹlânâ haec est ejus forma ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܐܙܠܘܢ܆, ejus vero usus est, ut simul opprobrium et interrogationem indicet. Signum objurgandi potest dici.

Reliqui accentus rhetorici sunt recentiores, quod eo magis probabile videtur, quo melius intellegimus, Josephi accentibus integrum proponi systema. Habet enim praeter accentus logicos signa pausae minoris et majoris, denique signa et interrogandi et jubendi et plangendi et objurgandi. Haec vero signa sufficiunt ad indicandas maxime varias animi affectiones, et ii qui accentuum numerum auxerunt, systematis simplicitatem turbaverunt, et permultis suis signis recitationis elegantiam non melius inculcaverunt. Nimius enim est accentuum numerus et maxime perplexus eorum usus [1]).

Josephi igitur systema quum a recentiore tum ab antiquiore diversum, elegantissimum videtur, quod aeque abest a nimia signorum copia recentiorum quam a jejunitate antiquiorum, quorum partiendi rationem omni modo superat. Antiquiores enim nihil fecerunt nisi membra *αὐτοτελῆ* orationis et protasin ab apodosi separaverunt, nullo modo indicantes, quaenam ratio intercedat inter ipsa membra protaseos et apodoseos, Josephi vero systema hac in re punctum tulit, quod relationes periodi internas punctis suis declarat et ita legentibus orationis dispositionem dilucidat.

Gravissimum vero secundum hoc Syrorum systema esse ad perspiciendam ultimam veteris testamenti recensionem, qua vocales et accentus addebantur, persuasissimum mihi est.

Usus accentuum hebraeorum primarius est logicus. Accentûs rhetorici apud Hebraeos nullum est vestigium, nullae enim apud eos sunt notae jubendi, plangendi, interrogandi, al. [2]). Quodsi

1) Quae de accentuum forma diximus e commentatione illustrissimi Phillips, cui inscripsit Syrian accents (Journal of Philology vol. IX) desumpta sunt.

2) Tamen in seligendis accentibus musicis etiam rhetoricae indolis orationis rationem habitam esse docet auctor libri Manuel du lecteur, quum scribat: ואפשר שיתחלף סדר זה [סדר הטעמים] לפי מלת הפיסוק וגדלו וקטנו אם הוא דרך ספור או יש בו אותיות קריאה או אותיות התמה או אותיות הידיעה לפי ענינו יהיה תוצאותיו ולפי תוצאותיו יהיה סימני טעמיו והמשכילים יבינו Journ. as. 1870 Vol. XVI p. 415.

accentuum usus musicus est, quo unicuique accentui certus sonorum ordo tribuitur, hoc secundarium est, pendet enim sonorum compositio de valore accentûs logico, neque vice versa usus logicus de pulchritudine compositionis sonorum.

Neque tamen impedit indoles logica totius accentuum systematis, quominus etiam euphomiae in cantillando habeatur ratio, imo leges haud paucae ponendorum accentuum explicari non possunt, quin concedamus, doctores Hebraeorum in seligendis accentibus, ubi varii adhiberi potuissent, eos posuisse, quorum melodia suavior videretur. Verum hoc cadit in accentus minores, majorum et locus et usus est firmus et sibi constans.

Quae res exemplis videtur illustranda: Accentum Zaqef qaṭon praecedit Pašṭa, Pašṭam praecedit Mahpach, e. gr. Gen. 35, 1 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב. Ubi vero vox, cui competit Pašṭa est paroxytonos, non Pašṭa ponitur sed Jetib e. gr. Gen. 1, 12 עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע. Deinde si inter Pašṭa et Mahpach non intercedit una certe vocalis, etiamsi nihil est nisi Paϑaḥ furtivum, verum si syllaba accentu Mahpach notanda, nulla alia intercedente, ante vocem Pašṭa ornatam posita est, non Mahpach ponitur sed Mercha. Itaque scribitur quidem חַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה Levit. 23, 41, מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ, sed ubi non intercedit syllaba, scribitur הָיְתָה תֹהוּ Gen. 1, 12 et הָכֵן לִי בָּזֶה Num. 23, 1. Qua in re id imprimis notandum est, quod etiam Paϑaḥ furtivum in censum vocatur, hoc enim artificiosae lectionis, qua euphoniae musicae maxima habetur ratio, indicium est certissimum.

Accentum Tebîr, si duae syllabae intercedunt aut syllaba cum Metheg aut cum Pesîq, praecedit Darga. Gen. 6, 19 שְׁנַיִם מִכֹּל, Iob 1, 1 תָּם וְיָשָׁר, Levit. 19, 5 וְכִי תִזְבְּחוּ, Jos. 24, 32 קָנָה יַעֲקֹב. Si vero una tantum intercedit syllaba aut nulla, non Darga adhibetur sed Mercha: Exod. 12, 12 אֱלֹהֵי מִצְרַיִם, Num. 19, 6 עֵץ אֶרֶז[1]).

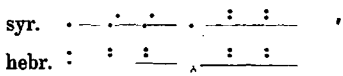
Tales leges qui sibi imponunt, non rationes logicas solum respicere, verum etiam animum ad euphoniam adtendere patet, quod etiam in posteriore Syrorum systemate factum esse videbimus. Simul vero nemo dubitabit, quin intricata haec de accentibus ponendis doctrina tempore procedente paullatim exculta sit, ita ut etiam hoc systema gradatim ad eam perfectionem perductum esse censeamus, qua discentium animi hodie vexantur. Jam si quaeritur, quaenam fuerint initia accentuum hebraeorum, haud aliud statui

---

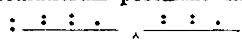
1) Exempla desumpta sunt ex libro Derenbourgi Manuel de lecteur Journ. as. 1870 XVI p. 402 et ex Wolfsohnii (בן זאב) libro תלמוד לשון עברי Wien 1830 fol. 194. Accuratiora praebet Ben Ascher in Dikduke ha teamim ed. Baer et Strack Lipsiae 1879 p. 20. Quodsi in textu de numero syllabarum egimus, quas nomen conveniens apud Semitas non habere p. 56 diximus, memoriae dignum est Jehudam Chajjuǵ non syllabus sed litteras numerare. Cf. Ewald-Dukes Beiträge III p. 194.

potest, nisi processisse totam rem ex accurata membrorum distributione adhibitis accentibus maximis, quos imperatores et reges Bohlium secuti vocare consueverunt [1]). Ubi vero hodie quatuor reges enumerant, Zaqef, Rebia, Segol et Ṭiphḥa, ex nomine et natura signorum effici posse mihi videtur, Segol et Ṭiphḥa serius esse addita, antiquos et primarios accentus vero esse Zaqef et Rebia. Ita si in ipso systemate masorethico tempora distinguuntur, quod uno tempore exortum esse non potest, reconditam accentuum historiam aliqua luce illustrari putamus [2]).

Primarios vero hos accentus cum syriacis in rebus gravissimis convenire nullo modo potest negari. Accedit his Ittnâḥta, quod respondet syriaco taḥtâyâ et Soph pasûq (non Silluq [3])) Syrorum pâsoqae et nomine et re aequale. In eo tamen Hebraei a consuetudine Syrorum consulto recesserunt, quod punctum simplex superius, quod Syris šellâyâ, Hebraeis Rebîa dicitur, non in apodosi posuerunt, sed ad indicandas partitiones minores aeque in protasi atque apodosi adhibuerunt, majora vero membra in utraque duobus punctis distinguerunt, quae a Syris šәwayâ sive zaugâ, ab Hebraeis vero Zaqef appellantur. Syrorum accurata distinctio apodoseos et protaseos eo facilius ab Hebraeis potuit neglegi, quia enunciata plerumque simplicia neque intricata ratione composita sunt. Syriacum et antiquissimum hebraicum systema tali modo hoc fuit:



vel ubi membra accuratiorum postulant distributionem



In libris manu scriptis antiquissimis Soph pasuq in summa linea solet pingi. Quum exemplum syriacum supra proposuerimus sufficit exempla hebraica proponere, quae libris א"מת exceptis quaevis veteris testamenti pagina praebet. Itaque legas Genes. 14, 1:

ויה֔י בימי אמרפל מלך שנע֔ר אריוך מלך אלס֑ר כדרלעמר מלך עיל֔ם
ותדעל מלך גוים׃

עשר מלחמ֗ה את ברע מלך סד֔ם ואת ברשע מלך עמר֑ה שנאב מ֗לך
אדמ֗ה ושמאבר מלך צבי֔ים ומלך בלע היא צער׃

1) Haec nomina antiquis Hebraeorum grammaticis incognita a Bohlio inventa sunt in libro Scrutinium scr. s. ex accentibus. Gesenius Lehrgb. p. 107.

2) Cf. dissertatio mea Die Tschufutkaleschen Fragmente, eine Studie zur Geschichte der Masora in actis quibus inscribitur Verhandlungen des fünften Internationalen Orientalisten-Congresses Berlin 1882 II, I p. 213.

3) Nomen et usus, quo cum Soph pasuq conjungitur, probant Silluq non esse signum distinguendi sed signum musicum.

Hisce in exemplis legem fundamentalem videmus, alibi vero solum Rebîa i. e. ȝellâyâ adhibetur omisso Zaqef e. gr. Gen. 42, 27:

ויפתח האחד את שׂקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו׃

Quod cur hoc in loco factum sit, in aprico est, nam verba לתת וגו׳ verum enunciatum non efficiunt, ita ut membrum *αὐτοτελές* orationis non sint; itaque accentus minor adhibitus est. Eandem formam habes Deut. 5, 22 b: אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו׃ et vs. 26 a: מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים. Cf. etiam Neh. 9, 35 [1]).

Tali modo si Hebraei rationem habent dignitatis et valoris membrorum in enunciato, vice versa Syri ad ambitum membrorum respiciunt, nam protasis brevissima ab apodosi brevissima non adhibito taḥtâyâ separatur, verum posito samkâ, uti docet post Jacobum Edessenum nostra Severi editio p. 33 l. 3.

Quae hic proposuimus sufficere putamus ad probandam non similitudinem, sed summam convenientiam systematis hebraei et syriaci in fundamentis, in sectione dicimus enunciati per taḥtâyâ (hebr. Ittnâḥta), et in distributione membrorum per šḙwayâ (hebr. Zaqef) et per ȝellâyâ (hebr. Rebia). Qua in re tamen Hebraei, quum hisce fundamentis usi, artificiosum suum systema excolerent, rationem quae intercedit inter šḙwayâ et ȝellâyâ ita immutaverunt, ut non alterum protasi alterum apodosi inhaereat, sed potius alterum ellâyâ i. e. Rebia adhibitum sit ad dispertiendum membrum per Zaqef distinctum. Haec vero omnia ad accentus logicos pertinent, accentuum rhetoricorum enim apud Hebraeos nulla sunt vestigia, qui signis suis cantilenam potius indicare student sibi semper simillimam et taedii plenam ac veternosam, quam pronuntiationem commodam et loci naturae convenientem [2]). At si re vera systematis hebraei initia ad instar systematis syriaci primitus fuerunt efficta, fieri potest, ut etiam nunc hic illic accentus ex antiquissimo tempore servati exstent, qui ubi hodie cum accentibus musicis conjuncti sunt, et ipsi quidem musici videntur esse et cantilenam indicant, quamvis ab initio signa rhetorica fuerint. Ita Iob 21, 18 in versibus

יהיו כתבן לפני־רוח
וכמץ גנבתו סופה׃

1) De Rebia semel et bis posito consulendus est Luzzato in Baerii Thorat Emeth p. 63.

2) E. gr. in fine enunciati semper est Silluq i. e. ascensio quaedam vocis, quam praecedit aut Mercha aut Ṭiphḥa, ita ut duo tantum genera claudendi enunciati in libris biblicis occurrant, in quorum infinita repetitione non respicitur an jubeatur, an interrogetur, an exclamatio locum habeat. Ante Itthnâḥta poni solet Munaḥ aut Ṭiphḥa; ita etiam in medio enunciato eadem semper est cantilena, quae ratio legendi taediosissima est.

secundum regulam Rebia et Rebia geršatum legitur, sensus vero enunciati est interrogativus et interrogandi signum Syrorum est punctum superius. Sic et Iob 38, 18 in verbis הגד אם־ידעת כלה׃ Rebia geršatum est subdistinctivum silluqi, at sensus enunciati est imperativus, Syrorum vero pâqodâ punctum est superius. Sed haec *ἐν παρόδῳ*.

Fundamenta doctrinae hebraeae de accentibus distinctivis graeca et syriaca esse videmus, ex eodem fonte vero et usus accentuum conjunctivorum est derivandus. Locum scholiastae supra (p. 64) attulimus, in quo voces compositae per *ὑφέν* distingui jubentur, a qua ratione alius scholiasta recedit, qui *ὑφέν* ponendum dicit 1 in vocibus synaloepha conjunctis uti *κἀγώ*; 2 in vocibus duabus, quibus una sententia exprimitur uti *τοξότα λωβητήρ* Il. 11, 385 et *πύκα ποιητοῖο* Il. 18, 608 et *πυλάρταο κρατεροῖο* Il. 13, 415, *ἄγρων αἰχμητήν*. Bekker Anecd. 702. Haec consuetudo apud Syros eo facilius recepta est, quo saepius in syriace enarrandis Graecorum libris duabus vocibus illis utendum erat, ubi graece vox composita legebatur. Hasce voces uti *πανδύνατος* = ܐܝܫ ܟܠ al. duobus punctis, quibus gârorâ nomen est, insignire solebant, quorum alterum sub ultima littera prioris vocis, alterum sub prima littera vocis secundae positum erat. Rem explicat Thomas Diaconus in codice Musei Brit. Add. 12, 178 fol. 241a, qui locus etiam a J. P. Martino e codicibus Romanis [1]) editus est, qui tamen a textu Londiniensi admodum recedunt. In libro Londiniensi haec leguntur: „Gârorâ. Quia in lingua graeca vocabula sunt, quae quum in linguam syriacam transferuntur non reddi possunt nisi duobus membris, uti hae negationes privativae ('apoφasis mᵉrîmânyâϑâ) lâ îlîδâ (*ἀγέννητος*), lâ meštaḥlᵉφânâ (*ἄτρεπτος*), visum est patribus sanctis et interpretibus librorum divinorum, punctum poni sub littera ultima membri primi et sub littera prima membri secundi, eo consilio ut haec puncta doceant, unum esse membrum in graeco, licet in syriaco duo habeantur". Conjunctivus hic accentus cui gârorâ (trahens) sive mᵉḥayyeδânâ (uniens) sive zâqorâ (contexens) est nomen, eodem consilio adhiberi quo graecum *ὑφὲν*, comparato scholio Londiniensi cum eo quod ex Bekkeri Anecdotis p. 702 modo exscripsimus, non potest negari. Itaque apud Graecos et Syros signum conjunctivum habemus, quorum exemplum Hebraeorum doctores puto secutos esse, qui haecce aliorum initia ad maximam perfectionem perduxerunt. Jacobum deinde varios accentus distinxisse infra videbimus, ubi de gârorâ et mᵉḥayyᵉδânâ erit agendum.

Causa vero, qua ad hanc conjecturam inducimur, ut de origine syriaca accentuum hebraeorum cogitemus haec est, quod quamvis

---

1) Jacobi episcopi Edesseni epistola cet. ed. J. P. Martin Paris 1869 p. 12, lin. 15, Phillips letter of Mar Jacob p. 74. 82.

in libris talmudicis versuum (פסוק) quidem fiat (Qiddusim 30 a) mentio, tamen libris uti, in quibus versus punctis distinguuntur, prohibentur Judaei. Hoc enim in tractatu Sopherim 3, 7 disertis verbis dicitur: ‚Liber, quem in versus distribuerunt, et in quo initia versuum punctis distinxerunt, ne legatur[1]). Qui haec scripsit nomen posteriore tempore tritissimum puncti finalis סוף פסוק nondum cognovit, loquitur enim de initiis versuum ראשי פסוקים, quae punctis indicabantur. Jam quum ante saeculum sextum ille de scribis tractatus compositus esse non possit, in quo collectio perfecta librorum talmudicorum commemoratur[2]) quorum in numerum ipse non receptus, quibus potius tanquam appendix additus est, hoc statuendum videtur, Judaeos sexto saeculo incepisse exemplaria librorum sacrorum privatae lectioni destinata in versus dispescere et versus punctis insignire, nomina vero posteriora, quibus haec puncta appellarentur, nondum habuisse[3]). Huc accedit, quod punctorum extraordinariorum in Lege catalogus Soph. 6, 3 proponitur, de reliquis vero signis sive ad vocales sive ad accentus referendis altissimum est silentium, quamvis cantillandi consuetudo (deinde nẹgîna appellata) commemoretur, ita tamen ut nondum totam lectionem cantillando recitatam esse appareat.

Haud enim alio modo quam de cantillando intellegi potest vox נעימה quae aliquoties occurrit. E. c. 14, 9 legitur: Statim intrat Maphṭir et prehendit Legem et dicit שמע ישראל, versum primum cantillando. Congregatio quoque deinde ei respondet (scil. cantillando)[4]). Eodem modo 14, 13 habes: Deinde Legem elevans dicit: Unus est Deus noster etc., donec incipit cantillando et dicit: Jhvh est Deus, Jhvh est nomen ejus. Postea respondet ei con-

1) Haec sunt verba ספר שפסקו ושנוקד ראשי פסוקים שבו אל יקרא בו:

2) Soph. 15, 6 לעולם הוי רץ למשנה יותר מן הש'ס ‚semper Mischnam magis sectare quam Talmudica etc. Ib. 15, 7: Scriptura comparanda est aquae, Mischna vino, Talmudica (הש'ס) condimentis rel. Imo Amoraei a Tanaitis distinguuntur 13, 10.

3) Quae res eo magis mirabilis est, quia versus numeraverunt. Voces enim et litteras facilius erat numerare quam versus nondum punctis distinctos. Medium legis versum non Levit. 8, 8, quem Masora parva profert, sed Levit. 8, 15 esse, tractatus Sopherim tradit, in quo 9, 3 vox וישחט medium versum incipere docetur. Hoc וישחט punctum habet Levit. 8, 15, quod hodie Rebia esse videtur. Sed quaeritur an sit punctum antiquum, quo versus medius insignitus erat. Ben Ascher Levit. 8, 8 medium versum dicit, nulla ratione habita tractatus Sopherim. Cf. Baer-Strack Dikduke hateamim. Lips. 1879 p. 56. Derenbourg Journ. as. 1870 Vol. XVI p. 535. Strack Stud. u. Kritiken 1875 II p. 747.

4) Verba sunt: מיד נכנס המפטיר ואוחז את התורה ואומר שמע ישראל פסוק הראשון בנעימה ואף העם עונין אתו אחריו:

gregatio etc. [1]). Sic et psalmi quibus Hallel nomen est (Ps. 113. 114. 116—118) in festo Ḥanukka non canuntur sed cantillando recitari debent, צריך לקרותן בנעימות Soph. 20, 9 [2]).

Quae praecedunt si quis reputaverit, nobiscum ad eam sententiam adducetur ut statuat:

1) Constat saeculo p. Chr. sexto, quo Gemara babylonica ad finem perducta est, cujus in tractatu Sopherim saepe fit mentio, scribas incepisse singulos versus punctis distinguere, quod tamen, ne in libris publicae lectioni destinatis fieret, vetitum est.

2) Constat initia accentuum distinctivorum, imprimis usum puncti gemini superioris (Zaqef = šgwayyå) convenire cum Syrorum ratione interpungendi, ea, quae a Josepho Huzita aut inventa aut certe adhibita est exeunte saeculo quinto vel ineunte sexto.

3) Constat tempore, quo tractatus Sopherim compositus est, artem cantillandi notam quidem, sed neque in tota lectione adhibitam neque punctis indicatam fuisse, de quibus in tractatu leges de scribendis libris sacris tradente altissimum silentium.

4) Constat Syros etiam accentum conjunctivum, gårorå, adhibuisse, quo arctissimum duarum vocum nexum designare studebant.

5) Constat Hebraeos in seligendis accentibus conjunctivis euphoniam cantillandi respexisse.

Ex his omnibus vero sequitur, Hebraeos Syrorum in scholis usum accentuum videntes artem syriacam esse imitatos, ita quidem ut signa distinctionis primaria inde desumpta aliquantum immutaverint et auxerint, signa vero conjunctionis apud Syros neglecta, qui uno tantum utebantur [3]), ad hujus normam ipsi invenerint et suae legendi consuetudini a patribus acceptae accommodaverint [4]). Quod ante saeculum sextum factum esse non potest, quia non

---

1) Soph. 14, 13 אח'כ מגביה את התורה ואומר אחד אלהינו וגו' ועד מתחיל בנעימה ואומר ה' הוא האלהים ה' הוא שמו ואחריו עונין אתו העם וגו'

2) Ita vocem נעימה de cantillando adhibitam vides in Manuel du lecteur Journ. as. 1870 Vol. XVI p. 415: זה הוא סדורן לפי הנעימה לפי שיש מהן (מהטעמים) דרך גובה ומהן דרך רום ומהם דרך נצב. Ib. p. 383 legitur כל שר או משרת יש לו ניגון ונעימה לבדו. Ib. 416 l. 2 sq. Cum cantillando conjunctus est certus manus et digitorum motus הנפה, et nomina accentuum a sono et motu sunt desumta. Ib. 398 l. 9. Hinc Zaqef est elatio vocis, quod nomen pro šgwayyå sive zaugå introductum est, quo forma signi non sonus describitur.

3) Ex hoc uno gårorå deinde quatuor signa conjunctiva sunt formata, 1 mgḥayygδånå, 2 šuḥlåφ mgḥ., 3 gårorå, 4 šuhlåφ gårorå.

4) Ita statuendum est, quia consuetudo cantillandi, i. e. recitationis ornatioris, certis phrasibus musicis instructae (= ترتيل) necessario antiquior est, quam studium describendi hanc cantillationem adpictis in libris punctis.

antiquius Syrorum systema, quo unum punctum adhibebatur, sunt imitati verum recentius a Josepho Huzita introductum, in quo Šewayyâ sive Zaugâ erat receptum.

Ab altera parte vero ultra saeculum septimum medium non potest descendi, illo enim tempore Syri systema suum immutaverunt, quod eam ob causam statuendum est, quia Jacobus Edessenus uti grammaticae conditor ita et accentuum ponendorum fuit magister, cujus praecepta magna posteriorum doctorum turba est secuta. Quae enim a Thoma Diacono primum latae apud Barhebraeum et Severum de accentibus proponuntur leges, a Jacobo excultae certe et commendatae sunt, quod Severus noster p. 37 l. 7 disertis verbis tradidit. Quodsi igitur Hebraei Syros sunt secuti neque vero Thomae et Jacobi systema sed aliud illud antiquius sunt imitati, ita statuendum videtur, ut primum ponendorum signorum accentuum initium post Josephum et ante Jacobum factum esse censeamus.

Jam quum inter accentus et vocalium signa apud Hebraeos ea intercedat ratio, ut vocales in pausa productae nonnisi propter accentum pausalem producantur, hoc memoria dignum est, interdum esse discrimen inter vocales, quae legi deberent, si accentuum ratio habetur, et inter eas, quas signis indicatas invenimus, Ex. c. Athnaḥ et Soph Pasuq pausam efficiunt et vocalem longam postulant, nihilo minus vero vocalis brevis servatur uti Gen. 3, 6 :וַיֹּאכַֽל et וַתֹּאכַֽל et Jes. 16, 10: הִשְׁבַּֽתִּי. Vice versa Zaqef, Segolta, Rebia et Ṭarḥa pausam non efficiunt et vocalis naturam non afficiunt, attamen haud raro vocalis longa cum Zaqef reperitur, ex. c. Gen. 12, 5 רָכָשׁוּ, 24, 19 אֶשְׁאָב, et cum Segolta Levit. 2, 13 תַמְלָח, et cum Rebia Levit. 17, 4 יִלְבָּשׁ, Ezech. 22, 25 אָכָלוּ, et cum Ṭarḥa Hos. 4, 17 אֶפְרָיִם. Unde concludendum videtur non uno tempore vocales et accentus esse additos, sed primum appictos esse accentus distinctivos maximos, deinde vocales secundum traditionem, quibus deinde apposita sunt signa minora accentuum, a quorum melodia vocales antea positae aliquantulum recedunt. Id enim nemo a se impetrabit, ut uno tempore tantum opus, quantum fuit appositio vocalium et accentuum, inceptum et ad finem perductum esse credat. Aetates potius distinguendae erunt, quarum tres fuisse censeo, antiquam, qua versus punctis maximis Soph pasuq, Ittnâḥta, Zaqef, Rebia, distinguebantur, quorum usus in tractatu Sopherim vetatur, mediam, qua vocales addebantur, recentem, qua accentus minores cantilenam indicantes[1]) vocalibus accesserunt, quibuscum non semper ad amussim conveniunt. De minimis hisce signis inter veteres doctores non semper constat. Totum opus saeculo sexto in-

1) Notandum est in fine versiculorum duplex esse signum, Soph pasuq, quo versus logice distinguitur, Silluq, quo vocis modulatio praescribitur, ea ut tonum et dimidium ascendat (Ab a = la ascendit ad c = ut). Soph pasuq signis antiquis, Silluq signis musicis recentioribus adnumerandum est.

choatum, saeculo septimo medio ad finem erat perductum [1]), eo ipso tempore, quo apud Syros novum systema introduci videmus, quod Jacobi Edesseni studio esse excultum et commendatum vero est simile. Jam igitur id agendum est, ut statuamus, quid Jacobus veteri systemati adjecerit, quid mutaverit.

Praeter punctum finale, pâsoqâ, Josephus Huzita adhibuit accentus logicos: 1 zauga, 2 taḥtâyâ, 3 ʒellâyâ, et accentus rhetoricos: 4 męšayyęlânâ, 5 pâqodâ, 6 samka, 7 ʒeṣyana, 8 męniḥânâ, 9 hau damęrakkab men tęrên zaugin. Quem ultimum eundem fuisse conjecimus, quem Jacobus dixit tâχsâ wętaḥtâyâ męšayyęlânâ, ita ut nomen a Jacobo usitatum rhetoricum accentûs hujus sensum, Josephi vero nomen formam scribendi indicaret.

Cum hisce duobus accentuum generibus quum comparamus eos, quos Jacobi Edesseni esse Severus p. 31 perhibet, statim apparet principium ponendorum accentuum logicorum immutatum esse servatum, quibus accedunt accentus rhetorici aliqui novi. Deinde vero magnam partem accentuum propositorum compositam esse ex accentibus duobus videmus, ita ut catalogus ille non accentus simplices enumeret, verum etiam eorum inter sese conjunctionem exemplis illustret. Compositorum illorum accentuum nullam esse rationem habendam facile intellegitur, ubi naturam et historiam totius systematis perspeximus, quod Jacobus excoluit. Videamus igitur quid ab eo innovatum sit.

Atque hac in caussa cernitur numerum accentuum logicorum primariorum ab eo esse duplicatum additis iis quos eorum ἀλλοίωσεις sive vicarios appellavit. Itaque simplicibus accentibus šęwayyâ (sive zaugâ) ʒellâyâ, taḥtâyâ, adjecit šuḥlâφ šęwayyâ, šuḥlaφ ʒellâyâ, šuḥlâφ taḥtâyâ. Vicariorum signa eadem esse quae accentuum primariorum ill. Georgius Phillips docuit, id vero inter eos est discrimen, ut vicarii pausam paullo longiorem postulent quam accentûs primarii. Exempla a Georgio Phillips proposita eadem sunt, quae apud Severum p. 34 leguntur, itaque šuḥlâφ šęwayyâ est in enunciato ܓܢܒܪ̈ܐ ܕܡܢ ܥܠܡ: Genes. 6, 4, šuḥlaφ taḥtâyâ in ܫܐܘܠ ܐܚܝ. Act. 9, 17, šuḥlâφ ʒellâyâ in ܟܠ ܚܕܘܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܚ̈ܝ. Jac. 1, 2, quos locos qui accurate perpenderit, aptum judicabit, locis accentibus indicatis paullulum subsistere in recitando, ita enim orationis naturae convenit. Elegantius igitur et majorem in modum recitandi venustatis habita ratione lectores ecclesiasticos instituit Jacobus hac in caussa, nihil tamen in signis ipsis mutavit. Accentus primarii et vicarii iidem

---

1) Quod caussis satis gravibus effecisse mihi videor in dissertatione cui inscripsi: Die Tschufutkaleschen Fragmente. Eine Studie zur Geschichte der Masora, quae inserta est actis Congressus Oriental. Berolinensis 1882 p. 188.

sunt, ubi loci natura longiorem postulat pausam, accentum nomine vicarii appellavit.

Etiam in reliquis accentibus, quos rhetoricos diximus, non tam leges novas proposuit quam usum excoluit, variasque eorum usurpationes variis distinxit nominibus. Qui vero supra p. 68 rhetorici a nobis dicti sunt accentus non ejusdem omnes sunt notae, duo potius rhetoricorum genera videntur constituenda. Nam signa jubendi, interrogandi, desperata voce recitandi, objurgandi alius generis sunt ac signa, quae pausam indicant sive majorem sive minorem. Haec igitur signa dirimenda sunt in classes duas; alteram efficiunt signa mimetica, quae jubent voce quasi imitari animi motus, veluti voce plangente animi dolor exprimitur, — alteram efficiunt signa, quae docent, quantum temporis inter singula orationis membra debeat intercedere, ut lectio pulchra sit et argumento conveniens, quae temporalia liceat dicere. Qua in re doctrinae graecae apud Syros habemus vestigia, quum jam Dionysius Thrax docuerit: *ἀναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ διαστολήν.* Signa mimetica pertinent ad *ὑπόκρισιν*, quemadmodum scholiasta (Bekker Anecd. II, 744, 10) vocem *καθ' ὑπόκρισιν* explicat *κατὰ μίμησιν τῶν προσώπων*; signa temporalia pertinent ad *διαστολήν*, quae vox vario modo a scholiastis explicatur, ita tamen ut omnia eo redeant, ut *κατὰ στιγμὴν* sive *κατὰ χωρισμὸν τῶν διανοιῶν* recitandum sit [1]).

Hae igitur mimeticorum et temporalium signorum classes, quae jam in Josephi Huzitae novem accentibus cernuntur, etiam apud Jacobum sunt servatae, quamvis in catalogis accentuum, quos hodie legimus, omnia sint confusa et valde perplexa. Quam confusionem ita facillime expeditum iri censeo, ut non a nominibus accentuum sed ab ipsis signis proficiscatur disquisitio. Primo loco agimus de accentibus mimeticis, non tam quia apud Dionysium lectio *καθ' ὑπόκρισιν* primo loco ponitur, quam quod eorum ratio simplicissima est et admodum perspicua. Tota res secundum positionem et numerum punctorum facillime distribuitur, quam secundum Georgii Phillips dissertationem exhibeo, cui inscripsit Syrian Accents in diario anglico Journal of Philology Vol. IX.

I. Itaque unum punctum super primam vocis litteram ponitur, quod est:

1) signum jubendi, påqoδâ e. gr. ܙܠ vade!

2) signum interrogandi, mẹšayyẹlânâ e. gr. ܐܝܟܘ ubi?

3) signum laudandi, yohēβ ṭuβà e. gr. ܛܘܒܘܗܝ Benedictus sit!

1) Hoc loco tertiae recitandi legis *κατὰ προσῳδίαν* usus est nullus. *Προσῳδία* enim referenda est ad *τόνους*, *χρόνους*, *πνεύματα* et *πάθη*, itaque ad singula pertinet vocabula, neque ad membra orationis perpetuae. Distributio membrorum per puncta indicata nonnisi sensu latiore ad *χρόνον* referri p. 63 diximus. Dionysius Thrax ed. Uhlig p. 107.

4) signum vocandi, qâroyâ e. gr. ܩܪܰܘ ܠܝ ܠܢܬܢܝܠ vocate mihi Nathanem!

5) signum monstrandi, męḥawwęyânâ e. gr. ܗܐ ܐܡܪܗ ܕܐܠܗܐ En agnum Dei!

II. Punctum unum subscribitur litterae primae vocis, quod est:

6) signum admirationis, meϑdammęrânâ e. gr. ܐܝܟܢܐ

7) signum desperandi, męnahtâ e. gr. ܐܘ ܠܐܟ ܩܛܠܐ ܐܝܟ ܩܛܠܟ

8) signum repentinae immutationis sententiae męβaṭṭęlânâ [1]) e. gr. ܐܠܐ ܢܗܘܐ ܓܝܪ.

III. Duo puncta primae voci imponuntur, quod est:

9) signum objurgandi, tâχsâ e. gr. ܐܝ ܬܠܘܬܟ.

IV. Duo puncta post ultimam phrasis vocem oblique ponuntur [2]), quod est signum:

10) recitationis flebilis, męβakkęyânâ e. gr. ܘܝ ܠܝ.

V. Unum punctum primae voci imponitur, duo post ultimam vocem oblique ponuntur, quod est signum:

11) precandi męṣallęyânâ e. gr. ܠܟ ܡܫܒܚܝܢ ܡܪܢ.

12) persuadendi, mępisânâ e. gr. ܫܠܡܐ ܡܢܝ ܡܪܢ.

Mimeticorum accentuum quîs est quin videat simplicissimam esse naturam perspicuamque condicionem? Punctum superpositum est signum jubendi, interrogandi, laudandi, vocandi, monstrandi, et quod addere conamur, similium affectionem, quas elatâ paullulum voce exprimendas esse patet. Quibus est cognatum signum objurgandi, tâχsâ, quod constat duobus punctis voci primae impositis.

Ab altera parte punctum infra primum phrasis vocabulum positum voce paullulum remissa jubet lectorem recitare, quod convenit sententiis admirandi, desperandi, et rebus, quae quasi *ἐν παρόδῳ* proponuntur et accentu męβaṭṭelânâ designantur.

Accedit signum flebilis recitationis, duobus constans punctis in fine infra positis. Quod conjunctum cum signo jubendi vel vocandi id efficit signum, quo phrases precativae et ad persuadendum compositae distinguuntur, quum in precationibus aeque atque in sen-

---

1) Phillips: It denotes a sudden change of the subject. Exémplum exstat in Ep. ad Romanos 3, 4 ܐܠܐ ܢܗܘܐ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ Plura de hoc accentu infra dicenda sunt.

2) Alii tria punctu appingunt ita ܘܝ ܠܝ.

tentiis, quibus persuadere studemus audienti, simul aliquid insit quo jubemus et quo flebili voce conquerimur.

Totum hoc accentuum mimeticorum systema confectum est ex initiis iis, quae apud Josephum Huzitam supra invenimus.

Temporales accentus apud Josephum sunt duo, samkâ et šeṣyânâ, signa pausae minoris et majoris, cf. p. 68, quod monendum videtur, antequam Jacobi accentus temporales secundum positionem et numerum punctorum exhibemus. Habet enim Jacobus

I. Punctum unum vocabulo superscriptum, quod appellatur:

1) gârorâ i. e. attrahens e. gr. ܚܡܘܪܐ ܚܘܡܐ ܕܠܠܘܬܐ, quo conjunguntur membra singula disjuncta, et quod cum mẹḥayyẹδânâ ad accentus conjunctivos referendum esse infra intellegetur.

II. Punctum desuper inter duo vocabula positum, quod est:

2) šuḥlâφ gârorâ, vicarius attrahentis e. gr. ܩ̈ܕܡܐ· ܘܡ̈ܬܝܐ· et quod adhibetur, ubi inter singula membra intercedit ܘ copulativum. Hic quoque accentus est conjunctivus.

3) šeṣyânâ, oppositio e. gr. ܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܒܐܒܝ· ܘܐܢܬܘܢ ܒܝ ܐܢܬܘܢ.

4) zaušâ, motus e. gr. ܘܒܪ̈ܘܠܐ· ܘܣܦ̈ܠܐ·, qui dimidiam vim (longitudinem) accentus šellâyâ habere perhibetur.

III. Punctum unum in ipsa linea positum, quod dicitur:

5) šẹḥîmâ, simplex e. gr. ܘܟܠܬܐ ܡܢ ܒܝܬ ܓܢܘܢܗ., quod punctum interdum in fine sententiae ponitur, ut in exemplo allato Joel 2, 16, quo facto a pâsoqâ distingui non potest.

6) šuḥlâφ mẹḥayyẹδânâ i. e. vicarius accentûs conjungentis, quem accentum conjunctivum esse infra videbimus. Exemplum est ܡܙܕܪܥܝܢ ܒܫܠܐ. ܡܩܝܡ ܘܠܐ ܡܫܠܐ

IV. Punctum infra lineam ponitur, quod est:

7) samkâ, fulcrum e. gr. ܪ̈ܘܚܐ ܒܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܘܫ̈ܠܝܐ ܡܫܬܡܫܝܢ ܡܫܘ.

8) šuḥlâφ samkâ, vicarius fulcri e. gr. ܠܐ ܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܡܫ̈ܬܠ. Pausam indicat longiorem quam samkâ, verum non tam longam quam taḥtâyâ, ita ut medium locum habeat inter samka el taḥtâyâ

V. Accedunt accentus duobus punctis constantes, quae ponuntur supra lineam vel in linea.

9) râhṭâ δẹlâ pâseq, currens neque dirimeus e. gr. ܠܐ ܬܬܠܘܢ

ܚܝ ܟܠ ܚܝ ܐܢܫ̈ ܘܠܐ ܠܡܘܬܢ, quo in exemplo cernitur accentus indicans pausam minimam, qua singula membra non separantur, quae separari non possunt.

10) râhṭâ δępâseq, currens qui dirimit, e. gr. ܠܐ ܠܒܟܘܢ ܟܠ ܢܒܚܝ ܐܘܪܚܐ܃ ܐܬܡܠܟܘ.

Qui praeterea huc referendi videntur accentus, 11 męḥayyę-δânâ, 12 qaumâ, 13 męhappęχânâ infra p. 83 sq. tractabuntur.

Haec puncta supra lineam, in linea et infra lineam posita, quibus varia pausarum longitudo definitur, ita composita esse ut in iis usus accentum samkâ et ʒesyânâ, quos adhibuit Josephus Huzita, magis excultus et subtilius distinctus sit, vero simile est, quum eandum rationem intercedere viderimus inter accentus mimeticos Josephi et Jacobi. Itaque in eam sententiam deducimur, ut censeamus, Jacobum antiquam samkae formam distinxisse in samka simplex et in šuḥlâφ samkâ, eodemque modo pro ʒeṣyânâ antiquo duo introduxisse nomina ʒeṣyânâ et zauʒâ. Sed gârorâ et šuḥlâφ gârorâ alius generis sunt accentus. Quam rem ut accuratius perspiciamus, necessarium est inquirere, quid sibi velit appellatio šuḥlâφ, et quid valeat šuḥlâφâ ad definiendam pausae longitudinem. Atque hac in causa monendum est, quod supra diximus, accentûs šuḥlâφâ dictos paulo longiorem postulare pausam, quam accentûs simplices. Hoc docuit Barhebraeus, qui dicit, šuḥlâφ ʒellâyâ ab ʒellâyâ distingui longitudine soni, et sic šuḥlâφ taḥtâyâ a taḥtâyâ, šuḥlâφ šęwayyâ a šęwayyâ. Cf. Phillips Letter of Mar Jac. 46, 57—59. Idemque cadit in šuḥlâφ samkâ et samkâ, Samkâ enim dimidiam pausam accentus taḥtâyâ aequiparat, suḥlâφ samkâ longior est quam samkâ, verum non ad longitudinem accentus taḥtâyâ accedit [1]). Haec igitur horum accentuum est ratio, ut puncto inter duas voces sub linea posito exprimatur pausa magna, puncto sub ipsa voce posito pausa parva, et ita quidem

1) pausa maxima = šuḥlâφ taḥtâyâ.
2) pausa magna = taḥtâyâ.
3) pausa minor = šuḥlâφ samkâ.
4) pausa minima = samkâ.

Quattuor tali modo pausarum genera distinguuntur secundum longitudinem, ubi Josephus Huzita duo tantum distinxit, taḥtâyâ et samkâ, ita ut Jacobum artem recitandi accuratius excoluisse facili negotio intellegatur. At hoc non proprio Marte ita egit, verum homo, qui alibi Graecorum pedisequum sese probavit, et hac in re Graecum magistrum imitatus est. Friedlaenderum audiamus haec de Nicanore disserentem: „tempora singulis distinctioni-

---

1) Phillips in Journal of Philology Vol. IX de samkâ dicit: In sound it equals half of taḥtâyâ . . . šuḥlâφ samkâ is distinguished from samkâ by the extension of the sound, but it is not as taḥtâyâ double of the sound.

bus danda ratione proportionis habita ita descripsit Nicanor, ut finali quatuor moras tribueret (*ἡ τελεία στιγμὴ δύναται τέσσαρας χρόνους σιωπῆς* (B 23) duas *τῇ πρώτῃ ἄνω* (B 52) unam *τῇ δευτέρᾳ ἄνω* (B 132). Hinc colligitur *ὑποτελείαν*, quae a finali proxima est tres moras valuisse, quod confirmatur scholio corrupto in Cram(eri) A(necdotis) Par(isinis) 3, 8 (B 877): *ἐν τῇ συντάξει ζητοῦμεν εἰ στικτέον ἐπὶ τὸ τηλόθεν ἐκ Λυκίης Ξάνθου ἄπο δινήεντος, ὑποτελὴς γάρ ἐστιν, ἥτις τρίχρονος δύναται εἶναι*; quod ita emendandum *ὑποτελεία γάρ ἐστιν ἥτις τρεῖς χρόνους δύναται*. „.... *Ὑποστιγμὴν* unius morae intervallum efficere dicitur (*Θ* 206)" etc. [1]).

Habemus igitur testimonium uberrimum grammaticos Graecos vim punctorum secundum proportionem temporum distinxisse, et hanc eorum rationem homo Syrus secutus systema composuit, quo minima quaeque definire conatus est. Si samkâ est duarum morarum, šuḥlâφ samkâ habet tres, taḥtâyâ quatuor, šuḥlâφ taḥâtyâ quinque. Graecus relationem definivit, quae intercedit inter *τελείαν* (pâsoqâ) *ὑποτελείαν* (quae esset taḥtâyâ) rel., Syrum ultra progressum variam pausarum longitudinem, quae competit taḥtayae, ʿellayae rel. pro natura loci describere haud poenituit.

Quae quum ita sint in usu puncti inferioris (samkâ, taḥtâyâ), vix erit dubium, similem exstare rationem inter accentus quae puncto superiore designantur, qui sunt quatuor: šuḥlâφ ʿellâyâ, ʿellâyâ, ʿesyânâ, zauʿâ, nam šuḥlâφ gârorâ et gârorâ huc non pertinent. Longitudinem pausae maximam convenire primo, minimam ultimo conjicimus, ita ut secundum morarum numerum eos posuisse nobis videamur. Qua in re tamen, quod de Nicanore monuit Friedlaenderus etiam ad Jacobum pertinere noli neglegere, qui non id egisse putandus est, ut haec levissima discrimina accuratissime observarentur, sed qui eo consilio hos accentus distinxit, ut lectorum inscitiae, quantum fieri potest, subveniret. Ceterum accentibus Syrorum ut Hebraeorum cantilena (reχnâ, nĕgîna) competit, quam nisi quis viva voce cantatam audiverit disci non posse Barhebraeus (Oeuvr. gram. ed. Martin p. 247) auctor est, qui paullo post de desperata accentuum condicione loquitur [2]). Idem denique solum Syrorum et Graecorum libros hisce signis musicis ornatos esse contendit (ll. p. 247), quod admodum mirabile videtur [3]).

---

1) Friedlaender Nicanoris *περὶ Ἰλιακῆς στιγμῆς* reliquiae Regiomontii Borussorum 1850 p. 119.

2) Oeuvr. gram. p. 248 med., Phillips Letter p. 35.

3) Quod de Graecis-libris dixit ad puncta vix poterit referri, quae sunt simplicia et rara, itaque ad signa musica pertinere videtur, quorum specimina exhibent Christ et Paranikas in Anthologia graeca. Sed quomodo fieri potuit, ut filius Hebraei de Hebraeorum cantilena taceat?! Legendumne pro ܣܦܪ̈ܐ ܝܘܢܝܐ ܘܕܝܠܢ ܣܘܪ̈ܝܐ potius ܣܦܪ̈ܐ ܥܒܪ̈ܝܐ? Itaque noli hunc locum afferre, quo

Ex iis quae praecedunt de indole totius operis Jacobi licet ferre judicium, ita ut jam de šęḥîmâ et de šuḥlâφ męḥayyęδânâ, qui accentus puncto in linea posito designantur, possimus paucis dicere, quae sentiamus. Nihil in libris manuscriptis antiquissimis, quos, uti ipse dixit cf. p. 49 conservare neque novis vocalium signis introductis perdere Jacobus nitebatur, tam saepe usu venit quam punctum in linea, nostro fere commati aequiparandum. Cf. p. 64 sq. Hoc punctum a pâsoqâ systematis novi non potuit distingui, et ubi servatum erat in libris ex antiquioribus exemplaribus descriptis, quibus scribae deinde addiderunt puncta nova distinguendis membris destinata, confusio maxima non potuit non oriri. Hinc Jacobi de šęḥîma praeceptum, quod proprie alienum est a systemate, admodum est intricatum, nam quae apud Barhebraeum (Oeuvr. gram. I 254, Phill. 50) exstare videtur Jacobi sententia intellegi vix potest. Hoc vero inde effici posse nobis persuademus, accentum šęḥimâ pro ʾellâyâ, taḥtâyâ et šęwayyâ poni, neque propriam habere cantilenam, quod facile ex ea ejus ratione explicatur, quam proposuimus. Phillips recte etiam addit šęḥimâ in fine enunciati occurrere, ita ut vel pro pâsoqâ positum sit[1], quo facto quae de confusa rei ratione diximus amplissimo modo confirmantur.

Quae de šuḥlâφ męḥayyęδânâ p. 84 monenda sunt, quum de męḥayyęδânâ pendeant, cum iis conjungimus, quae ad męḥayyęδânâ pertinent. Itaque hoc loco de iis accentibus agendum est, quae duobus punctis constant, et quidem supra lineam positis (râhtâ dę lâ pâseq), in linea (râhtâ δępâseq) sub linea (meḥayyęδânâ). Duo puncta in linea posita, râhtâ dępâseq membra sejungunt, verum ita ut currente quasi voce legenda sint, e contra rahtâ dęlâ pâseq i. e. duo puncta super lineam posita enunciati membra non dispescenda sed conjungenda esse docent, quamquam sunt membra separata. Itaque cum ʾellâyâ comparari potest hic accentus, quum ʾellâyâ quoque membra distinguat apodoseos, quae per se spectata una est et membrum perfectum efficit, quod ad protasin accedit. Exemplum hujus râhṭae delâ pâseq est Ep. Jac. 5, 9 ܠܐ ܬܬܐܢܚܘܢ ܚܕ ܥܠ ܚܕ ܐܚܝ̈ ܕܠܐ ܬܬܕܝܢܘܢ in quo rei ratio in aprico est.

Porro męḥayyęδânâ, quo duo vocabula syriaca conjunguntur, quae uni graeco respondent, uti ܠܐ ܡܝܘܬܐ *ἀθάνατος*, ܚܘܐ ܒܐܘܣܡܐ

confirmetur origo accentuum Jacobi graeca — Vidi libros syriacos manuscriptos notulis musicis instructos, qui in Bibliotheca Dresdensi asservantur. Librum aethiopicum notulis musicis instructum Wrightius commemoravit Catal. of the Ethiopic Mspts in the British Mus. p. 11a. De Arabum notulis musicis cf. Kosegarten Liber Cantilenarum p. 39 et Land Recherches sur l'histoire de la gamme arabe in Actes du sixième Congrès des Orientalistes Leide 1885, II p. 35.

1) Phillips Journ. of Philology IX: Its mark is the same as that of pâsoqâ, and is sometimes found at the end of a clause.

ὁμοούσιος, nihil est nisi Graecorum *ὑφὲν*, de quo p. 73 egimus. Nomen vero mẹḥayyẹdânâ antiquitus non in usu erat, in tractatu enim de accentibus, qui Thomae Heracleensis esse putatur, hic accentus dicitur gârorâ, quo nomine Jacobus alium accentum designavit, quem supra p. 80 commemoravimus. Quae in illo tractatu leguntur addito textu hic repetimus e codice Add. Mus. Brit. 12,178:

ܓܪܘܪܐ ܡܬܩܪܐ ܕܐܝܬ ܥܠܠ ܒܡܠܬܐ ܚܕܐ: ܕܒܗ ܠܡܠܬܐ ܣܘܢܬܐ ܢܩܦ:
ܠܐ ܓܝܪ ܕܡܫܬܝܢ ܡܢ ܬܪܬܝܢ ܗܘܝܐ ܠܚܕܐ. ܐܝܟܐ ܕܗܘܠܝܢ ܐܦܘܦܣܣ
ܡܬܥܒܕܢܐ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܐ ܝܠܝܕܐ. ܘܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܐ. ܘܕܡܛܪܐ. ܐܬܚܙܝܬ
ܠܐܒܗܬܐ ܩܕܝܫܐ ܘܡܦܫܩܢܐ ܕܟܬܒܐ ܐܠܗܝܐ. ܕܢܩܡܘܢ ܚܕ ܢܩܘܕܐ ܠܬܚܬ
ܡܢ ܐܬܘܬܐ ܐܚܪܝܬܐ ܕܗܘܕܡܐ ܩܕܡܝܐ. ܘܚܘܪܢܐ ܐܚܪܢܐ ܠܬܚܬ ܡܢ ܐܬܘܬܐ
ܩܕܡܝܬܐ ܕܗܘܕܡܐ ܕܬܪܝܢ. ܕܢܚܘܘܢ ܕܐܦ ܒܡܠܬܐ ܣܘܪܝܝܬܐ ܕܬܪܝܢ ܐܢܘܢ ܗܘܕܡܐ.
ܐܠܐ ܒܝܘܢܝܐ ܚܕ ܗܘܕܡܐ ܐܫܬܟܚܘ. id est: Gârorâ. Quia in lingua graeca vocabula exstant, quae ubi syriace redduntur non nisi duabus vocibus exprimi potuerunt, sicut hae negationes (*ἀπόφασεις*) privativae, quemadmodum *ἀγέννητος* (lâ iliđâ) et *ἀμετάτρεπτος* (lâ meštaḥlẹφânâ) al. visum est sanctis patribus et librorum divinorum interpretibus punctum ponere sub litteram ultimam membri primi et aliud punctum sub litteram primam membri secundi, quae doceant unum effici (duabus vocibus) membrum in Graeco, licet in Syriaco sint membra duo [1]).

Nomen gârorâ a Jacobo ad alium accentum translatum est, res vero est servata imo exculta, nam praeter simplex mẹḥayyẹđânâ habet etiam šuḥlâφ mẹḥayyẹđânâ p. 80, 6, cujus major est vis, quod in omnibus iis accentibus vidimus, qui nomine šuḥlâφâ designantur. Itaque šuḥlâφ mẹḥayyẹđânâ non dua vocabula sed duo enunciati membra connectit, verum quum puncto simplice in linea posito designetur, uti šẹḥîmâ et pâsoqâ, in hoc quoque accentu deprehendere nobis videmur artificium Jacobi, quo punctum simplex ex antiquis codicibus servatum variis pro natura loci nominibus distinxit. Exemplum propositum est ܡܙܕܪܥ ܒܡܚܒܠܐ. ܩܐܡ ܕܠܐ ܚܒܠܐ 1 Cor. 15, 42, cujus punctum medium šuḥlâφ mẹḥayyẹđânâ dicitur.

Restant denique accentus qaumâ et mẹhappẹχânâ, a Severo p. 34 omissi, quos Barhebraeus (Oeuvr. gr. I p. 248, 6; 258 ult.) non

---

1) Cf. Martin Jacobi epist. p. 12 ubi idem de accentu ܙܘܓܐ dicitur; de ibidem sequente summa est confusio. Phillips Letter 82, 74.

quidem descripsit, verum tamen enumeravit. Quae habet de mẹhappẹχânâ p. 258 lin. ult. haec sunt: „Mẹhappẹχânâ. Hunc accentum, quum a doctore sene celebri Melitenensi vellem audire, dixit: Hunc (accentum) neque ipse novi neque a magistris meis audivi. Sanctus (Jacobus) forsitan a Graeco eum didicit eumque etiam Mẹqarqẹsâyâ (al. lect. Mẹqarqẹsânâ) appellavit. Et forsitan propter sonos varios verborum ejus .... [1]) et in regionibus nostris etiam a Graecis ignoratur" .... Qauma deinde a pâsoqâ improprio (pâsoqâ šẹ'îlâ) eo distinguitur, quod insequens membrum copulâ wẹ adnexum est, unde nobis opinio oritur qaumâ quoque esse nomen puncti simplicis quod propter rationem logicam nomine speciali distinxit uti šuḥlâφ mẹḥayyẹδânâ. Ceterum neque Barhebraeum neque ejus doctorem rem, a Graecis desumptam, intellexisse quum pateat, videamus num quid simile etiam nunc apud Grammaticos Graecos exstet. Hoc loco et ܡܚܛܠܐ p. 79, 8 explicatur.

A. Mẹhappẹχânâ est accentus invertens, exemplum quod profert Barhebraeus l. l. ex Deutr. 32, 1 desumtum a doctore cujus verba recitat non ad mentem Jacobi legi solebat, verum ratione aliena a doctrina Jacobi. Doctor itaque Melitenensis (cf. Bhbr. 249, 10) ita dispescit periodos, ut primo loco poneret râhṭâ δẹlâ pâseq, deinde pâsoqâ šẹ'îlâ denique taḥtâyâ hunc in modum:

ܨܘܬܘ ܫܡܝܐ̈ ܘܐܡܠܠ܂ ܠܫܡܝܐ ܬܫܡܥ ܐܪܥܐ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܦܘܡܝ܀

ܢܪܣܦ ܐܝܟ ܡܛܪܐ ܡܠܦܢܝ܂ ܘܢܚܘܬ ܐܝܟ ܛܠܐ ܡܐܡܪܝ܀ [2]) .

Habemus post šẹmayyâ	1	râhṭâ δẹlâ pâseq
post dẹφumy	2	pâsoqâ šẹ'îlâ
post yulφâny	3	taḥtâyâ

Quid sibi velint puncta reliqua ex iis intellegitur, quod dixit de Jacobi ratione legendi. Posuit enim Jacobus 1 mẹhappẹχânâ deinde 2do šuḥlâφ mẹhappẹχânâ bẹyaδ âϑwâϑâ, 3tio šuḥl. mẹhap. bẹyaδ sertonâ, ita ut omissis accentibus a doctore illo Melitenensi lectis haec supersit Jacobi distributio membrorum:

ܨܘܬܘ ܫܡܝܐ(.) ܘܐܡܠܠ܂ ܠܫܡܝܐ ܬܫܡܥ ܐܪܥܐ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܦܘܡܝ܀

ܢܪܣܦ˙ ܐܝܟ ܡܛܪܐ ܡܠܦܢܝ܂ ܘܢܚܘܬ́ ܐܝܟ ܛܠܐ ܡܐܡܪܝ܀ [2])

Punctum post ܢܪܣܦ˙ erit Jacobi šuḥlâφ mehappẹχânâ, per litteras, et sic post ܘܢܚܘܬ est inserendum šuḥl. mẹḥ. per lineolam, Jacobi denique mẹhappẹχânâ post ܫܡܝܐ debet poni, ubi in editione

---

1) Locus corruptus est, excidit aliquid quod Phillips Letter p. 60 non vidit.

2) Ita edidit Martin; Phillips scripsit ܢܪܣܦ. in versione anglica, in editione vero ܢܪܣܦ˙. cf. Phillips a letter of Mar Jacob London 1869 p. 60 et ܡܛܪ. Linea post ܘܢܚܘܬ́ a me propter nomen ܡܢ ܣܪܛܘܢܐ ficta est.

Barhebraei eam ob caussam omissum est, quia in ejus locum râbṭâ ðęlà pâseq est suffectum.

Haec omnia quid sibi velint explicatur ex doctrina Nicanoris, quam Friedlaenderus [1]) constituit verbis his: Duae sunt *ὑποστιγμαὶ*, quarum altera „ponitur in sententiis rectis (*ἐν ὀρθαῖς περιόδοις*), rectae autem vocantur, quae ex protasi et apodosi ita compositae sunt, ut haec sequatur, illa praecedat". Periodi tales *ὑποστιγμῇ* distinguntur.

Altera est *ὑποστιγμὴ*, „quae in fine interjectionum ponitur continuum sermonem dividentium. Velut Il. II 333

Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον — ἀμφὶ δὲ νῆες σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν — μῦθον ἐπαινήσαντες

voci *Ἀχαιῶν* haec distinctio appingitur . . . . haec *ὑποστιγμὴ ἀνυπόκριτος* a Nicanore vocata est".

B. Haec de altera *ὑποστιγμῇ* dicta, qui confert cum iis, quae supra p. 79, 8 de męβaṭṭęlana diximus, statim intelleget hos accentus esse eosdem, ac mebattęlânâ, qui est „accentus abrogans", nihil esse nisi interpretationem syriacam graeci *ἀνυπόκριτος*, quae exprimit, *ὑπόκρισιν* hoc accentu abrogari. Sed haec *ἐν παρόδῳ*. Friedlaender enim p. 76 docet, *ὑποστιγμὴν ἀνυπόκριτον* ibi adhiberi, ubi continuationi sermonis medius aliquis sensus intervenit, ita ut interjectionem membri alicujus indicet. Quibus verbis illustrantur exempla accentus męβaṭṭelânâ, quae exstant apud Barhebraeum (Oeuvr. gr. I, 260) ita: ܒܪܫܝܬ [ܣܡܟܐ] ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܠܬܐ. ܘܗܘ ܡܠܬܐ [ܡܒܛܠܢܐ] ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ. Quae hic ante męβattęlânâ posita sunt membrum interpositum efficiunt. Et sic in alio exemplo: ܐܠܗܐ [ܣܡܟܐ] ܠܐ ܚܙܐ ܐܢܫ ܡܢ ܡܬܘܡ. [ܡܒܛܠܢܐ] ܝܚܝܕܝܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܥܘܒܐ ܕܐܒܘܗܝ ܗܘ ܐܫܬܥܝ. Joh. 1, 18, ubi verba „nemo unquam vidit" accentu męβaṭṭelânâ tanquam additamentum designantur, quo orationis nexus interrumpitur. Ex nostra scribendi ratione tales interjectiones uncinis solent includi. Addo exemplum ad Nicanoris mentem illustrandam:

ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
βλήμενος ἦν. — περὶ δ' αὐτὸν ἀγήγεραθ' ὅσσοι ἄριστοι
κυκλόσ'. — ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φώς.

Apodosis incipit a *ὁ δ' ἐν μέσσοισι*, sed inserta est sententia *περὶ δ' αὐτὸν . . . κυκλόσε*. Unde Nicanor *ὑποστικτέον* inquit *εἰς τὸ ἦν καὶ κυκλόσε, ὧν ἡ δευτέρα ἀνυπόκριτός ἐστιν· διὰ μέσου δὲ ταῦτα*. Itaque *ὑποστιγμὴ ἐνυπόκριτος* respondet syriaco taḥtayâ aut samkâ, altera vero *ἀνυπόκριτος* syriaco męβaṭṭęlânâ.

1) Nicanoris cet reliquiae p. 59—76.

Priori illi *ὑποστιγμῇ*, quae ponitur in sententiis rectis opponitur *βραχεῖα διαστολή*, quae locum habet in sententiis inversis (*ἀνεστραμμέναις περιόδοις*), quarum apodosis praecedit protasin. Hisce de periodis Friedlaenderus p. 73 docet: „Qui ordo in rerum natura obtinet, ut causa antecedat effectum, eum etiam in elocutione naturalem censuit Nicanor, unde si sententiae primariae postponitur ea, quae a conjunctione causali (*ὅτι*, *ἐπεί*) incipit, hoc genus ad inversas periodos retulit".

C. Hinc ni fallor etiam Jacobi męhappeχânâ sive invertens explicatur; est accentus, qui docet periodum inversam esse, ac effectum praecedere causam, ita ut in periodo naturalis rerum ordo inversus sit. Nam si adtendimus ad exemplum ܨܘܬ ܫܡܝܐ. ܘܐܡܠܠ i. e. audi coelum et (ut) loquar, *πρόσεχε οὐρανὸς καὶ λαλήσω* vel *ἵνα λαλῶ*, causa audiendi est oratio, quam habebit, ita ut logice dici debeat: Locuturus sum et audi coelum. Hanc igitur inversionem męhappęχânâ indicat, quod respondet *βραχείᾳ διαστολῇ*, quo signo Nicanor *περιόδους ἀνεστραμμένας* distinguere necessarium putavit.

D. Ex ejusdem Nicanoris doctrina denique etiam šuḥlâφ męhappęχânâ i. e. męhappęχânâ paullulum fortior explicatur, ita ut Jacobus iterum Graecam doctrinam excolens distinxerit, quod ante eum non distinctum erat. Adtendas velim ad exempla:

ܢܪܣܡ ܐܝܟ ܡܛܪܐ ܝܘܠܦܢܝ. fluat sicut imber doctrina mea

ܢܪܕܐ ܐܝܟ ܛܠܠܐ ܡܐܡܪܝ. descendat sicut ros oratio mea.

Duas habes comparationes, in quibus praecedit similitudo quacum comparatur, sequitur res quae comparatur.

Periodis inversis Nicanor eas adnumerat comparationes, in quibus praecedit res et similitudo sequitur. Friedlaender p. 73. Itaque exempla a Jacobo prolata, in quibus praecedit similitudo non inversis adnumeranda essent periodis. Ordo vero rerum logicus est inversus, quod signo quodam indicare visum est Jacobo. Simplex męhappęχânâ adhiberi non potuit, quum periodis inversis sit destinatum, itaque šuḥlâφ męhappęχânâ excogitavit, quo haec inversio ordinis naturalis designetur.

E. Restat denique, ut de qaumâ i. e. de puncto simplice in linea posito verba faciamus, quod (p. 85, 8) a pâsoqâ improprio (pâsoqâ šę'ilâ) ita distinguitur, ut phrasis post qaumâ posita a copula wę incipiat. Quum qaumâ a Barhebraeo in recensendis accentibus cum męhappęχânâ conjungatur uti *περίοδος ὀρθή* apud Nicanorem cum periodo, quae dicitur *ἀνεστραμμένη*, conjici potest, syriacum qaumâ i. e. statio esse interpretationem vocis graecae *ὀρθή*. Sed obstat quod dicitur, post qaumâ positum esse copulativum wę, id quod in periodis rectis non semper locum habet. Itaque de eo puncto potius cogitandum videtur, cui nomen est *δευτέρα ἄνω*, quod ante

καὶ solet poni Friedlaender p. 57. Exempla prolata sunt Genes. 8, 14 et 35, 25 ܘܗܐ ܗܘܘ ܢܓܒܘ ܐܦܝ ܐܪܥܐ. [ܩܘܡܐ] ܘܒܝܪܚܐ ܕܬܪܝܢ.. ܢܓܒܬ ܐܪܥܐ. Punctum post prius 'arʒâ est qaumâ et sic punctum post Dan et Naphthali in hisce verbis: ܘܒ̈ܢܝܗ ܕܒܠܗܐ ܐܡܬܗ ܕܪܚܝܠ ܕܢ ܘ ܘܢܦܬܠܝ ܘܒ̈ܢܝ ܙܠܦܐ ܘܡ: cf. Phillips Letter p. 60. Cum usu puncti in utroque exemplo convenit Nicanor qui post *πλάζουσι* ponere jubet *δευτέραν ἄνω* in versu hoc Il. 2, 132:

οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα
Ἰλίου ἐκπέρσαι εὐναιόμενον πτολίεθρον

in quo ante *καὶ* brevissimam pausam necessariam putavit.

His ita disputatis tandem uno conspectu systema accentuum a Jacobo compositum possumus exhibere:

A. Accentus mimetici.

I Punctum supra vocem ponit, ut efficiat:
1 qâroyâ
2 pâqoδâ
3 mešayyelânâ
4 mehawweyânâ
5 yâheβ ṭuβâ
6 meqallesânâ

II punctum infra vocem ponit, ut efficiat:
7 menahtâ
8 šuhlâφ menahtâ
9 meϑdammerânâ
10 meβattelânâ

III duo puncta oblique supra vocem ponit, ut efficiat:
11 tâχsâ

IV duo puncta oblique posita post vocem efficiunt:
12 meβakkeyânâ

V punctum qâroyâ et meβakkeyânâ conjuncta efficiunt:
13 mesalleyânâ
14 mepisânâ.

B. Accentus temporales distinctivi.

I Punctum supra lineam inter duo vocabula positum est
1 šuhlâφ šellâyâ
2 šellâyâ
3 šesyânâ } punctum supra ultimam vocabuli litteram ponitur.
4 zauʒâ }

II Punctum infra lineam inter duo vocabula positum est
5 šuhlâφ tahtâyâ
6 tahtâyâ
7 šuhlâφ samkâ } punctum sub ultimam vocabuli litteram ponitur.
8 samkâ }

III Puncta duo super lineam inter duo vocabula posita efficiunt
9 râhṭâ δelâ paseq

IV Duo puncta in linea inter duo vocabula posita efficiunt
10 râhtâ δe pâseq

V Puncta duo recta
11 šewayyâ
12 šeray taššîϑa
13 šuhlâφ šewayyâ

VI Punctum in linea positum est
14 pâsoqâ
15 šeḥimâ (= pâsoqâ šę'îlâ)
16 qaumâ
17 męhappęχânâ
18 šuḥlâφ meḥappeχânâ.

C. Accentus conjunctivi.

1 Meḥayyęδânâ i. e. ὑφὲν Graecorum, a quo Jacobus distinxit Gârorâ.
2 Gârorâ, quem antiquitus loco accentus ὑφὲν ponebant.
3 Šuḥlâφ Męhayyęδânâ, quo membra enunciati conjunguntur.
4 Šuhlâφ Gârorâ inter membra quae copulativo wę conjunguntur.

Omnium accentuum numerus est triginta et sex, qui efficitur, ubi epistolam Jacobi a Phillips aeque atque a Martino editam cum Severi et Barhebraei de accentibus capitulis comparamus, quum apud nullum scriptorem totum *systema* reperiatur, quia codices omnes sunt corrupti, et Barhebraeus praeterea systema Jacobi cum aliis doctrinis conjunxit.

Itaque totius systematis natura et origine proposita accentus exhibemus, conjungentes ea, quae in epistola Jacobi habentur, quam Martinus et Phillips ediderunt, cum iis quae in Severi grammatica p. 33 leguntur, quam hoc loco secundum punctationem codicis Londiniensis proponimus, cujus varias lectiones Wrightius ad editionem nostram adnotavit. Utriusque textus condicionem qui perquirit, statim intelleget, nullo in codice exstare genuinam Jacobi doctrinam, comparata vero utraque traditione, Severi dico opere et epistolae Jacobi codicibus, textum effici, quo genuina Jacobi doctrina exhibetur. Simul vero discimus etiam apud Syros, qui accuratorum codicum laude sunt insignes, libros quorum textus primo obtutu haud malus videtur, tantopere esse corruptos, ut medela non comparatis codicibus non possit afferri. Severi enim quattuor codices omnes sunt corrupti, Jacobi epistola nullo in codice sana et perspicua. Jam igitur vide quomodo textus sese habeant, quorum editiones lectori comparandas esse moneo:

ed. Martin p. 8,
ed. Phillips p. ܡܡ L. 9.

I Epistola ܐܝܠܝܢ ܕܝܢ ܢܘܩܙܐ ܒܩܕܡܝܗܘܢ ܗܘܝܐ. ܒܟܠܗ. ܐܣܟܡܐ.
II Severus in hoc libro p. ܠܓ l. 20 ܐܝܟܐ ܕܝܢ ܕܐܠܝܢ ܡܬܚܙܝܢ ܐܢܘܢ
I ܦܣܩܐ: ܡܦܣܩ ܦܣܩܐ: ܐܘܟܝܬ ܡܢܐ ܕܐܫܟܚܬ. — — —
II ܐܝܟܢܐ ܕܡܦܣܩ ܦܣܩܐ — — — ܕܘܟܬܐ ܕܠܐ ܦܣܩܘ

I ܙܘܓܐ ܕܦܣܝܣ.. ܦܣܝܣܘܡܐ. ܡܟܒܫܢܐ ܐܘܟܝܬ ܡܣܡܣܡܢܐ. ܗܘܝܠܐ ܒܒܠܐ.

II ܘܙܘܓܐ ܕܦܣܝܣ — ܡܟܒܫܢܐ — — ܗܘܝܠܐ ܒܒܠܐ

I ܗܘܝܠܐ ܠܫܡܐ. ܦܦܘܪܐ. ܗܣܝܡܐ. ܠܟܦܐ̈ ܦܬܟܠܐ. ܙܘܓܐ̈ ܕܠܐ ܦܣܝܣ

II ܗܘܝܠܐ ܠܫܡܗ ܦܦܘܪܐ. ܗܣܝܡܐ ܠܟܦܐ ܡܬܟܠܐ — — —

I ܘܕܦܣܝܣ:· ܠܟܠܐ ܙܘܓܐ.. ܡܡܠܠܡܢܐ ܐܘܟܝܬ ܗܘ ܕܡܬܐܡܪ ܥܠܝܗ

II — ܠܟܠܐ ܙܘܓܐ ܡܡܠܠܡܢܐ — — — —

I ܦܪܘܒܠܡܛܐ. ܗܢܘ ܕܝܢ ܕܡܬܚܡ ܡܫܐܠܢ ܡܬܚܫܒܐ. ܚܘܒ ܛܘܒܐ.

II — — — — [ܐܫܬܡܠܝ Phill. I] ܚܘܒ ܛܘܒܐ.

I ܡܪܘܡܐ. ܡܣܘܝܐ. ܡܪܟܢܐ. ܡܦܩܡܢܐ. ܡܬܟܠܢܐ. ܡܣܟܠܐ. ܡܬܕܡܪܢܐ

II ܦܪܘܡܐ. ܡܣܘܝܐ. ܡܪܟܢܐ. ܡܦܩܡܢܐ. — ܡܢܝܚܐ. ܡܬܕܡܪܢܐ.

I ܡܒ ܡܢ ܗܘ ܡܢ ܗܘ ܕܡܢ ܟܠܗ ܚܘܝܐ ܢܦܫܐ. ܓܙܪ̈ ܗܘܢ ܓܙܘܪܐ.

II ܡܓܙܡܢܐ. ܡܣܬܒܪܐ. ܗܘܝܠܐ ܡܣܬܒܪܐ. ܓܙܘܪܐ. ܗܘܝܠܐ ܓܙܘܪܐ.

I ܟܪܝܟܐ. ܙܘܓܐ. ܡܫܒܚܐ. ܗܘܝܠܐ ܡܫܒܚܐ. ܙܘܓܐ ܘܡܫܒܚܐ. ܡܫܒܚ ܘܡܫܒܚ

II ܟܪܝܟܐ. ܙܘܓܐ. ܡܫܒܚܐ. — — — — ܘܡܫܒܚܢܐ.

I ܡܬܟܠܢܐ ܘܙܘܓܐ ܘܙܘܓܐ ܕܦܣܝܣ.. ܙܘܓܐ ܘܙܘܓܐ ܕܠܐ ܦܣܝܣ̈

II ܡܬܟܠܢܐ ܘܙܘܓܐ ܕܙܘܓܐ ܕܦܣܝܣ. ܙܘܓܐ ܘܙܘܓܐ ܕܠܐ ܦܣܝܣ

I ܘܦܣܣܘܡܐ. ܦܘܡܐ ܕܟܠܗ ܐܢܫܐ. ܡܪܘܦܚܐ ܐܘܟܝܬ ܡܡܪܡܡܢܐ. ܗܘܝܠܘܗܝ

II ܘܦܣܣܘܡܐ — — [ܐܢܫܐ. I Phill.] — — —

I ܟܠܗ ܐܢܫܐ [ܐܘܟܝܬ ܟܠܗ ܡܡܘܓܪܐ. ܐܘܟܝܬ ܡܡܪܘܢܐ.] ܠܟܦܐ· ܟܡ

II [ܟܠ ܐܢܫܐ ܐܘ ܟܠܗ ܡܡܪܘܢܐ I Phill. nihil nisi] ܠܟܦܐ ܟܡ

I ܗܢܐ ܠܡܟܠܬܐ܀ — — — ܐܡܠܘܗܝ ܕܝܢ —

II ܗܢܐ ܠܡܟܠܬܐ. ܘܡܢܛܠ ܕܐܝܟ ܗܟܢ܀ . . . . ܐܡܠܘܗܝ ܕܝܢ ܒܡܫܠܡܘ

I ܗܘܝܠܐ ܗܝܕܝܢ ܕܒܬܪܐ — — ܟܡ ܦܓܪܐ ܗܘܐ

II ܗܘܝܠܐ ܗܝܕܝܢ ܕܒܬܪܐ ܐܘܟܝܬ ܦܘܣܝܐ ܟܡ ܦܓܪܐ ܗܘܐ.

I ܒܒܠܐ: ܟܬܒܐ ܕܝܠܝܕܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ܀

II ܒܒܠܐ: ܟܬܒܐ ܕܝܠܝܕܘܬܗ ܕܡܦܪܩܢܢܡܫܝܚܐ܀

I ܠܫܡܝܐ. ܟܬܒܐ ܡܕܢܚܝܐ ܦܬܟܬ ܐܘ ܠܐܘܢܓܠܝܐ.

II ܠܫܡܝܐ. ܟܬܒܐ ܡܕܢܚܝܐ ܟܬܟܬ ܐܘ̈ ܠܐܘܢܓܠܝܐ.

I ܫܩܠܐ: ܘܫܪܐ ܡܕܢܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܡܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܒܐܪܥܐ:

II ܫܩܠܐ: ܘܫܪܐ ܡܕܢܚܐ ܕܡܫܝܚܐ܆ ܒܡܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܒܐܪܥܐ:

I ܡܘܣܦ ܫܩܠܐ: ܓܒܪܐ ܕܡܢ ܒܒܠܘܢ: ܗܘܐ ܐܠܗܘܬܗ ܫܪܝܐ ܕܐܡܫܝܚܐ.

II ܡܘܣܦ ܫܘܐ: ܓܒܪܐ ܕܡܢ ܒܒܠܘܢ: — ܐܠܗܘܬܗ ܫܪ̈ܝܐ ܕܐܡܫܝܚܐ

I [ܡܬܩܪܐ ܫܡܥܘܢ ܫܡܥܘܢ: ܡܘܠܟܢ ܠܡܫܝܚܐ. Deest apud Phillips]

II — — — — —

I ܦܘܣܩܐ. ܟܠ ܢܘܡܘܣ ܕܒܫܘܠܛܢ ܦܐܪܡܐ ܐܠܗܘܬܗ ܦܘܣܩܐ ܗܘ

II ܦܘܣܩܐ. ܟܠ ܢܘܡܘܣ ܕܒܫܘܠܛܢ ܦܐܪܡܐ ܐܠܗܘܬܗ ܦܘܣܩܐ ܗܘ

I ܫܡܥܘ. ܡܠܬ ܡܢ ܫܡܝܐ

II ܫܡܥܘ܆ ܡܠܬ ܡܢ ܫܡܝܐ.

I ܙܒܢܐ ܕܦܘܩܕ.. ܠܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܒܢܝ̈ ܐܘܪܚܐ..

II ܙܒܢܐ ܕܦܘܩܕ܇ ܠܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܒܢܝ̈ ܐܘܪܚܐ܇

I ܡܟܬܒܢܐ ܐܘܟܝܢ ܡܡܟܬܒܢܐ. ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܟ ܐܒܪܗܡ. ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܟ

II ܡܟܬܒܢܐ — — ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܟ ܐܒܪܗܡ. ܠܐܠܗܐ ܕܐܝܟ

I ܐܝܣܚܩ.

II ܐܝܣܚܩ.

I ܡܘܣܦ ܒܒܠܐ. ܟܠ ܚܘܒܐ ܠܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܚܝ̈܀

II ܡܘܣܦ ܒܒܠܐ܆ ܟܠ ܚܘܒܐ ܠܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܚܝ̈܀

I ܡܘܣܦ ܠܫܡܝܐ. ܫܠܘܬ ܐܚܝ.

II ܡܘܣܦ ܠܫܡܝܐ. ܐܚܝ ܫܠܘܬ.

I ܦܣܘܪܐ ܢܦܘܩ ܚܝܠܐ ܡܢ ܡܓܘܪܗ.

II ܦܣܘܪܐ. ܒܦܘܩ ܚܝܠܐ ܡܢ ܦܓܘܪܗ.

I ܗܣܡܐ. ܘܚܠܛܐ ܡܢ ܟܠ ܓܢܣܗ.

II ܗܣܡܐ. ܘܚܠܛܐ ܡܢ ܟܠ ܓܢܣܗ̇.

I ܠܦܣܐ. ܐܢܝ ܢܬܡܚܠ ܒܫܡܝܢܘ ܕܡܪܢܐ ܒܪܘܚܐ ܘܢܚܝܐ.

II ܠܦܣܐ܆ ܐܝ܆ ܢܬܡܚܠ ܒܫܡܝܢܘ ܕܡܪܢܐ ܒܪܘܚܐ ܘܢܚܐ.

I ܠܦܣܐ ܘܡܫܚܐ. ܟܠܠ ܗܠܝܢ܆ ܠܐ ܐܦܣܘܪ ܐܡܪ ܡܪܢܐ:

II ܠܦܣܐ܆ ܘܡܪܢܐ. ܟܠܠ ܗܠܝܢ܆ ܠܐ ܐܦܣܘܪ ܐܡܪ ܡܪܢܐ.

I ܠܒܣܐ ܘܡܬܠܒܫܐ. ܠܐ ܐܦܪܢܐ ܠܟܘܢ܆ ܘܠܐ ܠܐܬܠܟܘܢ. [ܘܒܟܒܫܐ ܕܗܘܒܢܐ

II ܠܦܣܐ܆ ܘܡܬܠܒܫܐ. ܘܒܟܒܫܐ ܕܗܘܒܐ܆ ܠܐ ܠܐܬܢܗܝܢ ܢܦܫܟ. ܠܐ ܐܦܪܢܐ

I ܠܐ ܠܐܬܢܗܝܢ ܢܦܫܟ.

II ܠܟܘܢ܆ ܘܠܐ ܠܐܬܠܟܘܢ.

I ܠܒܣܐ ܘܐܣܝܐ. ܠܐܪܘܐ ܕܗܒܐ ܦܠܓܘܢ.

II ܠܒܣܐ܆ ܘܐܣܝܐ. ܠܐܪܘܐ܆ ܕܗܒܐ ܦܠܓܘܢ.

I ܦܟܒܫܐ ܐܘܒܠܗ ܡܡܡܟܒܫܐ. ܒܝ ܠܐܒܫܝ ܐܣܘܦܠܐ. ܒܝ ܠܝܬܒܠܝ

II ܡܟܒܫܐ. — — ܒܝ ܠܠܒܫܝ ܐܣܘܦܠܐ.[:] ܒܝ ܠܝܬܒܠܝ

I ܒܝܬܒܠܐ ܕܕܗܘܒܐ.[:] ܒܝ ܠܐܒܠܝ ܒܝܕܝܐ ܒܬܢܒܝ.

II ܒܝܬܒܠܐ.[:] — ܒܝ ܠܐܒܠܝ ܒܝܕܝܐ ܒܢܒܝ.[:]

I ܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܠܐ ܠܐܬܢܝܘ ܡܢ ܟܠܠ ܡܢ ܐܢܫ̈ ܕܠܐ ܠܐܬܕܝܢܘ.

II ܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܦܣܩ. ܠܐ ܠܐܬܢܝܘ ܡܢ ܟܠܠ ܡܢ ܐܢܫ̈ ܕܠܐ ܠܐܬܕܝܢܘ.

I ܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܘܕܦܣܩ. ܓܘܐ ܠܟܠ̈ ܡܢܢ ܒܢܗܘܐ..

II ܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܘܕܦܣܩ. ܓܘܐ ܠܟܠ̈ ܡܢܢ ܒܢܗܘܐ.:

I ܠܟܠܐ ܢܘܗܪܐ ܡܢ ܒܪܢ̈ ܘܡܢ ܒܪ ܒܪܢܫ̈ ܘܡܢ ܒܪ ܢܒܝ̈

II ܠܟ̈ܠܐ ܢܘܗܪܐ. ܢܢ ܒܪܢ̈ ܢܢ — ܒܪܢܫ̈ ܢܢ ܒܪ ܢܒܝ̈.

I ܡܡܠܟܘܬܐ ܐܘܟܝܬ ܦܐܪܐܣܩܘܛܘܢܘܣ ܐܝܟ ܗܢܐ ܓܘܢܐ ܕܐܪܐ ܚܘܪܐ.

II ܡܡܠܟܘܬܐ. — — — — — ܓܘܢܐ ܕܐܪܐ ܚܘܪܐ.

I ܢܘܒ ܛܘܒܐ. ܛܘܒܘܗܝ ܠܓܒܪܐ ܕܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ

II ܢܘܒ ܛܘܒܐ܃ ܛܘܒܘܗܝ ܠܓܒܪܐ ܕܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ.

I ܦܪܘܩܐ. [Ph. ܦܪܘ] ܕܦܪܩܢ ܠܢ ܠܟܠܢ. ܠܗ̇ [Ph. ܠܗ] ܫܘܒܚܐ ܠܥܠܡ.

II ܦܪܘܩܐ. — ܦܪܘ — ܠܟܠܢ ܠܗ̈ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܠܥܠܡ.

I ܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܐܡܪܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܫܩܠ ܚܛܝܬܗ ܕܥܠܡܐ. ܗܘܝܘ

II ܡܫܝܚܐ. ܗܘ ܐܡܪܗ ܕܐܠܗܐ. — — — — ܗܘܝܘ

I ܗܘ ܕܐܡܪܐ ܕܒܪܐ ܐܬܐ

II ܗܘ ܕܐܦܝܐ ܕܒܪܐ ܐܬܐ.

I ܡܪܟܢܐ ܠܚܝܒ ܬܗܘܒ ܫܒܘܩ ܠܝ ܚܛܗܝ ܡܪܝܐ. [Ph. ܫܒ̇ ܚܛܗܝ ܡ̇]

II ܡܪܟܢܐ. ܠܚܝܒ ܚܛܗ̈ܝ. ܟܠܟܐ ܐܢܐ ܡܚܝܒ ܡܪܝ.

I ܡܦܩܣܘܬܐ. ܒܟܠ [Ph. ܐܢܐ] ܡܚܝܒ ܡܪܝ.

II — — — —

I ܡܬܟܢܫܐ. ܐܢܬܘܢ ܗܘܒܠܘ ܐܚܝ

II ܡܬܟܢܫܐ. ܐܢܬܘܢ ܗ̇ܘܒܠܘ ܐܚܝ

I ܡܢܚܬܐ. ܐܘ ܐܝܟ ܒܐܒܐ ܐܝܟ ܒܐܒܐ ܕܒܪܝ ܠܟ ܡܪܝܐ.

II ܡܢܝܚܬܐ. ܐܘ ܐܝܟ ܒܐܒܐ ܐܝܟ ܒܐܒܐ ܕܒܪܝ ܠܟ ܦܪܝܐ

I ܡܬܝܡܪܢܐ. ܐܒܠܐ ܐܬܒܪܝ ܒܫܡܗ ܘܒܥܒܕ̈ܝ ܡܫܬܟܢܢ. ܐܒܠܐ ܗܘܘ

II ܡܬܝܡܪܢܐ. ܐܒܠܐ ܐܬܒܪܝ ܒܫܡܗ ܘܒܥܒܕ̈ܝ ܡܫܬܟܢ̈ܢ. ܐܒܠܐ ܗܘܘ

I ܠܡܪܘܐ ܡܢ ܥܠܡܐ

II ܠܡܪܘܐ ܡܢ ܥܠܡܐ..

I ܡܒܥܬܢܐ. ܐܬܚܙܝ ܡܢܗ ܠܒܘܪ ܚܕܪܐ.

II ܡܒܥܬܢܐ. ܐܬܚܙܝ ܡܢܗ ܠܒܘܪ ܚܕܪܐ.

I ܡܚܣܝܢܐ. ܫܘܐ ܓܐܘܣܛܐ. ܣܠܩ ܓܒܠܐ ܠܐ ܓܒܘܬܐ

II ܡܚܣܝܢܐ [sic]. ܫܘܐ ܒܐܘܣܛܐ. ܣܠܩ ܒܒܠܐ ܠܐ ܩܒܘܬܐ.

I ܡܘܣܠܦ [Ph. ܡܚܣܝܢܐ] ܡܚܣܢܐ. ܡܬܪܘܢܝܢ ܒܢܒܠܐ ܡܥܝܢ ܕܠܐ ܢܒܠܐ.

II ܡܘܣܠܦ ܡܢܝܣܢܐ. ܡܬܪܘܢܝܢ ܒܣܟܠܐ ܘܦܥܝܢ ܕܠܐ ܣܟܠܐ.

I ܣܢܘܪܐ. ܟܥܘܪܐ. ܟܪܘܡܐ. ܟܠܘܬܐ. ܟܐܣܘܪܐ

II ܣܢܘܪܐ. ܒܥܘܪܐ. ܒܪܘܡܐ. ܒܠܘܬܐ. ܒܐܣܘܪܐ.

I ܡܘܣܠܦ ܣܢܘܪܐ ܫܩܡܐ ܘܫܬܝܐ ܘܪܩܝܢܐ ܘܡܥܝܢ ܢܛܪܝܢ ܐܢܘܢ

II ܡܘܣܠܦ ܣܢܘܪܐ. ܫܩܡܐ. ܘܫܬܝܐ. ܘܪܩܝܢܐ. ܘܡܥܝܢܐ ܢܛܪܝܢ ܐܢܘܢ.

I ܒܪܝܫܐ ܒܗܘ ܫܡܐ ܢܒܥܘܢ ܕܐܢܐ ܒܐܒܝ ܘܐܢܘܢ ܒܝ ܐܢܘܢ

II ܒܪܝܫܐ. ܒܗܘ ܫܡܐ ܢܒܥܘܢ ܕܐܢܐ ܒܐܒܝ ܘܐܢܘܢ ܒܝ ܐܢܘܢ.

I ܡܢܝܢܐ ܘܒܪܝܫܐ. ܕܐܬܐܡܪ ܫܡܥܢܐ ܒܛܘܪܐ ܗܘܐ ܡܢܐ ܚܕܐ

II ܡܢܝܢܐ ܘܒܪܝܫܐ. ܕܐܬܐܡܪ ܫܡܥܢܐ ܒܛܘܪܐ ܗܘܐ ܡܢܐ ܚܕܐ. •

I ܙܡܢܐ. ܘܒܢܘܬܐ ܘܫܘܥܠܐ

II ܙܡܢܐ. ܘܒܢܘܬܐ ܘܫܘܥܠܐ.

I ܦܘܩܕܢܐ. ܕܪܫܝܡ ܟܬܝܒ ܒܐܦܐ. ܘܣܛܪܐ ܡܬܬܡܪܝܢ ܡܢܗ.

II ܦܘܩܕܢܐ. ܕܪܫܝܡ ܟܬܝܒ ܒܐܦܐ. — — —

I ܡܘܣܠܦ ܦܘܩܕܢܐ. ܠܐ ܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܚܝܐ.

II ܡܘܣܠܦ ܦܘܩܕܢܐ. ܠܐ ܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܚܝܐ.

I ܙܡܢܐ ܘܦܘܩܕܢܐ. ܪܘܚܐ ܡܬܐܡܪܐ ܒܢܝܐ ܡܫܟܚܐ.

II ܙܡܢܐ ܘܦܘܩܕܢܐ. ܪܘܚܐ ܡܬܐܡܪܐ ܒܢܝܐ ܡܫܟܚܐ.

I ܦܘܩܕܢܐ ܘܡܬܒܥܝܢܐ. ܕܢܦܩܝܢ ܐܢܘܢ ܗܘܐ ܡܠܟܐ.

II ܦܘܩܕܢܐ ܘܡܬܒܥܝܢܐ. ܕܢܦܩܝܢ ܐܢܘܢ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܀

I ܡܬܐܡܪܐ ܘܙܡܢܐ ܘܢܘܗܪܐ ܕܦܘܩܕܢܐ. ܐܝܟܐ ܗܘ ܙܒܢܐ ܡܘܬܐ..

II ܡܬܐܡܪܐ ܘܙܡܢܐ ܘܢܘܗܪܐ ܕܦܘܩܕܢܐ. ܐܝܟܘ ܗܘ ܙܒܢܐ ܡܘܬܐ:

I ܦܦܘܪܐ ܘܪܘܚܐ ܘܙܘܥܐ ܠܐ ܕܦܣܩ ܘܦܣܩܘܬܐ. ܐܢܫܝܢ ܕܢܚܫܐ

II ܦܣܘܪܐ ܘܪܘܚܐ ܘܙܘܥܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܘܦܣܩܘܬܐ. ܐܣܟܘ ܕܢܚܫܐ

I ܕܢܢܘܩ̈ ܕܐܪܟܐ.

II ܕܡܢܬܗ ܕܐܪܟܐ.

I ܡܘܡܐ. ܘܚܕܐ ܗܘܐ ܡܢܗ ܐܦ̈ܝ ܐܪܟܐ. ܘܒܢܝ̈ܗ ܕܟܠܗܘܢ ܒܝ ܘܢܫܬܠܡ.

II — — — [Ph. I ܘܟܕ ܕܟ ܐܬܟܬܒ. ܕܢܚܠ ܕܠܝ ܘܢܫ]

I ܡܘܦܩܢܐ ܐܘܟܝܬ ܡܡܪܩܡܢܐ. ܝܘܬܪ ܡܣܝܒ ܘܡܦܠܛ. ܡܫܬܡܥܘ ܟܝ

II — — — — — — — —

I ܐܬܪܐ[..]. ܠܡܣܒ ܐܪܟܐ ܡܐܡܪܐ ܕܦܘܡܗ. ܐܢܫܐ ܟܝ ܡܬܛܠܡܐ. ܘܢܬܡܡ

II — — — — — — — — —

I ܐܝܟ ܡܬܪܐ ܡܟܦܢ. ܟܠ ܐܬܪܐ ܕܝ ܕܡܢ ܫܡܫܐ ܕܢܚܐ. ܡܢ ܟܠܟܠ ܕܝ ܕܢܦܩ.

II — — — — — — — — — — — — —

I ܠܟܡܐ ܟܡܐ ܡܢܐ ܠܡܟܬܒܐ. ܟܝ ܠܐ ܐܬܐ܆ ܘܐܡܬܝܢܘ ܠܐܪܟܐ ܠܐܟܝ.

II ܠܟܡܐ ܟܡܐ ܡܢܐ ܠܡܟܬܒܐ. ܟܝ ܠܐ ܐܬܐ܆ ܘܐܡܬܝܢܘ ܠܐܪܟܐ ܠܐܟܝ.

I ܡܫܡܠܝܐ ܗܟܠ ܕܡܛܠ ܡܢܚܡܬܐ ܕܕܘܟܐ: ܐܘ ܟܫܡܘܬ ܦܠܓܘܬܐ:

II ܗܟܢ ܐܝܟ ܢܘܩܪܐ ܦܩܝܛܐ ܘܡܬܪܟܐ. ܕܐܝܟ ܟܢܘܫܝܐ ܡܦܠܛܐ

I ܘܕܡܘܬܐ ܕܢܘܩܪܐ ܡܪܝܐ ܕܢܚܠܦ ܐܝܟ ܟܛܒܥܐ ܕܡܪܝܐ ܕܢܘܩܪܐ. ܐܬܐ

II ܟܝ ܦܠܓܘܬܐ ܕܡܢ ܟܡܐ ܐܬܐܟܝ: — — — — —

I ܢܬܘܡܦ ܦܘܪܩܢܐ. ܐܝܟ ܓܘ ܦܠܐ ܕܢܘܗܪܐ ܠܟܡܐ ܕܡܢܝܐ. ܕܟܠܐ.

II — — — — ܘܙܘܗ ܠܟܡܝܢ ܕܠܟܡܐ — ܕܟܠܐ.

I ܘܕܡܫܠܦ ܟܠܐ. — — — ܟܢܘܡ ܕܝ ܦܢܝܐ ܟܠܐܦ ܐܢ̈ܫܐ.

II ܘܕܡܫܠܦ ܟܠܐ. ܐܝܟ ܦܠܐ ܕܢܘܗܪܐ. ܟܢܘܡ ܕܝ ܦܢܝܐ ܟܠܐܦ ܐܢ̈ܫܐ.

I ܘܐܝܟ ܡܢ ܕܫܠܦ ܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܦܣܩܩ ܡܢܗ ܡܫܬܠܦ ܟܠܐ. ܐܬܬܘܡܡ

II ܘܐܝܟ ܡܢ ܕܫܠܦ ܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܦܣܩܩ. ܡܢܗ ܡܫܬܠܦ ܟܠܐ. ܐܬܬܘܡܡ

I ܕܝܢ ܡܛܠ ܐܪܒܥܐ ܕܐܣܟܡܐ ܗܘ ܕܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܬܬܩܝܡ. ܕܬܪܝܢ ܕܝܢ.

II ܕܝܢ ܡ̇ܛܠ ܐܪܒܥܐ ܐܣܟܡܐ ܗ̇ܘ ܕܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܬܬܩܝܡ. ܕܬܪܝܢ ܕܝܢ.

I ܡܛܠ ܕܬ̈ܠܬܐ ܡܢܗܝܢ ܗܘ̈ ܕܐܬܬܩܝܡܘ — ܘܬܪܝܢ ܘܬܠܬܐ ܒܬܪ ܚܕ̈ܕܐ.

II ܡ̇ܛܠ ܕܬ̈ܠܬܐ ܡ̇ܢܗܝܢ — ܕܐܬܬܩܝܡܘ ܚܕ ܘܬܪܝܢ — ܒܬܪ ܚܕ̈ܕܐ܀

I [P. ܗܘܝܐ] ܗܘ̇ܝܘ — ܒܬܪ ܕܝܢ. [P. ܘ] ܡܬܩܝܡܝܢ ܫܠܡܐ [P. ܘܒܬܪܗ ܫܢ]

II ܗܘ̇ܝܘ ܕܝܢ ܒܬܪ. — ܡܬܩܝܡܝܢ ܫܠܡܐ ܘܒ̇ܬܪܗ ܫܠܡܐ܀

I [ܘܒܬܪ ܚܕ ܐܣܟܡܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܡܫܠܡܢܘܬܐ.] ܘܗܘܝܐ ܘܗܘܝܘ ܠܚܡܫܐ.

II — — — — — ܘܗܘܝܐ ܗܘܝܘ ܠܚܡܫܐ.

I ܡܬܩܝܡܝܢ ܘܒܬܪܗ ܫܠܡܐ ܘܡܬܩܢܢܐ ܡܫܬܟܚܝܢ. ܘܩܕ̈ܡܝܐ ܘܗܘܝܘ

II ܡܬܩܝܡܝܢ ܘܒ̇ܬܪܗ ܫܠ̇ܡܐ. ܘܡܬܩܢܢܐ ܡܫܬܟܚܝܢ. ܘܩܕ̈ܡܝܐ: ܘܗܘܝܘ

I ܩܕ̈ܡܝܐ [om. ܗܘ] ܗܘܝܘ [ܡܫܬܟܚܝܢ. ܒܗܘܢ ܕܩܕ̈ܡܝܐ ܡܬܩܝܡܝܢ. Ph. om.]

II ܩܕ̈ܡܝܐ: ܗܘ ܗ̇ܘܝܘ ܡܫ̇ܬܟܚܝܢ. ܒܗ̇ܘܢ ܕܩܕ̈ܡܝܐ ܡ̇ܬܩܝ̇ܡܝܢ ܐܦ ܗ̇ܢܘܢ

I ܕܒܬܪܗܘܢ ܗܘ̇ܢ ܡܬܩܢ̈ܢܐ ܒܬܪ ܫܠܡܐ.. ܗܘܝܘ ܩܕ̈ܡܝܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܥܢܝܢܐ.

II ܕܒܬܪܗܘܢ — ܡܬܩܢ̈ܢܐ ܘܒܬܪ ܫܠܡܐ. ܗܘܝܘ ܩܕ̈ܡܝܐ ܕܝܢ ܐܝܟ[1] ܥܢܝܢܐ.

I ܚܕ ܠܚܘܕ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܘܡܫܠܡܐ — ܒܬܪܗ. ܘܗܘ ܠܚܡܫܐ.

II ܚܕ ܠܚܘܕ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܘܡܫܠܡܐ ܐܝܟ ܒܬܪܗ ܘܗܘ ܠܚܡܫܐ܀

I ܒܓܢܣܐ ܕܝܢ ܘܙܘܢܐ ܡܬܩܢܢܝܢ. ܟܕ ܕܒܓܢܣܐ ܠܚܘܕܝܐ ܗܘ ܒܐܣܟܡܐ.

II ܒܓܢ̇ܣܐ — ܘܙܘܢܐ ܡܬܩܢܢܝܢ. ܟܕ ܕܒܓܢܣܐ ܠܚܘܕܝܐ ܗ̇ܘ ܒܐܣܟܡܐ.

I ܙܘܢܐ ܕܝܢ ܒܗ ܡܡܠܐ ܡܬܬܩܢܢܐ. ܠܘܬ ܕܝܢ ܐܝܟ ܐܦ ܢܘܩܙܐ ܕܪܘܡܐ

II ܙܘܢܐ ܕܝܢ ܒܗ ܡܡ̇ܠܐ ܡܬܬܩܢܢܐ. ܠܘܬ ܕܝܢ ܐܝܟ — ܢܘܩܙܐ ܕܪܘ̈ܡܐ

I ܠܚܕܪܐ. ܠܚܘܕܝܐ. ܡܬܚܬܝܐ. ܡܬܚܙܝܐ. ܘܠܬܠܬܐ ܡܢ ܒܐܬܪܗ ܡܬܢܝܚ

II ܠܚ̇ܕܪܐ. ܠܚܘܕܝܐ. ܡܬܚܬܝܐ. ܡܬܚܙܝܐ. ܘܠܬܠ̈ܬܐ ܡܢ ܒܐܬܪܗ ܡܬܢܝܚ

1) Prima manus correxit ܩܕ̈ܡܝܐ, quod scripserat, in ܥܢܝܢܐ.

I ܒܥܡܠܗ̈. ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܠܘܬ ܗܘ ܕܐܬ ܡܬܐܡܪ. ܕܐܝܟ ܐܡܝܢ. ܟܢܫܐ

II ܒܥܡܠܗ̈. ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܠܘܬ ܗܘ ܕܐܬ ܡܬܐܡܪ. — — —

I ܐܢܐ ܡܢܝ ܡܢܝ ܐܬܐܡܪ ܠܟܠܗ. ܟܠܐܢܐ ܡܢܗܘܢ ܡܢܝ ܡܗܝܡܢܐ ܠܟܠܗ

II — — — — — — — — — —

I ܒܕܝܢܐ. ܡܕܒܪܢܐ ܕܝܢ ܕܝ ܡܢܬܐ ܠܟܘܡܪܐ ܐܘ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܕܒܪܐ.

II — ܡܕܒܪܢܐ ܕܝܢ ܕܝ ܡܢܬܐ ܠܟܘܡܪܐ ܐܘ̇ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܕܒܪܐ܀

I ܐܝܟ ܕܐܡܪܐ ܠܡܥܡܕܘܬ ܢܦܫ ܐܒܗ̈ܬܐ. ܠܟܠܗܘܢ ܕܐܝܟ ܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܠܟܠܗܘܢ

I ܕܐܝܟ ܐܢܫܝܢ. ܡܢܐ ܕܐܡܪ ܠܗ: ܗܦܘܟ ܠܐܦܐ ܕܐܠܗܐ ܘܐܬܐܬ ܠܘܬ.

I ܠܘܬ ܡܫܠܡܢܐ. ܡܫܘܚܐ ܡܪܘܚܐ ܦܫܝܛܐ ܡܩܒܠܢܐ ܘܢܘܒ ܛܘܒܐ.

I ܘܡܫܠܡܢܐ ܒܗ̈ܢܝܢ ܪ̈ܒܬܐ ܡܬܐܡܪ. ܐܘ ܕܡܠܟܘܬ ܗܘ ܕܡܫܠܡ ܩܕܡ. ܐܘ

I ܡܫܡܠܝܢ ܡܫܠܡ ܘܡܠܟܘܬ ܦܝ ܐܝܟ ܗܝ ܕܡܢ ܠܡܫܝܚܐ ܠܘܬ ܦܪܘܩ

I ܐܡܪܐ. ܐ̇ܡܪܗ ܗܠܝܢ ܒܗܘܢ. ܘܐܫܬܡܥ ܠܐܒܗ̈ܘܗܝ. ܕܗܘܐ ܢܗܘܐ ܘܩ̈ܕܝܫܐ.

I ܐ̇ܢܘ ܐܡܪܐ ܠܟܠܟܠܗ܆ ܕܢܫܡܫܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܝ ܕܡܢ ܡܢܐ ܐܡܪܐ.

I ܐ̇ܢܫܐ ܐܝܟ ܐܝܕܐ. ܘܐ̇ܢܘ ܗܘܠܝܢ ܐܢܫܝܢ. ܦܪܘܩ ܗܘܐ ܕܐܬܝܢ.

I ܡܫܘܚܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܪܟܬܐ ܡܫܘܐ ܗܘܐ. ܐܝܟ ܗܝ ܕܐܡܪܐ ܕܗܘܐ

I ܐܡܪܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܢܦܩܠܟ ܣܗܕܘܗܝ ܕܟܠܢܫܐ. ܘܠܘܬ ܗܘܐ ܗܘ

I ܕܐܡܪܢܐ ܕܟܗܢܐ ܐܢܐ. ܡܪܘܚܐ ܕܝܢ ܐܘ ܒܪܫܘܢ ܕܐܟܬܒ. ܦܫܘܛܐ ܕܝܢ

I ܗܢܘܢ ܠܥܠܡ ܠܐܬܪܐ ܕܥܠܡܐ ܐܢܐ. ܡܩܒܠܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܒܪ̈ܬܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ

I ܕܠܗܬܐ ܡܬܐܡܪܐ ܢܩܫܐ ܣܘܥܝ ܟܠܢ ܣܗܕܘܬܝ. ܢܘܒ ܛܘܒܐ ܕܝܢ ܗܘ

I ܕܒܗ ܒܡܠܬܐ ܛܒܝ ܛܘܒܐ. ܛܘܒܘܗܝ ܠܟܝܢܐ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܠܘܬ ܠܒܫܐ

I ܒܫܡ ܥܢܐ ܠܥܠܡܐ ܗܘܝܐ. ܕܠܐ ܐܢܐ ܘܐܫܬܡܥ ܠܐܦܐ ܠܐܒܝ. ܘܢܘܗܪ

I ܕܫܡܪܐ: ܠܟܠܗ ܒܫܡ. — ܡܬܕܡܪܢܐ ܕܝܢ ܠܘܬ ܡܫܬܠܡ ܡܢ ܡܫܝܚܐ

II — — ܠܘܬ ܕܝܢ ܡܬܕܡܪܢܐ — ܡܫܬܠܡ ܡܢ ܡܫܝܚܐ

I ܘܡܬܒܥܝܢܐ — ܡܬܕܡܪܢܐ ܡܢ ܟܠ ܕܝܢ ܚܙܐ ܠܗܘ ܦܪܨܘܦܗ ܕܒܪܐ

II ܘܡܬܒܥܝܢܐ ܒܗܘ. ܕܡܬܕܡܪܢܐ ܐܠܗܐ. ܡܢ ܕܚܙܐ ܠܗܘ ܦܪܨܘܦܗ ܕܒܪܐ:

I ܡܬܐܡܪ ܒܗ ܗܟܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܠܬܡܢܘܐ ܡܢ ܫܡܝܐ. ܐܝܟܢܐ ܐܬܪܝܢ
II ܡܬܐܡܪ ܒܗܿ. — — — — — — — —
I ܒܫܡܫܐ ܘܒܢ̈ܝ ܩܝܡܬܗ. ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܢܚܬ ܘܐܬܓܠܝ
II — — — ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܫܡܫܐ ܢܚܬ ܘܐܬܓܠܝ
I ܢܗܪܐ. ܐܠܐ ܕܡܬܚܙܝܐ ܢܗܝܪܘܗܝ ܠܒܢܝܢܫܐ ܗܘ ܕܒܠܘܗܝ ܫܡܫܐ
II ܢܗܪܐ. ܐܠܐ ܕܡܬܚܙܝܐ ܢܗܪܐ ܠܒܢܝܢܫܐ — ܕܒܠܘܗܝ ܫܡܫܐ
I ܡܫܝܚܐ. ܡܬܚܙܝܢܐ ܕܝܢ ܫܡܫܐ ܗܘ ܕܢܘܗܪܐ. ܘܒܢܝܢ ܟܠ ܐܝܟܐ
II ܡܫܝܚܐ܇ ܡܬܚܙܝܢܐ ܕܝܢ. ܫܡܫܐ ܗܿܘ ܕܢܘܗܪܐ. ܘܒܢܝܢ ܟܠ ܐܝܟܐ
I — ܕܡܫܡܫ ܕܢܘܗܪܐ ܗܘ ܒܟܠ ܡܝܩܪ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܐܘ ܠܫܡܫܐ
II ܕܡܫܡܫ ܕܡܫܡܫ ܕܢܘܗܪܐ ܗܿܘ ܒܟܠ. ܡܝܩܪ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܐܿܘ ܠܫܡܫܐ
I ܡܫܬܟܚܐ ܗܟܝܠ ܠܘܬ ܐܝܟܐ ܕܐܦ ܢܘܗܪܐ ܠܘܬ ܗܢܘܢ ܕܫܡܫܐ ܡܬܐܡܪܝܢ
II ܡܫܬܟܚܐ ܗܟܝܠ܇ ܠܘܬ ܐܝܟܐ ܕܐܦ ܢܘܗܪܐ ܠܘܬ ܗܢܘܢ ܕܦܩܫܐ ܡܬܐܡܪܝܢ.
I ܘܠܘܩܒܠ ܗܟܢܐ ܘܫܡܫܐ ܫܡܫܝܢ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܕܢܫܡܫ ܟܠ ܢܗܪ
II ܘܠܘܩܒܠ ܗܟܢܐ ܘܫܡܫܐ ܫܡܫܝܢ ܗ̄ܘ — ܕܢܫܡܫ ܟܠ ܢܗܪ
I ܕܐܬܚܙܝܐ. ܟܕ ܕܠܐ ܗܟܢܐ ܘܠܐ ܫܡܫܐ ܐܬܚܙܝ ܠܒܢܝܢܫܐ. ܦܫܝܛܐ
II ܕܐܬܚܙܝܐ. ܟܕ ܕܠܐ ܕܗܟܢܐ ܐܦܠܐ ܕܫܡܫܐ ܐܬܚܙܝ ܠܒܢܝܢܫܐ܇ ܦܫܝܛܐ
I ܕܝܢ ܠܘܬ ܘܡܫܝܚܐ ܡܫܬܠܛܝܢ ܒܗܘܢ ܕܟܠܐ ܟܠ ܢܘܗܪܐ ܐܝܟܐ ܠܥܠܡܐ:
II ܕܝܢ ܠܘܬ ܘܡܫܝܒܐ ܡܫܬܠܛܝܢ ܒܗܿ ܕܟܠܐ ܟܠ ܢܘܗܪܐ ܐܝܟܐ ܠܥܠܡܐ܂
I ܦܫܝܛܐ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘ ܕܫܡܫܐ ܒܫܘܠܡ ܦܢܝܬܐ. ܫܡܫܐ ܕܝܢ
II ܦܫܝܛܐ ܡܬܚܙܝܐ. ܗܿܘ ܕܫܡܫܐ ܒܫܘܠܡ ܦܢܝܬܐ܇ ܫܡܫܐ ܕܝܢ.
I ܠܗܘܢ ܢܐܡܪ: ܒܟܠܐ ܠܗܘܢ — ܕܒܟܠܗܘܢ ܩܘܡ ܡܢ — —
II ܠܗܘܢ ܢܐܡܪ: ܒܟܠܐ. ܠܗܘܢ ܕܗܘܐ ܒܟܠܗܘܢ ܩܘܡ ܡܢ ܒܟܠܐ ܐܘ
I — — ܢܘܗܪܐ ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ ܒܥܠܡܐ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܩܘܡ ܡܢ
II ܠܥܠܡܐ ܐܘ ܢܘܗܪܐ ܐܝܟܢܐ ܐܬܚܙܝ ܒܥܠܡܐ. — — — —

I ܠܫܠܝܐ ܐܘ ܒܫܠܝܐ ܘܡܫܪܝܐ. ܠܘܬ ܕܝܢ ܪܘܚܐ ܕܦܣܘܩ ܘܕܠܐ ܦܣܘܩ

II — — — — ܠܘܬ ܕܝܢ ܪܘܚܐ ܕܦܣܘܩ ܘܕܠܐ ܦܣܘܩ.

I ܙܘܥܐ ܐܝܟ ܒܥܒܘ ܐܡܬܠܬܐ. ܗܘܘ ܕܝܢ [ܕ]ܒܠܐ ܗܘܪܡܐ ܗܘ ܕܡܩܪܡ ܪܘܚܐ

II ܙܘܥܐ ܐܝܟ ܒܥܒܘ ܐܡܬܠܬܐ ܗܘ̄ — ܒܠܐ ܗܘܪܡܐ — ܕܡܩܪܡ ܪܘܚܐ

I ܕܐܝܟ ܐܝܟ ܣܘܪ ܡܢܝܐ̈ ܘܣܝܡ ܡܘܟܟܝ. ܪܫܡ ܟܠܗ ܡܢܝܐ. ܘܦܪ

II ܕܐܝܟ ܐܝܟ ܣܘܪ ܡܢܝܐ̈ ܘܣܝܡ ܡܘܟܟܝ. ܪܫܡ ܟܠܗ ܡܢܝܐ܀ ܘܦܪ

Postquam hucusque ipsius Jacobi systema proposuimus, graecamque disciplinam, qua nititur demonstravimus, tertiam denique accentuum ponendorum doctrinam habemus, quae medium locum occupat inter initia simplicia Josephi Huzitae et Jacobi opus artificiosum, ita ut jam penitus perspici possit, quomodo paullatim doctores artem excoluerint libros ita punctis distinguendi, ut pulchre possint recitari.

Exstat haec doctrina in catalogo accentuum a Thoma quodam diacono composito, quem Georgius Phillips Thomam Harclensem esse ideoneis argumentis comprobavit [1]). Edidit Thomae opusculum Martinus [2]), eidemque scholae, at non ipsi Thomae, tribuendus est tractatus, quem Phillips edidit p. 68. Nam hoc in tractatu viginti tres enumerantur accentus, sed deest šĕḥîmâ, quod in opusculo Thomae exstat, prout a Martino editum est. Itaque Thomas ipse opusculum non scripsit, cujus accentus omnes omnino sunt viginti quatuor.

Ab initio tractatus (Phillips p. 68) scriptor tradit, esse grammaticos doctos, qui decem posuerint accentus, quorum magistrum neminem fuisse nisi Josephum Huzitam patet. Josepho enim novem accentus tribuuntur, inter quos deest pâsoqâ, quod quum deesse non possit, revera decem accentûs adhibuit, quod supra diximus [3]).

Jam igitur scriptor tractatus novit Josephi systema, Jacobus vero de doctrina pendet, quae hocce tractatu et opusculo Thomae (Martin p. 11) traditur, ita ut uno conspectu historia accentuum syriacorum possit exhiberi ita:

I. Accentus temporales.

Paulus anno c. 500.	Thomas c. 616.	Jacobus c. 670.
1 ʒellâyâ	1 ʒellâyâ	1 ʒellâyâ 2 šuḥlâφ ʒellâyâ
2 taḥtâyâ	2 taḥtâyâ	3 taḥtâyâ 4 šuḥlâφ taḥtâyâ

1) Phillips a letter of Mar Jacob p. 90.

2) Martin Jacobi Edesseni Epistola p. 11. Ewald in Ztschft für K. des Mrgl. I 205.

3) Cf. Supra p. 68 nota 1).

Paulus.	Thomas.	Jacobus.
3 zaugå	3 šȩwayyå 4 šȩråyå δȩϑasʒîϑå	5 šȩwayyå 6 šuḥlåφ šȩwayyå 7 šȩråy tašʒîϑå
(4 påsoqå)	5 påsoqå 6 šȩḥîmå, quod deest in tractatu	8 påsoqå 9 šȩḥîmå
5 ʒesyånå	7 ʒeṣyånå 8 råhṭå δȩlå påseq 9 zauʒå	10 ʒeṣyånå 11 råhtå δȩlå påseq 12 zauʒå
6 samkå	10 samkå 11 råhṭå δȩpåseq	13 samkå 14 šuḥlåφ samkå 15 råhṭå δȩpåseq
Vacat	Vacat	16 qaumå 17 mehappȩχånå 18 šuḥlåφ mȩhappȩχånå

II. Accentus mimetici.

7 påqoδå	12 påqoδå	19 påqoδå
8 mȩšayyȩlånå	13 mešayyȩlånå	20 mȩšayyȩlånå
	14 mȩḥawwȩyånå	21 mȩḥawwȩyånå
	15 qåroyå	22 qåroyå
	16 mȩqallȩsånå sive yåheβ ṭuβå	23 mȩqallȩsånå 24 yåheβ ṭuβå
	17 mȩṣallȩyånå sive meϑkaššȩφånå	25 mȩṣallȩyånå
9 hau damȩrakkaβ men trên zaugîn	18 mȩpisånå 19 tåχså	26 mepisånå 27 tåχså
10 mȩnîḥånå	20 mȩnaḥtå	28 mȩnaḥtå 29 suḥlåφ mȩnaḥtå
	21 meϑdammȩrånå	30 meϑdammȩrånå
Mazhȩrånå = admonens. Cf. p. 86 B.	22 mȩβaṭṭȩlånå sive mazhȩrånå	31 mȩβattȩlånå
	— — —	32 mȩβakkȩyånå

III. Accentus conjunctivi.

Vacat	23 mȩḥayyeδånå sive zåqorå	33 mȩḥayyeδånå 34 šuḥlåφ mȩḥayyȩδånå
	24 gårorå	35 gårorå 36 šuḥlåφ gårorå

In praecedente catalogo accentûs quosdam pro arbitrio conjunctos esse non negamus, fieri enim potest, ut duo râhṭe non ita disponenda sint, ut alterum ad ʾeṣyânâ, alterum ad samkâ pertineat, etiam de natura accentûs hau ðamẹrakkaβ men trên zaugin dubitari potest sicuti de qaumâ et mẹhappẹχânâ, verum hoc procul dubio constituendum videtur Jacobi systema ex Thomae excultum esse, Thomae systema ex Pauli, ita ut initia ponendorum accentuum anno p. Chr. 500 sint facta, quae a Thoma Harclensi c. 610 magis exculta Jacobus denique ad summam perfectionem perduxit. Thomam graecam doctrinam in suum usum convertisse eam ob causam certum est, quia de ὀξείᾳ et de παροξυτόνῳ verba facit (Martin p. 11 et 12, Phillips p. 83[1])), viam quam inivit, deinde Jacobus ultra prosecutus est. Cujus si leges contulimus cum Nicanoris ratione ponendorum punctorum statuere nolumus, Jacobum ipsius Nicanoris scholia vel libros evolvisse, verum id tantum dicimus, Jacobum rationem suam a schola Graeca quadam mutuo accepisse, in qua vetus doctrina Alexandrinorum antiquitus tradita servabatur.

Barhebraeus denique uti in recensendis canonibus nominum Jacobi grammaticam secutus est (p. 61), ita etiam in enumerandis accentibus Jacobi doctrinam recepit, cui pauca addidit de accentibus orientalium Syrorum et de cantilena (reχnâ), quae singulis signis competit. Qua de cantilena nemo hodie potest ferre judicium, quin Syros recitantes audiverit, quos tamen antiquam legendi consuetudinem servasse vix est credibile, quum Barhebraeus ipse de lectoribus judicium ferat satis iniquum (Oeuvr. gr. I 248 L. 14).

Haec fere de Jacobi Edesseni fragmentis ad grammaticam pertinentibus videntur dicenda. Virum vidimus pium, doctum, prudentem, instaurandis studiis clericorum omnibus animi viribus intentum, qui disciplinam ecclesiasticam, artem canendi, scripturae et patrum lectionem, graecae linguae studium restituere nitebatur. Quod ut perficeret nihil gravius habuit quam curare, ut codices recte scriberentur et pueri lingua syriaca bene instituerentur. Itaque episcopali sua de scholis sollicitudine eo perductus est, ut librum etiam grammaticum componeret, quem in scholis graecis educatus ad normam grammaticae graecae adornavit, et tanta diligentia, tanto acumine ad finem perduxit, ut omnes quotquot eum secuti sunt Syrorum grammatici hoc opere tanquam fundamento usi sint, quod in multis Barhebraei libri Splendorum locis observavimus. Tali modo Jacobus pater est grammaticae syriacae et primus homo semitica stirpe oriundus, qui grammaticam semiticam excoluit, Arabum enim et Hebraeorum grammatici certe sunt recentiores, reliqui Semiticae stirpis populi rem grammaticam paene totam intactam reliquerunt.

---

1) Haec de gârorâ Thomae observatio obscurissima est, et apud Barhebraeum (Oeuvr. gr. I 255 L 4) repetitur.

Caput VII.

De grammaticis Nestorianis ʿAnânîšoʿ, Honain.

Quum Jacobus novam tractandae linguae iniret rationem, alii quoque viri docti non omiserunt libros componere in usum discipulorum, verum alieni erant a profunda et subtili Jacobi methodo. Non enim in intima linguae penetralia procedere studentes id tantum agebant, ut difficultates legendi libros vocalibus destitutos quantum fieri potest removerent, quod duplici modo sunt aggressi. Aut enim, quod simplicius erat, glossis voces difficiles explicabant secundum ordinem librorum, aut voces difficiles collectas secundum ordinem litterarum proponebant, initia conscribendi lexici tali modo facientes. Inter maximas difficultates linguae referendum est, vocabula iisdem litteris scripta vario modo pronuntianda esse pro locorum variorum significatione, quae vocabula sibi similia appellabantur damyâyâϑa. Primus scriptor qui de similibus opus composuisse traditur est Josephus Huzâya (Bhbr. Oeuvr. gr. II 77) antiquissimam vero commentationem de hisce vocabulis quae aetatem tulit, libellus est ʿAnanîšoʿi, quem edidit Hoffmannus [1]).

Eodem fere tempore quo Jacobus floruit ʿAnânîšoʿ 650—90, scripsit praeter Paradisum et librum divisionum philosophicarum etiam emendationem vocabulorum et lectionum obscurarum in libris patrum, quae exstat in purâš ḥašḥâϑa (i. e. in libro ita dicto) in archio hujus coenobii asservato, quae omnes punctationes (puḥâme) aliorum veritate antecellunt [2]). Quae Thomae Maragensis verba ita intellexit Hoffmannus ut statuat, ʿAnânisoʿum eis maxime providisse, qui remoti a magistro, quas auribus antea perceperint lectiones, e solo libro repetere coacti essent. Quo in negotio quum puncta diacritica tunc temporis ad vocalium divinationem nondum sufficerent, significationum diversitates adjectas esse. Deinde censet commentariolum a sese editum cum hac descriptione in universum congruere, quum scriptor sexcenties hoc utatur schemate, ut primum

1) Opuscula Nestoriana syriaco tradidit Georgius Hoffmannus Kiliae 1880. — De aetate ʿAnânîšoʿi cf. Assem. B. O. III. 1, 145.

1) Hoffmann l. l. V textum mutavit et ita vertit, postquam vocem d'iϑ loco movit et legit befurâš ḥašḥâϑâ δ'iϑ beϑ 'arχe, pro tradito: d'iϑ befurâš ḥâšḥâϑâ δe βeϑ arχe: scripsit etiam emendationem vocabulorum et lectionum obscurarum, quas in libris patrum repperit, per significationum distinctionem, quae exstat in archio hujus coenobii: haec omnes aliorum punctationes veritate superant. — Vocem ḥâšḥâϑâ esse χρήσεις = λέξεις p. XIII compluribus exemplis prolatis comprobavit. Sed locis tribus, quos recensuit, sufficit significatio χρῆσις = usus. Ceterum haec res ad nostram disputationem hoc loco nihil facit: Cf Payne-Smith s. v. ܚܫܚܬܐ.

šęmâhe i. e. vocum scriptiones, deinde purâš ḥâsḥâϑâ i. e. significationum (cf. notam) distinctionem, denique locos biblicos proponat.

At missa disputatione de purâš ḥâšḥâϑâ, quod transposita voce d'îϑ cum descriptione operis ꜥAnânišoꜥi conjunxit, ita ut omnino incertum sit, an re vera mentem Thomae Maragensis assecutus sit, liber quem descripsit Maragensis dicitur turâṣâ δašęmâhe węδaqęrâyâϑâ ꜥâmoṭâϑâ δaχęϑâβe δâβâhâϑâ. Vocabula in illo emendata in libris patrum exstabant, neque erant biblica, liber de quo agimus locis biblicis utitur. Praeterea Maragensis librum continuisse turâṣâ docet, id est emendationem vel, si mavis, rectam scripturae vocabulorum formam, at talia in libello a Hoffmanno edito non leguntur. Itaque non credibile est librum Hoffmanni eum esse, quem Maragensis descripsit. Ex Maragensis verbis potius sequitur ꜥAnânišoꜥi librum similem fuisse alii libello, quem Wrightius (Catal. 114 a) enumeravit, cui inscribitur šęmâhe δęqaddîšâ Basilius. In hoc libro secundum ordinem, quo occurrunt in interpretatione syriaca Basilii, scriptura et pronuntiatio vocabulorum graecorum, syriacorumque difficiliorum definitur, quem librum is in usum suum vertere debebit, qui Basilium edendum sibi sumit. Talem librum recte turâṣâ δašęmâhe waqęrâyâϑâ ꜥamoṭâϑâ δâχęϑâβe dixeris, non vero eum quem Hoffmannus publici juris factum recte quidem librum de aequilitteris (dâmyâyâϑâ) appellavit, sed falso pro eo habuit, quem Maragensis descripsit.

Agendum itaque est de ꜥAnânišoꜥi libro de aequilitteris sive de similibus vocabulis, quod hodie auctum exstat Honaini et alius analectae additamentis, qui etiam glossas arabicas addidit, ita ut difficile sit statuere, quamnam theoriam grammaticam scriptor secutus sit [1]). Atque hoc in negotio primum notandum videtur vocalium nomina a ꜥAnânisoꜥ non esse adhibita. Nam quae sunt hujusmodi vocabula (pâϑaḥ 18, 6; 21, 19 trên nuqze lęϑaḥt = *e* 21, 16, šišeltâ = â 18, 10) non ad ꜥAnânišoꜥum pertinent sed ad Ḥonainum (Hoffmann p. XIII).

Varias verborum formas non secundum certam legem ad radicem refert, sed suo tantum loco secundum ordinem litterarum profert, ita ut sub *m* participia, sub *n* Imperfecta 3. prs. mscl., sub *t* Imperfecta 2dae personae et fem. 3tiae sint quaerenda, neque etiam de discrimine inter Peal et Pael profundiorem cognovit legem, sed iterum iterumque repetit Pael rem significare multoties factam, Peal vero semel factam. Hanc enim stirpium derivationem nemo Syrorum intellexit, quam neque recentissimi Amira, Sciadrensis, Acurensis, Ecchellensis, Timotheus Isaac Amidensis filius ꜥOβeδ ḥayye Diaconi, Assyrus (Codex Berolin. Petermann. 17) in libro sirꜥaφ recte docere potuerunt.

---

1) Quae apud Hoffmannum Opusc. Nestor 38, 21 sq. leguntur in codice Berolinensi (Sachau 72) invenit Gottheil, et typis exscripsit in editione Grammaticae Eliae Nisibeni p. 61.

Quodsi inde non concludendum est, ʾAnânîšoʿum in disciplina sui temporis grammatica fuisse rudem, ne mireris eum novisse nomina temporum, zaβnâ daʿẹβar 14, 16, zaβnâ hânâ δẹqâyem 14, 20, et distinguere Imperativum (pâqoδâʾîϑ 3, 15) a forma historica (taššîϑânâʾîϑ 3, 18). Sic et genera distinguit, masculinum et femininum (deχrâʾîϑ, neqbâʾîϑ 16, 15), sed adjectiva a verbo recte non distinguit, neque pronomina suo nomine ḥẹlâφ šẹma designat. Quod ex adnotatione de bâtîn et bâtain, ʾappîn et appain sequitur 10, 20, ubi ita dicit: bâtain, ʾappain et omne, quod est in hoc genere, significat nostrum etc., bâtîn, ʾappîn et omne, quod est in hoc genere, significat aliorum, cui adjicit deinde exemplum: Locutus est dominus cum Moyse ʾappîn luqẹβal ʾappîn. Alterum illud 40, 23 ex iis intellegitur, quae de saggî et sẹγî dicuntur: saggi, hoc est abundantia (šurtâḥâ), in qua homo est constitutus, e. c. saggi (multa) fuit possessio ejus etc. (Genes. 13, 6); sẹγî hoc est, quod parvum fuit et paullatim auctum est, e. c. paullum fuit tibi coram me, wasẹγî (et auctum est) valde (Job 8, 7). Tali modo qui saggî a sẹγî distinguit discrimina inter verbum, ῥῆμα, et adjectivum, ἐπίϑετον, non bene intellexit, et doctrina grammatica imbutus esse non potest. Quanta hujus viri fuerit confusio in rebus grammaticis, cernitur in adnotatione de rẹṭan 45, 23, ubi legitur: ܪܛܢܘ hoc est multi, e. c. ܪܛܢܘ mussitaverunt contra dominum et dixerunt Matth. 20, 11? Exod. 17, 3, ܪܛܢ (Pa.) hoc est unus, e. c. ܪܛܢ mussitavit de illo. Usus pluralis et singularis cum discrimine inter Peal et Pael confunduntur!

Inusitatam vocem, quam equidem certe apud alium grammaticum ita me legisse non memini, noster adhibet 5, 18, 20 šumlâyâ, quod opponitur imperativo puqdânâ, quum ʾetdaχr, ʾezdahr imperativos, ʾetdẹχar, ʾezdẹhar vero šumlâyâ esse doceat. Cujus vocis significationem certo definire non possum, quamvis hoc affirmare audeam, non designare perfectum, quippe quod zaβnâ daʿẹβar 14, 16 dixit [1]). Esse potest nomen indicativi, quo tamen Syri carent, vel verbi finiti (ῥῆμα ὁριστικόν), sed etiam activum potest designare, ita ut hoc loco graecum ἐνέργεια respondeat sive ἐνεργητικόν, quod tamen apud Dionysium Thracem mešauδẹʿânâ δẹmaʿbẹδânûϑâ dicitur. Quum apud Severum p. 25 âϑwâϑâ δẹšumlâyâ in nomine sint suffixa pronominalia et Ålaφ statûs emphatici, et in verbo terminationes personarum, equidem crediderim šumlayâ significare formam verbi finiti (ὁριστικὸν ῥῆμα) et respondere hoc loco graeco ὅρος, licet alibi sit ἀποτέλεσμα. Quodsi hoc loco videmus antiquam esse doctrinam a Severo traditam,

---

1) Neque etiam de Plusquamperfecto = ὑπερσυντελικὸν cogitari potest, quod apud Dionysium mešamlẹyâ dicitur. Cf. p. 17.

quam jam ʿAnânîšoʿ cognovit, idem fit in vocibus meϑtašyâ (occultatum) et qĕrîḥâ (apertum), quibus 14, 10, 17 distinguitur h mutum ab h accurate proferendo, qui termini technici haud dubie magistris masorethicis Syrorum debentur.

Ceterum ʿAnânîšoʿi liber potius ad initia lexicographiae syriacae quam ad grammaticam pertinet, et ultimus est, qui ante Jacobum saeculo septimo exeunte scriptus est, post Jacobum Edessenum vero per plus centum annos nemo grammaticam conficere ausus est, tanta hujus viri fuit auctoritas, operisque ab eo conditi copia.

Qui secuti sunt grammaticae syriacae scriptores ad saeculam nonum pertinent, perpauca vero eorum opuscula ad nostram aetatem usque servata sunt. Ac primum quidem Išoʿ bar Nun 824 — 828 patriarcha Nestorianorum de similibus (dâmyâyâϑâ) scripsit, qui Johannis Masawaih magister cum iis viris amicitia conjunctus fuit, qui in aula Abbasidarum operam navabant scriptoribus graecis arabice enarrandis [1]), quorum auxilio adjutus Patriarcha electus est. Fuerunt vero hi ejus amici Gabriel filius Boḥtišoʿi et Michael, Chaliphae Mamuni medici [2]).

Qui a patriarcha hoc institutus erat Johannes Masawaih, discipulum habuit Ḥonainum ibn Isḥâq, quem e schola expulisse traditur. Terras graecas petens Ḥonainus linguam graecam tam bene didicit, ut redux a medico Gabriele filio Boḥtisui receptus in aula Mamuni interpretationi librorum non modo syriacorum verum etiam graecorum vacaret. Princeps fere ac magister interpretum fuisse praeterea vero viginti quinque libros ipse composuisse traditur [3]).

Talibus laboribus occupatus non potuit studium grammatices neglegere, imo Elkhalîli lectionibus interfuisse dicitur, neque quidquam magis opus habebat quam vocabularia, syriaca, graeca, arabica, ita ut mirum non sit tribui Honaino grammaticam syriacam, cui inscripsisse videtur ܟܬܒܐ ܕܢܘ̈ܩܙܐ, et lexicon compendiosum, cujus meminit Bar Ali in praefatione sua (Hoffmann Syr. arab. Glossen 2, 5). Grammaticam citavit Bar Hebraeus in ʾAuṣar râze (Hoffmann D. M. Z. XXXII p. 741 et Elias Tirhanensis p. 32 ed. Baethgen.

Quod vero apud Casirium l. l. et in Fihristo p. 294 legitur,

---

1) De hoc Išoʿ cf. Assem. II 334, III. I. 165, 616 Nro. 49; Barhebr Oeuvr. gram. II 77. Wright Encyclop. Brit. Syriac Literature p. 847.

2) De tempore, vita, operibus horum medicorum, de quibus hodie non omnino constat, quia Barhebraeus alia tradit atque alii auctores, ad Weilium refero (Chalifen II 170. 281). Non enim hujus est loci inquirere in vitas horum virorum.

3) Casiri Bibl. Escorialensis I 288. Barhebr. Chronicon 170. Chron. eccles. III 198. Ibn Challikan I 478. Assem. B. O. III. I. 164, 211, 501, 511. De anno mortis dissidium est inter scriptores, alii ao. Heg. 263, alii 260 die Martis, sexto mensis Ṣafar, qui convenit cum primo Kanun 1185 Graecorum, eum mortuum esse dicunt. Cf. Wright. Syr. Liter. in Encyclopaedia Brittan. p. 847.

composuisse Honainum librum de legibus flexionis secundum graecam doctrinam (كتاب احكام الاعراب على مذهب اليونانيين مقالتان) non ad grammaticam syriacam sed ad arabicum pertinet, nam de lingua Syriaca vox اعراب non adhibetur, deinde etiam hunc librum commemorat Elias Nisibenus. In disputatione enim contra Alḥosainum Abu'l Qâsim (Vezirum Qirwâši † 444) de Christianae religionis veritate laudavit Honaini filii Isḥaq librum ܢܚܘ العرب ܒ Assem. B. O. III, I, 271 a. Opus sane omni numero egregium grammatica arabica est saeculo nono ad analogiam grammaticarum graecarum composita! Etiam de syntaxi egit, sed nescio num hoc libro, an alio aliquo. Elias Tirhan. Cap. 18.

Glossae Honaini haud dubie a recentioribus glossographis sunt receptae, ita ut re vera sint servatae, quod vero scripsit de similibus (dâmyâyâϑa) opusculum (Barhebr. Oeuvr. gr. II 77) id si non totum tamen aliqua ex parte exstat conjunctum cum ʿAnânišoʿi libello, de quo modo verba fecimus. Summus ejus in componendo hocce libro finis fuit studium synonymiae, in eo enim plerumque versatur scriptor, ut doceat, quid dicriminis intercedat inter voces similia indicantes et inter voces iisdem litteris scriptas sed vario modo legendas.

Utitur in hoc opusculo terminis orthoepicis, quos et apud alios grammaticos invenimus: męqaššęyâ, męrakkęχâ, zęqîφâ, pęϑihâ, ḥeβîṣa, ganeβ, marheṭânâ'îϑ, męhaggyânâ'îϑ, 32, 3, sed exstant etiam nomina signorum orthoepicorum apud alios inusitata. Qušaya enim verbo tęβaš exprimitur 31, 5, 6; 20, 19, 21; 13, 10; 6, 23 al.[1]) ubi ita dicitur: kaδ tâβaš at lękâφ vel kaδ tęβîšâ kâφ, quo significatur, kâφ instructum esse Qušâyâ. Vocalis â signum dicitur šišeltâ ʿal.... 16, 14, vocalis i signum describitur kaδ simîn terên nuqze leϑaḥt men . . . 30, 22; 31, 11; 6, 20 al. Consonans Yuδ cum puncto inferiore (î) dicitur: kaδ šâṣe at ləyuδ 6, 14.

Denique neglegenda non videtur Ḥonaini de voce mâryâ observatio, quae nescio an dicenda sit cabbalistica an profecta ex sententia quadam de origine vocum, quam excogitavit. Dicit enim *m* vocis maryâ indicare mâruϑâ i. e. dominium, *r* deinde rabbûϑa i. e. majestatem, y' denique 'îϑûϑâ i. e. essentiam, quod in mentem revocat theoriam Casparis Neumanni, qui singulis litteris certum sensum inhaerere putabat, ita ut ex variâ litterarum conjunctione significatio vocum ratione logica posset derivari [2]).

1) Hoc oppositum esse voci gęnuβyâ et exstare etiam apud Išoʿ bar Nun in Lexico Bahlûli et apud Eliam Catholicum Journ. asiatique VI, 19, 459 docuit Hofmannus. Opuscula Nestor. p. XIV.

2) Cf. Neumann, Caspar, Clavis domus Heber Wratislaviae 1712. J. D. Michaelis Beurtheilung der Mittel, welche man anwendet, die ausgestorbene Hebraeische Sprache zu verstehen Goettingen 1757 S. 94.

Ceterum Honainus scripsit librum de punctis, e quo locum allaturi sumus infra p. 116. Hoc in libro verba gutturalia seorsim tractavit [1]).

Quodsi de Honaini studiis grammaticis pauca quaedam frustula colligere potuimus, de coaevo ejus Johanne Stylita (Juḥannân Esṭunâyâ) praeter fragmentum a Johanne bar Zuʿbi servatum nihil restat, quem grammaticam composuisse Ebed Jesu (Assem. B. O. III. I, 256) tradidit [2]). Quod ex Johannis bar Zuʿbi grammatica desumsisse videtur Ebed Jesu, in qua Johannes Esṭunâyâ inter eos recensetur, qui grammaticam syriacam ad normam grammaticorum graecorum excoluerint. Codex Musei britt. 25, 876 fol. 54 b.

Ceterum vel hoc incertum est, an re vera Honaini tempore floruerit Johannes ille, quod Assemanium secuti diximus, qui loco laudato docuit, vixisse Johannem sub Sabarjesu, Abrahamo Margensi et Theodosio Patriarchis. Quorum primus mortuus est anno 836, Theodosius vero anno 868 vita functus est (Barhebraei Chron. eccl. ed. Abbeloos et Lamy III p. 190, 198) Ass. B. O. II 435. Sed unde Assemanius hoc cognitum haberet, non dixit, itaque Schroeterus D. M. Z. 24, 262 dubia movit, censens Johannem Esṭunâyâ grammaticum eundem esse virum, quocum Jacobus Edessenus centum annos ante id tempus, cui ab Assemanio adscriptus est grammaticus, epistolarum commercio erat conjunctus.

Atque hac in causa a Schroetero dubia jure mota esse etiam proptera vero est simile, quia Johannes bar Zuʿbi l. l. grammaticum Johannem Esṭunâyâ una cum antiquissimis grammaticis Mar Aḥudemmeh et Josepho Huzita tanquam Graecorum pedisequum recenset, quod post Jacobum Edessenum eo tempore, quo grammatica syriaca condita erat, vix quadraret, quum nemo a vestigiis Jacobi recedere posset, qui opus eximium in locum compendiorum graecorum invexit. Sed eandem ob rationem ne Jacobi Edesseni quidem coaevum puto fuisse Johannem Esṭunâyâ, sed ante eum floruisse et antiquissimis apud Syros scriptoribus de re grammatica adnumerandum esse conicio.

Medio igitur hoc tempore, de quo agimus, grammatica syriaca

---

1) Elias von Tirhan Gram. ed. Baethgen p. 32 l. 15.

2) Exstat hoc fragmentum fol. 65 b et docet omnia nomina activi simul et passivi sensus plorumque(!) esse masculina, contra quod Johannes bar Zuʿbi longa disquisitione pugnavit. Haec sunt verba: ܡܣܠܩ ܝܘܚܢܢ ܐܣܛܘܢܝܐ: ܟܕ ܐܡܪ. ܕܫܡܗܐ ܟܠܗܘܢ ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܥܠ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܘܚܫܐ ܐܟܚܕܐ ܕܟܪܝܢ. ܘܐܝܟܢ ܠܫܘܚܐ ܡܟܪܘܢ ܠܦܘܪܩܢܐ. ܐܝܟ ܠܗܝ ܦܘܪܫܢܐ. ܕܦܪܫܬ. ܡܥܢܝܢ ܫܪܝܐ. ܐܡܪ ܒܠܗܘܢ ܠܗܝ ܫܡܗܐ ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܘܚܫܐ ܐܟܚܕܐ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܒܪܝܬܐ ܐܢܘܢ܀

exculta non est et vix ea ejus condicio servata est, quae Jacobi Edesseni laboribus debebatur, quod quum eam ob causam factum esse videtur, quia Jacobi opus illa aetate superari non poterat, qua ars linguas comparandi nondum erat inventa, tum quia viri docti, qui eum secuti sunt, magis occupati erant conscribendis glossariis et condendis lexicis[1]) quam expolienda grammatica. Quae vero illius aetatis fuerit doctrina grammatica jam videamus.

Grammaticum Syrorum studium e duobus fontibus profectum esse ex iis, quae in hocce opusculo exposuimus, intellegitur. Primum enim magistri, qui recitationem librorum sacrorum docebant, regulas scribendi et legendi condiderunt, unde profecta est doctrina de punctis et vocalibus, quae doctrina tota Syrorum ingenio debetur. Deinde vero etiam fuerunt, qui grammaticam graecam (Dionysium et Theodosii canones) in Syriam introduxerunt, e qua Syri partes orationis et flexiones verborum et nominum didicerunt, syntaxin vero, si Honainum exceperis, nemo Syrorum curavit, nisi quod observationes quasdam de particulis litteris mandaverunt. Honainus vero de praedicatis et de protasi et apodosi scripsit teste Elia Tirhanensi Cap. 18. Utramque rem, et doctrinam de punctis et vocalibus, et doctrinam de partibus orationis et de flexione conjungens Jacobus Edessenus grammaticam syriacam, quae hoc nomine digna est, condidit, nemo vero ante Johannem bar Zuʿbi circa 1210 vestigia ejus est secutus, ita ut per quinque saecula doctrina grammatica incrementum haud ceperit. De flexionibus enim nominum et verborum ii, qui Jacobum secuti sunt, non egerunt (et verbi quidem indolem nemo Syrorum unquam intellexit), sed potius quae de punctis et accentibus in scholis tradebantur iterum iterumque decantabant. Id quod ex grammaticis opusculis intellegitur, quae inde a saeculo nono exeunte usque ad tempora Johannis bar Zuʿbi composita sunt, quae jam sumus descripturi.

Tres vero sunt libri, qui tractandi videntur, 1) Codex nestorianus „masorethicus" Musei Brittanici anno 899 exaratus a Babaeo in Monasterio Mar Gabriel prope urbem Ḥarran, Wright Catal. I, 101, cui similis est Codex jacobiticus, saeculi noni vel decimi Wright l. l. 108. 2) Eliae bar Šinâyâ Nisibeni grammatica ܬܘܪܨ ܡܡܠܠܐ Cod. Mus. Britt. Add. 25, 876 Wright l. l. III 1175, 3) Josephi bar Malkon episcopi Maridinensis Rete punctorum ܡܨܝܕܐ ܕܢܘܩܙܐ, in eodem codice servatum Wright l. l. III 1177, 8.

1) Glossographorum hic fere est ordo: I, 567 p. Chr. Marwazâyâ; II, Saec. VI Glossarium anonymum p. 4 explicatum, Wright Catal. 802 b; III, ante annum 870 Gabriel Boḥtišoʿ. IV, c. 880 Bar Ali. V, 900 Sₑrošₑwai. VI, Bar Bahlûl c. 960. — Sed quonam tempore floruit ʿAnânišoʿ?

Caput VIII.

De Elia Nisibeno, Josepho bar Malkon et codicibus masorethicis.

Elias bar Šinâyâ natus anno 975, in conventu Sti Michaelis prope urbem Mosul monachus sub abbate Joanne claudo, presbyter consecratus est a Nathanaelo episcopo Šennae, qui deinde sub nomine Joannis V 1001—1012 catholicus factus est. Postquam in conventu Simeonis, ad Tigridem Šennae opposito, degit Elias, anno 1002 episcopus Beth Nuhadrae factus, anno 1008 exeunte ad dignitatem metropolitae Nisibeni evectus est. Catholici sequentis Joannis bar Nazol 1012—1020 amicus fuit, contra Išoʿjabum bar Ezechiel 1020—25 vero litigavit. Insequentem Catholicum Eliam I (1028—1049) vita excedens post 1049 mortuus est. Ita vitam Eliae Wrightius descripsit (Encyclop. Britannica sub Syriac Litter. p. 850) hauriens ex Rosen Catal. Mspt. Mus. brit. p. 89 Col. 2, Baethgen Fragmente syr. und arab. Historiker p. 101, 103, 104 = 151, 152, 153, Barhebr. Chron. Eccl. II 261, 281, 283, Ass. B. O. II 444, 447, III. I 266, 272; Cardahi in libro Thesauri p. 84 Eliam anno 1056 mortuum esse dicit.

Eximium viri ingenium laudibus extulit Ebedjesu Ass. B. O. III. I 268, qui et ipse opus ab Elia de divisione haereditatis arabice conscriptum sui de eadem re operis fundamentum esse declarat, quod ex lingua arabica in syriacam translatum totum in librum suum receperit. Collectionem canonum Synodicorum Eliae, cujus pars tertia haec de divisione disputatio, edidit A. Mai in Scriptorum veterum nova collectione Vol. X et V, 54, 220.

Quibus laudibus Eliam dignissimum fuisse quum res in regenda ecclesia gestae, tum libri ab eo conscripti uberrime probant. Non enim jus canonicum tanquam homo umbratilis perquisivit, quod eum fecisse ex collectione canonum ab ipso composita intellegitur, verum etiam fortiter sed irrito ad normam juris restitit perversis Išoʿjabi conatibus, qui aulicos Bagdadenses corrumpens, Simoniacus sedem patriarchalem obtinuit inde ab anno 1020 usque ad mortem 1025 [1]). Idem etiam contra Muhammedanos christianae religionis veritatem defendens cum Abu'l Qâsim Elḥosaino septem sessionibus anno 1026 disputavit, viro illa aetate celeberrimo [2]). Neque minus gregis christiani curam gerens de symbolo Nicaeno commentatus est et librum apologeticum edidit, quo fidem christianam argumentis demonstrare conatus est (Kitâb elburhân fî taṣḥîḥ el'imân [3]).

---

1) Epistola Eliae de Jesujabi ordinatione ad Bagdadenses data exstat in codice Vaticano CXXIX (Catalog. III 191). Assem. B. O. III, I, 272.

2) Ibn el Athir IX 233, 255. Ass. B. O. III, I, 270 sq.

3) Germanice edidit L. Horst Des Metropoliten Elias von Nisibis Buch vom Beweis der Wahrheit und des Glaubens Colmar 1886.

Denique disquisitiones dogmaticas de trinitate et unitate atque commentationes ethicas de castitate (fî faḍîlet el ʿafâf) et de pellenda maestitia (Kitâb el maʿûnet ʿala dafʿ el hamm) conscripsit. Imo hymnos edidit artificiose compositos, in libros Nestorianorum liturgicos receptos [1]). V. Cardahi Liber Thesauri p. 83.

In omnibus hisce opusculis aeque syriacae atque arabicae linguae facultatem monstravit, ita ut antiquissimis Syris adnumerandus videatur, qui arabice libros ediderunt, quemadmodum et coaevus Eliae Nisibeni, Elias Tirhanensis, linguae arabicae studio delectatus est, de quo infra agendum erit. Sermones vero et Chronicon, cujus particulae quaedam ab editoribus Chronici ecclesiastici a Barhebraeo compositi typis divulgatae sunt, et cujus fragmenta Baethgen publici juris fecit [2]) syriace scripsit. Haec vero qui reputat, intelleget Eliam non esse hominem umbratilem, qui minutiis grammaticis delectetur, sed virum in rebus agendis acrem et industriosum, qui grammaticam conscribens opus tironum usui destinatum elaboravit, quibus Jacobi Edesseni liber erat nimis amplus et copiosus. Id enim episcopi officium jure habetur, scholis clericorum adjumenta litteraria exhibere, e quibus adolescentes linguam ecclesiasticam addiscant, quae vitae communis lingua esse paullatim desinebat. Quodsi enim saeculo nono glossaria compilata sunt, quibus vocabula syriaca arabice explicantur, alia hujus rei causa non esse potuit, quam desuetudo, in quam lingua Syriaca paullatim cecidit imprimis apud nobiliores homines, qui Arabum elegantiam aemulabantur. Itaque hoc fuit Eliae Nisibeni studium, ut cognitionem patriae linguae in grege suo servaret, quem in finem celeberrimum illud glossarium concinnavit, quod a Thoma a Novaria jam anno 1636 editum est [3]). Hanc rei condicionem ipse in praefatione Glossarii declarat, in qua adolescenti cuidam scribit: انک التمست ايها الولد العزيز ان اجمع لک كتابا متضمنا معرفة اللغة السريانية بالقول الوجيز فاسعفتُکَ بتاليف هذا واوردت فيه الفاظا يستعان بها على المكاتبة والخطاب السخ. Adolescens igitur ille librum ad discendam linguam syriacam optabat, et Elias hoc in negotio eum

---

1) Wright in Encycl. brit. l. l. codices enumeravit hos: Cod. Vat. XC (Catal. II, 487) Nro. 13, 15, 17, 18; Cod. Vat. XCI (Catal. II, 491) Nro. 12, 14, 16, 17; Cod. Sachau Berolin. 64, 10.

2) Baethgen Fragmente syrischer und arabischer Historiker in Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes Vol. VIII, 3. Lipsiae 1884.

3) Thesaurus Arabico-Syro-Latinus Romae 1636. Nuper Lagardius glossarium litteris hebraicis Syriaca reddens secunda vice expressit in Praetermissorum libris II, 1879. — Ceterum Thomae editionem multis scatere mendis, inde exortis, quod ordo columnarum in imprimendo turbatus est, Moellerus Gothanus docuit in dissertatione, cui inscripsit: Ueber den syrischen Nomenclator des Thomas a Novaria. Eine Abhandlung der Engelhardt-Reyher'schen Buchdruckerei zugeeignet von Dr. J. H. Möller Gotha 1840.

adjuturus glossarium compilavit, cujus ope et epistolae et allocutiones possent componi. Ultimo denique capite vocum significatione diversarum scriptura similium (ܕܡܫܬܚܠܦܢ) post priorum grammaticorum conatus amplam collectionem exhibuit. In recensendis verbis (Cap. XXVIII) Imperativos loco Perfectorum enumerat eorumque flexionem et aspirationem dissertatione grammatica explicat, quia eorum usus sit frequentissimus, atque reliquae formae ab Imperativo facili negotio possint derivari [1]), ita ut et hac in re usus practici maxime habuerit rationem. Simplicissima denique et solis discipulis destinata est ejus grammatica, de qua mox agendum.

Cum hoc opusculo vero conjungendum est Rete punctorum Josephi Bar Malkon, episcopi Maridinensis, quod cum Eliae grammatica saepissime ad litteram convenit, Gottheil Elias p. 38*, et quod Londini in Cod. Mus. Britt. 25876 servatum est (Wright Cat. III 1177 Nro. 8) et Romae in codice Ecchellensi 27 (Ass. B. O. III, I 308). Versatur enim totum fere opus in accentibus et punctis, uti et Eliae grammatica. Josephum hunc Bar Malkon eundem esse censet Martinus [2]) qui dicitur Jesujab bar Malkon,

---

1) Dicit ينبغى ان تعلم ان . . . فعل الامر انما اقتصر على ذكره دون باقى الافعال الانواع الاخر لكونه يستعمل كثيرا دون غيره وقد يمكن ان تستنبط منه ذو الفطنة الودعية باقى الافعال الانواع الاخر.

2) Martin De la métrique chez les Syriens p. 70. Sed esten Josephus idem quod Josujab, an mutavit nomen quum ad sedem Metropolitae Nisibeni eveheretur, qui antea fuit Episcopus Maridinensis? Assemanius in notis ad Ebedjesu catalogum p. 295 Rete punctorum non attribuit Jesujabo Bar Malkon, neque locum Severi Martinus recte interpretatus est. Legitur enim in omnibus Codicibus Pluralis vocis ܕܢܨܝܒܢܐ etiam in iis, qui ܕܢܨܝܒܝܢ exhibent, quod metro vetatur. Itaque locus, quem edidi p. ܡܘ l. 10 non potest reddi: Quant au Filet des Points du Nisibite (Bar Malkon) sed potius: Rete Punctorum Nisibenorum, i. e. apud Nisibenos usitatorum. Ceterum re vera l. l. laudato Jacobus Tecritensis, opusculum nostrum respexit. Wrightius (Encyclop. Brit. Syriac Litt. p. 852) Martino assentitur, provocans ad notam codicis Mus. brit. Add. 25, 867 in ipsius Catalogo p. 1178 edita, ubi legitur: ܫܠܡ ܡܐܡܪܐ ܕܒܠܠ ܢܘܩܙܐ. ܕܥܒܕ ܠܡܪܝ ܝܫܘܥܝܗܒ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܡܪܕܐ. ܕܡܬܟܢܐ ܒܪ ܡܠܟܘܢ. ܗܘ ܕܗܘܐ ܡܝܛܪܦܘܠܝܛܐ ܕܢܨܝܒܝܢ. Quodsi rectum est, Bar Malcon esset idem qui Jesujahb Nisibenus. Locum ex Rete punctorum p. ܡܘ l. 10 Wrightius legi jubet ܕܢܨܝܒܝܢ, quod vertit „episcopus Nisibenorum". At obstat metrum.

inter cujus opera quaestiones grammaticae enumerantur, quod in medio relinquimus, hoc contenti, ut statuamus, tractatum hunc versibus conscriptum temporibus Eliam Nisibenum secutis tribuendum esse, iis scilicet quibus grammatici coeperunt discentium memoriae consulentes, res grammaticas versibus comprehendere, quo facilius possint edisci. Quod inter Syros Johannus Bar Zušbi et Barhebraeus Saec. XIII fecerunt, postquam apud Arabes Alḥariri † 516 Heg. et Ibn Malek † 672 Heg. grammaticam versibus composuerunt [1]). Bar Malkon, quum a Jacobo Tagritensi commemoretur, saeculo XII exeunti vel XIII tribuendus videtur.

In describenda hujus aevi grammatica Eliam secuturi sumus, cujus Grammaticam docte edidit et illustravit Ricardus Gottheil [2]). Addemus ea, quae ex aliis libris excerpsimus. Postquam de litteris disputavit loquitur de 'âϑwâϑâ mettẹzîšânyâϑâ i. e. de consonantibus, quae vocali instructae sunt, quarum apud Arabes tria genera esse dicit (a. i. u.) Syri occidentales quinque generibus utuntur, nos vero (Nestorianus loquitur) orientales in septem genera eas distribuimus. Quae sunt:

1) zẹqîφâϑâ i. e. vocali â instructae consonantes uti 'Åleφ et dâlaϑ vocis 'âdâm.

2) rẹβîṣâϑâ uti ḥ vocis ḥilmâ.

3) pẹϑîḥâϑâ uti š vocis šaφrâ.

4) hânên daqẹδâm rẹwîḥâϑâ sicut ' vocis 'o (ܐܘ) et k vocis 'arkona (ܐܪܟܘܢܐ).

5) hânên daqeδâm 'alîṣâϑâ sicut n vocis nurâ (ܢܘܪܐ) et š vocis šûrâ.

6) hânên daqẹδâm massẹqâϑâ uti ' vocis 'il (ܐܝܠ) et b vocis bil (ܒܝܠ).

7) hânên daqẹδâm ḥeβiṣâϑâ uti ' vocis 'iδâ et d vocis zadîqâ. 'Aliṣâϑâ et rẹwîḥâϑâ pertinent ad consonantem waw, massẹqâϑâ et ḥeβisâϑâ vero ad Yuδ. Cf. etiam Elias p. ܠܒ. Signum zẹqâφae dicitur šišlâ δalẹšel. Signum rẹβâsâ dicitur šišla δalẹϑaḥt. Gottheil p. ܝܛ, 12.

Facilius legeretur ܡܪܝܒܐ ܘܢܡܘܣܐ ܕܪܒܘܬܐ, at codices omnes habent Ribbui. — Jesujahb 1190 episcopus Nisibenus ordinatus intra annos 1226—1256 mortuus est. Barhebr. Chron. eccl. II 370[4] et Wright. l. l.

1) Hadji Chalfa VI, 110, I, 407.

2) ܬܪܓܡ ܡܟܣܠܐ ܕܡܪܝܘܣ A treatise on Syriac Grammar by Mar Elia of Sobha Berolini 1887.

Quo cum catalogo vocalium non convenit Josepho bar Malkon[1]), qui vocalis *i* non duo sed tria genera distinxit. Dicit enim octo esse signa vocalium (nuqze *δ*ęzauϑå) 1 zęqå*φ*å, 2 pę*ϑ*åhå, 3 ܙܠܡܐ ܕܦܫܝܩ zelâmå *δ*apęšîq, 4 ܙܠܡܐ ܕܩܫܝܐ zęlåmå *δ*aqęše, 5 rę*β*åså, 6 ręwåḥå, 7 ḥę*β*åṣå, 8 'assåqå.

De zęqå*φ*å, pę*ϑ*åhå et ḥę*β*åså (î) nihil monendum est, nec de ręwåḥå, quod est o (ܘ̇), aliquid addendum videtur. Verum rę*β*åṣå apud Josephum est u (ܘ̣), quod Elias appellavit daqę*δ*åm 'alîṣå*ϑ*å. Itaque ܘ̣ in ܟܘܪܗ est rę*β*åṣå, sed ܘ̇ in ܟܘ̇ܠ est rewåḥå.

Quae de vocali *i* censet, ita se habent: Si duo (puncta) infra in ordine (ponuntur), est zęlåmå pęšîqå[2]) ex. c. ܐܪ̈ܝܐ, contra exemplum zęlåmae *δ*aqęše est ܐܪܝܐ, exemplum 'assåqae vero ܚܝܒ, quae vocalis etiam dicitur ܦܬܝܟܘܬܐ.

Ex hoc doctorum de vocali *i* dissensu explicatur confusio scribarum, qui varios sonos hujus vocalis non bene distinguunt. Cf. Grammatica mea p. 30, 2.

Pergit Elias Nisibenus exponere discrimen inter consonantes radicales (gensånåyå*ϑ*å) et serviles (mettausę*φ*ånyå*ϑ*å). Inter has quaedam sunt ex consuetudine additae, quarum duo genera distinxit, eas scilicet quae in universum solent addi ab omnibus (gawwånåyå*ϑ*å), et eas quae in sacra scriptura specialiter addi solent (îḥi*δ*åyå*ϑ*å)[3]). Alterum genus efficitur consonante y, quae secundum mentem et consuetudinem antiquorum scribi solet in ܐܬܡܠܝ, ܐܬܡܠܝܢ, ܡܫܡܠ, ܪܒܘܥ, ܐܬܦܪܩ. Quae vero de altero genere dixit hoc loco transcribenda videntur: Cod. M. Brit. Add. 25876 fol. 7a

ܡܬܘܣܦܢܝܬܐ ܕܝ ܡܢ ܟܬܒܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܒܪܢܫܐ ܟܠܗ
ܟܠܗܘܢ ܕܒܝܬܗ ܡܬܘܣܦܢ. ܐܝܟ ܗܕܐ ܘܗܘ ܕܒܢܝ̈ܟܝ[4]) ܘܒܢܝ̈ܟܝ:

---

1) Cod. Mus. Britt. Add. 25876 fol. 278a.

2) Textus: ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܠܝܢ ܒܡܫܘܚܬܐ ܙܠܡܐ ܦܫܝܩܐ ܗܘ. Deinde de assâqâ dicit ܘܠܐ ܒܠܚܘܕ ܦܫܝܩܐ ܗܘ ܗܘ ܡܛܠ ܗܘ ܐܣܩܐ ܗܘ܀ Deinde fol. 278b addit: ܘܐܣܩܐ ܬܘܒ ܡܬܩܪܐ ܦܫܝܩ ܒܫܡܐ ܐܚܪܢܐ.

3) Elias ed. Gottheil p. ܝܛ, l. 11.

4) Gottheilii editio praebet ܕܒܢܝܟܝ ܣܓܝ et ܐܒܢܝ ܣܓܝ, quibus addit exemplum tertium ܩܢܝ ܣܓܝ.

ܗܢܝ ܕܟܬܒܐ ܕܪ̈ܘܙܐ ܡܛܠ ܒܠܫܢܗ (1ܡܬܦܫܩܝܢ: ܠܦܘܬ ܚܒܪ
ܕܡܦܫܩܢܐ ܒܢ̈ܝ ܦܠܣܛܝܢܐ: ܗܢܘ ܕܝܠܗ ܠܡܠܦ̈ܢܐ ܗܘܝܐ ܠܠܫܢܐ
ܡܦܫܩܢܐ (2 ܕܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܠܚܢܢ ܘܚܢܢ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܩ̈ܠܐ. ܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܠܡܐܠܦ ܡܢ ܟܬ̈ܒܐ ܥܬܝ̈ܩܐ ܕܡܠܦ̈ܢܐ ܥܒܪ̈ܝܐ: (3ܐܝܠܝܢ ܕܒܠܫܢܐ ܣܘܪܝܝܐ
ܦܠܣܛܝܢܝܐ ܡܡܠܠܝܢ ܘܟܬܒܝܢ. Palaestinenses igitur doctores sacram scripturam syriace enarrasse putavit Elias, qui quum ḥ et n vocis ḥenan distincte pronuntiare solerent (ita enim taβzin vertendum videtur cf. supra p. 106, 25, ubi de pronuntiatione mutarum dura adhibetur[4])) hasce consonantes etiam scripserint, quod ex antiquis codicibus doctorum hebraeorum cognosci posset, qui dialecto syriaca et quidem palaestinensi utebantur loquentes et scribentes. Sane locus omni numero memorabilis! Primum enim de origine versionis Syriacae librorum sacrorum opinionem profert reliquis Syris inauditam[5]), qui nihil nisi fabulas aniles de interpretatione Scripturae venditant, deinde codicum testimonium in censum vocat, qua in re dubium non est, quin Saec. XI ineunte codices exstiterint longe antiquiores, quam ii quibus nostra gaudet aetas. In eo vero certe errat Elias, quod solis Scripturae sacrae codicibus scriptionem vocis ḥenan post participia tribuit, quae et in codicibus Edessenis antiquissimis (Eusebianae historiae ecclesiasticae codicem dico Petropolitanum anno 462 exaratum) usu venit, et in Talmude hierosolymitano vice versa non adhibetur. De dialecto syro-palaestinensi sive hierosolymitana Elias non agit, nam quod dixit ad antiquissimos librorum sacrorum interpretes referendum est. Potestne cogitari de Targumistis, quorum labores Syriaci veteris Testamenti interpretes adhibuerint?

Pergit deinde disserere de Jacobo Edesseno, qui eo consilio ܚܢܝ ܡܢܝ pro ܡܢܝܢ scribendum esse docuerit, ut distinguatur a

---

1) Gottheil ܡܬܦܫܩܝܢ.

2) Gottheil ܟܕ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ.

3) Gottheil ܐܝܠܝܢ ܗܘܘ ܕܒܠܫܢܐ ܦܠܣܛܝܢܝܐ omisso ܣܘܪܝܝܐ et ܘ.

4) De litteris pronuntiandis quidem at non necessario scribendis adhibetur təβaʒ a Severo p. ܟ̣ l. 9.

5) Repeto locum Theodori Mopsuesteni, quem in libro meo, cui inscripsi Die Prophetie des Joel und ihre Ausleger Halle 1879 p. 125 primus indicavi. Dicit enim ille Syrorum adversarius: ἡρμήνευται δὲ ταῦτα εἰς τὴν Σύρων (γλῶσσαν) παρ' ὅτου δήποτε, οὐδὲ γὰρ ἔγνωσται μέχρι τῆς σήμερον, ὅστις ποτὲ οὗτός ἐστιν. Quodsi Eliae opinio recta est, argumentum iis praebet, qui Christianis e Judaeis ad fidem conversis originem Interpretationis simplicis attribuunt.

nomine ܩܽܘܫܳܝ et a verbo ܩܰܫܝ, quam Jacobi opinonem et Severus in editione nostra p. ܩ l. 8, ܩܝ l. 6 recensuit. Ipse Elias hanc sententiam respuit. Cf. supra p. 47, 7.

Sequitur in grammatica Eliae dissertatio de ܡܦܩܬܐ, casibus, i. e. de particulis ܒܕܘܠ, de quibus Severus egit p. ܝ l. 6. Vocalismus harum particularum earumque vis aspirandi et indurandi discipulis Clericorum admodum difficilis videtur fuisse, nam et in Codicibus Masorethicis separatim de iis agitur (Wright Catal. I, 105). Fuse de iis agens Elias sub finem addit, esse in Scriptura voces aliquas, quae legem generalem non sequantur. Sunt vero voces hae ܒܡܫܘܚ, ܚܕܘܪܐ, ܦܬܐܐ[1], ܚܕܘܪܬܐ, ܕܢܓܡܐ, quae cur a lege recedant, in aprico esse confirmat. Legendum esse docet ܕܒܡܫܘܚ, ܦܠܒܡܫܘܚ, ܒܚܕܘܪܐ, ܕܚܕܘܪܐ, ܦܚܕܘܪܐ, ܕܚܕܘܪܬܐ, ܠܚܕܘܪܬܐ, ܒܚܕܘܪܬܐ, ܕܦܬܐܐ, ܠܦܬܐܐ, ܦܦܬܐܐ, ܒܕܢܓܡܐ, ܦܕܢܓܡܐ, ܠܕܢܓܡܐ. Quanta vero diligentia Syri, Rabbinorum quasi aemuli, ad has res adtenderint, docet ultima Eliae observatio, qua tradit u n o l o c o in Scriptura ab hac lege esse recedendum Hos. 12, 2. Verba rabbinica micrologia digna haec sunt: [ܕܡܫܐ ܕܢܓܡܐ] ܕܠܗ ܕܡܢܡ ܠܡܦܩܬܐ ܦܠܣܝܢ ܐܠܐ ܠܝ ܚܣܝܐ ܕܡܢ: ܕܟܢ ܡܦܠܣܝܢ ܠܡܦܩܬܐ ܕܡܢܡ ܕܠܗ. ܘܐܠܗܘ ܒܡܣܐ (ܕܐܪܒܥܝܐ[2] ܕܗܘܦܟܐ ܘܐܠܗܘܗܝ ܦܠܓܐ ܗܘܐ ܗܘܝܐ (ܘܕܢܓܡܐ[3] ܒܝܡ ܐܪܬܐ ܕܒܪܗ ܕܝ ܡܠܐ ܗܘ (ܕܡܢܡ[4] ܕܢܓܡܐ܀

Hanc micrologiam in grammatico observantes non mirabimur, lectores eorumque magistros, Syris maqrẹyâne dictos, in adnotationibus masorethicis minima quaeque curare, qui jubent, quae littera non sit proferenda, (ܟܬܒ) et quae sit vocali instruenda (ܗܘܝܐ), quae sine vocali legenda (ܠܐ ܗܘܝܐ) Wright Cat. I 103 sq.

---

1) Ceterum cum ܡܐܐ et ܦܐܐ proferri debuisset, quia ܦܬܐܐܗܘ legitur. Martin Journ. as. 1869 Oct. p. 247. 2) Gottheil ܕܐܪܒܥ. 3) Gottheil ܘܕܢܓܡܐ male. 4) Gottheil ܕܡܢܡ ܕܠܗ ܕܕܢܓܡܐ.

Quum vocalismus particularum ܒܘܟܠ aspirationem sequentium bgdktp afficiat, Josephus bar Malkon earum naturam in eo capite describit, quo de punctis rukâχa et qušâya agit, quae apud Eliam capite speciali tractantur. Ex quo haec notanda videntur: Fol. 10 a = Gottheil p. ܦ l. 13.

1) Taw quiescens ante ϑ vel δ positum post particulas ܒܘܟܠ indurescit. Itaque legendum est ܘܬܕܘܢ, ܘܬܕܘܢ, ܠܬܕܥܐ, ܘܬܬܘܒ. Exempla eadem sunt quae et Severus p. ܦܒ l. 5 protulit.

Taw motum vero adspiratur ܘܬܕܡܘܪܬܐ.

2) Dâleϑ relativi post conjunctionem wa, sive aliam Particulam ex ܒܘܟܠ positum, si sequitur ܕ vel ܬ indurescit, itaque ܘܕܕܡܐ = wadeδâme, ܘܕܬܕܥܘܢ = wadeϑedeʔon. Eadem exempla habet Severus p. ܦܒ l. 11.

Si vero prima vocis littera ܕ vel ܬ est quiescens, post Daleϑ relativi ponitur rukâχâ: ܘܕܬܘܬܐ = weδaϑewâϑâ, ܘܕܬܝܒܘܬܐ = weδaϑeyaβûϑa, ܘܕܕܝܨܐ = weδaδeyâṣâ. Cf. Severum p. ܦܒ l. 14.

Quae hic Elias docet latius patent, neque restringenda sunt ad voces a *d* et *t* incipientes, totam igitur legem euphonicam non perspexit, de qua vide Grammaticam meam I p. 70.

3) Accuratius de ܬ primae personae agendum est, de cujus aspiratione in varias sententias abierunt doctores, qui analogia fallaci pellecti legem orthoepicam fundamentalem corruperunt. Docet enim Elias fol. 12 a ante suffixa positum ܬ primae personae masculinae (sic!) esse durum, ita ut legi debeat ܒܪܟܬܟ bareχtâχ, ܡܫܚܬܗ meš̌ahteh. Si vero ante ܬ est vocalis î, aspirandum est ϑ, quemadmodum legitur ܣܢܝܬܟ seniϑâχ, ܣܢܝܬܗ seniϑeh.

Quibus expositis ita pergit: [1]) ܣܘܒܢ ܕܝܢ ܐܝܟܢܐ ܒܟܬܒܐ ܕܢܘܩܙܐ ܡܠܟܐ. ܕܒܠܚܘܕ ܬܐܠ ܕܗܘܐ ܦܪܘܩܐ [ܡܬܚܫܠ] ܡܬܐܡܪܐ ܘܗܝ [2]) ܘܕܬܐܡܪܢ. ܘܒܫܪܪܐ ܕܡܫܘܚܐ ܠܐܡܪܐ ܗܘ ܗܘܐ ܡܕܝܪ. ܒܗܘ ܕܡܬܠ

1) Gottheil p. ܦܒ, 15.

2) Cod. ܬܐܡܪܢ: deinde Gottheil ܡܫܘܚܐ ܘܒܫܪܪܐ male.

ܕܐܡܪܝܢ. ܕܟܝܠ. ܘܦܩܕܬ. ܘܦܩܝܕܬ ܘܦܩܝܕܬ ܡܬܬܟܢܢ ܠܗܘ. ܘܗܢܘܢ ܕܐܦ ܒܗܘ ܐܘܦܩܕܬ ܡܬܬܟܠܢ ܬܬܡܪ. ܐܝܟܐ ܕܐܦ ܠܗ ܕܦܬܓܡܐ ܐ̄ܚܪܢ. ܠܦܘܬ ܕܡܬܐܡܪܐ ܒܗ ܡܠܬܐ ܐ̄ܚܪܬܐ: (ܘܗܘܟܢܐ[1] ܗܘܐ ܕܐܬܐ ܒܗܕܐ ܐ̄ܚܪܢܝܬܐ܀ ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܩܠܝܠ ܢܡܣܘܢ (ܕܬܬܡܪ[2] ܠܗ ܕܡܬܬܟܠ ܕܗܒ ܦܬܓܡܐ ܡܛܠ ܕܟܬܝܒ. (ܘܐܦ[3] ܩܢܘܢܐ ܡܕܡ ܕܬܬܪܨ. ܐܝܟܐ ܕܬܦܬܚ ܠܗܘܦܩܕܬܗ ܕܡܬܐܡܪ ܒܗܘ: ܡܢ ܠܗܘܦܩܕܢܗ ܢܦܬܠܬܐ [ܢܦܬܠܬܐ Cod.]. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܦܩܕܬܗ ܐܢܐ. ܡܢ (ܘܦܩܕܬܗ[4] ܗܝ. ܘܫܩܠܬܗ ܡܢ ܫܩܠܬܗ. ܘܢܣܒܬܗ ܡܢ ܢܣܒܬܗ. Patet in ultimis exemplis formas qušâyâ instructas ad primam personam esse referendas ܩܒܠܬܗ, ܫܩܠܬܗ, ܢܣܒܬܗ sunt a c c e p i e u m, p o r t a v i e u m, s u m s i e u m, e contrario formae nullo signo distinctae re vera ornandae sunt rukâχâ ܩܒܠܬܗ, ܫܩܠܬܗ, ܢܣܒܬܗ a c c e p i t i l l a e u m cet. Hanc rei condicionem etiam Josephus bar Malkon tradit versibus hisce: fol. 285b—287

ܘܗܘ ܕܠܗ (ܕܢܣܒܐ[5] ܠܡܠܬܐ ܒܢܝܫܗ ܠܬܠܬܐ ܐܢܬܝ܀
(ܐܘ[6] ܐܢܬ ܗܝ ܕܢܣܒܬܝܗ (sic) ܘܐܡܪܝ ܡܬܬܟܢܝ܀
ܐܘ ܠܬܠܬܐ (ܫܩܠ[7] ܗܝ ܕܦܬܓܡܐ ܕܐܬܝ ܒܩܠܐ ܡܩܝܡܝ܀
(ܐܘ[8] ܠܬܠܬܐ ܫܩܠ ܗܘܐ ܕܦܬܓܡܐ ܡܕܡ ܘܐܢܬܬ ܐܬܝ܀

---

1) Gottheil ܗܟܢܐ ܗܘ.

2) Gottheil ܡܬܬܡܪܐ male.

3) Gottheil ܘܐܦ ܡܢܘܢܐ.

4) Hoc in exemplo Taw falso habet qušâyâ, quod delendum est. Secundum regulam propositam potius rukâχâ ponendum est, tertia enim persona feminini indicatur.

5) Gottheil p. 25*, 20 ܢܣܒܐ, deinde ܐܢܬܝ ܬܠܬ male.

6) Gottheil om. ܐܘ; deinde ܘܐܡܪܢܢ pro ܘܐܡܪܝ.

7) Gottheil ܫܩܠ ܬܘܒ, obstat metrum.

8) Gottheil ܐܘ ܠܬܠܬܐ, deinde ܕܦܩܕ ܦܬܓܡܐ, cui favet metrum.

ܘܐܠ [1] ܠܗܘܐ ܠܗ̇ ܒܣܪܬܐ ܕܡܠܬܐ ܡܢܗ ܘܦܓܥܬܐ.

ܘܐܠ ܡܬܩܪܝܐ ܦܩܘܕ ܐܠܐ ܠܗܘܢ ܦܩܘܕܬܐ܀ [id est post ܒ]

ܘܗܘܠܟ ܐܠܝܐ ܕܢܦܩܢ ܦܪܘܫܘܬܗܘܢ ܝܕܝܥ [2] ܦܪܘܫܬܗ܂

[3] ܦܩܕܬ ܪ̈ܘܚܢ ܢܦܩܬܘܢ ܐܘܟܝܠܬܗ ܡܢܝܢܗ܀

Hic quoque in exemplis, quae edita sunt uti in codice leguntur, confusio est, verum leges perspicuae proponuntur: 1 Taw secundae personae semper habet qušäyâ, 2 Taw feminini tertiae personae semper habet rukâχâ, 3 Taw primae personae post consonantes, *a* sine suffixis habet rukâχâ, *b* cum suffixis habet qušaya, 4 Taw primae personae cum Suff. post î (ܠܗܘܢ ܡܫܡܫܬܐ) habet rukâχa.

Etiam Severus hanc rem tractavit, utramque proponens opinionem p. ܟܗ l. 5 sqq.

4) Sub finem monendum est de triplici ܦ. Est enim 1 ܦ cum rukâχâ ut in ܢܦܫܐ, ܢܦܠܬܐ, ܢܦܠ, 2 ܦ paullulum et molliter induratum et (ܡܠܠ ܡܩܦܩܦܬܐ ܘܡܥܒܕܢܘܬܐ) uti in ܦܪܝܐ, ܦܬܘܪܐ, ܦܠܛܘܣܐ, quod genus ܦܫܝܛܬܐ ܦ appellat Bar Malkon, 3 est ܦ valde durum, uti in ܐܦܘܢ, ܣܦܪܐ[4]), ܦܪܕܣܐ, cujus exempla apud Josephum bar Malkon sunt ܐܦܘܢ . ܦܪܕܣܐ . ܦܣܛܐ, qui hoc genus appellat ܩܫܝܬܐ. Ad hosce sonos distinguendos solam experientiam neque regulas valere ipse addit:

ܘܠܟܠ ܗܠܝܢ ܠܐܘܗܝ [5] ܕܒܪ ܡܢ ܝܕܥܬܐ ܒܡܦܠܐ.

Quae de ejus aspiratione leguntur apud Eliam haec sunt:

1) Nunquam ab initio neque in fine vocis ܦ est ܡܪܟܟܬܐ.

2) Post particulas ܒܝܘ eodem modo ܦ nunquam est ܡܪܟܟܬܐ nisi in paucis locis [6]), uti Exod. 20, 25 ܒܦܣܝܠܬܐ.

1) Gottheil ܐܠܐ ܠܗܘܐ ܐܣܝܪܬܐ ܕܡܠܬܐ.

2) Gottheil in libro Mspt legit ܦܪܘܫܬܗ.

3) Gottheil ܦܩܕܬ ܪ̈ܘܚܢ ܡܢܩܒܬܗ ܐܘ ܒܐܝܠܬܗ ܡܢܝܢܗ.

4) Gotth. ܣܦܝܪܐ Seraphi (cf. p. 122, 8), quocum convenit Severus p. ܟܘ l. 18.

5) Gottheil p. 26*, 8: ܘܐܠܗܘܐ ܕܝܠܦܢܘܬܐ ܒܡܦܠܐ.

6) Legitur in codice ܐܠܐ ܐܢ ܒܪܟܟܬܐ ܕܩܠܝܠܐ, sed ܕܩܠܝܠܬܐ legendum esse putavi, quod re vera apud Gottheil ܟܗ l. 6 exstat.

3) Ubi ܦ est tertia radicalis, ante omnia suffixa personalia nunquam est ܡܪܟܟܬܐ sed semper dura in omnibus conjugationibus.

4) Nullum ܦ, quod vocali instruitur, est ܡܪܟܟܬܐ, sed ܦ sine vocali est ܡܪܟܟܬܐ.

5) Omne ܦ vocali instructum est durum et quidem aut molliter durum aut valde durum.

Quae sub 4 et 5 diximus ita expressit Elias: ܘܐܦܢ ܠܟܠܗ ܕܟܠܗ ܦܐ ܡܪܟܟܬܐ ܐܠܐ ܩܫܝܬܐ. ܘܟܠܗ ܦܐ ܡܫܬܘܫܠܬܐ [1] ܐܠܐ ܡܩܫܝܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܐܘ ܡܫܬܐܠܬܐ, quae verba Severus p. ܟܛ l. 22, exscripsit, ubi cum Codice B secundum textum Eliae ܐܘ delendum est. Sed quamvis hi grammatici admodum severe hanc legem inculcent, Masorethae tamen ab ea recedunt, uti exempli causa ad textum ܟܢ̈ܫ ܦܫܪ in margine adnotant ܠܐ ܬܬܩܫܐ ܦ. Wright Cat. 104. En quam incerta et sibi opposita omnia in hac materia masorethica!

Sub finem deinde locum puncti in ܦ aspirato et in ܦ duro indicat et pergit: ܘܐܝܬ ܕܦܐ ܡܩܫܝܬܐ ܐܬܘܬܗܝܢ ܠܬܚܬ ܢܘܩܙܐ ܕܡܬܐܡܢܝܢ ܠܟܠ ܡܢܗ, quae verba in Severi textu l. l. desunt, quod ideo factum est, quia usus duplicis hujus puncti non ab omnibus recipiebatur, quum multi ܦ, ܦ et ܦ distinxerint, quod et Severus fecit.

Paucis verbis postquam tria haec ܦ distinxit, totam rem comprehendit Josephus bar Malkon:

ܘܠܐ ܡܪܟܟܝܢ ܠܗ ܠܦܐ ܕܒܝܬ ܐܝܟ ܕܒܠܐ. [ܟܬܝܒܬܐ]
ܐܠܐ ܒܝܬ ܐܝܟ [2] ܟܘܫܒܬܐ ܗܘܝܢ ܠܗ ܩܫܝܢ.
[3] ܘܠܐ ܡܩܫܝܢ ܠܗ ܠܦܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܒܥܠܡܝܢ ܩܛܠܝ.
ܘܠܐ ܡܫܚܠܦܝܢ ܠܗ ܦܢ̈ܐ ܕܡܬܬܩܢܝܢ.
ܘܦܐ ܡܪܟܟܬܐ ܡܢ ܟܠ ܦܢܝܬܐ [4] ܗܘܬ ܡܠܬܐ.
ܘܠܐ ܡܬܬܪܝܨܐ ܦܫܝܛܬܐ ܡܬܐܡܪܐ ܐܘ ܡܫܬܐܠܬܐ.

1) Gottheil ordine inverso ܡܩܫܝܬܐ ܐܠܐ ܡܫܬܘܫܠܬܐ. 2) Gottheil ܕܦܣܠܬܐ male, cf. Exod. 20, 25. 3) Itaque legas ܡܩܫܐ, ܩܫܐ cet. Lex postulat ܐܟܕ cf. Gram. mea I p. 65 inf. 4) Gottheil ܗܘܬ ܠܗ ܡܠܬܐ metro postulante.

Quod de ܦܣܝܠܬܐ dicit ex notis masorethicis ad Exod. 20, 25 desumtum est, verum alii hanc pronuntiationem, quam et paucis aliis locis adhibendam esse Severus p. ܟܓ l. 21 docuit, non acceperunt, nam Barhebraeus Gram. metr. 335 contrarium commendat. Cf. Grammaticam meam p. 75. De triplici ܦ cf. Jacobum Edessenum p. 55. — Quod versu 3 docet gravissimum est.

Hic si magistrorum masorethicorum de ܦ altercationem habemus, alii et tria genera consonantis ܓ distinxerunt, et in voce ܓܐܝܘܣ id pronuntiationis genus durum adhibendum esse jubent, quod responderet ܦ durissimo in voce ܦܪܡܐ scil. *C*ajuș. Sed haec lex Codici Jacobitico (Wright Catal. I, 111) debetur, et unius scholae usum inculcat, a quo aliae recedebant. Qua ex re intellegitur, hujusmodi minutias orthoepicas re vera ad grammaticam linguae syriacae non pertinere, sed scholarcharum tantum elegantias, ne dicam artificia, in iis esse quaerendas.

Sequitur apud Eliam caput de litteris occultandis, quod et apud Severum sequitur quaestionem de aspiratione. Inter utrumque prorsus convenit, nisi quod Severus quaedam addidit, ita ut singula recensenda non sint, nam qui legit Severum etiam Eliam legit. Quae p. ܦܗ Nota [3]), [4]) emendata sunt, ita apud Eliam habentur, uti scripsi, quod eam ab causam adnotavi, ut lectores etiam ab hac parte intellegant, Severi codices esse pessimos, ac non sine emendationibus edendos. — Neque etiam Josephi bar Malkon ratio est habendi, apud quem nihil me invenisse memini, quod non etiam apud Severum habeatur. Unum hoc vero ad confirmandum praeceptum Severi de puncto inferiore, quod vocalem abesse indicat p. ܡܒ l. 5, afferendum videtur, quod apud Josephum legitur hunc in modum:

ܐܠܐ ܐܡܝܢ. ܟܠ ܢܘܩܙܐ ܕܡܫܠܡܐ.

ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܫܠܡܐ ܚܕ ܗܘ ܘܪܘܟܟܗ ܕܚܝܠܐ.

ܠܚܝܬ ܡܢ ܐܬܘܬ ܕܠܐ ܡܬܐܡܪܢ ܐܝܟ ܥܡ ܕܡܫܟܚ܀

Itaque inter varia puncta, de quibus agere instituit fol. 289 a, a quo quidem argumento paullulum evagatur res admiscens, quae illuc non pertinent [1]), recenset etiam:

1) Hoc enim loco agit, 1 de litteris radicalibus et servilibus = Elias p 10 et Severus p. 12, 17. — 2 de litteris scriptis quidem sed non legendis, uti Olaf in ܚܢܐ, ܙܘܙܐ, quae ܡܒܛܠܢܐ dicuntur, = Elias p. ܟܓ, 6, Severus

Genus octavum: De punctis quietis. Hic vero, qui quieti (destinatus) est, unus est et locus ejus descendit [est] sub litteras non motas, uti (sub) ܫ vocis ܡܫܡܥܐ.

Usum hunc puncti inferioris in ipsorum codicum scriptura observatum primus docui in Grammatica mea p. 85. Fuere qui rem negaverint, jam auribus percipere possunt, quae oculi non perceperunt, indociles hac in re Herodoti discipuli, dicentis: *ὦτα τυγχάνει ἀνθρώποισι ἀπιστότερα εἶναι ὀφθαλμῶν.*

Sequuntur apud Eliam p. ܩ regulae orthoepicae de mutata propter varias concurrentes consonantium pronuntiatione. Idem etiam Josephus bar Malkon tradidit, ita ut utriusque grammatici leges conjunctim possint proponi, quae redeunt ad Jacobi Edesseni doctrinam p. 54 explicatam:

1) ܕ sine vocali ante ܣ et ܨ proferendum est tanquam ܛ.

Exempla: ܕܣܝܪ, ܕܨܠܘܬ, ܕܨܒ, ܚܕܨܘܬܐ.

2) ܛ sine vocali ante consonantem vocali et qušâya instructum legitur tanquam ܕ. Exempla: ܢܛܒܐ, ܐܛܟܐ, ܢܛܟܐ, ܢܛܦܘܪ, ܡܛܒܛܢܘܬܐ, ܢܛܒܬ al.

3) ܬ sine vocali ante ܫ legitur tanquam ܛ. Exempla: ܡܬܫܬܐ, ܢܬܫܡܥ, ܡܬܫܡܥܢܬ[1].

4) ܦ sine vocali ante consonantem vocali et qušâyâ instructum legitur tanquam ܒ. Exempla: ܢܦܩܐ, ܐܦܩܕܬܘܢ, ܦܦܩܘܢ.

---

p. 24, 4, — 3 de litteris non scriptis sed legendis, ut Olaf ab initio vocabulorum ܒܪܟ, ܫܡܐ = Elias p. ܟ, 14, Severus p. 24, 15, — de litteris scriptis at non pronuntiandis, ut Olaf in ܐܢܫܐܬ, ܟܐܦܐ. quod a doctrina de furto ablatis (ܡܬܓܢܒܢ) male distinguitur, — 5 de servilibus i. e. ܡܫܬܡܫܢܝܬܐ. — Sequuntur observationes de litteris occultandis (ܡܬܛܫܝܢܬܐ) ut ܡܕܡ, ܢܢ, ܪܪ, ܬܬ, ܬܪ, ܛܬ, ܗ in ܢܗܒ, ܠ in ܐܠܐ, de quibus cf. Elias p. ܩܗ, Severus p. 24, 21.

1) Inversa ratione Hebraei הצטרך scribunt, et Syri ܐܙܕܒܢ.

5) ܕ durum sine vocali ante ܬ cum vocali legitur tamquam ܛ. Exempla: ܦܪܘܕܬܐ, ܦܩܘܕܬܐ [1]).

6) ܛ sine vocali ante ܦ medium cum qušāyâ, quale est in voce ܟܐܦܐ, cf. p. 118, legitur tamquam ܕ. Exempla: ܢܚܛܦܘܢ, ܩܛܦܬܐ.

7) ܨ ante ܦ cum vocali legitur tamquam ܣ. Exempla: ܐܨܛܦܢܐ, ܡܨܦܢܐ, ܐܨܛܦܝܘܗܝ, ܐܨܛܦܝ, ܢܨܦܘܢ.

8) ܫ ante ܦ cum qušâyâ forti, quale est in ܐܦܐ, legitur tamquam ܓ̰. Exempla: ܫܦܝܪܐ, ܢܦܫܐ ܫܦܝܪ. Hunc vero usum Josephus non agnoscit, qui non ܓ̰ sed ܐ pronuntiari docet in ܢܦܫܐ ܫܦܝܪ et in ܒܫܦܝܪܐ. Alium dissensum vide in adnt. [1]).

9) ܠ sine vocali at cum rukâχâ ante ܦ cum qusâyâ legitur tamquam ܒ. Exempla: ܐܠܦܬܐ, ܩܠܦܬܐ.

10) ܚ ante consonantem vocali et qušâyâ instructum profertur

1) In codice Bar Malconis exempla scripta sunt: ܦܪܘܕܬܐ, ܦܩܘܕܬܐ, et hoc Dolaϑ in Taw durum esse mutandum docetur. En Grammaticorum consensum! In Elia Gottheil edidit exempla ita: ܦܪܘܕܬܬܐ, ܦܩܘܕܬܬܐ, ܡܦܩܘܕܬܬܐ, quamvis codices B et C ܬ in vocibus omittant. Jam apparet, lectiones a Gottheilio propositas ex confusione duarum doctrinarum processisse, alii enim volebant ܦܪܘܕܬܐ, alii ܦܪܘܕܛܐ, unde omnium votis satisfaciens scriba fecit ܦܪܘܕܬܛܐ, et sic in reliquis exemplis, quod insulsum.

ut ܓ (ܐܝܟ ܓܡܠ ܕܐܪܡܝܐ). Exempla: ܝܓ̰ܘܓ, ܝܓ̰ܝܓ, ܝܓ̰ܕܡ. Hinc explicatur nota marginalis masorethica (Wright Catal. I, 104), qua ܓ in vocibus ܢܓ̰ܕ et ܐܬܓ̰ܕܠ tamquam ܓ, hoc est ܓ, pronuntiari jubetur.

Sequitur apud Eliam doctrina de Ribui, quod Syri ܣܝܡ̈ܐ dicunt, et observationes generales de conjungendis vocalibus cum consonantibus, quae hoc loco omittendae videntur.

Ultimo loco denique de accentibus primariis zaugâ, taḥtâyâ, ʒellâyâ, pâsoqâ agit Elias, quod hic repetere, postquam p. 71 accentus tractavimus, superfluum censeo. Ea tamen quae de samkâ addidit, quia accentus hujus naturam inlustrant, quam p. 80 descripsimus, hoc loco proponimus:

ܐܝܟ ܣܘܡܟܐ ܘܦܘܪܫܐ ܡܫܡܠܝܢ ܠܐܣܘܪܗܘܢ ܕܨܒܝܢ. ܐܝܠܝܢ ܕܨܒܝ ܦܠܓܘܬܐ ܢܫܡܠܘܢ ܣܟܠ ܐܝܠܐ [1] ܦܣܘܩܐ ܡܫܬܡܥܢܐ ܟܢܝܫ ܣܘܡܟܐ ܠܦܘܪܫܐ. ܐܝܟ ܗܘ. ܐܒܪܗܡ ܐܘܠܕ ܠܐܝܣܚܩ. ܘܐܝܟ ܗܘ. ܕܐܢܬ ܝܠܝܕܬ ܠܟܠܗ܀ ܐܝܟ ܢܫܡܠܘܢ ܣܘܡܟܐ ܡܬܚܙܝܐ ܐܝܠܐ ܕܨܒܝ ܦܠܓܘܬܐ ܢܫܡܠܝ: ܘܦܘܪܫܐ ܠܡܐܡܪ ܦܠܓܘ̈ܬܐ ܐܘ ܒܡܠܝ̈. ܦܠܓܘܬܐ ܡܢܝܢܐ ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܣܘܡܟܐ: ܡܫܬܦܩܢ ܒܫܡܠܝܐ ܘܡܢܝܢܐ ܕܦܠܓܘ̈ܬܐ ܕܒܟܠܗܘ ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܦܘܪܫܐ. ܡܫܬܦܩܢ ܒܒܝܢܐ. ܘܒܣܘܟܠܐ ܕܟܠܗܘ ܣܘܟܠܐ ܢܫܬܡܥ ܦܣܘܩܐ. ܐܝܟ ܗܘ. ܒܪܫܝܬ ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܠܬܐ. ܐܫܬܟܚ ܓܝܪ ܦܠܓܘܬܐ ܦܠܓܘܬܐ ܡܢ ܟܠܗ ܐܡܪܬܐ [2] ܒܓܒܠܐ: ܟܡܐ ܕܡܫܬܠܡܐ ܘܫܡܥܬ ܢܩܒܐ. ܘܐܝܟ ܗܘ. ܒܪܝܬܐ. ܥܠܘ ܘܪܘܚܐ ܡܠܐ ܦܪܚܐ ܓܒܠ܆ ܘܐܦ ܐܢܫܐ ܒܪܘܚܐ ܕܒܗ ܩܝܘܡܐ. ܦܠܚܐ ܡܢ ܓܒܠܐ ܘܪܘܚܗ ܕܡܢܗ܀

Loci initium perspicuum est, samkâ est distinctio minor quam taḥtâyâ, quae enunciata duabus vocibus constantia in protasin et apodosin dispescit ܐܘ ܒܡܠܝ̈ ܠܐܝܣܚܩ vel ܝܠܝܕܬ ܠܟܠܗ. Quae porro dicuntur, cum regulis generalibus conveniunt, at haud perspicue

1) Gottheil edidit ܦܣܘܩܐ.

2) Ita codex, sed ܒܓܒܠܐ scribendum est. Sic et deinde ܕܡܘܪܝܐ restituendum est.

explicata sunt. Addo Eliam Patriacham (Tirhanensem) tradere, samkâ dictum esse ܟܪܘ̈ܟ ܕܪܡܐ ܠܡܣܝܡ ܕܣܝܡ ܠܫܘܡܠܐ ܘܡܢ ܣܡܟܐ ܕܠܡܠܐ fol. 170 b.

Reliquos accentus neque Elias nec Josephus bar Malkon curat, haec enim Josephus fol. 277 a dicit:

ܘܐܦ ܕܣܝ̈ܡܢ ܡܢ ܗܠܝܢ ܡܫܠ̈ܡܢ [1] ܢܩ̈ܙܐ.
ܐܠܐ ܗܠܝܢ [2] ܠܡܪܐ ܘܪܘܚܝ ܡܫܬܕܠܐ ܀
ܗܘܘ ܕܝܢ ܐܝܟ ܙܘܓܐ ܘܦܣܘܩܐ ܡܒܟ̈ܝܢܐ.
ܡܫܐܠܢܐ ܘܡܦܩܕܢܐ ܘܟܬܦܐ ܘܡܙ̈ܥܢܐ ܀
ܘܐܦ ܐܚܪ̈ܢܝܬܐ ܕܠܡܫܘܚܝܢ ܡܢ ܣܘܪܟ ܗܠܝܢ.
[3] ܘܠܐ ܐܫܬܘܕܥܘ ܟܠ ܠܟܠܗܘܢ ܘܐ̄ܢܫ̈ܝܢ ܙܕܩ ܡܫܡܥܗܘܢ ܀
ܐܝܟ ܦܣܘܩܐ ܘܡܫܐܠܢܐ [4] ܘܡܙ̈ܥܪܢܐ.
[5] ܡܢܝܚܬܐ ܡܫܒ̈ܚܢܐ ܬܘܒ ܘܡܦܩ̈ܕܢܐ ܀

De reliquis igitur accentibus jam veteres ipsi Syrorum doctores in varias abibant sententias, schola scholae, lector lectori non adsentiebatur, quod in re tam incerta et singulorum hominum judicio permissa factum esse nemo certe mirabitur. Nos vero ex his Josephi verbis discimus, desperandum esse de restauranda Syrorum arte, qua accentus adhibebant; restituere possumus systema unius alteriusve doctoris, quod supra fecimus p. 88, quod si vero passim adnotationes in codicibus habemus, quae unde processerint ignoramus, cautissime tractandae sunt, nec sine causis gravibus certo cuidam systemati tribuendae. Scholarum enim usus varius fuit. Doctrinam Jacobi Edesseni vero est simile a Jacobitis esse propagatam ac traditam, itaque Qarqafenses [6]) doctores et Sergius

---

1) Vox, quae significat „puncta“, neosyriaca habetur. Sed ecce quam antiqua sint vocabula, quae a Syris hodiernis usitata recentia habentur. Cf. Gottheil Elias p. 40*.

2) Codex Petermann 9 ܐܠܡܪܐ.

3) Peterm. 9 ܕܠܐ pro ܘܠܐ.

4) Peterm. 9 ܘܡܙܥܪܢܐ.

5) Equidem p. 68 conjeci ܡܢܝܚܢܐ et ܡܢܝܚܬܐ eundem designare accentum. At hic locus aliam sententiam inculcat. Certe sibi sunt similes.

6) Martin Tradition karkaphienne in Journ. as. 1869 Octob. p. 245, 316

quidam, et Cyrillus et Philoxenus et Sanṭa et Ṭuβânâ [1]) iis accentibus uti, quos Jacobus proposuit, credibile est.

Ab his vero distinguendi sunt doctores scholarum Nestorianarum, uti schola monasterii Mar Mari prope Seleuciam, schola Maḥuzaeorum, schola Aitilahae et Kanduqaeorum, et schola, quae Tel Dinaweri erat (Wright Catal. I 104, 53), in regione Nuhadrae, et cujus ܡܦܫܩ̈ܢܐ et ܡܗܓ̈ܝܢܐ commemoratur. Celeberrima denique erat schola Nisibena, cujus doctrina a Josepho bar Malkon tradi videtur, quem impugnat Severus. Nam quum contra Rete punctorum Nisibenorum, — id enim ex omnium codicum lectione intellegitur, non agi de viro quodam Nisibeno cf. p. 111, sed de doctrina apud Nisibenos exculta, — invehitur, quod pessimis versibus scriptum esse jure suo dicit, eum librum impugnat, ex quo excerpta dedimus, librum Josephi dico filii Malkonis, quem ideo scholae Nisibenae adnumerandum esse patet. Ceterum et in his scholis usus accentuum ita tradebatur, ut exemplis e scriptura sacra selectis varius eorum ordo et compositio loci naturae accommodota ante oculos poneretur. At ne nomina quidem eorum eadem fuerunt, quae supra ex Jacobo attulimus. Exemplum hujus systematis praebet codex masorethicus Musei Brit. Add. 12138 Wright Cat. I 104 II, unde hae accentuum compositiones sunt haustae, Fol. 304 a sq.:

ܡܫܡܗ̈ܢܐ ܘܦܩܘܕܐ ܘܡܫܐܠܢܐ ܦܢܝܐ ܐܝܟ ܕܠܗ ܕܝܫܘܥ ܦܪܩܐ ܠܝ.

ܐܠܐ ܐܝܢܐ ܡܡܠܠܢܐ ܘܦܩܘܕܐ ܘܡܫܐܠܢܐ: ܐܦܢ ܠܗ ܦܠܚܐ ܐܝܟܢܐ ܫܡܠܝܬ.

ܠܝܫܘܥ ܢܘܪܐ ܟܝܢ ܐܝܟܢ ܗܘ ܕܐܙܕܩܦ.

ܦܩܘܕܐ ܘܡܡܠܠܢܐ ܐܡܪ ܐܢܫ ܠܟ ܐܝܟ ܫܡܥܐ ܕܚܠܦ ܠܗܝܢ ܠܒܢܘ
ܘܦܘܡܠܗ

ܐܠܐ ܐܝܢܐ ܦܩܘܕܐ ܘܡܫܐܠܢܐ ܐܠܐ ܢܬܒܥܘܢ ܠܟܘܢ. ܐܠܐ ܢܫܬܒܩܘܢ ܠܟܘܢ.

ܕܐܦܪܝܩܘ ܕܝܗ. etc.

fol. 305 a ܡܢܝܢܐ ܙܥܘܪܐ ܕܟܠܐ ܘܦܘܩܕܐ ܠܥܝܪܢܐ ܘܡܬܟܫܦܢܐ:

---

1) De hisce duobus, in quibus eos habemus, qui in codicibus signis ܣ et ܛܘ indicantur, cf. Hoffmann in Stadii diario Zeitschrift für die alttestamentl. Wissenschaft I, 159. Glossa Bar Bahluli ab eo edita dubia tollit de quibus Wright Catal. I, 109 adnot. praeeunte Martino l. l. 317 disseruit.

ܘܡܫܚܠܦܢܘܬ ܕܢܝܫܢܘ. ܕܒܗܠ ܠܥܡܐ܆ ܕܡܢܗ܆ ܕܟܠܗܘܢ ܦܣܩܝ ܫܘܚܠܦܘ..
ܘܦܣܩܝܢܘ ܠܦܬܓܡܐ܆ ܘܡܬܚܫܒܐ ܠܟܠܗ. ܘܦܣܩ܆ ܩܕܡܝܗܘܢ ܠܢܩܙܐ ܕܬܚܬܝܐ
ܗܘܘ. ܦܣܩܘ ܕܡܢ ܕܦܣܩ ܡܢܝܢܐ܆ ܘܒܪܘܟܐ ܕܠܗܘܢ

ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܐܘܚܕܢܐ ܓܢܒܐ ܘܦܣܘܩܐ ܘܢܝܫܐ ܘܐܝܟܢ ܡܬܚܙܝܢ ܕܬܚܬܝܐ. ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ
ܘܐܝܟ܆ ܡܫܬܡܠܝܢ܆ ܕܬܚܬܝܬܐ ܟܠ ܕܬܚܬܝܐ.

ܠܝܬܐ ܕܐܬܝܐ ܡܫܬܡܠܝܐ.. ܡܢܝܢܐ ܕܡܫܬܢܝܐ. ܐܟܙܢܐ ܐܟܙܢܐ.

Ab hisce scholis prorsus recedit Severus, qui erat Jacobita, itaque altissimum ejus de nâgoḏà et meṭappeyânâ est silentium, de quibus signis a Jacobitis non adhibitis Nestoriani fuse disserunt. Etiam Josephus hasce lineolas (nagoḏâ est linea superior, meṭappeyânâ linea inferior) commemoravit, earumque usum explicuit, cujus haec sunt verba, fol. 277 b:

1 ܘܐܪܐ ܕܐܬܐ ܕܢܣܒ ܠܗܘܢ ܠܢܩ̈ܙܐ ܕܦܘܚܡܐ.
ܦܘܪ̈ܫܐ ܕܡܠܝܠܐ ܢܓܘܕܐ ܘܐܣܝܪ ܡܛܦܝܢܐ܀
2 ܘܢܓܘܕܐ ܦܣܩ ܠܟܠ ܪܘܚܐ ܩܕܡ ܡܠܬܐ ܕܝܠܗ.
ܡܐ ܕܢܩܦܐ ܠܗ ܠܗܘܦܟܟܐ ܕܟܠܝܢ ܕܡܐ ܐܝܢܐ܀
3 ܐܢ ܠܐ ܬܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܩܕܡ ܠܢܩܙܐ ܡܛܦܝܢܐ.
ܐܝܟܐ ܕܦܣܩܬܐ ܕܡܠܝܠܐ ܘܪܘܚܐ ܘܬܐܡܐ܀
4 ܘܠܐ ܬܘܒ ܬܗܘܐ ܡܠܬܐ ܗܘܐ ܚܕܐ ܡܢ ܬܪܝܢ.
ܕܡܩܘܕܘܢܗ ܡܠܝܠܐ [1] ܒܪܘܟܐ ܕܚܒܪܐ܀
5 ܘܐܢ ܐܢ ܢܗܘܘܢ ܐܝܟܢ ܕܩܠܝܢ ܬܪܝܢ ܚܕ ܦܣܘܩܐ.
ܘܢܛܪ ܠܟܠܗ ܕܡܬܚܫܒ ܒܬܠܬܐ ܡܬܦܣܩܐ܀
6 ܘܦܘܫ ܐܝܟ ܕܒܪܩܥܐ ܡܢܝܢܐ [2] ܘܐܝܟ ܐܢܐ ܠܗܘܢ.
ܘܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܒܕܘܟܐ ܡܢܝܢܐ ܘܐܝܟ ܦܢܝ ܠܗܘܢ܀

1) Rete punctorum etiam in codice Berolinensi Petermann 9 exstat = P., qui hoc loco praebet ܒܐܘܟܐ.

2) P. ܘܐܦ pro ܘܐܝܟ.

7 ܘܗܦܟܝܢ [1] ܐܝܟ ܕܡܬܦܠܓܐ ܒܡܫܚܐ ܘܡܘܕܥ ܢܫܒܘܩ܂
ܘܡܢ ܕܚܕ ܡܫܡܫܐ ܐܦ ܡܢ ܡܫܚܐ ܠܡܦܪܫ [2] ܢܪܚܘܩ܀

8 ܡܬܚܫܠܐ [3] ܐܝܟ ܐܚܐ ܕܐܦ ܢܓܘܕܐ ܙܘܥ܂
ܠܐ ܢܓܕܝܢ ܐܝܟ ܡܬܦܠܓܘܬܐ ܠܓܒܝܬ ܦܝܫ܀

Quae verba obscura nemo facile intelleget, quin Joannem bar Zuʿbi legerit de eadem re disserentem, cujus commentatione tamquam commentario utimur. Lineolae mḙṭappḙyânâ i. e. claudenti competit vis dirimendi, qua impedimur, quominus duas voces sese immediate excipientes conjungamus. Cui signo simile quidquam quum in systemate masorethico Hebraeorum non reperiatur, e contrario nâgoδâ comparandum est cum Hebraeorum Maqqef, nam vis ejus est conjunctiva; ac sicut Maqqef aliquo modo cum accentibus conjungendum est, ita et hae lineae apud Syros una cum punctis tractantur [4]. Itaque dicit Johannes bar Zuʿbi lineolas hasce, quarum vis est contraria, cohaerere cum punctis magnis [5], quod primo versu etiam Josephus docet: „Sciendum est cohaerere cum punctis magnis (accentibus) lineolam, quae dicitur nâγoδâ, et eam, quae dicitur mḙṭappḙyânâ".

Jam igitur videamus, quibus syllabarum compositionibus conveniat nâγoδâ et mḙṭappḙyânâ:

I, a. Si vox, in qua eadem consonans bis scribitur [scilicet ab initio vocis], ita comparata est, ut utraque consonans distincte pronuntianda sit, conjungitur illa vox cum praecedente [quae in vocalem exit] per lineam nâγoδâ. Exemplum: ܘܠܐ ܦܠܠܐ ܠܐ ̄ܡܡܠܠܝܢ ܗܘܐ ܠܡܡܘܗܝ. Legendum est lâmḙ-mallil.

b. Contra si non eadem consonans bis scribitur, voces separantur linea mḙṭappḙyânâ. Exemplum: ܘܒܦܠܠܬܐ̱ ܡܡܠܠܝܢ ܠܡܡܘܗܝ. Legendum est wabḙpilʾâϑâ | mallil.

1) P. ܗܘܝܢ ܘܐܝܟ.

2) P. ܢܫܒܘܩ, sub quo scriptum est ܢܪܚܘܩ.

3) P. ܟܠܐ pro ܐܝܟ.

4) De his lineis egit Duval Gram. syriaque p. 132, at rem non recte intellexit, quamvis Martinus (Journ. as. 1872, I 398) de ea egerit.

5) Partem de accentibus agentem ex grammatica Johannis edidit Martin in libello cui inscripsit: Traité sur l'accentuation chez les Syriens orientaux Paris 1877. Cf. p. 23 et 15 infra. Non semper textum intellexi uti Martinus, singula tamen hic percensere inutile est. — Elias Tirhanensis ed. Baethgen cap. 28 rem tetigit sed obiter tractavit.

II, a. Status determinati[1]) in å exeuntes, quos sequitur particula δę vel δa cum voce sequenti linea nåγoδå concatenantur. Exemplum: ܡܠܟܘܬܐ‑ܕܫܡܝܐ, ܡܫܝܚܐ‑ܕܐܠܗܐ, ܡܫܝܚܐ‑ܕܡܠܟܐ, ܟܠܒܐ‑ܕܡܢܬܐ[2]). Arctissima significationis conjunctio exprimitur conjunctione vocum in pronuntiando.

b. Si vero vox prior est in statu constructo mętappęyånå adhibetur: ܡܫܝܚ‑ܦܠܚܐ, ܡܫܝܚ‑ܐܠܗܐ, ܡܠܟܘܬ‑ܫܡܝܐ, ܚܝܠ‑ܡܪܝܐ. Arcta formarum connexio, ne pronuntiandi claritatem perdat, lineâ dirimente tollitur.

III, a. Praepositiones suffixis personalibus instructae cum voce sequente lineâ nåγoδå connectuntur. Exempla: ܠܘܬܝ‑ܐܬܐ ܐܚܝ, ܥܡܝ‑ܢܩܘܡ ܐܚܝ al. Omnia quidem exempla suffixum primae personae Sing. habent, secundum regulam vero et post alia suffixa nåγoδå ponendum est, quamvis Joannes exemplum non dederit. Barhebraeus (Oeuvr. gr. I 201) praebet ܡܢܟܘܢ‑ܡܢܗ ܘܐܢܫ. Cf. VI, a.

b. Praepositiones sine suffixis mętappęyånå postulant, si vox insequens non a vocali incipit[3]). Ex.: ܠܘܬ‑ܒܝܬܐ, ܠܘܩܒܠ‑ܥܡܡܐ. Exemplum praepositionis ante vocalem non dedit; non dubito quin nåγoδa ponendum sit. Tamen Codex Vaticanus teste Martino omittit quae de condicione vocalium in Londiniensi leguntur.

IV, a. Particula ܒ ante voces a vocali vel a consonante cum vocali incipientes postulat nåγoδå. Exempla: ܒ‑ܐܠܗܘܬܗ, ܒ‑ܦܘܡ, ܒ‑ܢܘܚܡ, ܒ‑ܫܠܡܐ, ܒ‑ܫܒܝܐ ܗܘܐ.

b. Eadem particula ante consonantem sola semivocali ę in-

---

1) Ad litteram dicit: Si nomen (compositum) fit duo perfecta — męšamlęye, qua de ratione dicendi cf. p. 18 Adnot. 7.

2) Ex hac ratione pronuntiandi explicatur usus Neosyrorum, qui particulam ܕ ita saepe pronuntiant, ut ad vocem praecedentem pertinere videatur. Cf chrestomathia mea Neusyrisches Lesebuch p. 57[3]).

3) Ita legem definiendam esse patet, quam Johannes ita expressit: „exceptis nominibus quorum prima est yuδ hęβištå aut Ålaφ motum". A waw enim nulla vox incipit, cujus prima vocalis est û, quum hisce in vocabulis Ålaφ sit scribendum. Sic et in sequentibus, ubi dixi „ante vocalem", Johannes de Yuδ heβ. et Ålaφ loquitur.

structam postulat mętappęyânâ. Exempla: ܦܫܝܪܐ, ܦܫܝܡܢܐ ܗܘܐ, ܦܐܛܒܚܐ ܗܘܐ.

V, a. Particulae ܒ, ܐܦ, ܐܘ, ܐܝ, quibus additur etiam vox ܡ, quamvis jam praecedente paragrapho seorsum de ea dictum sit, ante vocalem postulant nâγoδâ [1]). Exempla: ܦܐܬܐ, ܦܐܬܐ, ܐܘܐܢܫ, ܦܐܢܫ, ܐܘܐܠܗ, ܐܝܐܠܦ [2]), ܡܐܝܬܘܗܝ, ܒܐܝܣܪܐܝܠ, ܐܦܐܝܬܘܗܝ, ܐܘܐܝܟܢܐ, ܐܝܐܢܫܐ, ܐܝܐܝܬܘܗܝ.

b. Eaedem particulae ante consonantem sive sola brevissima vocali ę sive veris vocalibus instructam postulant mętappęyânâ [3]). Exempla: ܡܢܝܢܐ, ܒܡܠܟܘܬܗ, ܐܦܡܠܟܘܬܐ, ܐܘܟܬܒ, ܐܘܟܬܒ, ܐܝܟܢܫ, ܐܝܦܠܚ, ܡܫܪܐ, ܡܦܠܓܐ, ܒܡܫܝܚܐ, ܐܦܢܚܐ, ܐܝܡܢܐ.

VI, a. Post suffixum nominis ܗ ponitur nâγoδâ, si vox insequens a consonante incipit, quae vocali vera non est instructa. Exempla: ܒܪܗ̄ܕܡܠܟܐ [4]), ܒܪܗ̄ܕܐܢܫܐ. In hoc exemplo linea

1) Johannis textum hoc loco turbatum esse jam Martinus dixit. Sed ubi vim connectentem lineae nâγoδâ perspeximus et vim dirimentem lineae mętappęyânâ ex ipsis exemplis legem potuimus ita definire, ut dubium de ea non sit. Exempla ex meo codicis apographo desumpta sunt, quod cum Martini editione non convenit, qui codicem haud accurate transscripsit. Inter exempla unum haud recte positum est, ܡ̄ܢܘܗܝ enim nâγoδâ non potest habere secundum reliquorum formarum analogiam. De ܡ Johannes sibi contradicit. Cf. IV, a.

2) Inter haec exempla recensetur etiam ܡ̄ܢܘܗܝ, quod non huc pertinet, sed ex analogia formarum sub V, b propositarum mętappęyânâ postulat. Cf. notam praecedentem.

3) Joannes quattuor partes hac in regula distinxit, usum scilicet nâγoδae 1 in verbo, 2 in nomine, et usum mętappęyânae, 3 in verbo, 4 in nomine. — Nos secundum phoneticam vocum condicionem rem tractantes discrimen verbi et nominis consulto neglegimus. Inutilis haec distinctio in scholis orthoepicis Syrorum usu trita erat, nam in describendo vocalismo particularum ܡܢ eandem adhibuerunt cf. p. 31, 3 quamvis nihil in natura rei insit, quod ejus usum suadeat.

4) Ultimum exemplum ܒܪܗ̄ܕܐܠܗܐ huc non pertinet, nisi legis bęrehdęallâhâ, quod non credibile est, quum idem exemplum lineâ mętap. uti postea dicatur.

superior in codice deest. Num haec lex soli suffixo masculino sit destinata, an etiam feminino, non dicitur, sed ex exemplo infra posito cognoscitur rem ita sese habere.

b. Idem suffixum ante consonantes vocali motas postulat mȩṭappȩyânâ. Exempla: ܠܒܪܗ ܕܐܢܫܐ, ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ, ܡܠܟܘܬܗ ܕܫܡܝܐ, ܦܠܚܢܗ ܕܐܠܗܐ, unde etiam in suffixa feminini legem cadere cognoscitur [1].

VII, a. Si duae consonantes vocalibus non motae concurrunt in fine et in initio duarum vocum, nâγođâ competit penultimae consonanti vocis prioris, quae vocali est instructa. Exempla: ܐܡܪ ܠܗܘܢ, ܢܦܩܬ ܒܗܘܢ, ܐܬܠܝ ܠܗܘܢ, ܩܠܠ ܩܕܡܝܗܘܢ, ܐܬܩܠܬ ܡܫܝܚܐ ܠܥܡܗ [2]. Nemo est, quin recordetur hoc loco assimilationum arabicarum, de quibus egit de Sacy (Gram. ar. I § 111—117 ed. prioris), quas et in vocalismo targumico locum habere docui in dissertatione infra indicata. — Assimilationem igitur habemus omnibus Aramaeis propriam, neque Arabibus neque Hebraeis ignotam. Ex paucis versibus, quos l. l. p. 183 edidi, colliguntur assimilationes consonantium hae: *n* et *m*, *n* et *l*, *l* et *m*, *t* et *m*, *l* et *ṣ*, *ḥ* et *l*, *d* et *l*, *b* et *m*, *l* et *l*, *t* et *q*, qua in re bgdkpt omissa sunt, quibus competit Dageš, ita ut de assimilatione non possit judicium ferri. Cf. Appendix II capitis decimi.

b. Si vero consonantem ultimam vocali vacuam prioris vocis excipit in secunda voce prior consonans vocali instructa, ponitur mȩṭappȩyânâ. Exempla: ܐܡܝܪ ܕܐܠܗܐ, ܡܠܟ ܕܐܠܗܘܗܝ, ܢܦܫ ܒܪܘܚܐ, ܚܡܪ ܚܡܪܐ. — Neosyri contractionem adhibent. Cf. Notam [2]).

---

1) Addit Johannes, eandem legem obtinere, si loco suffixi ܗ positum sit Âlaφ, de quo conferendum est II, a. Hoc loco docet, legendum esse ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ, ܠܒܪܐ ܕܐܢܫܐ, ܡܠܟܐ ܕܫܡܝܐ, quod cum lege II, a proposita non convenit. Vides quanta confusione laborent hae scholarum de rebus orthoepicis propositiones.

2) Ex hac pronuntiatione explicantur contractiones seu potius assimilationes Neosyrorum dicentium ܐܡܪܝ dixi (dictum est mihi), ܠܒܝܒ molui, ܩܛܠܒ interfeci. — Arctam hanc conjunctionem ad certas tantum consonantes referri, quemadmodum apud Arabes, Johannes non dixit. Itaque omnibus videtur propria esse, quod eodem modo secundum orthoepiam quorundam Hebraeorum factum esse ex codice Reuchliniano Caroliruhensi demonstravi in dissertatione mea, cui inscripsi Bemerkungen über die Vocalisation der Targume in actis congressus Orientalistarum Berolinensis 1880, I p. 182.

VIII, a. Quanta denique fuerit lectorum hac in re subtilitas, ultima Johannis monstrat observatio haec, qua legem propositam per accentum concurrentem inverti discimus:

Si voces ejus formae, quam modo descripsimus (sub VII, b.) post accentum reϑmå sunt positae, neque plus sunt quam duae, nåγoδå adhibetur (quamvis secundum legem mętap. locum habeat), ita ut vocalismus linea nåγoδå indicatus (ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܗ ܕܢܩܘܕܐ) membrum unum seu unam vocem efficiat. Exemplum est ܗܘܝܘܗܝ ܠܝ܆ ܠܗܘ ܕܡܫܠ ܐܠܗܘܬܗ. Usus convenit cum usu Maqqefi hebraice.

Sin vero post ܐܠܗܘܬܗ aliud accedit membrum, mętappęyånå locum habet: ܗܘܝܘܗܝ ܠܝ܆ ܠܗܘ ܕܡܫܠ_ܐܠܗܘܬܗ ܒܫܪܪܐ.

b. Deinde in carminibus metricis hasce lineolas secundum hanc regulam adhibendas esse jubet: ܚܝܬܐ. ܡܬܦܝܣܐ. ܒܪܝܬܐ ܕܝ ܢܦܘܩ.

c. Denique id notandum est, Joannem non omnes condiciones enumerasse, sub quibus nåγoδå et mętappęyånå adhibentur, sed exemplis potius rem dilucidasse. Nam ita varios casus introducere solet: ܚܕܐ ܡܢ, ܐܚܪܬܐ ܚܕܐ indicium unum, aliud, ex qua dicendi ratione intellegitur, non omnia indicia, i. e. condiciones, ponendi nåγoδae et mętappęyånae esse enumerata, sed partem tantum.

Quibus praemissis verba Josephi bar Malkon intellegi poterunt, quae supra p. 126 proposuimus, et respicit quidem versus secundus et tertius ad legem Johannis septimam, quae secundum Josephum ita est augenda, ut non reϑmå tantum verum et alii accentus usum lineae mętappęyånå (VIII, a.) invertant. Dicit enim: Vs. 2 Nåγoδå apponitur ad vocalem, quae praecedit ultimam vocis consonantem vocali vacuam, ubi sequitur alia vox, cujus prima consonans vocali non utitur. Vs. 3 Quod tamen tunc solum locum habet, quum consonans praecedens, vocali carens, (accentûs) puncto non distinguitur, uti accentu samkå, męziϑånå, rahṭå, reϑmå. Vs. 4. Praeterea etiam consonans ultima vocali carens alia esse debet quam Waw, Yud et Ålaφ, quae suo proprio sono [i. e. sono u, i, å] instruunt consonanantem praecedentem [1]). Vs. 5 Nåγoδå adhibe, si consonantes, quae vocali carent, ex eodem oris loco pro-

1) Quae regula e scripturae semiticae indole explicanda est, vocalium signis carentis. E. gr. in ܗܘܘ ultimum ܘ consona esse videtur vocali carens, quae proprium suum sonum praecedenti ܝ tribuit.

ficiscuntur [1]), sed Mẹṭappẹyânâ locum habet, ubi quod sine vocali (intercedente) concurrit, facile est [facile coalescit].

Versus 6 et 7 exempla exhibent, et pertinent quidem exempla ܫܘܠ̄ܡܫܝܚܐ et ܐܡܪ̄ܠܗܘܢ ad legem VII, a. Contra exempla ܗܘܘ_ܡܫܝܚܐ et ܡܪܝ_ܒܗܘܢ ab hac contractione excipienda sunt propter vocalem finalem cf. Vs. 4.

Exemplum insequens ܡܠܟܐ̄ܡܫܝܚܐ cum II, a et VI, a conjungendum videtur, quamvis Johannes bar Zuʿbi mirum in modum taceat de hac duarum vocum appositione tritissima. In ܗܘܘ̄ܢܚܫܘܢ denique assimilatio et contractio VII, a, locum habet, quam et inter ḥ et š et inter n et š in his exemplis occurrere crediderim: ܒܝ ܕܢܚ̄ܫܡܫܐ et ܟܡ̄ܫܡܫܐ̄ܠܡܕܢܚܐ̄ܢܦܫܘܢ, in quibus praeterea ܒܝ ܕܢܚ etiam ad contractionem consonantium eorundem organorum pertinet. De ܫܡܫܐ̄ܠܡܕܢܚܐ et ܠܡܕܢܚܐ̄ܢܦܫܘܢ cf. p. 130, [1]).

Vs. 8 denique docet: ‚Mẹṭappẹyânâ i. e. obturator, clausor, denique segregatio, ubique adhiberi potest, ubi nâγoδâ i. e. attractor, denique conjunctio, locum habet, non vero conjunctione (nâγoδâ) utuntur in locis qui, quamvis conveniant quiescentes consonantes, faciles sunt pronuntiatu‘. Quod conferendum est cum versu 5. Itaque secundum Josephum omnes textuum voces distincte pronuntiare licet, et contractio ibi tantum adhibenda est, ubi aliqua difficultas legendi concurrentibus consonantibus vocali vacuis exoritur. Quae lex scholae Nisibenae consuetudo videtur fuisse, cui nescio an Johannes bar Zuʿbi prorsus adstipulatus sit. Cf. excursum de vocalismo targumico codicis Reuchliniani in App. II ad Cap. X. Sed in has scholarum differentias inquirere non solum inutile est, verum etiam hodie earum consuetudines certo constitui non possunt, quia codices signis orthoepicis ex vario usu scholarum instructi editi non ad manus sunt [2]).

Supplementum grammaticae sunt schemata flexionum nominum et verborum, quibus inscripsit Elias ܡܫܘܚܘܬܐ ܕܫܡܗܐ ܥܡ ܪܘܟܒܐ ܕܡ̈ܠܐ, rukâβâ enim, quo graecum συζυγία redditur, conjugationem verborum designat. Hunc usum scribae codicum Severi ignorantes ܪܘܟܒܐ et ܪܘܟܒܐ perversissime confunderunt, unde locus in editione

---

1) Id est: eorundem organorum sunt soni, ܡܦܩܐ est idem quod Arabum orthoepici dicunt مخرج, locus originis. Vult المتجانسون Sacy Gr. § 116.

2) De origine harum linearum egit Baethgen (Elias Tirh. p. 48).

nostra ܠ l. 7 emendatione egebat accuratissima. Ex hoc usu denique explicatur, cur ܪܕܐ significet derivare, quemadmodum etiam Josephus bar Malkon et Johannes bar Zu3bi hoc verbo utuntur. Ille enim dicit ܡܢ ܓܒܠ ܘܚܦܪ܂ ܐܝ ܡܪܟܒܝܢ (fol. 284 a) i. e. si a gębal, ḥęfar derivamus, ille loquitur secundum Eliae theoriam de ܡ̈ܠܐ ܡܪܟܒܬܐ ܘܬܢ̈ܝܢܝܬܐ i. e. de verbis derivatis secundariis (fol. 108 b)[1]).

In tractandis verbis Elias Niṣibenus, cujus catalogos Gottheil p. ܠܐ sq. exhibet, graeca doctrina nititur, formasque recenset ut Theodosius in canonibus verbi. Josephus vero flexionem conjungit cum positione punctorum fol. 279a, qua in re discipulum magistrorum (ܡܠܦܢ̈ܐ) sese praebet. Tres classes distinguit Josephus:

1) verba duabus consonantibus composita cum å et cum ă ܣܡ et ܪܙ. Cf. Severum p. ܝ l. 12.

2) verba trilitteralia cum prima quiescente, a) ܢܦܠ, b) ܢܦܩ, c) ܡܛܐ, cf. Severus p. ܝܛ l. 1.

3) verba trilitteralia cum *a* primae syllabae a) ܢܦܫ, b) ܪܗܒ, ܢܣܒ, quibus addit formas aφ3elicas uti ܐܘܒܠ. Cf. Severus p. ܝܛ l. 13.

Fundamentum dispositionis positum est in numero consonantium, subdistinctiones vocalium opera efficiuntur, ordine graeco *ā*, *ă*, *e*, *i*, qua de ratione etiam in nominibus adhibita p. 58 disputavimus. Idem fundamentum et apud Eliam invenimus, quod ad Jacobum Edessenum referendum esse vix negari poterit. Itaque Elias hunc ordinem proposuit, in quo confusio quaedam introducta est:

1) ܚܡ, ܚܪ, cui adnumeravit ܢܘܒ.

2) ܚܙܐ, ܚܘܒܐ, ܚܒܠ (quod invertendum est) ܚܠܒ; et ܡܚܒ, quod non post ܚܪ ponendum erat, quia tribus consonantibus constat.

3 a) ܪܘܪ, ܢܦܪ (invertendum) ܢܦܫ.

b) ܐܬܐ, ܐܚܕ.

c) ܐܙܠ, ܐܟܠ; ܐܚܕ, quae cum ܪܘܪ, ܢܦܪ conjungenda sunt.

1) Pertinet ad schemata verbi, mgrakkgβå est syntheton.

d) [illegible], quod re vera post [illegible] positum erat, et in cod. C. omissum est (!)

e) [illegible], [illegible], [illegible] quod invertendum.

4 a) [illegible], [illegible] (inverte), [illegible].

b) [illegible], [illegible] etc.

Verbis pertractatis Bar Malkon fol. 282ª disserit de pronomine suffixo, cui intermiscentur terminationes personarum verbi, et de derivatione nominum a verbo (ܡܦܩܢܐ ܕܫܡܗܐ ܡܢ ܡܠܬܐ), ac derivatorum quattuor constituit genera 1) ܫܡܐ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ nomen actionis, 2) ܕܡܥܒܕܢܐ actoris, 3) ܥܒܝܕܐ nomen facti et 4) ܚܫܘܫܐ nomen patientis. Qua in re eundem ordinem etiam apud Severum p. ܒ invenimus, qui tamen nomen actionis et patientis neglexit.

Sed haec hactenus; restat ut harum grammaticarum dispositionem demonstraturi ordinem capitum recenseamus, quibus scriptores totam materiam distribuerant. Et Elias hunc servavit ordinem: I de litteris, II de litteris motis et quiescentibus, III de litteris radicalibus et additis, IV de casibus i. e. de b d w l. V de litteris qušåyå et rukåχå afficiendis, VI de litteris furto aufferendis, dęmeϑgannęβån, VII de litteris occultandis, VIII de litteris, quae inter sese commutantur. IX de sęyâme, signo Pluralis, X de hugåyå vocis, XI de punctis accentuum quattuor primariorum, XII demonstratio nominum una cum derivatione (flexione) verborum. Haec sunt capita grammaticae sive turåṣ mamlå Eliae Nisibeni.

Alia est dispositio Retis punctorum Josephi bar Malkon, cujus hic juvat exscribere prooemium, ut lectores cognoscere possint, haud injuria Severum p. ܡܘ l. 15 vituperasse versus, quibus opusculum hoc compositum est. Dicit igitur:

ܒܫܡܗ ܕܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܬܐ ܠܥܠܡ.
ܚܕ ܐܘܣܝܐ ܕܚܝ ܐܠܗܐ ܚܕ ܐܠܗܘܬܐ܀
ܩܕܝܡ ܟܠ ܩܕܝܡ ܗܘܐ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ ܦܬܓ.
ܘܠܐ ܐܬܝܠܕ ܡܢ ܩܢܘܡܐ ܟܠ ܒܪ̈ܝܬܐ܀
ܫܘܒܚܐ ܠܥܒܕܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܝܠ ܟܠ ܕܗܘ ܠܒܪܝܐ.
ܥܕܪܐ· ܠܒܪܝܐ ܘܦܫܪܬܐ ܕܒܗ ܠܐ ܢܬܦܠ܀

ܘܡܐܡܪܐ ܠܒܘܪܐ ܕܡܫܡܗܡܢܘܬܐ ܚܝܪܐ.

ܘܡܢܝܢܘܗܝ ܡܪܝܒܐ ܕܢܘܩܙܐ ܘܡܕܐ ܢܝܫܐ ܘܐܠܡܢ܀

ܕܦܘܚܡܐ ܢܘܩܙܐ ܕܒܥܠܬܐ ܡܫܠܚܝܢ.

ܡܫܠܚܝܢ ܐܝܟ ܡܐ ܕܡܫܠܚܐ ܒܠܫܢܐ ܐܠܝܢ܀

ܒܠܠ ܢܘܩܙܐ ܐܘ ܙܒܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܦܘܚܡܐ ܗܘ.

ܐܘ ܠܒܘܪܐ ܗܘ ܘܗܘܐ ܡܢ ܕܙܘܥܐ ܗܘ ܐܘ ܕܡܫܬܡܐ ܗܘ܀

ܐܘ ܕܡܢܘܬܐ ܗܘ ܐܘ ܗܘ ܕܡܢܘܢ ܙܘܓܐ ܘܡܘܫܐ.

ܐܘ ܗܘ ܕܟܝܡܒܢܘܬܐ (sic) ܗܘ ܐܘ ܕܦܬܚܝܢ܀

ܐܘ ܗܘ ܕܠܫܡܘܬܐ ܡܫܡܥܢ ܘܡܠܠ ܗܘ ܠܒܘܪ.

ܘܡܢ ܒܫܠܡ ܕܡܢܗ ܢܦܩ ܢܘܩܙܐ ܘܢܝܫܘܗܝ܀

Secundum hunc ordinem agit I de punctis accentuum quattuor primariorum, II de punctis quibus vocales designantur, atque horum usum docens flexiones proponit, quibus recensitis de Mehaggeyânâ et Marheṭânâ disserit, III de punctis seyâmâ i. e. quibus pluralis indicatur, IV de punctis canonis, ܒܠܠ ܢܘܩܙܐ ܕܩܢܘܢܐ, quibus comprehendit puncta, quae hodie dicuntur diacritica verbi, V de punctis rukâχâ et quššâyâ, VI de punctis feminini generis, quod hic ܕܡܫܡܗܡܢܘܬܐ dicitur, ita enim punctum in ܒܒܪܬܗ conspicuum appellavit. Postquam hoc capite de flexione femininorum egit, addit:

ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܦܢܝ ܒܒܘܢܐ ܡܘܠܟ ܠܢܫܘܗܝ.

ܐܚܪܢܐ ܣܘܠܟ ܘܐܘܦܟ ܐܦ ܘܗܘܠܝ ܒܠܘܗܝ܀

ܡܠܬܐ ܟܠܐ ܢܫܐ ܢܩܫܬܐ ܡܬܩܢܝܬܐ.

ܢܩܐ ܐܝܬܐ ܦܘܐ ܝܠܐ ܡܠܗܩܬܐ܀

ܚܒܐ ܚܢܬܐ ܦܘܪܐ ܦܩܘܪ ܡܫܩܦܬܐ.

ܡܬܠܐ ܒܬܐ ܡܢܐ ܠܐܪܥܬܐ ܢܘܩܙܐ܀

ܘܝܬܝܪܐ ܘܢܒܓܐ ܘܟܒܗ ܘܠܐ ܟܒ݂ ܠܐܬܪ ܡܬܬܠܐ.
ܒܡܘܪܟ ܒܪܫܝ ܡܠܐܬܐ ܕܒܗܘܐ ܕܡܬܠܐ܀

Capite deinde VII de ܢܘܩܙܐ ܦܪܘܫܝܐ ܕܐܬܘܬܐ agit, id est de puncto quo Riš et Dâlaϑ distinguuntur. Cui per miram confusionem conjungit litteras furto ablatas et alia hujusmodi. Capite denique VIII de punctis quietis (dẹšalyûϑâ) disserit, ita ut hoc demum loco de litteris occultatis, et de orthoepicis permutationibus loquatur, quas p. 121 proposuimus.

En quae fuerit grammaticae a Nestorianis tractatae condicio, antequam maximus illorum grammaticus Johannes bar Zuʿbi adhibitis omnibus adminiculis librum composuit, quo eis, qui ante eum fuerunt, palmam eripuit. Haec enim, quae supra congessimus, de antiquioribus grammaticis fere supersunt, reliquorum nihil nisi nomina servata sunt. Inter quos fortasse referendus est Johannes bar Pinkâye i. e. „filius figulorum seu urceariorum incertae aetatis scriptor“. Monachum Nestorianum eum fuisse allato loco ex Barhebraei libro Ethicorum et ex Ṣobensis libro Margaritarum probavit Assemanius B. O. III. I 189, II 306. Inter opera ab eo composita recensetur praeter marduϑâ δaṭẹlâye i. e. de puerorum institutione, quod ad studia paedagogica pertinet, et praeter derâš melle w'egrâϑâ, quod artem bene scribendi epistolas tractasse videtur, etiam liber d'esâre waδẹsumlâyâ. Qua de libri inscriptione aliud alii senserunt. Mihi tamen 'esâre significare videtur particulas et šumlâyâ litteram ܐ status determinati et Suffixa pronominalia nominum et affixa. personas indicantia in verbis, quemadmodum de nomine ܫܘܡܠܝܐ supra p. 104 egimus. Itaque vertenda est inscriptio: Liber de particulis et nomine determinato et verbo personarum affixis instructo.

Alius, cujus grammatica ab Ebedjesu recensetur, est Johannes bar Kamis, arabice Ibn el ḥaddâd dictus, quod syriace redditur Bar qardâḥe i. e. filius fabrorum ferrariorum. Floruit sub Patriarcha Makîχâ 1092—1108, episcopatu urbis Ṯamanûn prope Amadiam sitae functus est, et carminibus compositis laudem sibi comparavit, quae hodie in codicibus Vaticanis servata sunt, grammatica vero hodie non superesse videtur. Ass. B. O. III. I 296, Barhebr. Chron. eccl. III 309. Grammaticis denique adnumerandus est Isoʿyahb bar Malkon Nisibenus episcopus anno 1190 p. Chr. ordinatus, cujus Quaestiones grammaticae ab Ebedjesu nominantur Ass. III. I 295. Hunc virum scriptorem Retis punctorum nuper Martinus esse docuit, sed cf. p. 111.

Haec fere de Nestorianis grammaticis eorumque studiis cognita habemus, qui artem legendi potius quam grammaticam ad philosophiae normam colendam auxerunt, ac toti in Graecorum doctrina

substiterunt. Nihilo minus vero exstant vestigia quaedam, quibus monemur, inde a saeculo nono usum linguae arabicae ita paullatim auctum esse, ut vel in scholis clericorum ejus ratio haberetur. Quibus adnumeranda est observatio de š ante medias tamquam ǵ pronunciando, quam p. 123 commemoravimus. Etiam id in censum vocandum est, quod vocales interdum ܙܘܥ̈ܐ dicuntur, quo arabicum حركات exprimi vero est simile. Usum linguae syriacae diminutum fuisse etiam ex praefatione Nomenclatoris Eliae Nisibeni cognovimus p. 110 proposita. Jam si Syrorum Nestorianorum Patriarchae in aulis Chalifarum Arabum nobilium quaerebant favorem, qui illecebris artis rhetoricae et poeticae maximopere delectabantur, mirum non est, Syros quoque grammaticae arabicae operam navasse, a qua proficiscendum erat omnibus, qui litteras humaniores (أدب) colebant. Quod non potuit non afficere etiam studia grammatica Syrorum, qui systema grammaticae arabicae cognoverant, atque haec exspectatio non fallitur, nam saeculo undecimo ineunte lingua syriaca ad normam grammaticae arabicae coepit tractari. Primus hoc fecit Elias Ṭirhanensis.

Caput IX.

De Elia Tirhanensi et scholae arabizantis initiis.

Facile quis sibi persuadebit, Arabes Syrorum finibus occupatis a magistris Syris litteris imbutos etiam artem grammaticam a Syris accepisse, quum jam Jacobi Edesseni tempore inter clericos christianos quaesitum sit, an liceret filios Muhammedanorum litteras docere, quod Jacobus ipse non illicitum habuit, cf. p. 36. At fallitur qui in grammatica Arabes Syrorum fuisse discipulos putat, et jam eo refutatur illa opinio, quod Arabes de septem partibus orationis nihil habent, quae apud Syros totius systematis grammatici efficiunt fundamentum. Quodsi magistris Syris usi Arabes grammaticam excoluissent, haud dubie non tribus contenti plures partes orationis distinxissent, nam cur adjectiva, pronomina, adverbia, praepositiones, imo participia et articulum non tanquam orationis partes proposuerint, si Syrorum scholas frequentassent, id nemo facile explicabit. Itaque grammatica apud Arabes aliis superstructa est fundamentis, neque Syrorum ars ab illis est recepta. Rem ita sese habere jam Hadji Chalfa docuit I p. 97, cujus haec sunt verba, a Fluegelio latine reddita:

„Prospectus secundus, in quo gravissima scientiae columina inter Mohammedanos magnam partem Persas fuisse probatur. —

Mirum hoc quidem videtur, nec tamen minus est verum. Fuerunt enim utique sectae Islamicae doctores in doctrinis et legalibus et rationalibus, admodum parva et rara earum portione excepta, magna ex parte Persae, et quamquam gente [1]) fuerunt Arabes, lingua tamen Persae fuerunt. Neque hoc temere factum. Secta enim prophetae cum originem caperet, omni doctrina et arte caruit, quae necessaria fuit vitae campestris [2]) conditio. Viri legis praecepta non nisi in memoria tenebant, eorumque argumentum ex Corano et Sunna cognoscebant, praeterquam quod illa ex ipso legis auctore [et sociis ejus] audiverant. Multitudo autem tum temporis ex Arabibus Nomadibus erat composita, qui neque artem instituendi neque doctrinas literis mandandi callebant, neque, ut supra demonstravimus, ulla necessitate ad ultima tempora, quibus Tabiûn floruerunt, ad has artes exercendas excitabantur, eosque, quorum munus erat proprium illa praecepta sustinere et propagare, lectores (قُرَّاء, Sing. قارِئ) appellabant, lectores dico libri divini et effatorum propheticorum auctoritate probatorum, quae illi in plurimis locis explicationi et commentario sunt. Cum vero a traditionis tempore ad imperium Khalifae Reshid satis longum spatium abiisset, ut commentarios Corani literis mandarent, effataque illa metu ne interirent, calamo contra omnem injuriam munirent necesse fuit. Tum cognitio auctoritatum necessaria fuit, et eorum, qui illa propagarunt, approbatio. Varia deinde rerum vicissitudo effecit, ut statutorum ex Corano et Sunna eliciendorum copia major fieret, et praeterea lingua corrumperetur. Erant igitur praecepta grammatica perscribenda, legisque doctrinae omnes in promtas et paratas facultates in praeceptis deducendis, in rebus ad omnem eventum dispiciendis et per analogiam constituendis sunt mutatae, eoque minus supersederi potuit aliis doctrinis, utpote quae aditum illarum patefacerent, ut sunt praecepta linguae arabicae etc. . . . doctrinis illis non nisi urbes perfugium praebuerunt, qui autem urbes incolebant, Persae erant, vel his similes [3]) . . . Qui primi artis grammaticae auctores exstiterunt, Siboweih, Faresi et Zeǵǵâǵ fuerunt, omnes origine Persae, qui linguam Arabicam in mutuo cum Arabibus commercio addidicerunt eamque ad artis formulam posteris suis redegerunt." Exscripsit haec fere omnia ex Ibn Chaldûni Prolegomenis Vol. III p. 272, 279, 281 sq.

1) Arabice فى نسبة, adnumerabantur enim genti cuidam arabicae ad quam tanquam liberti = maula pertinebant.

2) Accurate: vitae Scenitarum condicio. Arabice لمقتضى احوال البداوة.

3) Arabice والحضر هم العجم او من فى معناهم.

Quae praecedunt probant studium grammaticae arctissimo vinculo cohaerere cum studio Corani et traditionis Islamicae, eodem modo, quo apud Syros grammatica tractabatur tanquam praeparatio ad studia theologiae christianae. Unde facile explicatur, cur Arabes spreta institutione Christianorum Grammaticam a Syris non mutuati sint. Sed quaeritur, quomodo grammatica arabica condita sit, quod non repetito catalogo grammaticorum in Fihristo exhibito potest constitui, in quo nomina habemus permulta, res vero perpaucas. Missa igitur disquisitione de grammaticis antiquissimis [1]), uti Abu'laswad eddu'alio, Ettaqafio † 149 H. = 766 p. Chr. Elḫalilo † 170 = 785, Jezîditis, Quṭrubo † 206 = 821 Abu Obaida † 210 = 825, Elaṣmaʿî † 213 = 828 Elaḥfaš elmugâšiʿi † 221 = 835, ipsos libros inspiciamus, qui hodie servati sunt, ex quibus solis poterunt elici grammaticae arabicae origines. Habemus vero librum ipsius Sibawaihii † 177 = 793 et Almubarradi † 285 = 897 Kamilum cum opusculis quibusdam Ibn Doraidi † 321 = 932. Duae res horum librorum in argumento distinguendae sunt, m a t e r i a scilicet i. e. collectio sententiarum et phrasium, proverbiorum et versuum, facetiarum et acute dictorum, deinde r a t i o, qua haec materia non tam in varia capita est distributa, quam ad normam n o t i o n u m quarundam g r a m m a t i c a r u m explicata et commentario instructa. Materiam ipsam congerere Arabum erat sive Persarum eorum linguam addiscentium, itaque antiquissimos philologos id ante omnia curasse ex librorum ab illis compositorum titulis cognoscimus, uti linguam ipsam in Corano et traditione, in carminibus, in ore hominum usitatam litteris mandarent. Hinc collectanea illa sunt exorta, quibus inscripserunt liber proverbiorum (kitâb elamṯâl), liber dictorum singularium (k. elnawâdir), liber vocum in dialectis popularibus adhibitarum (k. ellugât), liber quo enumerantur nomina membrorum hominum, camelorum, equorum, pecorum, siderum (k. ḫalq el insân, el ibil, el ḫail, el šât, el anwâ'). Huc etiam referendi sunt libri de plurali, de duali, de masculinis et femininis, nam harum classium formae non tam ad grammaticam pertinent quam ad etymologiam et ad usum lexicalem. Quales hi libri fuerint intellegitur ex Ibn Doraidi libello de ephippio et fraeno et ex libello de nube et pluvia [2]), in quibus variam iniit rationem. Nam in libello de ephippio et fraeno nomina partium ephippii et fraeni, quas descripsit enumerat, et adjectis versibus confirmat, in altero vero descriptiones nubium et pluviae a propheta traditas et ex Scenitarum ore collectas, seu potius, ut quid censeam addam, ad eorum dicendi consuetudinem artificiose compositas, vocibus raris ornatas, proponit ac deinde explicat. Priorem rationem iniit etiam in libro

1) Basrenses solum curamus, nam Kufenses sunt recentiores. Eorum primus, Arru'âsi, coaevus erat Alḫalili. Fihrist I, 66.

2) Wright Opuscula arabica Leyden 1859 p. 1—46.

Kitab elilḫân inscripto, quem edidit Thorbekius in libro, cui inscribitur Festschrift zur XXXVI. Philologenversammlung. Heidelberg, Winter 1882 Eandem fere rationem sequitur Mubarrad in componendo Kamilo, qui nullo ordine servato omnis generis dicta elegantia et gravia, cum oratione soluta tum pedestri, una cum proverbiis, admonitionibus, sermonibus, epistolis comprehendere eaque commentariis illustrare studuit, nam et hic primum totum textum exhibet, quem deinde commentarius sequitur. Raro capitibus inscriptum est, qua de re agant, uti capiti 50, in quo lâm el istiġâṯ tractatur.

At, qui commentarium componit, notionibus grammaticis opus habet, uti Mubarrad jam ab initio explicationem iʕrâbi i. e. Arabismi pollicetur, et hae notiones grammaticae alteram rem efficiunt, quae in his libris distinguenda est, quam paucis adumbrare nostrum hoc loco est negotium.

Jam in libro Sibawaihiano notiones grammaticae fere omnes cum terminis technicis, quibus nominantur, inveniuntur, ita ut saeculô octavo medio artem grammaticam apud Arabes amplissime excultam esse videamus, quod eo certius dici potest, quia Sibawaihius saepissime laudat magistros suos, Elḫalîlum † 170 = 785 p. Chr., qui septuaginta quatuor annos vixit et 711 natus est, et Jûnusum ibn Ḥabîb † 183 = 799, qui octoginta octo annos vixit et anno 95 Heg. = 713 p. Chr. natus est. Qui viri quum saeculo Hiġrae secundo ineunte studia grammatica Bassorae excoluerint, ante quos jam Isa ibn Omar eṯṯaqafî † 149 = 766 p. Chr. grammaticam tractavit, quaeritur unde notiones illas generales didicerint, quarum ope analysis sententiarum et formarum verborum efficitur.

Duo vero sunt genera harum notionum, aliae enim ad orthoepiam pertinent, ut qalb i. e. permutatio litterarum, waqf i. e. lectio pausalis, tarḫîm i. e. lenior vocis pronuntiatio, tašdîd i. e. pronuntiatio fortior, atque has quidem non nisi ipsi grammatici arabici potuerunt constituere. Quibus adnumerandae sunt notiones ad scribendi artem pertinentes, de qua libros egisse censeo, quibus inscribitur kiṭâb el-nuqaṭ waššakl i. e. liber punctorum et figurae scilicet vocalium, quae apponebantur, (Fihrist I p. 58 l. 6, De Sacy Chrest. ar. I p. 234) et quas Abu'laswad eddu'ali primus tempore Chalifae Ali apposuisse dicitur. De Sacy in Notices et Extraits VIII 306. Flügel, Die grammat. Schulen initio. Qua in re Abu'laswad ille scripturam syriacam imitatus est, quod punctorum et positio et nomen comprobant [1]).

---

1) Quum de fatḥ dubium non sit, et ضمّ compressio nihil sit nisi syriacum حزوا compressio, de خفض monendum est, quod vocalem *i* designat, non vero Genetivum. Hoc خفض, depressio, simul est imitatio et interpretatio syriaci

Nomina igitur ad orthoepiam et artem scribendi pertinentia si non curamus, restant eae notiones grammaticae, quae non nisi studio logices potuerunt repperiri, quas Arabes, quum a Syris eas non mutuati sint, e sola graeca schola haurire potuerunt. Ipsos enim id, quod graeci philosophi inde a Platone usque ad Stoicorum tempora plus quam ducentis annis constituerunt, brevi illo spatio, inter Alium et antiquissimos grammaticos intercedente, nullo auxilio usos invenisse, nemo facile credibile censebit. Sed doctrina graeca, qua Arabes instituti sunt, non ex grammaticis est hausta, quippe qui septem orationis partes distinxerunt [1]), de quibus apud Arabes altissimum est silentium. Quod si rectum est, nihil restat nisi conicere, ex ipso Aristotele profluxisse notiones grammaticas Arabum, quem ad mentem commentatorum in compendium redactum Persae illi legerunt, quibus initia grammaticae Arabicae debentur. Inter Persas enim studia philosophiae graecae inde a tempore Chosrois Anošarwân c. 570 p. Chr.[2]) floruisse hodie inter omnes constat, habemus enim librum ipsum, quo Paulus Persa syriace philosophiam regi exposuit in Landii Anecdotis syrr. IV, quo confirmatur testimonium Johannis Ephesini (ed. Cureton p. 388), qui regem per totum vitae tempus studio philosophiae deditum fuisse perhibet.

Ex hujusmodi itaque compendiis, post deletam anno 482 p. Chst. scholam Edessenam inter Persas lectitatis, haustae videntur notiones logicae, quibus usi sunt grammaticae arabicae conditores, quamvis et ipsum Aristotelem illos non legisse, demonstrari nequeat; quocum in rebus summis conveniunt [3]).

Ea vero, in quibus Grammatici notionibus ab Aristotele propositis usi sunt, haec sunt:

1) distinguuntur partes orationis tres 'ism, nomen — fiʿl, verbum — ḥarf, particula, Aristoteli σύνδεσμος dicta [4]). — Quae distinctio apud Aristotelem aeque uti et apud posteriores Arabes additis definitionibus illustratur. Sibawaihi vero definitiones non proposuit [5]), unde sequitur totam distinctionem aliunde arcessitam

---

مجرا, cujus loco deinde كسر est usurpatum. Cum Abu'laswad, in historia de eo relata, voce كسر utatur, totam enarrationem ad posterioris temporis morem aut inventam aut mutatam esse censeo.

1) In memoriam revocanda est Ḥonaini grammatica arabica ad normam graecae composita, quam p. 106 commemoravimus. Potuitne fieri ut Honainus septem partes distinxerit?

2) Cujus de tempore cf. Nöldeke Geschichte der Perser und Araber zur Zeit der Sasaniden p. 428.

3) In tota hac disquisitione definitiones posteriorum grammaticorum, qui post Ma'mûni Chalifae tempora exstiterunt, curari non debent, nam post Ma'mûnum et ipsi Arabes Aristotelem habuerunt.

4) Cf. Aristoteles fragm. 126. Editio Berolin. V p. 1499.

5) Hanc rem jam Ibn Jaʿiš in commentario ad primum caput libri Almufaṣṣal observavit.

ab Arabibus esse receptam, neque ab ipsis excogitatam. Itaque Sibawaihi nominum exempla tantum proponit: Vir, equus, septum (ḥâ'iṭ) sunt nomina. Deinde verbi varia genera ('amṯilatū) esse contendit, quae desumta sint a vocibus (lafṭ' = *φωνή*) accidentium nominis [1]), et formatae (buniyat = aedificatae) ad describendum praeteritum, futurum et praesens. Potuitne Arabs, qui duas tantum formas in lingua sua invenit, de tribus temporibus cogitare, et contendere, verba formata esse ad designandum id quod fuit, est, erit? Et jam vide, quae exempla proposuerit: ḏahaba, samiʾa, makuṯa, ḥumida sunt perfecta, yaqtulu, yaḏhabu, yaḍribu, yuqtalu, yuḍrabu sunt futura, seu potius, ut dicit Sibawaihi, formata sunt ad designandum id quod erit, nec jam accidit, — *at addit Imperativos* iḏhab, uqtul, iḍrib, quae eidem fini inservirent, nec potest distinguere praesens (mâ huwa kâ'inū lam yanqatiʾ) a futuro (mâ yakûnu walam yaqaʾ). En quomodo linguae, quae praesentis formam non habet, formae non sufficiant ad explendum schema temporum, quod inde explicatur, quod schema aliunde mutuo acceptum grammaticus adhibuit, quod non ex observatione formarum ipsius lingua arabicae derivatum est. Fontem habebis in philosophorum compendiis, in locis similibus ei, quem praebet Pauli Persae caput 19, ubi legitur: Quoniam . . . omnis propositio cum tempore enunciatur, tempus vero in tres varietates dividitur: praeteritum . . praesens . . futurum rell. — quem locum ex Ammonii commentario libri Periherm. (Arist. Opp. ed. Berolinensis IV p. 113 b l. 17) fluxisse Landius docuit. Ancd. IV 15, 112.

Tertio loco commemorat حرف جاء لمعنى ليس باسم ولا فعل i. e. litteram sive particulam, quae ad sensum aliquem accedit, neque est nomen nec verbum. Cujus generis exempla dicit esse ṯumma, saufa, wa jurisjurandi, lâm relationis (iḍâfet), alia. — Ecce habes definitionem, quae etsi negatione efficitur — scilicet, quae nec nomina sunt nec verba, — tamen id docet, has particulas ad sensum accedere. Dubito enim, num جاء لمعنى recte a De Sacyo [2]) explicatum sit, quum interpretetur: employé pour exprimer un sens, Aristoteles enim, ex quo distinctio trium ora-

---

1) Qui locum Periherm. 3 (Berol. 16 b) comparaverit, intelleget cur doceat, verba desumta esse (uḥiḏat) a vocibus accidentium nominis. Haec enim dicit Aristotoles: *ῥῆμά ἐστι τὸ προσσημαῖνον χρόνον . . . λέγω δὲ ὅτι προσσημαίναι χρόνον, οἷον ὑγίεια μὲν ὄνομα, τὸ δὲ ὑγιαίνει ῥῆμα· προσσημαίνει γὰρ τὸ νῦν ὑπάρχειν, καὶ ἀεὶ τῶν καθ' ἑτέρου λεγομένων σημεῖόν ἐστι κτλ.* Hic *ὑγιαίνει* derivatum videtur ab *ὑγίεια*, unde fecit Arabs, verba desumta esse ab accidentibus nominum, nam الضرب , القتل appellat accidentia, a quibus procedunt verba ḍaraba, qatala.

2) Anthologie grammaticale p. 361. Quem De Sacy phrasi sensum tribuit, arabice expresseris ǵâ'a bimaʾnā.

tionis partium profluxit, *σύνδεσμον* dicit *φωνὴν ἄσημον*. (Poet. Cap. 20 p. 1456 b) Itaque Arabs contrarium docere videretur. Quodsi vero ḥarfũ ǵâ'a limaȝnã reddi potest: „particula sive littera, quae ad sensum aliquem accedit", quo simul indicatur ipsas sensu proprio carere, ac sensum enunciatorum vario modo definire atque immutare, — Sibawaihius rem eandem respicit, de qua Ammonius (Arist. Berol. IV 99 a) docet: „Quae in neutro horum (nominum et verborum) loco adsumuntur, — etsi alio modo protasibus accedunt, quum esse vel non esse indicent, vel quando, quomodo, quoties praedicatum subjecto conveniat, exprimant, vel alium quendam habitum inter illa intercedentem doceant, principaliter Aristoteles *μέρη τοῦ λόγου* dicere dedignatur. . . . haec igitur non *λόγου μέρη* sunt, sed *λέξεως μέρη*, cujus *λέξεως* et ipse *λόγος* est pars . . . . Sed invenies, Aristotelem aliquando videri concedere, omnia communiter *μέρη λόγου* dicenda esse, quia in sequentibus dicit, quaedam *μέρη τοῦ λόγου* sensu esse instructa, ac si alia essent, quae sensu carerent (*ὡς ὄντων τινῶν καὶ ἀσήμων*), nisi accuratior illius sententiae explicatio adesse nobis videretur, quae non contraria est eis, quae hoc loco dicit". Non est dubium, quin verba Sibawaihii ita sint intellegenda: Particula, quae accedit ad sensum, neque est nomen, nec verbum.

2) Iȝrâb, nomen verbi 'aȝraba i. e. ad normam linguae arabicae convenientibus vocalibus recitare, nihil est nisi pronuntiatio vocum ad normam Arabismi, sive ipse Arabismus purus putus. Itaque 'aȝraba est *ἀραβίζειν*, 'iȝrâb est *ἀραβισμός*, quae voces sunt formatae ad normam usus verborum *ἑλληνίζειν* et *ἑλληνισμός*, quem docuit Aristoteles Rhetor. III, 5.

Hellenismus quinque constat rebus: 1 dicendum est recta concatenatione membrorum enunciati (*τὸ εὖ ἐν τοῖς συνδέσμοις*), 2 usu aptorum vocabulorum, rebus accurate convenientium, 3 evitanda est amphibolia, 4 servanda est congruentia in genere, 5 adtendendum est ad usum rectum numerorum. Hellenismo opponitur *σολοικισμός* et *σολοικίζειν* i. e. *τῇ λέξει βαρβαρίζειν*, quam vocem Arabes formâ سَلِيقِىّ receperunt, cui Lane attribuit sensum hunc: كلام سليقى naturalis vel indocta elocutio, elocutio in qua vocalismus flexionum finalium non respicitur, ita ut kalâmũ selîqiyyũ oppositum sit elocutioni secundum Arabismum sive secundum iȝrâbum perpolitae. — Vox in Zamaḫšarii Asâs al balâǵat occurrit in versu:

وَلَسْتُ بنحوى يلوك لسانه ولكن سليقى اقول فاعرب

i. e. Non sum grammaticus, qui linguam suam rodit, sed idiota, loquor et hoc est ac sie Iȝrâbo uterer. — Fieri tamen potest ut ab arabico سليقة, natura, derivatum vocabulum proprie significet naturalis. At quaero, num Arabibus non fuerit „naturale" Arabismo uti? Si etymologia non probat vocem esse arabicam, relatio, quae

est inter *ἑλληνισμός* et *σολοικισμός* et inter اعراب et سليقى contrarium suadet. Hellenismus est ratio linguam graecam tractandi, ut legibus grammaticae et logicae respondeat, neque quidquam aliud est Arabismus sive Iɛrâb, qui eam ob causam ad usum vocalium finalium solet restringi, quia hisce terminationibus nexus grammaticus et logicus membrorum exprimitur, quarum usu justo Arabismus purus efficitur.

Jam quaerimus, num temere in voce Iɛrab recognoscatur imitatio rationis, qua apud Aristotelem vox *Ἑλληνισμός* adhibita est?

3) Genus nobis quidem est notio grammatica tritissima, sed consuetudo, qua generum in lingua distinctionem putamus esse rem facillimam et ex ipsa quasi natura rerum procedentem, non debet confundere judicium rectum, quo statuitur, generum distinctionem rem esse artificiosam neque omnino necessariam, quae non ex prosopopoeia poetica processit, neque imaginationi vividae hominis debetur res naturales inanimatas cum animalibus sexu distinctis comparantis.

Qui censent, animum linguam a principio creantem naturam quasi animatam sibi imaginasse, vereor ne aetati creatrici pro imaginatione vim meditationis tribuant ab ea alienam, siquidem distinctio generum in lingua opus meditationis est philosophae posteriori tempori conveniens, neque opus imaginationis nativae. In lingua enim variae formae quidem exstant, quas collectas in varias classes distribuere et certo nomine designare opus philosophi vel grammatici fuit, sed si philosophus hasce classes v i r o s dixit e t m u l i e r e s e t r e s, ex comparatione arteficiosa principium denominandi desumsit, quod in variis formis in lingua usitatis non necessario cognoscitur. Eodem jure poterat adhibere nomen formarum fortium, debilium, mediarum, vel aliud pro lubitu, quod si comparationem cum f a m i l i a h u m a n a instituit suam rationem secutus est nec naturam rerum.

Et re vera Aristoteles tradidit, quinam primus genera in lingua distinxerit, — Protagoras sophista. Sophisticae igitur meditationi, cujus fundamentum erat theoria, *ἄνθρωπον πάντων εἶναι μέτρον*, Arist. Metaph. X, 1, debetur comparatio variae indolis rerum inanimatarum cum oeconomia hominum. Verba Aristotelis Rhetor. III, 5 de Hellenismo loquentis, ad quem pertinet usus rectus earum formarum, quas jam genera dicere consuevimus, haec sunt: *τέταρτον, ὡς Πρωταγόρας τὰ γένη τῶν ὀνομάτων διῄρει, ἄρρενα καὶ θήλεα καὶ σκεύη· δεῖ γὰρ ἀποδιδόναι καὶ ταῦτα ὀρθῶς· „ἡ δὲ ἐλθοῖσα καὶ διαλεχθεῖσα ᾤχετο“*. Posteriores pro *σκεύη* dixerunt *οὐδέτερον* = n e u t r u m, quo facto comparationem cum sexu introduxerunt, quam Protagoras ne voluit quidem, qui in rebus omnibus ad modum hominis tractandis, *ἄνθρωπον* et *κτῆσιν* et in homine marem et femininam distinguens, easdem distinctiones ad naturam inanimatam adhibuit. Itaque tunc demum de genere grammatico jure potuit agi, postquam

nomen *ϙὐδέτερον* adhibitum est, quod factum est, postquam notio sexus tanquam principium distributionis est recognita. Aristoteles distinguit *ἄρρενα*, *θήλεα* et *τὰ μεταξύ*. Poet. 21. Hoc vero ubi constitutum est, duae classes vocum distinguebantur, nomina neutra, sexu carentia, et nomina sexu instructa, quae dispertiuntur in masculina et feminina.

Neutra sexu carentia Arabes in sua lingua non recognoverunt itaque masculina et feminina tantum distinxerunt, quod Graecum exemplum secutos eos fecisse eam ob causam conicio, quia in adhibendo feminino, quod dicunt, in praedicatis subjectorum eorum, quae efficiuntur pluralibus fractis, notio generis proprie locum non habet, ita ut ex usu frequentissimo horum „femininorum", quae nobis collectiva videntur, alia ratio debuerit procedere, secundum quam eae formae, quae feminina solent dici, forent tractandae. Postquam notionem feminini a Graecis mutuati sunt Arabes, dici potuit: kullu ǵam3ĩ mu'annaṯũ i. e. *omnis pluralis est femininus* (Kâmil 781), sine illa notione rem non ita tractassent. Sed accedit et alia causa: Arabes enim in lingua sua nomen non habent, quod designat sive sexum sive genus grammaticum [1]), ǵins enim, quod hoc sensu adhibetur, ipsum *γένος* est, ita ut qui notionem generalem a Graecis acceperint, etiam notiones speciales masculini et feminini grammatici ab ipsis desumsisse censendi sint.

4) ظرف. Inter notiones grammaticorum arabicorum, quae maxime memorabiles videntur, referenda est notio vasis, quo continentur res, quo nomine designantur definitiones loci et temporis, quas accusativo exprimunt. Tali modo iis maf3ulũ fîhi i. e. id in quo aliquid agitur, videtur esse ṭ'arfu'lmakâni i. e. vas, quod est locus, et ṭ'arfu'lzamâni i. e. vas, quod est tempus. Ita rem tractavit jam Sibawaihius p. 170, cum dicat: „Caput de iis, quae ad locos et tempus pertinent et accusativo ponuntur. Quod eam ob causam fit, quia (locus et tempus) vasa sunt, in quae res incidunt et in quibus sunt".

Conjunctio notionum temporis et loci et tota ratio qua secundum ideam universalem loci et temporis constructio grammatica examinatur, quae permultis relationibus apta tali modo in formam simplicissimam redigitur, philosopham institutionem prodit, qua imbutus fuit is, qui varios hujus accusativi usus uno verbo comprehendit. Nec difficile est fontem invenire, unde hic rivulus processit. Qui hanc legem syntacticam ita composuit, Aristotelis de tempore et loco disquisitionem (Physic. Ausc. IV 1, 10) cognovit, quae eo redit, ut locus nec sit materia nec forma, quae a re non

---

1) Idem cadit in Syros, Hebraeos, Aethiopes, omnibus deest vocabulum sexum designans. Itaque Semitis categoria haec deest omnibus, non enim magna ad derivandas notiones generales gaudent facultate.

separantur, quum locus a re, quam continet, separari possit, ubi enim antea fuit aer postea habetur aqua, loco manente. Quare neque pars est rei neque habitus ipse locus, sed a quaque re separabilis est, etenim quale est vas (τὸ ἀγγεῖον) tale quid ipse locus esse videtur.' Vas enim locus est, qui potest transferri. Ita locus ipse in loco est, et cogitari debet etiam locus loci. Arist. Berol. 208 sq.

Ac de tempore quidem docet Aristoteles: „Res in tempore sunt ut in numero. Quodsi ita est, res tempore continentur ut numero, quemadmodum loco continentur ea quae in loco sunt". Pergit deinde: *διὸ ἀνάγκη πάντα τὰ ἐν χρόνῳ ὄντα περιέχεσθαι ὑπὸ χρόνου, ὥσπερ καὶ τἄλλα, ὅσα ἔν τινί ἐστιν, οἷον τὰ ἐν τόπῳ ὑπὸ τοῦ τόπου.* Denique quae praecedunt comprehendens ait: *φανερὸν ὅτι πᾶσα μεταβολὴ καὶ πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ ἐστίν.* Physic. Ausc. p. 221 a, 17; 223 a, 14.

Quodsi tali modo cum tempus tum locus, quia omnia continet quae sunt, tamquam vas videtur, comprehendi possunt ideae locales et temporales una notione vasis, ac potuit sermo esse de vase loci seu potius, quod est locus, et de vase temporis seu potius, quod est tempus, ita ut tota haec doctrina superstructa sit disquisitioni philosophae de loci et temporis natura, sine qua nec mente concipi nec elaborari potuit. Habes igitur grammaticos, qui Aristotelis fuerunt discipuli.

5) Terminis e philosaphia desumptis adnumerandus est status, ḥâl, quod graeco ἕξις et διάθεσις respondet. Notionem hanc adhibet Sibawaihius Cap. 82, 87, 92—97 sine definitione, quod probat notionem fuisse aliunde receptam et in scholis usitatam [1]).

Ἕξις et διάθεσις apud Aristotelem inter qualitates referuntur, eo tamen discrimine, ut ἕξις, sive habitus, sit qualitas per longum tempus subsistens, διάθεσις sive dispositio vero qualitas brevi tempore cessans. Habitûs semper sunt dispositiones, at dispositiones non necessario sunt habitûs (Categr. 8). Logicorum posteriorum apud Arabes usus est is, ut ḥâl designet qualitates cito transeuntes, uti calorem et frigus, humiditatem et ariditatem, quae repente accidunt (Lane s. v.), unde intellegitur ḥâl magis cum διαθέσει convenire quam cum ἕξει, quod etiam in usum grammaticum vocis ḥâl cadit, qua non tam ἕξεις quam διαθέσεις sensu Aristotelico designantur. Ceterum inter Graecorum philosophos lis est de ἕξει et διαθέσει, de qua agit Simplicius ad locum Categoriarum (Arist. Berol. IV p. 70), in censum vocans Metaph. IV 19, 20, grammaticis vero διάθεσις est genus verbi activum et passivum et medium. Apollonius Dysc. (Sylb.) p. 242. 273. 281. 297. — Cf. Dionysium supra p. 17.

---

1) Zamaḫšari Mufaṣṣal p. 27 statum, ḥâl, cum vase ẓarf similitudinem habere dicit, et adhiberi docet ad indicandam condicionem (hai'atū) agentis et patientis.

Non operae pretium est singulis exemplis demonstrare dispositionem indicari in enunciatis, quae per ḥâl exprimuntur, et ita quidem ut vox, quae dispositionem indicat, ad simplicem enunciati formam per se non pertineat sed accedat [1]). Facile enim in enunciatis omnibus haec natura notionis ḥâl intellegitur, cum nemo dubitet, quin in enunciatis uti: udḫulû 'lbâba suǵǵadã = intrate portam adorando Accusativus suǵǵadã = adorando dispositionem aliquam denotet transeuntem, quae ad enunciati per se perfecti sensum accedit [2]).

6) Tota ratio, qua enunciata composita censent ex fâ'il, fi'l et maf'ûl, cujus varia genera distinxerunt, nec tamen notione subjecti (ὑποκείμενον) utuntur [3]), sola notione praedicati (= τὸ κατηγορούμενον = ḫabar) contenti, probat grammaticam superstructam esse studio logices. Atque hac in causa maxima confusione laborat notio praedicati (ḫabar), quod non est praedicatum sensu grammatico sed praedicamentum sensu logico, quia tota enunciata efficiunt praedicamentum, quod in praedicato grammatico fieri nequit. Nam si in enunciato: Zaidũ ḥasanũ ǵulâmuhu = Zaidus pulcher servus ejus vox Zaidũ est inchoativus, accedunt verba ḥasanũ ǵulâmuhu = pulcher servus ejus, quae grammatice composita sunt ex subjecto ǵulâmuhu et praedicato ḥasanũ, tanquam praedicamentum (ḫabar) ex mente Arabum ad vocem Zaidun, quae re vera non est subjectum grammaticum.

Vides ex hoc exemplo, non curari structuram grammaticam sed enunciati sensum, quoad in rerum natura est, et tractandi rationem non esse formalem, quae decet grammaticum, sed res ipsas enunciato narratas respici, quod est logici, physici, metaphysici, uno vocabulo philosophi. In usu notionis inchoativi (mubtada'ũ) elementa quaedam meditationis grammaticae cognoscuntur, sed confusa est haec meditatio, quia cum subjectum tum praedicatum potest esse inchoativus, unde efficitur categoriam inchoandi ad formandas notiones grammaticas esse ineptam. Quod eo magis est certum, quia particulae (negationis et interrogationis), a quibus

---

1) Hinc grammatici ḥâl referunt inter faḍalât i. e. superfluas enunciati partes. De Sacy Gram. ar. II p. 336 primae edit. Alfiyya ed. Dieterici p. 170.

2) In aliis exemplis, quae ab Arabibus ad ḥâl referuntur, jam De Sacy Gr. II 64 usum Accusativi alio modo explicandum esse docuit.

3) Grammatici graeci interdum notionem subjecti habent; ὑπούσης θηλείας Apollon. Dyscol. III, 4 p. 199 (Sylburg) significat, si subjectum est femininum. Ammonius (Arist. IV 104 b, 42) distinguit κατηγορούμενον et ὑποκείμενον. — Non ignoro philosophis τὸ υποκείμενον esse el mauḍû', at haec notio grammaticis non est usitata. Proxime ad notionem subjecti accedit inchoativus, el mubtada'u, sed haec notio, quemadmodum ab Arabibus tractatur, confusa est, primum quod inchoativus non semper primum locum occupat, ita ut non sit verus inchoativus; deinde quia et praedicatum (ḫabar) interdum pro inchoativo habetur, uti in enunciato: 'aqâ'imũ ulriǵâlu = num stant homines, in quo qâ'imũ = stant est inchoativus.

enunciatum re vera incipit, omnino non curantur, tamquam quae sunt *φωναὶ ἄσημοι* = ḥarfū ǵâ'a limaʿnā.

Philosophus ille modus procedendi, quo res in enunciato narrata neque vero forma ipsa enunciati respicitur, luce clarius cernitur in notionibus agentis (fâʿil), actionis (fiʿl) et patientis (mafʿûl), quae processerunt ex distinctione *ἐνεργείας* et *πάθους*; atque adeo haec ratio invaluit, ut ipsum nomen fiʿl, quo *ῥῆμα* [1]) exprimitur, non sit interpretatio vocis graecae, sed vocabulum ab Arabibus ipsis inventum ad prosequendam hanc rationem. Quatenus vero in hac ratione processerint, qua non tam structuram vocum in lingua quam rerum in natura relationem curaverunt, optime intellegitur ex ipsorum de passivis doctrina, quae jam apud Sibawaihium (Cap. 9) traditur. In passivo enim y u ḍ r a b u Z a i d ū = caedetur Zaidus, vocabulum Zaidus est mafʿulū i. e. objectum actionis, ad quod non transit verbum ejus (fiʿlubu = ejus actio) nec transit ad illud (= disertis verbis exprimitur) actio a g e n t i s (fiʿlu fâʿilī) [2]). Posteriores [3]) intricatam hanc rationem simpliciorem reddiderunt, quum docuerint objectum (mafʿûlū bibi) loco agentis vicario modo poni (yanûbu ʿan ilfâʿili, qâma maqâma 'lfâʿili), quae est ratio grammatica sanior, at non sana, quia notio subjecti, quae est formalis, nondum est exculta, ac grammatici haeserunt in tractanda ratione, quae est in rebus, neglecta relatione grammatica, quae est in verborum et nominum formis. His omnibus longe praestant ea, quae de intransitivis et passivis exposuit Apollonius Dyscolus III, 31 Sylb.

Quae praecedunt satis superque probant, doctrinam grammaticorum arabicorum a studio logices profectam esse, eosque in rebus gravissimis, inter quas referenda est distinctio subjecti et praedicati sensu grammatico, nunquam viam meliorem invenisse. Quod eam ob causam non potuerunt, quia non intellexerunt, syntaxin re vera esse perfectionem doctrinae formarum, atque ita esse adornandam, ut ex recte cognita vi formarum singularum earum usus in oratione definiatur. Syntaxin vero eam ob causam sanae de formis doctrinae superstruere non potuerunt, quia eam non habebant, quum neque verborum neque nominum naturam grammaticam perspexerint. Quae dico contra vulgatam hodie opinionem peccant, qua viri docti admirari solent grammaticorum arabicorum

---

1) Longe alio modo egerunt Syrorum grammatici, Severus p. ܚܠ. Ceterum et Graeci *τὸν ἐνεργῶντα* et *τὸν ἐνεργούμενον* noverunt. Apoll. Dysc. Sylb. p. 241 al.

2) Verba arabica sunt: والمفعول الذى لم يتعدّه فعله ولم يتعدّ اليه فعل فاعل كقولك ضُرِبَ زيدٌ ويضرب عمرو.

3) Alfiyya p. 129. De Sacy Gr. ar. II p. 405, 99 prim. edit.

theorias, quas non sine sudore addidicerunt, ea enim est natura hominis, ut magni aestumet id, quod magno pretio sibi paravit. At adsunt testes haud spernendi, qui grammaticorum rixas non pluris aestumaverint quam quod valent, Ibn Chaldûnum dico et ipsum De Sacyum. Ibn Chaldûn enim inter grammaticos syntaxin excolentes dixit multos fuisse, qui ipsi arabice bene scribere non didicissent, iisque crimini dedit, quod linguae priscae tantum curas impenderent ac neglegerent studium linguae ipsorum tempore usitatae, quae nullo modo linguae priscae praestantia superaretur[1]). Quo facto inter illos ars grammatica eo redacta Ibn Chaldûno videbatur, ut potius regulas quasdam dialectices et logices traderet, quam ad addiscendam linguam aditum patefaceret. Imo id potiûs egerunt, ut explicationes theoreticas inter se compararent ac dijudicarent, utra earum esset praestantior, non vero secundum usum sed secundum rationem logicam[2]).

Quod vero adtinet ad doctrinam formarum, ipse De Sacyus non diffitetur, Arabes non intellexisse naturam formarum verbi: Les grammairiens Arabes ne me paroissent point avoir établi clairement la distinction des modes dans leurs verbes, ni en avoir bien exposé la nature et la destination. Ils ne distinguent dans le verbe que trois modifications principales, dont deux sont des temps (zamân) et la troisième un mode particulier. Ce mode est l'impératif, qu'ils nomment 'amr c'est à dire commandement. Gr. arabe I § 273 prim. ed. Cf. supra quae ex Sibawaihi proposuimus p. 142.

Supra vidimus hanc distinctionem profluxisse ex imitatione Graecorum, ac nunquam potuisse constitui inter Arabes ipsos, qui nullo modo ad distinguendas tres formas suae linguae natura compellebantur. Tria tempora a Graecis distincta quum viderint, Imperativum in auxilium vocaverunt, ut numerum ternarium explerent, sed sibi non constiterunt nec constare potuerunt in adhibenda temporis notione. Perfectum enim, cui mâḍî i. e. παρ-

1) De Sacy Anth. gram. p. 411: Gardez-vous bien de prêter l'oreille au bavardage de certains grammairiens, tout occupés de la syntaxe des désinences, mais dont les esprits étroits ne sauraient s'élever jusqu'à la connaissance réelle des choses, et ne les croyez pas, quand ils vous disent, que l'éloquence est perdue aujourd'hui et que la langue arabe est dégénérée, et cela uniquement à cause du changement qui est survenu par rapport aux désinences, désinences dont l'emploi régulier et systématique fait l'objet capital de leurs leçons. C'est là un discours que leur a suggéré la partialité, et une idée qui s'est emparée de leur esprits à cause de leurs vues très bornées.

2) Res cum sit maximi momenti, interpretationem francogallicam De Sacyi affero: Ils se sont contentés d'appliquer à un exemple quelconque les règles de la syntaxe des désinences, ou bien de démontrer la préférence due à une explication sur une autre d'après ce qu'exige le bon sens et non d'après les conventions de la langue arabe et la phraséologie. Ainsi l'art de la grammaire arabe s'est réduit chez eux à n'être, pour ainsi dire, que certaines règles théoriques de logique et de dialectique, et s'est tout à fait éloigné de ce qui fait la langue et la faculté d'en faire usage. Anthol. gram. p. 422.

ἐληλυθός nomen est, proponere potuerunt, at ubi vim alterius suae formae, cui muḍâriʿu est nomen, definire tentabant, notio temporis non apta erat, quia hac formâ designatur aeque praesens indefinitum et definitum ac futurum ac futurum praeteriti ac praesens praeteriti. Itaque ejus naturam nomine apto designare omnino non tentaverunt, sed propter similitudinem flexionis finalis cum flexione nominum secundum comparationem cum nomine institutam, hanc formam dixerunt muḍâriʿu i. e. nomini similem seu, sit venia verbo, nominascentem.

In doctrina de formis verbi notiones profundiores desunt, nihil habent nisi genus, numeros et personas, notio modi deest. Simile quid cadit in nomina, quorum casus distinguuntur, neque vero notio casus exstat, quae una cum voce eam designante Arabibus deest. Quod eo magis est mirum, quia varii nominis casus et variae Imperfecti formae tam sibi sunt similes, ut usus Aristotelicus vocis *πτῶσις* optime conveniat his formis, et posterior Grammaticorum graecorum usus, — quos Arabes non cognoverunt, — eos non impedire poterat, quominus Aristotelem sequerentur. Usus vero Aristotelis is est, ut non solum varias nominis formas dicat casus (*πτώσεις*) verum etiam adverbia ab adjectivis derivata (Top. VI. 10 = 148 a, 10 Berol.) et verborum formas. De quibus dicit: *πτῶσις δ'ἐστὶν ὀνόματος ἢ ῥήματος ἡ μὲν τὸ κατὰ τούτου ἢ τούτῳ σημαίνουσα καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἡ δὲ τὸ κατὰ τὸ ἑνὶ ἢ πολλοῖς οἷον ἄνθρωποι ἢ ἄνθρωπος, ἡ δὲ κατὰ τὰ ὑποκριτικά, οἷον κατ' ἐρώτησιν ἢ ἐπίταξιν· τὸ γὰρ ἐβάδισεν ἢ βάδιζε πτῶσις ῥήματος κατὰ ταῦτα τὰ εἴδη ἐστίν.* Poet. 20. — Nescio, num in alia lingua haec ratio aristotelica facilius possit adhiberi quam in lingua arabica, sed scio aptissimam esse, quae adhibeatur arabicae linguae. Si antiqui grammatici hanc rationem tractandorum verborum non adhibuerunt, concludendum est, Aristotelis poeticam [1]), ubi legitur locus, illis ignotam fuisse, alios vero locos minus insignes, in quibus de casibus verbi est sermo (Peri herm. 3. 5), ab iis fuisse neglectos.

Ac tali modo ad ultimam disquisitionis partem deducimur. Studii grammaticorum vel graecorum vel syriacorum in syntaxi vestigia nulla cerni vidimus, quum notiones generales Iʿrâbi i. e. Arabismi, generis, vasis, status, patientis, agentis, actionis, quarum ope syntaxin excoluerunt, e philosophia processerint neque ex grammatica. Restat ut de doctrina flexionis pauca addamus, quae probant, Arabes Graecorum institutione carentes, in parte etymologica ipsos haud multum profecisse. Locum ex poetica supra allatum praecedit conspectus partium dictionis (*λέξεως μέρη*) adeo copiosus, ut ex hoc solo loco elementa grammaticae potuissent derivari, nisi Arabibus ignotus fuisset.

---

1) De Poeticae interpretatione cf. Il commento medio d'Averroe ed. Lasinio Pisa 1872.

Distinguit Aristoteles 1 *στοιχεῖα*, litteras, et tria constituit genera, *φωνῆεν* = vocales, *ἡμίφωνον* = semivocales uti *s* et *r*, *ἄφωνον* = consonantes. Tota distinctio Arabibus ignota est, qui deinde etiam de *δασύτητι* et *ψιλότητι* nihil habent, et quibus notio vocalis [1]) prorsus deest. Arabum de natura et processu sonorum sententiae graecam originem non produnt, sed ipsorum observationibus debentur.

Addit 2 *συλλαβήν*, Jacobo Edesseno šeqâlâ dictam cf. p. 56 quae notio Arabibus deest. Sequitur 3 distinctio *συνδέσμου*, *ὀνόματος* et *ῥήματος*, quam Arabes e libris logicis cognoverunt. Cf. supra p. 141. Proponit 4 *ἄρθρον*, articulum, qua notione Arabes aegre carent, quum articulum suum nomine litterarum Alif-Lâm designent, quibus componitur. Agit 5 de casibus, quem locum supra exscripsimus, denique 6 de *λόγῳ*, quem Arabes ex libris logicis cognoscentes kalâmũ dixerunt [2]). Vides notiones orthoepicas, inter quas est summa notio syllabae, Arabibus deesse, qui hanc ob causam etiam Grammaticos graecos non legisse censendi sunt, ita ut notiones grammaticas, quibus utuntur, ex logicis scriptis solum mutuati sint, ea vero, quae de orthoepia tradunt, ipsi invenerint.

Nulla in re vero melius cernitur, Arabes grammaticam graecam non cognovisse, quam in parte grammaticae etymologica. Omnes enim fere definitiones, quibus utuntur Graeci, ignorant. Notionem verbi commutaverunt in notionem actionis (fiʿl), notiones *ἐγκλίσεως*, quo nomine Graeci modos designant, *διαθέσεως* i. e. activi, passivi, medii, *εἴδους*, *σχήματος* et *συζυγίας* non habent, notionem *χρόνων* ex logica desumserunt, restant notiones *προσώπων* et *ἀριθμοῦ*, quibus addere debebant genus Graecis in verbo ignotum. Sic et in nomine non habent notiones *εἰδῶν*, *σχημάτων*, *πτώσεων*, quamvis casus ipsos habeant, et omnes notiones, quibus utuntur, sunt genus et numerus.

Itaque notiones generales, in doctrina de formis adhibitae, sunt: notio personarum, quas tamen non numero primae, secundae, tertiae designant, generis et numeri, quibus accedit notio universalis flexionis, ṣarf. Atque hac in causa conjecerim vocem ṣarf esse interpretationem vocis graecae *κλίσις*, uti ǵins est ipsum *γένος*, notiones vero numeri et personarum, quamvis eis utantur, nomine tamen proprio non designant, عدد enim et شخص hoc sensu apud grammaticos non adhibentur [3]).

---

1) Vix monendum est vocem ḥarakat huc non pertinere, quam Hebraei tenûʾa, Syri zauʾâ reddiderunt.

2) Ita definitio Alfiyyae: kalâmuna lafṭʿŭ mufidũ graece reddenda est *ὁ λόγος ἡμῶν λέξις σημαντική.*

3) Hoc dico, quia in indicibus librorum Almufaṣṣal et Alfiyyae haec nomina non commemorantur. De Sacy gr. ar. p. 116 prim. edit. ea proposuit

Restat ut de nominibus casuum singulorum pauca addamus, quae etsi non in Aristotele ipso tamen in commentariis veterum occurrunt. Tradit Ammonius (Arist. Berol. IV, 104), inter Peripateticos et Stoicos disputatum esse, num nominativus sit casus nec ne, qua in re Stoici casum esse contendebant. Opponunt Peripatetici, quoniam casus (πτῶσις) a cadendo (πίπτειν) sit nominatus, unde ceciderit nominativus, ad quod respondent Stoici, cecidisse a cogitatione in anima existente. Utrique nominativum appellant εὐθεῖαν sive ὀρθήν, quod nomen pro diversa eorum de natura nominativi sententia diverso modo explicant, haec vero est Peripateticorum opinio, ut statuant reliquos quidem casus veros esse casus διὰ τὸ πεπτωκέναι ἀπὸ τῆς εὐθείας, nominativum autem non esse casum, quam opinionem Ammonius alteri praeferendam esse dicit. Jam si nominativus est forma nominis unde aliquid decidit, sive quae recta stat, quum reliqui casus sint πλάγιαι πτώσεις sive obliqui, quomodo factum est, ut Arabes eum rafʿu sive elevationem dixerint? Potestne credi hoc casu esse factum, et negari in seligendo nomine rafʿu Arabes doctrinam Peripateticorum esse secutos, quam a commentatore aliquo Aristotelico didicerunt? Nihilo minus vero mihi nondum constat, nomen rafʿu nihil esse nisi interpretationem vocis ὀρθή vel εὐθεῖα, nam si rafʿu graecum esset, etiam reliqua casuum nomina ex graecis processisse coniciendum esset, quod probari nequit.

Difficile enim est de nominis ǵarru, quo genetivus designatur, origine ferre judicium. Γενικὴ πτῶσις Graecis est is casus, quo res singulae ad suum genus referuntur [1]) quem vocabuli sensum et ii scholiastae recognoverunt, quos secutus Dionysii Thracis interpres Armenius Genetivum dixit seṛagan, seṛ enim est genus. Genetivo tali modo genus exprimitur, ad quod referendum est nomen illud, de quo pendet Genetivus, ita ut genetivo determinetur genus, ad quod pertinet nomen regens. Sic quum dicas: arbor patris, frater amici al. genetivo indicatur genus, ad quod pertinet arbor vel frater, genus enim ab alio distinguit [2]). Arabibus haec notio Genitivi haud ignota fuit, continetur enim notione relationis ejus, quam 'iḍâfet appellant. Genetivus secundum hunc modum rei tractandae dicitur almuḍâfu ilaihi i. e. id apud quod hospitio excipitur, nomen scilicet regens, — nomen regens appellatur almuḍâfu, id quod hospitio recipitur. Itaque genetivus exprimit Arabibus eam notionem, sub cujus potestatem cadit nomen

---

neque vero auctorum locos indicavit. Idem p. 292 locum Haririi apposuit, qui ṣarf a ṣarif i. e. sono trochleae ad aquam hauriendam adhibitae derivare conatur. Quod probat, illum veram vocis originem ignorasse, quae a ṣarafa = vertit = κλίνει profluxit. Κλίσις vero non quidem in Aristotele ipso, at in commentariis occurrit (Arist. Berol. IV, 104 b, 19).

1) Cf. Schoemann in Hoeferi diario I, 83, Hübschmann Zur Casuslehre p. 13.

2) Arist. Topica VI, 3: Δεῖ γὰρ τὸ μὲν γένος ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρίζειν.

regens, quod prorsus convenit cum graeca *γενικῆς πτώσεως* denominatione. At quaeritur num liberius procedentes arabicae grammaticae conditores formulam philosopham Graecis adhibitam ita mutaverint, ut imaginem ingenio ipsorum magis convenientem et perspicuam loco definitionis philosophae introduxerint, an propria observatione eo deducti sint, ut illis cum Graecis conveniret, quia et ipsi Genetivi naturam prorsus perspexerint. Deinde vero etiam iḍâfet non tam Genetivi est nomen, quam definitio relationis intercedentis inter nomen regens et inter Genetivum, quem proprio *nomine* ǵarr i. e. tractionem appellant. Ita enim dicit Sibawaihius (Cap. 100) Ǵarr (tractio) locum habet in omni nomine, apud quod (aliud) hospitio excipitur = fî kulli 'smin muḍâfī ilaihi; et scito: muḍâfū ilaihi trahitur (inǵarra) tribus rebus, scilicet 1 re, quae neque est nomen neque vas, 2 re, quae est vas, 3 nomine, quod non est vas. Primae classi tribuit m a r a r t u b i Z a i d ĭ i. e. particulas Genetivum poscentes, secundae classi particulas locales et temporales uti ḫalfa, 'amâma al., quas particulas re vera nomina esse disertis verbis addit, tertiae classi nomina miṯlū, ġairū al. In sequenti explicatione de natura particularum rem ita declarat, ut dicat, per particulas uti b i al. referri (yuḍâfu) ad nomen id, quod praecedat aut sequatur. Tali modo in exclamatione y â l a B a k r ĭ vox exclamandi y â per particulam l a refertur ad B a k r ū, et in enunciato m a r a r t u b i Z a i d ĭ notio transeundi refertur ad Zaidū per particulam b i, et in enunciato a n t a k a ʿa b d i l l a h i notio similitudinis refertur ad Abdallahum per particulum k a. Hac in ratione vero relatio logica magis in censum vocatur, quam relatio grammatica, ita ut Arabes, si eorum m u ḍ â f ū i l a i h i est imitatio notionis *γενικῆς πτώσεως*, totam rem liberius tractasse censendi sint. In voce ǵ a r r vero attractionem recognoscere nobis videmur, qua genetivus cum nomine regente conjungitur (cf. i n ǵ a r r a supra). Quodsi rectum est, notio vocis ǵarr ab ipsis Arabibus est formata neque aliunde mutuo accepta.

Simili modo etiam nomen Accusativi n a ṣ b ū non ad instar nominis graeci *αἰτιατική* formatum videtur, quum notio causae finalis, quam in *αἰτιατική* vocabulo latere puto, alio vocabulo arabico facilius exprimatur, exempli causa voce غاية, sive علة sive سبب. In dubio igitur si relinquimus significationem vocabuli n a ṣ b ū, cui in Qamuso tribuitur sensus scopi vel finis vel extremi, hoc dicimus, nec notionem casuum nec nomina *γενικῆς* et *αἰτιατικῆς* innotuisse Arabibus, a quibus hanc ipsam ob causam grammaticos graecos lectitatos non esse certo certius potest confirmari. Solum Aristotelem sive compendia Aristotelica ad mentem scholiastarum elaborata cognoverunt grammaticae arabicae conditores, ex quibus etiam nomen (*πτώσεως*) *εὐθείας* sive *ὀρθῆς*, quod rafʿū interpretati sunt, potuerunt recipere.

Quae hucusque de arabicae grammaticae originibus diximus eo redeunt, ut postquam modum vocales nominandi et scribendi a Syris didicerunt Arabes, leges in lingua conspicuas ope categoriarum quarundam ex philosophia peripatetica haustarum recognoverint, cui debent instrumenta validissima ad instituendam analysin syntacticam. Logicam linguae analysin prosecuti et novas categorias introducentes syntaxin excoluerunt, doctrinam formarum neglexerunt; at quae in illa elaboranda profecerunt pleraque ipsorum sunt inventa neque aliunde accepta. Doctrina denique orthoepica nullo modo graecis fundamentis est superstructa, quippe quae processit ex studio Coranum eleganter recitandi (taǵwîd).

Atque haec rei condicio maximi fuit momenti, graecae enim grammaticae definitiones ad linguas semiticas non quadrant, et quicunque grammaticam ad normam Graecorum redigere conatur, gravissimis opprimitur difficultatibus, quod permultis exemplis in praecedente historia grammaticae apud Syros comprobatur. Libere igitur procedentes neque doctrinis naturae rei non convenientibus impediti, linguae semiticae indolem primi Arabes descripserunt, quorum vestigia deinde Judaei presserunt [1]).

Postquam deinde systema grammaticae arabicae excultum est ratione linguis semiticis admodum conveniente, postquam philologi summis omnium laudibus et honoribus extolli consueverunt, mirum non est etiam Syros arabice loquentes formulas grammaticae arabicae ad linguam syriacam adhibuisse. Qua de conamine deinde lis inter grammaticos est exorta, quum alii rebus novis studerent, alii vetus systema a Graecis grammaticis mutuo acceptum servare mallent.

Primus, qui Arabes secutus est inter Syros, fuit Nestorianorum patriarcha Elias I, qui Ṭirhanensis fuerat episcopus et hoc nomine claruit. Anno p. Chr. 1028 patriarcha ordinatus sedit unum supra viginti annos et vita functus est die septimo mensis Maji anno 1049. Grammaticum tractatum, quem scripsit antequam ad dignitatem episcopalem evectus est, Friedericus Baethgen edidit, qui quae de Elia innotuerunt in prolegomenis exposuit [2]).

Elias ubi primum ipse ad litteras syriacas sese applicuit, et arabice de grammatica syriaca exposuit, nec studium organi Aristotelici neglexit, quo si ad res divinas et humanas, ut ait, cognoscendas adducimur, longe facilius ad intellegendam logicam et grammaticam praeparamur — postquam etiam graecos canones

---

1) Jehuda Chajjug, ut hoc addam, notionem passivi exprimit אשר לא נקרא שם פעלו (Ewald-Dukes Beiträge III p. 148), quod convenit cum ratione supra p 148 [2]) descripta.

2) ܬܘܪܨ ܡܡܠܠܐ ܣܘܪܝܝܐ oder syrische Grammatik des Mar Elias von Tirhan Lipsiae 1880. — Quae in prolegomenis de Elia Nisibeno metropolita dixit facile emendautur ex hujus libri Capite VIII.

grammaticos a Syris receptos quantum fieri potuit investigavit — graecam enim linguam ipse non didicit, — suum esse ratus est componere dissertationes grammaticas in usum tironum. In hoc libello, quem jam manibus terimus, grammaticae arabicae amplissime excultae institutiones eo consilio sequi sibi proposuit, uti notiones profundas in Syriasmo latentes patefaceret, qua in re cognoscitur studium laudibus extollendi patrii sermonis, quem Arabismo non inferiorem esse persuasum habet. Sed voluntas laudabilior fuit quam id quod praestitit; nam a pristina methodo grammaticae syriacae desistere non potuit, in qua multa erant quae tractare debebat, neque vero ad analogiam arabicam tractare poterat (accentus, aspiratio, septem partes orationis cap. 30), — et ab altera parte systema arabicum non integrum potuit adhibere, ita ut opus imperfectum et confusum composuerit. Confusionis exemplum egregium praebet definitio grammaticae p. 4 l. 18, quae dicitur esse 'iδaꜣtâ δemettezîꜣânwâϑâ δašemâhe wemelle weφeϑgâme. Quum mettezîꜣânwâϑâ sint arabice ḥarakât i. e. vocalismi motiones, cogitandum foret, dicere voluisse Eliam, grammaticam esse doctrinam motionis vocalium nominum, verborum et particularum, ita ut peϑgâme sint ḥurûf = particulae; — at ex sequentibus intellegitur, eum etiam accentus logicos uti taḥtâyâ al. inter mettezîꜣânwâϑâ referre, ita ut peϑgâme nihil significent nisi membra minora totius enunciati [1]). Tum vero mettezîꜣânuϑâ est *προσῳδία* et *διαστολή* sensu graeco, nam *ἐκ τῆς προσῳδίας τὴν τέχνην, ἐκ τῆς διαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὁρῶμεν* Dionys. Thrax § 2, et duae tantum partes orationis supersunt, nomen et verbum, e quibus componitur secundum Graecos *τέλειος λόγος* Bekker Anecdt. p. 844. Augetur denique confusio capite 18, in quo de causis agens, cur grammatica syriaca non sit exculta, haec dicit: „Nomina et verba in lingua syriaca sunt immutabilia, neque admittunt mettezîꜣânwâϑâ i. e. mutationes varias, neque afficiuntur conjunctionibus et adverbiis temporalibus et localibus". Nam si nomina et verba mutationibus non sunt obnoxia, praeter quod non est verum, quomodo grammatica potest dici doctrina de mutationibus?

Sed ut ad singula accedamus, orditur a discrimine agentis et patientis fâꜥil et mafꜥûl, quod reddit sâꜥôra et mestaꜥrânâ, vel ꜥâβoδâ et meϑꜥaβdânâ, neglectis nominibus ꜥâβoδûϑâ et ḥaššâ, quibus grammatici scholae graecae uti Severus bar Šakku utuntur. Ceterum non alia docet quam Severus. Cap. 1.

Pergit loqui de indeclinabili nominum natura (bne, mabniyyû), attamen quinque sive quatuor mutationes (casus) Graecorum et tres Arabum casus, syriace per b, d, l, formari contendit, quo facto confuse de Dativo et ꜥâβoδtâ agit, quem locum Baethgen

1) Idem Cap. 14 syriacum peϑgâmâ respondere dicit arabico ǵumlat, et p. 16 l. 17 disertis verbis de motionibus loquitur, quae in mimre et peϑgâme locum habent, i. e. in sententiis perfectis et in membris sententiarum.

suo jure subobscurum dixit. Cap. 2. Totam rem huc traxisse videtur, quia fâʿil et mafʿûl [Accusativus] declinatione distinguuntur, quod in indeclinabilibus fieri nequit. Capite tertio de passivo agens loquitur de mafʿûlo, cujus fâʿil non commemoratur, quocum conferendum est quod supra p. 148 diximus. Quodsi huc refert usum Accusativi = mafʿûli in designandis temporibus et locis laudem perspicuitatis non meruit. Subjungit capite 4 descriptionem relationis nominum, cui iḍâfet est nomen.

Capitibus deinde 5 et 6 de ǵezm et tarḫîm agens incredibili modo est confusus. Ǵezm enim locum habere docet, 1 in prima radicali verborum primae Ålaφ, Yud et Nun in Imperfecto et Imperativo e. c. p e l a n ȩ φ a l; — 2 in formando participio, quod praesens appellat, a perfecto 'Aφʿel, — nam si a 'a ʿ b e δ derivatur m a ʿ b e δ, Ålaφ apocopatur. — 3 Rescinditur vocalis *a* in compositione participii cum pronomine: ܩܳܛܠܢܳܐ ex ܩܳܛܶܠ ܐ̱ܢܳܐ — et 4 apocopatur ܘ et ܝ in tertia pers. Plur., nam ܐܶܡܰܪܘ et ܐ̈ܬܶܝ procedit ex ܐܶܡܰܪܘܢ et ܐ̈ܬܶܝܢ. Deinde tarḫîm, quo Arabes designant apocopen in Vocativo, conferre audet cum formatione status constructi e statu determinato, gȩβar ex gaβrâ al., et status absoluti in Plurali qaddîšân ex qaddîšâϑâ. Cap. 9.

Subjungit deinde cap. 11 legem de determinato et indeterminato (maʿrifat et nakirat) ita ut statuat, determinationem semper addito pronomine demonstrativo exprimendam esse. Quo facto cap. 13 de zȩnâ = ḥâl, de ṭebbâ sive taššîϑâ = ḫabar et de quṭrâγâ = naʿt locutus est. Quas categorias grammaticas quum in Syriasmo non repperiat, de accentibus loquitur, quibus relatio membrorum enunciati dilucidatur. Zȩnâ sive ḥâl, quod etiam ainâyûϑâ = qualitas Elias appellat, Adverbia amplectitur uti šȩβiḥâ'iϑ = laudabiliter et makiχâ'iϑ = humiliter. Quṭrâγâ sive naʿt sunt Adjectiva ut kînâ = justus al. Quṭrâγâ δȩquṭrâγâ habes in gaβrâ sâhδâ šarrîrâ = vir [est] testis verax. Ṭebbâ sive ḫabar sunt verba uti mallel = locutus est. Haec vero definitio cum usu Arabum non concinit, quibus ḫabar (tebbâ) est praedicatum nominale in enunciatis nominalibus, cujus loco Elias verba introduxit, quae Arabes fiʿl ad fâʿil accedens solent appellare. Itaque hic quoque habes confusionem, quae etiam augetur eo, quod in enunciatis nominalibus uti: rûḥâ hu γer Allâhâ = spiritus est enim Deus — vocem ruḥâ dicit esse quṭrâγâ = naʿt, quae vox Arabibus ḫabar quidem est, sed nullo modo naʿt sive Adjectivum. Ceterum capite 19 eo usque procedit, ut enunciata nominalia prorsus neget, licet sibi ipse non constiterit.

Hae igitur sunt notiones grammaticae arabicae, quas in lingua syriaca recognoscere sibi visus est Elias: fâʿil et mafʿûl, mabniyyû, iḍâfet, ǵezm, tarḫîm, maʿrifet et nakiret, ḥâl, ḫabar et naʿt. Accedent ṭ'urûf ezzamân walmaqâm. Cap. 10.

Quae praeterea docuit ex antiquiore Syrorum doctrina profluxerunt et ex logica Aristotelis. Syriacae doctrinae originem debent capita de orthoepia et de formatione verborum. Et agit quidem de consonantibus bgdkpt cap. 12, quod deinde cap. 27 ampliavit [1]), et de nominibus vocalium [2]), de lineis nåγoδå, mẹṭappẹyånå, marhẹṭånå, mẹhaggẹyånå cap. 27—28, de accentibus cap. 29. Denique de verborum formatione cap. 24—26 disseruit, ad quae accedunt ea, quae cap. 15 de suffixis verborum exposuit, et cap. 23 de discrimine Imperativorum et Perfecti constituit.

Quae restant ex Aristotele sunt desumta, doctrina scilicet de quinque formis enunciati, quae sunt κλητικὴ, ἐρωτηματικὴ, προστακτικὴ, εὐκτικὴ et ἀποφαντικὴ [3]) cap. 7, et dispositio modorum quibus adhibentur particulae bẹ, dẹ, lẹ. Grammaticis denique debet ea quae de casibus tradit. Cap. 16 et 2.

Ordinem capitum non secundum systema aliquod constituit, sed varias quaestiones sine dispositione accurata tractavit, ita ut libellus ab eo compositus melius collectio dissertationem grammaticarum sit dicendus quam grammatica. Itaque titulum libello in codice Berolinensi Petermann 9 inscriptum: turåṣ mamlå suryåyå respuendum censeo, ejusque loco restituendam puto inscriptionem mîmre grammaṭiqåye, qua Ebedjesu in catalogo suo librum insignivit. Assem. B. O. III, I, 262.

Judicium, quod de Elia tulimus, severum quidem est, quum quid re vera assecutus sit quaesiverimus, at haud ita judicandum est, ubi quaeritur, quid suo tempore praestare potuerit. Comparationem enim Arabismi et Syriasmi primus instituere conatus est, et rem tam arduam ab eo non ad finem esse perductam, verum primis lineis tantum adumbratam, nemo mirabitur. Itaque si finem sibi propositum non assecutus est· ac nobis confusus videtur, ea in quibus defecit ignoscenda illi sunt, et laudi maximae vertendum, quod novam rationem inivit ad investigandam Syriasmi indolem. Is qui rem ab eo tentatam inter Syros ad finem perduxit, fuit Barhebraeus, ii qui rationem novam omni modo respuerunt, fuerunt Johannes bar Zuʒbi et Severus bar Šakku.

---

1) Accedit quod cap. 30 de *b* post vocalem u corripiendo docet, et de litteris occultatis p. 40 l. 10 et 41 l. 20.

2) Vocalem u dicit wåw ḥeβåså, o vero ʼassåqå sive wåw rẹwåḥtå. Cap. 24. Cf. supra p. 112, 113.

3) Cf. p. 163.

Caput X.

De Johanne bar Zuʿbi.

A grammaticorum arabizantium studio alienissimus erat Joḥannan bar Zuʿbi, maximus Nestorianorum grammaticus, qui partem Grammaticae euphonicam atque ad recitationem pertinentem aeque descripsit ac philosophiae studio deditus funditus etymologiam et syntaxin tractare conatus est. Cujus viri de vita hoc tantum memoriae traditum est, monachum eum fuisse sub Patriarcha Sabarjesu, qui anno 1226 p. Chr. (623 Heg.) consecratus est, in coenobio Sebarjesu urbis Beth Quqe regionis Arbelensis [1]. Docuit artem dialecticam et grammaticam, de qua disserentem eum audivit Severus bar Šakku sive Jacobus Tagritensis, cujus infra mentionem facimus. Collegit et in unum redegit tractatus grammaticos ac suae aetatis morem secutus rem grammaticam etiam versibus comprehendit. Composuit etiam orationes metricas, quarum una de baptismo et eucharistia Assemaniis innotuit.

In conscribenda grammatica majore totus in philosophia versatur, in prooemio vero grammaticae metricae grammaticam a dialectica distinxit:

ܘܡܬܐܡܪܐ ܐܦ ܡ̈ܡܠܐ.
ܐܝܟ ܠܐ ܩܪ̈ܝܒܢ ܠܚܕ̈ܕܐ.
ܒܡܡܠܐ ܕܡܠܠܘܬܐ.
ܘܒܡܡܠܐ ܓܝܪ ܕܡܦܣܩܘܬܐ.
ܡܡܠܐ ܓܝܪ ܕܡܠܠܘܬܐ.
ܠܘܬ [2] ܦܝܠܣܘ̈ܦܐ ܡܡܠܐ.
ܘܡܡܠܐ ܓܝܪ ܕܡܦܣܩܘܬܐ.
ܠܘܬ ܡܦܫܩܢܘܬܐ ܕܟܬܒܐ.
ܢܡܢܘܢ [3] ܡܡܠܐ ܦܝܠܣܘ̈ܦܘ.
ܘܠܐ ܡܡܢ ܠܟ ܚܫܐ ܠܘܬܗ.

---

1) Cf. Hoffmann Auszüge aus syrischen Akten persischer Märtyrer Leipzig 1880 p. 215 Nota 1715. Assem. B. O. III, I 307 sq. Barhebr. Chron. eccles. III, 401, 410. Wright Catal. III 1175.

2) Cod. Petermann 9. ܦܝܠܣܘ̈ܦܐ.

3) Peterm. 9. ܡܡܠܗ ܕܐܪܣܛܘ.

ܘܠܟܘܠܗܝܢ ܡܫܠܡ ܐܣܛܘܟܣܐ.
ܘܐܚܪܢܐ ܒܗ ܠܟܠ ܫܘܠܡܐ.
ܡܐܡܪܐ ܐܣܛܘܟܣܝܐ.
ܠܡܟܬܐ ܐܢܫܐ ܡܬܦܠܓܝܢ. ܘܫܪܝ.

Quam legem in grammatica majore sibi non imponens hunc in modum disserit:

Graeci grammatici octo partes orationis distinxerunt, quarum septem a Syrorum grammaticis doctrina graeca imbutis etiam in sua lingua repertae sunt, omisso scilicet articulo Syri habent 1 nomen, 2 verbum, 3 pronomen, 4 verbum nominis (mellaϑ šęmâ i. e. participium = μετοχή, 5 adverbium, 6 praepositiones, 7 conjunctiones. Qui vero Arabes sequuntur, tres tantum partes orationis statuunt. Fol. 35, 155.

Primam hanc grammaticae partem, quam ad graecam normam scripsit, excipit pars secunda de motionibus ܡܬܬܙܝܥܢܘܬܐ, quibus septem partes orationis afficiuntur, i. e. de accentibus et de aspiratione, atque hac in re discipulum magistrorum maqręyâne dictorum sese comprobavit, quam methodum etiam Josephus bar Malkon iniit. Itaque totam orthoepicam et rhetoricam grammaticae partem secundo loco tractavit, atque hac in re Graecos est imitatus, quorum Dionysius de prosodia rel. ultimo loco egit, quem ordinem etiam Severus et Barhebraeus servaverunt, haud dubie Jacobum Edessenum secuti.

Jam igitur quomodo rem aggressus sit paucis dicamus. Incipit definitio nominis hunc in modum, Cod. Mus. Britt. Add. 25876 fol. 35, Orient. 2314 fol. 3b: ܘܫܡܐ ܗ̇ܘ ܩܠܐ ܐܝܬܘܗܝ܆ ܘܠܐ ܡܫܘܕܥܢܝܬܐ ܒܫܘܠܡܢܘܬܐ ܕܠܐ ܙܒܢܐ: ܕܗܘ ܕܡܢܘܬܗ ܘܠܐ ܐܦ ܚܕܐ ܐܝܬ ܡܫܘܕܥܢܝܬܐ ܡܢ ܡܬܦܠܓܢܘܬܐ. ܕܡܢܗ ܡܬܦܠܓܢܝܬ. ܡܢ ܟܠܗ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ: ܐܘ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܘ ܢܗܘܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܡܫܘܕܥ ܚܝܪܐ ܐܘ ܕܠܟܠܢܫܐ. quod ex Aristotele Peri herm. 16 l. 19 ed. Berol. desumptum esse nemo nescit: *ὄνομα μὲν οὖν ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ κατὰ συνθήκην, ἄνευ χρόνου, ἧς μηδὲν μέρος ἐστὶ σημαντικὸν κεχωρισμένον.* Sequitur vero Johannes interpretationem eam, quam G. Hoffmannus littera x signavit (De hermeneuticis apud Syros p. 23, 71), quam cum Probi commentario conjunctam Johannes legit. Nam quod addidit ܕܡܢܗ ܡܬܦܠܓܢܝܬ = cujus pars separata nihil designat d e f i n i t e, — id ex Probi verbis l. l. 72 l. 11

contractum est, quod sequitur ܟܡ ܗܘܝ. ܐܘ ܕܠܡܠܬܐ concinit cum Probo l. l. 72 l. 14—15. Jam pergit Johannes: ܩܛܓܪܝܐ ܕܩܠܐ. ܗܠܐ ܓܢܣܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܘ ܐܕܫܐ. ܘܐܡܪܝܢ ܕܓܢܣܐ ܘܐܕܫܐ. ܐܕܫܐ ܕܩܠܐ. ܘܓܢܣܐ ܕܩ̈ܠܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܘܟܝܢܝܬܐ. ܘܕܩ̈ܠܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܘܐܝܟ ܟܠܒܐ ܡܫܬܡܠܝܐ. ܐܘܟܝܬ ܩ̈ܠܐ ܘܡܫܬܡܠܝܢܝܬܐ. I. e. Quaeritur utrum *φωνή* sit genus an species. Et dicimus utrumque; species est si refertur ad *ψόφον*, genus est si refertur ad *φωνὰς σημαντικὰς καὶ φυσικὰς* [qualis est latratus canis adventum visitantium indicans] et ad *φωνὰς σημαντικὰς* sive pronuntiatas sive scriptas, quibus accedit *συνθήκη*. Quae omnia referenda sunt ad Probum 71 l. 9, 73 l. 29, quem et in sequentibus imitatur Johannes: ܘܢܩܫܐ ܐܝܬܘܗܝ، ܡܫܘܕܥܐ ܕܟܠܒܐ ܕܡܣܥܪܢܐ ܘܗܠܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܡܫܘܕܥܐ ܕܡܬܡܠܠܢ. ܕܗܘܐ ܡܢ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ ܕܚܝܐ ܘܢܦܫܐ. ܡܢ (fol. 36b) ܡܬܐܡܪ ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܐ ܡܢ ܢܦܫܐ. ܘܡܬܐܡܪ ܟܠ ܐܝܟ ܕܐܢܫ ܘܣܘܣܐ: ܘܢܦܫ ܗܠܐ ܕܡܫܘܕܥ ܟܠܗ: ܐܘ ܕܡܫܘܕܥ ܟܠܗ ܘܡܬܡܠܠܐ. ܫܦܝܪ ܩܪܐ ܩܠܐ ܠܫܡܐ ܗܠܐ ܡܫܘܕܥܐ ܕܡܫܘܕܥ ܒܪܢܫܐ ܘܣܘܣܝܐ ܘܟܐܦܐ: ܐܘ ܚܟܡܬܐ ܘܡܪܕܘܬܐ ܘܣܘܟܠܐ ܘܫܪܟܐ. H. e. *ψόφος* est *πληγὴ ἀέρος αἰσθητὴ ἀκοῇ* (ex his enim Ammonii verbis Probus sua desumpsit (Aristotelis Opp. ed. Berolinensis IV 102 b) *φωνὴ δὲ ψόφος* (Johannes inaccurate dixit *πληγή*) *ἐξ ἐμψύχου γινόμενος, ὅταν διὰ τῆς συστολῆς τοῦ θώρακος ἐκθλιβόμενος ἀπὸ τοῦ πνεύματος ὁ εἰσπνευσθεὶς ἀὴρ προσπίπτῃ ἀθρόως τῇ καλουμένῃ τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ*[1]) *καὶ τῇ ὑπερῴᾳ ἤτοι τῷ γαργαρεῶνι*, et procedit *φωνή* naturali modo aliquid designans [cf. latratum canis], aut per intentionem et logicam. Bene igitur appellavit [Aristoteles] nomen *φωνὴν σημαντικήν*, quae designat hominem equum, lapidem vel sapientiam, disciplinam intellegentiam rel. Cf. Probum 71 l. 10; 73 l. 30[2]).

Haec omnia vero Johannem ex commentatione syriaca deprompsisse neque graece legisse iis comprobatur, quae de šalmuϑâ i. e. *συνθήκη* dixit. Distinguit enim šâlęmuϑâ i. e. assensus a šalmuϑâ i. e. perfectio, quum dicat: „ubi audiunt auditores vocem significantem logicam, assentiuntur (šâlęmîn) ei rei, quam distincte dixit" deinde vero de šalmuϑâ sive perfectione loquitur. Hoc Syri cujusdam ineptum est arteficium, qui sensum vocis *συνθήκη*

---

1) Cf. infra in excerpto ex grammatica metrica p. 161 versum octavum.

2) Harum doctrinarum originem et historiam persequi non hujus est loci. Conferendus est Hoffmannus de Hermeneuticis apud Syros Aristoteles p. 122.

ignorabat, et ܦܠܣܘܬܐ legens, exprimi censebat, partes vocis sensu carere.

Haec omnia qui novit, initium grammaticae metricae intelleget, quod ex Codice Peterm. 9 descriptum lectoribus propono tanquam exemplum, quomodo hae doctrinae discipulorum memoriae tradebantur:

ܢܦܩܐ ܚܟܡܐ ܕܟܠ ܩܠܝܢ.
ܬܪܬܝܢ ܡܬܦܠܓܢ.
ܠܡܫܘܚܬܐ ܐܪܥܝܬܐ.
ܕܟܝܢܝܬܐ ܕܡܫܡܫܢܝܬܐ..
ܘܠܡܫܘܚܬܐ ܗܘܬ ܡܢܩܫܬܐ.
ܪܟܝܢ ܡܢ ܚܕܐ ܘܬܪܬܐ.
ܘܡܢܗܘܢ ܡܬܐܡܪ ܐܪ
ܟܠ ܐܪܒܥܐ ܘܚܕܐ..
ܘܗܠܝܢ ܐܦ ܗܘ ܡܬܦܠܓܝܢ.
ܠܡܢܩܫܐ ܘܟܠܐ ܡܢܩܫܐ.
ܡܢܩܫܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܫܢܘܝܐ.
ܘܠܐ ܡܢܩܫܐ ܐܝܟ ܩܠܝܠܐ.
ܘܡܢܩܫܐ ܗܘܬ ܡܬܦܠܓܝܢ.
ܒܝܬܐ ܘܒܝܬܐ.
ܒܝܬܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܒܟܠܐ.
ܡܫܘܕܥ ܡܬܬܐ ܢܘܟܪܝܐ..
ܒܝܬܐ ܒܡܫܘܚܬܐ.
ܐܝܟ ܩܠܐ ܡܬܟܬܒܐ.
ܘܩܠܐ ܗܘܬ ܡܬܟܬܒܢܐ.
ܠܬܪܝܢ ܐܕܫܝܢ ܡܬܦܠܓܝܢ

ܠܫܡܗ̈ܐ ܦܠܓ ܠܗ ܐܪܒܥ.

ܘܠܡܠܬܐ ܕܪܫܡ ܡܢ ܚܡܫ.

Genera nominum deinde distinxit quattuor, denique sententiarum (ܡܐܡܪ̈ܐ) genera proposuit quinque aristotelica ܦܣܘܩܐ ܡܡܠܠܐ ܦܣܘܩܐ ܘܗܘ ܫܡܥܐ ܕܡܬܩܪܐ ܐܦܘܦܢܛܝܩܘܣ ܦܣܘܩܐ ܘܩܪ.

Postquam tali modo de sonorum, vocabulorum, sententiarum natura disseruit, classes nominum distinguit, nulla formae grammaticae habita ratione, qua in enumerandis formis fundamento usum esse Jacobi Edesseni laus est immortalis. Philosophos potius sequitur Johannes, quorum ratio distinguendi cognoscitur ex libro Pauli Persae, quem edidit Landius in Anecdotis syriacis IV p. 7, 6. Johannis enim classes constituuntur nominibus 1 naturalibus kẹyânaye, 2 personalibus qẹnumâye, 3 accidentalibus gedšânâye, 4 actionem designantibus sošrânaye. Quas ita in partes minores distribuit:

I. Naturalia, quae indicant naturam rerum in hoc universo, sunt aut corporalia aut incorporalia, uti angeli, daemones (šîđe), animae. Corporalia sunt 1 animata, 2 inanimata uti elementa quattuor al. Animata sunt animalia, animalia plantarum natura induta, plantae. Animalia sunt volantia, natantia, gradientia. Et sic porro.

II. Personalium maxima confusione obrutam seriem taedet repetere.

III. Accidentalium classes novem proponit: 1 quantitativa (brevis, longus al.), 2 qualitativa (albus, rufus al.), 3 nomina relationis (amicus, dominus servi al.), 4 localia (superior, inferior al.), 5 temporalia (menqẹđem, 'ešteqađy), 6 nomina positionis sẹyâmâye (uti hẹlaχtâ, qaumâ, magnẹyâ), 7 nomina essentiae iϑûϑânaye, quibus aeque qualitas interna designatur (est homo et animal = iϑauhy barnâšâ wẹhayyâ) atque externa (sunt ei divitiae = iϑ leh šuϑrâ), 8 activa (qâṭolâ), 9 passiva (qẹṭîlâ).

IV. Actionem designantia sunt 1 corporalia (naggârâ, ardiχlâ), 2 spiritalia (ḥakkîmâ), 3 corporalia simul et spiritalia (bonus, malus, justus), 4 quae corpus concomitantur = dẹmen ḥẹđarai paγrâ (pauper, dives).

En egregiam nominum in classes distributionem! Neque taedet Johannem fol. 129a eodem ordine etiam formas pluralis numeri recensere. Ex simili vero philosophandi ratione quomodo profectum sit systema Syrorum, quo accentus adhibent, id hoc loco ante oculos ponere missis aliis Johannis observationibus operae pretium est. Sequitur hac in re eandem viam, qua incessit scriptor tractatus anonymi, ex Thomae Harclensis schola oriundi, quem edidit Phillips in libro A letter of Mar Jacob p. 68.

Procedit fol. 56 b a quinque speciebus orationis, de quibus secundum reliquos interpretes Aristotelis etiam Probus egit (Hoffmann p. 66 et 115), quas ita vocavit: qâroya = κλητικός, meϑkaššęφânâ = εὐκτικός [1]), pâqoδâ = προσταϰτικός, męšayyęlânâ = ἐρωτηματικός, pâsoqâ = ἀποφαντικός. Harum specierum indolem explicans Probus, qui non post saeculum quintum vixit (Hoffmann p. 146), exemplis biblicis utitur, ita ut in usum scholarum christianarum eum scripsisse intellegatur. Juvat repetere haec exempla. Et illustratur quidem qâroyâ his verbis ܬܘ ܠܘܬܝ ܟܠܟܘܢ ܠܐܝܐ ܘܡܫܩܠܝ ܡܘܒܠܐ Matth. 11, 28. Mepisânâ (męṣallęyânâ, meϑkaššęφânâ aliis dictum) exstat in verbis ܒܥܐ ܡܢܟ ܡܢܝ. Cf. Luc. 8, 28 et legas ܒܥܐ. Pâqoδâ est in verbis ܙܠ ܒܨܝ ܓܐܪܐ ܐܢܐ ܪܡܐ 1. Sam. 20, 21 Męšayyelânâ est in verbis ܐܝܟܐ ܣܡܬܘܢܝܗܝ. Joh. 11, 34 Exemplum Pâsoqae ܠܥܙܪ ܪܚܡܢ ܐܝܬܘܗܝ ex Johanne desumptum videtur, aliud ܢܦܫܐ ܠܐ ܡܝܘܬܐ ܐܝܬܝܗ biblicum non est.

His igitur de quinque speciebus fusius disserens ita fere Johannes dicit: Qâroyâ, meϑkaššęφânâ et pâqoδâ aliud alio definitur et inter sese conjuncta sunt, pâsoqâ vero et męšayyęlânâ cum prioribus tribus cohaerent. Primum enim vocatio (qâroyâ) aut preces (meϑkaš.) aut jussum (pâqoδâ) locum habent, deinde interrogat aliquis aut interrogatur, quo facto oratione apophanticâ (mimrâ pâsoqâ) res ad finem perducitur. Ita enim homo vocat aliquem dicens: ܐܘ ܦܠܢ. ܬܐ ܠܗܪܟܐ = O tu, veni huc. Et quum venerit interrogat eum: ܐܘ ܦܠܢ ܦܠܢ: ܚܠܝܡ ܐܝܬܘܗܝ = o tu, ille valet? Deinde respondet ad quaestionem oratione apophantica dicens ܦܠܢ ܚܠܝܡ ܐܝܬܘܗܝ = Heus tu, ille valet.

Pro vocatione etiam precatio potest locum habere, et jussum. Hujus exemplum proponit hoc: Modo jubentis vocat (Deus) et dicit: ܐܒܪܗܡ ܐܒܪܗܡ., qui quum responderit ܗܐ ܐܢܐ, apophantice pergit ܠܐ ܬܘܫܛ ܐܝܕܟ ܥܠ ܛܠܝܐ. Quomodo vero haec logica membrorum orationis distinctio afficiat rhetoricam recitationem, id uno eodemque exemplo quinquies repetito demonstrat: ܠܐ ܦܠܚܬ ܐܢܬ ܥܡܢ, quod vocantis, jubentis et precantis, inter-

1) Pro meϑkašsęφânâ idem Johannes etiam męṣalleyânâ dicit, Hoffmann l. l. p. 115. Ipse Probus vero hanc speciem dixit mępisânâ. Exemplis deinde a Probo allatis utitur etiam Bâzwâδ teste Hoffmanno p. 116. — Etiam auctor tractatus anonymi (Phillips Letter p. 68) vocabulo mępisânâ utitur.

rogantis et vetantis modo recitari possit. Quod quum legerit, cui non in mentem venit comoedia illa, in qua histrio servi partes agens secum reputat, quanam ratione pauca illa verba recitari possint: „Equi instructi sunt", quae sola ei in scena dicenda sunt.

Jam vero pergens Johannes interrogativae pronuntiationis tria distinxit genera, modum scilicet jubentem, precantem, probrosum (makkḙsânâ'îϑ). Modi jubentis exemplum est: ܡܢܐ ܒܥܐ ܐܢܬ ܡܪܝ. Probrosa deinde quaestio est haec: ܗܘ ܕܪܟܒ ܐܪܙܐ܆ ܕܡܠܟܐ ܠܐ ܫܦܝܪ܀ quo a genere paullulum recedit quaestio alia ironica: ܐܒܘܟܘܢ ܠܡܠܟܐ܆ ܕܗܘܐ ܐܢܬ ܠܗ, quod ܡܟܟܫܢܐܝܬ i. e. *κατ' ὀνειδισμὸν* dictum esse censet. Interrogationem precantem habes hanc: ܡܢܐ ܦܢܝ ܢܗܘܐ ܠܟܠ ܗܢܐ܀, et haec quidem quaestio interdum est admirantis, unde procedit meϑdammḙrânâ. Quonam modo vero in hisce enunciatis etiam reliqui accentus sint respiciendi haec Johannis verba demonstrant: ܡܠܐ ܕܝܢ ܕܥܡ ܗܘ ܦܢܝ ܐܬܐ ܠܗ ܡܢܚܬܐ ܒܫܘܠܡܐ ܕܦܣܘܩܐ. ܡܬܕܡܪܢܐ ܗܘܐ ܡܐܡܪܐ܀ ܐܡܬܝ ܕܝܢ ܕܥܡ ܗܘ ܦܢܝ ܡܣܒܥܢܐ ܐܬܐ ܠܗ܀ ܡܬܟܫܦܢܐ ܗܘܐ ܡܐܡܪܐ. ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܐܡܪ. ܡܢܐ ܦܢܝ ܐܬܐ ܠܟܠ ܗܢܐ܀ i. e. Si cum illo kai jungitur accentus mḙnaḥta in fine membri, est enunciatum admirans, si vero cum kai jungitur mḙsabbḙ'ânâ, enuntiati significatio est precativa.

Denique quintuplex usus orationis declarativae (mimrâ pâsoqâ) proponitur, quae est:

1) admirans, meϑdammḙrânâ e. c. ܡܢܐ ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܡܫܚܐ.

2) precans, daṣḙloϑâ e. c. ܒܪܝܟܬܘܢ ܠܡܠܟܐ.

3) thetica, mettḙsîmânâ e. c. ܠܗܘܢ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܐ.

4) hypothetica, sâyomâ e. c. ܐܢ ܐܬܐ ܦܛܪܘܢ ܐܢܐ ܠܟ.

5) categorica e. c. ܕܗܘ ܢܒܝܐ ܗܘܐ.

Quibus pertractatis sub finem disputationis addit haec: Sciendum est, orationi categoricae tres esse famulos (mḙšamšâne), zaugâ, šellayâ et taḥtâyâ. Et iterum alio modo mḙzišânâ; et sâmkâ et reϑmâ; et mḙqimânâ. Similis est pâsoqâ domino urbis, et taḥtayâ portae urbis, et zauga viae, quae conducit ad urbem, et šellâyâ plateis urbis, quae conducunt ad dominum urbis [1]).

---

1) Textus: ܘܐܦ ܕܝܢ ܕܡܐܡܪܐ ܦܣܘܩܐ ܬܠܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܝܬ ܠܗ܀

En nexum inter grammaticam et philosophiam [1]), en viam et rationem, qua systema accentuum est excultum! Grammaticis debetur distributio orationis in singula membra, quam missa antiquiore ratione, quam p. 63 sq. descripsimus, auxilio quattuor punctorum ʒellâyâ, taḥtâyâ, zaugâ, pâsoqâ expresserunt. Huc accesserunt accentus mimetici sive rhetorici, speciem orationis indicantes, pâqoδâ, mȩšayyȩlânâ, qâroyâ et meϑkaššȩφânâ, quem alii etiam mȩṣallȩyânâ vel mȩpisânâ dixerunt. Numero sunt novem, seu potius, si pâsoqâ additur, decem apud Josephum Huzitam accentus principales, qui deinde alio modo aliis in scholis auctae sunt. Thomae et Jacobi catalogum p. 99 sq. exhibuimus, hoc loco addendum est systema Nestorianorum ex mente Johannis bar Zuʒbi et Eliae Tirhanensis, quod a systematis supra propositis eam ob causam diversum censendum est, quia alio numero accentuum utitur, sunt enim apud Eliam triginta, et quia his accentibus adduntur lineae supra descriptae p. 126 sq. nâγoδâ et mȩṭappȩyânâ, quarum apud Jacobum Edessenum nulla est mentio. Vice versa Nestoriani non habent, omnes vicarios illos šuḥlâφe dictos, neque qaumâ, (quod non cum meqimânâ conferendum est), neque mȩhappȩχânâ, et desunt apud illos yâheβ ṭuβâ, mȩpisânâ, tâχsâ, mȩβaṭṭȩlânâ et mȩβakkȩyânâ, quod ܪܘܟܐ ܟܘܦܢܐ appellant.

Hunc igitur in modum catalogum exhibet Johannes, ut dicat, nomina zaugâ, ʒellâyâ, taḥtâyâ et pâsoqâ esse homonyma, varios accentus comprehendentia.

I. Zaugâ septem rationibus adhibetur:

1 zaugâ δamȩziʒâne, 2 z. dȩreϑme, 3 z. γȩnîβâ, 4 z. δȩʒeṣyâne, 5 z. mesandȩlâ, 6 z. δȩδâme ladȩʒesyânâ, 7 z. šȩḥîmâ.

II. Taḥtâyâ octo rationibus adhibetur:

1 taḥtâyâ δamȩziʒâne, 2 t. δȩreϑme, 3 t. šȩḥîmâ, 4 t. dictum mašlȩmânuϑâ, 5 t. dictum reϑmâ δȩʒeṣyânâ, 6 t. dictum šišlâ, 7 t. dictum maϑwȩhânâ, 8 t. cui est descensio = δȩ'îϑ leh mȩnaḥtâ.

ܙܘܓܐ ܘܥܠܝܐ ܘܬܚܬܝܐ܀ ܘܗܠܝܢ ܐܚܪܢܝܬܐ. ܡܫܡܗܢ܀ ܘܦܣܘܩܐ ܘܦܪܝܫܐ܀
ܘܡܫܡܫܝܢ܀ ܕܗܢܐ ܦܣܘܩܐ. ܠܡܬܚܬܐ ܕܡܦܣܩܬܐ܀ ܘܬܚܬܝܐ. ܠܡܦܪܫܐ
ܕܡܦܣܩܬܐ܀ ܘܙܘܓܐ ܠܐܘܪܚܐ ܕܡܫܠܐ ܠܡܦܣܩܬܐ ܘܥܠܝܐ. ܠܡܩܘܡܐ ܕܡܦܣܩܬܐ
ܕܡܫܠܡ ܠܗܘܢ ܡܬܚܬܐ ܕܡܦܣܩܬܐ܀

1) Jam intellegitur, cur Thomas diaconus dixerit, philosophos et maxime Aristotelem de pâsoqâ quaesivisse. Martin Jacobi Edess. Epistola p. 13. Mirum est in Psalmis in Peš. novies vocem ܦܣܘܩܐ esse insertam Ps 37, 21; 68, 18; 69, 19; 78, 51; 89, 25; 104, 18; 105, 22; 106, 23; 107, 21. Apud Barhebr. in scholiis ad Ps. 68 ed. Knobloch Vratislaviae 1852 pasoqa non occurrit. Prager De VTi versione syr. quaestiones crit. p. 47.

III. ܥEllâyâ sex rationibus occurrit:

1 inter membra apodoseos, ubi praecedit taḥtâyâ, 2 in enuntiatis interrogativis longioribus, 3 ubi laus alicujus rei a scriptore profertur, ita ut sit meqallesânâ, 4 adhibetur, ubi scriptor declarationem facere vult, in periodis longis, 5 adhibetur, ubi scriptor brevi vult comprehendere, quae fusius dixit. 6 ponitur ubi protasis cum apodosi periodum finivit, quo facto scriptor denuo ab eadem protasi incipit.

IV. Pâsoqâ viginti modis adhibetur, quorum decem in scriptura occurrunt, qui sunt hi:

1 Pâsoqa (precativum ṣeloϑânâyâ, 2 qâroyâ, 3 pâqoδâ, 4 meϑdammerana, 5 hypotheticum (sâyomâ) e. gr. post 'en, 6 theticum (mettesîmana), 7 in juramentis (yammayâ), 8 ubi dubium est (meϑpaššeχânâ), 9 ubi persuadetur alicui (mepîsânâ), 10 pâsoqâ verum, finem ponens.

Reliqui decem modi, quibus pâsoqâ adhibetur, ad logicam sive dialecticam pertinent, qui sunt hi:

1 pâsoqâ apophanticum, 2 *κατάφασις*, 3 *ἀπόφασις*, 4 *πρότασις*, 5 *ἀξίωμα*, 6 theticum, mettesîmânâ, i. e. in opinionibus non ab omnibus sed a quibusdam propositis, 7 *πρόβλημα*, 8 *συμπερασμα* cf. Aristoteles Analyt. prior. 30 a, 29 Berol., 9 interrogativum, 10 *ὅρος* = ܬܚܘܡܐ.

His denique „accentibus" accedunt 1 meqîmânâ, 2 pelgûϑ meqîmânâ, 3 menîḥana, 4 naφṣâ, 5 meziʿâna rabbâ, 6 taḥtâyâ δaϑelâϑâ, 7 tria genera accentus raḥṭâ, quae sunt raḥṭa δeχarteh, raḥṭa δepâseq, raḥṭâ lehuδâyhy, 8 mehawweyânâ, 9 gârorâ, 10 meϑdammerânâ, 11 meϑkaššeφânâ.

Eosdem accentus etiam Elias Tirhanensis enumeravit, quem Joannes noster ad verbum in fine descripsit. Cf. Appendix I, 3. Exempla non apposuimus, haec enim pars grammaticae Johannis a Martino est edita (Traité sur l'accentuation chez les Syriens orientaux Paris 1877), ita ut qui taediosam hanc confusionem accuratius perquirere vult, ad illum sit ablegandus. Id unum dicimus, quattuor et fortasse quinque sese secuta esse accentuum systemata, quae nullo modo confundi debent. Ex solis grammaticis libris haec systemata erui non poterunt, opus erit edere codices e quibus cognoscantur [1]). Quod opus sane utilitatem magnam non feret et taediosum est ac pretiosissimum; librum ad mentem Josephi Huzitae accentibus instructum, si quis invenerit, non sine fructu edet, is enim Theodori Mopsuesteni exegesin signis suis expressit, quorum positio conferri potest cum Theodori commentariis, qui supersunt. Systema accentuum nestorianorum ipsum e codice Berolinensi Petermann 9 in appendice hujus

---

1) Eodem modo ex grammaticis Hebraeorum antiquissimis doctrina de accentibus perspici non potest. Nihil enim habent nisi nomina et ordinem accentuum cum exemplis et exceptionibus.

capitis exhibebimus, in quo primo loco tractatum antiquum masorethicam, deinde alium tractatum masorethicum copiosiorem, denique tractatum de accentibus exhibebimus, quod ipsius Eliae Tirhanensis opusculum esse conicio, ex quo hausit Johannes bar Zuʿbi.

Sed redeundum est ad ordinem grammaticae Johannis, qui in medium caput de nomine inseruit dissertationem de quinque speciebus orationis, qua commoti ea persecuti sumus, quae in fine grammaticae de accentibus exposuit. Multa deinde ad philosophiam pertinentia libro sua admiscuit, inter quae sunt excerpta ex epistola Severi Sabocht ad Jonam periodentam et ex commentario Rabban Denḥae, disciplui Mar Išoʿ bar Nun Catholici, in Analytica Aristotelis. Imo dissertationem de realismo et nominalismo recepit, qua quaeritur, num creator an qualitas creatoris, num creatum an actio creandi an qualitas creaturae, denique num meϑʿaβdânâ an meϑʿaβdânûϑâ sit prius. Fol. 66 b.

Missis vero his lucubrationibus ordinem potius proponamus, quo verba in classes distributa recensuit. Sequitur numerum consonantium ratione simul habita syllabarum, neque vero adtendit ad ipsam formam radicis, ita ut Pęʿal, Paʿel et Aqʿel ejusdem verbi aliis classibus adnumerentur.

Primo loco fol. 99 b ponit verba duabus et tribus consonantibus composita monosyllabica, sequuntur verba tribus et quattuor consonantibus composita, quae duas efficiunt syllabas. Respicit praeterea vocales syllabarum, ita ut hic procedat ordo:

A. 1 baz, 2 bâϑ, 3 bnâ' [1]).

B. 4 bani, 5 bḥar [2]), 6 baṣar, gareg, 7 'eβað cum Ålaq zęlîmâ, 8 iβeš, 9 'abez.

C. 10 'aβîϑ, 11 'aβsi, 12 'aγnez, 13 'aubeð, 14 naχri, balhi, tarsi, 15 basbez, gargar, 16 'eškaḥ.

D. Sequuntur verba quinquelitteralia bisyllabica: 17 'eϑbzez et trisyllabica, 18 'eϑbaṣar, 'ettadaq, 'ettazal, 19 'eϑbani.

E. Porro verba sex consonantibus scripta bisyllabica: 20 'ettęβîϑ, 'ettęðîš, et trisyllabica 21 'ettaubað, 'ettaβhaϑ, 22 'eϑgargar, 'eϑdaiwan, 23 'ettaγhi, 'ettaðwî, 24 'eϑbalhî, 'eϑgardî, 'ezdauzî.

F. Denique verba septem consonantibus scripta, quae omnia

---

1) De syllaba cujus formam habet bnâ' cf. p. 56, ita hic vestigium habemus, quod ad Jacobum Edessenum nos reducit. In glossario graeco et hebraeo-syriaco in Codice Peterm. 9 haec leguntur: ܣܘܠܒ. ܬܠܬ ܐܬܘܬܐ ܐܘ ܬܠܬ. ܐܝܟ ܙܒܢܝܢ ܠܚܕܐ. ܒܪܢܫ ܬܠܬ. ܒܪ. ܢܫ. ܥܠܫ܀ Itaque tres consonae unam syllabam efficere possunt.

2) Hoc verbum ordinem turbat et quarto loco post bnâ' ponendum est. Sed in codice ita recensetur.

sunt trisyllabica: 25 'eϑplaγmaṭ, 'eϑpraḥraḥ, 26 'eϑḥzauzî, 'eϑmnaunî [1]).

In his classibis constituendis ad vocales adtendit, *a* enim praecedit *e* et *i*.

Principia quibus hic ordo nititur jam apud Josephum bar Malkon p. 133 invenimus, eundemque ordinem etiam Barhebraeus servavit, ita ut ab antiquiore grammatico excogitatus esse videatur, quem Jacobum Edessenum fuisse conicio. Eandem enim rationem hic videmus, quam secutus nominum classes disposuit, de quibus supra p. 58 locuti sumus. Habes in verbo dispositionis fundamenta eadem, numerum scilicet syllabarum et ordinem vocalium, neque respiciuntur Graecorum schemata, simplex scilicet, compositum et decompositum, quibus ad linguam syriacam applicandis occupatum vidimus Aḥudemem et Dionysii Thracis interpretem p. 33, 17.

Sequitur apud Johannem bar Zuʿbi fol. 111 b disputatio de pronomine, tertia orationis parte, quo in capite etiam de formandis personis verborum deque suffixis verbo et praepositionibus addendis egit. Ita factum est ut etiam Imperativorum formas, femininum Sing. et Pluralem ad doctrinam de pronominibus retulerit.

In capite de mellaϑ-šemâ i. e. de participio f. 127 a etiam de adjectivis aliis egit, itaque hoc loco inseruit leges de šemâhe ʿelleϑânâye sive adjectivis per *n* et *y* a nominibus derivatis (uti ruḥâ, ruḥânâ, ruḥânâya) quorum tamen ad nomina relationem non appellavit meϑbaitâyûϑâ, quod nomen apud Barhebraeum primum occurrens ad instar arabici نِسْبَةٌ fictum est.

Quintam deinde partem orationis efficiunt adverbia, quae dicuntur ʿal melleϑâ sive ʿam melleϑâ fol. 135 a. Derivantur adverbia ab adjectivis, a numeralibus, a nomine actoris, et a nomine verbi; e. c. 'arʿânâ'iϑ ab 'arʿâ, ḥeδânâ'iϑ a ḥeδâ, naggârâ'iϑ a naggârâ, ʿawwâlâ'iϑ a ʿawwâlâ. Et in hac quidem observatione sequi videtur graecum aliquem grammaticum, nam quum Dionysius Thrax p. 20 distinxerit adverbia simplicia a compositis, etiam de varia compositorum origine cogitandum erat. Etiam varia adverbiorum genera a Johanne proposita, adverbia temporis, loci, comparationis, assensûs, negationis, stuporis, interrogationis, conjecturae (demasbeṛânûϑâ[2])), optandi, querendi, et colligendi (deχunâšâ) in mentem vocant Dionysii doctrinam, quamvis apud illum viginti sex genera distinguantur, quae non omnia a Johanne repetita sunt.

Praepositiones deinde, sive qaddîmûϑ seyâme, quas in gram-

1) Tales voces, quamvis in Scriptura non occurrant, pro lubitu posse fingi, disertis verbis addit, et a passivis uti 'eϑqerî, 'eϑgelî, 'eϑḥezî hoc modo formari 'eϑqraurî, 'eštraurî, 'eϑmlaulî alia, in Scriptura vero solum 'eϑḥezauzî legi.

2) Apud Dionysium p. 22 respondet graeco *εἰκασμός*. Insequens kunâšâ ibidem ponitur pro graeco *ἀθροιστικά*.

matica metrica etiam ܦܪܘܬܣܝܣ dixit, sextam orationis partem efficientes recenset has viginti quatuor: ʒam, lęwâϑ, 'aiχ, męṭul, lęφûϑ, kul, men, bę, lę, dę, bâϑar, bestar, luqęβal, ʒal, ṣeδ, ḥęδâr, qęδâm, lęʒîn, ḥęlâφ, bęγân, ṭûβ, tęḥoϑ, balḥoδ, belʒâδ.

Quodsi in hoc catalogo legitur kul et aiχ et lęʒîn, patet Syros definitionem Graecorum esse secutos, qui prothesin ita describunt: *πρόθεσίς ἐστι λέξις προτιθεμένη πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔν τε συνθέσει καὶ συντάξει.* Itaque kul in exemplis hisce vera prothesis habetur: kul bestar yammîneh mestattar; kul ʒal saβreh ḥâšeβ; kul ṣeδ tarʒeh râhet. Quibus addit Johannes vel hoc: kul tęḥuϑ reγlauhy damęšîḥâ 'iϑauhy.

Eundem praepositionum catalogum etiam Barhebraeus in grammatica majore proposuit, varia ceterum distinguens genera, quae nunc non curamus. Omittit vero Barhebraeus bestar, bęγân et belʒâδ, quorum deinde mentionem fecit in scholiis, sed addit praepositiones has a Johanne omissas: tar, ḥęβâl (quod cum ṭûβ conjungendum est) męϑum, taḥt et taḥtai, bainai et ʒęlawai. De bęγân inter Syros ipsos non constitit (Bhbr. ·II. p. 85 l. 17), Johannes hoc habet exemplum: ܟܠ ܒܝܢ ܚܡܫܐ ܐܝܢ ܦܘ̈ܬܐ. Vox tar a Severo glossa زاوب illustratur.

Ultimam denique orationis partem efficiunt conjunctiones 'asâre orientalibus dictae, quibus adnumerantur interjectiones. Alienus est Johannes ab artificiosa Barhebraei dispositione, qui distinxit conjunctiones elegantiae causa adhibitas (saqlânâye) a conjunctionibus necessariis ('âlṣâye). Saqlânâye sive ḥâšḥâye (Bhbr. p. 157 l. 12) sunt: Dên, man, gêr, kîϑ, ʒôδ, ni, lam. Ita docuit mallęφânâ, quem Jacobum Edessenum fuisse puto. Reliquae omnes sunt necessariae, quarum sunt classes novemdecim. Jacobus Edessenus quum interjectiones elegantiae causa positas proprium genus esse dixerit, graecam grammaticam est secutus, Dionysius enim docet: *παραπληρωματικοὶ δέ εἰσιν, ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου ἕνεκεν παραλαμβάνονται. Εἰσὶ δὲ οἵδε· δή, ῥά, νυ, που, τοι, θην, ἄρ, δῆτα, περ, πω, μήν, ἄν, αὖ, οὖν, κεν, γε.* Cf. supra p. 24.

Genera novemdecim a Barhebraeo, uti puto, post Jacobum Edessenum constituta pleraque profecta sunt ex Graecorum classibus adverbiorum et praepositionum, quas a Jacobo receptas esse conicimus, et a Barhebraeo repetitas; quae graece non exstant particularum genera ab Arabibus desumsit, quibus debet Barhebraeus: 1 tenyâye = ḥurûφ elistiṯnâ, 2 ʒętuφyâye = ḥurûφ elʒaṭφ, 3 pâšoqâye = ḥurûφ ettaφsîr, 4 meḥawwęyâne = ḥ. ettanbîh. Reliqua genera a Graecis profecta sunt et ab Arabibus aeque atque a Syris recepta, quam rem hic probabit eorum catalogus:

Dionysius Thrax.		Barhebraeus.
ἐπιρρήματα	χρόνου	1 zabnânâye
	μεσότητος	
	ποιότητος	
	ποσότητος	
	ἀριθμοῦ	
	τοπικά	2 'aϑrânâye
	εὐχῆς	10 yuyâβâye
	ἀρνήσεως	12 mẹrîmâne
	συγκαταθέσεως	4 šurârâye
	ἀπαγορεύσεως	
	παραβολῆς	16 mẹδammẹyâne
	θαυμαστικά	13 meϑdammẹrâne
	εἰκασμοῦ	9 pušâχâye
	τάξεως	
	ἀθροίσεως	(dẹχunâšâ)
	παρακελεύσεως	14 qâroye
	συγκρίσεως	
	ἐρωτήσεως	5 šuyâlâye
	ἐπιτάσεως	17 dẹšurtâhâ
	συλλήψεως	
	ἀπομωτικά	
	κατομωτικά	
	θετικά	18 hupâϑetiqâye?
	βεβαιώσεως	
	θειασμοῦ	
	Planctus [1])	15 marquδânâye
Σύνδεσμοι	συμπλεκτικοί	
	διαζευκτικοί	
	συναπτικοί	
	παρασυναπτικοί	
	αἰτιολογικοί	3 ʒellẹϑânâye
	παραπληρωματικοί	saqlânâye cf. supra
	ἐναντιωματικοί.	

Quindecim igitur Barhebraei genera cum graecis conveniunt, desunt tenyâye et ʒẹṭuφyâye et pašoqâye et mẹḥawwẹyâne quae

1) Hae particulae in Dionysio graeco desunt, sed apud Armenium exstant Genus 13 est avaghagan: akh, oukh al. et genus decimum quartum ieghgagan waj, avagh al.

cum arabicis contulimus, desunt et sṭoχiqâye (*στοιχειακός*) i. e. particulae una littera constantes, b. d. l. w, alibi *πτώσεις* dictae, quarum apud Graecos non potest fieri mentio. Quodsi multa Graecorum genera apud Barhebraeum non recensentur, non est quod mireris, sunt enim sibi admodum similia nec facile syriace possunt distingui e. c. adverbia *ἀπαγορεύσεως* et *ἀρνήσεως*, *παραβολῆς* et *συγκρίσεως*, *συλλήψεως* et *ἀθροίσεως*, *συγκαταθέσεως* et *βεβαιώσεως*.

Ab artificiosi igitur hac generum distributione, quam tamen haud ignorat, alienus est Johannes bar Zuʿbi, qui singulas conjunctiones, quibus adnectit interjectiones, hoc ordine recenset: 1 ܡܢ, 2 ܒܝܕ, 3 ܕܝܢ, 4 ܓܝܪ, 5 ܟܝܬ, 6 ܗܟܝܠ, 7 ܡܟܝܠ, 8 ܐܠܐ, 9 ܟܝ, 10 ܟܡ, 11 ܗܫܐ, 12 ܡܠܐ, 13 ܟܒܪ, 14 ܟܕ, 15 ܐܝ, 16 ܐܝܟܘ, 17 ܐܝܟ, 18 ܒܪ, 19 ܐܪܐ, 20 ܟܒ, 21 ܐܝܬܐ, 22 ܕܐܦ, 23 ܟܘܪ, 24 ܟܝ, 25 ܒܠܚܘܕ, 26 ܐܘ, 27 ܟܐ, 28 ܐܠܘ, 29 ܕܠܡܐ, 30 ܕܝܡ, 31 ܠܡܐ, 32 ܒܐ, 33 ܐܟܘ, 34 ܥܡ, 35 ܠܘ, 36 ܗܕܐ, 37 ܒܪ, 38 ܐܦ, 39 ܒܘܬ, 40 ܠܐ, 41 ܟܠܟ, 42 ܟܠܡܣܬܐ, 43 ܒܠ, 44 ܐܟܚ, 45 ܗܟܢ, 46 ܡܝܟܠ, 47 ܗܢܐ, 48 ܟܗܘܢ, 49 ܗܐ, 50 ܐܚ, 51 ܗܘ, 52 ܗܝ, 53 ܗܟܝ, 54 ܐܝܬܐ cf. 21; — 55 ܐܘܐ. ܐܘܐ, 56 ܗܘܝ. ܗܘܝ, 57 ܢܘܝ. ܢܘܝ, 58 ܢܝ, sed legere mihi videor ܢܝ, quod tamen sine Olaf finali non scriberetur, 59 ܢܐ, 60 ܐܝܡܬܦ, 61 ܠܘܝ, 62 ܗܢܘ ܕܝܢ, 63 ܘ. — Formae 55—61 sunt interjectiones, ܗܢܘ ܕܝܢ explicativum, ܘ copula.

Fuse deinde de singulis commentatur, qua ex commentatione hic edenda videntur quae tradidit de particulis a Barhebraeo omissis, mila 12 et ʾayâṭâ 21.

ܡܠܐ܀ ܡܠܐ ܒܗܝܐ ܚܕܐ. ܘܡܬܐܡܪܐ. ܚܠܦ ܡܢ. ܘܡܫܬܡܫܐ ܒܗ
ܒܗܢܐ ܐܦܢܐ. ܦܪܝܫܘ ܡܠܬܐ. ܒܟܬܒܐ ܕܡܠܦܢܘܬܐ ܕܝܠܟ. ܡܢ ܒܠܚܘܕ
ܕܝܢ ܡܬܦܣ ܒܢܘܣܐ ܡܟܠ ܕܗܘܐ ܠܠܡܝܕܘܬܗ. ܠܡܦܩ ܕܡܠܦܢܘܬܗ.
ܐܡܪ ܡܠܐ ܗܘܐ ܟܕ ܫܪܐ ܕܦܠܣܦܘܬܗ. ܡܠܦ ܕܐܡܪ ܦܪܝܫ ܗܘܐ

ܠܐ ܙܒܢܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ܀ ܘܡܬܐܡܪ: ܠܘܬ ܒܡܫܡܠܝܐ ܕܚܬܢܐ. ܣܠܩ ܐܦ.
ܐܝܟ ܕܐܡܪ: ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ. ܡܛܠ ܕܫܠܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐܠܗܘܬܗ ܐܠܐ ܡܫܡܫܢܐ
ܗܘܐ ܠܗ: ܕܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ: ܣܠܩ ܕܐܬܡܪ. ܕܐܦ ܕܫܠܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐܠܗܘܬܗ܀

Semel legi hanc particulam in versibus hisce Narsetis de baptismo in codice vaticano, nescio quo:

ܒܪܚܡܐ ܕܡܝܐ ܝܠܕܐ ܐܢܘܢ ܪܘܚܢܐܝܬ
ܘܚܝܠܐ ܕܛܝܒܘܬܗ ܡܠܐ ܘܫܡܠܝ ܣܘܢܩܢܝܗܘܢ
ܥܝܪܐ ܘܐܢܫܐ ܚܕܝܘ ܐܦ ܚܕܝܢ ܒܛܝܒܘܬܗܘܢ
ܕܢܩܦ ܡܛܠ ܕܒܐܪܙܐ ܠܘܬ ܣܘܥܪܢܐ܀

i. e. Uterus aquarum peperit eos spiritaliter, et potentia gratiae ejus implevit et perfecit ea, quibus opus habent, angeli et homines gavisi sunt et gaudent gratiâ eorum, quod cohaeret scilicet, quod mystice adest (in figura adest) cum actionibus.

ܐܢܗܝ. ܡܬܩܢܘܬܐ ܡܬܢܣܒܬܐ ܩܪܝܬ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ
ܠܟ ܡܢ ܠܫܡܝܘܗܝ. ܘܐܢܗܝ ܒܪܢܫܐ ܠܫܡܝܐ ܩܪܐ ܐܢܬ. ܘܫܪܘܬܐ ܥܡ
ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܝܢ ܠܟ: ܘܕܚܠ ܐܢܬ ܡܢ ܐܘܠܨܢܐ܀ Hujus particulae mentionem non fecit Payne-Smith in thesauro; vertenda sunt Mar Isaaci verba: Tune vir revera ad coelum vocatus es, et convivium cum Messia tibi est promissum! Et times afflictionem!

Haec de particulis a Johanne tractatis sufficiant, qui addit in Scriptura sacra non exstare hasce: ܦܘ, ܟܡܐ, ܦܠܘܦ, ܐܢܗܝ, ܐܪܐ, ܛܐܘܟ, ܟܝܠܘܢ, ܟܘܪ. Sed etiam ܡܠܐ nusquam occurrit. — Tractatum brevissimum, ante saeculum decimum in scholis masorethicis de ܐܣܛܪܐ compositum, Gottheil edidit in Diario americano, cui inscribitur Hebraica 1888 p. 168, at opusculum jejunum hoc loco commemorasse satis est, nam ad historiam scholarum illustrandum tum demum poterit adhiberi, quum compluria alia hujusmodi scripta innotuerunt [1]).

1) Ceterum verba: ܓܪ ܡܣܩ ܙܥܘ̈ܪܬܐ ܠܘܬ ܪ̈ܘܪܒܬܐ vertenda censeo: Ger (nam) evehit propositiones minores ad majores, quod de logica

Tali modo in parte prima grammaticae de septem partibus orationis quum Graecorum discipulum sese praebuerit, in parte secunda totus Syrum se monstrat. Quae de mettẹziʿânwâϑâ sive de motis vocibus habet, in duas partes distribuit, primum agit de accentibus, quam rem supra p. 165 tractavimus, deinde de vocalibus et aspiratione. Vocalium *i* et *u* nominibus utitur hisce: Zẹlâmâ pẹšîqâ sunt duo puncta recta in linea posita, uti in ܐܝܟܢ; zẹlâmâ qašyâ est catenula sive šišlâ, id est duo puncta infra litteram transverse posita uti in ܩܐܡ. Vocalem per zẹlâmâ qašyâ scriptam appellat ܐܣܩܐ, vocalem per Yuδ cum puncto inferiore scriptam dixit ܚܒܨܐ. Tribus igitur vocalis i utitur formis:

1. zẹlâmâ pẹšiqâ = ĭ in ܝܩܘܡ.
2. zẹlâmâ qašya = i = 'assâqâ in ܢܦܝܪ.
3. ? ? î = 'allâṣâ in ܐܟܝܠ.

Deinde ܘ in ܢܦܘܩ appellat ܪܘܚܐ, u vero ܘ in ܢܣܒܘܢ dicit ܪܒܨܐ. Fol. 249 a.

Ad orthographiam pertinet, quod jubet, Ålaφ in 'Aφ̌el ante Waw positum vocali Zẹqâφâ esse instruendum ita: ܐܘܚܡ, ܐܘܚܝ. Eodem modo vero et in aliis formis au per Zẹqâφâ exprimitur: ܩܘܪܐ, ܩܘܡܬܐ. Fol. 223 b. A reliquorum Grammaticorum praescriptionibus deinde in eo recedit, quod formas decurtatas nominum graecorum, quas diminutivas Syri habent, non per *e* (ܦܘܠܘܣ et ܦܘܠܐ) sed per Pẹϑâḥâ pronuntiandas esse docet. Itaque ܐܢܝܐ fit ab Anias, ܦܘܠܐ a Paulos et sic ܐܪܘܪܐ, ܐܣܛܦܢܐ, ܦܝܠܝܦܐ, ܩܘܪܝܠܐ.

Usum vocalium cum formatione nominum conjungit, ita ut variarum radicum formas, quibus designantur nomina actionis et actoris, et nomina activa et passiva secundum vocales illis proprias recenseat. Ex hac parte quaedam exscribenda videntur, quae apud

---

minore et majore intellego. Sic et verba: ܓܝܪ ܡܠܘܬܐ ܥܠܝܬܐ ܠܬܚܬܝܬܐ ܘܬܚܬܝܬܐ ܠܥܠܝܬܐ ita intellego: Den (autem) majores cum minoribus connectit vel minores cum majoribus. — Gottheil vertit: Gêr brings that which is below (protasis) to that which is above (apodosis), et sic in altero exemplo.

alios grammaticos non occurrunt, ac de quibus non dubitandum est, non enim sunt figmenta grammatici, sed formae re vera usitatae.

Itaque postquam nomina actionis radicum geminantium ܚܠܠܐ, ܦܠܠܐ, ܦܠܝܠܘܬܐ enumeravit, pergit fol. 218 b: Aut Pęϑâḥâ primae consonanti tribuitur et Zęqâφâ eis, quae ante Ålaφ [finale] locum habent, uti ܦܠܠܐ, ܦܢܫܐ, ܦܢܢܐ. Quae sequuntur ad litteram exscribenda sunt: ܦܢܫ ܓܝܪ ܦܠܠܐ ܡܢ ܦܠܠܐ: ܒܗܘ ܕܩܘܕܡ ܦܠܠܐ. ܒܣܝܐ ܐܝܟ ܗܘܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܦܠܠܟ ܘܦܩܦܩ܀ ܘܦܠܠܐ ܕܝܢ. ܡܝܡ ܕܡܠܠ ܡܠܠ ܗܘܐ: ܘܛܠܝܐ ܛܠܝܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܦܢܝ. ܦܠܠܬ ܙܘܦܐ. ܦܠܠܬ ܦܬܓܡܐ܀ In lexicis formam ܦܠܠܐ non inveni, quae re vera videtur nomen actoris a verbo secundario ܦܠܠ, a Participio 'Aφel profecto, quod nescio an subjaceat neosyriaco ܦܠܐ, ܡܘܐܠܒ adducit, adduxi, quod Stoddartus et Noeldeke cum radice ܐܬܐ composuerunt.

Deinde de voce ܡܘܡܝܬܐ Plur. ܡܘܡܬܐ juramentum haec habet: ܡܘܡܝܬܐ ܡܘܡܬܐ. ܐܝܟ ܡܢܝܬܐ ܠܐܘܪܐ. ܐܝܟ ܡܡܠܠܢܘܬܐ ܕܝܢ. ܡܘܡܬܐ ܣܓܝܐ ܡܘܡܘܬܐ ܡܫܬܡܥܢ. ܟܕ ܐܝܬ ܡܢ ܡܠܦܢܐ. ܕܡܣܬܟܠܝܢ ܠܗܘ ܕܡܘܡܬܐ ܘܩܪܝܢ ܠܡܫܬܡܥܢܘ ܐܝܟ ܣܓܝܐ. ܗ̄ ܡܘܡܝܬܐ܀ Itaque formae Pluralis apud Masorethas sunt maumâϑâ et maumęyaϑâ, de quibus inter doctores erat dissensus, ipse vero Johannes Sgl. maumîϑâ, Plur. maumęyâϑâ defendit, ita enim canones postulare putat. Re vera maumâϑâ in Singulari rectum est, et ad analogiam formae maqṭalta, maumayta fictum, cujus ay transit in a (uti męnâϑâ ex męnaytâ), in Plurali vero utraque forma maumawâϑa et maumęyâϑâ, quarum prior non occurrit, defendi potest. In Targumis Sgl. est מוֹמָתָא cf. Glossarium Chrestomathiae meae targumicae, p. 211 et syriace in ܡܘܡܬܐ Ribbui falsum est.

Sequitur deinde catalogus nominum fol. 241 b, e quo excerpsi, quae ad emendandum lexicon utilia videntur:

1) ܨܪܪܐ (lobus hepatis) metaphorice est ܣܠܐ ܕܟܒܕܐ ܕܡܬܗܦܟ ܕܟܠܝܬܐ. ܠܓܠܝܬܐ ܐܘ ܒܟܠܝܬܐ. Payne-Smith scripsit ܨܪܪܐ, Bar Alio

vero cum Johanne convenit, et Targum babylonice habet חצר in stat. cstr. Ad illustrandam metaphoram addere placet, quae idem Johannes fol. 90 a de sedibus virium rationalium et affectuum docuit, postquam de sensibus egit. Haeret enim ܗܘܢܐ ܒܡܘܚܐ ܘܦܘܪܫܢܐ ܒܠܒܐ ܘܬܪܥܝܬܐ ܒܬܪܒܐ ܦܪܘܫܐ: ܘܚܘܫ̈ܒܐ ܒܟܘܠܝ̈ܬܐ ܘܡܬܪܓܪܓܢܘܬܐ ܒܚܨ̈ܐ: ܘܚܕܘܬܐ ܒܛܚܠܐ: ܘܐܘܠܨܢܐ ܒܨܦܪ ܟܒܕܐ: ܘܚܡܬܐ ܒܟܒܕܐ, ܘܪܓܬܐ ܒܬܪܒܐ ܕܚܕܪ ܠܟܘܠܝ̈ܬܐ. i. e. intellegentia in cerebro, ars distinguendi in corde, cogitatio in adipe discernente (cerebello?), cogitationes in renibus, desiderium in lumbis, gaudium in splene, oppressio in lobo hepatis, ira in hepate, voluptas in adipe renes circumdante. Antiquitus traditae tales sunt doctrinae et paullatim auctae, nam in vetere testamento cor et renes sunt sedes intellegentiae et affectuum, quibus addendum est jecur (kāβēδ) cujus loco hodie legitur kāβoδ, quae est sedes superbiae cf. LXX ad Genes. 49, 6, ubi kęβoδi redditur *τὰ ἥπατά μου*, et Ps. 7, 6; 16, 9 al. ubi friget explicatio hodie recepta, qua kęβoδi (honor meus), nescio quo modo, ad animam refertur.

2) ܢܡܛܐ ܐܘܟܝܬ ܠܡܛܐ. Cast. Mich. lamṭâ jecur esse docet, scilicet apud Bar Alium الكبد legit pro اللبد, quod et Elias bar Šînâyâ habet (penula Novar. 206). Re vera est stratum, pannus, operimentum نَمَطٌ, cujus *n* in *l* abiit.

3) ܠܡܝܢܐ ܗ̄ܘ. ܦܩܥܬܐ ܕܚܕܪ ܡܕܝܢܬܐ = planities circa urbem.

4) ܢܣܟܐ ܗ̄ܘ. ܡܚܝܠܐ = debilis.

5) ܦܠܟܐ ܗ̄ܘ ܙܘܙܐ = moneta.

6) ܦܛܪܐ ܗ̄ܘ. ܦܛܝܣ ܢܚܝܪܐ = simus [1]).

7) ܟܦܝܪܐ ܗ̄ܘ. ܪܒ ܓܘܫܡܐ = spissus.

8) ܟܪܟܐ ܗ̄ܘ. ܟܠܝܬܐ ܘܐܘܦ ܟܪܟܐ ܗ̄ܘ. ܐܝܠܢܐ ܪܒܐ = 1 pelvis, 2 arbor quaedam magna (salix?).

9) ܦܛܪܐ ܗ̄ܘ. ܦܟܝܐ = stultus.

---

1) Hinc sequitur adjectivum esse ܦܛܝܣܐ, quod apud Cast. Mich. est ܦܛܝܣ.

10) ܙܒܪܐ ܐܠܘܐܣ ܝܠܦܐ = Aloe.

11) ܣܓܪܐ ܗܘ. ܝܘܡܐ ܕܗܘܐ ܒܗ ܡܛܪܐ ܣܓܝܐܐ. ܘܟܠܐ ܠܟܠܢܫ ܡܢ ܠܒܪ. = dies pluviosus, proprie reclusio.

12) ܐܪܙܐ. ܛܪܘܚܐ. ܘܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܛܥܡܐ ܗܘ ܕܚܙܪܐ ܕܝܘܬܪܐ, sed nescio quidnam animal tarruḥa appelletur.

13) ܫܝܪܐ. ܐܘܡܐ ܠܓܘܙܐ ܘܠܘܬ ܡܫܡܗܐ ܫܝܪܐ ..., itaque šayrâ esset amygdala juxta ܫܝܪܐ!? Desunt quaedam in hac glossa.

14) ܫܟܪܐ ܗܘ. ܚܡܪܐ ܕܡܬܥܒܕ ܡܢ ܚܛܐ ܐܘ ܡܢ ܬܡܪܐ ܥܡ ܦܩܘܥܐ = vinum seu potius cerevisia confecta e tritico vel ex dactylis cum colocynthibus. Non videtur glossa biblica ad hebraeum šēχār referenda, in glossario enim neosyriaco inveni vocem anglice redditam spirit of wine.

15) ܚܡܪܐ ܗܘ. ܣܘܡܩܐ ܚܘܪ = rubrum album cf. Payne-Smith s. v.

16) ܙܩܠܐ ܗܘ. ܦܣܦܣܐ. ܐܘ ܫܠܗܒܝܬܐ ܐܘ ܢܒܥܐ ܕܚܠܐ. Cf. Payne-Smith s. v. ܣܘܗܠܐ, respondet arabico 'ašhal in glossa Bar Bahluli.

17) ܡܫܠܐ ܗܘ. ܡܐܢܐ ܡܢܩܒܐ ܕܢܚܫܐ. ܐܘ ܕܦܪܙܠܐ ܘܡܢ ܓܠܕܐ [1] ܡܫܚܐ ܕܐܬܪܐ. ܘܠܘܬ ܡܫܡܗܐ ܡܫܠܐ. ܡܐܢܐ ܕܓܠܕܐ ܗܘ ܕܡܢ ܓܠܕܐ ܠܡܫܚܐ = colum sive ex ferro vel aere sive ex corio factum.

Postquam deinde de suffixis numeralium ac de vocalismo vocum peregrinarum egit, fol. 246 b, et Imperativos suffixis instructos [2]) proposuit sub finem hanc legem constituit de adhibendo Mehaggeyânâ: Mehaggeyânâ competit omni verbo et nomini, cujus tertia consonans, vocali vacua, ex iis litteris est, quae dicuntur ܡܠܟܢ ܢܘܗܪܐ i. e. ܢ, ܡ, ܠ, ܝ, ܟ, ܘ, ܗ, ܪ, ܐ. Itaque scribendum est ܐܬܡܟܝܢ, ܐܬܪܗܝܒܘ, ܦܣܘܩ, ܦܪܘܩ, ܦܩܡܬܐ, ܦܩܝܢܐ, ܦܓܪܐ, ܦܓܪܥܐ, ܦܒܕܪܗܘܢ. E contrario omnes voces

1) Codex praebet ܡܫܚܐ. 2) Has recenset formas: ܡܪܝܢܝ, ܡܪܝܘܗܝ, ܡܪܝܗ: ܦܩܘܕܝܢܝ, ܦܩܘܕܝܘܗܝ, ܦܩܘܕܝܗ: ܐܦܩܘܕܝܢܝ, ܐܦܩܘܕܝܘܗܝ, ܐܦܩܘܕܝܗ; ܫܩܠܝܢܝ cet. ܐܫܬܦܩܕܝܢܝ, ܐܫܬܦܩܕܝܘܗܝ, ܐܫܬܦܩܕܝܗ.

in quibus [tertia?] consonans non pertinet ad litteras supra enumeratas. Marhẹṭânâ postulat e. c. ܐܬܟܪܝ, ܐܬܣܒ, ܝܘܩܕܐ. Quodsi his exemplis addit ܢܚܒܘܗܝ, ܝܘܩܪܢܐ, ܝܬܥܒܕܐ, nescio an Marhẹṭânâ tertiae consonanti apponendum sit. Ceterum non silentio praeterit, secundum traditionem masorethicam doctorum (ʻaiχ mašlẹmânûϑâ) interdum Marhẹṭânâ poni, ubi secundum legem Mẹhaggẹyânâ habet locum e. c. ܡܩܒܠܢܐ, ܡܕܝܪܘܬܐ, ܐܬܪܚܡܘܗܝ, ܪܘܪܘܗܝ, ܠܪܘܪܘܗܝ al. At varius erat usus scholarum orientalium hac in re. Barhebr. Gr. maj. p. 200.

Haec de Johanne bar Zuʿbi videbantur monenda, qui Severi bar Šakku fuit praeceptor, cujus de libris nunc nobis est disputandum.

Appendix I.

Tres tractatus de accentibus Nestorianorum.

In praecedentibus capitulis ad eam de historia accentuum perducti sumus sententiam, ut statuerimus, initia a Josepho Huzita seu facta seu exculta in variis scholis vario modo in formam systematis esse redacta. Tria systemata p. 99 uno conspectu exhibuimus, a quibus tamen Nestorianorum systema admodum est diversum, inter quos complures recitandi modos inter sese discrepantes fuisse, non modo Elias Tirhanensis verum etiam subscriptio codicis Musei Brit. Add. 12138 Wright Catal. p. 105 b tradit. Qua subscriptione usi nos p. 30 scholam antiquam distinximus a schola magistri Ramišoʿ, ille vero Babaeus diaconus, qui hanc subscriptionem anno 899 composuit, longe abest a comprobandis harum scholarum lectionibus, nam signis criticis, quae accipiendae sint lectiones, ab iis distinxit, quas respuit. Lectiones antiquae magistrorum (maqreyâne) totius rei fundamentum effecerunt, quibus accesserunt aliae lectiones coloribus distinctae, quibus modo bonas modo malas esse lectiones indicatur. Qua in ratione scribendi Babaeus, qui codicem adornavit, exemplum ipsius Râmišoʿi secutus est, qui suam ipsius lectionem linea rubra insignivit eo consilio, ut ab antiquioribus lectionibus distingueretur. Ex signis codicis criticis intellegimus, quid scriba de priorum lectionum dignitate judicaverit, nam distinguit lectiones, quae in maqrẹyâne non habeantur et nihilo secius bonae sint, ab iis quae in maqrẹyâne leguntur at malae habentur. Addit lectiones, quae pro lubitu lectoris adhibendae sint, imo mutationes quasdam lectionis judicio lectorum permissas recenset. Quae sub finem dicit adeo nos introducunt in studia in scholis culta, ut transcribenda videantur:

ܘܠܐ ܕܝܢ ܐܦ ܗܘܐ. ܕܟܠ ܩܪܝܢܐ ܕܩܪܝܢܢ ܐܝܟ ܠܐ ܡܩܪܝܢܐ ܐܘ ܠܐ ܩܪܝܬܐ.

ܐܘ ܡܫܝܚܢܐ ܐܘ ܙܘܓܐ. ܘܦܣܘܩܝܬܐ ܟܠ ܦܣܘܩܐ ܕܡܩܪܝܢܢ ܐܝܟ
ܐܘܟܡܬ ܐܬ̈ܘܬܐ. ܐܘ ܡܩܪܝܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܪܡܝܫܘܥ ܐܝܟ. ܒܟܬ̈ܒܐ ܕܝܢ
ܕܡܩܪܝܢܐ ܠܐ ܐܝܟ.

ܘܠܘܬ ܕܝܢ ܕܟ̈ܬܒܐ ܕܡܩܪܝܢܐ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܕܐܬܚܫܒܘ ܡܢ ܙܒܢܐ ܕܢܪܣܝ
[ܢܪܣܝ] ܘܕܐܒܪܗܡ ܘܝܘܚܢܢ. ܒܗܘܢ ܡܬܢܝܢ ܒܐܣܟܘܠܐ.

ܐܘ ܦܘܪܫܐ ܐܝܬ ܒܛܥܡܐ ܕܡܬܬܩܢܝܢ ܒܟܪܘܙܐ ܒܟܠܗܘܢ ܡܬܒܥܐ ܩܪܝ.
ܐܡܬܝ ܕܝܢ ܕܒܦܣܩܐ ܦܬܐ ܐܝܬ. ܗܘ ܡܬܟܠܐ ܕܡܩܪܝܢ ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܗܘܝܐ
ܘܐܦ ܐܝܬ ܢܩ̈ܫܐ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ ܫܡܐ ܕܐܝܬ ܦܣܘܩܐ ܘܢܩܫܐ. ܩܪܝ ܩܕܡܝܬ
ܒܦܣܘܩܐ ܦܣܝܩܐ ܒܠܚܘܕ. ܘܟܕ ܐܝ ܙܒܢܐ ܐܝܬ. ܕܐܦܢܐ ܦܣܘܩܐ ܐܟܡܐ
ܢܩܫܐ ܘܩܪܝ. ܘܟܠ ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬ ܒܢܩ̈ܫܐ[1] ܐܡܪ ܐܘ ܐܦܢܐ ܐܘ ܐܡܪ:
ܢܩܫܐ ܗܘ ܠܗ ܡܩܪܝܢܐ. ܘܠܘܬ ܟܠܗ ܚܕ.

ܘܗܠܝܢ ܐܬܘܬܐ ܚܕܐ ܕܒܟܠܗܘܢ ܟ̈ܬܒܐ ܐܣܩܘܠܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܘܠܐ
ܬܘܕܝܬܐ ܢܗܘܪܐ ܗܘ ܨܒܐ ܠܟܠ ܐܬܘܬܐ ܢܗܘܪܐ ܕܒܣܘܦܐ ܡܢܗ.
ܘܢܗܘܪܐ ܕܬܘܕܝܬܐ ܡܬܝܚܕܐ. ܘܥܠܐ ܕܬܘܕܝܬܐ ܡܚܝܕܐ. ܘܗܘܐ
ܕܟܢܝܫܐ ܦܣܝܩܐ ܡܠܝܠܐ ܘܡܬܩܝܡ.

E quibus discimus, omnes accentus omnesque scripturas, quae colore rubro in codice pictae sint, sive mẹzi.ane, sive reϑme, sive mẹqimāne, sive zauge etc., nempe litteras (ܐܬܘܬܐ) aeque ac signa recitationem jubentia (ܡܩܪܝܢܘܬܐ) a Ramiso:o esse positas, neque in libris magistrorum (maqrẹyane) inveniri. Porro cognoscimus libros magistrorum eos esse, quibus inde a tempore Narsetis[2], Abrahami et Johannis scriptis, ad instituendos in scholis discipulos usi sint.

Deinde regulas quasdam proponit nobis non perspicuas, quia intonationem accentuum auribus nunquam percepimus, quarum haec est summa: 1) phrases accentu .esyana in libro instructae per mezi:ana legendae sunt, 2) ubi taḥtaya pronuntiatur, mẹzi:ana (concurrens), quod lineola instructum est, omittendum est.

1) Cf. Tractatum II, 40. Itaque post verba dicendi naφ:a est necessarium = ܡܩܪܝܢܐ i. e. *κύριον*.

2) Nomen in codice erasum a Wrightio suppletum est

3) In phrasibus, in quibus náφṣâ et paqoδâ concurrunt, prius in phrasi imperativa solum samkâ legendum est, deinde si lector paqoδâ˙ (i. e. phrasin accentu imperativo instructam) legere vult, naφṣâ ei omittendum est. Ubi vero post naφṣâ positum est: dixit, dicit, dicunt, naφṣâ verum est, quod sua intonatione legatur necessarium est. — Haec est regula ipsius Ramišoši. Bhbr. Gr. m. p. 259).

Denique scholarum de accentibus dictum celeberrimum protulit: Legas, legas, nec spernas, scriptum enim tibi est tamquam lux, quae tenebras illuminat, et splendor, qui in nigro colore (atramenti) utilitatem fert, et ut vita in elementis (litteris) persistens et ut sensus reti lineolarum illaqueatus et captus. —

Qualis haec legendi institutio ex accentibus haurienda fuerit, nos supra vidimus, recitatio ad normam temporis accentibus temporalibus, recitatio rhetorica (*ὑπόκρισις*) accentibus mimeticis docebatur. Ipsa ars legendi non nisi a magistro viva voce recitante, quem discipuli imitabantur, potuit addisci. Ipsi accentus secundum sensum eligendi erant, et ab antiquis magistris electi sunt, neque certa melopoeia, qualis apud Hebraeos exstat p. 72 adnt. [2]), apud Syros usu venit. Hinc factum est, ut non certa accentuum consecutio apud eos locum habeat, sed accentuum positio pendet de sensu orationis, ita ut eorum variae conjunctiones exemplis fuerint illustrandae non certis regulis coercendae.

Collectiones exemplorum veteres magistri congesserunt, quae deinde immutatae, auctae, commentariis instructae sunt. Commentarium talem recentissimum, quo totam rem ad principia philosopha revocare tentavit, Joannes bar Zuʿbi composuit, cujus summam p. 165 exhibuimus. Collectionis exemplorum specimen p. 125 proposuimus, et ejusdem farinae sunt duo tractatus, quos ex codice Berolinensi (Petermann 9[1])) hoc loco sumus propositurі. In secundo tractatu numeri singulis paragraphis adscripti sunt, in primo tractatu iidem numeri sunt appositi, ut lectores videant, quomodo primus tractatus sit auctus et in secundo recentiore repetitus, in quo tamen alia sunt omissa, quae primus exhibet. Numerorum signis latinis in tractatu primo eae paragraphi sunt notatae, quae in secundo tractatu non occurrunt. Magna enim libertate in seligendis exemplis accentuum conjunctorum scriptores tractatuum poterant uti, quia accentuum sese sequentium nulla lex erat certa. Tractatum tertium Eliae Tirhanensis opusculum esse, quo accentuum usum ad rationis normam describere tentavit, mox videbimus. Recenset triginta accentus[2]), qui non omnes in tractatibus prioribus

---

1) Codex Petermann 9 anno 1571 Graecorum = 1258—59 p. Chr. scriptus est. Huic tempori tribuenda est scriptura tractatus secundi. Tractatus primi scriptura antiquior est, non enim ab eadem manu est pictus et charta nigredine et fragilitate insignis aetatem antiquiorem prodit.

2) Josephus Huzita habuit decem, Thomas Diaconus viginti quatuor, Jacobus Edessenus triginta sex.

commemorantur, e quibus igitur nihil de numero accentuum discitur. Qua re etiam in eam sententiam deducimur, ut censeamus catalogum octodecim illorum accentuum, quos Ewaldus [1]) e codice Romano publici juris fecit, non omni numero esse absolutum.

Accentus in duobus tractatibus recensiti, ordine alphabetico, in quo adnotavi, quosnam et Ewaldus commemoraverit, hi sunt:

1) ܒܥܘܬܐ, 3 cf. ܒܥܘܬܐ ܙܘܓܐ I, 50.
2) ܥܠܝܐ ܙܘܓܐ 2.
3) ܓܢܝܚܐ ܙܘܓܐ 3, qui et ܡܩܝܡܢܐ II, 22; I, 50. Ewald.
4) ܡܪܚܝܢܐ 8. Ew.
5) ܡܢܝܚܬܐ 28.
6) ܡܢܝܚܢܐ 27.
7) ܡܣܣܒܢܐ 29.
8) ܡܣܘܣܢܐ 23. Ew.
9) ܡܫܐܠܢܐ 20.
10) ܡܫܠܡܢܘܬܐ II, 20.
11) ܡܬܪܡܝܢܐ sive ܡܪܡܝܢܐ 26.
12) ܡܬܟܦܢܐ II, 30; I, XIV. Ew.
13) ܢܚܬܐ 11; I, XVIII.
14) ܢܩܙܐ 16. Ew.
15) ܣܡܟܐ 12 (ܣܡܟܐ ܕܐܝܬ ܙܘܓܐ ܕܥܠܝܐ I, 24). Ew.
16) ܥܠܝܐ 5. Ew.
17) ܥܓܝܐ I, IX.
18) ܥܓܙܐ 14; I, XXVII, XXII. Ew.
19) ܥܓܙ I, VII.
20) ܦܩܘܕܐ 19. Ew.
21) ܪܗܛܐ ܕܒܢܬܐ 18.
22) ܪܗܛܐ ܕܠܐ ܦܣܘܩ 17. Ew.
23) ܪܡܙܐ 10, quod idem est ac ܙܘܚܐ apud Occidentales. Bhbr. [Gr. maj. p. 258.
24) ܬܚܬܝܐ 7. Ew.
25) ܬܚܬܝܐ ܕܬܠܬܐ I, VI.

[Numeri simplices ad Eliae catalogum p. 197—200 referendi sunt.]

1) Zeitschrift für Kunde des Morgenlandes I, 206.

Apud Ewaldum et ܢܚܘܪܐ et ܢܨܘܪܐ et ܦܢܝܬܐ et ܪܗܛܐ ܕܦܣܘܩܐ et ܦܣܘܩ ܛܠܠܐ et ܫܠܝܐ, quod nostri ܙܘܓܐ ܒܒܠܐ dicere videntur, et ܙܘܓܐ ܕܦܣܘܩ nominantur, quorum ultimus eadem forma utitur, qua apud nostros mẹqimânâ designatur. In ܦܢܝܬܐ denique fortasse latet ܪܗܛܐ ܕܒܢܝܬܐ.

Quum in his tractatibus viginti quinque accentus exstent, vero simile est, hujus accentuationis systema idem esse, quod in tractatu tertio ab Elia Tirhanensi proponitur, et cujus accentus casu non omnes triginta in collectionem exemplorum recepti vel deinde omissi sunt. Re vera autem tertium tractatum Eliae Tirhanensi tribuendum esse, ex loco Joannis bar Zuʿbi concludimus.

In fine dissertationis de accentibus, quam p. 165 excerpsimus, Joannes dicit: ܢܫܪܐ ܡܛܠ ܠܡܦܪܫܘ ܫܡܗܬܗܘܢ: ܕܦܘܢܩܐ ܕܩܪܝܢܐ ܬܘܪܓܡܐ: [1] ܒܬܒܬܐ ܕܫܡܗܐ ܐܝܟ ܡܫܚܐ ܡܢ ܟܠܝܐ ܡܥܘܠܝܬܐ ܦܬܓܡܝܗܘܢ. ܟܕ ܠܐ ܡܫܡܫܝܢ ܘܠܐ ܡܟܪܙܝܢ ܡܢܗ ܒܗܘܢ.. ܘܠܡܬܒܥܘ ܐܝܟ ܡܢ ܠܬܠܝܗܘܢ ܕܢܬܩܦܘܢ. ܘܐܙܠ ܠܢ ܗܟܝܠ ܕܢܫܡܥ ܫܩܠܗܘܢ ܕܦܘܢܩܐ. ܕܠܗܘܢ ܐܬܬܡܪܘ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܒܫܘܩܠܗ ܘܗܟܢ: ܐ ܙܘܓܐ ܘܫ:

Quodsi Joannes Eliam exscripsit, nihil addens neque omittens, a verbis ܘܐܙܠ ܠܢ ܗܟܝܠ ipsius Eliae dissertatio incipit, et haec sunt verba ea, a quibus p. 197, 17 tractatus tertii pars secunda orditur. Etymologica itaque nominum explicatio Eliae quum sit tribuenda, quae partem secundam tractatus efficit, sequitur in codice Berolinensi totum Eliae opusculum esse servatum, et jam habemus magistrum Eliam aeque ac discipulum Joannem. Quomodo Eliam commentatus sit Joannes ex hoc exemplo intellegitur: Elias dicit: ܠ. ܢܚܐ ܘܡܢܚܬܐ ܦܬܐ. ܐܬܠܘܦܐ ܘܙܘܓܐ ܘܬܠܝܬܝܐ., unde fecit Joannes: ܢܚܐ ܘܡܢܚܬܐ ܦܬܐ. ܣܠܩ ܙܘܓܐ ܘܬܠܝܬܝܐ ܡܬܬܫܡܫܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܡܢ ܟܠܐ ܡܬܘܠܬܐ. Pergit Elias: ܡܢ. ܡܢܚܬܐ ܦܬܐ ܡܬܬܐܡܪ ܟܕ ܙܟܝܢ ܠܡܟܢܫܘ ܠܡܬܡܪܐ ܐܝܟ:

1) In codice exstat ܒܒܬܒܐ, Martinus Traité sur l'accentuation p. 19 edidit ܒܗ ܒܬܒܐ, conicio ܒܬܒܬܐ.

ܕܠܡܘܣܝܩܐ ܡܫܪܐ in quo mutavit Joannes vocabulum ܡܠܐܟܝܢ in ܡܠܐܘܙܐ. Cf. Martin Traité p. 12 l. 16. Praeter has iteratas curas, quibus Eliam tractavit, etiam locorum biblicorum collectionem addidit. Denique id inter utrumque interest, quod ut supra monuimus, Joannes rationes accentuum philosophiae opera illustrare et certis regulis comprehendere nititur, cf. quae de ܦܣܘܩܐ p. 166 docuit, qua in re excoluit et ad finem perducere tentavit ea, quae ab Elia recepit, qui eadem via incessit. Elias vero longus fuit ab ea profunditate, qua Joannes rem tractavit [1].

Sub finem moneo, nomen servorum (ܡܫܡܫܢܐ), quo et Hebraeorum de accentibus scriptores utuntur, Syris usitatum fuisse, quum dicatur, *reϑme* esse servos accentuum *zaugâ* et *šel-lâyâ* et *taḥtâyâ* [2]) III, ܘ. Denique addo phrases ܬܚܬܝܐ ܕܪܗܛܐ II, 43; ܪܗܛܐ ܕܙܘܓܐ 41; ܡܪܝܡܢܐ ܕܪܗܛܐ 19; ܡܪܝܡܢܐ ܕܙܘܓܐ 42 ita esse intellegendas: taḥtâyâ quod positum est post reϑmâ, reϑmâ ante zaugâ positum etc., ita ut ܕ relationem inter accentus intercedentem denotet, non vero indicet, quae sit ratio intercedens. Nam in ܬܚܬܝܐ ܕܪܗܛܐ, taḥtâyâ post reϑme positum est, in ܪܗܛܐ ܕܙܘܓܐ vero reϑmâ ante zauga locum habet.

Nomina accentuum, quae Elias proposuit, et quae in tractatibus duobus non occurrunt sunt 1 ܙܘܓܐ ܦܫܝܛܐ, ܐ̄; 2 ܙܘܓܐ ܚܒܘܫܐ, ܓ: 3 ܡܪܝܡܢܐ ܦܚܐ, ܐ: 4 ܣܡܟܐ ܕܐܣܝܪܐ, ܓ: 5 ܦܣܘܩܐ, ܘ̄, ܦܐ̄; 6 ܦܣܘܩܐ ܕܠܥܠ, ܒܒ: 7 ܦܠܓܘܬܐ ܡܫܡܫܢܐ, ܒ: 8 ܡܛܘܝܢܐ, ܒܘ.

Vocales nominibus accentuum appositae in codice Berolinensi non exstant, sed e codice Musei Britannici Add. 25876 a me sunt adscriptae, prout a Joanne bar Zuʿbi sunt pronuntiatae.

---

1) Primus de Eliae opusculo monuit Phillips (A letter by Mār Jacob p. 85), qui coniecit scripsisse Eliam duos tractatus de accentibus, quos jam videmus efficere opusculum unum bipartitum.

2) E. c. affero Joannem bar Zuʿbi dicentem: ܡܢܐ: ܡܐܡܪܐ ܦܣܘܩܐ ܡܢ ܦܢܘܢ ܠܠܥܠ ܡܐܡܪܐ ܕܡܫܚܐ. ܗ̇. ܙܘܓܐ ܘܬܚܬܝܐ ܘܡܢܚܬܐ. ܘܗܦܟܝܢ ܠܠܥܠ ܡܫܩܠܐ ܐܝܟ ܕܦܣܘܩܐ. ܘܗܘܘ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ. ܐܝܟ ܠܗܘ ܠܘܬ ܡܫܩܠܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܟ ܡܪܝܡܢܐ ܘܫܘܚܠܦܐ ܘܬܚܬܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ.

Cod. Mus. Brit. Add. 25876 Fol. 156 b.

Theoriam accentuum Nestorianorum cum accentibus Jacobitarum comparare non opus est, quippe quos lectores p. 99 accurate recensitos ipsi poterunt conferre.

I. Catalogus accentuum secundum doctrinam Nestorianorum e codice Berolinensi Peterm. 9. Fol. 228b.

ܬܘܒ ܒܣܘܡܟܐ ܕܝܗܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܟܬܒܢܢ ܥܠ ܦܣܩܐ ܐܝܟ. ܫܘܡܗܐ
ܕܐܝܬ ܒܩܪܝܢܐ ܟܬܒ

1 ܡܦܩܢܐ ܠܐܝܠܝܢ ܫܘܡܗܐ ܘܬܘܩܢܐ ܐܬܩܪܝ ܡܢ ܪܘܚܐ. ܫܪܝܐ ܒܟܬܒܐ.
ܘܦܣܘܩܐ ܡܫܬܠܡܢ.

I ܡܪܝܡܢܐ ܘܬܘܩܢܐ ܐܝܟ ܠܒܝܫܘܬ ܣܘܟܠܐ ܕܟܠܗܝܢ. ܘܡܢܗ ܡܬܚܫܒ
ܡܠܬܐ ܕܐܬܘܗܝ. ܠܘ ܢܬܚܫܒܘܢ ܘܢܬܪܥܘܢ ܟܕ ܡܢ ܪܘܚܐ.

3 ܫܘܝܐ ܘܐܝܠܝܢ ܦܠܐ ܚܕ ܐܝܬ ܗܘܐ ܐܟܝܐ. ܦܠܐ ܫܪܝܐ ܚܕܘܬܐ.
ܦܠܐ ܐܬܪ ܗܘܐ ܦܢܝ. ܠܦܠܓܘܬ ܐܦܘܟ. ܢܦܝܠ ܐܝܟ ܒܫܘܝܐ.

6 ܫܘܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܬܘܩܢܐ ܘܐܡܪܗ ܫܒܩܗ ܡܢܐ ܠܐܪܥܐ. ܘܢܐܡܪܘܢ
ܐܪܥܐ ܗܘ ܪܘܚܐ. ܘܢܐܡܪܘܢ ܗܘܘ ܠܗ ܠܒܘܬܗ ܕܡܛܠ ܠܐܚܘܗܝ.

4 ܫܘܝܐ ܘܡܫܡܫܢܐ. ܗܘ ܕܡܬܦܪܫ ܐܝܟ ܡܢ ܡܠܬܐ. ܦܪܝܫ ܐܝܟ ܠܟܠ
ܢܦܫܐ. ܒܪܝ ܐܚܪܝ ܠܦܬܓܡ[?]

35 ܬܘܩܢܐ ܘܙܘܓ (1)ܐܦܠܐ ܘܡܪܐ ܐܝܟܢܐ ܒܗܪܘܬ ܘܐܡܪܝܢ. ܘܦܢܝ ܒܦܣܩܐ:
ܘܐܡܪܝܢ. 9a ܐܝܟ ܐܚܪܢܐ.. ܘܠܐ ܢܬܐܡܪ ܠܟܠܗ ܡܢ (2)ܬܫܡܫܬܐ.
ܘܟܠܗܘܢ ܒܬܪܗ ܢܐܡܪܘܢ.

8 ܠܐܝܠܝܢ ܫܘܡܗܐ ܐܝܟ ܡܬܚܫܒ ܐܝܟܐ. ܘܟܕ ܐܬܐܡܪ. ܢܦܩܘܢ ܫܘܡܗܐ
ܠܬܘܩܢܐ.

9 ܡܫܚܠܦܢܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܐܝܟ ܠܟܢܫܐ. ܘܢܦܩ ܘܦܫܩ ܐܪܥܐ. Jes. 28,24.

1) Hoc vocabulum non intellego. 2) ܬܫܡܫܬܐ?

9b ܥܠܝܬܐ ܚܣܝܡܐ ܕܐܝܟ ܚܡܪܐ. ܦܬܚܝ. ܦܬܚܝ. ܦܬܚ. ܐܬܪܘܡܘ. ܢܬܪܘܡ.

12 ܦܣܘܩܐ ܘܥܠܝܬܐ ܐܝܟ ܡܫܐܠܢܐ (1 ܡܢܘ ܐܢܬ ܠܗ ܐܝܟ ܡܫܪܐ. ܐܢܬ
ܠܟ ܕܪܥܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ.

13 ܡܬܟܫܦܢܐ ܘܡܙܝܚܢܐ ܘܥܠܝܬܐ ܦܬܚܐ ܐܝܟ ܒܠܒܗ ܕܐܢܫܐ
ܕܒܥܐ ܠܡܒ.

II ܡܙܝܚܢܐ ܘܦܣܘܩܐ ܕܡܫܐܠܢܐ ܘܥܠܝܬܐ. ܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ· ܐܢܬ ܒܥܠܟ.
ܠܫܘܥ ܕܥܒܐ ܒܒܝܬ ܗܘ ܕܐܬܪܚܡ. ܘܐܡܪ ܐܢܬܘܢ (2 ܕܐܠܗܐ ܗܘܝܬܘܢ
ܐܒܘܟ. ܗܕܐ ܡܬܟܫܦܢܐ ܘܥܠܝܬܐ. (Cf. 16)

14 ܦܣܘܩܐ ܘܡܬܟܫܦܢܐ ܘܬܚܬܝܐ ܐܝܟ ܐܬܪܐ ܠܟ ܐܝܟ ܫܒܝܠܐ ܕܒܥܝܢ
ܠܘܬ ܒܢܘܗܝ ܘܒܢܬܗ.

III (3 ܡܙܝܚܢܐ ܘܥܠܝܬܐ ܐܠܐ ܢܬܒܥܐ ܠܒܟ. ܐܠܐ ܢܬܟܠܡ ܠܗܘܢ. ܗܘ
ܐܝܟ ܡܢܝܚ ܠܒ. [P. 125 hi accentus ܦܣܘܩܐ ܘܥܠܝܬܐ dicuntur]

17 ܦܣܘܩܐ ܘܥܠܝܬܐ ܐܝܟ ܡܫܐܠܢܐ (4 ܐܝܟܘ ܦܠܚܘ ܕܡܪܝܐ ܐܝܟܘ
ܗܘܐ.

18 ܥܠܝܬܐ ܕܡܙܝܚܢܐ ܡܢܝܚ ܒܝ ܡܢܐ ܒܥܐ ܫܒܝܠ ܗܘ.

20 ܡܬܟܫܦܢܐ ܘܐܣܝܪܐ· ܡܠܟܬܐ· ܕܐܬܬ ܕܫܠܝܡܘܢ. ܫܡܥܬ ܡܠܟܬܐ
ܚܟܡܬܗ ܠܡܠܟܐ· ܫܠܝܡܘܢ. ܕܐܬܬ· ܡܢ ܥܒܪܝܗ ܕܐܪܥܐ· ܠܡܫܡܥ
ܚܟܡܬܗ ܕܫܠܝܡܘܢ. [Matth. 12, 42]

---

1) Exempla ex Jobeide 39, 21; 40, 8, hausta uti II, 12 ܘܐܝܟ ܐܝܬ ܕܪܥܐ ܐܝܟ ܐܠܗܐ Job. 40, 8, ubi in Pesch. est ܘܐܝܟ.

2) Manus secunda atramento adhibito ita correxit ܕܐܠܗܐ.

3) Mezīʿānâ super prima littera positum recte inter vocabula ܐܠܐ· ܢܬܒܥܐ et ܐܠܐ· ܢܬܟܠܡ ponendum est. Sic et ܗܘ· pro ܗܘ̇ est scribendum.

4) Vocabulum difficile lectu et non certum. Ceterum haec paragraphus eadem inscriptione, variis exemplis jam praecedit supra 12.

ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܡܬܝܕܥܐ. ܒܪܥܝܢܐ̈ ܗܘ. ܒܣܘܟܠܐ̈ ܗܘ. ܘܒܨܠܘ̈ܬܐ ܠܡܕܒܪܢܐ.

IV ܙܘܓܐ ܒܟܠܢܐ ܘܬܫܡܫܬܐ ܘܐܬܥܒܕ ܐܝܟ ܕܥܡܗ ܕܫܡܥ ܥܡܡܗ ܕܥܡܐ
ܘܥܘܡܪܗ. ܠܐ ܢܦܠ ܐܢܐ: ܕܪܒܐ ܐܝܟ ¹) ܒܥܡܪܗ ²) ܕܐܒܝ. ܠܐ ܬܬܦܩܕ
ܒܝܬܐ ܕܐܒܗܬܟ ܦܩܕ.

V ܡܪܝܐ ܘܙܘܓܐ ܒܟܠܢܐ ܘܬܫܡܫܬܐ ܠܐ ܬܬܠܝܢ ܒܩܛܝܢ ܡܕܒܪܢܐ ܒܐܦܝ.
ܡܛܠܬܐ ܐܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܪܗܡ ܡܢܐ ܕܝܢ ܐܢܐ. ܒܝܬܐ ܠܒܘܫܐ
ܠܐ ܢܦܠ ܐܢܐ ܕܪܒܐ ܠܗ ܡܛܝܒ.

ܐܠܐ ܐܝܟܢܐ ܬܬܢ ܙܘܓܐ ܟܠܢܐ ܘܬܫܡܫܬܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܒܠܝܬ: ܗܘܐ ܠܢ
ܠܟܠܗܘܢ: ܘܦܪܘܩ ܡܪܢ.

VI ܬܫܡܫܬܐ ܕܬܠܬܐ. ܥܡܘܪܝܬܐ. ܡܠܟܐ ܕܡܫܝܚܐ. [Cf. p. 126]

VII ܒܪܢܫ ܐܝܟ ܡܕܘܪ ܗܘܐ ܗܘܐ: ܘܐܬܒܛܠ ܡܛܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܠܝ:
ܐܦܢܐ ܘܒܬܪ ܐܢܐ: ܐܝܟ ܠܒܟ ܫܐܪܐ: ³) ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ:

VIII ܦܘܩܕܐ ܘܙܘܓܐ ܟܠܢܐ ܐܘ ܗܘܝ ܬܫܡܫܬܢ: ܕܢܛܠ ܠܟܠܗܘܢ
ܡܬܠܐ ܒܥܠܡܐ ܘܦܠܛ ܐܝܟ ܕܢܥܒܕ ܒܐܦܐ: ܫܡܥܢ ܦܪܘܩܐ:

22 ⁴) ܙܘܓܐ ܟܠܢܐ ܕܡܫܪܐ ܡܥܡܪܢܐ ܠܝ ܢܘܦܐ ܠܒܝ ܡܢ ܥܒܕܐ
ܕܡܫܪܝܐ ܢܦܩܐ: ܘܠܝ ܢܗܘܐ ܦܘܪܩܢܐ ܠܒܢܝ ܡܫܪܝܬܐ:

1) ܒܥܡܪܗ ? ܒܒܪܗ ? Vocabulum illegibile est.

2) ܕܐܬܚܝ ? Illegibile

3) Haec vox, ܕܝܫܘܥ (vel ܝܫܘܥ ?) ut videtur legenda, a manu scribae ipsius vocabulo ܡܫܝܚܐ desuper superscripta est.

4) Sic sine Ribui.

IX ܡܪܟܒܐ ܘܥܒܝܐ ܣܢܡ ܡܢ ܥܡܐ. ܐܘ ܡܠܟܐ:

23 ܟܠܟܐ ܦܬܐ ܕܟܠܗ ܢܐܦܪ.

24 ܡܪܟܒܐ ܘܡܫܡܫܐ ܕܐܬܠܝܘܗܝ ܓܘܙܐ ܕܝܟܠܐ. ܘܐܟܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܐ
ܚܒܟܝ ܗܘܘ ܕܝܢܝ ܡܢܐ ܗܘ. ܐܝܟ ܗܘ ܓܒܪ [1] ܕܐܦܐ ܡܥܒܕܐ
ܗܘ ܕܐܬܥܒܕ. ܘܡܥܒܕ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܐܝܟܢ ܡܢ ܗܘܢ ܕܡܫܡܫ
[2] ܠܡܫܡܫܢ.

25 ܡܬܕܡܪܢܐ ܘܟܠܟܐ. ܐܝܟܢܐ ܗܘܝܐ ܐܝܟܐ ܡܬܝܠܕܐ ܡܬܡܫܚܢܐ.

X [3] ܡܬܕܡܪܢܐ ܐܝܟܢܐ ܫܬܩܝ ܒܫܘܒܚܗ ܡܬܝܠܕܐ ܡܫܝܚܐ ܒܒܝܬܐ.
ܐܝܟܢܐ ܒܪ ܥܠܡܐ ܒܥܡܗ ܝܠܐ. ܐܝܟܢܐ ܓܒܪ ܡܪܝܐ ܒܪܘܓܙܗ
ܠܒܪܐ ܕܗܘܝ.

26 ܡܪܟܒܐ ܘܪܘܡܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܘܟܠܟܐ. ܥܡܗ ܗܘܐ ܕܥܡܛܬ
ܠܡܥܡܛܐ.

Xa ܦܣܘܩ ܘܟܠܟܐ ܦܪܘܩ ܚܘܛܪ ܕܐܚܘܐ ܠܟܠ ܩܢܐ.

28 ܡܡܫܚܢܐ [4] ܘܟܢ ܟܠܐ ܕܡܠܐ ܗܘܝܐ ܕܝܠܐ ܘܐܪܡܫܐ ܟܬܒ. ܒܗ.

1) In codice ܐܦܟܐ scriptum est.

2) Quum ܠܡܫܡܫܢ in libro manuscripto sub ܡܥܒܕ sit positum haec punctorum dispositio exoritur

ܘܡܥܒܕ
ܠܡܫܡܫܢ.

Hinc scripsi ܘܡܥܒܕ et ܠܡܫܡܫܢ., at nescio num recte accentus distribuerim. Scribendumne ܘܡܥܒܕ et ܠܡܫܡܫܢ.?

3) Sic! Conicio ܡܬܕܡܪܢܐ ܘܫܠܝܐ. Punctum superius tenue. Bhbr. Gr. m. 256.

4) Sic. Lectio ܟܢ et ܟܠܗ conflata? Mirum est p. 192, 28 hanc vocem deesse. Censeo in primo libro vocabulum fuisse corruptum, quod noster descripsit prout potuit, alii vocem omiserunt, unde explicatur, cur in II 28 desit.

XI ܦܩܘܕ ܘܡܣܡܟܢܐ ܩܢܐ ܙܘܓܐ ܕܐܡܪ. ܡܢ ܗ... ܠܗܘ ܩܡ ܕܐܬܐ.
ܘܐܦ ܡܫܬܡܥ ܠܗ... ܩܡ.?

XII ܣܡܟܐ ܘܦܩܘܕܐ ܘܡܣܡܟܢܐ. ܡܢܘ ܩܢܐ ܟܠܗ ܕܡܠܟ. ܘܐܢܐ ܠܐܟܐ
ܐܙܠ ܐܢܐ.

30 ܡܫܐܠܢܐ ܘܡܣܡܟܢܐ ܡܢܐ ܩܢܝܘ ܠܒܢܝ ܒܡܫܝܚ.

XI ܦܩܘܕܐ ܘܡܣܡܟܢܐ ܕܚܕ ܫܡܐ 1) ܠܡܢܐ

XIII ܡܫܐܠܢܐ. ܐܝܟ ܕܒܡܫܐ ܢܬܩܛܠ ܫܡܥ. ܩܢܐ ܐܠܗܐ ܠܟ ܫܠܡܐ.

XIV ܡܫܐܠܢܐ ܕܒܫܘܠܡܐ ܡܫܬܐܠܝܢ ܡܫܬܐܠܢܘ. ܐܝܟ ܐܝܟ.
ܕܟܝܘ ܕܐܠܗܐ.

31 ܙܘܓܐ ܐܘܪܫܠܡ ܡܟܝܢܐ.

2) ܘܙܘܓܐ ܒܡܟܝܢܐ. ܫܟܢܘ ܠܡܢܐ· ܒܠܒܒ ܒܩܢܐ. ܫܒܝܚܘ·
ܒܠܒܘܬ ܐܝܩܪܐ.

XV ܦܩܘܕܐ ܘܡܟܝܢܐ ܘܙܘܓܐ ܕܒܬܪܐ ܘܡܟܝܢܐ ܘܣܡܟܐ. ܕܡܟܐ
ܘܩܘܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ ܘܚܘܪ ܠܟ ܡܫܝܚܐ. ܫܒܘܩ ܫܘܒܚܐ
ܒܪܐ ܝܘܡܝ. ܩܪܐ ܫܩܠ ܡܪܐ.

XVI ܡܢܚܬܐ ܘܡܣܡܟܢܐ ܐܢܐ ܩܪܝܬ ܘܡܬܪܥܝܢܐ ܒܫܘܠ ܡܫܝܚܐ.

XVII ܦܩܘܕܐ ܘܡܣܡܟܢܐ ܫܡܥܐ ܘܦܘܪܫܢܐ.

XVIII ܢܫܐ ܕܚܕ ܫܡܐ ܫܠܡܐ. ܚܘܬܐ ܒܫܘܫܛܐ.

---

1) Dubium est num ܡܢܐ cum puncto an sine puncto ܡܢܐ sit legendum. In reliquis exemplis ܡܣܡܟܢܐ solâ lineolâ scriptum est.

2) Vocabula lineâ distincta in codice nigro colore scripta sunt.

40 ܢܝܫܐ (1 ܘܡܚܫܒܬܗ ܘܐܡܪ.

44 ܡܫܠܡܐ ܘܢܝܫܐ ܟܠܐ ܢܚܘܝ ܘܐܡܪ.

XIX ܡܫܠܡܐ ܘܒܪܝܫܐ ܗܘܬܘ ܟܕ ܥܠܡܐ ܟܘܢ ܟܠܝܗ.

XX ܡܫܡܥܐ. (2 ܒܪܡܫܐ ܐܬܠܘܗܝ ܗܘܐ ܡܢܟܐ.

XXI ܦܣܘܩܐ ܢܐܡܪ ܡܢ ܢܦܫܗ

XXII ܒܪܝܫܐ ܘܡܫܠܡܐ ܘܒܪܝܫܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܘܠܐ ܠܐ. [?ܐܝܟ ܐܝܟ]

50 ܙܘܓܐ ܒܟܘܢܐ ܕܡܬܚܙܐ ܝܬܝܪܐ ܗܘܐ ܗܘܟܠ ܛܘܒܐ:

XXIII ܙܘܓܐ ܟܠܐ ܘܐܚܪܢܐ ܘܥܠܡܐ ܬܪܬܝܢ ܘܡܫܡܥܢܐ: ܘܟܘܬܢܐ ܟܬܝܒܬܗ.
ܠܘܬ ܡܫܡܥܢܐ ܘܡܫܡܥܐ ܘܡܫܠܡܐ ܘܙܘܓܐ ܕܠܐ ܦܣܘܩ ܕܫܠܡܐ
ܘܦܘܡܐ ܘܦܣܐ ܟܠܗܝܢ ܟܡܦܪܐ ܕܐܡܪܐ

XXIV ܡܬܕܡܪܢܐ ܘܡܬܚܝܢܐ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܟܡܐ ܘܒܟܢ ܦܬܓܡܘܗܝ

XXV ܡܫܠܡܐ ܘܙܘܓܐ ܕܠܐ ܦܣܘܩ ܘܟܠܗܘܢ ܟܠܗܝܢ. ܡܢܐ ܥܕܡܐ ܐܝܟܢܐ
ܐܚܪܝ ܘܐܢܬ. ܡܫܠܡܐ ܗܠܝܢ ܕܟܠ ܢܚܘܝ ܕܡܬܚܙܐ
ܟܡܐܐ ܕܡܫܠܡܐ.

XXVI ܦܣܘܩܐ ܦܘܪܣܐ ܟܠܗ ܛܟܣܐ ܕܐܝܬܘ ܕܡܫܚܐ ܕܗܘ ܕܡܬܚܙܐ.

XXVII ܒܪܝܫܐ ܘܡܫܠܡܐ ܘܒܪܝܫܐ ܦܣܩ ܐܬܬܐ ܘܚܝܐ ܐܦܝܩ.

XXVIII ܟܡܘܢܐ ܘܦܣܘܩܐ ܙܒܢ ܙܒܢ ܐܢܦܠܘܢ.

1) Sub ܘ duo puncta, crassum supra et infra tenue. Sic et sub ܢܚܘܝ paragraphi sequentis, in quo tamen atramento effluente puncta inter se conjuncta videntur. Itaque haec est forma ܢܝܫܐ et ܒܪܝܫܐ. De Mašlgmânuϑâ, Nišâ et Nagṣâ cf. Cap. XII in fine.

2) Dubium an ܒܪܡܫܐ.

XXIX ܦܩܘܕܐ ܘܡܡܠܠܢܐ ܘܡܫܐܠܢܐ. ܘܢܐܡܪ: ܒܪܘܪܐ ܢܒܝܘܗܝ. ܘܐܡܪ:
ܕܒܚܠܐ܃ ܐܒܘܟܘܢ ܣܒ܂

XXX ܬܐܡܐ ܕܡܬܢܚܐ ܒܒܠܒܠܐ ܚܕܐ܃ ܡܢ ܕܠܟ܃ ܒܪܗ ܕܐܝܬܐ ܟܠܠ
ܬܘܪܦܘܗܝ ܕܡܘܟܚܢܘ܂

14 ܦܩܘܕܐ ܘܡܡܠܠܢܐ ܘܡܬܚܢܢܐ ܘܫܐܠܐ ܘܩܪܝܐ ܠܝ ܗܦܟܬ
ܡܚܘܬܐ܃ ܒܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬܐ܂

ܫܠܡ ܢܩܙܐ

ܘܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ ܐܡܝܢ

II. Sequitur fol. 22a Col. 2 alius tractatus de accentibus.

ܬܘܒ ܚܢܐ ܕܦܘܣܩܐ

1 ܬܫܡܫܬܐ ܩܫܝܬܐ. ܐܟܙܢܐ ܕܡܢ ܟܬܒܐ. ܚܙܝܬ ܒܓܙܪܐ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܠܝܢ܂
2 ܬܫܡܫܬܐ ܕܪܘܫܐ. ܐܝܟܐ ܕܐܚܝܕ ܚܘܫܒܐ ܕܫܒܝܐ. ܘܡܢܗ ܚܙܝܬܝ܃
ܡܠܟܐ ܕܐܘܬܝ. ܬܘ ܢܬܒܪܘܟ ܘܢܬܚܒܘܒ ܚܒ ܡܢ ܓܘܙܠܐ.
3 ܦܩܘܕܐ ܘܬܫܡܫܬܐ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܐܝܟ ܗܘܟܐ ܐܟܚܕܐ. ܐܝܟ ܚܙܝܬ ܒܟܘܡܘ.
ܐܝܟ ܐܢܫ ܗܟܢ ܐܡܪ. ܐܠܐ ܐܚܪܢܐ ܠܡܟܬܒܘ ⁽¹ ܐܪܡܘܗܝ. ܐܟܬܒܘ
ܠܗܝܢܐ. ܐܝܟ ܝܗܒܐ. ܢܥܝܡ ܐܢܬܘܢ ܒܡܫܚܐ.
4 ܦܩܘܕܐ ܘܡܡܠܠܢܐ ܘܬܫܡܫܬܐ. ܐܢܬ ܡܬܟܬܒܝܢ ܐܠܐ ܡܢ ܡܬܠܝܢ. ܐܡܪ
ܠܝ ܟܠܗ ܐܝܟܢܐ ܐܠܐ ܐܚܪܢܐ. ܐܦܢܝܢ ܐܢܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܗ ܠܓܘ ܕܡܬܠܠ
ܐܟܙܢܘ. [?]

1) De ܒ superscripto cf. p. 121, 1, ubi contrarium, et Cap. XII in fine.

5 ܡܫܠܡܢܐ ܘܬܫܒܚܬܐ ܘܬܘܒ ܦܬܓܡܐ. ܢܘܗܪܐ ܕܐܬܓܠܝ ܐܦܝܢ. ܘܦܬܐ ܕܚܙܝܬܗ
ܘܡܫܒܚܐ ܒܟܠܗ ܐܒܘܟ ܚܝܐ.

6 ܫܘܒܚܐ ܘܬܘܕܝܬܐ ܘܬܫܡܫܬܐ. ܘܬܫܡܫܝ ܐܝܟܐ ܗܘܐ ܚܕ ܚܘܒܐ. ܘܬܫܡܫܝ
ܕܗܘܐ ܠܝ ܒܗܘ ܕܡܛܠ ܠܚܘܒܝ. ܘܫܡܫ ܫܘܒܚܐ ܡܢܐ ܠܥܠܡ.

7 ܬܫܡܫ ܘܫܘܒܚܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܘܦܘܪܩܢܐ ܒܪܘܚܐ ܘܚܝܐ. ܘܒܒܠܥܘܢ
ܒܢܝܐ ܕܬܫܡܫ.

8 ܬܫܒܚܬܐ ܫܠܡܐ. ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܐܝܟܐ. ܘܒܗ ܐܬܒܪܝ. ܘܩܒܠ ܩܕܝܫ
ܬܘܬܒܘܬܝ.

9 ܡܫܝܚܐ. ܕܠܐ ܐܬܐ ܠܒܝܬܐ. ܘܪܦܩ ܘܦܫܩ ܐܦܝ. ܘܠܐ ܐܬܬܫܡܫ
ܠܟܘܢ ܡܢ ܢܫܡܬܐ. [ܢܫܡܬܐ. (Cf. p. 188 ²)] ܐܠܐ ܐܝܬܝܗ ܕܝܢ ܫܡܐ
ܝܗܘܕܐ. ܦܬܝ. ܡܢܝ.

10 ܫܘܒܚܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܦܬܝ. ܚܝܐ. ܒܟܬܒܐ.

11 ܫܠܡܐ ܕܝܢ ܫܡܐ. ܘܐܦܬܝ ܦܬܝ. ܐܒܪܘܗܝ. [Hoc est taḥtâyâ šeḥimâ.]

12 ܫܘܒܚܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܦܬܝܚ ܬܪܥܐ ܠܟܠܢ. ܘܬܫܡܫ ܐܢܬ ܒܟܠ ܐܒܘܗܝ.
ܚܙܐ ܐܢܬ ܒܪ ܐܢܫܐ.

13 ܡܫܡܫܢܐ ܘܬܫܡܫܬܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܦܬܚܐ ܐܝܟ ܒܟܠܗ ܕܫܡܝܐ ܕܒܟܝܢܐ
ܦܬܝ. [Cf. p. 125]

14 ܫܘܒܚܐ ܘܬܘܕܝܬܐ ܘܬܫܡܫܬܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܐܝܟܐ ܐܝܬܝ ܠܝ ܐܝܟ ܒܟܬܒܐ.
ܕܒܗ ܠܘܬܟ ܒܟܗ ܘܡܫܡܫܗ. [Cf. p. 125]

15 ܫܘܒܚܐ ܘܬܫܒܚܬܐ. ܠܐ ܢܬܟܦܠ ܠܟܘܢ. ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܟܘܢ. ܘܫܡܐ
ܐܝܟ ܡܪܝܐ ܠܟ. [Cf. p. 125]

16 ܡܣܡܟܢܐ ܘܐܣܝܐ. ܘܠܐ ܗܘܝܐ ܡܢ ܡܣܡܟ̈ܐ ܐܠܐ ܡܘܬܐ ܗܘ. ܠܐ ܐܬܚܫܒܝ
ܐܣܝܐ ܗܦ̇ܟ ܘܒܪܐ ܗܘ.

17 ܦܘܫܪܐ ܘܐܣܝܐ ܒܪܐ ܐܣܝܐ. ܐ̄ܝܟ ܗܘ ܐܝܟ ܣܡ. ܐ̄ܝܟ ܗܘ ܢܟܣܘ
ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܐܬܝܬ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ.

18 ܠܐܝܠܐ ܕܡܬܬܥܝܠܐ. ܗܘ ܕܦܢܐ ܐܦ̈ܢܝܘ. ܡܦܢܐ ܕܝܢ ܡܣܡܐ ܛܥܡܐ
ܢ̈ܦܫܐ ܠܗܘ.

19 ܡܬܡܠܝܐ ܕܢܘܗܪܐ. ܘܝܬܝܪ ܕܢܗܝܪ: ܐܝܠ̈ܝܢ ܠܗܘܢ ܕܒܦܓܪܐ. (1ܘܝܬܝܪ
ܠܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܡܬܢܗܪ ܐܝܟ ܡܠܒܫ. ܘܠܐ ܠܝܬܝܗ ܠܗ ܢܗܝܪܐ ܘܠܐ
ܠܡܫܠܡ ܢܘܗܪܐ. ܢܛ̄

20 ܡܬܟܡܪܢܘܬܐ. ܕܡܬܟܡܪܝܢ ܦܓܪܐ: ܕܐܬܐ ܡܢ ܡܫܚܐ: ܠܐܬܪܐ ܚܝ.

21 ܒܪܘܚܐ. ܐܝܟ ܡܦܘܣܝܢ ܦܘܡܐ ܦܘܡܐ: ܘܠܒ ܒܠܒܐ ܕܢܘܗ: ܐܦܢܐ ܘܡܢܟܝ
ܐܢܐ: ܘܐܬܟܝܢܬ ܡܢܗܘܢ ܡܢܗܘܪܐ: ܕܢܚܐ:

22 ܦܘܫܪܐ ܘܡܬܡܠܝܐ ܘܐܘܟܠ ܘܦܢܝܢ ܠܗܘ ܡܫܬܒܚܢܐ. ܘܐܦ ܢܗܘܢ ܠܗܝ
ܡܢ ܫܡܥܝܐ ܕܫܡܝܢܐ ܢܦܩܐ: ܘܐܦ ܢܗܘܐ ܦܘܫܐ ܠܟܠܗܝܢ ܫܡܝܢܐ:

23 ܒܟܠܐ. ܕܢܗܘܘܢ ܢܚܝܢ ܫܘ ܗܘ ܕܢܘܟܝܐ ܠܗ. ܚܙܘ ܕܐܬܦܫܛܘܢ
ܢܫܘ̈ܒܐ ܘܕܝܢܐ.

24 ܡܬܡܠܝܐ ܘܡܫܒܚܐ ܘܡܟܠܝܐ. ܘܐܟܘܠܗܘܢ ܘܐܡܪܘ ܠܐ ܢܟܝܢ ܗܘܘ ܕܡܢ
ܦܓܪܐ ܗܘ. ܘܢܚܠܐ ܕܐܢܫܘܢ ܠܟܠܐ ܐܝܟܐ ܗܘܐ ܠܗ. ܐܝܟ ܗܘ ܦܝܬ
ܕܐܦܢܐ ܡܫܒܚܐ ܗܘ ܕܐܫܬܒܚܝܗ.

25 ܡܬܒܪܢܝܐ ܘܟܠܐ. ܐܢܫܐ ܢܟܠܘ ܒܪܢܫܐ. ܐܢܫܐ ܗܘܝܐ ܐܣܝܐ ܡܢܝܚܐ.

1) Cod. ܘܝܬܪ.

26 ܡܕܝܢܬܐ ܘܪܘܗܝܐ ܘܒܒܠ. ܡܥܡܪܗ ܗܘܐ ܕܢܡܪܘܕ ܠܒܒܠ. ܡܥܡܪܗ
ܗܘܐ ܕܒܢܐ ܢܡܪܘܕ ܕܡܫܬܡܗ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ.

27 ܡܝܫܢ. ܘܒܒܠ. ܕܐܬܦܠܓܘ ܠܫܢܐ ܒܒܢܝ ܦܢܝܬܐ ܘܒܒܢܝ
ܒܒܢܝܢܗ.

28 ܡܩܕܘܢܝܐ. ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ ܕܒܝܬ ܘܪܗܘܡܐ ܒܝܬ ܓܒܐ. ܘܐܬܐ ܠܗܘܢ
(1) ܒܡܠܟܘܬܐ. ܘܩܡܬ ܒܩܘܡܬܐ.

29 ܡܨܪܝܢ ܦܝ ܐܡܬܐ ܐܝܟ. ܐܠܗܐ ܗܘܠܐ ܐܣܩܝ.

30 ܡܬܡܬܐ ܘܦܠܝܘܬܐ ܡܥܡܪܐ. ܦܢܝܐ ܦܢܝܬܐ ܐܒܘܗܝ. ܦܢܝܐ ܠܗܢ
ܠܝ ܫܠܡܐ. ܕܝܢ ܫܡܐ. ܦܢܝܐ ܦܢܝܐ.

31 ܪܘܡܐ. ܐܘܪܫܠܡ ܡܕܝܢܬܐ. ܫܦܝܠܐ ܕܒܗ ܡܬܩܪܝܢ ܐܝܬ.

32 ܪܘܡܐ ܕܒܢܝܬܐ. ܪܚܡ ܒܒܢܝ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܫܡܫܐ ܘܛܠ ܗܘܐ
ܢܡܘܣܐ ܘܡܩܕܫ.

33 ܪܘܡܐ ܕܩܕܝܫܐ. ܡܓܠ ܠܝ ܢܡܘܣܐ. ܦܢܝܬ ܒܡܨܪܝܢ ܦܢܝܐ.

34 ܪܘܡܐ ܕܝܢ ܫܡܐ. ܨܒܪܐ: ܐܬܪܐ: ܫܡܫܝ ܦܚܠܐ:

35 ܦܬܓܐ ܕܢܝܐ. ܘܐܡܢܝ. ܘܐܡܢ.

36 ܡܡܪܐ ܨܒܪܐ. ܐܠܐ ܡܦܩܢ ܠܡܘܬ. (2) ܐܠܐ ܒܠܐ ܟܠܐ ܢܬܐܪܘܢ.

37 ܦܘܕܐ. ܡܪܓܢܝܬܐ ܝܫܝܬܐ ܦܚܘܪܬܐ

38 ܕܡܘܟܠܐ. ܢܘܟܪܝܐ. ܦܟܡܐ. ܢܘܡܐ.

39 ܡܕܝܢܬܐ ܦܪܣ. ܡܣܝܒ ܠܗܘܢ ܡܛܠ ܐܝܟܘܬ ܗܘ ܦܪܣ. ܟܠܟܠ ܘܟܠܟܠ
ܡܡܠܠܝܢ.

---

1) In codice ܒܡܠܟܘܬܐ exstare videtur.

2) Haec duo puncta dubia sunt.

40 ܢܘܪܐ. ܘܓܥܡܘ ܘܐܡܪ. ܘܐܚܪܐ ܘܐܡܪ.

41 ܦܬܚܐ ܕܪܩܝܥܐ. ܒܠܫܢ ܕܢܦܩܐ ܗܘܒܠܐ܇ ܚܕ ܡܢ ܦܘܡܝܐ܇ ܗܠܝܢ ܠܗܘܢ:
ܠܐ ܡܬܚܡܐ ܡܢܐ ܚܕ ܕܘܟ ܕܟ ܕܟܠ ܘܐܚܪܢ ܕܒܥܬܘ: ܠܐ ܡܢ ܡܬܚܘܡ
ܡܬܚܡܐ ܒܡܬܐ: ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܚܕܐ ܗܘ ܒܒܥܐ ܒܠܚܘܕ:

42 ܡܬܚܡܐ ܕܪܩܝܥܐ. ܐܝܟ ܦܬܝܚ ܐܢܐ ܕܡܢ ܐܬܚܡܬ: ܐܚܘܐ܇ ܗܘܝܐ܇ ܦܠܚܝܢ:
ܠܐ ܡܬܚܡܐ ܕܡܢܗ ܕܐܠܐ ܠܗܘܡܐ܇ ܠܒܪܗܐ ܗܘ ܐܬܠܐ:

43 ܐܚܝܕܐ ܕܦܬܚܐ. ܗܢܐ ܠܐ ܦܬܝܚ ܦܘܡܐ. ܘܐܝܟܐ ܠܐ ܐܬܚܝܕ ܒܗ.

44 ܡܬܚܡܐ ܘܢܘܪܐ. ܘܢܘܪ ܕܗܝܐ ܘܐܡܪ. ܘܡܢܐ ܐܝܟ ܘܐܡܪ. ܘܦܝܡ
ܠܒܪܝܬ ܘܐܡܪ.

45 ܡܬܚܡܐ ܘܫܘܡܠܐ ܘܦܫܘܫܐ. ܐܡܠܐ ܚܕܐ ܒܟܠܚܕܐ ܘܡܫܪܐ ܗܘܐ.
ܫܡܥܐ ܕܡܬܘܒܪܐ ܠܐ ܢܠܛܐ ܟܠܢ. ܐܘܕܐ ܠܟ ܒܟܘܠܐ ܘܠܡܫܪܘ ܐܬܡܪ.

46 ܫܘܡܠܐ ܘܦܫܘܫܐ. ܫܡܝܐ ܕܟܠ ܡܬܚܡܐ ܐܢܐ.

47 ܙܘܓܐ ܕܟܝܢܐ ܠܟܝܢܐ. ܚܕ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ܇ ܐܘ ܡܬܚܡܐ: ܠܐܚܪܝܢ ܕܐܝܬ
ܒܐܬܘܬܐ ܡܫܡܫܢܐ܇ ܘܒܚܠܡܐ:

48 ܙܘܓܐ ܟܠܗ ܘܡܬܚܡܐ ܘܐܚܝܕܐ. ܐܝܟ ܕܐܬܦܠܓ ܢܩܐ ܒܐܬܪܘܗܝ ܣܩܘܪܐ
ܘܡܫܬܦܩܢ. ܐܝܟ ܢܛܝܠܐ ܒܡܫܚܬܗ ܕܡܢܐ ܒܗܘܢ ܘܬܒܝܪ.
ܡܬܚܡ [1] ܢܫܘܡ ܕܡܬܝܫܒ ܒܫܡܐ ܟܠ ܡܢܐ ܘܡܬܚܡܐ ܒܘܢܐ.

49 ܡܬܚܡܐ ܕܐܠܐ ܢܘܩܐ. ܘܫܘܡ ܡܢܐ ܠܒܪܝܬ: ܘܡܬܦܩ ܒܝܬ ܟܘܢܐ
ܘܡܢܝܢ: ܒܒܗܘ ܡܢܐ ܐܬܘܐ:

1) Analogia postulat mgzišânâ post ܢܫܘܡ.

50 ܙܘܓܐ ܝܚܝܕܐ. ܒܣܘܡܟܐ ܦܣܘܩ ܡܫܡܫ ܘܡܬܚܙܐ ܗܟܢ: ܠܐ ܬܬܠ ܐܢܬܬܐ ܠܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܐܒܪܐ ܗܘܐ: ܐܘ ܗܦܘܟ ܠܡܫܝܚܝܢ: ܘܢܦܠ ܠܥܠܡܘܗܝ ܡܫܘܠܐ ܒܡܠܘܫܐ ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ.

51 ܐܝܟ ܐܚܪܢܐ ܕܐܦ ܒܒܪܢܫܐ [1]ܡܬܚܫܒ. ܘܐܬܝܗ ܡܠܒܫܘܬܐ܇ ܒܐܝܕܗ ܕܦܠܚܝܢ. ܗܢܘ ܡܠܟܐ ܚܕܘ ܠܦܠܚܐ܇ ܦܠܚܘܗܝ. ܘܐܬܐ܇ ܡܢ ܒܪܝܬܐ ܘܐܘܠܐ܇ ܕܐܡܝܢ ܚܡܝܪܘ ܕܦܠܚܘܗܝ.

52 ܕܝܢ ܡܬܚܙܐ. ܒܣܦܪܐ ܗܘ. ܒܐܒܐ ܗܘ. ܐܝܟ ܐܚܪܢܐ. ܘܠܐ ܕܐܬܡܢܝܘ ܘ ܐܝܟ ܘ ܐܝܟ ܢܣܒܘܗܝ ܠܥܘܗܝ ܘ ܡܢܐ ܘ ܡܢܐ..

ܫܠܡ.

III. Eliae Tirhanensis de accentibus tractatus. Codex Petermann 9. Fol. 17a.

ܡܢܝܢܐ ܕܦܘܢܚܐ ܘܦܘܪܫ ܡܫܡܗܘ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ܀

ܐ. ܙܘܓܐ ܦܩܘܕ܇ ܫܘܪܝܐ ܕܫܘܚܠܦ ܢܩܘܕܐ. ܒܗ ܗܘ ܕܐܬܡܢܝܐ ܐܟܚܕܐ.

ܒ. ܬܚܬܝܐ ܕܝܢ܇ ܢܦܩ ܠܙܘܓܐ. ܡܛܠ ܕܦܪܫ ܫܘܚܠܦ ܕܢܩܘܕܐ܀ ܘܡܛܠ ܠܫܘܬܦܐ ܚܢܐ.

ܓ. ܦܣܘܩܐ. ܟܠ ܫܘܚܠܦ ܫܘܚܠܦ ܢܩܘܕܐ ([2]ܘ... ܡܛܠ ܚܕܐ ܠܒܥܝܐ ܠܫܘܬܦܐ. ܬܚܬܝܐ ܬܘܒ ܡܬܐܡܪ ܡܬܬܚܡ ܠܥܘܢܝܬܐ ܒܟܠܗ ܙܘܓܐ. ܘܡܬܬܚܡ ܠܦܣܘܩܐ ܡܛܠ ܕܡܬܬܚܡ ܒܬܪ ܠܦܣܘܩ ܫܘܚܠܦ ܫܘܚܠܦ ܕܡܬܬܚܡܝܢ.

ܕ. ܒܟܠ ܕܝܢ ܕܡܬܚܙܐ ܡܛܠ ܕܒܫܘܪܝ ܡܬܬܚܡ ܐܝܟ ܡܠܬܐ. ܠܐ ܕܝܢ ܘܫܩܠ

1) Cod ܡܬܚܫܒ. 2) Vocabulum illegibile

ܘܡܕܒܪ ܕܢܚܫܐ ܠܙܘܓܐ ܡܫܟܚ. ܕܒܝܡܘܬܐ ܗܡܟܐ ܡܬܬܡܫܢܐ. ܟܝ ܠܘ
ܡܢ ܗܘܠܐ ܕܗܘܢܐ ܡܫܟܚ. ܗܘܐ ܡܬܚܙܐ.

ܗ. ܡܬܚܙܝܐ ܚܡܫ ܦܬܟܪܐ.

ܘ. ܦܬܟܪܐ ܠܒܢܝܐ ܐܬܚܡܘ. ܘܡܫܡܫܢܐ ܐܢܘܢ ܕܗܘܐ ܘܟܠܗ ܘܐܢܫܐ.

ܙ. ܡܫܡܫܐ ܣܓܝ ܐܢܫܐ ܡܬܬܡܫܢ ܡܢ ܕܡܬܡܪܐ ܒܝ̈ܬ ܠܟܘܬ ܡܫܘܚܐ.

ܚ. ܫܡܫܐ ܟܠܗܝ ܗܘ ܫܡܫܐ ܕܐܬܐ. ܡܢ ܕܟܠ ܐܠܗܐ ܦܪܝܫ ܠܟܘ
ܕܢܗܘܐ ܘܡܫܡܫܢܐ ܗܘ ܕܟܠܗ.

ܛ. ܟܪܡܐ ܡܬܬܡܫܢ. ܡܢ ܢܗܘܐ ܒܝܬ ܡܬܡܪܐ ܕܒܐܬܪܐ ܡܫܟܚܐ.

ܝ. ܒܟܠ ܟܠܗ ܦܣܘܩܐ ܐܬܐܘܢ ܕܢܗܘܐ ܕܡܢ ܡܢ ܐܬܪܐ ܟܠܗ.
ܘܦܬܚܘ ܟܠܗ ܥܠܝܗܘܢ ܦܬܟܪܐ.

ܝܐ. ܢܣܒ ܘܡܬܚܙܝܐ ܦܬܟ. ܠܡܫܟܢ ܐܢܘܢ ܕܗܘܐ ܘܢܬܚܙܐ[.]

ܝܒ. ܡܬܚܙܝܐ ܦܬܟ ܡܬܩܪܝܢ ܡܢ ܓܒܝܢ ܠܡܫܝܚܘ ܠܡܬܡܪܐ ܐܢܘ
ܕܠܡܘܬܐ ܚܫܐ.

ܝܓ. ܗܘܐ ܦܢ ܕܡܬܚܙܝܐ. ܡܢ ܟܪܘܝܘܬܐ ܓܒܝܢ ܕܢܗܘܐ.

ܝܕ. ܗܘܐ ܕܦܬܟܪܐ. ܡܢ ܪܘܚܘܬܐ ܕܡܫܠܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܬܚܙܝܐ.

ܝܗ. ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ. ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܟܝܐ ܡܫܟܚܐ.

ܝܘ. ܗܟܢܐ ܘܐܢܫܐ ܡܫܝܚܐ. ܘܗܟܢܐ ܘܡܫܡܫܐ ܡܫܝܚܐ ܟܠܗܝܢ ܡܬܚܙܝܐ.

ܝܙ. ܗܘܐ ܟܠܗ ܟܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܬܚܙܝܐ ܘܗܘܢܐ. ܘܡܫܡܫܐ ܐܢܘܢ
ܕܢܦܩ ܠܗ ܘ ܐܘ ܐܢ ܐܘ ܠܐ. ܘܗܘܐ ܟܠܗܝܢ ܐܘ ܒܙܒܢܐ ܘܟܠܗܝܢ
ܟܠܗ ܠܗ ܐܘ ܟܠܗ ܘܐܢܫܐ ܘܡܢ ܦܬܟܪܐ ܠܡܘܬܐ.

ܝܚ. ܘܟܠܗ ܡܬܚܙܐ ܐܝܟ ܐܢܫ. ܡܢ ܓܒܝܢ ܠܡܒܪܘ ܠܡܬܡܪܐ ܕܢܗܘܐ
ܠܡܫܟܢܐ. ܐܘ ܗܘܐ ܡܫܟܚ ܠܦܬܟܪܐ. ܗ̄. ܐܝܟ ܐܘ ܐܬܐܘܢ.
ܘܐܬܐܘܢ ܟܢܫܐ.

ܝܛ. ܡܢܝܚܐ ܚܠܦ ܦܣܘܩܐ ܡܬܚܙܐ. ܡܛܠ ܡܬܟܣܝܘܬܐ ܘܣܘܟܠܐ
ܡܫܘܕܥ.

ܟ. ܡܬܩܪܝܐ ܥܠ ܕܫܡܐ ܡܫܘܕܥ ܘܐܦ ܐܬܬܐ ܕܡܬܟܣܝܘܬܐ ܫܡܠܝܐ
ܟܠܗ ܕܫܡܐ. [Pro ܫܡܠܝܐ in codice ܫܡܠܐ exstare videtur.]

ܟܐ. ܡܢܝܚܐ ܥܠ ܦܫܝܩܘܬ ܡܬܪܐ ܡܚܘܐ ܘܡܬܪܓܫܢܘܬܐ ܕܡܢ ܡܥܒܕܢܘܬܐ.

ܟܒ. ܡܬܐܠܦܢܐ ܠܗ ܦܪܨܘ ܘܡܘܬܐ ܐܘ ܡܬܠܐ ܐܘ ܡܥܒܕܢܘܬܐ ܠܡܫܡܫܢܐ
ܠܐܦܝ ܘܦܣܐ ܘܚܪܫܐ.

ܟܓ. ܐܘܟܝܐ ܒܪܝܐ ܥܠ ܒܝܬܐ ܒܟܢܫܐ ܡܫܘܕܥ ܘܐܦ ܐܬܠܚܡ ܢܩܘܫܐ
ܠܗ ܐܝܟ ܐܬܬܐ.

ܟܕ. ܐܘܟܝܐ ܒܝܬ ܥܠ ܫܡܝܐ ܡܬܥܪܡ.

ܟܗ. ܡܬܕܡܝܢܐ ܕܢܚܡ ܐܬܬܐ ܕܠܡܫܠܡܢܐ ܕܚܝܢ ܕܢܩܘܫ (1) ܘܕܝܢܚ
ܡܩܕܫܗ.

ܟܘ. ܢܚܪܐ ܐܝܟ ܡܥܒܕܐ ܐܠܗܘ. ܒܪܘܚ ܐܝܟ ܐܬܬܐ ܕܢܩܘܫ ܠܗ
ܡܬܪܢܝܐ ܘܡܬܚܡܐ ܕܡܫܘܕܥ ܡܩܕܫܝܢ ܢܚܪܐ.

ܟܙ. ܡܬܚܘܝܢܘܬܐ ܠܪܓܠܐ ܐܠܗܐ ܘܡܠܘ ܚܝܠܐ ܕܢܦܠ ܘܐܬܚܠܐ.

ܟܚ. ܪܘܚܐ ܚܠܦ ܡܬܕܡܝܢܘܬܐ ܡܬܚܙܐ ܡܢ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܥܡܐ ܕܪܘܚ ܕܡܫܡܫܝܢ
ܠܗ ܒܢܦܫ ܡܬܡܪܐ. ܐܟܢܐ ܐܝܟ (2) ܪܚܡܟ ܡܪܝܐ" ܚܝܠܝ ܘܐܦ ܐܬܬܐ
ܐܝܟ ܕܠܡܬܟܣܝܘܬܐ ܡܬܚܫܟܐ.

ܟܛ. ܪܘܚܐ ܕܒܪܬܐ ܚܠܦ ܡܬܚܐ ܘܠܡܘܬܪܐ ܡܫܘܕܥ.

ܠ. ܪܘܚܐ ܦܣܘܩܐ. ܚܠܦ ܦܣܘܩܐ ܫܪܝܐ ܡܬܚܙܐ ܘܠܡܘܬܪܐ
ܡܫܘܕܥ .. (3) ܕܬܠܬܐ ܚܠܦ ܐܝܬܝܐ ܡܬܚܙܐ ܘܡܬܪܚܡܢܘܬܐ ܘܡܘܫܐ
ܕܡܢܝܐ ܡܬܚܫܚܐ.

---

1) Ita codex. Legas ܘܕܢܝܚܝܢ. 2) Legas ܐܪܚܡܟ Ps. 18, 2.
3) I. e. ܪܘܚܐ ܕܬܠܬܐ.

ܦܬܓܡܐ ܡܬܒܪܟܢܐ ܐܝܟܘܬܗ ܕܝܢ ܦܣܘܩܐ ܘܐܣܝܪܐ. ܘܟܠ ܫܘܐܠܐ
ܕܡܫܬܐܠ ܒܒܥܘܬܐ ܒܗܝ ܡܒܥܝܢܘܬܐ ܡܒܝܢ.

ܟܒ. ܡܫܡܫܢܐ ܡܩܪܒ ܠܗ ܦܣܘܩܐ ܘܥܨܝܪܐ.

ܟܓ. ܡܫܡܫܢܐ ܢܦܩ ܡܦܢܝܢܐ ܡܬܐܡܪ. ܘܠܡܫܘܕܥܘ ܡܐܡܪܐ. ܘܐܝܟ
ܐܡܪ ܕܢܦܩ ܡܫܡܥܐ ܗܘ ܕܡܫܘܚܐ ܫܪܝ ܕܢܬܚܙܡ.

ܟܕ. ܦܣܘܩܐ ܥܠ ܦܣܘܩܘܬܐ ܡܢܐ. ܐܠܐ ܠܗ ܥܠ ܐܡܪ ܕܦܣܝܩ
ܡܫܡܫܢܝ ܦܣܘܩܐ.

ܟܗ. ܦܠܓܘܬ ܡܫܡܫܢܐ ܥܠ ܕܢܬܐ ܡܚܝܪ.

ܟܘ. ܡܫܡܥܐ ܢܝܚܐ. ܗܘ. ܡܠܐ ܥܠ ܗܘ ܕܠܐ ܙܘܥ ܕܢܦܫ ܒܦܣܘܩܐ
ܡܬܐܡܪܐ ܕܒܦܘܩܕܢܐ ܠܗ ܒܗ ܒܟܠܐ ܕܥܠ ܡܠܐ ܐܚܪܢܐ ܕܒܡܬܐܡܪ
ܘܐܝܟ ܐܡܪ ܕܡܫܡܥܐ ܢܦܩ Fol. 20a ܡܬܒܥܝܢܐ ܡܬܚܙܐ
ܘܗܘܢܐ ܒܦܘܩܕܢܐ ܡܬܐܡܪ[ܗ.] ܘܐܝܟ ܠܥܒܕܐ ܠܘܬ. ܕܐܦ
ܡܬܒܥܝܢܐ ܡܫܡܫܢܝ ܠܘܬ ܗܘ ܕܡܠܠ ܐܝܟ ܐܠܗܐ. ܐܠܐ ܐܝܟ
ܐܡܪ ܕܡܫܬܘܕܥܢܘܬܗ ܡܬܒܥܝܢܝ ܠܒܪܐ ܒܪܘܚܐ? ܐܝܟ ܐܒܪܗܡ ܡܢܐ
ܢܣܒܬ ܐܘ ܒܚܪܐ. ܐܝܟ ܐܢܬܝ ܡܢܐ: ܘܐܝܟ ܐܡܪ ܕܡܬܢܚܐ.
ܡܘܬ ܐܠܗܐ ܘܡܪܝܐ ܠܐܕܡ. ܘܩܪܝܗ. ܐܠܗܐ ܢܦܫܐ ܐܦܝܢ. ✣

ܠܘܬ ܕܝܢ ܙܘܥ ܠܝ ܕܢܦܩ ܡܦܩܐ ܕܦܘܣܩܐ. ܘܕܠܗܘܢ ܐܬܬܘܗܘ
ܥܠ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܒܡܩܘܡܐ ܗܠܝܢ.

ܐܘܕܥ ܕܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܢܘܩܙܐ ܐܬܬܘܗܝ ܗܘܢܐ. ܗ ܕܐܝܟ ܢܘܩܙܐ.
ܡܣܩܐ[1] ܕܝܢ ܒܗܘ ܕܠܗ ܒܗܘܢ ܦܘܣܩܐ ܐܚܪܢܐ.
ܐܘܕܥ ܕܟܠܐ ܐܬܪܝ ܒܗܘ ܕܒܠܝ ܗܘ ܡܩܡܐ ܕܢܘܩܙܘܗܝ.

---

1) Hoc loco numerus ܒ non ponendus est, ut triginta accentus efficiantur. Nam numero ܟܛ omisso in fine viginti novem tantum sunt accentus, quibus numerus ܠ = triginta denique adnectitur, sub quo accentus non recensetur. P. 199[1]).

ܓ. ܐܘܟܝܬ ܓܢܣܐ ܘܐ̈ܕܫܐ ܒܗܘܢ ܕܫܘܝܢ ܗܘ ܒܡܢܝܢܗ ܐܘ ܡܢ ܓܢܣ
ܠܓܢܣܐ ܘܠܐ ܒܡܢܝܢܐ ܡܫܬܠ.

ܕ. (1 ܐܘܟܝܬ ܓܪ̈ܣܐ ܡܬܐܡܪ ܕܢܦܪܐ ܠܒܪܢܫܐ ܒܡܫܡܫܐ ܕܡܢܝܢܗ.

ܗ. ܓ̈ܢܣܐ ܐܡܝܢ ܕܒܟܠ ܗܘ ܦܘ̈ܢܐ ܕܒܬܪ̈ܘܗܘܢ.

ܘ. ܦܘܫܐ ܕܝܢ ܕܟܠܗ ܟܠܐ ܒܗܘܢ ܘܠܐ (2 ܒܠܗ ܦܘܫܐ ܐܚܪܢܐ.

ܙ. ܐܝܬܝܐ ܒܗܘܢ ܕܦ̈ܘܫܐ ܕܒܬܪܘܗܝ ܐܝܬܝܐ ܗܘ. ܘܡܬܐܡܪ ܒܦܘܫܐ
ܕܟܠܐ[.] ܦܫܝܛܐ ܡܬܐܡܪ ܘܠܐ ܡܬܦܪܫܐ ܒܦܘܫܐ ܐܚܪܢܐ.

ܚ. ܡܬܒ̈ܚܢܐ ܡܢ ܡܬܐܡܪܢܘܬܐ ܕܓܢܣܐ.

ܛ. ܡܬܚܢܐ ܦܬܐ ܕܒܡܐܢ ܡܬܚܘ ܠܟܠܐ ܕܝ ܡܬܦܪܐ.

ܝ. ܦܪ̈ܘܫܐ ܡܢ ܦܐܪܐ ܕܦܘܫܐ ܒܗܘܢ ܕܒܪܝܢ ܡܬܠ ܡܢ ܡܬܚܢܐ ܦܬܐ.

ܝܐ. ܢܦܫܐ ܡܬܚܢܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܘܦܟܝܠ ܗܘܟܢܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܒܫܘܦܪܐ.

ܝܒ. ܦܪ̈ܘܫܐ ܐܡܝܢ ܒܗܘܢ ܕܢܦܠ ܠܡܢܝܢ ܕܗܘܝܢ ܠܫܘܡܠܝܐ ܘܡܢ
ܡܫܘܐ ܕܢܫܐ. [Cf. p. 124 l. 1.]

ܝܓ. ܦܪ̈ܘܫܐ ܕܒܦܪ̈ܐ ܘܕܓ̈ܢܣܐ ܒܗܘܢ ܕܒܡ̈ܢܝܢܘܗܝ ܦܫܝܛ ܗܘ ܘܐܦ ܡܬܐܡܪ
ܗܘ ܘܠܐ ܡܬܬܚܘܬ ܐܠܐ ܒܡ ܟܠܐ ܐܚܪܢܐ.

ܝܕ. ܒܪܝܬܐ ܡܬܐܡܪ ܕܫܪܝ ܠܟܠܐ ܡܢ ܡܬܚܙܐ.

ܝܗ. ܡܬܦܪܫܢܐ (3 ܘܡܬܟܢܫܢܐ ܥܠ ܦܫܝܛܐ ܕܠܗܘܢ ܡܢ ܡܬܦܪܫܢܐ
ܟܠ ܡܬܟܢܫܢܐ ܒܗܘܢ.

ܝܘ. ܢܦܪܐ ܡܬܐܡܪ ܕܢܦܠ (4 ܠܒܫܐ ܒܡܢܝܢܐ.

1) Scriptura primae manus ܐܘܟܝܬ radendo in ܐܘܟܐ mutata est.

2) Intellege ܠܚܘܪܗ.

3) Cod. Mus. Brit. in Bar Zuʿbio ܐܘ ܡܬܟܢܫܐ.

4) Cod. Mus. Brit. ibidem ܠܠܫܐ.

ܝܙ. ܙܘܥܐ ܗܢܘ ܕܡܙܝܥ ܠܫܡܥܐ. ܒܡܢܝܢܐ ܘܠܐ ܡܟܠܐ ܐܝܟ ܫܘܒܚܐ
ܘܦܫܝܛܐ.

ܝܚ. ܙܘܥܐ ܕܦܢܝܬܗ ܗܢܘ ܕܕܝܢ ܣܘܡ ܢܘܩܙܐ ܕܒܠܘ ܠܦܢܝܬܐ ܕܚܘܝܐ.
[(1) ܙܘܥܐ ܦܣܘܩܐ ܡܛܠ ܥܡ ܦܣܘܩܐ (ܡܟܠܚܙܐ)]

ܝܛ. ܦܣܘܩܐ ܗܢܘ ܕܐܝܟ ܕܒܣܘܓܐܐ ܐܡܝܢ ܘܦܣܝܩܝܢ ܡܫܡܫܝܢ ܠܗ.

ܟ. ܡܗܠܟܢܐ ܡܛܠ ܕܐܡܝܢ ܕܢܦܩ ܠܡܗܠܟܘ ܡܢܗ ܡܫܡܫܝܢ ܠܗ.

ܟܐ. ܦܣܘܩܐ ܐܘ ܩܫܝܐ ܐܘ ܡܦܪܟܢܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܦܫܝܛܐ
(2) ܟܪܘܣܘ ܕܦܢܝܬ ܠܡܠܐܟܐ. [..] ܥܡ ܚܕܐ ܘܢܛܠ ܡܫܡܠܐ ܕܐܠܗܘܢ
ܘܗܠܝܢ ܦܫܝܛܐ.

ܟܒ. ܦܣܘܩܐ ܕܐܠܦܐ. [ܥܡ] ܡܫܚܐ ܕܢܘܩܙܘܗܝ ܕܝܢ ܠܗ ܫܒܐ ܗܘܐ.

ܟܓ. ܡܫܠܡܢܐ ܗܢܘ ܕܡܫܡܫ ܠܫܡܥܐ ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܦܣܩ ܠܗ ܡܢ
ܗܘ ܕܠܘܬܗ.

ܟܕ. ܦܠܓܘܬ ܡܫܠܡܢܐ ܗܢܘ ܕܡܫܡܫ ܠܫܡܥܐ ܐܠܐ ܠܘ ܡܫܬܠܡܐ.
[ܟܪܘܣ ܦܠܓܗ ܕܡܫܠܡܢܐ ܐܬܩܪܝ܀ Cod. Mus. Brit. add.]

ܟܗ. ܦܬܘܚܐ. ܗܢܘ ܕܐܡܝܢ ܕܡܬܦܬܚܝܢ ܠܡܫܡܥܐ (3 ܡܫܡܫܝܢ [sic] ܠܗ.

ܟܘ. (4 ܡܙܡܪܢܐ ܥܡ ܕܡܙܡܪ ܐܬܐܡܪ ܡܫܡܫ ܘܡܠܟ ܠܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܠܗ.

---

1) Ab eadem manu, quod uncinis inclusimus, in margine additum; ܡܟܠܚܙܐ legi non potest. Hinc factum est ut numerus ܝܛ, qui huic accentu competit, et quo apud Joannem bar Zu'bi re vera distinguitur, ad sequentem accentum sit translatus. Itaque in fine ܟܛ habemus pro ܠ, quamvis triginta enumerentur accentus. Cod. Mus. Brit. praebet ܙܘܥܐ ܕܦܣܘܩܐ.

2) Cod. Mus. Brit. ܟܪܘܣܘ ܕܦܣܘܩ ܘܦܢܝܬ ܥܡ ܚܕܐ. ܘܢܛܠ ܡܫܡܠܐ ܕܐܠܗܘܢ ܘܗܠܝܢ ܦܫܝܛܐ܀

3) Cod. Mus. Brit. ܡܫܡܫܝܢ.

4) Cod. Mus. Brit. ܡܙܡܪܢܐ.

ܟܙ. ܡܢܝܢܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܢܝܢ ܠܡܪܘܬܐ ܡܢ ܡܪܘܬܐ ܘܡܢ ܡܡܘܥܒܪ̈ܢܐ
ܕܡܫܬܘܕܝܢ.. [Legas ܡܢ ܡܪܝܐ]

ܟܚ. ܡܢܝܚܢܐ ܡܢ [1]ܢܝܚܘܬܐ ܐܣܛܪܛܝܓܐ ܫܡܗ ܟܕ ܗܘ ܕܡܬܠܐܠܐ ܢܝܚܐ
ܫܩܠ ܠܒܐ ܫܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܢܦܩ ܠܗ.

ܟܛ. ܡܦܣܩܢܐ ܫܡܐ ܗܢܐ ܐܬܝܗܒ. ܟܕ ܗܘ ܕܡܦܣܩ ܠܡܪܘܬܐ ܒܒܪܐ ܗܠܐ.

ܠ.[2]

Appendix II.

Observationes de orthoepia aramaea et hebraea ex codice Reuchliniano.

Nestorianorum grammaticos, quorum orthoepiam accuratissimam fuisse, doctrina de accentibus probat praecedente appendice exhibita, non pro lubitu sed secundum usum elegantissimae pronuntiationis regulas suas constituisse nemo negabit. Quis enim crediderit recitationem librorum sacrorum rudem et plebejam auribus magistrorum placuisse, qui omnibus viribus nitebantur, ut singularum phrasium sensum vocis modulatione exprimerent, et plangentis, orantis, jubentis, suadentis al. modum dicendi locis conventibus adhiberi jubebant? Qui, ut graeco vocabulo utar, *καθ' ὑπόκρισιν* recitabant, i. e. *κατὰ μίμησιν τῶν προσώπων* histrionum modo libros declamabant, summam actionis perfectionem appetentes, haud dubie in minimis i. e. in recta singulorum vocabulorum pronuntiatione et connexione neglegentes esse non potuerunt, et quae Arabibus laudi datur ars bene recitandi Qoranum, Syris non detrahenda est eandem elegantiam affectantibus in libris sacris legendis.

Summa recitationis *καθ' ὑπόκρισιν* elegantia accentibus exprimitur et temporalibus et mimeticis, quae vero necessaria erant ad bene declamandum singula vocabula, modo arctius connectenda modo distinctius separanda, ea Nestoriani lineis Nāγoḏā et Mețappeyanā indicabant, quarum usus Jacobitis ignotus, partem Nestorianae de accentibus institutionis efficiebat. Habemus igitur positione harum linearum descriptam pronuntiationem aramaeam pulcriorem, quam in singulorum vocabulorum inter sese con-

---

1) Cod. Mus. Brit. ܢܘܚܬܐ. En Syros de etymologia dubitantes. Cf. p. 124[5]. Jam habemus ܡܢܝܚܬܐ, ܡܢܝܚܢܐ et אתנחתא!

2) Nihil deest. Numerus ܠ ultima littera est in secunda columna folii 21 b.

catenatione et disjunctione phonetica lectores librorum sacrorum adhibendam esse censebant. Brevi lineae Nâγoðâ et Mȩṭappȩyânâ elegantem vocabulorum in lingua aramaea pulcre legenda conjunctionem et disjunctionem nos docent, et jure meo in lingua aramaea, non in dialecto syriaca solum dixisse mihi videor, quia eundem conjunctionis et disjunctionis usum etiam in libris targumicis observatum videmus. Comparata enim ratione, qua hae lineae apud Syros adhibentur, illustratur usus Dageš conjunctivi et euphonici, quod dicunt, in codice Reuchliniano, quem hanc ob causam ad constituendam orthoepiam aramaeam gravissimum esse patet.

Quod ut comprobemus et exemplis illustremus, ante omnia constituenda sunt principia summa in usu Nâγoðae et Mȩṭappȩyânae apud Syros conspicua, quae in regulis Johannis bar Zuʿbi p. 127 prolatis latent quidem, at expressis verbis non docentur. Johannes enim rei rationem altissimam non perspiciens indicia (ܢܝ̈ܫܐ) tantum quaedam recensuit, neque omnes condiciones enumeravit, sub quibus conjunctio et disjunctio vocabulorum occurrit p. 131, c, ita ut collato usu codicis Reuchliniani demum totius rei natura intellegi et explicari possit, quae revocanda est ad condiciones phoneticas naturales, quam rationem primus inivit Barhebraeus Gram. maj. p. 201.

Atque hac in causa facile intellegitur, agi de conjungendo fine vocabuli, qui potest esse aut vocalis, aut consonans, cum initio sequentis vocabuli, quod potest esse aut vocalis, aut consonans vocali egens, aut consonans mota. Qui varii casus hunc in modum conjunguntur:

I. Vocalem finalem sequitur vocalis — qua de forma Syri non agunt, quum vocabula a vocali non incipere censeant.

II. Vocalem finalem sequitur consonans quiescens.

III. Vocalem finalem sequitur consonans mota.

IV. Consonantem finalem sequitur vocalis, Syris Ålaφ vel Yud motum, p. 128 [3]).

V. Consonantem finalem sequitur consonans quiescens.

VI. Consonantem finalem sequitur consonans mota.

I. Casum primum Johannes bar Zuʿbi non commemoravit, cui omnia vocabula a consonante incipere videntur, cf. p. 128 Adnt. [3]), ita ut de concurrentibus vocalibus ne cogitasse quidem censendus sit. Restant igitur quinque formae, quas omnes exemplis suis Johannes illustravit hunc in modum:

II, III. Si vocalem finalem sequitur consonans vel quiescens vel mota, arctissima vocabulorum conjunctio per Nâγoðâ indicata locum habet. Cf. p. 128, II, a. Apud Syros duae tantum vocales in fine vocabulorum occurrunt, *å* et *e*, quod in Plurali statuum determinatorum masculinorum exstat, nam *au*, *åi*, et *ai* in ܩ̈ܛܠܝ non

vocales a Syris habentur sed syllabae in consonantem exeuntes, quae efficiunt Qušâyâ. Gram. syr. mea p. 65. Itaque si Johannes loco laudato p. 128 II *a* locutus est de duabus vocibus perfectis (ܡܫܡܠܝܬܐ), voces tractavit exeuntes in *å*, vel *e* vel suffixis instructas. De suffixis l. l. seorsum III *a* disseruit, restant igitur vocabula exeuntia in *å* et *e*, quae ante *de* et *da* relativum in casu speciali a Johanne prolato, (et ex analogia euphoniae universali ante consonantes quiescentes et motas positae), conjunctionem per Nâγoδâ indicatam postulant. In scriptura Hebraeorum haec conjunctio aut per Dageš aut per Maqqef exprimitur, et si Syri scribunt ܡܕܝܢ̈ܬܐ-ܕܡܠܟܐ, ܡܠܟܬܐ-ܕܫܒܐ, in libris targumicis Hebraeorum, si eadem lex euphonica invaluit, quam apud Syros invenimus, exspectatur scriptura מַלְכְּתָא דְּשְׁבָא et מְדִינָתָא דְּמַלְכָּא. Et haec exspectatio non fallitur, nam haec scriptura in codice Reuchliniano est tritissima. Exempla desumsi e Chrestomathia mea targumica p. 104, ubi caput Habacuci III edidi, prout in codice exstat. Habes igitur:

1) Dageš in דְּ et דַּ et דּ: מַלְכָּא דְּחֶבְרוֹן, מַלְכָּא דִּירוּשְׁלֵם, רוּחָא דְּקוּדשׁא, טוּרַיָּא דְּמִלְקַדְמִין, טוּרָא דְּפארן, טוּרָא דְּסִינַי,

et sic ante verba, uti נְבִיָא דְּצַר, ארכָא דִּיהַב, צְלוֹתָא דְּצַלִּי, שַׁנַיָא דִּיהַבת, טְנַיָא דְּאמרת, דָּרָא דַּעֲבַרו, et ante particulas רַשִׁיעַיָא דְּאִם, עַלְמָא דִּילֵיה.

Quibus ex exemplis cognoscitur falso a Johanne bar Zuʒbi usum concatenationis (Nâγoδâ) restringi ad connexionem duorum nominum perfectorum (ܡܫܡܠܝܬܐ), re vera enim ubi post *ā* finale posita est consonans sive mota sive quiescens Nâγoδâ adhiberi potest. Itaque nulla ratione habita statuum, quia lex de condicionibus phoneticis pendet, concatenatio etiam locum habet ante et post particulas et inter verba et nomina hunc in modum:

2) עַלְמָא לְּאִיתְפרעָא, איתגַּלִּיתָא בִּגְבורתך, קדישָׁא מִטּוּרא, נְבִיָא כַּד לְהודעָא, בזעתָא, שִׁנְּרִין, הָא כְּקְטָלוּתא, אישתָא מִּן, מַּרשִׁיעַיָא דַּעֲבדו, שְׁמַיָא זִיו, טִיבשַׁיָא מִּינִיך, תהומָא קָּליה, עַלְמָא גְּבורת, גְּבורתך.

Hac in concatenatione pro *ā* saepe scribitur *ă*, cui tamen num multum sit tribuendum nescio, quia in codice *ā* et *ă* saepe commutantur inter se, cujus rei causa non perspicitur. Exempla: אֲלָהָא, לָא תָּבַר, דִּינָא, דְּאִיתְּדְכַר[1] לאוריתַא, בְּלִבַב, רשיעַיָא מְּתִיבא

---

1) Ex scriptura אִיתְּדְּכַר sequitur *d* in *t* esse receptum. Syrus in ܕܦܩܝܕܢ contrario modo *d* tollit, dicens ܥܘܗܕܢ ܕܠܐ. Wright Catal. 104. Patet ex

מדרומא, חמשה מלכין, הודעתא בהון; idem habes in מא דעבדתא מבראשית et Jos. 1, 17 כמא דהוה בסעדיה דמשה[1]).

Quod sic post vocales *ā* et *ă* locum habere videmus, id etiam post omnes alias vocales accidit in Aramaismo targumico, apud Syros vero non cernitur, qui praeter *ā* et *e* omnes vocales finales amiserunt. Itaque habes Dageš:

3) post *ē*: יומי בראשית, מי נהרא, ענני מיטרא, חיילי מרומא, מלכי מדי, ארי מלכות, צוארי סנאיהון.

post *i*: איתי מבולא, קדמוהי כחוביהון, לי בחילא, יקיפינני, לדדיליה, et *ai* status constructi, quod resolvitur hac in connexione in *ayi*: מלכי מן־קדם, ריגלי קלילין 2 Sam. 22, 34, quod tamen etiam ante vocalem in לחדימיי ובאתר habes, sin punctum in ו positum Dageš habetur, quod Šurek exprimere solet.

post *u*: קמו במדוריהון, חשיבו מחשבן, חבו קדמוהי, אתפרקו, טוריא, פלחו בית, נפקו נהרין, תמהו קמו; at in ל deest, ועלו לבית Jos. 2, 1.

post *o*: Jos. 1, 11 בגו משריתא, Jud. 5, 11 דהוו מהלכין.

IV. Consonantem finalem sequitur vocalis, cujus connexionis exempla ea sunt, quae Johannes p. 128—129 sub IV, *a* et V, *a* proposuit. Itaque post ܢ/, ܒ݂, ܦ/, ܘ/, ܟ݂ ante vocales adhibetur Nâγoδâ. Quodsi post ܟ݂ aeque ante vocalem ac ante consonantem motam IV, *a* Nâγoδâ locum habet, memoriae dignum est, in codice Reuchliniano scribi non solum כד־אתגברו, כד־אתגלי, sed etiam כד־חבו, imo כד־פלחו, quod contra Johannis legem IV, b peccat.

V, VI. Consonans finalis excipitur a consonante quiescente vel mota vocabuli sequentis, quod tractavit Johannes supra p. 130, VII, *a* et *b*. Syri solas quiescentes contrahunt, at utraque contractio in codice Reuchliniano solet indicari, et ex solo Habacuci capite tertio exscripsi assimilationes permultas, in quibus et hoc

Reuchliniano orthoepiam aramaeam augeri in Gram. syr. I p. 72 modo ex Amira haustam.

1) Eodem modo hebraicum מה־זאת phonetice explicandum. Sic et usus varius articuli הַ, הָ, quem tandem aliquando secundum hanc legem phoneticam neque amplius secundum fabulosam ex הל originem in grammaticis tractatum velim videre. Hucusque vel Kautzsch de origine re vera euphonica duplicis consonantis post מה et ה articulum positae dubitavit, et de assimilatione litterae ה ex מה et ל ex הל = ה cogitavit. Etiam Dageš post ה interrogativum nihil est nisi euphonicum.

observatur, particulas בדול cum vocali vocabuli praecedentis in syllabam unam contractas insequenti consonanti assimilari. Itaque si recte legitur מִיַּם־מִדְיָנָאֵי miyyam-midyana'e, eodem modo etiam legendum est: טוּרַיָּא דְּמִלְּקַדְמִין, in quo דמ bis in mm contrahitur, nam uti pro קדמיא legitur קַמָּא, sic et turáyammiqqámmin pronuntiandum est. Hab. 3, 6, 7.

Similis contractio etiam post consonantem finalem locum habet, nam non solum in אַרְעָא דְּקַיֵּימִית Jos. 1, 6 ex arʒad-qayyemiϑ fit arʒaqqayyemiϑ, quod per Dageš in ק indicatur, sed etiam in משירייתהון דְּפַּנָאִין Hab. 3, 8 nds coalescere Dageš in פ positum docet.

Tali ex contractione haud dubie explicatur Dageš, quod scribitur:

1) post ו in חַי־וְקַיָּים, מלכיא וְשִׁילְטוֹניא, שִׁימְשָׁא וְסִיהרא, עַלְעוֹלִין וְטַבַּעְתְּהוֹן, דִּדְחָקוּ וְשַׁעְבִידוּ, imo וּמִשִּׁירְיָיתְהוֹן מַלְכִין. אִיתְגְּלִי וְקַדִּישָׁא, לִמְשִׁיחָךְ וְלִשְׁאָרָא.

2) post ב in יַמָּא בְּמַרְכְּבַת, תְּדַבַּר בְּמֵיתָן, עַמָּךְ בְּמֵיפִּרְקָךְ.

3) post ל in באיתגליותך לְמֵיפְּרַק, אִתְגְּלֵיתָא לְמֶתְבַּר, עַמָּךְ לְמֵיפְּרַק.

4) post ד in היכלא דְּקוּדְשָׁךְ Jona 2, 5; צלותא דְּצַלִּי, אֲנָא זָוִית דְּשַׁבְקָנִי.

Quibus in exemplis בדול assimilationes patiuntur varias studio accuratiore subtilius distinguendas. Quousque assimilatio consonantium extendatur exempla ex Habacuci capite tertio collectae docent hae:

סב; דז; גל, דל, כל, רל; דמ, זמ, חמ, דמ, למ, ומ, רמ, שמ, תמ; דנ, ונ, חנ, קנ, רנ; לפ, ופ; לצ, וצ; דק, לק, וק, imo יק in רגלי קללין; דש, מש, וש, חש; ות.

Totius rei ambitus constitui nullo modo potest, antequam codex Reuchlinianus est editus, hoc vero statui potest, in Targumis concatenationem et assimilationem ultra fines eos processisse, intra quos a Syris adhibentur, nam ubi Johannes postulat disjunctionem (mẹtappẹyânâ), codex Reuchlinianus concatenationem indicat. Itaque factum est, ut disjunctio status constructi et disjunctio praepositionum et conjunctionum ante consonantes motas p. 128 II, *b*, III, *b* in codice Reuchliniano non observetur. Nam quamvis signum speciale, quo disjunctio indicatur, apud Targumistas non exstet, tamen ex non adhibito Dageš et Maqqef concludendum est, vocabula duo sese excipientia esse disjungenda. Itaque ubi Johannes post praepositiones III, *b* dispescenda esse vocabula docet e. gr.

in ܠܡܘܡܠܠ_ܡܣܡܐ, in Targumis connectuntur: עַל מַלְכִין, עַל כֵּיסָא, מִן צוּרְתָא, juxta quod vero etiam habes עַל טוּרָא, עַל יַמָּא sine Dageš. Qua in re nescio, num Dageš in consonante י initiali orthoepicis magistris displicuerit, nam etiam post statum constructum, post quem contra Syrorum leges p. 128 II, *b* ponitur Dageš e. c. מְכוּנַת־לִיסְטִין Jud. 5, 11, scribitur מרכבַת יְקרך bis in Habacuco sine Dageš.

Etiam in conjungendis Praepositionibus suffixo instructis cum voce sequente Syrorum disjunctio p. 130 VI, *b* a Targumistis non observatur, et ubi Syri dispescunt ܒܪܗ_ܕܐܠܗܐ, in Targumo legitur אל' דאתרעי בֵיהּ קָרְבָנִי, עֲמֵיהּ מִנֵי 2 Sam. 22, 3; לֵיהּ לַחבקק, לדדילֵיהּ נִצְחנין, תּוּשׁבחתֵיהּ מָלְיָא, at disjunctionem habere nobis videmur in אוריתָךְ וְלָא.

Denique consonantem quiescentem finalem si excipit consonans mota ab initio vocabuli sequentis, Syri disjunctionem volunt p. 130 VII, *b*, quocum Targumista consentit, scribens ישׂראֵל לְשֵׁיזוּתא, לְמֶחְבַר רָשׁיעֵי ארעא, at etiam בְּבֶל לָא Hab. 3, 17 legitur.

Huic denique concurrentium sonorum classi addo exemplum אַף־בְמֵיצְבְדָךְ, in quo Šewa sub Maqqef positum disjunctionem mihi videtur indicare, ita ut tres labiales distincte pronuntiandas esse, scribam insolita hac signi positione monuisse crediderim. Hab. 3, 11.

In universum in Targumo concatenatio usitatior, disjunctio rarior est, sed hoc etiam apud Syros locum habet, quod docuit Martinus (Journ. asiatique 1872 Avril Mai p. 400). Hoc vero secundum Josephi bar Malcon versum p. 132 explicatum ita expediendum est, ut statuamus, naturalem recitandi modum esse eum, quo singulae voces distinguantur, ita ut Męṭappęyânâ semper locum habeat, neque appingendum sit, quia per se necessarium est. E contrario Nâγoδâ, ubi pulcra censetur concatenatio vocabulorum additur, quo fit, ut Nâγoδâ saepius adhibeatur quam Męṭappęyânâ, quod re vera est superfluum et a Judaeis non adhibitum.

Observationes quae praecedunt nec materiam exhauriunt nec rem ad finem perducunt, et haud alio consilio sunt scriptae, nisi ut ad investigandam orthoepiam Aramaismi alios incitent, quam Martinus eo usque descripsit, ut dialectos duas Syriacas perquisiverit[1]). Addenda vero etiam dialectus targumica, quam sordibus librorum recentiorum liberam codices babylonici praebent, e quibus chrestomathiam meam edidi. Quibus cum codicibus comparandum esse codicem Reuchlinianum, scholae cujusdam masorethicae re-

1) Martin Les deux principaux dialectes araméens, Journ. as. 1872 Avr. 305.

jectae opus, his ipsis observationibus comprobatur. Toti vero disquisitioni finem facientes duas addemus adnotationes, unam de usu Dageš in libris hebraicis, alteram de Syrorum in pingendo Nâγoδâ inconstantia.

De Dageš neutro in codicibus hebraicis.

Joh. Dav. Michaelis, quem secutus est Gesenius (Lehrgebäude p. 88), Dageš neutrum appellavit formam quandam Dageš fortis euphonici, quod in codicibus quibusdam (Erford. III. IV, Studtgard. Cassell. Hamburg. III. IX) observatur, et quod Gesenius recte signum concatenationis vocabulorum esse intellexit. Attulit etiam ex Drusii libro de recta lectione linguae sanctae p. 81 exempla lectionis, qua usus est Ibn Ǵanaḥ, qui יתן־לי, אל נמלה, ירוץ צדיק proferebat jittel-li, en-nemala, jaruṣ-ṣaddîq. — Addidit aliud etiam Dageš in litteris זטלמנסצקש a Lichtensteinio in cod. Hamb. I observatum. — Ab hac vi conjunctiva signi Dageš vero longe alienus est usus Dagešî, quod lene dicunt, post accentus distinctivos in systemate masorethico recepto, in quo accentus distinctivos sequitur Dageš lene in בגדכפת, post accentus vero conjunctivos ponitur Raphe. Nam ex lege ita formata Dageš, quod dicunt lene, adhibetur tamquam signum disjunctionis, quod in codicibus supra enumeratis et sic etiam in Reuchliniano est signum conjunctionis. Hanc systematis recepti legem J. D. Michaelis tam gravem censuit, ut quasi ad lapidem Lydium ad hanc legem totam accentuum positionem dijudicandam esse statuerit. Anfangsgründe der hebr. Accentuation Halle 1753 § IV. Idem in grammatica hebr. Halis 1745 eo usque processerat, ut Dageš lene post accentus distinctivos distinxerit a Dageš forti in בגדכפת post accentus conjunctivos, ita ut Dageš Genes. 11, 31 אַ֫רְצָה כְּנַ֫עַן Dageš forte dixerit, Lev. 13, 36 הִנֵּה פָּשָׂה vero lene. Jam igitur Dageš conjungit, Dageš dirimit, et si hoc Dageš dirimens in solis בגדכפת occurrit, in quibus Dageš lene dicitur, et eo consilio tantum appositum est, ut aspirationem tollat, usus ejusdem puncti in designandis duabus rebus sibi oppositis, i. e. in conjunctione et in disjunctione, sane confusus et haud laudandus est. Neque sibi constant codices. Editiones ex. c. Jos. 1, 15 secundum legem praebent וִֽירִשְׁתֶּ֫ם גַּם, at Codex Reuchl. habet וירשו גַּם, idem habet עַתָּה בֶּן־אָדָם Ez. 21, 11 ubi editiones בֶּן, et וכהתה כָּל־רוח, ubi editiones כָּל Ezech. 21, 12. Itaque, quamvis legis ipsius gravitas omnino non sit in dubium vocanda, tamen non ubique adhibetur, et hoc ex varietate scholarum est profectum.

Quod vero adtinet ad Dageš illud neutrum, cujus usus est frequentissimus etiam in textibus hebraicis Reuchliniani, jam statui potest, concatenationem illo indicatam etiam in Aramaismo valuisse, itaque Arabibus, Aramaeis, Hebraeis communem fuisse, quam quum in editionibus bibliorum veteres editores plerumque quidem omiserint

et raro ac sine regula servaverint, orthoepicorum studiorum amatores debebunt restituere ex codicibus in quibus hoc Dageš appictum est.

At hi codices sibi non constant, itaque quid faciendum?

Respondemus: Etiam Aramaei sibi non constant, Targumistae a Syris recedunt, et Syri inter sese non consentiunt, quia in his minutiis singulorum gustui permissis consensus universalis nec constitui potest nec per temporum cursum servari. Itaque unius alteriusve scholae usus ex codicibus potest protrahi non vero ratio legendi in omnibus scholis recepta. —

De Syrorum in ponenda linea concatenationis inconstantia.

Ultimo denique loco de varia Syrorum scriptura dicendum est, nam uti in pronuntiando ita etiam in scribendo scholarum usus apud Syros fuit varius. Si nullos fontes de Nāγoδā et Męṭappęyānā haberemus nisi Johannem bar Zuʿbi et Josephum bar Malkon, statuere deberemus, lineolam connectentem Nāγoδā [1]) semper desuper esse pictam ita: ܢܦܠܬ̄ ܒܗܘܢ. At codice Musei Britt. Add. 12138 contrarium probatur. In eo enim exstat Genes. 39, 8 scriptura haec: ܡܪܝ ܠܐ ܝܕܥ-ܥܡܝ-ܡܕܡ ܠܝܬ ܒܒܝܬܗ cum nota marginali ܚܕܐ ܠ ܚܕܐ ܘܐ, ita ut pateat, lineolam inferiorem designare conjunctionem duorum vocabulorum, quae alibi per Nāγoδā indicatur. Sic et Genes. 24, 65 legitur ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܐ ܗܘܢܘ-ܡܪܝ cum nota marginali ܐܣܘܪ i. e. connectas vocabula, quo in exemplo iterum linea inferior conjunctionem indicat [2]). Alia exempla ex eodem codice collegit Martinus (Journ. asiatique 1872 Avril-Mai p. 394) in quibus duo vocabula lineâ inferiore conjunguntur: ܡܢ ܒܬܪ ܥܒܪܝܐ-ܗܘ ܗܢܐ, quod legendum ʿeβraye'u, ܘܐܡܪ-ܐܝܬ ܠܩܝܡܬܗ i. e. qāyimat, ܡܕܡ-ܕܥܒܕܬ i. e. medemdaʿęβatt, ܒܬ-ܫܒܥ, ܒܬ-ܥܡܝܐ. Quibus exemplis addidit Martinus haec ex codice Parisiensi 15 excerpta, in quo linea inferior multo saepius adhibetur quam in codice Londiniensi: ܡܢ-ܩܕܡ-ܡܪܝܡܬܐ, ܡܫܒܚ-ܦܘܩ, ܡܫܟܚ ܕܐ-ܚܝܠ-ܒܪ, ܡܟܝܠ-ܡܕܡ ܕܡܫܡܫܢܐ, ܘܐܬܐ-ܠܚܡܐ, ܕܝܠܗ ܘܗܘ-ܡܥܒܕܢܐ. Lineam hanc connectentem Martinus recte cum Hebraeorum Maqqef

---

1) Ewaldus Nāγoδā lineae tribuit vim retinendi, separandi. Itaque eam appellavit Hemmungsstrich, quod a vero abesse non opus est demonstrare. Cf. Abhandlungen zur orient. u. bibl. Litteratur p. 110.

2) Wright Catal. p 104. In Exemplo prolato ܡܪܝ est praedicatum: Hic est dominus meus.

contulit, quia in codice Londiniensi re vera ܐܘܣܦ i. e. adnectas legitur. Si vero hanc lineam a Râmišoʿo aut inventam aut propagatam conjecit, opinionem suam ex subscriptione codicis Add. 12138 probare non poterit. Illa inscriptio docet, signa rubra a Râmišoʿo esse apposita, nigra vero a magistris adscripta sunt (cf. p. 177). Itaque linea, quae rubra est, quod ipse Martinus locum habere docet, in his exemplis: ܒܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܡܠܐ-ܕܟܠ-ܢܘܠ ܠܐ, ܟܠܗ-ܥܡܗ, ܟܠܗ-ܚܝܠܗ, ad Ramišoʿum est referenda, eadem vero linea nigra in exemplis ܡܪܡ-ܐܝܬ ܠܠܗܘܢ etc. ad magistros pertinet, quos tali modo jam ante Râmišoʿum hac lineola usos esse intellegitur.

Quae si ita se habent, antiquius signum conjungendorum vocabulorum erat lineola inferior, qua utebantur magistri et Râmišoʿ, quorum lineas scriptor codicis Add. 12138 coloribus distinxit. Insequente demum tempore accuratius scribendi studio Nestoriani eo perducti sunt, ut non modo *conjunctionem* verum etiam disjunctionem indicarint, quod adhibito Nâγoδâ et Mẹṭappẹyânâ effecerunt. Haec igitur signa recentiora mihi videntur, quam usus unius lineae conjungentis, quam etiam apud Hebraeos invenimus, et cujus usus hanc ipsam ob causam ante annum 650 p. Chr. receptus erat. P. 30 et 75. Itaque hae lineae suam habent historiam codicibus comparandis accuratius illustrandam. Simul vero discimus concatenationem, vel temporum vel scholarum ratione habita, antiquitus non ab omnibus eodem modo fuisse adhibitam, nam si exempla modo allata, in quibus concatenatio lineâ inferiore indicatur, comparamus cum regulis Johannis bar Zuʿbi, statim apparet magistros et Ramišoʿum concatenasse ubi Johannes disjunxit. Juxta p. 130 VII, *b* consonans finalis quiescens insequenti motae non adnectitur sed habet Mẹṭappẹyânâ ܠܡܣܒ-ܒܡ̈ܠܐ. Antiquiores vero, quibus linea inferior signum erat concatenationis, volunt ܘܣܒ-ܡܡܠܠܢܐ, quod pro suo in ponendis lineis usu Johannes bar Zuʿbi scribere debuisset ܘܣܒ-ܡܡܠܠܢܐ. Antiquiores ܒ-ܣܪܐ conjungunt, Johannes vero p. 129 sibi ipse contradicit. Similis confusio est in linea occultante et Mẹhaggẹyânâ.

Hinc statuendum est lineam inferiorem antiquo tempore esse signum conjunctionis, recentiore tempore vero signum disjunctionis, cujus observationis in interpretanda codicum scriptura ratio est habenda.

Ceterum ante annum 889 p. Chr., quo Cod. Add. 12138 scriptus est, lineas Nâγoδâ et Mẹṭappẹyânâ antiquis inusitatas jam fuisse introductas, excerpta ex codice comprobant p. 126 exhibita, in quibus aliquoties Nâγoδâ occurrit. — Accentus denique ܡܫܡܫܢܐ usum Nâγoδae supponit. P. 197 ܠܒ.

Caput XI.

De Jacobo Tagritensi, qui et Severus bar Sakku.

Equo vehenti iter est quattuor fere horarum orientem versus inde ab urbe Mosul usque ad clarissimum Sti Matthaei monasterium, quod in monte situm est, quem Arabes Ǵebel elmaqlûb, Syri Alfef appellant. Monasterium antiquissimo tempore conditum [1]) inter Jacobitas summo honore est habitum, in quo corpora celebrium doctorum uti Barhebraei sepulta sunt. Eodem honore etiam Jacobus est affectus [2]). In monasterio schola floruit, in qua Jacobus institutus est, de quo agimus.

Dicitur Severus bar Šakku (Šakkako?) sive b. ʿIsa bar Marqos, natus est Barṭelae, in oppido regionis Mosulensis, Beth Quqae deinde adolescens acris ingenii Johanne bar Zuʿbi praeceptore usus est in grammatica et in libro primo dialecticae, philosophiam cum reliqua dialecticae parte ex libris arabicis didicit duce Kamâl ed dîn ibn Yunus, primario illius temporis philosopho Mosulensi. Floruisse vero in coenobio Sti Matthaei scholam sua propria instituendi methodo insignem ex inscriptione codicis Beroeensis (Assem. B. O. II, 237) sequitur, in quo Jacobus dicitur professione monachus, institutione Matthaeensis (bęϑulmâδâ Mattâyâ) sanguine Bartellaeus. Quodsi dici potest Jacobum institutione fuisse Matthaeensem, uti hodie institutio Oxoniensis distinguitur a Cantabrigensi et Rostochiensis a Jenensi, dubitari nequit quin schola in coenobio fuerit, cui propria erat indoles et docendi ratio, de qua statim quid sentiamus dicemus. Libris doctis compositis famam magnam sibi comparavit Jacobus, qua permotus Ignatius II Patriarcha eum ad sedem suam accersit, quo in itinere morbo affectus Mosulam rediit ibique mortuus est ao. Graec. 1552 = 1241 p. Chr. Barhebr. Chron. eccl. III, 412. Ass. B. O. II, 455. 237.

Quodnam vero institutionis genus in coenobio Sti Matthaei excultum sit, ipsius Jacobi libri docent, quos in usum discentium scriptos esse eorum condicio suadet.

Romae tempore imperatorum in scholis publicis, quae in triviis haberi solebant, docebatur grammatica, omnium studiorum fundamentum, deinde rhetorica et philosophia, quibus disciplinis studium triviale comprehendebatur. Apud Graecos vero primus Jamblichus eas disciplinas conjunxit, quae postea quadrivium sunt appellatae,

1) Hoffmann Auszüge aus syr. Akten persischer Märtyrer p. 19. 175.

2) Monasteria Nestorianorum, in quibus cadavera Patriarcharum et Catholicorum sepulta erant, a jurisdictione episcopali exempta, in occidente Patriarchae, in oriente Catholico immediate subdita erant. Assemanius ex Barhebraei Nomocanone B. O. III, II, 947.

arithmetica, geometria, musica et sphaerica sive astronomia. Utrumque studiorum genus in Africa septentrionali deinde conjunctum est, quo facto septem artes liberales sunt exortae, quibus omnis doctrina humana comprehendebatur, cui tamquam altior studiorum gradus addita est theologia. Exeunte saeculo quinto opera potissimum Marciani Capellae et Boethii deinde Cassiodori ea studiorum via ac methodus est inita, quae saeculis insequentibus obtinuit. Haec septem artium liberalium compositio, quae in trivium et quadrivivium dispescitur, non in occidente tantum recepta est, verum etiam in oriente graeco, Tzetzes enim versibus rhythmicis hisce totum systema proponit:

ϒ κύκλος καὶ συμπέρασμα πάντων τῶν μαθημάτων
γραματικῆς, ῥητορικῆς, αὐτῆς φιλοσοφίας,
καὶ τῶν τεσσάρων τε τεχνῶν τῶν ὑπ' αὐτὴν κειμένων,
τῆς ἀριθμούσης, μουσικῆς καὶ τῆς γεωμετρίας
καὶ τῆς οὐρανοβάμονος αὐτῆς ἀστρονομίας [1]).

Eadem etiam studiorum ratio in oriente syriaco haud ignota fuit, quamvis rarissime ejus vestigia cernantur, Jacobus enim noster nihil aliud fecit nisi compendio septem artes liberales tanquam fundamentum studii theologici tradidit, quam studiorum methodum hanc ipsam ob causam in coenobio Sti Matthaei sedem habuisse puto, quae aliena est a methodo scholarum Nestorianarum, de quibus egit Assemanius B. O. III, II, 919 sq. Consilium suum perfecit edito libro dialogorum, quem ab episcopo monasterii Sti Matthaei scriptum typum esse institutionis in illo monasterio traditae nemo facile negabit.

Primus dialogus quatuordecim quaestionibus grammaticam continet a nobis editam, quam excipit grammatica metrica, ad dialogos proprie non pertinens, ex qua ea excerpsimus, quae edenda videbantur. Grammaticam ad juvanda discipulorum studia versibus scribere illo tempore more receptum erat, quod supra p. 112 docuimus.

Sequitur dialogus de rhetorica, viginti octo quaestionibus absolutus, et dialogus de poetica, viginti unam quaestionem continens, quem edidit Martinus [2]). Hisce duobus dialogis tamquam appendix additus est dialogus de copia linguae syriacae, cujus magnam partem efficit glossarium vocum vel rariorum vel synonymarum, quibus adscripsit animadversiones de dialectis linguae aramaicae et locos probantes ex scriptoribus, uti ex Antonio et ex interpretatione syriaca Homeri, nescio an a Theophilo (Barhebr. Chron. p. 132) confecta. E. c. ܣܦܠܐ. ܢܥܡܝ. ܢܐܡ. ܢܥܠܐ. ܡܪܐ.

1) Cf. Cramer Fr. Geschichte der Erziehung und des Unterrichts in den Niederlanden, Stralsund 1843. P. 9 sq. — Cf. Origenes ad Gregorium. Opp. I, 30. 2) De la métrique chez les Syrieus Lipsiae 1879.

ܡܫܪܒܐ ܕܡܬܐ ܠܕܘܟܬܐ ܡܫܬܚܠܦ ܒܗ. ܘܐܦ ܐܝܟ ܕܩܘܣܡܘ ܠܦܘܪ̈ܢܣܐ.
ܢܦܠ ܒܗ ܐܗܛܘܪ [Hector] ܒܫܡ ܒܫܡ ܘܐܡܪ. ܘܐܝܟܢ ܐܡܪ ܘܟܠ
ܚܙܘܗܝ ܒܫܘܡܐ ܠܗ ܢܦܫ ܗ̄ܘ ܚܝܠ

ܠܘܓܝܩܐ. ܡܢܛܩܝܐ. ܡܡܠܠܘܬܐ. ܡܡܠܠܐ ܕܝܠܢܝܐ. ܐܡܪ ܦܢܚܐ ܡܢܝ ܐܦܪܝܡ
ܘܟܕ ܡܢ ܠܘܓܝܩܐ ܕܡܠܟܐ. ܡܡܦܪܫܘ ܕܝܠܢܐ ܒܗ.
ܦܘܣܩܐ. ܡܫܪܒܐ. ܐܡܪ ܡܢܝ ܐܦܪܝܡ ܕܠܐ ܣܘܣܝܐ ܡܠܘܐ ܠܐ ܦܣܩܐ
ܦܘܣܩܐ ܗܘ ܕܐܝܬ ܘܕܒܪܢܐ.[1]

ܡܦܘܩܐ. ܣܠܩܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܡܠܐ. ܣܘܡ ܘܠܒܪܐ ܠܟ ܒܠܠ ܡܦܘܩܐ.
ܘܐܦ ܡܫܪܒܐ ܡܫܝܢ ܒܫܡܐ ܗܢܐ.

ܡܩܦܘܦ = ܡܦܣܘܪ. ܐܡܪ ܐܘܡܝܪܘܣ ܘܒܢܝܫ ܕܘܢܬܐ ܡܩܦܩܦ ܗܘܐ

Tribus hisce dialogis Payne Smith usus est in concinnando thesauro, codicem adhibuit Marshalianum DXXVIII Oxoniensem, ex quo hanc ob causam numeros foliorum editioni grammaticae nostrae in margine adscripsimus. Sed non omnia, quae Severus dixit, edidit (cf. e. gr. vocem ܡܫܪܐ), itaque sperandum est, fore ut Lagardius editionem litteris syriacis scriptam, quam pollicitus est, publici juris faciat. Tres hasce disciplinas, grammaticam, poeticam, rhetoricam quum primo dialogorum libro comprehenderit, re vera trivium absolvit, quemadmodum apud occidentales constitutum erat.

Libro secundo tractavit philosophiam, quam Tzetzes versibus supra propositis post rhetoricam enumeravit, in qua distinguit Severus logicam, quae est instrumentum (organon) philosophiae, ab ipsa philosophia. Dialogum specialem, quinquaginta duabus quaestionibus de logica tractantem, excipit dialogus de philosophia, quinque partibus constans, hunc in modum dispositis: 1 de definitionibus et partitionibus philosophiae, 2 de ethica, 3 de physica, 4 de quatuor artibus, arithmetica, musica, geometria, astronomia, 5 de metaphysica sive theologia (mȩmallȩluϑ allāhuϑā). Ultimam hanc partem si introductionem quasi ad studia altiora theologiae efficere videmus, quae secundo opere maximo tractavit Severus, non negari potest philosophiam cum quatuor artibus ita compositam esse, uti Tzetzae versus postulant. Id tantum a Tzetzae

---

1) In margine additur ܦܘܣܩܐ ܠܡܦܣܩܘ cf. Bar Ali s. v. et Lane Arab. dict. s. v. شموس.

studiorum dispositione alienum est, quod poeticam ordini litterarum trivialium inseruit Severus, quod apud Syrum alium eodem modo factum esse nemo usque ad hunc diem observavit. Recte enim dixit Martinus Severi de poetica tractatum unicum esse, qui ex Asia in Europae bibliothecas pervenerit. Quodsi Syri poeticam non tractaverunt, si scholae arabicae metricae apud Severum ne minimum quidem vestigium cernitur, nonne conjicere licet, Severum ultimis bellorum cruciatorum temporibus viventum exemplo scholarum latinarum, quorum disciplina instituti tot viri docti, episcopi, presbyteri, magistri illo tempore in Syria degebant, eo perductum esse, ut etiam poeticam docuerit, quae partem trivii efficit?

Theologia deinde altero opere tractata est a Severo, cui inscripsit liber thesaurorum, kęϑåβâ δęsimåϑâ, quod cum Thomae Aquinatis Summa comparare non haesitavit Martinus (Métrique chez les Syr. p. 6. Assem. B. O. II, 237). Sed de hoc libro agere a proposito nostro aeque est alienum, ac disputare de Severi expositione officiorum et orationum (pušâq tešmęšâϑâ wasęlawåϑå) deque symbolo fidei, de quibus Assemanius l. l. disseruit. Itaque ad grammaticam a nobis editam nos convertemus.

Tribus quaestionibus de partibus orationis earumque accidentibus agens graecam doctrinam in formam exilis compendii redactam iterum decantat. Sequitur quaestio de sex vocalibus[1]), in qua etiam de mutatione vocalismi vocum, quae flexionibus efficitur, sermo est, quam methodum apud Josephum bar Malkon supra invenimus, ita ut totum flexionum systema sub specie motionis vocalium exhibeatur. Accedit etiam appositio affixorum, et quia motione exprimitur sensus nominum activus et passivus, hisce categoriis hoc loco utitur. Qua in re quum etiam consonantium ad radices accedentium descriptio omitti non posset, quaestione quinta scripsit de litteris radicalibus, quas gensânâyåϑå dixit, et de accessoriis mettausęφânęyâϑâ. Ex accessoriis unum genus est necessarium, alterum ad distinguenda vocabula scriptione similia adhibetur, tertium ad etymologiam pertinet, et eas amplectitur consonantes, quae pronuntiando occultantur vel assimilantur. De adjectivis relativis, quae šęmâhe taφnęχâye a Severo Jacobum Edessenum, uti censeo, secuto dicuntur, in eadem quaestione agitur p. 16.

Quaestione deinde sexta et septima de usu casuum id est particularum b d w l loquitur, quae nominibus et verbis competunt. Cum his „casibus“ conjunxit praefixa verborum ʼm n t, qua in re nescio, an textus gravem passus sit corruptionem.

Quae sequitur quaestio octava tota ad aspirationem pertinet, quacum conjungenda videbatur doctrina de litteris furto ablatis et occultatis insequente quaestione proposita.

---

1) Sex tantum habet vocales Severus å, e, a, i, o, u.

Deinde agit de septem litteris perfectionis, id est, de Ålaφ status emphatici, deque affixis verborum, quibus personae indicantur. Enumerant vero codices sex tantum 'hyntk, scilicet omiserunt w, de quo deinde est sermo.

Postquam sub finem de sensu activo et passivo [1]) seu de subjecto et objecto enunciati quaestione undecima disseruit, qua ad syntaxin aliquo modo delatus est scriptor, ac de formandis passivis verborum quaestione duodecima egit, de exceptione in sententiis (nesîβuϑâ) agit, quae efficitur particulis ellâ, setar et balhoδ. Conferendum est arabice الاستثناء.

Finem opusculi facit quaestio de accentibus, quorum doctrinam penitus e Jacobo Edesseno haustam esse supra p. 89 sq. demonstravimus.

Qui in editione nostra sequuntur loci selecti Severi ex grammatica metrica, cui inscripsit armonia bamelahmuϑâ, ad res pertinent, quas in dialogo grammatico omisit; quae praeterea in grammatica metrica protulit cum dialogo prorsus conveniunt, quam ob causam edenda non videbantur.

Codices quibus usi sumus tres, Oxoniensis, Gottingensis, Berolinensis pessimi sunt [2]), et multis lacunis foedantur, quae in adnotatione critica indicatae sunt. Eorum haec est relatio:

Codex Oxoniensis et Gottingensis ad eandem pertinent familiam p. 25 l. 22, et Gottingensis quidem ex libro exscriptus videtur, cujus archetypus fuit Oxoniensis, nam sex voces, quae p. 29 l. 18 desunt, in Oxoniensi unum efficiunt versiculum. Maxima vero grammaticae pars in Gottingensi novum est apographon, quo antiquioris libri folia, quae perdita sunt, hodie supplentur. Atque hoc quidem apographon non exscriptum est ex iis foliis, quae proprie ad codicem pertinuerant, sed ex alio codice, qui cum Oxoniensi cohaeret. Servatum enim est folium unum antiquum, quo finis grammaticae continetur, quem et in recentiore supplemento habemus, atque haec duo folia ejusdem codicis inter se differunt, et ita quidem ut recens folium cum Oxoniensi faciat, antiquum vero cum Berolinensi et Londiniensi libro. Cf. p. 36 not. 14; 37 not. 1. 7. 8. Codicem Gottingensem in ponenda interpunctione secutus sum, sed nescio, an ea fide, qua volui, res mihi cesserit. Ceterum hisce punctis non est magnum pondus tribuendum, punctorum variam positionem ex tribus codicibus adpingere nec volui nec potui, orta enim esset maxima confusio.

Horum codicum similitudine primum deceptus non vidi quantis

---

1) Comparandum est Arabum fâ'il et maf'ûl.

2) Cf. e. c. p. 17 Not. 6 et 7, ubi Oxoniensis et Gottingensis praebent vocem ܡܪܟܒܢ et ܪܘܟܒܐ pro ܡܪ̈ܟܒܢ et ܪܘܟܒܐ, unde comprobatur scribas textum non intellexisse. Sic et p. 20 l. 2. Contrarium habes p. 20 l. 22; 21 l. 1.

et qualibus mendis laborent, donec in Gottingensi dissertationem de geometria legens animadverti, textum adeo esse mancum, ut intellegi non possit, quod in rebus mathematicis facili negotio potuit constitui. Itaque quum similem grammaticam olim Berolini me legisse recordarer in codice Petermanniano, cujus in subscriptione grammaticum compendium Jacobo Edesseno [1]) erat ascriptum, Cl. Lepsium rogavi, ut codicem Heidelbergam mitti concederet, quod non recusavit, ita ut mihi grato animo illius erga me et bona omnia studia benevolentia piaque memoria sit celebranda. Re vera hic codex nostram continet grammaticam.

Berolinensis Codex (Petermann 15) anno p. Chr. 1826 exaratus ex optimo fonte derivatus est, sed multis lacunis est foedatus et caret omnibus fere punctis. Hoc sine codice textum constituere non potuissem, sed vel ejus lectionibus utens non potui crisin severam non adhibere. Quomodo in singulis locis egerim lectores ex adnotationibus intellegent et quid effecerim ex textus a me constituti indole dijudicent. Primas paginas, quas jam lapidi tradideram, antequam librum Berolinensem in auxilium vocavi, iterum depingere taeduit, itaque p. 48 variam Berolinensis lectionem exhibui.

Londiniensis libri indolem cum Gottingensi in dialogo de poetica, quem edidit Martinus, comparatam eam esse vidi, ut edi textus grammaticae possit etiam sine Londiniensi codice, siquidem varietas lectionis hujus libri posteaquam editionem absolvissem adderetur. Museum enim brittanicum illo tempore adire non potui. Itaque Wrightius ὁ πάνυ editionem meam cum codice Londiniensi contulit postquam finita erat, quae res et eam ob causam gratissima mihi fuit, quia tali modo non solum criticum meum judicium quasi ad lapidem Lydium potuit tentari, verum etiam ea in quibus erravi emendari. Pertinet Londiniensis ad eandem familiam ad quam Berolinensis, sed quamvis saeculo XIII tribuendus videatur (Wright Catal. III. 1165), et ipse gravissimis mendis omnino non caret. Haec igitur est codicum inter sese relatio:

Archetypus X.

A
Londiniensis L
Vetus folium Gottingensis G[1]
Berolinensis B

B
Oxoniensis O
|
y
|
z
|
Folia recentia Gottingensis G

Postquam sic et codicum familias et ipsum Severi librum dilucidavimus, ita de eo statuendum videtur, ut censeamus Severum,

1) Cf p. 48.

ex graeca philosophorum ac syriaca lectorum schola simul profectum esse, neque vero Johannem bar Zuʿbi sequi, cujus ne nomen quidem occurrit, quamvis Severi fuerit praeceptor. Praeterea et de Jacobo Edesseno pendet, cujus cum institutione eam conjunxit methodum, quam antea apud Josephum bar Malkon invenimus. Nihil denique restat nisi proponere adnotationes ad textum, quibus admiscentur lectiones variae codicis Londiniensis. Interpunctionem quam Wrightius una cum punctis diacriticis exhibuit non repetendam puto, quamvis si Londiniensem librum habuissem, puncta ad ejus normam ponenda fuissent. Ubi Londiniensis cum lectione Berolinensis consentit nihil adnotavimus, ita ut in adnotatione critica Siglum B utriusque codicis consensum indicet. Lacunas vero in Berolinensi occurrentes Londiniensis non habet, et ubi inveniuntur adscriptae sunt.

Adnotationes ad textum Severi.

P. 2. **4** mamlâ suryâyâ est *γλώσση συριακή*. Cf. Dionys. 9 [1]) [4]); mimrâ vero est *λόγος* ܠ, 12 = *μέρη λόγου*. — **14** Lond. anton anten uti Berol. — **20** mellaϑ šęmâ = *μετοχή*. Tryphon grammaticus e contra Infinitivum dixit *ὄνομα ῥήματος*, Steinthal Geschichte der Sprachwissenschaft bei den Alten p. 641, 575. Hilgard . . . . . p. 8 1/3. Apud Syros *hoc nomine* etiam Adjectiva designantur.

P. 3. **5** Pro ܐ̈ܕ conjeceram legendum esse ܐܕ i. e. particula ܕ, sed quum et de ܐܠܕ cogitaverim, non scripsi. Lond. praebet ܐܕ. — **8** Lond. cum Ber. ܕܢܦܩ̈ܝܢ ܠܗܠܝܢ. — **9** Lond. ܐܠܝܗܘܢ cum B. G. Deinde pro ܡܢ L praebet ܡܢ̣, falso, similis catalogus exstat apud Dionysium p. 23. **10** L addit ܡܢܗܘܢ cum OB. — **12** Quodsi nomen est *ὕλη*, *ὑποκείμενον* = subjectum et *γένος*, verbum vero *διαφορά* et *εἶδος*, Aristotelem recognosces, qui dixit Metaph. 6, 1 p. 1028b. 36 *τὸ ὑποκείμενόν ἐστι καθ' οὗ τὰ ἄλλα λέγεται, ἐκεῖνο δὲ αὐτὸ μηκέτι κατ' ἄλλου . . . . τοιοῦτον δὲ τρόπον μέν τινα ἡ ὕλη λέγεται*, et Phys. acroas. I, 4 p. 187 a addit, dici a quibusdam *τὸ μὲν ἓν τὸ ὑποκείμενον ὕλην, τὰ δ'ἐναντία διαφορὰς καὶ εἴδη*. — **17** ܢܦܩ̈ܢ L. — **19** Genera in grammaticam syriacam ac deinde in omnium Semitarum grammaticam ex Graecorum doctrina invecta esse p. 144 sq. diximus. — **23** Species prima et secunda i. e. *πρωτότυπον* et *παράγωγον* Dionys. p. 10 et Amira p. 105. Hinc explicatur usus vocis ܒܟܝܐ = *πρωτότυπον*, unde derivatur ܒܟܝܝܐ = *παράγωγον* apud Jacobum

Edessenum, prototypum enim quasi est causa essendi, paragogum vero est causatum. Sic et ܦܫܝܛܐ est idea generalis rei, ܦܫܝܛܐ vero id quod sub ideâ illâ comprehenditur. Cf. supra p. 60. — **19** ܐܢܫܘܬܐ respondent *διαθέσεσι* verborum Graecorum, scil. ʒaʙodûϑâ = *ἐνέργεια*, ḥaššâ = *πάθος*, Dion. p. 17 et ex speciebus nominis *κτητικῷ* = qanyuϑâ; at meḥawwẹyânuϑâ δaχẹyânâ, naturam indicantia = (ܟܝܢܐ?), quod docent exempla, sunt nomina omnis generis, uti in definitione graeca dicitur *ὄνομα . . . σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον*. P. ܓ l. 8. Has distinctiones etiam Amira tradidit p. 115, qui de indicantibus naturam ita loquitur, ut intellegatur rem ipsi fuisse antiquitus traditum atque obscuram. — **24** L ܡܬܪܝܐ recte, cf. p. 57, 60 de Jacobo Edesseno; intellegendus est locus: ʒelleϑânâ vero et paragogum est šẹmayyânâ al. Jam habemus ܬܪܝܢܐ, quae p. 57 desideravi. — **25** Deest *σχῆμα παρασύνθετον* Graecorum.

P. 4. **8** L ܐܝܟ pro ܐܟܙܐ cum B. — De casibus cf. supra p. 31; 13. — **10** Syri verbis tribuere debent genus; Graecorum *διαθέσεις*, quas ad nomen quoque transtulerunt, dixerunt ܐܢܫܘܬܐ, omiserunt *συζυγίας* et *ἐγκλίσεις*, quas deinde una voce ܙܒܢܐ designatas invenies. P. ܗ, 14. — **13** Temporum nomina sunt graeca daʒẹʙar = *παρεληλυθώς*, dẹqâyem = *ἐνεστώς*, daʒϑîδ = *μέλλων*. — **14** ܕܩܐܡ ܩܕܡ ܩܪܐ L cum B. — 18 L ܐܚܪ cum O recte — **19** L ܦܫܝܛܐ, B ܦܫܝܛܐ. Hoc schema est graecum *ἁπλοῦν*, ܡܬܚܠܛܐ est *σύνθετον*, deest *παρασύνθετον*. — **21** desunt pronominibus casus et species; schemata iis competunt, quia suffixum ܢܩܝܦܐ ab absoluto ܠܚܘܕܝܐ distinguitur.

P. 5. **2** L ܒܒܢܝܬܗ ܡܬܡܬܠܝܢܗܘ, B ܒܒܢܝܬܗ ܡܬܡܬܠܗ. — **4** cf. catalogum Dionysi p. 21; 170 ab hoc catalogo diversum. Adverbia ܕܦܘܫܩܐ sunt conferenda cum *ἐπιῤῥήματα συγκρίσεως*. Quae activum et passivum designant (quod ad ܐܢܫܘܬܐ pertinet) pro adverbiis *μεσότητος* sunt posita, ܕܐܝܟ ܐܝܟܢܐ ܟܡܐ est *ποιότης*, ܟܡܝܘܬܐ, quod notum est, respondet *ποσότητι*. — **15** L ܡܬܚܠܛܐ:ܬܚܠܝܛܘܬܐ cum O recte. — **16** L omittit ܠܗ cum B recte. — **17** Vocalium numerus conferendus est cum David bar Pauli doctrina in grammatica mea syriaca p. 31, 38, qui tamen *o* non ܠܘ dixit sed ܐܣܩܐ. Apud Severum vero deinde p. ܗ l. 16 haec

nomina confusa sunt et locus emendandus. Cf. p. 112 – 113. Bhbr. Gr. m. 3—4. — L hic et deinde pro ܬܫ praebet ܬܫ̈. — **20** L bis ܠܐ ܠܐ ܠܡܠܐ, male. — **24** L ܠܐܪܡܘܬܐ recte cum puncto superiore. G falso inferius posuit.

P. 6. **1** L ܡܫܬܥܢܝܢ cum B. — **2** Terminum ܐܬܪܐ ܡܠܬܢܝܬܐ cf. ܩܒ, 18, alibi legisse me non memini. — **3** L ܠܠܬܐ ܐܝܬܘܗܝ bene. — **5** post ܗܢܐ. cum LB punctum est ponendum, sed deest exemplum cum figura vocalis. — **8** L omittet ܐܝܬܘܗܝ cum B. — **9** LB om. ܝܢ. — **10** L ܘܘ cum puncto infra. — **13** Post ܗܢܐ iterum desunt figurae vocalium in omnibus codicibus. — **16** L ܒܐ̈ ܐܘ̈ et ܐܝܠܐ. — **17** L ܐܝܐ. — **18** ܐܘ L. Hic ܐܝ est v, ܘ est o, utrumque est ov, at antea ܐܝ est ε. — **19** Etymologiae fundamentum Syris non verbum esse sed nomen ex hoc loco intellegitur, quocum conspirat p. ܐ, 9 et ܝܠ, 3 quaestio duodecima, quae ea nititur opinione, nomen esse prius, verbum ab eo derivatum. Cf. ܒܝ, 15 et Bekkeri Anecdota graeca II 880, III 1024, 1271, 1275. Steinthal Geschichte der Sprachwissenschaft 591. Apud Arabes lis erat de maṣdari natura inter Cufenses et Basrenses. 21 L ܕܣܪܝܩܐ et omittit cum B ܐܝܬ, recte.

P. 7. **1** ܣܘܡܐ est fere διάθεσις vel quod nos dicimus forma etymologica; sic et linea 8. — **4** L ܒܘ. — **5** LB ܗܘ ܕܝ ܗܘܐ. — **12** De verbi classibus cf. supra p. 133; 167. — **14** Post ܕܠܬ deest aliquid, sufficit addere ܗܘ̈ܐ, etiam in sequentibus quaedam excidisse videntur. — **15** L ܠܫܘܪܝܐ. — **19** L ܣܘܓܐܐ. — **21** L cum B add. ܦܘܢܝ post ܦܘܢܐ.

P. 8. **1** L cum B ܕܒܪܐ ܪܘ et **2** vice versa ܕܫܬܝܐ pro ܕܒܪܐ in GO, quod hoc quidem loco ineptum est. B linea **2** ܣܘܦܘܪܐ ܕܫܬܝܐ ܐܘ. Sed quum in sequentibus perspicue de vocali praefixi Imperfecti agatur, quae est ręβâsâ, intellegitur locum corruptelam graviorem esse passum in omnibus codicibus. — **4** L cum B recte habet ܡܢ ܒܡܨܥܬܐ ܡܬܩܠܐ. — **5** LB om. ܐܘܠ recte et praebent ܡܪܐܠ pro primo ܡܪܠ. — **7** L recte ܐܒܪܐ ܢܒܪܐ ܬܒܪܐ ܢܒܪ ܡܒܪ. — De ܡ praefixo, quod Imperfecto non competit cf. p. ܩܡ textus syr. — **16** cf. adnotationem ad p. 5 l. 17 et usum vocis

ܟܪܝܬܐ p. 8 l. 20, qui rectus est, nam ẓgmaqâ est u = ܘ̣, ‘eṣâṣâ vero o = ܘ̇. Invertendae sunt voces et legendum ܒܚܘܒܐ ܟܪܝܬܐ ܘܡܦܩܬܐ ܗܘܬ ܩܘܫܐ. — 17 LB recte cum puncto superiore ܪ̇ܘܪ, ܪ̇ܘ, ܡ̇ܘܫ, ܒܘ̇ܠ, ܒܘܠ. — 20, 21 L ܟܢܝܫܬܐ.

P. 9. 2 L recte ܕܒܪ; ܐܘ ܫܠܝܐ ܐܬܬܐ ܘܫܘܬܐ. ܐܘ ܦܬܚܐ. ܘܪܚܝܐ ܐܘ ܒܠܒܘܫ ܘܫ; Cf. Barhebr. gram. major p. 104 sq. B. omisit. — 3 Conjeceram pro ܟܪܝܬܐ ܚܘܪ scribendum esse ܡܟܪܝܬܐ ܚܘܪ, sed non scripsi quia p. ܝ, 24; ܝܐ, 21 eadem locutio iterum occurrit. Cf. contra 10, 7. Ipsi Syri jam ante me emendationem eandem tentaverunt, nam in margine Londiniensis legitur ܡܟܪܝܬܐ ܚܘܪ ܟܪ. — 5, 6 forma vocali o instructa ܦܘ̇ܦܘ prorsus deest. — 9 L habet ܬܠܠ. — Ceterum inter praefixa Imperfecti ܡ non recensetur cf. supra ܝ, 3, 7. — 11 L om. ܬܘܪܘ̇ܝ. — 12 L ܕܦܬܚܐ et deinde ܬܫܠܡܘܢ. — 15 E contrario Johannes bar Zuʿbi in ܐܘܚܠ rell. Zeqâfa scribendum esse docet p. 173. — 16 Quae de ܟܠܘ rell. habet, re vera huc non pertinent. Estne confusio scriptoris an lacuna in textu? — 24 Patet scriptorem ܠܡܚܘܪ; derivare a radice ܚܘܪ. — L cum OG ܦܘܚ. — Sed nomina a verbis non segregata sunt.

P. 10. 3 ܡܬܓܠܝܢܐ pro ܡܬܓܠܝܢܐ rarissimum est. — ܢܘܢ ܪܘܝܚܬܐ cf. p. ܝ, 11; ܝܒ, 4 et grammatica mea p. 31. — 4 L ܥܝܢ pro ܥ̇ܝܢ. — 7 Vox ܡܬܚܒܪܐ hoc loco et ad Waw pertinet, uti vice versa p. ܝ, 3 ܟܪܝܬܐ ad Yud. — 13 L ܘܦܪܝܫ pro ܘܦܪ̈ܫ inepte. — 14 L cum OG ܪܘܡܒܐ, quod respondet Graecorum ἐγκλίσει. — 19 L ܦܘܩܕܢܐ pro ܦܘܩܕܢܬܐ. Deinde ܕܡܝ ܐܬܡܫܚܘ ܐܬܡܫܚܘ et sic ܐܬܠܠ ܐܬܠܒܫ; ܐܬܟܬܒܘܢ. — 24 Animadvertendum est duplex quššâyâ vocis parṣopa. Cf. p. 118 sq.

P. 11. 1 ܟܪܝܬܐ aut ܪܘܝܚܬܐ delendum est, alterum omittunt LB. Sed in usu harum vocum inconstantiam p. ܝ, 3; ܝܐ, 3 observavimus, ita ut OG duas lectiones conjunxerint, quum satis fuisset scripsisse ܟܪܝܬܐ ܗܘܬ ܘܘ aut ܪܘܝܚܬܐ ܗܘܬ ܘܘ. Ceterum

ܒܢ, 4 ܪܘܫܡܬܐ oo est *o*. — **5** L ܢܙܐ pro ܚܙܐ primo. — **6** L om. ܐܝܟ uti B. — **10** L ܬܪܝܢܐ pro ܬܪܝܢܝܐ. — **18** L ܕܢܦܠ omisso ܚܠܠ. — **20** ܫܡܐ ܦܣܝܩܐ nomen apocopatum = status absolutus et constructus. — **23** L ܦܠܘܪܘܬܐ.

P. 12. **1** L ܢܡܘܣܘܬܐ. — Post ܒܝܬܐ ܐܢܐ deest rei explicatio in omnibus codicibus. — **12** L ܕܢܡܘܣܐ pro ܢܡܘܣܘܬܐ. — **13** L ܘܬ pro simplici ܬ. — **15** Etiam L praebet ܡܬܪܟܒܐ pro ܡܬܪܟܒܐ, quod significat insertum est. En scribas, qui textum, quem descripserunt, non intellexerunt. — **18** dele cum L punctum sub ܦܪܘܩ. — **19** L ܕܓܘܫܐ pro ܕܓܘܫܘ.

P. 13. **6** L ܘܡܫܝܚܐ cum OG. — **14** L ܒܟܬܒܐ in Sing. — **16** L ܒܟܬܒܬܐ cum OG. — **19** L ܠܘܩܝܐ cum OG.

P. 14. **2** L ܪܘܡܐ cum O. — L ܒ ܐܝܟ ܡܘ ܗܘ. — **4** L praebet ܘ ter in B omissum. Deinde habet ܠܠ ܗܠܝܢ ܡܦܩܘܢ. — **5** L ܡܬܥܢܝܢܬܐ. Adtendas ad nomen hujus Ålaφ, quod alibi ålaφ deṣumlâyâ dicitur p. ܟܘ. 2. 128[1]). — **7** L emendationes meas comprobat, habet enim ܕܐܠܗܘܬ ܡܢ ܢܦܫܐ ܡܢ ܢܦܫܗ ܕܐܠܗܘܬܗ ܡܢ ܟܠܐ, ita ut solum ultimum ܡܢ non posuerim, quod si melius adtendissem ex GO debuissem recipere. — **12** L lacunam a me observatam ita complet ܡܠܠܗ ܠܦܘܪܫܐ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܠܚܘܬܐ. — **15** L ܘܥܢܝܬܐ ܕܡܢ. — **19** L ܘܐܦ ܚܝܐ ܓܝܪܐ sine puncto inferiore recte.

P. 15. **2** Glossa arabica in B legitur, non vero in L; دُمْلُج Pl. دمالج brachii ornamentum aut fascia, qua appenditur amuletum. Itaque glossa cum textu non prorsus conspirat. Cogitavitne de biblica locutione ad idololatriam pertinente יד חזית Jesaj. 57, 8? — **4** L ܦܗܝܐ ܢܘܗܪܐ in Sing. — **9** L ܡܬܟܬܒܝܢ pro ܡܬܟܬܒܢ. — **10** L ܕܒܦܩ recte. Ita conjeceram. — **12** legas ܐܡܬܝ aut ܐܬܝ. — **14** L ܐܬܘܬܐ ܗܘܝܢ pro ܗܠܝܢ. Punctum post ܐܬܘܬܐ equidem posui, huc enim pertinet, sed in msptis non exstat. — **18** Codices secutus lineam, quam occultantem dicunt, adpinxi, rectius linea superior, ṭalqânâ dicta, poneretur. — **19** L om. tria waw priora in linea.

P. 16. **2** L ܣܘܦܩܐ pro ܣܘܡܩܐ. — **14** L ܦܪܣܡܐ sine ܘ. — **15** L ܓܡܝܪܐ. — 17 L cum B ܘܡܠܬܐ, sed habet ܗܘ.

P. 17. **1** Post ܐܝܬ ܠܗܘܢ in L incipit vetus pars, prima novem folia enim posteriore tempore addita sunt. — **3** L ܡܠܟܬܢܝܢ pro ܡܠܟܢܝܢ, dubito an ex B recte masculinum exscripserim. — **6** ܐܝܬܝܗܘܢ lapidi traditum haud bene expressum est, ita ut mascul. esse videatur. — **7** ܡܪܟܒܝܢ legendum, quod in lapide correctum haud bene cessit. — **9** L ܗܡܘܢ sine punctis. — **21** L ܟܝܣܢܝܢܐ pro ܠܝܣܢܝܢܐ recte.

P. 18. **1**[1]) L ܘܡܫܟܬ. **3** L omisit ܡܠܐܝܟܝܬܐ ܡܫܡܠܝܐ ܡܦܠܓܬܐ ܘܡܝܬܪܬܐ uti B. — **5** L ܐܘ pro ܘܐܘ. — **6** ܘ linea superductum, quae delendam esse particulam jubet, in L deest. — **7** L ܘܐܘ cum OG. — **9** L om. ܐܝܟ. — **10** L om. ܗܠܝܢ, praebet ܝܫܡܘܢ sine zęq. — **10** Locus est 1 Sam. 30, 28, itaque non cum Gottheilio (Elias p. 19*) desperandum. L vero pro ܘܠܐܫܬܡܘܪܐ praebet ܘܠܐܫܬܡܘܪܓܐ, quod est vitium. — **13** ܡܓܒܠܬ etiam L habet. **15** L ܗܘܬ ܐܬܐ ܡܫܡܠܝܬܐ. — ܘܡܫܡܠܐ, quod contra OGB scripsi, ita in L exstat. Locus ita intellegendus: Sub finem sciendum est, omne bdwl, quod ante vocem ponitur, aut sine vocali legi aut cum *a*, nisi quum prima vocis littera est Ålaφ, quippe quae cessare facit (ita ܘܡܫܦܠܐ interpretor) aeque vocalem atque quietem particulae praecedentis rel. — **19** Praefixa Imperfecti et Infinitivi dici casus alibi non legi. Cf. 150. — **22** ܘܦܪܘܦܐ cum quš. sed l. 23; ܦܪ, 17 est ruk.

P. 19. **2** L easdem sex voces omittit quas B. — **10** L ܡܫܩܪܒܬ cum OG. — **18** Rasura in lapide facta haud bene cessit, patet ܗܠܝܢ esse legendum. — **19** ܐܬܪܟܒܬܐ secundum legem cf. grammaticam meam p. 71. — L praebet ܗܠܝܢ ܡܢ ܬ̄ recte. — 20 L ܒܒܪܐ. — 22 cf. gramm. meam p. 69 VII. L praebet ܕܒܓܬܐ pro ܕܒܓܬܐ et addit in linea sequente ܘܒܓܬܐ post ܕܒܓܬܐ.

P. 20. **2** De ܦ cf. ܕܝ. 15 textus syr. et 118. — L ܘܐܒܝܢ. — **6** ܘܡܠܐܪܐ huc pertinet, scilicet quae docet Severus non ad ܘ

et ܕ tantum referenda sunt. Cf. p. ܠܒ l. 15. Gramm. mea p. 70 augenda; quod Severus l. 14 scribit ܘܪ̈ܬܘܬܐ non contra hanc regulam est, sed secundum legem aliam grammaticorum. P. 116. — 7 L ܘܬܬܒܩܘܢ pro ܘܬܬܘܒܩܘܢ. Male. — 8 L ita invertit ܒܦܪܨܘܦܝܘܬܐ ܕܬܪ̄ ܘܬܪ̄ ܕܠܬ̄ et omittit vocem ܡܠܒܟܢܐ. — 9 L om. litteram ܕ in phrasi ܕܠܒܣܘܢ ܕ ܐܘ ܬ. — 11 L ܕܠܒܣܘܢ et ܐܚܪܢܐ pro ܐܝܢ ܗܘ. — 15 L om. ܗܠܝܢ uti B. — Pro ܟܡܪܝܬ, quod legendum est, ubi scripsi ܒܡܪܝܬ, L praebet ܟܡܪܐ inepte. — 17 L ܡܬܐܡܪ: ܟܠܝܢ recte. — 19 L ܡܬܡܠܠܐ. — L ܦܫܩ ܟܠܗܘܢ ܦܪ̈ܘܩܐ ܩ̈ܠܐ pro ܦܫܩ ܟܠܗܘܢ ܩ̈ܠܐ ܕܒܗܘܢ. Legendum ܦܫܩ ܟܠܗܘܢ ܦܪ̈ܘܩܐ ܘܩ̈ܠܐ ܕܒܗܘܢ. — 22, 23 Etiam L ܪܘܟܒܐ inepte. — Ex loco ܟܐ, 12, 21 sequitur, agi de *συζυγίᾳ* = rukâβâ = conjugatione.

P. 21. 1 Corrigendum ܕܟܠܡ ܚܠܠ ܩ̈ܠܐ. — L iterum ܪܘܟܒܐ. 4 L ܕܠܗܘܢ recte. Ceterum cf. gramm. mea p. 65 infra. — 5 cf. gramm. meam p. 66, 3; 63 IV. — 8 De Imperativo Eϑpe. vide gramm. meam p. 80, II. L ܐܬܒܪܝ c. OG. — 9 Gramm. mea p. 68, 1. — 12 L ܘܬܗܘܐ recte. — 15 L ܦܪ̈ܘܩܐ male, uti videtur. — 17 Leg. ܬܩ̈ܝܬ ܬܩ̈ܝܬ. — 20 De concurrentibus *dt* cf. Gr. meam 72, X. — 21 L invertit ܡܬܪܟܒܐ ܘܡܬܦܫܩܐ; ceterum hoc loco habet ܪܘܟܒܐ. — 22 L om. ܬܘܒ.

P. 22. 3 L om. ܘܡܢ ܡܢܣܒܢܗ̇ ܕܗ̇ܘ ܫܠܝܚܐ propter homoeoteleuton, quod B habet, ita ut non ex codice Lond. derivari possit Berolin. — Post vocem ܫܠܝܚܐ L inserit ܐܬܘܬܐ. — 4 Quum de waw šeṣîṣtâ agatur, ܒܦܩܘܕܘܗܝ scribendum est, in reliquis exemplis latent errores, L cum textu meo concinit. — 5 L ܘܐܫܠܡܗ̇ pro ܕܐܫܠܡܗ. 7 L ܗ̇ܘ pro ܗܘ recte. — 12 L ܐܟܠ ܐܟܠܬܗ. — 15 L om. ܕܝ. — 17 leg. ܬܬܪܟܒ et ܐܚܪܢܐ. — 14—17 Solum Severum seu potius ejus scholam vidi jubere qušâyâ ponendum esse in ܐܬܟܬܒܬܘܢ, ܐܬܦܩܕܬܘܢ, et similibus. Itaque conicerem pro ܬܪܟܒ ܠܐ l. 13 legendum esse ܬܪܟܒ, quamvis etiam L hoc ܠܐ praebeat, nisi compositio exemplorum obstaret. Quodsi alii solum in prima persona post î volunt Taw cum qušâyâ, in tertia feminini vero cum rukâχâ, ut

formae recte distingui possint, artificium magistrorum videtur, non verus in lingua, quemadmodum pronuntiabatur, usus. Analogia verborum firmorum in prima persona postulabat qušâya, quod deinde et verbis tertiae y tributum est. Similis magistrorum consuetudo antiqua est et jam ab Honaino tradita, quamvis et ipsa sit artificium lectorum, ܐܘܫܛܬܗ̇ enim cum rukâχâ prima persona esse dicitur, ܐܘܫܛܬܗ̇ vero cum qušaya secunda persona. Hoffmann Opuscula Nestoriana p. 10. Et jam vide quae sit confusio: 1 Sunt qui t post î in prima persona tribuant rukâχâ (Honain, Severus, Bar Malkon) p. 118, 2 sunt qui eidem tribuant qušâyâ, 3 sunt qui t post î in fem. Sing. et secunda persona Sing. et Plur. qušâyâ instruant, 4 sunt, qui vel in ܩܒܠܬܗ̇ (accepit ea illud) rukaχâ postulent. Patet rem in scholis agitatam vario modo esse definitam. — Cf. p. 116 sq. et Gottheil Elias p. 30*. — **21** Post ܒܥܝܬܗ̇ L addit ܘܡܫܬܥܝܬܗܝ. Quum ܥܨܐ haud dubie pronomen designet, legendum erit ܣܠܦ ܥܨܐ, quo nomine appellat terminationem tertiae pers. feminini. — 23 L om. secundum ܐܝܟ recte. Exempla sequentia his vocalibus in L sunt instructa ܒܥܝܬܝܢ ܡܫܪܝܬܝܢ ܪܚܡܬܝܢ ܒܥܝܬܗ̇ ܡܫܪܝܬܗ̇ ܪܚܡܬܗ̇. — Tria exempla cum ܝ desunt.

P. 23. **2** L inserit ܐܝܟ post ܟܝ. — Forma ܡܣܬܟܡ dubia est, dicendum est ܡܬܚܡ uti ܡܘܗܝ aqua ejus, ܡܬܪܗ̇ Bhbr. Carm. ed. Scebak 143 l. 4. — **4** L ܘܢܦܩ. — **4—13** cf. gramm. mea 68, 63 IV, 66, 3. — **8** L ܕܒܨܡܐ ܐܘ. — **9** Etiam L praebet lectionem ineptam ܒܪܝܬܐ cum GO pro ܒܪܘܬܐ, quod edidi, quum ܒܪܝܬܐ huc non pertineat. Waw šeşîşta = o est in ܠܘܬܐ, ܚܒܘܬܐ i. e. nomen actoris radicis ܚܒܛ, et ܒܪܘܬܐ abies. Reliqua exempla Waw daçemâqâ habent. — **11** Etiam L praebet ineptum ܕܒܗܝ. — **15** De p cf. gramm. mea p. 73 et supra p. 118. **16** L ܘܢܦܫܝ bene. — **17** L ܘܐܬܐܦܐ. — **20** L ܠܟܘܢ ܕܐܬܐܬܗ̇. **21** L ܗܝ, ubi reliqui ܗ. — **22** L ܦ cum rukaχâ habet in ܒܦܣܠܬܐ.

P. 24. 11 L omittit ܘ cum OGB. — 12 L ܠܘܬܗ݁. — 13 L praebet ܘܡܢܘ, habet deinde ܘܡܕ̈ܝܢ quod reiciendum. Legas ܕܒ̈ܠܝ, in editione ܘ omisi. — 15 L habet ܡܦܠ et ܢܦܠ sine Ālaph initiali. — 16 L ܘܡܢܗ ܘܡܢܗ. — 19 L omittit ܘܡܕܝܢ ܘܡܟܝܠ. — 23 Leg. ܐܬܬܙܝܥܬ.

P. 25. 1 L ܘܡܫܠܡ ܘܡܫܠܡ ܘܡܫܠܡ ܘܡܫܠܡ. — 4 L om. ܘܡܬܩܪܝܢܘܬܐ uti B et scribit ܘܠܡܬܩܪܝܢܘܬܐ inepte. — 6 L inverso ordine habet ܐܬܐܡܪ ܐܬܐܡܪ. — 7 L easdem voces omittit quas B omisit. — 8 L ܐܬܥܗܕܬ pro ܐܬܥܗܕܬ. — 1—4 addenda sunt ad gramm. meam p. 109 II, a. — 8 adde ad gramm. p. 109 II, b. — 17 cf. gramm. p. 350. — 19 ܡܬܬܠܝܕܐ cf. supra p. 106, 25. — 23 L ܒܡܫܘܚܬܐ.

P. 26. 1 L ܡܫܡܫܢܝܬܐ. — L addit ܘ post ܗ̄ܘ, quo facto septem litterae complentur. Cf. ad 27, 9. — 6 L om. ܕܝܢ uti B. — 8—9 De hoc Yuḏ cf. Gramm. mea[1] p. 118 II. — 9 L ܦܪܘܫܘܬܐ ܕܝ ܕܪܘܫܐ ܬ ܡܫܡܠܝܬܐ. — 13 L scripsit ܢܦܫ et ܣܦܪܐ. — 14 L ܒܦܪܘܫܘܬܐ. — 15 L ܒܡܫܠܡܘܬܗ. — 19 L ܡܬܠܬܝܬܐ. — Dicit terminationem ܬ secundae personae aeque competere ac tertiae fem., quae punctis inter se distinguantur litterarum vocalium vices gerentibus. Loci Scripturae sunt Jes. 14, 12; 51, 17 Ps. 3, 6. — 21 L ܒܡܥܒܕܐ Sing. Omittit deinde pronomina verbis superscripta. — 24 Cf. quae de hisce dispositionibus ad p. ܝ, 19; ܕ, 10 observavimus.

P. 27. 1 L ܒܗܘܠܝ pro ܒܗܘܐ. Nihilo secius aliquid deest. — 2 L ܕܦܠܝ ܡܣܬܟܠܘܗܝ ܘܐܬܘܗ. — 5 Etiam L ܥܡܪܐ sine ܠ. — 6 Etiam L om. ܐܝܟ ܟܬܒ̄ ܠܗ ܘܡܟܬܒܝ. — L cum B ܒܪ pro ܒܪܝ. — 7 L ܘܐܘܣܦ ܕܗܘܝ ܐܬܘܬܐ ܡܫܟܚܐ. — 9 In loco turbato paradigmata ita in L exhibentur, cujus rubricas linea superposita distinxi: ܘܡܬܠ ܕܬܠܬܐ ܠܡܬܚܬ ܠܗܠܝܢ ܐܝܟ. ܗܘ ܡܢܬܐ ܠܬܠܬܐܦܣܝܬܐ ܕܐܬܘܬܐ ܡܫܡܫܢܝܬܐ.

ܘܗܠܝܢ ܕܒܡܘܙܠܬܐ	ܢܟܬܘܒ	ܢܟܬܘܒ	ܟܬܒ	ܟܬܒ
ܐܝܟ ܐܦܠܐ ܡܣܟܢ	ܢܟܬܒܘܢ	ܢܟܬܒ	ܟܬܘ	ܟܬܒܘ
ܠܣܒܝܣܬܐ	ܢܟܬܒ	ܢܟܬܒܝܢ	ܟܬܒܗ	ܟܬܒܬ
ܘܡܝܬܝܢ	ܢܟܬܒܘܢ	ܢܟܬܒܢ	ܟܬܒܬ	ܟܬܒܬܐ
ܠܣܠܝܩܘܢ	ܢܟܬܒܢ	ܢܟܬܒ	ܟܬܒ	ܟܬܒܬ
ܠܡܬܠܐܘܢ	ܢܟܬܒ	ܢܟܬܒܗ	ܟܬܒܬ	ܟܬܒܗ

Hinc sequitur l. 6 scribendum esse ܠܡܬܒ ܟܬܒ[1] ܟܠ ܐܣܒܝܢ; porro in paradigmatis forma prima scribas ܟܬܒܬ, denique kâφ radicale non rubicandum fuisset, si scribae quid scriberent intellexissent. Non dubito tamen, quin totus locus ita fuerit: ܠܡܬܒ ܟܬܒ ܟܐ ܢܟܬ ܠܠ ܟܠ ܐܣܒܝܢ, ita ut ܟܬ in LB ex ܟܐ processerit, ܟܬܒ vero ex ܟܬܒ. Quodsi non locum habuit, paradigmata ܟܐ, ܢܟܬ et ܠܠ non ab ipso Severo sunt addita, quae opinio forte eo commendatur, quod in ܠܠ formae verbi et particulae confusae sunt. Litterae ad ܟܬܒ accedentes sunt sex, quae cum Âlaφ status emphatici 27, 7 efficiunt eas septem, de quibus 26, 1 Severus est locutus. — **14** Nonne hic habemus arabicae grammaticae vestigia, agitur enim de fâʿil et mafʿûl? De Sacy Gr. ar. II 387 primae edt. **17** L ܩܘܡܝܬܐ. — **19** L ܐܬܚܙܝ uti OG. — **22** L om. ܗܘ et praebet ܕܬܠܡܝܕܘ.

P. 28. **1** L ܟܢܘܫܐ ܕܬܠܡܝܕܘܬܐ ܡܬܩܪܐ, quam breviaturam B solvit. — **2** L ܦܝܠܘܣܘܦܘ; deinde ܡܢܝܢܐ ܠܟܠ ܦܝܠܘܣܘܦܘܬܐ, quod non rectum videtur. — **4** L in margine ܐܪܬܝܘܣ explicat glossâ ܐܪܝܘܣ. — **10** L omittit accentum post ܠܘܬܗ male. — **12** L cum textu contra B. — **13** L ܕܡܬܟܬܒܐ. — **17** L ܐܦܢ ܘܠܐ ܡܢܝܢܐ. — Ultima vox est ܒܝܬܐ, a lapide non bene expressa. — **19, 20** L ܐܣܛܘܟܣ. — Locum laudatum invenire non contigit.

1) Ex hac scriptura ceterum inusitata, quia non kâφ finale pictum est, processit lectio ܟܬܒ in OG.

P. 29. 2 L ܕܢܝܚܐ sine ܘ. — 3 L ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ contra B. Deinde ܫܠܝܚ. — 5 L ܡܫܡܠܝܢ et ܠܗܘܢ cum OG, sed ܠܐ sine ܕ cum B. — 6 Locus est Num. 22, 25. — 7 Marc. 6, 27. — 8 L ܐܣܦܘܩܠܛܘܪܐ. — Pro primo ܕܢܦܩ L ܘܡܫܕܪ, utrumque conjungendum erit ܘܡܫܕܪ ܕܢܦܩ Matth. 14, 10. — 9 L ܕܒܗ ܡܫܬܠܡ male, 1 Cor. 11, 23. — 10 L ܘܐܦ male, et ܘܬܘܒ. — 11 L ܐܬܠܝܗ ܐܬܒܠܥ bene. — 13 L ܠܦܠܛܝܢܐ. — 14 L ܠܥܦܪܗ quod ita legendum. Deutr. 9, 21. — 17 L ܠܝܥܩܘܒ pro Jacobo. — 19 L ܠܥܦܪܐ quod ex ܠܥܦܪܗ correctum est, cujus vestigia etiam nunc cernuntur. — L 22 ܕܬܘܬܒܘܢ ܡܢ sic! — 23 L ܗܘܝܐ sine ܘ.

P. 30. 5 Iterum incipit manus recentior, quae 31, 19 desinit. — 11 L ܬܘܒ ܠܠܝܐ ܠܠ ܫܡܐ ܕܫܘܪܝܗ recte. — 15 L ܐܬܐܙܠ pro ܐܬܐܙܠ. — 17 En confusum grammaticum de ܚܡܝܪܐ et ܢܚܡܥܠܐ Exod. 12, 15 hallucinantem. — 23 L ܡܬܐܡܪܐ.

P. 31. 3[1]) L ܐܢ. — 6 L ܠܢܦܫܗ ܐܢ ܐܠܐ. — 7, 8 ܐܦܝܣܩܘܦܘܣ et ܠܦܝܣܩܘܦܘܣ. — 10 L non habet punctum post ܐܝܟ, recte. — 12 L ܐܘܟܝܬ ܒܣܘܪܐ. — 14 L sine puncto post ܕܡܫܝܚܐ et ܒܪܗ. — 16 L ܐܪܟܒܠܡܣܝܪܐ. — 19 Vetus manus iterum incipit. — 21 L accentus recte exprimit, pâsoqâ ., šęwâyyâ :, ʒellâyâ .˙. — Quid haec de accentibus dissertatio ad cognoscendam Jacobi Edesseni doctrinam faciat p. 89 docuimus.

P. 32. 2 L ܐܬܠܦ. — 3 L ܗܘ pro ܗܘ̇. — 5 L ܘܐܬܪܚܩ.· pro ܘܐܬܪܚܩܬ et omittit ܗܘܝܐ cum B. — 9 L ܕܐܘܡܝܪܐ ܕܦܠܣܛܝܢܘܣ. — 11 L ܙܘܪܐ ܠܗܘܢ et ܢܣܒ. — 12 L om. ܐܢܫ cum B. — 16 L om. eadem quae B omisit. — 18 L ܒܪܐ.· — 19 L ܡܫܝܚܐ.· — 24 L om. eadem quatuor verba quae B. — In sequentibus accentus ex L proponimus.

P. 33. 2 L non habet punctum post ܕܬܠܬܐ. — 3 L ܡܫܡܠܝܘܬܐ. — 9 L ܒܠܠܐ Sing. — 10 L ܕܐܪܥܐ. — 11 L ܠܩܕܡ ܐܠܗܐ.· et ܗܘ̇ ܢܫܝܐ. — 12 L ܠܟܠܗ.· — L ܕܦܘܪܢܝܐ.· et omittit punctum post

ܐܬܠܘ. — 16 L ܘܗܘܐ: ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܠܒܫ ܬܠܝܬܝܐ ܕܒܪܐ: ܠܘܩܒܠ. — 17 L ܐܡܪ. — 22 L ܦܘܩܕܢܐ.

P. 34. 3 L ܡܥܠܝܬ. — 4 L ܠܠܐ. et ܡܫܠܡܐ. — 5 L ܐܬܦܠܓܬ. — 8 L ܦܘܫܩܐ cum B, at ܢܩܫܐ. — 10 L ܕܦܫܩܐ ܘܬܘܬܐ, ܐܡܝܪܐ. — 12 L šuḥlâp ʒell. uti ʒell. bis .·. — 13 L šuḥ. taḥt. ܡܠܘܐ ut taḥt. — 14 L ܡܫܘܚܬܐ. — 17 L ܡܪܝܐ... ܠܠ. ܘܡܪܝܐ. ܬܫܡܫܬܐ. — 18 L ܬܬܠܘܫܡ et ܠܦܘܩܕܢܐ. — 20 L ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ. ܠܗܘ. — 21 L ܕܘܟܪܢܐ, ܒܫܒܬܐ, ܠܫܠܒ. itaque meϑakkeyânâ variis figuris insignibatur. — 23 L ܐܝܬܝ. — 24 L ܠܗ ܘܢܣܒ ܠܫܠܡܘܬܐ. ܠܘ.

P. 35. 1 L ܢ ܪܒܢ ܢ ܕܒܫܡܝܐ ܢ ܕܒ ܒܪܘܟ unde cernitur, telâϑâ râhṭe nihil esse nihil râhṭâ δelâ pâseq ter repetitum. — 4 L ܨܦܪܐ ܠܡܠܟ ܐܘ ܠܘܬ ܦܠܚܝܢ ܠܐܝܠܝܢ. sed de qâroyâ super Nathan dubito, et ܠܘܬ sine dubio rejicendum est cf. Matth. 11,28. — 5 L om. punctum super ܢܘܗ positum, itaque accentum de quo agitur tollit, neque etiam ܗܘ accentu instruit, qui ei competit. — 6 L ܡܪܢ. — 9 L ܐܬܟܪܝ et ܘܦܠܚ ܦܬܓܡܘܗܝ partim cum B. Sed patet etiam in L pessimam esse corruptelam. Obadj. 6. In fine exempli habet ܗܠܝܢ. — 11 ܗܢܝܢ. — 12 L ܡܣܝܒܪܐ pro ܡܣܝܒܪܐ utrumque haud rectum. Lectio L conflata est ex malo ܡܣܝܒܪܐ quod ܠܝ, 23 emendavi et ex vero accentûs hujus nomine ܡܣܝܒܪܢܐ. Ne nomina quidem accentuum recte sunt tradita. Deinde L ܡܘܬܐ. Sed quum in his exemplis in fine enunciati (ubi ·:· posui) L semper habeat punctum, in posterum nihil adnotaturus sum hac indicatione contentus. De hoc accentu et vocibus syriacis, quae respondent graecis ὁμοούσιος, πανδύνατος, ἀϑάνατος cf. p. 73. — 17 L ܘܡܟܝܠ ܘܐܠܐ ܟܕ, deinde ܢܒܝܐ. — 22 L ܘܡܬܚܫܒܢܐ deinde ܒܪܢܫܐ. 23 L ܗܘ sine puncto, deinde ܡܘܬܐ:

P. 36. 1 L ܗܘܐ ܐܝܟ ܢܘܗܪܐ recte. — 2, 3 L ܠܠܐ. — 4 L ܦܫܩܐ ܕܠܐ. — 6 L ܠܠܐ. — 7 L ܡܫܬܠܡܬ. — 9 L ܡܨܥܝܐ

ܘܒܬܪ. Deinde ܠܘ̈ܚܐ uti B, sed correctum ex ܠܚܐ a manu pr. — 18 L ܡܥܝܒ. — 22 L ܕܦܘ̈ܡܐ.

P. 37. 5 L ܕܗܘܝܢܐ ܠܟܠ. — 6 L ܡܪܢܐ ܪܥܝ et ܢܠܠܐ sine accentu. — 10 L om. ܒܣܢܐ uti B et praebet ܘܪܒܠܬܐ. — 11 L ܕܪܝܠܗܘܢ et ܐܝܕ ܕܐܘܠܨܢܐ. — 12 L ܒܪܘܫܗ. ܒ. — 13 [3] L ܕܢܦܫܬܗܘܢ et om. ܕܟܘܪ... ܟܪܝܐ ܐܢܐ. — 14 L ܕܗܘܪܐ. — 15 L om. ܘܪܘܓܙܐ..... ܡܪܢܝܬܐ. — 16 L ܠܦܘܠܚܢܗ ܫܠܡܘܬܐ ܢܒܥܘܢ ܘܠܐ ܠܐܬܝܬܗ ܕܠܗ. Subscriptio ܫܠܡ ܡܐܡܪܐ ܬܢܝܢܐ ܕܡܠܦܢܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܝܠܗܘܢ.

P. 38. 16 L ܒܝ ܐܘ pro ܘܒܝ. In sequentibus omissa quššâyâ et rukâχâ non adnotata.

P. 39. 1 L habet ruk. sub ܬ in ܬܠܬܐ. — 3 L repetit ܠܒܬܐ post ܠܒܪܐ, sed metrum obstat emendationi. — 8 L ܦܘܪܫܢܐ. — 14 L hic et infra ܕܒܪܝܫ cum Yuḏ. — 19 L ܘܐܦ cum OG, sed habet et ܐܝܬܝ, cui metrum obstat. — 24 L ܠܠܒ! Deinde ܘܕܕܝܐ sine quššâyâ secundi Dâlaϑ, quod contra regulam prolatam positum est.

P. 40. 4 L om. ܬܘܒ recte, nam est syllaba decima tertia. — 14 L ܠܝܬܐ, quod deinde in ܫܝܬܐ est mutatum. Cf. ad ܐ, 1. — 15 L ita habet: ܘܒܬܪܗ ܚܝ ܥܡ ܫܡܥܘܢ ܡܬܪܥܡܢܐ male. — 17 Prima vox ܒܪܝܬܐ legenda, a lapide male expressa est. L ejus loco habet ܒܪܝܬܐ bene. — 22 L hoc loco ܠܝܬܐ pro ܫܝܬܐ quod cum versu 14 conferendum.

P. 41. 12 L addita voce ܐܝܟ ab initio: ܐܝܟ ܚܕܬܐ ܚܕܐ ܚܕܐ.

P. 42. 3 L ܒܚܢܢܝܬܐܝܬ. — 8 L ܕܝܘܚܢܢ contra metrum. Josephum bar Malkon perstringit. Cf. p. 111. — 10 L ܠܚܘܩܬܐ pro ܚܘܩܬܐ, quod sensum turbat. — 13 L ܘܠܚܝܬܬܐ i. e. litteras Ḥeṯ. — 14 L pro ܢܩܦܘܗܝ contra metrum ܢܩܦܘܗܝ. — 15 L om. ܘ in ܘܠܠܬܐ. — 16 L ܦܠܣܛܝܢܝܐ. De hisce Palaestinensibus cf. quae supra p. 114 ex Elia Nisibeno protulimus. Severum sua ex Eliae verbis desumsisse puto. — 19 L ܡܠܟܐ ܡܫܡܠܝܬܐ ܘܢܘܪ ܕܡܢ ܠܚܡܐ sic! De ܡܫܡܠܝܬܐ cf. p. 238, 6. — 20 L ܗܢܘܢ ܐܬܠܘ. — 24 L ܒܪܘܣܐ.

P. 43. **4** L ܐܘ pro ܐܘܠܐ. ܐܚܝ sine punct. — **19** L ܐܢ̈ܬܝ cum punctis.

P. 44. **2** Etiam L habet ܢܟܠܐ, quod Severi glossa explicui. Facile conjicitur ܢܛܠܐ, quod tamen loci significationi non convenit. — **6** L ܗܘܝ pro ܐܝܟ. — **9** L ܡܢ pro ܘܡܢ. — Delevi ܘ in ܣܘܣܘܣܒܠ metri causa, quamvis in omnibus codd., etiam in L legatur. Cf. ܡܢ, 20. — **19** L ܡܣܡܥܝܢ pro ܡܠܡܥܝܢ, qua in re dubius haereo cf. l. 21. — **20** L invertit verba ܡܦܫܩܝܢ ܡܦܩܝܢ et praebet in ܦܫܩܝܢ ܡܦܩܝܢ Partic. activ. Ad ܦܫܝܩܐܝܬ = facile, per se cf. Barhebr. Spl. 16 l. 12. — 21 Hoc quoque loco LB vocem ܠܡܥ non admittunt, nam pro ܘܠܡܥ uterque codex praebet ܗܘܠܡ. Sed quum aeque ܗܘܠܡ ac ܡܣܡܥܝܢ ex lectione ܘܠܡܥ et ܡܠܡܥܝܢ facillime procedat, non vero ܗܘܠܡ facile abeat in ܘܠܡܥ, quae vox rarissima est, Severo tribuenda est lectio ܡܠܡܥܝܢ et ܘܠܡܥ. Quod verbum significare posse ‚accurate pronunciare', nemo negabit. — **25** L om. ܐܝܟ contra metrum.

P. 45. **4** L om. ܟܠ contra metrum. — **11** L om. ܫܠܐ contra metrum. Pro fem. habet mscl. ܙ̈ܘܙܝܢ. — **15** Quae sequuntur Martin edidit in La métrique chez les Syriens Lipsiae 1879 p. 68. L ܡܘܙܓܐ Sing. cum puncto super ܓ. Mossulensem Eliam Tirhanensem dici conicio, qui primus tres partes orationis constituit. — **19** L ܡܦܠ̈ܠܐ ܦܠ.

P. 46. **4** Corrige adnt. LBMart. ܘܡܢ ܠܐ, omisi ܘ. — **5** De ܫ̈ܠܛ i. e. abortivam fecit (linguam) verbis mutuo acceptis cf. Jacobum Edessenum DMZ. 24, 269 lin. ultima, ubi legitur: ܣܘܣܡ ܠܗ ܕܠܐ ܘܣܟܠܐ ܒܝܘ ܡܐܡܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܕܫ̈ܠܛ. ܘܙܩܪ: i. e. temere inseruit versûs suos (falsarius) homiliis illis, quas abortivos fecit i. e. falso nomine edidit, et contexuit duobus metris rel. Juxta ܙܩܪ contexuit non legi potest ܫ̈ܬܐ nevit, sed potius ܫ̈ܠܛ adulteravit. — **6** L a Wrightio lectus ܐܣܟܣ pro ܐܣܟܣ. — **10** De lectione ܕܒܪ̈ܬܒܐ cf. p. 111. Quum LB habeat ܒܡܣܡܣܟܬܗ̇., suffixum hujus vocis redit ad ܡܪܒܝܬܐ. — **14** L cum GO ܦܘܢ̈ܩܘܣ. — **15** ܘܡܠܠܒ ex

BOG est desumtum, solus L ܘܡܠܠܟ. — **18** L ܗܟ ܡܢܝܢܐ ܐܪ̈ܟܐ. — **19** L om. ܠܝ contra metrum.

P. 47. **6** Ex ܡܚܒܝܢ in B factum est ܡܚܒܝܢ. — **8** L ܒܡܦܩܘܬܐ praebet. — **14** L ܒܬܪܟܠܗܘܢ. — Subscriptio codicis G ܫܠܡ ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܒܥܘܕܪܢ ܡܪܢ. Sed haec grammatica versibus conscripta ad dialogos re vera non pertinet, a quibus disertis verbis 47, 14 distinguitur. Itaque haec subscriptio inepta est Subscriptio codicis B haec est: ܘܐܬܓܡܪ: ܗܘܐ ܠܟܬܒܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܐ ܫܘܬܐ ܕܐܬܘ ܒܗܝ ܒܝܬܐ ܡܫܡܫ ܦܝܠܘܣܘܦܘܬܐ. ܕܢܩܒܘܢ ܠܗ ܡܢܐ ܡܩܣܘܢ ܒܡܠܝܠܘܬܐ ܘܦܠܣܘܦܘܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܒܗ ܡܢܥܐ ܐܟܙܢܐ ܠܐܬܡܠܠܘܬܝ ܐܝܟ ܗܢ܀

Caput XII.

De Barhebraeo grammatico.

Quae hucusque congessimus introductionem quasi efficiunt ad amplissimum et profundissimum opus grammaticum, quod unquam homo Syrus composuit, Barhebraei dico grammaticam majorem kẹϑâβâ δẹṣemḥe dictam, in qua omnia, quae a prioribus grammaticis prolata sunt, comprehenduntur, ac scholarum inter se oppositarum methodi in methodum unam regiam conflantur.

De Barhebraei vita et scriptis hoc loco non repetenda sunt, quae nuper Abbeloos, Lamy et Wrightius in medium protulerunt, quae nemo ignorat litterarum syriacarum studiosus. Neque iterandae sunt laudes, quibus Barhebraeum obruit Martinus, quo nemo melius meritus est de Barhebraeo. Quae enim illi dixerunt, vera illa quidem sunt, sed externam tantum rerum faciem attigerunt, neque quisquam explicationem altius repetitam indolis Barhebraei litterariae hucusque tentare potuit, cujus opera ad hunc finem consequendum necessaria in bibliothecis adhuc latitant. Indoles enim litteraria ex libris historicis, qui compilationes sunt, neque ad legem artis historicae excultioris compositi, non cognoscitur, et quae re vera inde colligi possint, ad hunc diem nemo conatus est efficere, si Victorem Langlois excipias, qui in adnotationibus submissis interpretationi francogallicae Chronici Michaelis Magni ex armeniaco factae Barhebraei chronicon cum Michaelis contulit. Cujus viri doctissimi haec de utroque libro est sententia: Ce qui rend encore la Chronique de Michel très-précieuse pour nous,

c'est qu'elle fut écrite avant celle qu'Aboulpharadj composa, et qu'elle contient des faits que ce dernier n'a pas recueillis, notamment tout ce qui a trait aux querelles religieuses provoquées par le concile de Chalcédoine. Toutefois, à part ces particularités, les deux Chroniques de Michel et d'Aboulpharadj présentent à peu près le même caractère et servent à se contrôler mutuellement. — Et haec eo melius rem illustrant, quod Barhebraeus ipse Michaelem secutus est, cujus opere octoginta annis ante scripto ad componendum chronicum suum ideo incitatum sese dicit, quia nemo inter Michaelem et se ipsum ad scribendam historiam sese accinxerit. In eo vero Langloisius omne punctum non tulit, quod Barhebraeum rixas theologorum post concilium Chalcedonense exortas non curasse dixit, de quibus in altera chronici parte uberrime egit, censens inde a tempore concilii Chalcedonensis, quo vera fides rejecta sit, divisas esse ecclesias, et scissos fideles [1]).

Nec melius ex horreo mysteriorum indoles litteraria Barhebraei potest cognosci, opus enim eodem tramite incedit, quo apud Latinos glossae, Walafridi Strabonis dico glossam ordinariam et Ruperti Tuitiensis glossam interlinearem, in quibus scriptorum natura et ingenium rigore methodi velata sunt, qua nihil nisi veterum traditiones in unum colligere sibi proposuerunt. Superat tamen Barhebraeus ejusdem studii aemulos occidentales eo, quod a ratione allegorica alienissimus verum et litteralem librorum sacrorum sensum [2]) omnibus adminiculis illustrare nititur neque in paludes interpretationis pseudomysticae evagatur. Scripta Barhebraei ad philosophiam et medicinam [3]) pertinentia nemo adhuc perquisivit, in libris, quibus inscripsit ܣܘܕ ܣܘܦܝܐ et ܟܬܒܐ ܕܒ̈ܒܬܐ, quos equidem prelo praeparavi, Aristotelem ita expressit, ut compendia in usum discipulorum composuerit, et quamvis non suam philosophandi rationem sit secutus, hominem acutissimum se praebuerit.

---

1) Chron. eccles. I p. 178.

2) Praefatio horrei: ܡܢ ܩܕܡܝܢ ܟ̈ܬܒܐ ܐܚܪ̈ܢܐ: ܩܕܡܝܢ ܕܝܢ ܡܫܩܠܐ ܠܗܘܢ: ܐܝܬܝܗ ܪ̈ܫܝܬܐ ܐܚܪ̈ܢܐ: ܘܐܝܬܝܗ ܠܡܬܒܥܘܬܗ ܐܝܟ ܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܐܬܬܚܝܬ ܠܝ: ܕܡܢ ܗܠܝܢ ܘܡܢ ܐܚܪ̈ܢܐ: ܐܦ ܡܩܕܫܐ ܕܡܠܝܐ ܕܟܬܒܐ ܗܘܐ ܠܡܠܬ ܕܐܝܬ ܦܘܪܫܢܐ ܗܘܐ ܡܕܡ ܐܚܪܢܐ ܐܦ: Kirsch-Bernstein Chrestom. p. 144.

3) Ex quibus Gottheilius (for private circulation 1886) edidit catalogum nominum plantarum in ܡܢܪܬܐ ܕܩܘܕܫܐ exhibitum, in quo de natura plantarum dioecistarum satis bene loquitur.

Restant igitur scripta grammatica, e quibus solis Barhebraei indoles hodie potest cognosci, quae qualis fuerit jam videamus.

Qui grammaticam componit non potest in suum usum non vertere, quae ante eum ab aliis sunt congesta; itaque etiam Barhebraeus libros grammaticorum ipsum praecedentium diligentissime excerpsit, et quae docuerunt in suam grammaticam recepit. Quod non modo eam ob causam fecit, quia scriptorum omnium illius aevi consuetudo ea erat, ut libros suos ex veteribus auctoribus compilarent, sed quod fecit natura ipsa rei coactus. Vis et felicitas inventionis, qua gaudet grammaticae scriptor, posita est in methodo, qua linguae proprietates suo modo percipit, disponit, describit. Et hac in inventione et validissimus et felicissimus fuit Barhebraeus, qui optima quaeque antiquorum scriptorum conflavit cum theoria grammatica praestantissima, quae illo tempore exculta erat.

Uno vocabulo ejus labor et methodus describitur, si statuimus, veterum Syrorum systema grammaticae philosophae, ex Dionysio Thrace profectum, cum disciplina Jacobi Edesseni conjunctum, qui primus grammaticae partem etymologicam et ad flexiones pertinentem Theodosium secutus excoluit, receptum esse a Barhebraeo in structuram grammaticae arabicae. Haec igitur felix hujus viri est inventio, quod non ut Elias Tirhanensis singulas grammaticae arabicae definitiones adhibuit, sed totum systema tamquam fundamentum libri sui sibi assumens, Syriasmi proprietatem non perdidit, sed secundum Jacobum Edessenum accuratissime descripsit. Arabs is cujus vestigia pressit, est Ǵâr allâhi Abu'lqâsim Maḥmûd ibn ʿOmar Ezzamaḫšari, qui librum suum Elmufaṣṣal 513—14 Heg. = 1119—20 p. Chr. composuit. Quanti Arabes hunc librum aestimaverint, non modo versus hic docet:

الطويل ولولا التّقى قلت المفصّل مُعْجِزٌ

كآيٍ طِوالٍ من طِوالِ المفصّل

i. e. nisi Deum timerem, dicerem: Elmufaṣṣal miraculum divinum est versuum longorum instar in longis Qorani suratis — docet etiam maximus commentationum numerus, quibus liber ille saeculo duodecimo et decimo tertio illustratus est [1]). Unde intellegitur, Barhebraeum, qui annis 1226 - 1286 vixit, grammaticum praestantiorem non potuisse eligere quam Zamaḫšarium, quem ita secutus est, ut usque in intimos recessus libri Splendorum (kę-ϑâβâ ∂ęṣemḥe) operis Zamaḫšariani auctoritas et exemplum percipiatur. Quod nunc rerum summam persequentes probaturi sumus.

1) Hadji Chalfa VI, 37.

I. Dispositio generalis.

In prooëmio postquam constituit Barhebraeus, priores grammaticos Jacobi Edesseni pedisequos rem grammaticam auxisse, itaque se quoque amicis rogantibus ad excolendam grammaticam sese accinxisse, distinguit utramque traditionem masorethicam et grammaticam, quae res inter sese cohaerent, apud Syros receptam, Nisibenam et Edessenam. Edessenam sive occidentalem Barhebraeus Jacobita sibi tamquam fundamentum sumpsit, Nisibenae sive orientalis vero passim rationem se habiturum esse confirmat iis in locis, in quibus necessarium sit [1]. Totam materiam distribuit in quattuor libros, qua in re non cum antiquioribus Syrorum doctoribus cf. p. 159 septem orationis partes distinguit, sed cum arabice doctis tres. Hinc prioribus tribus libris agit, 1 de nomine, ܫܡܐ, الاسم, 2 de verbo, ܡܠܬܐ, الفعل, 3 de particulis ܐܣܘܪܐ, الحروف, quarto deinde libro agit de generalibus, seu ut dixit de rebus omnibus orationis partibus communibus, quas dixit ܡܫܘܬܦܘܬܐ. Hoc nomine comprehenduntur observationes orthoepicae et systema punctorum, quod ad ὑπόκρισιν pertinet, ita ut facile quis coniciat, hunc ordinem ex graeca grammatica et ex Jacobo Edesseno esse servatum. At fallitur, nam non solum quae in capite secundo libri quarti ex Jacobo sunt excerpta (Ed. Martin p. 194), nullo modo in fine grammaticae Jacobi posita fuisse censenda sunt, sed in introductione cf. supra p. 49, — verum etiam vocabulum ܡܫܘܬܦܘܬܐ contrarium probat. Hoc vocabulum enim nihil est nisi interpretatio arabici المُشْتَرَك, quo nomine quartum suum librum ut Barhebraeus ita Zamaḫšarius inscripsit. Quodsi cui a veri specie abesse videtur, conferat verba ipsa exordii libri quarti apud Barhebraeum et apud Zamaḫšarium. Barhebraeus p. 193 dicit:

ܒܬܪ ܕܡܢ ܙܢܝܐ . . . ܕܦܢܝܬܐ ܕܡܐܡܪܐ . . . ܒܗ . . ܒܟܠܗܘܢ ܗܠܝܢ
ܡܐܡܪܐ ܕܐܬܦܫܩܘ ܐܫܠܡܢܢ. ܒܡܐܡܪܐ ܗܢܐ ܪܒܝܥܝܐ ܠܒܥܘܬܐ ܓܘܢܝܬܐ:
ܐܝܟ ܒܩܠܝܢ ܐܬܘܬܐ ܡܫܘܚܠܦܢܘܬܐ: ܘܪܘܒܟܐ ܘܦܘܫܩܐ: ܘܪܘܚܟܐ
ܘܢܩܫܬܐ: ܘܫܪܟܐ ܕܫܬܝܩܐ ܘܢܗܝܢ. ܘܠܟܠ ܡܢܗܘܢ ܐܘ ܠܐܚܪܢ: ܫܘܬܦܘܬܐ.
ܒܗܘܢ ܐܝܬ: ܦܫܛܝܢܢ. ܒܗ ܐܦ ܗܘܐ ܡܘܕܥܢܐ ܗܘܐ ܐܝܬ ܠܢ ܠܘܬܗ.

i. e. postquam libris tribus praecedentibus genera specialia partium orationis tradidimus, hoc libro quarto quaestiones communes (sive

---

1) Inter gravissima referenda sunt, quae de Imperativis conjugationum passivarum docet p. 151 l. 2 infr., 152 l. 2 infr., 153 l. 4.

generales), — ut quaestiones de elementis litterarum, de aspiratione et induratione, de vocalibus et sonis, et si quae alia sunt hujusmodi — in quibus duo aut tres (ex partibus orationes) communionem habent, tractamus, et hic quoque Deus sis nobis dux. — Quae verba nihil sunt nisi definitio arabica ad condicionem linguae syriacae tralata, quam Zahmaḫšarius dedit verbis his: المشترك نحو الامالة والوقف وتخفيف الهمزة والتقاء الساكنين ونظائرها مما يتوارد فيه الاضرب الثلثة او اثنان منها. وانا اورد ذلك فى هذا القسم على نحو الترتيب المار فى القسمين معتصما بحبل التوفيق من ربى بريئا من الحول والقوة الا به. Elmuštarak i. e. Commune e. c. imâla, pausa, pronuntiatio facilior Hamzae, concursus duarum quiescentium et similia ad id pertinentia, est id, in quo communionem habent (ad litteram in quod ingrediuntur) omnes tres partes orationis aut duae ex iis; et refero hoc in hanc partem secundum ordinem praecedentem in partibus duabus, me tenens funiculo auxilii Domini, nullam vim et nullum robur habens nisi in eo. — Utrique scriptori communia, المشترك, ܡܫܘܬܦܬܐ eae linguae proprietates sunt, quae aeque tribus aut duabus ex partibus orationis conveniunt, ما يتوارد فيه الاضرب الثلثة او اثنان منها = ܕܠܬܠܬ ܡܢܗܘܢ ܐܘ ܠܬܪ̈ܬܝܢ ܡܫܘܬܦܘܬܐ ܒܗܘܢ ܡܢܗܝܢ, uterque post hanc definitionem prolatam piâ formulâ introductionem finit, quod in libris tribus praecedentibus neuter eorum fecit. Itaque Barhebraeus Zamaḫšarium est imitatus, cujus Imâlam, pausam etc. commutavit cum rebus ad Syrorum orthoepiam pertinentibus. Sequentur alia exempla hujus relationis inter utrumque intercedentis, quibus demonstratur Barhebraeum ipsis Zamaḫšarii verbis inhaesisse.

Postquam tali modo dispositionem universalem Barhebraei ad instar libri Elmufaṣṣal instructam esse vidimus, ad singula accedentibus agendum est:

II. De nomine.

Nullo in loco clarius indoles systematis grammatici, quod excoluit Barhebraeus, perspicitur quam in dispositione doctrinae de nominibus, in qua Graeca cum Arabicis conflavit. Quod antequam perquirimus, de definitione et divisione nominum tractandum est, in qua eadem scholarum contextio cernitur. Nam si modo definitionem nominis legimus: ܫܡܐ. ܐܝܬܘܗܝ ܒܪܐ ܩܠܐ ܡܫܡܥܢܝܐ ܦܣܝܩܬܐ ܡܫܘܕܥܢܝܬܐ ܕܡܘܫܚܬܐ ܠܐ ܐܝܟ ܥܡܗ ܙܒܢܐ i. e. „Nomen est

sonus rationalis simplicis significationis, qui sensum non temporalem in se ipso habet“, — radicem graecam et arabicam definitionis conjunctam percipimus. Nam si nomen, ܫܡܐ, tamquam ad suum genus ad notionem soni (ܒܪܬ ܩܠܐ) refert, Barhebraeus rationem habet disquisitionis ejus, quam p. 159 ex Johanne bar Zuʿbi attulimus. Qua in re quum quaeritur, num ܩܠܐ sit genus au species, respondet Joannes, seu potius Probus Aristotelicus, ܩܠܐ esse genus et sonorum rem significantium et sonorum naturalium et sonorum rem cum *συνθήκῃ* significantium, sive pronuntiatorum sive scriptorum. Hi rem significant per intentionem et logicam (ܒܨܒܝܢܐ, ܘܡܠܘܠܝܘܬܐ). Itaque Barhebraeus n o m e n tanquam s p e c i e m refert ad g e n u s, quod est vocabulum logico sensu instructum (ܒܪܬ ܩܠܐ ܡܣܬܟܠܢܝܬܐ). Sicut hoc doctrina graeca nititur, ita etiam ea pars definitionis graeca est, qua docet nomini non convenire sensum temporalem, nam scholion, quo hanc rem illustrat (ed. Martin p. 4 infra), nihil est nisi amplificatio Aristotelici *ἄνευ χρόνου* (Peri herm. 2), de quo commentatus est Ammonius. Arist. Berol. IV, 102. At quae addit ܦܫܝܛܘܬ ܫܘܡܠܐ, eo consilio dixit, ut nomen (اسم), quod est species pertinens ad ܒܪܬ ܩܠܐ (كَلِمَة), distinguat a toto enunciato, ܡܐܡܪܐ = كلام [1]). Quae non ex fonte graeco sed ex Zamaḫšario hausit, qui haec dicit: الاسم ما دلّ على معنى في نفسه دلالة مجرّدة عن الاقتران i. e. nomen est, quod per se significationem indicat eo modo, ut nexûs (اقتران) ratio non sit habita. Per omnes igitur venas et remotissimos plexus corporis grammatici Barhebraei effusas videmus theorias graecas et arabicas inter sese conjunctas et permixtas. Barhebraeus est grammaticus arabo-graecus.

Hoc statim et in dispertitione nominum confirmatum invenies, quam ex Zamaḫšario desumpsit, qui docet: Ad nomen pertinet

---

1) In scholio Barhebraeus ipse dicit: ܘܒܪܬ ܩܠܐ ܡܣܬܟܠܢܝܬܐ ܓܢܣܐ ܥܒܕܐ ܕܫܡܐ ܗܘ ܕܦܫܝܛܘܬ ܫܘܡܠܐ ܡܢ ܡܐܡܪܐ ܦܪܫ ܠܗ. i. e. si notio soni rationalis genus efficit, ad quod pertinet nomen, definitio ܦܫܝܛܘܬ ܫܘܡܠܐ (simplicis significationis) nomen distinguit ab enunciato (quod et per se est sonus). — Cf. etiam p. 2 l. 9 inf. definitio notionis ܒܪܬ ܩܠܐ.

1 generale sive appellativum (اسم الجنس), quod rei et omnibus rebus, quae illi similes sunt convenit; 2 personale (العلم), quod uni rei soli competit, neque comprehendit ea, quae illi similia sunt. Hinc Barhebraeus desumpsit sua: Omne nomen si de uno tantum praedicat, est personale e. c. Simeon, Johannes, — si vero de uno et omni, quod ei est simile, (alia lectio: de multis similibus) praedicat, est generale, ܓܘܢܣܝܐ, quo vocabulo exprimitur arabicum اسم الجنس. Bhbr. Gr. maj. p. 5 med. Jam quia post hanc distinctionem Zamaḫšari pergit de variis nominis proprii formis disserere, etiam Barhebraeus ratione sane inexspectata primo loco nomina propria tractavit, quod nemo Syrorum ante eum fecit, et in quo iterum vice versa graeca arabicis admiscuit. Quod facillime demonstratur, quum Syriacis Barhebraei partitionibus addimus ea, quae graece et arabice respondent.

III. Nomen proprium

igitur est 1, ܡܪܝܢܐ i. e. *κύριον*, Dionys. Thr. p. 14, 1. Bhbr. p. 6.

vel 2, ܠܘܝܐ i. e. si alteri nomini alterum additur, ut Simon Cephas, Judas Maccabaeus.

vel 3, ܟܘܢܝܐ[1]) uti ܐܒܐ ܕܥܡܡܐ pater populorum, ܐܒܐ ܕܫܒܛܐ pater tribuum, Bar-Tolmaj, Bar-Naba, quod ex his Zamaḫsarii verbis mutatum او كنية كأبى عمرو وأم كلثوم. P. 5, 7.

vel 4, ܦܫܝܛܐ ut ܐܒ, deinde ܡܪܟܒܐ ut ܐܒܪܡ i. e. pater populi, denique ܝܬܝܪ ܡܪܟܒܐ ut ܐܒܪܗܡ i. e. pater populorum multorum, quod ex Dionysio Thrace profectum est, qui p. 12, 10 eodem exemplo utitur ad explenda schemata tria, *ἁπλοῦν*, *σύνθετον*, *παρασύνθετον*. Quodsi deinde Barhebraeus pergit distinguere classes compositorum (ܡܪܟܒܐ, *σύνθετα*) tres — composita ex duobus nominibus perfectis, ut Jeho-Aḥaz, composita ex duobus defectivis, ut Malki-zedeq, composita ex defectivo et perfecto ut Rab-Baita, — Dionysium secutus est eadem tradenti p. 12. At observationes de formatione nominum propriorum hae Dionysianae non satisfecerunt votis Barhebraei, qui sive ipse eas auxit sive

1) Quod sensu arabico usurpari scholion p. 6 lin. 6 probat, quo de sensu verbi ܟܢܝ a sensu nominis ܫܡܐ distinguendo disserit.

ab aliis ante eum auctas formulas nominum propriorum compositorum profert has, quas omnes accenset classi nominum, quae ܡܪܟܒܐ dixit:

a) Composita ex verbo cum subjecto non nominato et objecto nominati affixo, syriace ܡܢ ܡܠܬܐ ܘܦܐܥܠ ܡܛܫܝ ܒܟܢܘܝܐ ܠܐ ܓܠܝܐ ܘܣܘܡܟܐ ܣܘܡܟܒܐ, quibus in verbis ܒܟܢܘܝܐ ܠܐ ܓܠܝܐ est فاعل غايب et ܣܘܡܟܐ ܣܘܡܟܒܐ est مفعول مضمر. Exemplum est ܢܣܪܟ Nisrok, quod haud dubie ab ܐܣܪ cum Praefixo tertiae et Suffixo secundae personae derivat.

b) Composita ex particula et nomine e. c. ܠܐ ܥܡܝ Hosea 1, 9.

c) Composita ex particula et verbo e. c. ܠܐ ܐܬܪܚܡܬ Hosea 1, 6.

d) Composita ex tribus nominibus e. c. ܝܫܘܥ ܒܪܢܘܢ.

e) Composita ex duobus ܦܓܠܩܝܐ e. c. ܒܪ ܝܫܘܥ, ܐܚܘܗ̇ ܕܐܡܗ.

f) Composita ex nominibus aut ex nomine et particula, quae sententiam efficiunt, e. c. ܥܡܢܘܐܝܠ, ܡܪܝܐ ܙܕܝܩܢ = יהוה צדקנו Jer. 23, 6 ܝܫܘܥ ܨܕܩܢ.

g) Composita ex nomine et Perfecto verbi, quae sententiam efficiunt, e. c. ܪܓܠܐ ܪܗܛ, ܝܗܒ ܐܠܗܐ, et sic

h) Composita ex nomine et Imperativo e. c. ܪܘܙ ܐܫܠܐ (Ṣudaili).

i) Composita ex duobus verbis e. c. ܡܣܪܗܒ ܫܠܐ ܐܚܕ ܒܙܐ. Jes. 8, 3.

Quibus formis in classem graecam nominum compositorum (*σύνθετα*) receptis deinde addit classes arabicas, quas dicit ܡܫܚܠܦܐ i. e. منقول, tralatitium, et ܡܦܩܢܐ i. e. مُرْتَجَل, *αὐτοσχεδιαστικός*. In recensendis nominibus propriis harum classium proxime sequitur Zamaḫšarium [1]), at quae ille ex usu tribuum arabicarum protulit

1) Addo dispositionem Zamaḫšarii p. 5, 13, ut lectores rem facilius possint comparare. Attribuit classi منقول sex partes:

1. منقول عن اسم عين e. c. ثور, اسد.

2. عن اسم معنى e. c. فضل, إياس.

3. عن صفة e. c. حاتم, نائلة.

4. عن فعل, a) Perfect. e. c. شَمَّرَ, كَعْسَبَ.

omittere coactus, denominationem Syrorum christianorum iis sufficit. Itaque

5. a) ܫܘܡܗܟ̈ܢܐ procedunt a ܫܡܐ ܢܚܘܡܝܐ (مَصْدَر), quod pro Zamahšarii اسم معنى posuit Barhebraeus; exempla sunt ܡܪܘܬܐ nomen viri, ܘܪܕܐ nomen mulieris cf. in adnotatione Zamah. 2, فضل et إياس.

b) procedunt a ܫܡܐ ܐܝܢܝܐ, nomine qualitativo, arabice صفة (Zamah. 3). Exempla: ܫܘܦܪܐ, ܢܘܟܪܐ, ܐܡܝܢܐ, cf. arabice حاتم, نايلة.

c) procedunt a verbo, Zamahš. 4, et quidem Perfecto, e. c. ܫܒܐ, — Praesente seu potius participio, quod incaute Barhebraeus ad Zamahšarii dispositionem addit, e. c. ܙܟܐ, — Imperfecto, e. c. ܢܚܝܐ — Imperativo, e. c. ܚܘܝ, ܚܘܐ, quae vocis Evae etymologia satis mira videtur.

d) procedunt a multis rebus, quas loco soni (صوت) Zamah. 5 inseruit, ita ut hoc loco re vera eas denominationes afferat, quas Zamahšarius sub 1. عن اسم عين a nomine substantiae derivat. Quum hoc loco Barhebraeus consuetudinem Syrorum in eligendis nominibus propriis describat [1]), haud ineptum erit classes ab eo constitutas referre. Procedunt igitur nomina propria:

1. a nominibus siderum, ܫܡܫܐ, ܣܗܪܐ.

---

b) Imperf. e. c. تَغْلِبُ, يَشْكُرُ.

c) Impert. e. c. أَصْمِتْ.

5. عن صَوْتٍ e. c. بَبَّةُ sonus, quem edit infans, quo nomine per ludibrium appellabatur Abdallah ibn Elḥâriṯ ibn Naufal.

6. عن مركّب, quo pertinent nomina composita, sive sententiam efficiunt ut تَأَبَّطَ شَرًّا, sive sententiam non efficiunt, ut مَعْدِيكَرِبُ et بَعْلَبَكّ. Ex hac classis parte Barhebraeus ea fecit, quae supra (4 a-f) addidit ad graeca Dionysii *σύνθετα*.

1) Zamahšarius etiam usum Arabum explicat p. 6 l. 4, quo nomina propria equis, camelis, ovibus al. ab ipsorum qualitatibus imponebant.

a nominibus locorum e. c. ܪܗܘܡ, ܒܒܠ sunt nomina virorum, ܫܘܫ, ܒܒܠܝܡ nomina mulierum.

a nominibus animalium, ܢܡܪܐ, ܐܪܝܐ (cf. vice versa Zamaḫr. p. 6 l. 11 et supra 1 اسد, ثور) et plantarum, nam ܘܪܕܐ rosa est nomen viri, ܪܘܕܝ = ῥόδιον, melogranatum, nomen mulieris [1]).

a rebus inanimatis, ܟܐܦܐ est nomen viri, ܛܗܘܪܐ nomen mulieris.

ab ordinibus ecclesiasticis, ܕܝܪܝܐ, ܫܡܫܐ et a diebus festis ecclesiae, ܣܘܒܪܐ annunciato, ܩܪܝܐ, ܥܐܕܐ, ܕܢܚܐ = Epiphania sunt nomina virorum, ܩܝܡܬܐ resurrectio, ܣܒܪܬܐ evangelium, nomina mulierum [2]).

a nominibus dierum et mensium, ܚܕ ܒܫܒܐ (neosyriace Ḥošiba), dies solis, est nomen viri, ܥܪܘܒܬܐ = παρασκευή, dies Veneris, nomen mulieris; Nisan, Jyâr, Ilul sunt nomina virorum.

a nominibus in Plurali positis e. c. ܦܠܚܐ ܡܘܪܝܢ [3]). Quibus denique addit Barhebraeus (7 l. 1) diminutiva ܡܙܥܪܢܐ ut ܡܠܟܘܢܐ regulus, ܩܢܘܢܐ nidulus, et ܡܠܐ ܙܘܥܪܢܐ, quod ex Grammaticorum graecorum ὑποκοριστικῷ factum est Dionys. Thrax p. 12 [1]), cujus exemplum affert ܟܐܒܘܢ. En iterum quam accurate grammaticae graecae habuerit rationem. Ultimo loco denique ponit.

6. ܡܦܚܡܢܐ sive مرتجل [4]), quod nomen Barhebraeus p. 6 l. 10 explicat: nomen quo pro accidente, accuratioris similitudinis ratione non habita, homines denominantur, quemadmodum e. c. homo

1) Quum graece dicatur ῥόδον, rosa esse nequit, sed neograecum ῥόδιον melogranatum, quod ex ῥοία, ῥόα antiquo processit. Cf. Cantic. 4, 3.

2) Non est opus afferre similia nationum romanicarum nomina, uti Apostolo, Annunziata.

3) Cf. Zamaḫšarium de nominibus propriis in Plurali ponendis seorsum agente p. 8 l. 10 et Bhbr. p. 7 l. 9.

4) Graece respondet αὐτοσχεδίασμα, glossa arabica explicat vocabulum syriacam: الشي الذى لا يبال به et على المجاز vide Payne-Smith Thes. 2245. De Sacy المرتجل vertit improvisé. Gr. arabe I, 188.

appellatur ܫܡܫܐ, sol. His in nominibus similitudo modo omnino non curatur, nam si mulier dicitur Regina (ܡܠܟܬܐ) sive Domina (ܡܪ̈ܬܐ), re vera similitudo non adest, — modo aliquo modo curatur, uti Barṣaumâ (ܒܪܨܘܡܐ), filius jejunii, dicitur homo tempore Quaresimae natus. Cf. Wetzstein Abhandlg. d. Berlin. Acd. 1863 p. 336. Phil. hist. Cl.

Tota in disputatione Barhebraeus servavit ordinem a Zamaḫšario prolatum, in quem intercalavit ex doctrina graeca, quae necessaria videbantur. Habes enim hanc dispositionem generalem:

Zamaḫšari p. 5 l. 6. — Barhebraeus p. 6 l. 4.

Nomen proprium est اسم = ܡܪܝܐ, i. e. *κύριον*, cui accedit ܫܡܐ,
كنية = ܟܘܢܝܐ
dividitur in مُفْرَد = ܦܫܝܛܐ quibuscum conjunxit doctrinam Dionysii,
مركّب = ܡܪܟܒ, ubi graeca *σύνθετα* et alia áddidit,
منقول = ܡܫܬܩܠܐ
مرتجل = ܡܫܚܐ

Quae omnia si cui non satis probare videntur, Bar Hebraeum pendere de Zamaḫšario, utriusque ultima paragraphus rem certissime confirmat, uterque enim in fine capituli de nominibus propriis egit de nomine indistincto et universali ܦܠܢ et فلان hunc in modum

فلانٌ   وفلانةُ وابو فلانٍ وأمُّ فلانةَ كِناياتٌ عن أسامِى

ܦܠܢܘܣ ܘܦܠܢ ܘܦܠܢܝܬ ܘܐܒܐ ܕܦܠܢ ܘܐܡܐ ܕܦܠܢܝܬ ܟܘܢ̈ܝܐ ܐܢܘܢ ܕܫܡ̈ܗܐ

الأَناسِيّ وكُناهم. وقد ذكروا انهم اذا كَنّوا عن اعلام البهائم ادخلوا

ܡܢܫܐ — — — — — — — — — —

اللامَ فقالوا الفلانُ والفلانة — 1) واما هَنٌ وهَنَةٌ فللكنايات

— — — — ܘܦܠܢ — ܗܢܐ — —

1) Quodsi contulit هَنٌ et يا هَنُ cum syriaco ܗܢܐ, non de ܗܢܐ cogitandum est, sed de ܗܢܐ, itaque recte in codice scribitur ܗܢܐ = ܗܢܐ.

عن اسماء الاجناس — — — — — — —

ܕܓܢܣܢܝ̈ܐ. ܕܐܢܫܐ. ܘܐܡܪ݂: ܚܕ ܩܕܝܫܐ ܠܦܠܡܘܢܝ ܐܘܡܠܟܝ ܠܗ

— — —

ܠܦܠܢܝܬܐ ܠܘܬ ܦܠܢ.

Quae solis Arabibus quadrant Barhebraeus omisit, quae utrique populo, ad verbum transtulit, quae Syris propria exemplis biblicis Dan. 8, 13, Mtth. 26, 18 illustravit. En habes Barhebraei methodum.

IV. De nomine appellativo secundum systema tractato.

Si eodem modo quo nomina propria tractavimus, Barhebraei consilium et methodum persequeremur, commentarius nobis amplissimus esset scribendus, quod a proposito alienum est, quum nihil nisi locum, quem inter grammaticos Syrorum occupat Barhebraeus, definire ejusque idolem litterarium delineare nobis proposuerimus. Itaque in sequentibus quam brevissime dispositionem doctrinae de nominum appellativorum (ܓܢܣܢܝ̈ܐ, اسما الجنس) formatione sumus descripturi.

A. *Διαθέσεις.* Partem primam ita conscripsit, ut doctrinam graecam sequeretur, itaque *γένος* ܓܢܣܐ, *εἴδη* = ܐܕ̈ܫܐ, *σχήματα* = ܐܣܟܝ̈ܡܐ, *ἀριθμοὺς* = ܡܢܝ̈ܢܐ, *διαθέσεις* = ܐܢܫ̈ܬܐ et *πτώσεις* = ܡܦ̈ܠܬܐ ratione nobis ex Severo bar Šakku p. ܢ l. 18; ܝ l. 3 notissima recensuit, quam a Jacobo Edesseno in grammatica adhibitam esse veri admodum est simile. Recedit haec dispositio in eo ab exemplo graeco, quod *διαθέσεις* = ܐܢܫ̈ܬܐ in doctrinam de nomine receptae sunt, quas Dionysius non agnovit p. 10, et in fine p. 16 tantum enumeravit, qua in re non omnium vota tulit. Nam quum dixerit: *τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰσὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος*, Scholiasta eum vituperat dicens: *μεμπτέος ἐστὶν οὕτως ἀποφηνάμενος, ὀφείλων μᾶλλον οὕτως εἰπεῖν· ἔστι δὲ ὅτε καὶ διαθέσεις ὁρῶνται ἐν ὀνόμασι, ῥηματικοῖς οὖσι*, nam Graeci *διαθέσεις* nonnisi

Haec vox apud Bar Alium exstat in glossa 3314: ܗܢܐ ܗܘܦܠܢ. ان هذا. Vocabulum ܗܢ̄ܐ lexicis addendum est, e quibus exsulat, quia a ܗܢܐ non est distinctum

in verbis a principio agnoverunt. Uhlig Dionysius p. 46. Hanc de διαθέσεσι doctrinam, ut videtur e Jacobo Edesseno etiam Severo notam, qui p. ܢܡ l. 15 rem tractavit, Barhebraeus conjunxit cum doctrina de فاعل et مفعول, quod ex ea ratione concludendum est, qua p. 36 grammaticae majoris rem explicuit. Nam quum dicat: ܒܟܘܪܐ ܡܢ ܐܬܠܘܬܐ ܫܡܐ ܕܦܪܝܫܐ ܟܠܗ ܡܠܬܐ ܘܗܘ ܡܐ ܕܪܕܐ ܠܗ ܐܝܟ ܐܡܪ ܦܘܠܚܢܘ. ܘܦܘܠܚܢܘ ܡܦܠܚܢܝ ܠܐܟܪܝܘ. syriace expressit haec Zamaḫšarii verba: الفَاعِل هو ما كان المُسْنَد اليه مِنْ فِعْلٍ أَو شِبْهِهِ مُقَدَّمًا عليهِ ابدا كقولك ضَرَبَ زَيْدٌ وزَيْدٌ ضَارِبٌ غُلَامُهُ وحَسَنٌ وَجْهُهُ Mufaṣ. 11, 7; et quum de conjunctione subjecti et objecti in ܡܚܢܝ ܘܡܚܝܬܗ ܠܝܥܩܘܒ i. e. cecîdit me Jacobus et ego cecîdi Jacobum, agat, nihil fecit nisi formulam arabicam ضَرَبَنِي وضَرَبْتُ زَيْدًا Muf. 11, 14 grammaticae syriacae obtrusit.

B. Genus. Itaque quum categorias Graecorum doctrinae de nomine fundamentum receperit Barhebraeus, nihilo minus doctrinam arabicam in systema graecum infudit, quod et in doctrina de genere facile cernitur. Praemittit p. 8 criteria generalia femininorum (consonantem, vocalem, consonantem cum vocali, aspirationem), uti et Zamaḫšarius p. 82 criteria generalia (Alif, Tau atque Yâ) praemittit, deinde vero illi ad litteram cum Zamaḫšario convenit, ubi agitur de feminino naturali, et de usu generis metaphorico. Nam pro his Zamaḫšarii verbis: التانيث على ضَرْبَيْنِ حقيقى كتانيث المرأة والناقة ونحوهما ممّا بازائِه ذكر فى الحيوان وغير حقيقى كتانيث الظلمة والنعل ونحوهما ممّا يتعلق بالوضع والاصطلاح i. e. Femininum genus est duplex, proprium, ut femininum genus mulieris, camelae, similium, quibus opponitur masculinum inter animalia, et improprium, ut tenebrae, caliga et similia, quae adnumerantur κατὰ θέσιν et κατὰ συνθήκην, — Barhebraeus dixit: ܢܩܒܘܬܐ ܡܢ ܫܪܝܪܬܐ ܐܝܟܢܐ ܢܩܒܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬܬܐ ܘܓܡܠܐ ܘܕܕܡܝܢ ܐܝܟ ܐܠܝܢ ܕܩܘܒܠܐ ܕܟܪܘܬܐ ܒܝܬ ܚܝܘܬܐ ܘܠܐ ܫܪܝܪܬܐ ܐܝܟܢܐ ܢܩܒܘܬܐ ܕܚܫܘܟܐ ܘܥܡܛܢܐ ܘܡܬܡܢܝܢ ܡܢ ܣܝܡܐ ܡܫܘܚܬܐ ܒܣܝܡܐ ܐܝܟ ܚܒܝܫܐ ܘܐܪܙܐ.

i. e. Femininum proprium est, quod possidet masculinum sibi comparatum, ut mulier, equa[1]), improprium est genus femininum ejus, quod *κατὰ ϑέσιν* et *κατὰ συνϑήκην* a principio femininum declaratum est in lingua uti ʒainâ (oculus) eδnâ (auris). Arabico بإزائه ذكر respondet ܘܝܕܝܥܐ ܗܘܐ ܒܣܝܡܘܬܗ, et pro يتعلق بالوضع والاصطلاح scripsit ܕܒܣܝܡܐ ܘܒܫܠܡܘܬܐ ܡܢ ܦܘܪܫܐ ܡܩܕܡܝܐ. Et in fine doctrinae de feminino p. 16 adeo Barhebraeus Zamaḫšarii vestigia pressit, ut inconsulto falsa dicat. Nam si de triplici usu litterae ܬ disserens statuit, ܬ adhiberi ܐܘ ܡܛܠ ܢܩܒܘܬܐ ܐܘ ܡܛܠ ܪܘܒܝ ܣܘܓܐܐ i. e. ad designandum femininum aut ad augendam vim vocabuli, cui denique addit: ܐܘ ܠܦܘܪܫ ܚܕܐ ܡܢ ܓܢܣܐ i. e. ad distinguendum unum a genere, seu potius ad formandum nomen unitatis, ut ܚܛܬܐ granum tritici formatur a ܚܛܐ triticum, inepte Zamaḫšarium p. 82 l. 5 infr. exscripsit. Quae de sensu feminino litterae ܬ dicit, patent. Quae de ܪܘܒܝ ܣܘܓܐܐ, i. e. de aucta vi nominis addit, quemadmodum in ܪܘܡܚܬܐ, ܪܘܚܡܬܐ, ܬܘܟܠܬܐ vis nominis major quam in ܪܘܡܚܐ, ܪܘܚܡܐ addito ܬ exprimitur, et quae de derivando nomine unitatis docet, ex his Zamaḫšarii verbis desumsit: دخولها (التاء) . . . للفرق بيـن اسم الجنس والـواحـد منـه كتمرة . . . . وللمبالغة فى الوصف كعلّامة ونسابة وراويـة وفروقة وملولة i. e. Adnectitur *t* ad distinguendum nomen generis ab uno e. c. tamratĭ . . . et ad augendam vim descriptivam ut ʒallâmatŭ, doctissimus; nassabatŭ, genealogiae peritissimus; râwiyatŭ, recitator carminum permultorum; faruqatŭ, multum timens; malulatŭ, taedio maximo affectus. Sed non his in rebus immorandum est, nam facile intellegitur, aliam esse naturam ܬ litterae in formis auctis ܪܘܚܡܬܐ, aliam in عَلَّامَةٌ.

C. Species. Ex iis quae Barhebraeus de speciebus, *εἴδη*, ܐܕܫܐ docuit, unam tantam rem propositeri sumus, in qua antiquiorem

1) Voce ܣܘܣܝܐ Barhebraeus uti non potuit, quia syriace est epicoenum. Brhbr. Gr. maj. 9 l. 18.

Syrorum theoriam mutavit. Supra vidimus p. 57, qua ratione inter antiquissimos Grammaticos disceptatum sit de adhibenda notione speciei, *εἴδους*, ad formas nominis Syriaci. Dionysii enim interpres Adjectiva in âyâ et ânâ exeuntia inter *εἴδη ὀνόματος* retulit, qua in re ei cum Graecis convenit cf. p. 10, a quibus dissentiebat Jacobus Edessenus, qui hanc formationem ad schemata retulit. Quod cur fecerit facile explicatur, nam species sunt duae *πρωτότυπον* et *παράγωγον* e. c. *γῆ* et *γαιήϊος*, quod responderet syriaco ʾarʿâ et arʿânâ; in Adjectivis vero illis formae tres exstant, arʿâ, arʿânâ, arʿânâyâ, qua in re gentilicia ut Rumi, Rumâyâ neglegüntur, quae Barhebraeus in censum vocavit. Tribus illis formis melius quadrare videbatur dispertitio schematum in *ἁπλοῦν*, *σύνθετον*, *παρασύνθετον*, at si definitio schematis[1]) conferebatur, tota haec Adjectivorum derivatio non poterat referri ad schemata, quia Adjectiva illa non sunt composita sed derivata. Res Syris eo difficilior fuit, quia vocabulo ܪܟܒ et ܡܪܟܒܐ aeque utuntur ad designandam compositionem quam ad designandam derivationem.

Itaque doctrina Dionysiana praestat ratione habita definitionis, Jacobi vero methodus rei tractandae numero ternario schematum, quo numero etiam formatio illorum Adjectivorum comprehenditur, quae cum nomine primitivo, quod ܥܠܬܐ, causa, appellabant, triplex erat, commendata videbatur. Confusionem Barhebraeus perspexit et quam brevissime commemoravit: ܩܕܝܫܐ ܠܐܕ̈ܫܐ ܩܪܐ [ܐܕ̈ܫܐ ܕܟܡܝܘܬܐ] ܐܣܟ̈ܡܐ ܩܪܐ. ܘܠܐܣܟ̈ܡܐ ܦܫܝܛܐ ܘܡܪܟܒܐ ܐܕ̈ܫܐ. ܒܪܡ ܠܐ ܡܬܟܬܫܢܘܬܐ ܒܫܡ̈ܗܐ i. e. Sanctus Jacobus species appellavit schemata, et schemata, simplex et composita (ita legendum esse patet) species, sed non in verbis est immorandum. Commendabatur vero doctrina Dionysiana etiam eo, quod inter *εἴδη παραγώγων* refertur *πατρωνυμικόν* ut Jhuđâyâ, Judaeus ab Jhuđâ Juda. Hic Juda est *κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθέν*, vel ut dicit Jacobus, Juda est causa (ܥܠܬܐ) vocabulo Judaeus subjacens, cf. p. 60. Hanc vocabulorum, imo etiam rerum inter sese relationem ratione philosopha alii, nescio quis primus, vocibus ܐܦܢܟܐ (pers. تُپَنْکی) i. e. idea, simulacrum, effigies, et ܐܦܢܟܐ ܩܕܡܐ i. e. ideatum primum et

---

1) Haec est definitio schematis in Erotematibus: *σχῆμά ἐστι λέξεων ποσότης ὑφ' ἕνα τόνον καὶ ἓν πνεῦμα ἀδιαστάτως ἀγομένη ἐν ἁπλότητι ἢ συνθέσει*. Uhlig Dionys. p. 29.

ܐܦܣܛܐ ܐܕܫܐ i. e. ideatum secundum appellaverunt [1]). Certum est, hanc rationem rei tractandae tempore Probi, commentatoris Aristotelis jam initam esse, de quo conferendus est Hoffmann de Hermeneuticis apud Syros Aristotelis, Index s. v. ܐܦܣܛܐ.

A formatione horum gentilitium ut Jhuδâyâ a Jhuδâ, Isarlâyâ ab Isrâ'il, jam Dionysii interpreti trita p. 11 et a Jacobo perturbata, proficiscitur Barhebraeus, eique adnectit derivationem Adjectivorum aliorum ut a gušma, corpus, gušmânâ, corporeus, gušmânâyâ, gusmâyâ, corporalis procedit, ita ut rei summa ei posita videatur in categoria patronymici, quam cum notione مَنْسُوبٌ et نِسْبَةٌ et نَسَبٌ i. e. relationis genealogicae non conferre non potuit. Syriace arabicum نِسْبَةٌ transtulit ܟܘܢܝܘܬܐ, quod Amira vertit domesticatio, pro مَنْسُوبٌ dixit ܡܬܟܢܝܢܐ, pro نَسَبٌ dixit ܡܟܢܝܢܐ, quod etiam ܟܠܢܐ et ܐܦܣܛܐ appellari tradidit. Imo tres gradus ܦܘܡܐ, ܐܕܫܐ et ܐܠܡܐ simpliciter dici affirmavit, quod convenit cum Jacobi Edesseni denominatione p. 60 explicata. Procedens igitur a theoria arabica, quam antiquae doctrinae graecae parem haberi vult, his de speciebus loquitur hunc in modum: Scriptores hujus artis grammaticae genera relationis ad nationem et ad locum (ܟܘܢܝܘܬܐ ܐܘܡܬܢܝܬܐ ܐܘ ܐܬܪܢܝܬܐ) dixerunt species. P. 16. — Singula, quibus aeque ut Zamaḫšarius formam vocalismi Adjectivorum relativorum accurate describit, hoc loco non tractanda sunt.

D. Schemata. Qui in speciebus tractandis Arabes sequitur, in enumerandis schematibus haud dubie Jacobum Edessenum exscripsit. Schema p. 20 definitur ita: ܪܘܫܡܐ ܡܫܡܥܢܐ ܕܡܢ ܟܢܫܐ ܕܟܢܝܫܝܢ ܐܬܘܬܐ ܡܡܠܠܬܐ ܠܫܡܥܐ i. e. „symbolum phoneticum, quod per pronuntiationem litterarum in unum collectarum ad auditum perfertur", quod nec cum definitione p. 12 prolata nec cum ea concinit, quam Bekkerus Anecd. p. 859 edidit hunc in modum: *Σχῆμα εἴρηται παρὰ τὴν σχέσιν τὴν πρὸς τὸ σημαινόμενον· ἀπὸ γὰρ τοῦ σχήματος νοοῦμεν τί ἐστιν ὁ θέλει σημαίνειν ἡ λέξις.* Barhebraeus sua (vel ut puto Jacobi Edesseni) definitione formam vocabulorum

---

1) Amira p. 105 et infra p. 251 Nota [1]).

etymologicam designat, ita ut capitibus, quae de schemate scripsit, totum systema derivationis nominum exhibuerit [1]). Qua in re Jacobi Edesseni canones suo operi inseruit, ordine tamen diverso ab eo, quem adhibuit Jacobus Edessenus.

Quae dicimus inde probantur, quod doctrinam de numero et de schemate Barhebraeus ad eandem normam elaboravit. Primo loco posuit nomina tribus consonantibus cum una vocali deinde cum duabus vocalibus composita. Sequuntur nomina quattuor consonantibus cum duabus deinde tribus vocalibus composita et sic porro p. 20, 19 sq. In vocalibus observat ordinem alphabeti graeci, itaque hunc in modo recenset I, ܦܘܡܐ; II, 1 ܐܡܐ, 2 ܪܒܐ, 3 ܐܒܐ; III, 1 ܐܡܬܐ, 2 ܠܫܢܐ, 3 ܐܡܪܐ, 4 ܠܒܢܐ, 5 ܢܩܝܐ, 6 ܪܒܐ cum Hęβâṣâ χarya, 7 ܒܘܩܐ cum ʒEṣâṣâ arîχâ, 8 ܡܘܬܐ cum ʒEṣâṣâ χaryâ, — 9 ܠܒܝܐ, 10 ܦܠܓܐ, 11 ܡܠܟܐ, 12 ܢܒܝܐ; IV, 1 ܩܛܝܪܐ; 2 ܐܡܗܬܐ, ܩܛܪܬܐ etc. Haec vero est ratio et methodus Jacobi Edesseni, quod supra p. 58 probavimus. Secundum hunc ordinem deinde p. 29 sq. etiam formas pluralis recenset, nulla radicalium habita ratione sed promiscue omnia enumerans, quae eandem in Singulari formam habent. Formas ܐܡܐ, ܪܒܐ, ܐܒܐ etc. dixit typos, qui est usus Graecorum (Dionys. ed. Uhlig 26, 1, 3; 27, 6; 28, 4) sine dubio a Jacobo Edesseno receptus, quem Barhebraeus ipse p. 20, 19 citavit, et injuria vituperat, quia Jacobus n o m i n a o c t o unius syllabae recensuerit ܦܘܡܐ, ܢܘܢܐ, ܕܘܒܐ, ܝܘܡܐ, ܗܘܢܐ, ܒܝܬܐ, ܐܪܥܐ, ܦܘܡܐ. At quae Hebraeus sibi addidisse videtur, ܟܡܐ, ܠܡܐ, ܩܕܡ, ܦܠܐ, huc partim non pertinent, nam sunt particulae. De ܗܘܢܐ cf. p. 239 adnot. 1

Cur vero in his omnibus opus Jacobi Edesseni sit agnoscendum, id ex iis sequitur, quae p. 61 demonstravimus, ubi vidimus, in recensendis formis Pluralis Barhebraeum secutum esse canones Jacobi. Jam quum principium dispositionis horum canonum eorum-

1) Si definitionis modo prolatae graecae rationem habuisset etiam relationem, quae intercedit inter sensum vocabuli et formam etymologicam, percepisset, ita ut intellexisset, ܠܒܘܫܐ esse activum, ܠܒܝܫܐ qualitativum et passivum, uti ܠܒܘܫܘܬܐ ab ܠܒܝܫܘܬܐ et ܦܣܩ ܫܡܐ p. 36; 38; 40 distinguitur. Ab hac vero ratione grammatica profundiore alienus est Barhebraeus, qui solis criteriis externis usus vocabulorum classes, quos typos dixit, recensuit.

que ordo, quem p. 59 descripsimus eodem modo in Barhebraei doctrina de schematis oernatur, sequitur hanc partem grammaticae a Barhebraeo ex Edesseni libro esse haustam, quem tali modo in Barhebraei libro Splendorum servatum habemus. In eo tamen Barhebraeus Jacobi ordinem mutavit, quod genera in Plurali non distinxit sed promiscue tractavit, quo facto limpidam Jacobi perspicuitatem turbavit, imo perdidit, Jacobi enim dispositio praestat confusioni Barhebraei.

V. De categoriis grammaticae arabicae ad doctrinam syriacam adhibitis.

Quum de qualitatibus, ܐܢ̈ܫܘܬܐ, quas ex graecis *διαθέσεσι* profectas esse supra p. 240 vidimus, et de casibus, quos dicunt Syri, de quibus recantat Barhebraeos veterum Masoretharum leges, addito signo vocativi ܐܘ, vix quidquam addendum videatur, nihil restat nisi ut demonstremus, reliquam doctrinae de nomine partem prorsus ex Zamaḫšario esse haustam. Quod sequitur ex ordine, quo hae doctrinae proponuntur. Habes enim capite octavo theoriam de inchoativo et praedicamento, ܫܘܪܝܐ ܘܡܠܐ, i. e. arabice المبتدأ والخبر Zamaḫ. p. 12, et capite nono leges de nominibus ad Infinitivum pertinentibus (ܡܨܕܪ̈ܐ ܕܚܘܪܢܐ) i. e. المصدر Zamaḫ. p. 16 l. 10, quocum conjunxit locum p. 96 inf., quum p. 49 formas horum nominum recenseat [1]). Sequitur capite decimo ܐܠܐ i. e. exceptio, cui respondet المنصوب على الاستثناء Zamaḫ. p. 31, quod apud Zamaḫšarium suo loco positum est, quia ad regulas de Accusativo pertinet, quod vero, quum Syris causa non sit de particulis exceptionis, ܐܠܐ, ܣܛܪ, ܒܠܚܘܕ al. seorsum agere [2]), a Barhebraeo ideo hoc loco positum est, quia Zamaḫšarii est imitator. Quod capite undecimo dicit ܡܬܠܘܝܘܬܐ i. e. „relatio ad aliquid“, nihil est nisi interpretatio vocis اضافة, de qua Zamaḫšarius agit p. 36 sq., ubi de adhibendo Genetivo agit, et hîc occasione oblata Barhebraeus

---

1) Sed hic quoque Graecos non neglexit, docet enim p. 46 l. 9, vocabulum, a quo verbum non procedat, appellari *ἔτυμον* (ܐܛܘܡܐ).

2) Ceterum vero jam Severus bar Šakku de ܫܡܛܘܬܐ i. e. de particulis exceptionis egit p. ܠܠ.

apocopen ܓܘܕܡܐ in statu constructo obviam exemplis illustrat p. 53, ad quam redit p. 66. Deinde capite duodecimo ܫܘܪܪܐ est تاكيد Zam. p. 44, et quatenus Barhebraeus de Zamaḫšario pendat unusquisque videbit, qui Zamaḫšarium p. 44 l. 19 contulerit cum Barhebraeo p. 57 l. 16. Et sic in sequentibus respondet caput Barhebraei ܡܛܠ ܫܘܘ̈ܕܪܐ p. 59 Zamaḫšarii capiti الصفة p. 46, 9

ܡܛܠ ܚܘܠܦܐ p. 61 — البدل p. 48

ܡܛܠ ܢܩܘܦܐ p. 62 — عطف p. 50 [1])

donec omissis iis capitibus, quorum in grammatica syriaca nullus est usus p. 64 de ܙܥܘܪ̈ܐ ܡܛܠ loquitur, quod sub inscriptione المصغر Zamaḫšarius p. 85 tractavit, denique p. 70 de numeralibus agit, quos Zamaḫšarius p. 93 explicuit.

Habes igitur parallelismum per totam secundam doctrinae de nomine partem conspicuum, at quae sequuntur capita graecae doctrinae debentur, quam Barhebraeus ratione inepta perturbavit. A numeralibus enim transit ad pronomina, participia (ܡܠܬܐ ܫܬܦܐ), adverbia (ܥܠ ܡܠܬܐ) et praepositiones (ܡܩܕܡܘܬ ܣܝܡܐ) [2]), quae omnia in libro de nominibus recenset, quo non omnia pertinent; servat igitur Graecorum et veterum Syrorum partes orationis, sed praepositiones deinde libro tertio debuisset tractare, quod non fecit, quum vice versa de Adverbiis bis egerit, primum p. 82 deinde in libro tertio p. 166. Vides opus contexendi systemata grammaticorum graecorum et arabicorum hac in parte non feliciter ei cessisse.

VI. De pronomine, participio, adverbio.

De singulis pauca monenda. In tractando pronomine methodum arabizantem adhibet, quam ante eum ipsa natura linguae semiticae coactus Johannes bar Zuʿbi adhibuit, qui suffixorum formas in capite de pronomine explicuit. Barhebraeus etiam affixa personalia, i. e. formationem personarum verbi in doctrinam de pronomine recepit p. 74, quae est ratio arabica Mufaṣṣal p. 52.

---

1) Sic et in subdistinctione Barhebraeus agit de ܢܩܘܦܐ ܕܐܬܘ̈ܬܐ i. e. العطف بالحرف et de ܢܩܘܦܐ ܕܫܘܘܕܥܐ i. e. عطف البيان.

2) Dionysius primo loco posuit praepositiones, quia cum nomine conjunguntur, quae prima pars est orationis, deinde sequitur adverbium tamquam ad secundam partem orationis pertinens.

Quo accuratius Barhebraeus arabicam theoriam hoc in capite adhibet, eo magis mira videntur fragmenta doctrinae graecae p. 79 l. 15 conspicua, quae ex Dionysio p. 18 fluxerunt.

In tractando participio (ܡܠܬܐ ܫܡܐ) Barhebraeus rei summam se non assecutum esse probat, qui adjectiva ut ܪܘܝܐ, nomina actoris ut ܟܬܘܒ a participis discernere nequit, quorum naturam ad temporales sensus referendam non perspexit. Imo Infinitivos cum eo confudit p. 80 l. 5 infr. notione litterali ܡܠܬܐ ܫܡܐ i. e. nomen verbi pellectus, quum Infinitivos syriacos per ܡ formatos cum arabico Maṣdar aequiparare non posset.

In Adverbiis graecam distinctionem simplicium et compositorum p. 82 l. 11 inepte repetit, et qui Adverbiorum classes ܡܢܝܢܝܬܐ, ܨܠܘܬܢܝܬܐ, ܫܘܐܠܝܬܐ, ܫܘܫܡܝܬܐ, ܟܘܢܫܝܬܐ, ܦܘܩܕܢܝܬܐ rel. cum Dionysii classibus *ἀριθμοῦ δηλωτικά, εὐχῆς, ἐρωτήσεως, σχετλιαστικά*[1]), *ἀθροίσεως, εἰκασμοῦ* al. contulerit, fontem inveniet, unde Barhebraei doctrina processit,. simulque intelleget, eandem adverbiorum distributionem in libro tertio secunda vice esse divenditam, quod supra p. 170 demonstravimus.

Sed haec hactenus, sufficiunt enim ad comprobandum judicium de ratione, qua Barhebraeus in concinnanda grammatica sua egerit.

VII. De verbo.

A proposito nostro alienum est persequi compositionem totius grammaticae Barhebraei, itaque doctrinam de verbo nolumus dissolvere in singula elementa e quibus conflata est. Sufficit occasione oblata res gravissimas ante oculos ponere, quibus dispositio doctrinae illustratur.

Definitionem verbi ex Zamaḫšario desumptam ampliavit Barhebraeus, qui arabica الفعل ما دلّ على اقترانٍ حَدَثٍ بزمانٍ i. e. verbum est, quod indicat combinationem rei accidentis cum tempore, his verbis syriacis commentatus est: ܫܘܬܦܐ ܕܨܒܘܬܐ ܒܡܫܘܚܬܐ

1) His Adverbiis credo respondere ea quae ܡܘܫܚܡܢܐ i. e. nigrum reddentia appellat, ܫܚܡ enim obfuscavit sensu metaphorico est injuria affecit, ܐܫܬܚܡ Cureton Ant. Doc. p. ܦܗ est injuria affici, laedi.

ܗܘ̈ܦܟܐ ܩܢܐ i. e. quod significationem actionis in mutatione conversionum (temporis) habet. Deinde Zamahšarium p. 108 statuentem, verbo proprium esse, quod particula قد praecedat, his verbis sequitur ܡܢ ܕܝܠܝܬܐ ܡܩܢܝܢܐ ܕܡܠܬܐ ܫܘܠܫܘܠܐ ܡܢ ܘܐܡܬܝ i. e. ad proprietates characteristicas verbi pertinet ingressus (ܫܘܠܫܘܠܐ = الدخول) particularum ܡܢ et ܐܡܬܝ. Zamahšarii reliquis criteriis denique substituit usum ܠ et ܢ personalium, ܠ feminini etc. At statim delabitur in doctrinas veteres Syrorum de praefixis ܐܡܬܢ cf. Severum p. ܘ, 3; ܕ, 10, de generibus, numeris, temporibus, personis, *διαθέσεσι*, speciebus, schematis, *ἐγκλίσεσι* (modis, quos Syris dicunt lectiones), quae quomodo e graecis fontibus processerint, brevi illustrandum.

Dionysius p. 16 tribuit verbo octo mutationes, quas interpres Syrus reddidit:

ἐγκλίσεις,	*διαθέσεις*,	*εἴδη*,	*σχήματα*,	*ἀριθμοί*,	*πρόσωπα*,
ܩܪ̈ܝܬܐ.	ܣܝ̈ܡܐ.	ܐܕ̈ܫܐ.	ܐܣܟ̈ܡܐ.	ܡܢ̈ܝܢܐ.	ܦܪ̈ܨܘܦܐ.
		χρόνοι,	*συζυγίαι*		
		ܙܒ̈ܢܐ.	ܙܘ̈ܓܐ [1],		

et *ἐγκλίσεις*, qui sunt modi numero quinque, e graeco ita sunt syriace expressae:

ὁριστική,	*προστακτική*,	*εὐκτική*,	*ὑποτακτική*,	*ἀπαρέμφατος*
ܡܬܚܘܝܢܐ.	ܦܘܩܕܢܐ.	ܡܨܠܝܢܐ.	ܡܫܬܥܒܕܢܐ.	ܡܬܚܡܢܐ ܡܢ ܡܬܚܡܢܘܬܐ [2].

Hae Graecorum distinctiones Syris difficultatem magnam parabant, qui modos non habent, *διαθέσεις* et *εἴδη* non facile distinguunt, et vice versa genere in verbo utuntur Graecis ignoto. Itaque omni modo tentaverunt rem ita mutare, ut suae linguae

1) Ex ܙܘ̈ܓܐ, matrimonium = *συζυγία*, deinde factum est ܙܘܥܐ, motio, mutatio vocalismi. Cf. supra p. 17.

2) Cf. p. 17 [1]), ubi codices praebent solum ܡܬܚܡܢܘܬܐ, quod C et in fine p. 28 habet. Hoc vero est *λέξις* p. 9 [1]), itaque rectum esse non potest, quia *ἀπαρέμφατος* = Infinitivus nomine speciali designandus erat. Lectio recta p. 28 est servata.

proprietati conveniret. Antiquum nomen ἐγκλίσεων [1]) = ܡܢܝܢ̈ܐ Jacobus Edessenus mutavit in ܙ̈ܢܐ [2]), Barhebraeus vero p. 90, 11 pro eo posuit ܚܡܫܘܬܐ ܐܕ̈ܫܐ pentas specierum, quo facto jam ἐγκλίσεις et εἴδη in unum confluxerunt. Pro graecis modis (ἐγκλίσεις) in Dionysio servatis Jacobus introduxit formas recitationis secundum sententiarum sensum has: modum imperandi (ܦܘܩܕܢܐ), precandi (ܬܟܫܦܬܐ), interrogandi (ܫܘܐܠܐ), invocandi (ܩܪܝܢܐ) definiendi, (ܦܣܩܐ), qui est modus apophanticus. Et de his sententiarum formis, quas loco modorum verbalium introduxit sive Barhebraeus sive Jacobus ipse (Bhbr. Gr. maj. p. 90) ita disseruit, ut primo obtutu pateat rem eandem hic tractari, quam rectius Johannes bar Zuʿbi p. 163 explicuit, quaestionem scilicet de quinque speciebus orationis, ex qua profecta est doctrina de accentibus. En quae confusio exorta est ex conamine apud Syros inveniendi formas modis Graecorum aequiparandas [3]).

Postquam tali modo recognovimus, quasnam mutationes notio ἐγκλίσεων perpessa sit, hunc in modum poterunt componi notiones Dionysii Syriaci cum Jacobo et Barhebraeo:

Dionysius.		Barhebraeus.
ܡܢܝܢ̈ܐ	=	ܚܡܫܘܬܐ ܐܕ̈ܫܝ ܡܐܡܪ̈ܐ (Jacobus ܙ̈ܢܐ) [4]).
ܡܢ̈ܝܐ	=	ܐܢ̈ܝܘܬܐ.

1) Sensus primitivus hujus vocabuli a Scholiasta ita explicatur: βούλησις ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαινομένη. Uhlig Dion. Thr. p. 47. Hinc Syri fecerunt ܪܢܝܐ ܕܦܘܢܝܐ.

2) Hinc igitur sua depromsit Amira p. 251, quum statuit, verbo esse proprium ܙܢܐ sive modum, inter quos retulit ܦܘܩܕܢܐ, quo nomine Jacobus est usus.

3) Hinc explicatur, cur species orationis quinque, accentuum punctis, quae ܢܘ̈ܩܙܐ dicebantur (Phillips Letter p. ܝ), designatae, nomine ܡܢܝܢ̈ܐ appellatae sint; ܢܘ̈ܩܙܐ sunt nomina signorum, ܡܢܝܢ̈ܐ recitationis modi. Cf. subscriptionem codicis Karkaphensis Parisini ita compositam ܫܠܡܘ ܢܘ̈ܩܙܐ ܐܘܟܝܬ ܡܢܝܢ̈ܐ ܕܦܘܢܝܐ ܕܝܢ ܡܬܐܡܪ. Martin Journ. as. 1869 Oct. p. 283.

4) Quodsi hoc loco modi cum quinque speciebus orationis confunduntur, explicatur, cur accentus, quos secundum species orationis distinxerunt, dici potuerint ܪ̈ܢܝܐ ܕܦܘܢܝܐ = intentiones in relatione sermonis positae,

ܐ̈ܕܫܐ = Desunt, p. 91, 19 pro ܡܬ̈ܚܬܐ enim hoc nomen [adhibetur.

ܐܣܟܝ̈ܡܐ = ܐܣܟܝ̈ܡܐ.

ܡܢܝܢܐ = ܡܢܝܢܐ.

ܦܪ̈ܨܘܦܐ = ܦܪ̈ܨܘܦܐ.

ܙܒ̈ܢܐ = ܙܒ̈ܢܐ.

ܙܘ̈ܓܐ = Desunt.

Deest = ܓܢܣܐ.

Itaque ex octo graecis verbi proprietatibus desunt *εἴδη* et *συζυγίαι*, et sex restantibus additur genus, quo facto septem oriuntur verbi proprietates in grammatica Barhebraei. At si exspectas secundum hanc dispositionem verba a Barhebraeo tractari, te ipsum frustraberis, tota haec doctrina est ornamentum inutile, ac ne schematum quidem notione utitur, quae aptissima erat ad congerendas sub certis formulis verborum varias classes, ita ut derivatio stirpium, quas nunc conjugationes dicere consuevimus, a Barhebraeo obiter tantum attingatur p. 92—94, neglecta notione schematis. Eadem notione neque in recensendis variis formis radicum verborum, quae nunc mediae Waw, primae Jud etc. appellantur, usus est [1]), quas secundum eandem dispositionem

---

ܨܒܝܢܐ enim respondet graeco *ἔγκλισις* sensu intentionis et scopi, de quo Scholiasta apud Uhlig Dion. p. 47 haec habet: *προσκλίνεται ἡ ψυχὴ ἢ ὡς ὁριζομένη τὰ παρ' αὐτῆς δρώμενα, οἷον τύπτω, ἢ προστάττουσα, ἢ εὐχομένη, ἢ διστάζουσα, ἢ οὐδὲν τούτων δηλοῦσα, μόνον δὲ τὸ ὄνομα τοῦ πράγματος προβαλλομένη, οἷον τύπτειν.*

1) Distributioni vero verborum secundum formam subjacere notionem schematis ex phrasi p. 101 ܒܚܘܠܦ ܐܣܟܝ̈ܡܝ ܡ̈ܠܐ sequitur. — Ceterum non modo Aḥudemmehus de verborum schematis cogitavit, cf. supra p. 33 sed etiam Elias (Nisibenus?), qui notione ܠܘܦܚܐ utitur et de schematis verbi et nominum hunc in modum egit: [ܐܝܠܝܢ] ܡܢܐ ܘܫܡ̈ܗܐ ܦܥܠܐ ܐܣܟܡܐ

ܠܟܠܗܘܢ ܡ̈ܠܐ ܕܐܝܬ ܕܗܘܝܢ. ܕܦܥ̈ܠܐ ܘܫܡ̈ܗܐ. ܘܠܐ ܡܬܩܪܝܢ ܘܦܠܐܬܐܝܢ

ܡܢ ܡ̈ܠܐ ܐ̄ܝܬܝܬܐ ܐܠܐ ܗܘܝܢ ܐܝܟܢܐ ܦܥ̈ܠܐ ܘܫܡ̈ܗܐ. ܘܦܪ̈ܫܬܐ

ܕܟܠܗܘܢ ܡ̈ܠܐ. ܟܕ ܕܐܝܟܢ ܡܬܠܬܝܢ ܘܡܬܦܪ̈ܫܢ. ܟܠܗܘܢ ܡ̈ܠܐ

ܕܢܦܩܝܢ ܐܝܟܢܐ ܐܝܟ ܢܦܩ ܚܒܪܐ . . ܗܘܝܢ ܐܝܟ ܡ̈ܠܐ ܦܥ̈ܠܐ ܘܫܡ̈ܗܐ

ܕܐܝܬ ܐܝܟ ܐܣܟܝܡܐ ܦܥܠܐ ܘܠܘܦܚܐ[.] ܐܣܟܡܐ ܡܬܬܠܬܐ ܐܝܟܢܐ

recenset, quam p. 133 apud Josephum bar Malkon, apud Eliam Nisibenum, p. 167 apud Johannem bar Zu'bi et apud Severum bar Šakku p. ܐ sq. invenimus, et quam hanc ipsam ob causam antiquitus traditam ad Jacobum Edessenam referendam esse censemus. Itaque fundamentum ordinis, quem adhibuit Barhebraeus efficit haec series ܡܫܘ, ܕܪ p. 95; ܚܠܐ, ܣܒ p. 103; ܒܚܪ, ܕܥܒ p. 114; ܐܟܪ, ܐܦܩ, ܙܟܝ p. 124; ܐܠܐ, ܐܬܐ p. 126; ܐܘܡܪ, ܩܘܡܩܡ, ܐܠܠ p. 134; ܐܬܩܡ al. p. 139, quacum conferenda est series supra p. 133 prolata. — At in eo Barhebraeus eos qui praecedunt superavit, quod primus ad naturam consonantium radicem componentium animum adhibuit. Nemo enim inter Syros ante eum litteras debiles observavit, quae si non recognoscuntur tota etymologia linguarum semiticarum caligine est tecta. Distinxit igitur primus Barhebraeus formam radicum, in quibus sunt consonantes debiles ܐ, ܘ, ܝ, quas ܟܪ̈ܝܗܐ, aegrotantes (مُعْتَلّ) dixit, et quibus addidit ܢ

ܒܟܠܗܘܢ ܩܠܐ ܕܡܬܪܟܒܝܢ ܘܡܬܬܠܝܢ ܡܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܦܫܝܛܐ ܘܐܦܝܟܐ ܘܐܬܠܝܗܘܢ ܐܝܟ ܡܚܒܒ ܘܡܬܐܚܒܒ ܡܢ ܚܕܐ . . . ܡܦܝܣ ܡܬܦܝܣ ܡܢ ܦܝܣ . . . ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܩܠܐ ܡܪ̈ܟܒܐ ܘܡܬܬܠܬܢܝܬܐ. ܘܡܬܩܪܝܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܐܦܝܟܐ ܘܡܬܬܠܬܢܝܬܐ. ܡܬܩܪܝܢ ܓܝܪ ܗܠܝܢ ܩܠܐ ܐܣܛܘܟܣܐ ܦܫܝܛܐ ܘܡܬܬܠܬܢܝܬܐ ܡܛܠ ܕܠܬ ܬܠܬܐ. ܚܕܐ ܡܢ ܥܠܠܬܐ ܗܕܐ ܗܝ. ܐܟܙܢܐ ܓܝܪ ܕܐܝܬܝܗ ܕܐܪܐ ܙܒܢܐ ܕܡܬܦܪܫܐ ܦܫܝܛܐ ܒܩܘܡܝܐ. ܘܡܬܩܪܐ ܗܘ ܡܬܦܪܫ ܐܦܝܟܐ: ܘܙܒܢܐ ܗܘ ܕܪܐ ܐܝܟ ܡܬܦܪܫ ܐܦܝܟܐ ܡܬܩܪܐ ܡܬܬܠܬܢܝܐ ܕܡܢ ܐܦܝܟܐ. ܗܟܢܐ ܐܦ ܩܠܐ ܕܟܝܢܐ ܘܢܦܫ: ܘܟܝܢܐ . . . ܡܬܩܪܝܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܦܫܝܛܐ: ܒܐܣܟܝܡ ܡܬܦܪܫ ܦܫܝܛܐ ܕܟܝܢܐ ܀ ܘܩܠܐ ܐܚܪܝܢ ܕܡܢ ܗܠܝܢ ܡܬܬܠܬܝܢ. ܐܝܟ ܡܚܒܒ ܘܡܬܐܚܒܒ ܡܢ ܚܕܐ ܘܦܝܣ ܘܡܬܦܝܣ ܡܢ ܚܪܢ ܘܡܬܩܪܝܢ ܐܣܛܘܟܣܐ ܡܬܬܠܬܢܝܬܐ: ܒܐܣܟܝܡ ܕܡܬܦܪܫ ܡܬܬܠܬܢܝܐ. Simili modo causa secunda et tertia proponuntur, quas hic repetere superfluum est. Tradit haec de Elia ipse Bar Zu'bi Cod. Mus. Brit. Add. 25, 876 fol. 108b.

Arabibus sanum, Syris debile (p. 119 ܢܩܫܐ), a forma radicis sana, quae consonantibus firmis (ܡܫܠܡܐ, سالم) constat. Quae observatio eo eum perducit, ut in ordine verborum a Jacobo constituto subdistinctiones adhibeat, quae procedunt ex natura radicalium sive sana sive debili. Tali modo introduxit theoriam arabicam (Mufaṣṣal p. 127 l. 7) de سالم et معتلّ in grammaticam syriacam, quae res fuisset maximi momenti, si formam radicis trilitteralem perspexisset, et hac notione tanquam fundamento derivationis usus esset, quod tamen nec Barhebraeus neque alius quisquam e Grammaticis Syrorum fecit. Antiquiores Syrorum grammatici ܐ finale in verbis tertiae Ålaf inter litteras furto ablatas referunt (ܘܣܡܬ ܢܚ̈ܝ) et indolem radicis omnino non curaverunt. Elias ed. Gottheil p. ܨ, Severus p. ܦ l. 10. Nihilo minus Barhebraei est laus, quod primus animum ad hanc sonorum naturam advertit.

Etiam aliam rem ex grammatica arabica haustam syriacae adhibuit, distinctionem verbi transitivi, ܡܥܒܪܢܝܬܐ, dupliciter transitivi et intransitivi, ܕܒܘܬܐ, p. 92—93, quam a Zamaḫšario depromsit[1]), qui rem p. 115 tractavit. Eidem denique debet caput de Imperativo, quem cum Imperfecto omisso praefixo convenire docet, quod nemo Syrorum ante eum dixit. Cf. Mufaṣ. p. 114 cum Bhbr. gr. maj. p. 143.

VIII. De Particulis.

Quum notio particularum Arabibus sit propria, qui particulas a Graecis subtilissime in praepositiones et adverbia distinctas non distinguendas esse censebant, et notio et definitio particulae, cujus

1) Notanda videtur imprimis doctrina, secundum quam intransitivum per particulam ei junctam redditur transitivum, seu, ut dicit, ab actore (ܠܥܒܘܕܐ = فاعل) ad objectum (ܡܣܥܢܐ = مفعول بــه) transit. Exemplum est ܪ̈ܓܬ ܡܕܝܢܐ ܠܐܪܥܟ, in quo voluntas ܪܓܬܐ per ܒ ad terram tuam transfertur. Quod factum ex regula Zamaḫšarii, intransitivum addito حرف الجرّ fieri transitivum, quod illustravit exemplo خَرَجْتُ بِهِ.

nomen ܐܣܪܐ tamen a Graecis desumptum, apud Barhebraeum ex Zamahšario est hausta. Quod haec verba probant:

ܐܣܪܐ ܐܝܟܘ ܒܪܬ ܩܠܐ ܡܫܡܠܝܐ ܦܣܝܩ ܣܘܟܠܐ. ܕܐܣܝܪ ܐܝܟ ܐܡܪ[1] ܣܘܪܓܝܘܣ.

الحرف — — — — — — ما دلّ على معنى فى غيره

ܠܐ ܒܢܦܫܗ. ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܠܐ ܡܬܦܪܫܐ ܡܢܗ ܕܐܣܪܐ. ܫܡܐ ܚܝܐ ܗܘܐ. ܐܘ

— — ومن ثَمَّ لم ينفكّ من — اسم — — او

ܡܠܬܐ. ܐܠܐ ܒܕܘܟܝ̈ ܝܕܝܥܬܐ.

فعل يصبحه الا فى مواضعَ مخصوصة.

Definitionem arabicam paraphrasi syriaca expressit, et si addidit, particulas esse vocabula simplicis significationis, sibi non constat, nam si sensum in aliis indicant, quod Sibawaihi dixerat جاء لمعنى supra p. 143, illis significatio simplex non potest tribui. Dissentit autem a definitione Syrorum solita, quum Jacobi Edesseni definitionem jure rejecerit, quam etiam Severus bar Šakku protulit: ܐܣܪܐ ܐܝܟܘ ܡܠܬܐ ܠܒܘܫܬܐ ܕܡܫܡܠܝܐ (ܘܐܣܪܐ ܠܦܘܪܫܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪ̈ܝܐ), et quae aeque Orientalibus atque Occidentalibus grammaticis accepta erat. Bhbr. gr. maj. p. 156. Etiam si addit, iis genera, species rel. non convenire, Jacobum exscripsit. Cf. Severum p. ܠ l. 6.

Particulas, quum arabicam theoriam cum graeca conjunxerit, simul vero Adverbia capite speciali tractaverit, Barhebraeus ordine confuso recensuit, at quum p. 169 de earum catalogo monuerimus, brevitatis studiosi rem omittimus, de qua videant alii, quibus tanti erit. Num et quanam via graecus particularum catalogus ad Arabes pervenerit, quorum classes facile cum graecis possunt comparari, id explorare mihi non contigit.

IX. De dispositione libri de communibus complurium partium orationis proprietatibus.

Quae libro ultimo a Barhebraeo tractantur communes partium orationis proprietates, ad orthoepiam pertinent, et quamvis introductionem (ܥܠܬܐ) a Zamahšario mutuatus sit, maximam partem ex antiquioribus Syrorum libris haustae ordine syriaco proponuntur. Et prima quidem duo capita, de defectibus scripturae syriacae

---

1) Martin praebet ܣܘܪܓܝܘܣ, quod rectum esse non potest.

deque ratione supplendorum defectuum sine dubio ex Jacobi Edesseni grammatica [1]) profluxerunt. Cf. supra p. 49 [2]). Caput vero de loco oris, in quo varii soni producuntur, arabicam scholam prodit cf. supra p. 54. Qui locum Mufaṣṣal p. 188 l. 15 cum Brhbr. Gr. maj. p. 195 contulerit, videbit quatenus Barhebraeus de Zamaḫšario pendat.

Rem orthoepicam Barhebraeus p. 197—210 ita tractavit, ut praeter concurrentes duas consonantes vocali destitutas, inter quas Mẹṭappẹyânâ et Nâγoδâ adhibentur, et praeter ܡܬܓܢܫܢܘܬܐ (Elias p. ܩܓ, Severus p. ܩܒ), et ܡܬܚܠܘܦܢܘܬܐ (Elias p. ܩܙ) et ܡܬܐܘܣܦܢܘܬܐ [3]) (Severus p. ܩܓ, Elias p. ܢ) seorsum egerit de ܡܬܓܢܒܢܘܬܐ, i. e. de litteris non scriptis, quae litteris ܓܢܝܒܬܐ dictis oppositae, in pronuntiando per se producuntur, quam denominationem nemo ante eum adhibuit. Huc pertinet ܘ in ܩܛܠ et ܡܩܛܠ, et ܐ in ܒܫܬܐ (in sex) et in ܘܣܛܪ̈ܐ (et litterae) pro ܐܫܬܐ et ܐܣܛܪ̈ܐ p. 204, et sic in nominibus graecis ܣܛܘܟܣܘܣ et ܐܣܛܘܟܣܘܣ al., et in syriacis a ܝ incipientibus ut ܝܠܕܐ pro ܐܝܠܕܐ. Rem protulit Elias p. ܩܓ et Severus p. ܩܒ l. 15, nomen non habent.

Quae omnia si ex schola syriaca processerunt, in duobus capitibus de occultatis (ܡܬܛܫܝܢܘܬܐ) quod nomen ante Barhebraeum inusitatum est, et de commutandis (ܡܬܚܠܦܢܘܬܐ) Arabes secutus est, et rem uberius tractavit, imo eo usque processit, ut fere dici possit, attigisse Barhebraeum rationem phoneticam sanam in describendis affectionibus consonantium concurrentium, quarum altera

---

1) Cujus tamen observationes de ܢܘܩܙܐ et ܒܒܢܬܐ Phillips Letter p. ܡ et supra p. 53 Barhebraeus silentio transivit.

2) Quod Barhebraeus de scriptura Romanorum, Aegyptiorum, Armeniorum p. 192 monet, in scholis Syrorum tradi solebant. Cf. Martin in Journ. asiat. 1869 Oct. p. 246. Elias Nis. Gram. p. ܗ. Ex Fihristo p. 12 discimus saeculo nono et decimo post Chr. hominibus litteratis variam scripturae populorum formam rem fuisse gravem, quam explorare operae pretium habebant.

3) Huc traxit ܗ in graecis nominibus post r positum ut ܦܪܗܣܝܐ, quocum confundit usum litterae ܗ pro graeco ε in ܐܪܝܣܛܘܛܗܠܝܣ. P. 210.

propter concurrentem alteram aliquo modo immutatur. Ita arabica schola Barhebraeum ad altissimum gradum evexit, quem in describendis linguae legibus euphonicis homo Syrus assecutus est. Principium, quo nititur, est distinctio sonorum accuratissima secundum locum oris, ex quo procedunt. Arabs sedecim, Syrus quattuordecim locos (مخرج, ܡܦܩܐ) constituit, quos p. 54 enumeravimus, desunt Syro loci consonantium ج, غ et خ, ظ et ض. Lex suprema deinde haec est, 1) ut consonantes similes sine vocali intercedente concurrentes in secundam absorbeantur, quod capite de ܡܛܦܝܢܘܬܐ p. 197 tractatur [1]), et ut 2) si consonantes duae, vocali destitutae, in uno vocabulo concurrunt, vocalis auxiliaris accedat per Mĕhaggĕyânâ indicata. Itaque hoc loco de syllabis auxiliaribus et de varia Nisibenorum ratione in adhibendo Mĕhaggĕyânâ disserit p. 200, deinde p. 201 de Nâγoδâ et Mĕṭappĕyânâ agit Nestorianis solis usitato. Quo in capite ex exemplis prolatis cernitur, Barhebraeum secutum esse Johannem bar Zuʿbi vel ejus magistrum, exempla enim eadem sunt, quae supra p. 128 ex Johanne proposuimus, desunt vero apud Barhebraeum haud pauca ad rem perficiendam necessaria [2]).

---

1) Itaque Lâmaδ primum in ܩܘܡܠܟܘܢ cum secundo coalescit, et sic etiam in ܟܠܠ ܠܗ, e quibus alterum exemplum ad Mĕṭappĕyânâ pertinet.

2) Quum p. 126 Barhebraeum non in censum vocaverimus, quum statuerimus Nâγoδâ esse signum contractionis, hoc loco ejus verba explicanda sunt, in quibus ab iis recedo, quae Martinus (Journ. as. 1872 Avril-Mai p. 403) docuit. Agitur de sensu vocis ܦܫܛ, quam Martinus vertit „prolongavit" sensu musico, censens Nâγoδâ esse notam musicam, quae indicet cantum extendi, quum Mĕṭappĕyânâ sit signum cantillationis voce submissa perficiendae. Brevi Martinus has lineas retulit inter signa cantilenae, ܦܘܚܐ. Quod ex verbis Barhebraei non concludi posse censeo, qui haec habet: ܩܕܝܫܬܐ ܕܪܘܟܘܬܐ ܐܠܐ ܫܠܝܚܬܐ ܡܩܪܝܬܐ. ܠܡܛܐܪܓܝܢܝܬܐ ܕܩܪܡ ܢܓܘܕܐ. ܕܡܘܟܟ ܟܕ ܠܐ ܡܦܩܬܐ ܢܓܘܕ ܐܘܟܝܬ ܦܣܩ ܘܟܠܠ ܡܚܘܐ ܣܘܪܓܐ ܠܚܒܫܐ ܕܢܓܘܕܐ ܡܣܡܝܢ ܢܩܫܝܢ. ܐܟܡܐ ܕܠܐ . . . ܠܟܝܢ ܕܕܚܠܬ ܕܪܘܚܐ. ܘܒܪܘܟܘܬܐ ܡܠܒܫܐ ܕܡܘܟܟ ܟܕ ܠܐ ܡܦܩܬܐ ܠܡܛܐܪܓܝܢܝܬܐ ܕܡܘܪܝ ܟܕ ܠܐ ܠܐܪܝܟܐ. ܠܡܫܠܡܬܐ ܡܣܩܝܢ ܐܘܟܝܬ ܐܢܫܝܢ ܘܠܐ ܦܣܩܝܢ. ܘܠܐܘܠܘ

X. Observationes orthoepicae.

Res orthoepica primo obtutu ad scholas masorethicas Syrorum pertinere videtur, at si accuratius examinatur, magnam partem ex observationibus orthoepicis et euphonicis Arabum profecta recognoscitur, quas cum praescriptionibus magistrorum Maqrg̣yâne Barhebraeus conjunxit. Hinc levis confusio est exorta, multa enim, quae re vera ad permutationes consonantium sunt referenda, quas Arabes ابدال, Barhebraeus ܡܫܚܠܦܢܝܬܐ p. 205 dixit, Barhebraeus ad occultationem (ܡܫܬܩܢܝܬܐ) retulit, ܡܫܬܩܢܝܬܐ enim eas consonantes appellavit, quas praecedentes grammatici ܡܫܬܠܝܢܝܬܐ nuncupaverunt [1]). In tractandis occultandis Barhebraeus secutus est Zamaḫšarii caput de absorptione (الغام), itaque respondet Barhebraei caput de ܡܫܬܩܢܝܬܐ multis in rebus Zamaḫšarii capiti de absorptione, et Barhebraei caput de commutatione (ܡܫܚܠܦܢܝܬܐ) Zamaḫšarii capiti de إبْدَال الحروف. Omnia vero arctissime cohaerent cum usu Dagešî conjungentis in codice Reuchliniano, de quo p. 200 egimus, et cum usu lineae Mẹṭappẹyânâ.

ܡܩܪܝܢܐ ܠܐܚܪܐ ܕܡܬܦܣܩܐ ܦܬܚ ܦܘܡܐ. ܐܟܡܐ ܕܠܡܕ . . . ܐܠܦ ܕܠܐ ܪܓܙ ܒܠܒܘܫ ܘܬܘ ܕܡܫܒܚܬ ܦܘܪܩܢ. i. e. concurrentibus duabus consonantibus, vocali destitutis, inter se diversis, Orientales consonantem vocali instructam, quae ante consonantem quiescentem finalem vocabuli prioris posita est, trahunt scilicet extendunt eamque desuper linea obliqua, Nâyoδâ dicta, instruunt, quemadmodum e. c. Lâmaδ vocis ܕܠܡܐ ܕܓܪܘܚܐ; — concurrente vero quiescente finali vocis primae cum consonante vocali instructa initiali vocis secundae, quiescentem (finalem) obserant, scilicet claudunt neque extendunt, et infra linea recta, Nâyoδâ dicta, instruunt, uti e. c. Âlaφ vocis ܕܠܐ ܪܓܙ et Taw vocis ܡܫܒܚܬ ܦܘܪܩܢ. — Opponit Barhebraeus ܠܡܐ et ܐܠܐ i. e. syllabam lâ neglecta littera Âlaφ in exemplo primo extendit usque ad Dålaϑ vocis δgruhâ, in altero vero exemplo syllaba lâ clauditur ante râyez neque extenditur usque ad r initiale. Cantilenae hic nulla vestigia percipio. Cf. p. 127 Ib, 128 IIb.

1) Hic dicendi usus ab Arabibus est desumtus, qui voce إخْفَاء utuntur Muf. p. 194 l. 6 infra.

Et ut ad singula accedamus [1]), — occultatur:

1) ܬ in ܛ et vice versa: ܪܘܝܬ ܛܠܝܐ, ܐܢܬ ܛܠܝܐ et ܦܠܛ ܬܘܪܐ, ܣܚܛ ܬܠܓܐ. Bhbr. p. 198 l. 8.

Convenit cum lege Zamaḫšarii Mufaṣ. p. 194 infr.

2) ܗ in ܚ, sive praecedit sive sequitur: ܡܘܚܣ ܗܘܢܐ, ܢܦܘ ܗܘ ܚܡܪܗ. Ib. l. 13.

3) ܥ in ܚ, sive praecedit sive sequitur: ܦܘܚ ܥܣܡܐ, ܡܣܥ ܚܡܪܐ.

Utraque observatio e Zamaḫšario profluxit dicente: الـهـاء العين تـدّغـم فى مـثـلهـا et تُدَّغَمُ فى الحاء وقعتّ قبلها او بعدها ... وفى الحاء وقعت بعدها او قبلها Muf. p. 192.

4) ܢ occultatur in ܙ, ܨ, ܫ, ܣ, ܩ, ܦ, ܟ, ܫ, ܛ, ܓ, ܓܘ, ܕ, ܓ, ܬ. Secundum Zamaḫšarium p. 194 Nun occultatur in litteris يرملون, at alii in quindecim litteris, e quibus sunt ج, ك, ق, occultant Nun, et ante ب Nun commutant in م, quorum a partibus stetit Barhebraeus.

Uti hic antiquam Syrorum de ܡܫܬܠܛܢܘܬܐ doctrinam Arabum observationibus auctam et nova inscriptione arabizante ܡܫܬܚܦܢܘܬܐ ornatam habemus, ita et in capite de ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ ad antiquas Syrorum leges, quas inde a Jacobo Edesseno p. 53 usque ad Eliam Nisibenum et Josephum bar Malkon prosecuti sumus p. 124, accesserunt observationes ad analogiam grammaticae arabicae formatae, in qua dialecti distinguebantur et Ṭayitarum pronuntiatio (لُغَةُ طَيِّيٍّ) Muf. p. 174 infr., 176 l. 2 aliaeque dialecti (فى بعض اللغات Muf. p. 176 l. 7) e. c. dialectus Ḫanṭ'alitarum (ib. l. 9) et Kalbitarum ib. 177 l. 2 commemorantur [2]). Hoc igitur exemplo commotus Barhebraeus dialectos distinxit, et permutationes consonantium ita distribuit, ut loquatur

---

1) Ad ea quae sequuntur cf. Martin in Journ. asiat. 1872 Avr. p. 336, qui de duabus dialectis linguae syriacae doctissime disseruit. 2) Cf. De Sacy Anthologie grammat. p. 110, 266, et حفنى افندى ناصف in Verhandlungen des VII. internat. Orientalistencongresses. Sem. Abth. p. 76. Wien 1888.

1) de iis, quae Syris omnibus sunt communes p. 205. His adnumerat eas, quas Jacobus Edessenus constituit cf. supra p. 54: mutatur ܝ in ܣ. et ܝ in ܓܘ, supra p. 121, 2, ܢ in ܒ c. Quš., et ܩ in ܒ cum Quššâyâ [1]).

Quibus addit:

2) Permutationes Occidentalium, ܠ in ܐ, ܐ in ܝ, ܝ in ܐ, ܗ in ܐ, ܐ in ܘ, ܐ in ܠ. Gr. m. p. 240, 17. Quae hic tractantur pleraque ad pronuntiationem pertinent, ܒܘܝܵܐ buyâyâ, ܚܝܠܬܐ cum Âlaφ ܐܚܝܠܬܐ, ܐܚܙܘܗܝ, hęzawuhy, et recte in capite de ܡܫܚܠܦܢܘܬܐ tractarentur [2]). Mutationes verae sunt ܡܘܢܐ pro ܡܘܢܐ al. et 'uhdânâ pro ܠܘܗܕܢܐ.

3) Permutationes Orientalium in locis quibusdam biblicis, quemadmodum concurrente ܩ in voce ܬܬܥܩܪ Matth. 15, 13 consonantem ܥ tamquam ܚ pronuntiant, vel ܝ ante ܙ cum Quš. in ܩܡ ܙܝ Matth. 20, 2, et ante ܬ cum Quš. in ܩܬ Matth. 20, 13 ut ܣ proferunt. — His accedunt aliae permutationes non in lectione biblica solum verum omnium consuetudine receptae hae:

a) ܦ cum Quš. sequente ܬ cum Ruk. vel ܫ fit ܦ: ergo ܚܦܬܐ, ܐܬܚܠܦܫܬ legenda sunt ḥapęϑa, iϑlapęšaϑ. — Vice versa ܦ cum Quš. ante ܕ cum Ruk. fit ܒ cum Quš. e. c. ܩܘܦܕܐ kubęδa, ulula (neosyr. ܩܘܦܬܐ). Idem fit ante ܚ et ܓ, e. c. ܢܦܓܬ, et ܡܫܠܦܓܝ. — Cf. Noeldeke Mand. Gramm. p. 48.

b) ܕ cum Quš. accedente ܬ cum Ruk. fit ܬ cum Quš.; ergo ܐܘܚܕܬܐ 'uḫtta, ܫܬܬܐ, šitta. Mand. פרכתא ex פרכתתא ex פרגדתא.

c) ܓ sequente ܦ cum Quš. fit ܙ cum Quš. e. c. ܢܓܦܘܣ; cf. supra p. 122, 6.

d) ܓ sequente ܬ cum Ruk. vel ܫ, fit ܬ cum Quš. e. c. ܠܘܓܬܐ, ܢܓܫܐ; cf. supra p. 121, 3. (Mand. אנשריא = ܐܙܓܫܐ!)

1) Pro ܟܘܦܘܢ ܩܘܫܝܐ Barhebr. Gr. maj. 205 l. 5 infra legendum est ܟܘܦܘܢ ܩܘܫܝܐ.

2) E contrario Orientales in ܝܘܐܝܠ, ܫܡܘܐܝܠ, ܩܡܘܐܝܠ, ܐ in ܘ commutant i. e. proferunt Yuwil, Šęmuwil, Qęmuwil. Bhbr. Gr. m. 208 infr.

e) ܣ sequenti ܛ vel ܬ cum Quš. fit ܙ: e. c. ܒܣܬܐ, ܢܣܛܐ, cf. supra p. 121, 2. Noeldeke Mand. Gr. 45.

f) ܨ sequente ܬ vel ܕ cum Quš. fit ܙ: e. c. ܢܨܬܐ, ܡܨܕܐ. Quocum consentit usus arabicus, de quo Zamaḫšarius dicit: الصاد الساكنة اذا وقعت قبل الدال جاز إبدالها زايا خالصة فى لغة فصحا من العرب ومنه لَمْ يُحْرَمْ مَنْ فُزْدَ لَهُ الخ[1]. Alii ص non mutabant in ز, at simili modo ut ز pronuntiabant (تضارع); ص vocali instructum non commutabatur in ز, at ratione simili pronuntiabatur, qua de re Sibawaihius dixit: المضارعة اكثر واعرب من الابدال والبيان اكثر Muf. p. 177 l. 3. Noeldeke ib.

g) ܫ sequentibus ܙ et ܬ et ܕ cum Quš. fit ܛ cum Quš. e. c. ܒܘܫܕܪܐ, ܡܫܕܐ, ܢܘܫܕܪܐ: cf. supra p. 121, 4.

h) ܫ sequentibus ܣ et ܛ cum Quš. fit ܬ cum Quš. e. c. ܒܘܫܣܡܐ, ܡܫܫܛܐ, ܦܫܫܛ. Aliam definitionem vide supra p. 122, 7. — Mand. אכצאכיא, rad. ܒܫܣ, pungit me. Noeldeke 40.

i) ܣ sequente ܛ in vocibus graecis fit ܙ e. c. ܐܣܛܘܡܐ, ܐܣܛܪܛܝܓܐ. Hinc explicatur ص arabice in قَصْر = *κάστρα*, صراط = strata, لِصّ = *ληστής*, syr. ܠܣܛܝܐ, in Targumo babylonice לִסטִין. — Aliam definitionem vide p. 122, 8. Noeldeke 45.

k) In vocabulo graeco ܩܦܕܘܩܐ Cappadox, Dâlaϑ cum Quš. abit in ܛ, de quo vide supra p. 122, 5. Barhebraeus opponit, in hoc vocabulo ܕ habere Rukâχâ et errasse Orientales in definienda hac lege. Quae porro addit eam ob causam explicanda sunt, quia pronuntiationem linguae graecae saeculo XIII illustrant. Nostro tempore Graeci *τ* fere tamquam mediam sonantem proferunt, non solem post *ν* e. c. *μάντις* = mandis, sed etiam sine *ν* e. c. *τέρατα* = derada[2]). Si Syrus hunc sonum *d* suis litteris

1) Hic فُزْدَ pro فُصِدَ positum est. Sensus est: Non perditus est is, cujus camelo vena est secta (ad eum cibandum).

2) Idem locum habet in *π*, quod fere ut *b* proferunt, *β* enim est *w*, et ubi

reddere volebat, ܕ = Dâlaϑ cum Qušâyâ ei adhibendum erat. Ita factum est ut graecum τ homini Syro nihil aliud videbatur esse quam ܕܵܠܲܬ݂ ܡܩܲܫܝܵܬ݂ܵܐ. Itaque haec dicit Barhebraeus: ܕܠܬ ܡܩܫܝܬܐ ܝܘܢܝܬܐ. ܛܝܬ ܡܬܟܬܒܐ ܣܘܪܝܐܝܬ ܐܝܟ ܕܒܦܛܪܘܣ ܘܛܛܘܣ i. e. „Consonans *d* (quae Syris est Dolaϑ Qušâyâ instructum) graeca syriace scribitur ܛ, ut in *Πέτρος* = ܦܛܪܘܣ, *Τίτος* = ܛܛܘܣ". Hinc sequitur Barhebraei temporibus Graecos legisse Be*d*ros, Di*d*os, quod etiam hodie faciunt, et Barhebraeum τ dicere *d* cum Qušâyâ, *δ* enim est ܕ cum Rukâχâ, scil. *d* aspirata media = *th* in anglico *this*. Historia pronuntiationis graecae medio aevo hucusque inexplorata est, eo doctius licet argumentari de quaestione, quonam modo veteres Graeci suam linguam pronuntiaverint, inter homines, qui linguam hodiernam ignorant.

l) ܦ ante ܒ, ܓ, ܕ cum Quš. fit ܦ̰. Cf. p. 122, 10 et Mufaṣ. p. 177 l. 9.

m) ܛ cum Ruk. accedente ܒ cum Quš. et ܓ cum Quš., et ܓ cum Ruk. fit ܕ cum Ruk. E. c. ܢܛܒܘܢ, ܢܛܓܘܢ, ܦܛܓܡܐ, in hoc vocabulo enim ܓ habet Ruk. Noeldeke 42.

n) ܙ abit in ܨ in voce ܚܙܡܬܐ. Causa in aprico est, ܡ enim sibilantem mediam ܙ sibi assimilat, et ex ea consonantem tectam مطبقة fecit. Eandem vim Gutturalis habes in 4, a.

4) Affert Barhebraeus permutationes turpes (ܥܣܩܐ, quod cum arabico شاقّ contulerim).

a) Occidentalium, qui ܛ concurrente ܒ in ܛ mutant et e. c. pro ܦܘܪܛܒܐ dicunt ܦܘܪܛܒܐ, musca, neosyr. ܦܪܛܢܐ [1]. — Idem pro ܙܒܪ proferunt per ܛ ܛܒܪ; — pro ܛܓܢܐ per ܒ ܛܒܢܐ = *τήγανον*; — pro ܢܓܒܐ et ܢܓܒ per ܓ ܓܒܐ et ܓܒ.

nostrum *b* volunt scribunt *μπ*, e. c. *μπάγκος* = Bank, *μπαζάριον* = بازار, *μπαλκόνιον* = Balcon, *μπαϊράκια* = بيرق al. — Ante *ι* positum *δ* aspirari non potest, itaque ex *διά* fit *γιά*.

1) Haec res ad intellegendam pronuntiationem Neosyrorum gravissima est, qui ubi Gutturalem perdiderunt, concurrentes consonantes sono tectarum consonantium (مطبقة) instruxerunt. Cf. Gram. mea syr. I, p. 40.

b) Orientalium, qui pro ܦ et ܒ cum Ruk. proferunt ܘ e. c. awa wawra = ܐܒܐ ܘܒܪܐ, nawša = ܢܦܫܐ, šawiq = ܫܒܝܩ. Iidem ܗ Particulae ܗܘܐ in ܟ cum Quš. mutant pro ܗܘܐ ܐܟܠ dicentes ܟܐ ܐܟܠ i. e. kẹ'a aχil. — Consonantem ܒ in ܐܪܡܠܒܘܬܐ, ܛܒܘܬܐ in û praecedens resolventes prorsus omittunt. Cf. Gram. mea syr. I, p. 6.

5) Praeter has commutationes apud Orientales et Occidentales usitatas etiam aliae aliis in regionibus sunt ex incuriosa consuetudine procedentes, quarum magnum numerum potuisset recensere, si Mandaeos curasset, at solos Palaestinenses respexit. Hi in vocibus ܬܠܬܐ et ܬܠܬ pro ϑ proferunt ܦ cum Ruk. quod eo magis notandum est, quia vice versa pro ثم (os) iidem dicere solent تم Burckhard Travels in Syria p. 40. — Iidem ق in ا commutant i. e. omittunt, quae est pronuntiatio Aegyptiaca et hodie etiam in urbibus Palaestinensibus adhibita. Gram. syr. I, p. 8 [1]).

Dialectorum in vocalismo varietatem Barhebraeus non neglexit (Gr. maj. p. 237), sed singula persequi a proposito historiae artis grammaticae est alienum, opus est ad lexicographum et grammaticum pertinens [2]). Omittimus etiam doctrinam de aspiratione, quam inconsulto duabus partibus absolvit, verba a nominibus segregans. Quae omnia iis curanda sunt, qui Prymii et Socini textus neosyriacos legunt.

Non dubito quin omnes, qui hanc Barhebraei de orthoepia Syrorum dissertationem cum antiquiorum Grammaticorum legibus contulerint videant, quantopere Barhebraeus eos superaverit; simul vero nemo negabit, scholae arabicae Barhebraeum methodum debere, qua adhibita tantum profecit.

XI. De Punctis.

Quodsi in tractanda orthoepia Arabum exemplo est usus, in tractanda scriptura, ad eam enim pertinent puncta, sola praecedentium grammaticorum Syrorum auctoritate potuit niti, qui grammaticam, cujus pars magna e scholis masorethicis profecta erat, secundum varium punctorum usum docuerunt [3]). Josephus

---

1) Baedeker (Socin) Palaestina p. CXXXII: ق Scenitis est *g*, incolis urbium nihil est nisi hiatus; rusticoli et scenitae saepe tsch (č) proferunt.

2) Martin Journ. as. 1872 Avr. autographice Barhebraei notulas in unum contractas edidit.

3) Jacobi Edesseni tractatus de punctis verborum, generis et vocalium a

bar Malkon grammaticam secundum octo varios usus puncti in capita distinxerat cf. p. 135, quae ita appellavit: 1 ܢܘܩܙܐ ܕܦܘܩܕܢܐ, 2 ܕܐܪܡܙܐ, 3 ܕܡܫܐܠܢܐ, 4 ܕܩܪܝܢܐ, 5 ܕܬܗܪܐ ܘܕܩܘܒܠܐ, 6 ܕܫܘܡܠܝܐ, 7 ܢܘܩܙܐ ܠܡܫܬܡܥܢܐ ܕܐܢܫܐ, 8 ܕܦܣܝܩܘܬܐ. Eadem via incedentem videmus Severum bar Šakku, cujus haec sunt nomina: 1 ܕܦܘܩܕܢܐ, 2 ܕܡܫܐܠܢܐ, 3 ܕܡܚܘܝܢܐ = ܕܐܪܡܙܐ Josephi, 4 ܕܦܘܪܫܢܐ = ܕܩܪܝܢܐ Josephi, 5 ܕܬܗܪܐ ܘܕܩܘܒܠܐ, 6 ܕܫܘܡܠܝܐ, 7 ܡܫܬܡܥܢܐ, 8 ܕܦܣܝܩܘܬܐ, — et octo haec capita in duas partes secundum magnitudinem punctorum collegit Johannes bar Zuʿbi, qui puncta magna ܢܘܩܙܐ ܪܘܪܒܐ et ܢܘܩܙܐ ܙܥܘܪܐ distinxit[1]).

Acutum Barhebraei ingenium tertiam classem punctorum mediae magnitudinis (ܡܨܥܝܐ ܒܪܒܘܬܐ) addidit, quod acutius quam verius ita definitum videtur. Puncta minima sunt vocales, media Sᵉyâme et characteristica Personarum verbi; quibus accedunt Rukâχâ et Qušâyâ, distinguentia ܕ et ܪ, characteristica feminini et puncta dicta ܕܒܠܥܐ, quibus significatur ܗ esse pronuntiandum. Puncta magna sunt accentus. Eadem igitur genera octo habes, quae Josephus et Severus proposuerunt uno discrimine, punctum enim ܕܦܣܝܩܘܬܐ Josephi p. 120 et Severi p. ܩܟ omisit, ejusque loco punctum ܕܒܠܥܐ introduxit, quod apud alios Grammaticos non vidimus. De quo haec docet: Signum pronuntiandi (ܒܠܥܐ) litterae ܗ speciale est; Occidentalibus punctum mediae magnitudinis est post[2]) ܗ positum, quod docet ܗ esse proferendum ita ܗܘܐ, ܗܘܐ ܗܘܝܬ, ܗܘܬ, Orientales vero ejus loco duo puncta minima ponunt. Quodsi ܗ pronuntiando omittendum est Occidentales

---

Martino et a Phillips editos non curavi, quia mihi nihil nisi excerpta continere videntur Jacobus vix dixit: ܡܛܠ ܕܥܒܕܗ ܩܕܡ ܦܘܪܣܐ ܠܢܘܩܙܐ, neque vocabulum ܐܘܪܐ, incendium, tamquam tertiam formam cum ܐܘܪܐ, ܐܘܪܐ conjunxisse censendus est.

1) Locos edidit Martinus Journ. as. 1872 Avril p. 422.

2) Id est a sinistra litterae ܗ positum.

nullum punctum addunt, ita ut puncto deficiente ܗ omittatur, Orientales vero unum punctum minimum post ܗ ponunt, quo indicant ܗ esse omittendum. Itaque in phrasibus: ܐܝܟܐ ܗܘ ܠܡܫܠܡܘܬܗ ܠܡܫܢܐ, ܐܬܝܬ ܥܐܠܐ ܗܘܝܬ, ܐܬܝܬܘܢ ܗܘܐ, in quibus ܗ occultatur, Occidentales punctum non ponunt, Orientales vero ܐܬܝܬ ܥܐܠܐ ܗܘܝܬ, ܐܬܝܬܘܢ ܗܘܐ cum puncto uno minimo scribunt. E contrario in phrasibus ܠܐ ܗܘܝܬ ܐܢܬܐ, ܗܘ ܕܝܢ ܦܢܐ, in quibus ܗ pronuntiatur, duo puncta, quae posuimus, ex consuetudine Orientalium sunt posita, Occidentales enim scribunt ܠܐ ܗܘܝܬ ܐܢܬܐ et ܗܘ ܕܝܢ ܦܢܐ. Denique punctum superius in ܗܘ̇, quo distinguitur pronominis forma ܗܘ, utrique crassius desuper pingunt. Ita Barhebraeus p. 242, cujus verba hucusque a Grammaticis non curata usum scribendi in codicibus Nestorianis constantissimum egregie explicant, de quo equidem saepissime dubius haesi [1].

Quum de reliquis punctis, Sȩyâme dico et characteristica Personarum, hoc loco nihil addendum videatur, tandem aliquando ad ultimum caput de accentibus pervenimus, in quo Barhebraeus fundamento utitur systemate Jacobi Edesseni, quod p. 99—100 proposuimus, ita tamen, ut etiam doctrinas ab hoc systemate alienas admiscuerit, quo facto rem turbavit. Hae variae doctrinae postquam aeque Jacobi ac Nestorianorum p. 177 theorias recognovimus, jam possunt distingui, et indoles Barhebraei litteraria perspici. cujus diligentiae cognitionem quidem primam grammaticae Jacobi debemus, qui tamen non id egit, ut Jacobum accurate exprimeret, sed ut grammaticam in usum practicum componeret, ideoque Jacobi mentem non semper omni cura secutus est. In introductione de historia accentuum et de Jacobo omnino tacet, neque systemata Nestorianis propria commemorat, quorum mentionem occasione oblata adjecit, quo facto lectoribus, qui reliqua non cognoverunt, opinio oritur, unum tantum fuisse accentuum apud Syros usum, quae deinde ipsius Barhebraei adnotationibus refutatur. Haec enim dicit: „Quia in omni dictione. quum audiatur, ex eadem phrasi (sive membro uno periodi [2]) sine additamento et sine diminutione nominum, verborum et particularum, quae

---

1) Cf. ex c. supra p. 185, VII in codice Nestoriano ܗܘ̇ܝܢ ܗܘܿܝܢ.

2) Ita intellegenda est vox ܦܣܘܩܐ ܗܘܡܘܝܐ i. e. membrum periodi identicum, idem.

eam constituunt (= ܪܡܙܘ) — sed potius sola mutatione modulationis vocis (ܫܘܚܠܦܐ ܕܚܢܝܐ) varios sensus percipere potest is qui audit, artem adhibuerunt (ܐܬܬܚܪܘ = *τέχνην εἰργάσαντο*) scribae syriaci, qui fundamenta diorthotica (ܪ̈ܘܫܡܐ ܬܪ̈ܝܨܝܐ) linguae suae posuerunt, et intentionibus recitationis (ܢ̈ܝܫܐ ܦܘܣ̈ܩܐ[1]) signa punctis constantia adhibuerunt, eo consilio, ut phrases illae dubiae, e quibus una quaeque intentionem specialem (sensum proprium, ܢܝܫܐ ܕܝܠܝܐ) indicat, quemadmodum a loquente per auditum, ita etiam a legente, simulac per visum cognoscuntur,

---

1) Ad intelligendum sensum periodi admodum difficilem necessarium est cognovisse, quid sibi velint voces ܢ̈ܝܫܐ ܦܘܣ̈ܩܐ, quae a ܢܘܩܙܐ i. e. punctis et ܣ̈ܝܡܐ ܢܘܩܙܝܐ i. e. notulis punctis constantibus probe distinguendae sunt. Hoffmannus (De Hermen.) p. 201 sq. docuit, ܦܘܣ̈ܩܐ esse *προσῳδίας* Graecorum, quam vocem triplici sensu adhibent: 1 sensu musico de voce et sono tibiarum, — 2 ita ut designent paroxytonon, oxytonon, perispomenon i. e. accentum singuli vocabuli, — 3 ita ut simul *τῶν τόνων καὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν πνευμάτων* habeatur ratio, quibus etiam *τὰ πάθη* adduntur, ad quae pertinet *ἡ ὑποδιαστολὴ ἐπὶ διαιρέσει καὶ τομῇ τοῦ λόγου*. Bekker Anecd. gr. 703; 713, 20. Addo definitionem Herodiani, qui dicit: *προσῳδία ἐστὶ ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιοῦς, κατὰ τὸ ἀπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη μετά τινος τῶν συνεζευγμένων περὶ μίαν συλλαβήν, ἤτοι κατὰ συνήθειαν διαλέκτου ὁμολογουμένης ἤτοι κατὰ τὸν ἀναλογικὸν ὅρον καὶ λόγον*. Ib. 676, 17; 678, 11. — Hinc sequitur ܦܘܣܩܐ designare aeque accentum singulorum vocabulorum ac totius sententiae. Deinde ܢܝܫܐ est signum, scopus, propositum, intentio, quo fit ut ܢ̈ܝܫܐ ܦܘܣ̈ܩܐ, ad quae exprimenda signa punctis constantia adhibuerunt, ab his punctis sint diversa. Itaque ܢ̈ܝܫܐ ܦܘܣ̈ܩܐ ad sensum et ad indolem rhetoricam imo ad *ὑπόκρισιν* pertinent, neque aliud significant nisi intentiones loquentis, quae justa „prosodia", sive recitatione ad rationem instituta, ad auditum auditoris perferuntur. Hae intentiones loquentis, qui recta recitatione debet uti, adhibitis signis, quae temporalia et mimetica esse p. 78 vidimus, exprimenda sunt, ita ut puncta signa sint, quibus vocis modulatio indicatur. — Rem ita sese habere sequentia docent, praeterea vero et Severus bar Šakku quae diximus confirmat, qui docet p. ܐܠ l. 18, distribui ܦܘܣܩܐ in duo genera, quorum unum pertinet ad singula vocabula, alterum ad varios orationis sensus, quod sensu speciali appelletur ܦܘܣܩܐ, et quod ad definiendum quam accuratissime sensum orationis apponatur. Cf. supra p. 63, 250[2]) et Bhbr. Gr. m. p. 247 med.

possint recitari". Necessariam esse positionem punctorum, quae definiant intentiones recitationis, intellegitur ex exemplis, nam si quis accentum objurgationis (ܐܟܣܐ) et accentum protasin distribuentem (ܦܩ̈ܐ) in enuntiato hoc: ܠܐ ܗܘܐ܂ ܡܢ ܙܪܥܗ ܕܕܘܝܕ: non videret, crederet esse sententiam apodicticam, cujus sensus foret: Christus non fuit de semine Davidis cet.

Agit igitur solum de usu et necessitate accentuum nulla historiae habita ratione, deinde addit, convenire his accentibus intonationes quasdam modulatas (ܪ̈ܢܝܐ ܢܥܡܬܢ̈ܝܐ), quae sola viva voce doceri et addisci possint[1]), et enumerat omnes accentus, de quorum mystica interpretatione, ex ignorantia profecta p. 248 med., quaedam docet, quae nobis praetereunda sunt[2]).

Quadraginta Occidentalium esse accentus dixit[3]), quattuor radicales, triginta sex derivatos. Radicales sunt šellâyâ, taḥtâyâ, šewayyâ, pâsoqâ. Inter triginta sex derivatos viginti octo dicuntur simplices, itaque restant octo compositi, at hi numeri ex catalogis neque in editione Martini, neque in editione, quam Phillips (Letter of Mar Jacob p. ܟܡ) exhibuit, effici possunt. Deest inter accentus simplices ܦܣܘܩ ܡܥܢܝܢܐ[4]), ܥܒܪ ܠܡܥܠܬܐ[5]), ܣܘܡܟܐ, ܡܙܘܥܢܐ et

1) Alia lectio Martin p. 247, 16 est ܡܢ ܫܠܡܐ ܪ̈ܢܝܐ ܘܡܩܪܝܢܐ, i. e. pertinent ad reχne = modulationes *et sunt* recitativa. Nos p. 82[3]) de hoc loco dubium movimus, quia de ܪ̈ܢܝܐ ܢܥܡܬܢ̈ܝܐ collato נעימה p. 74 cogitavimus. Si ܪ̈ܢܝܐ ܢܥܡܬܢ̈ܝܐ legitur, Barhebraeus Judaeorum Neginam vix omisisset, si vero alia lectio recta est, non cantilena sed modulatio naturalis vocis in recitatione in censum vocanda est. Tunc Graecorum lectio recte comparatur et Hebraeorum Negina omittitur.

2) Res est similis dogmati Judaeorum, puncta vocalia esse inspirata

3) Jacobus Edessenus quadraginta septem immutationes accentuum esse dixit, Phillips Letter p. ܡܒ, quos Syri ܦܘܩ̈ܕܐ ܕܢܩ̈ܫܐ dicunt, ܦܘܩ̈ܕܐ enim est nomen, quo puncta, ܢܘܩ̈ܙܐ, designant. 4) Severus p. ܠܗ, 13; 94, 3.

5) Hic accentus supra p. 89 idem esse dicitur qui ܦܣܘܩ ܦܩ̈ܐ. Ceterum Barhebraei catalogus ex Jacobo supra 90 desumtus est, in fine vero p 90 l 8 infra confusio incipit. Eum ipsum, quem p. 90 restituimus catalogum a Barhebraeo esse adhibitum, ordo accentuum probat. Nec plura is in ipso Jacobo legit, quam ea quae nobis hodie servata sunt, nam quae de ܡܥܢܝܢܐ Phill 54, ܢܕ = 256 Mart ex Jacobo attulit, in nostris excerptis leguntur supra p. 98 l. 3.

ܦܘܣܠܦ ܡܙܘܥܢܐ. Praeterea vero Barhebraeus commemorat ܦܘܣܠܦ ܪܒܐ p. 257 l. ult. Martin, p. 57 et ܢܘ Phillips, qui accentus alibi non occurrit.

Restat ut demonstremus, quae in Barhebraei observationibus ad systema Nestorianorum pertineant. P. 48 ܟܒ Phill. = 253 Martin commemorat ܪܗܛܐ ܕܩܛܝܢܬܗ, quod quidam in membro ܠܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܥܒܪܝ ܐܘܪܚܐ ponunt, quod tamen est signum Orientalium, supra p. 199, ܡܢ; 192, 32; 196, ܟܘ, apud quos pro samkâ adhibetur. Eodem modo ܙܩܦܐ signum Orientalium adhibitum dicit p. 53, ܟܐ Phill. = 255, 5, Mart., quod Occidentales non habuerunt supra p. 180, 23. Occasione oblata etiam de ܙܩܦܐ loquitur, quod Orientales pro ܪܗܛܐ legunt Prov. 31, 23. Phill. p. 62, ܡܒ = 260, 2. Mart.

Idem p. 253 Mart. docet pro ܡܫܒܚܢܐ Orientales adhibere ܬܚܬܝܐ ܕܬܠܬܐ. Cf. supra p. 180, 25.

Deinde docet Orientales dicere ܡܙܝܥܢܐ ܪܒܐ et ܢܫܛܐ accentum eum, quem Occidentales appellant ܐܣܩܐ Phill. p. 50, ܟܘ = 254 Mart. et supra p. 182, nam Mẹzišânâ parvum est ܙܩܦܐ ܕܡܙܝܥܢܐ.

Imo de adhibendo Nâγoδâ loquitur, quod signum Orientalibus usitatum, Occidentalibus ignotum erat, quum dicat in loco 2 Cor. 6, 4—6 adhiberi Gârorâ, in sequentibus vero Nâγoδâ. Phill. p. 56, ܢܘ = Mart. 257, 14. Hoc igitur in loco systema Jacobi expressisse non potest. Porro p. 261 de ܡܫܠܡܢܘܬܐ tradit, quem accentum postquam Nisibin schola Edessena traducta est, magistri scholarum persicarum adhibuerunt, qui ubi compluria reϑme excipiebantur a taḥtâyâ, post quod pâsoqâ positum est, phrasin lentius (ܐܣܩܦܬ, al. lect. ܐܣܩܘܦܬ[1])) recitabant et recitari jubebant, quod ornamentum recitationis habebant. Raro hoc signum adhibetur, cujus exemplum est: ܢܬܟܢܫܘܢ ܡܝܐ܆ ܕܠܬܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ܆ ܠܐܬܪܐ܆ ܚܕ܆ ܘܬܬܚܙܐ ܝܒܝܫܬܐ܀ Genes. 1, 9. Cf. supra 191, 20; 196, ܟܘ, ubi cod. Berol. puncta recta, non obliqua ut ܐܣܩܦ praebet. Res confusa est.

1) Verbum ܐܣܩܦ est retinuit, repressit Joh. Ephes. 158, 240, impedivit Isaac Ant. II 204. Jos. Styl ed. Wright 31, 7 et ἀποστοματίζειν Luc. 11, 53.

Denique de Naφsâ, quod in Barhebraei grammatica p. 259, 10 Mart. = ܡܟܒ Phill. scribitur ܢܦܣܐ, eadem fere docet, quae p. 178, 179 ex codice Musei Britt. Add. 12138 protulimus, simul nomen Ramišoši addens, ita ut intellegamus, unde hauserit suas de Orientalibus adnotationes.

Sub finem addendum videtur, ea quae de Męβattęlânâ apud Barhebraeum Phill. 55, ܪܠܗ = 256 Mart. legantur, omni numero confirmare ea, quae nos supra p. 86 de usu hujus accentus diximus. Ita enim docet: ܡܒܛܠܢܐ ܡܢ ܒܛܠ ܙܘܥܐ ܐܬܐ ܕܡܫܬܒܪ: ܕܐܝܬ ܙܘܥܐ ܒܪ ܠܐ ܐܝܬ ܢܩܝܒ. ܐܝܟ ܠܐ ܬܬܕܡܪ ܕܐܡܪܬ ܠܟ ܕܘܠܐ ܠܟܘܢ ܠܡܬܝܠܕܘ ܡܢ ܕܪܝܫ. ܘܗܪܟܐ ܐܬܚܙܝܬ ܙܘܥܐ ܡܫܬܒܪܐ. ܕܨܠܝܐ ܘܬܚܬܝܐ ܐܘ ܡܕܡ ܐܚܪܢܝܢ ܟܕ ܠܐ ܓܡܝܪܐ ܐܬܦܣܩ ܦܘܬܐܣܝܣ. ܫܒܩܬ ܕܝܢ ܙܘܥܐ. ܒܗܘ ܕܒܢܦܫܐ ܝܬܝܒ: ܪܡ ܘܡܥܠܝ ܘܦܪܝܩ ܡܢ ܦܘܕܘܣܝܣ ܕܡܫܬܟܚܢܐ ܐܣܬܟܠܐ ܡܬܝܬܒ. ܐܝܟ ܪܘܚܐ ܐܬܪ ܕܨܒܝܐ ܢܫܒܐ ܘܡܫܒܐ i. e. Męβattęlânâ, i. e. *cessare faciens*, a cessante motione (= cessante progressu orationis) dictum est, ubi motio (progressus orationis) esse putatur, quae re vera locum non habet. Exemplum sit: Ne mireris, quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo, Joh. 3, 7. Hoc in loco progressus orationis per šellâyâ et taḥtâyâ vel similem accentum indicandus necessarius putatur, quia protasis nondum finita est. At cessat progressus orationis, quia in animo posita est (ܡܬܝܬܒ) res altior et sublimior, et remota ab apodosi, quae facilis est intellectu, nempe: Spiritus ubi vult spirat cet.

Patet per Męβattęlânâ indicari additamenta, quibus naturalis progressus orationis disrumpitur, in sententiis enim Johanneis: „Quod natum est ex carne, caro est: et quod natum est ex spiritu, spiritus est: (non mireris quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo) Spiritus ubi vult spirat: et vocem ejus audis, sed nescis unde veniat aut quo vadat: sic est omnis, qui natus est ex spiritu", — nemo non videt, ea quae per Męβattęlânâ indicantur, additamentum esse interpositum ac Męβattęlânâ nostris respondere uncinis. Videant ergo qui libros sacros syriace edendos sibi sument, quodnam systema accentuum adhibeant, excutiant codices, dijudicent scholas et unam solam sequantur, accentuum enim positio est exegesis.

Sufficiat hic de thesauro grammatico Barhebraei commentariolus, quo methodum viri acutissimi simul et doctissimi describere conati sumus, qua ex fontibus suis novum opus componere studuit. Haesit ubi Arabes haeserunt, syntaxin a doctrina de formis non distinguens, quod inde explicatur, quod utrique Arabes et Barhebraeus grammaticam non eo consilio tractaverunt, ut homines linguae ignaros syriacam vel arabicam linguam docerent, sed id appetebant, ut Syros homines et Arabes ad suam quemque linguam perspiciendam et ad exegesin librorum antiquorum excolendam adducerent. — De excerptis, quae grammatica metrica comprehendit et de tractatu de vocibus similibus nihil addendum censemus. Sequitur in scribenda grammatica metro composita Josephum bar Malkon et Johannem bar Zuʿbi, qui haud dubie exempla Graecorum imitati sunt, inter quos inde a Saeculo XI grammaticae metricae componi coeptae sunt. V. Egenolff „Die orthographischen Stücke der byzantinischen Litteratur", Leipzig, 1888, pag. 27 sq., qui Nicetam Serrensem primum praecepta grammaticae versibus tractasse docuit.

Conclusio.

Cadente temporibus Barhebraei Chalifatu simul cecidit studium litterarum humaniorum, Mongoli enim et Turcae cultioris vitae promotores non erant. — Quod Arabibus contigit Islamo addictis, id Syris christianis condicionis miseria oppressis haud felicius cessit et post Barhebraeum ut reliquarum litterarum sic et rei grammaticae studium ita neglectum est, ut nemo per tria fere saecula librum de grammatica composuerit, ne dicam rem grammaticam auxerit et profundius excoluerit. Itaque grammaticae Syriacae perpoliendae fatum id erat, ut ex Syria in Italiam tralata sit, ubi litteris saeculo XV renatis mox etiam exstitere, qui linguas orientales addiscere cuperent. Quod nescio an eam ob causam maxime factum sit, quia Pici Mirandolae exemplum secuti Cabbalam denudaturi linguae chaldaicae cognitione carere non poterant [1]). Inter primos qui orientalibus linguis operam dederunt referendus est Ambrosius Theseus ex comitibus Albonesii et Palatinis Lomelleñ. I. V. Doct., Collegii Dominorum Iudicum Papiae Consul, Canonicus Regularis Lateranensis ac Sti Petri in Caelo Aureo Papiae Praepositus, qui Joanni Potken amicitia conjunctus, studium simul aliis facilitaturus nihil amplius habuit, quam arte typographica nuper inventa libros edere, quem ad finem chalcographi ope litterarum orientalium typos aeri incidi curavit. Natus est anno 1469. Introd. Fol. 193. Vir fuit ingenii fertilissimi, ad linguas comparandas

1) V. Ambrosii Introductionem 1537. Fol. 19, a.

promptus, qui jam id egit, ut litteris latinis puncta et lineas adderet, quibus aspiratae a non aspiratis, Kaφ a Qof al. distinguerentur, et pater transscriptionis habendus est, quum versibus principium summum constituerit his:

Nam tenuis rubro signatur vertice puncto,
Aspirata capit roseum sub pectine punctum.

Ab initio inter Potkenium et Ambrosium disputatum est, quaenam sit lingua chaldaica, cujus nomine Potkenius linguam aethiopicam insignibat, donec ad concilium Lateranense a Julio II convocatum et sub Leone X continuatum praeter Aethiopes, a Presbytero Joanne quem dicunt missos, etiam „Syri Chaldaei" venerunt, a quibus deinde Ambrosius antea elementa punica, hebraica et chaldaica medioriter doctus, Syriaca addidicit. Quod ita ipse enarrat: „Venerunt et Syri Chaldaei, Josephus Sacerdos, Moyses Monachus Diaconus et Elias Subdiaconus. Quorum sacerdos cum divinam lyturgiam (quam Missam hebraico [!] nomine appellamus) celebrare, sacraque deo offerre munere intenderet. Nec prius illi permissum, quam quo ritu sacrosanctum munus perficeret et quibusnam verbis in conficiendo uteretur, clare intellectum foret. Tuncque mihi a Reverendissimo Cardinali Stae Crucis, apud quem fuerant hospitio recepti, delatum fuit onus, ad verbum (quod dicitur) libellum missae chaldaicae transferendi. Tum ego ne munus assignatum defugisse viderer operae pretium me facturum arbitratus sum, si ascitis mecum Hebraeis et Punicis [1]), seu Arabicarum literarum gnaris. . . ad id exsequendum me protinus mature accingerem" [2]). Rogavit igitur primum Hebraeum, cujus nomen non dixit, multarum linguarum peritum, deinde alterum Josephum Gallum, filium medici Julii II pontificis, qui verba chaldaice et arabice ab Elia recitata, lingua materna (gallica?) et latino sermone retulit, ita ut ejus auxilio adjutus Ambrosius textum verborum missae latine reddere potuerit. Hoc studiorum syriacorum in Europa fuit initium, quae deinde edita Introductione in chaldaicam linguam, syriacam atque armeniacam et decem alias linguas promovere tentavit [3]).

Ab Ambrosio ad studia Syriaca excitatus est Albertus Widmanstadius [4]), Novi testamenti editor, qui in praefatione

---

1) Punicam linguam dixit linguam Melitensem. Quum non hujus sit loci de aliis linguis disserere, hoc tantum addo, egregie temporum ratione habita Ambrosium egisse de lingua armeniaca. Coptica quoque aggressus est, imo Glagoliticorum notitiam aliquam habuit. Cf. Fol. 20, b. Operae pretium esset viri benemerentis vitam explorare et scribere.

2) Quod factum est anno 1514, quia anno 1529 Widmanstadio narravit Ambrosius, sese annis circiter XV his studiis esse deditum.

3) Subscriptio ita concepta est: Excudebat Papiae. Ioan. Maria Simoneta Cremonensis. In Canonica Sancti Petri, in Caelo Aureo. Sumptibus et Typis, authoris libri. Anno a virginis Partu. 1539 Quinto Kal. April.

4) Succinctam harum rerum historiam Assemanius exhibuit in prologo

ad novum testamentum Viennae 1555 haec tradidit: „Ambrosius annis postea multis intra monasticas cellas (erat enim voto suo S. Augustini Canonico instituto obstrictus) meditando tantum perfecit, ut Syri quoque ingenium ipsius ... admirarentur: Ceterum cum ego a. 1529 in divi Caroli Caesaris invictissimi, Sacri diadematis causa Bononiam proficiscentis comitatu essem et mihi contubernalibusque meis Regii Lepidi, a metatoribus hospitium juxta coenobium, ubi Theseus jam senex vitam agebat, forte attributum fuisset, postridie ejus diei templum ingressus, venerandum senem casu obvium salutavi, qui ut me de Coenobii Bibliotheca rarisque in ea libris sciscitari intellexit, e vestigio in conclave introduxit et arreptis e pluteo SS. Evangeliis syriace scriptis, „Hospes, inquit ingemiscens, peregrinis his studiis deditus sum annis circiter XV, eaque sine rivali ad hanc diem amavi. Utinam obveniat mihi aliquando prompto paratoque ingenio vir, qui sermonem hunc Jesu Christi sanctissimis labris consecratum, posteris tamquam per manus tradendum, nam aetas mihi prope jam exacta est, a me accipere velit.“ Paratum sese Widmanstandium dicentem, quantum potuit, Ambrosius instituit, multaque ex commentariis suis descripta illi tradidit ea obtestatione, ut cuncta in ecclesiae utilitatem adhiberet.

Jo. Alb. Widmanstadium, qui quarto anno post Sienae in Bibliotheca Lactantii Ptolemaei quattuor evangelia et quaedam Ephraemi et Jacobi opuscula invenit, promissis stetisse nemo ignorat, nam primum a Simeone, episcopo Syrorum Montem Libanon incolentium, institutus deinde a Mose Meredinensi sive Antiocheno [1]) adjutus anno 1555 novum testamentum edidit, quod opus causa fuit promovendorum linguae syriacae studiorum. Nam quum post reformata sacra Catholici Biblia polyglotta edere constituissent et Andreae Masio edendorum bibliorum syriacorum provincia obveniret, Romae ejusdem Mosis Maredinensis institutione usus [2]), mox opus grammaticum et Lexidion composuit, apparatui Bibliorum Antverpensium insertum. Grammaticum acutissimi viri opus eo insigne

---

Bibliothecae orientalis. Accuratam bibliographiam praebuit Hoffmannus in Grammatica syriaca Halis 1827 p. 36. Conferendus denique est Land Johannes von Ephesus p. 25. In Masii epistolis nuper editis nihil me legisse memini, quod ad rem faciat.

1) Moses ipse a patriarcha Antiocheno Ignatio eo consilio Romam erat missus, ut Sacra biblia prelo impressa in Syriam reportaret. Ass. B. O. I 536.

2) Masii Gram. Syr. p. 4. Ceterum Moses ex Assyria Lexicon et Grammaticam secum attulerat, quae Venetius reliquit, et quorum apographa cum Widmanstadio communicavit, cujus libros omnes Dux Bavarorum ademit. De Mose cf Assem. B. O. I 535. — Praeter Mosen etiam Sulaca (ܣܘܠܩܐ), qui arabice صعود Siud dictus est, Patriarcha Nestorianorum deinde in communionem ecclesiae Romanae receptus, Andreae Masio commercio junctus fuit. Ass. B. O. I 523.

est, quod verba ad norman hebraeam tractavit, ideoque primus Masius stirpes Peal, Pael etc. recte distinxit, nec minus varias radicum litteris debilibus compositarum classes recte constituit. Vides hic studiorum hebraicorum ad enucleandam grammaticam syriacam vim et efficaciam. Neque hoc omittendum est, ex hac grammatica profectum esse nomen status emphatici, quod quamvis in ipsa grammatica non adhibeatur, ex his Masii verbis profluxit: „Scribit quidem Elias Grammaticus acutissimus et mihi olim familiaris, Chaldaeos ea litera (Ålaφ in fine nominum) veluti ἐμφάσεως nota uti ... At ut hoc illi concedam, mihi tamen non facile ullus persuaserit, in Syrorum vocabulis perpetuo ἔμφασιν esse, quoties appositum Olaph ad finem habent". p. 45.

Studia biblica Theologorum occidentalium vero totam methodum grammaticae syriacae immutaverunt, quum ab Hebraea et Chaldaea lingua procedentes et primum methodo grammaticae latinae educati, linguam novam discere et docere deberent, non linguam vernaculam, ut Syri antiqui et Arabes, grammaticae opera illustrare et explicare. Ita factum est, ut tunc demum libri grammatici componerentur in usum tironum occidentalium ad normam scholae latinae, in quibus analogia dialecti targumicae et linguae hebraicae semper in censum vocabatur. Grammaticae vero hac ratione a Masio 1573 et Tremellio 1569 compositae — Widmannstadii et Merceri opuscula minora sunt, — Syris ipsis Romae degentibus non probabantur, ita ut rem profundius tractandam censerent. Quod opus suscepit Georgius Amira, qui 1583 in collegium Maronitarum a Gregorio XIII erectum receptus, anno 1595 in Syriam redux, insequente anno episcopus Edenensis consecratus anno denique 1633 patriarcha Maronitarum est electus. Mortuus est 1644 [1]). Assem. B. O. I. 552. In Libro suo de grammatica [2]) mutatae rerum condicioni cedens, duplicem sibi proposuit finem. Primum enim studiosis linguae Syriacae occidentalibus, qui ex grammaticis modo nominatis linguam syriacam addiscebant, exhibiturus erat opus ab erroribus liberum, quod non ad linguae potius hebraicae et chaldaicae analogiam compositum esset, deinde vero et in usum ipsorum Syrorum scripsit, de quibus haec dicit: „Praeterea cognoscebam id fore multo usui et utilitati nostri Maronitarum Collegii alumnis, qui cum de Syria ac Cypro, ut plurimum pueri

---

1) Jos. Acurensis Gram. Praefatio.

2) ܓܪܐܡܛܝܩܝ ܣܘܪܝܝܐ ܐܘ ܟܠܕܝܐ ܕܦܝܠܘܣܘܦܐ ܘܬܐܘܠܘܓܘܣ ܓܘܪܓܝܘܣ ܒܪܗ ܕܡܝܟܐܝܠ ܡܢ ܒܝܬ ܥܡܝܪܐ ܕܡܢ ܩܪܝܬܐ ܥܕܢ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ ܟܠܗ ܕܗܘܐ ܡܠܦܢܐ ܐܦ ܡܦܫܩܢܐ ܒܪܝܫܐ ܠܐܠܗܘܬܐ Grammatica syriaca sive chaldaica cet. Romae 1596.

ad disciplinas capessendas Romam veniant, magnopere propter magnam Syrorum Grammaticorum obscuritatem, difficultatem, et quod majus est, eorundem librorum penuriam in Grammatica syriaca acquirenda laborare solent, quemadmodum in me ipse expertus sum, qui a mea pueritia in ea consequenda non ob aliam causam majorem, quam opportebat, laborem posui ac sudorem, nisi quia mihi deerat aliquis auctor, qui rem grammaticam clare distincte et ordinate tractaret et traderet. His accedit, quod . . . multum illis conducere mihi videbatur, si aliqua Grammatica, in qua Syriacae Grammaticae termini una cum terminis Latinis conjungerentur, et illius regulae hujus vocibus explicarentur, ederetur."

Ita rerum condicione factum est, ut post conjunctas doctrinas graecas et arabicas, post prima conamina grammaticae comparatae, denique scholae latinae liber deberetur, in quo comparatio consulto rejecta est, et e quo postea Grammatici omnes hauserunt, antequam fontes antiquissimi iterum reclusi erant.

Quamvis in tractando verbo recta methodo longe a Masio superetur, et hac in re laudem non meruerit, tamen omnium occidentalium et orientalium Grammaticorum magister est factus, cujus methodus et dicendi ratio simplex et acuta aptissima visa est, quam sequerentur, excepta doctrina de formandis stirpibus [1]). Amira Masium secutus in grammaticam recepit et Interjectiones, ܩܪܝܒܘܬܐ ܡܫܡܥܐ, et primus Syrorum incepit seorsum agere de syntaxi, quam tredecim paginis absolvit.

Quum homines linguae Syriacae ignaros docere vellet Amira, paradigmata verborum simplicium et suffixis instructorum amplissima exhibuit et dilucidius dispescuit, quam ante eum Barhebraeus. At adolescentuli Syri ipsi, qui jam non lingua syriaca, quae illis addiscenda erat, sed arabica utebantur, et latinam non statim intellegebant, Amirae opus in usum suum vertere non potuerunt. Itaque eorum utilitati consulentes mox homines docti Amirae librum in compendii formam redactum syriace et arabice expresserunt, quod fecerunt Abraham Ecchellensis, Isaac Sciadrensis et

1) Stirpes appellavit conjugationes, vel ܟܝ̈ܠܐ = أوزان et تصاريف et ܡܫܘܚ̈ܠܦܐ. Verba hoc ordine tractat I ܩܛܰܠ et ܐܬܩܛܶܠ, II, 1 ܩܰܛܶܠ, ܐܬܩܰܛܰܠ, 2 ܦܳܪܶܫ, ܐܬܦܳܪܰܫ, 3 ܦܰܪܢܶܣ, ܐܬܦܰܪܢܰܣ, 4 ܫܰܥܒܶܕ, III ܐܰܩܛܶܠ, ܐܬܬܰܩܛܰܠ, IV, 1 ܫܰܘܕܰܥ, ܐܫܬܰܘܕܰܥ, ܫܰܪܰܪ, 2 ܐܫܬܰܪܰܪ etc. Habes vetus systema, in quod insertae sunt formae passivae.

Josephus Acurensis † 1647[1]). Ita enim Abrahamus ipse de suo consilio loquitur: „Hujusmodi provincia in eam a me gratiam suscepta fuit, ut nostrae linguae studiosorum votis facerem satis, praesertim cum Grammatica... Amirae... latina fuerit lingua conscripta. Igitur et docentium labori et discentium utilitati una eademque opera consulere volui." Neque aliud voluit Sciadrensis, qui presbyteros Syros divina officia persolventes in Syria et collegii Maronitici alumnos erudire sibi proposuit, ipsius Amirae jussu hoc ad negotium incitatus. Acurensis denique, Antiochenus patriarcha eo usque processit, ut institutiones suas arabice scriberet, quippe quae adolescentulis in ipsa Syria degentibus erant destinatae. Opus suum anno 1645 Romam ad Innocentium X misit, cujus jussu praelo subjectum et maximam partem in Orientales terras tralatum est, ita ut apud nostrates sit rarissimum. Usus sum exemplari Bibliothecae Monacensis.

De dispositione horum librorum dixisse sufficit, distribui linguam in nomina, verba, particulas, more arabico, recipi tamen pronomina inter nomina, ܡܠܬ ܫܡܐ (Participium), de quo confusiones Barhebraei (cf. supra p. 248) repetuntur, inter verba, et praepositiones, adverbia et interjectiones inter particulas. Libri hi omnes perspicuitate, simplicitate, copia eximii, aptissimi censendi sunt ad finem consequendum, quem sibi proposuerunt scriptores.

Quodsi soli hi libri publici juris sunt facti, non ideo censen-

---

1) Inscribuntur libri hunc in modum I ܒܫܡ ܐܠܗܐ ܚܝ ܡܠܬܢܝ ܓܪܡܛܝܩܝ ܐܘܟܝܬ ܠܘܬ ܡܡܠܠܐ ܣܘܪܝܝܐ ܕܟܬܝܒ ܒܦܣܝܩܬܐ ܠܬܠܡܝܕܐ ܐܒܪܗܡ ܒܪܗ ܕܐܒܪܗܡ ܒܪܗ ܕܕܘܝܕ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܡܥܒܪܬܐ ܘܚܩܠܬ ܠܡܫܡܫܢܐ ܫܩܠܐ ܠܐܠܗܝܐ ܕܡܕܪܫܬܐ ܕܡܪܘܢܝܐ ܕܒܪܗܘܡܝ Abrahami Ecchellensis . . linguae syr. sive chaldaicae perbrevis institutio (Romae) 1628.

II ܓܪܡܛܝܩܝ ܕܠܫܢܐ ܣܘܪܝܝܐ ܕܟܬܒ ܐܝܣܚܩ ܫܕܪܝܐ ܡܪܘܢܝܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ. ܡܬܦܢܩܠܛܘܣ ܕܦܪܘܦܓܢܕܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܘܐܬܛܒܥܬ. ܒܪܗܘܡܝ ܡܕܝܢܬܐ ܒܡܛܒܥܬܐ ܕܡܪܘܢܝܐ ܥܢܝܐ. ܐܫܬܠܡ ܡܫܝܚܝܬܐ = Grammatica linguae syr. authore Isaac Sciadrense Maronita cet. Romae 1636. Cf. Assem. B. O. I 552.

III (sic!) ܓܪܡܛܝܩܝ ܐܘܟܝܬ ܠܘܬ ܡܡܠܠܐ ܕܠܫܢܐ ܣܘܪܝܝܐ ܕܟܬܒ ܝܘܣܦ ܥܩܘܪܝܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܠܒܢܢ ܕܐܬܛܒܥܬ: ܒܪܗܘܡܝ ܡܕܝܢܬܐ ܒܡܛܒܥܬܐ ܕܦܘܠܚܢܐ ܥܢܝܐ ܐܫܬܡܠܝ ܡܫܝܚܝܬܐ ܘܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ:: Romae ex Typogr. S. Congreg. de Propaganda Tide Anno 1647. Cf. Assem. B. O. I 553.

dum est, alios non esse compositos, semper enim ecclesiarum praepositis educatio clericorum curae erat, cujus fundamentum erat disciplina grammatica. Itaque non modo Maronitae Petrus Metoscita et Gabriel Avodius Hesronita Amirae opus in compendium redegerunt, Assem. B. O. I, 552, verum etiam Metropolita Amidensis, Timotheus Isaac † 1622 [1]) elementale syriacum scripsit, quod quidem nihil nisi paradigmata continet, ad normam arabicam composita. Exstat liber in codice Add. 21, 211 Musei Brit. et in codice Petermann 17 Bibliothecae Regiae Berolinensis. Quibus libris addenda denique est Grammatica Arsenii (Codex Peterm. 18 Berolinensis) et Grammatica anonymi (Codex Peterm. 20) caršunice scripta, syntaxi instructa, cujus auctor doctrinis grammaticis Maronitarum erat addictus. Codices hi recentissimi compendia praebent admodum jejuna in usum tironum composita.

Sed haec hactenus. Deponenti mihi calamum, quo historiam artis grammaticae apud Syros conscripsi, in mentem venit Vergiliani illius: Tantae molis erat Romanam condere gentem. Quanti labores, quantae vigiliae, quanti errores eorum, qui rem grammaticam in Oriente eo usque perduxerunt, ut nostro aevo grammatica comparata linguarum semiticarum potuerit condi! Sed etiam quantum studium patrii sermonis, quantus amor litterarum, quarum splendore paullatim clarescente tenebrae hominum menti offusae pelluntur. At tu ne spreveris hos conatus virorum, qui ad perscrutandam linguam tot studia adhibuerunt, licet tenuia nobis haud pauca in eorum libris videantur, neve oblitus sis verborum Aristotelis [2]), ex quo pleraque haec studia profluxerunt, qui hunc in modum monuit: *Ὥσπερ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ φέγγος ἔχει τὸ μεθ' ἡμέραν, οὕτω καὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὁ νοῦς πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτατα πάντων. Οὐ μόνον δὲ χάριν ἔχειν δίκαιον τούτοις, ὧν ἄν τις κοινώσαιτο ταῖς δόξαις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιπολαιοτέρως ἀποφηναμένοις· καὶ γὰρ οὗτοι συνεβάλλοντό τι, τὴν γὰρ ἕξιν προήσκησαν ἡμῶν.*

---

1) Rosen-Forshall Catalogus p. 89.
2) Metaph. 993 b.

I. Index nominum et rerum.

II. Index syriacus, arabicus, hebraicus.

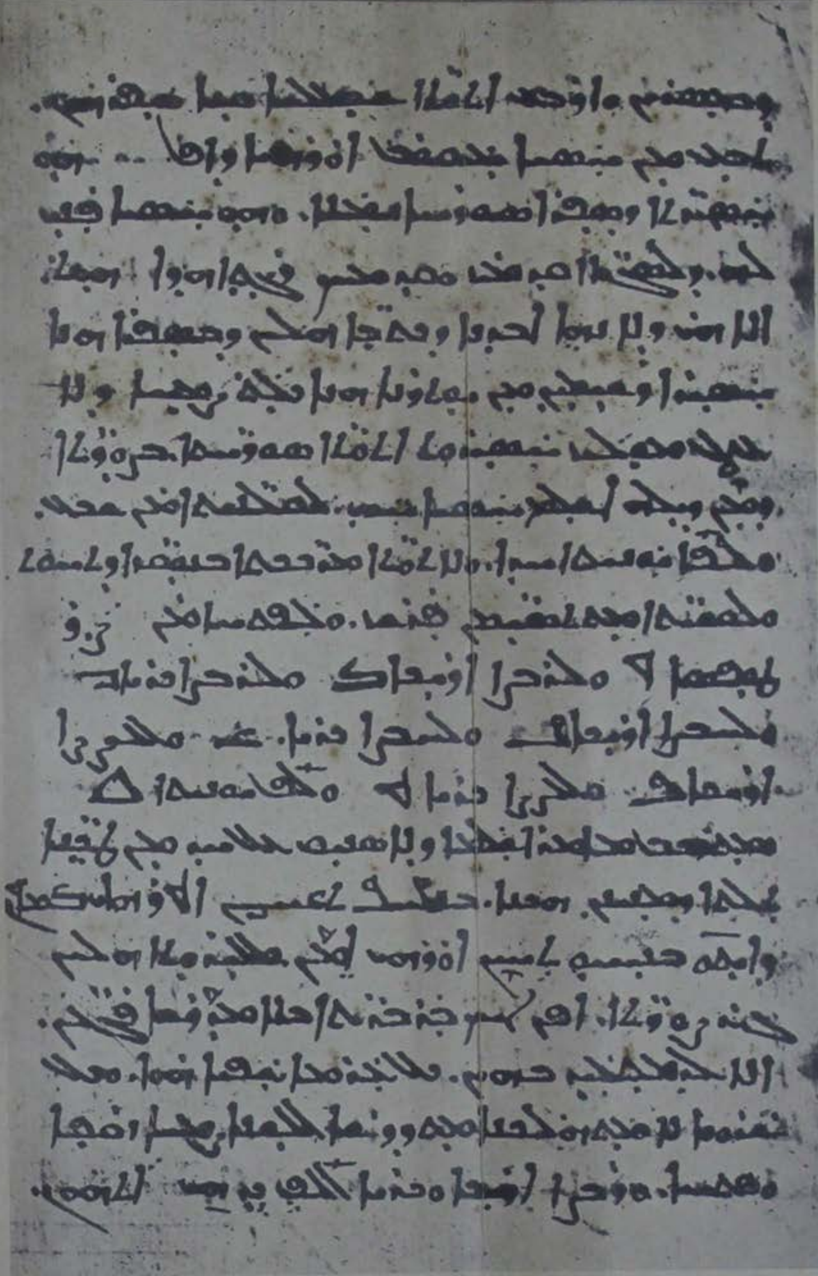
III. Index graecus.

Druck von G. Kreysing in Leipzig.

Cod. Mus. Brit. Add. 17,217 Fol. 38 b

Cod. Mus. Brit. Add. 17,217 Fol. 38 a

Barhebraei locus de vocalibus Jacobi Edesseni
ex cod. Mus. Brit. Add. 7201. Fol. 195a



ܟܬܒܐ ܕܩܪܝܢܐ
ܠܒܢ̈ܝ ܡܕܪܫܬܐ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܐܬܛܒܥ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ܒܚܝܠ ܐܠܗܐ

ܡܫܪܝܢܢ ܠܡܟܬܒ ܒܥܘܕܪܢܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܡܪ ܠܟܬܒ-
ܡܠܘܐܐ ܐܣܛܘܟܣܐ ܕܣܘܪܝܝܐ ܀ ܦܪ̈ܩ

ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܀ ܠܟܬܒܐ ܡܬܘܕܥܢܐ ܕܡܫܘܕܥ ܢܘܥܐ ܕܣܘܪܝܝܐ
ܕܡܛܠ ܡܢܗ ܠܡܟܬܒ ܕܐܬܬܣܝܡ ܡܠܐ: ܡܠܬܐ: ܣܠܩ ܡܠܐ: ܟܠ ܡܠܬܐ:
ܡܠܬ ܡܠܐ: ܡܬܟܬܒܐ ܡܢܟܢܐ: ܐܡܪܐ:

ܡܘܠܐ ܠܐܘܬܐ [ܕܐܬܘܬܐ] ܦܬܚ ܐܝܟ ܠܗ ܠܡܬܟܬܒܐ ܘܠܝ

ܟܠ ܡܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢܗܐ ܒܐܝܢܐ ܕܡܫܠܡܢܐ: ܕܡܬܩܪܝܢ ܕܟܠ ܦܘܡ
ܐܘ ܡܘܒܠܢܐ: ܐܝܟ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܫܐ: ܗܘܢܐ: ܕܒܪܐ: ܐܕܝܢ: ܠܒܢܐ: ܐܠܗܐ:
ܘܐܡܪ ܕܐܝܟ ܡܠܝܐ: ܕܡܠܬܐ ܐܝܬܝܗ ܡܫܬܡܫܐ ܠܡܬܟܬܒ ܕܡܫܠܡܢܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܟܠ ܡܠܐ:
ܠܟܠܗ ܡܠܐ ܕܟܬܒ ܐܝܟ ܐܘ ܡܠܬܐ: ܐܝܟ ܐܝܟ ܕܐܡܪ: ܦܬܚ: ܦܬܐ: ܦܠܛ: ܟܬܒܝܢ:
ܦܣܩ: ܢܟܣܝܢ: ܘܐܡܪ ܕܐܝܟ ܡܠܝܐ: ܣܠܩ ܡܠܐ: ܦܝ ܐܬܘܬܐ: ܦܠܛܝܢ
ܟܠܗܝܢ ܩܠܐ ܕܡܬܦܫܩܢ ܒܗܘܢ ܡܠܬܐ ܘܡܬܦܪܫܢ ܐܬܘܬܐ: ܠܡܠܬܐ ܕܝܢ
ܐܘ ܡܘܒܠܢܐ: ܐܟܘܬ ܕܐܡܪ: ܐܢܐ: ܐܢܬ: ܗܘ: ܐܢܚܢ: ܐܢܬܘܢ: ܗܢܘܢ: ܗܢܝܢ
[ܗܢܝܢ ܐܘ] ܘܐܡܪ ܕܐܝܟ ܡܠܝܐ: ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ: ܦܠܛܝܢ ܟܠܗ ܩܠܐ:
ܕܐܝܟ ܐܢܫܐ ܐܬܘܬܐ ܕܝܠܗ: ܠܐ ܦܬܚ: ܐܘ ܡܠܟ ܡܢܟܢܐ: ܡܫܠܡ ܡܢ ܡܠܬܐ
ܠܐ ܦܣܩܐ ܕܡܠܬܐ [ܡܠܬܐ ܡܬܩܪܝܐ ܕ] ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܡܬܦܫܩܢ: ܡܠܬܐ ܕܐܬܟܬܒܬ
ܠܡܠܬܐ ܢܦܩܐ: ܐܘ ܟܠ ܡܠܬܐ ܡܬܐܡܪܐ: ܐܡܪܐ ܕܠܐܡܪ: ܠܡܬܐܡܪ: ܟܡܠܬܗ:
ܡܫܬܡܠܝܐ: ܐܬ: ܐܝ: ܒ. ܢܫܒ. ܫܡ: ܐܡܪ: ܠܡܒ: ܦܠܛܬܐ: ܟܘܢ: ܡܠܟܐ:
ܘܐܡܪ ܕܐܝܟ ܡܠܝܐ: ܡܠܬ ܡܠܐ: ܕܝ ܐܬܘܬܐ: ܦܠܛܝܢ ܦܠܛܝ ܕܡ. ܡܠܬܐ:

ܡܫܩܠܐ ܕܡܫܚܠܦܐ ܗܦܘܟܐ

ܟܒܘܬܗ ܡܫܠܐ ܡܫܬܩܠܝܢ: ܐܡܪܐ ܕܝܠܗ: ܙܕܝܩ: ܓܡܠܐ: ܡܫܝܚ: ܫܠܝܐ: ܫܡܥܘܢ:
ܘܡܪܐ ܕܐܝܬ ܥܠܝ: ܡܢ ܒܥܘܬܐ ܗܢܥܐ ܕܝܢ ܐܬܒܥܝ: ܘܠܗܝ ܥܬܐ ܩܠܐ ܕܡܢ
ܡܢܡ ܡܩܥܐ ܡܬܠܗܬܩܢ: ܐܦ ܡܢܡ ܣܠܗ ܡܥܠܐ: ܚܫܝܢ ܚܠ ܠܠܬܝܢ ܦܘܪܥܐ
ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܬܢܐ ܢܗܘܘܢ ܐܬܒܥܘܢ: ܠܐ ܡܬܠܐ ܐܚܪܢܐ: ܘܐܬܒܥܝ ܘܠܝ:
ܟܡܪ ܠܗ: ܘܡ: ܗܠܦ: ܩܠ: ܕ: ܕ: ܐ: ܠܐ: ܣܠܗ: ܐܝܪ: ܦܢ: ܟܠܐ: ܠܫܝܗ: ܟܡ
ܡܢ ܡܢܡܘܡܕܐ ܕܠܗܠܝ ܕܩܫܝ ܀ ܐܒܕܐ ܐܒܘܗ: ܡܩܒܐ ܕܟܦܪܐ ܕܡܫܚܠܦܐ:
ܕܐܡܪܐ ܠܡܥܩܬܐ ܟܡܪ ܡܢܕܝܐ: ܘܠܐ ܢܡܒܥܝ ܠܗ. ܠܐ ܢܩܠܐ: ܘܠܐ ܐܕܥܐ: ܘܠܐ
ܡܫܬܥܠܐ: ܘܠܐ. ܐܬܝܬܘܬܐ [ܘ ܣܡܝܟ] ܘܠܐ ܡܢ ܚܕܐ ܡܢ ܐܠܝ ܕܢܦܩܝ ܗܠܝ ܡܩܩܬܐ
ܐܡܪܝܢܐ: ܐܬܘܬܐ [ܐܬܘܬܐ ܕ] ܕܝܢ ܐܡܪܐ ܗܠܝ: ܦܢ: ܕܝܢ ܠܝ: ܟܠܗ:
ܟܢܡ: ܦܨܠܐ: [ܡܫܚܠܦܐ. ܩܕܡ] ܠܡܪ: ܠܐ ܗܘܐ ܡܕܐ ܕܐܝܬ ܗܠܝ: ܘܢܦܩܘ ܡܢ
ܕܐܦܪܐ ܐܬܘܬܐ. ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܡܪܒܝܐ [ܟܪܝܗ ܕ] ܕܡܫܚܠܦ: ܠܐ: ܐܦ ܠܡܟܬܒ ܟܡ ܡܩܬܐ:
ܘܙܘܓ ܠܗܝܢ: ܕܡܩܬܐ ܕܡܬܐܡܪܢ: ܡܥܠܐ ܘܡܒܠܐ ܐܬܒܥܘܢ: ܡܥܠܐ ܦܢ ܐܬܡܥ
ܐܝܟ ܕܡܥܠܐ: ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܡܒܥܐ: ܘܐܝܟ ܗܘܠܐ: ܡܥܠܐ ܕܝܢ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܥܠܐ:
ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܡܬܓܠܝܢ: ܘܐܝܟ ܐܕܡܐ [ܐܘܩܕ ܕ]: ܗܠܝ ܕܝܢ ܐܢܫ ܠܢܫܐ: ܡܘܢܐ
ܘܡܘܦܩܐ ܡܢ ܡܥܠܐ ܘܡܒܠܐ ܢܩܦܢ: ܘܐܬܒܥܝ ܐܝܟ ܕܒܟܠܗܝܢ ܡܫܚܠܦܐ ܘܡܥܠܐ ܡܢ
ܡܥܠܐ ܠܒܝܬ ܚܕܐ: ܡܒܠܐ ܕܝܢ ܟܡ ܚܕܐ: ܘܢܦܩܝ ܗܠܝ ܟܡܫܚܠܦܬܐ ܠܦܪܘ
ܗܘܠܐ ܠܠܬܘܢ ܐܠܝ ܢܡܦܩܝ ܠܦܠܐ ܚܕܐ ܡܢ ܦܢܩܐ ܕܡܫܚܠܦ:
ܗܘܢܐ ܘܐܦܪܝ ܕܠܡܥܐ ܦܢ ܢܩܦܝ [ܢܩܦܝ ܕ] ܕܝܬܥܐ: ܐܬܐ: ܠܥܩܝܦ:
ܡܬܢܐ: ܐܬܝܬܘܬܐ: ܦܬܩܠܐ: ܡܬܥܐ ܦܢ ܕܢܕܢܐ ܡܝܡܚܠܢܐ: ܘܗܠܝ ܡܢܗܘܢ:
ܡܢܢܐ ܘܦܗܢܐ [ܡܦܚܒܠܢܝܐ ܘ]: ܐܡܪܐ ܕܐܠܗ: ܕܟܪܐ: ܕܟܪܐ: ܠܗܠܐ: ܠܗܠܐ: ܠܗܘܐ:
ܦܥܠܐ: ܦܬܥܠܐ: ܐܬܪܐ: ܐܬܪܘܬܐ: ܢܗܪܐ: ܢܗܪܘܬܐ ܘܡܢܗܐ ܕܐܝܬ ܗܠܝ: ܐܬܝܬܐ:
ܝܩܐ [ܘܡܩܐ ܘ]: ܗܘܗܠܐ: ܗܘܗܠܘܬܐ: ܠܗܘܪܐ: ܠܗܘܪܘܬܐ: ܩܢܝܢܐ: ܩܢܝܢܘܬܐ: ܦܬܐ: ܦܬܩܬܐ:
ܐܩܬܐ ܕܝܢ ܠܦܢܝ: ܡܢܗܐ ܘܐܬܪܐ: ܩ ܓܠܗܐ ܘܓܠܗܢܐ: ܟܝܠܐ ܦܢ ܘܡܢܗܐ:
ܐܡܪܐ ܕܡܥܠܐ: ܐܦܠܐ: ܢܗܪܐ ܘܡܥܠܐ: ܚܝܠܢܐ: ܕܝܢ ܠܐܘܪܐ: ܡܦܢܢܐ:
ܐܦܢܢܐ: ܢܗܦܠܐ: ܘܗܢܝܐ: ܘܡܦܢܢܐ ܀ ܐܡܩܒܐ ܠܦܢܝ: ܗܟܢܐ: ܘܡܢܗܐ:
ܗܟܢܐ: ܐܕܘܢܝ: ܐܢܫܘܬ: ܗܠܗ: ܘܗ: ܡܢܗܐ: ܐܡܪܐ ܕܐܝܬ ܟܠܐ:

ܐܠܦܝ ܕܢܦܫܝ ܠܡܚܐ ܘܠܥܠܬܐ

ܦܪܘܫ ܚܒܠܐ: ܐܣܘܦ ܕܐܘܚ ܘܡܪܘܬܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܀ ܡܫܬܥܠܐ ܠܗܘܢ: ܡܣܐܢܐ
ܘܦܩܪܐܢܐ: ܐܚܕܢܐ ܕܠܐܡܪ: ܦܣܠܐ. ܦܬܝܠܐ: ܕܥܒܐ: ܩܥܒܐ: ܠܚܡܐ: ܠܩܒܐ:
ܐܫܬܘܬܐ [ܐܫܬܘܬܐ ܗ] ܪܘܚܐ: ܦܟܒܘܢܬܐ [ܦܟܒܘܢܬܐ ܗ] ܐܚܕܢܐ ܕ
ܕܠܐܡܪ: ܦܠܓܘܬܐ: ܢܦܘܚܐ: ܚܡܘܪܐ ܀ ܡܘܥܒܐ: ܦܠܓܘܬܐ: ܫܢܬܐ:
ܐܟܠ: ܚܡܝܪܐ: ܡܥܒܕܐ: ܡܚܝܠܐ: ܚܡܝܡܘܬܐ: ܡܚܝܠܘܬܐ: ܡܥܒܕܢܘܬܐ:
ܡܥܒܕܢܐ: ܡܥܒܕܢܝܬܐ: ܦܣܝܥܘܬܐ: ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܐܡܪ: ܪܕܝܦܐ: ܦܘܠܓܐ: ܠܚܡܐ:
ܚܡܝܡܐ: ܡܥܒܕܐ: ܦܠܚܐ: ܪܕܝܦܘܬܐ ܦܠܓܘܬܐ. ܚܘܒܐ ܀ ܡܫܘܚܘܬܐ ܕܫܢܐ
ܐܚܕܢܐ ܕܠܐܡܪ. ܟܪܝܗܐ: ܡܘܪܩܐ: ܕܓܘܪܐ: ܡܦܫܐ: ܐܪܥܐ: ܦܩܥܬܐ ܕܝܢ
4a ܐܪܥܐ: ܟ: ܕ: ܘ: ܠܐ: ܐܚܕܢܐ ܕܠܐܡܪ: ܟܠܝܬܐ: ܕܟܠܝܬܐ ܘܟܠܝܬܐ: ܠܟܠܝܬܐ:
ܠܫܠܡܐ ܕܝܢ ܢܦܫܝ ܢܦܫܐ: ܡܫܬܠܐ: ܪܩܝܩܐ: ܦܪܘܫܐ: ܐܫܬܘܬܐ:
ܐܚܪܢܐ ܢܦܫܐ ܕܡܣܢܐ ܘܡܥܒܕܢܐ: ܐܚܕܢܐ ܕܠܐܡܪ: ܡܥܒܕ: ܡܥܒܕ:
ܚܡܝ: ܚܡܝܡ: ܗܫܐ: ܗܫܐ ܀ ܡܫܬܠܐ ܡܣܢܐ ܘܦܩܪܐܢܐ [ܦܩܪܐܢܐ
ܗ]: ܐܝܟ ܚܡܝ: ܚܡܝܡ: ܦܠܐ: ܦܠܚܝܢ ܀ ܪܩܝܩܐ ܕܝܢ ܠܟܠܗ: ܕܚܡܝܡ:
ܘܕܡܚܡܝܡ: ܘܡܥܒܕ: ܕܚܡܝܡ: ܐܚܪ: ܝܪܐ: ܡܥܒܕ: ܗܫܐ: ܘܕܡܚܡ: ܗܘܐ: ܦܪܚ:
ܕܡܥܒܕ: ܕܚܒܝ: ܝܡܐ: ܕܡܥܒܕ ܀ ܦܪܘܫܐ ܕܝܢ ܠܟܠܗ: ܡܢ ܡܚܐ ܐܚܪ
ܚܡܝ ܐܢܐ: ܚܡܝܡ ܐܢܐ: ܠܘܩܒܠ: ܚܡܝ ܐܢܬ: ܦܠܐ ܐܢܬ: ܚܡܝܡ ܐܢܬ: ܠܟܠܗܘܢ:
ܚܡܝ: ܚܡܝܡ: ܦܠܐ: ܐܫܬܘܬܐ ܕܝܢ ܠܘܩܒܠ: ܦܟܒܘܢܬܐ: ܐܟܠ: ܦܠܚܐ:
ܦܫܘܩ ܕܡܪ [ܠܘܩܒܠ ܗ]: ܘܢܦܫܐ: ܐܟܠ: ܡܥܒܕܐ ܡܥܒܕ ܡܥܒܕܢ:
4b ܐܬܦܠܓ ܠܗܘܢ. ܕܢܦܫܐ ܐܝܟ ܦܠܓܐ ܐܢܐ ܦܠܚ ܐܢܐ ܠܘܩܒܠ ܐܢܐ ܀ ܘܡ
ܘܡܥܒܕܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܡܦܠܓܐ ܐܢܐ: ܡܦܫܩ ܐܢܐ: ܡܥܒܕ ܐܢܐ ܀
ܠܫܠܡ ܡܫܐ ܕܝܢ ܢܦܫܝ ܢܦܫܐ: ܡܫܬܠܐ: ܦܪܘܫܐ: ܐܚܪܢܐ:
ܢܦܫܐ ܕܡܣܢܐ ܘܡܥܒܕܢܐ: ܐܝܟ ܐܢܐ: ܐܢܬ: ܗܘ: ܗܝ: ܐܢܚܢ: ܐܢܬܘܢ: ܐܢܬܝܢ:
ܗܢܘܢ: ܗܢܝܢ: ܡܫܬܠܐ ܡܣܢܐ ܘܦܩܪܐܢܐ ܐܝܟ ܐܢܐ: ܐܢܬ: ܗܘ ܗܝ: ܐܢܚܢ.
ܗܢܘܢ: ܐܢܬܘܢ ܗܢܝܢ: ܦܪܘܫܐ ܕܝܢ ܠܩܒܠ: ܡܢ ܡܚܐ: ܐܢܐ: ܗܘ: ܠܘܩܒܠܗ:
ܐܢܬ: ܐܢܬܘܢ: ܐܢܬܝܢ ܀ ܠܗܠܝܢ: ܗܘ: ܗܝ: ܗܢܘܢ: ܗܢܝܢ ܀ ܐܫܬܘܬܐ
ܠܘܩܒܠܗ ܕܝܢ: ܐܝܟ ܐܢܐ: ܐܢܐ ܢܦܫܐ: ܚܡܝ: ܠܘܩܒܠ: ܕܟܠܗ: ܕܟܠܗܘܢ:

ܐܠܝܢ ܕܢܦܩܝܢ ܠܣܠܩ ܡܢܗ ܘܠܬܚܬ ܡܢܗ

ܠܗܘܢ ܆ ܠܡܠܟܐ ܆ ܚܕܬܐ ܆ ܐܬܘܪܝܐ ܆ ܠܡܠܟܘ ܆ ܕܒܒܠ ܆ ܐܬܐܘܪܝܐ ܆ ܠܗ ܠܡܥܒܕ ܆
ܒܚܪܬܗ ܆ ܕܡܠܟܘܬܗ ܆ ܘܦܪܣܝܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܀

ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܟܠ ܡܠܟܐ ܆ ܡܬܚܙܝܢ ܕܒܬܪܝܢ ܐܬܚܙܝܢ ܆ ܐܝܟ ܠܐ ܡܠܟܐ
ܗܢܐ ܆ ܗܟܢ ܀ ܡܬܚܙܝܢ ܠܐܘܪܝܬܐ ܆ ܐܝܟ ܐܢܫܐ ܆ ܗܘܝܐ ܆ ܠܐܪܥܐ ܆ ܡܬܚܙܝܢ
5a ܠܡܥܒܕ ܢܨܚܢܐ ܀ ܐܘ ܠܡܫܚܐ ܡܫܡܫܝܢ ܆ ܐܝܟ ܦܘܠܘܣܬܐ ܀ ܡܬܚܫܒ ܠܐܒܐ ܆
ܠܡܠܟܐ ܆ ܕܒܝܬܗ ܆ ܘܕܚܠܬܗ ܀ ܡܬܚܙܝܢ ܕܐܝܟ ܐܚܝܐ ܡܒܟܝ ܡܢ ܡܢ
ܡܫܡܫܝܢ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܆ ܠܡܠܟܐ ܆ ܐܝܟ ܐܠܐ ܆ ܡܣܒ ܡܢ ܀ ܡܬܚܙܝܢ ܠܥܒܕܝܢܐ
ܡܫܡܫܝܢ ܆ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܆ ܦܫܝܛܘܬܐ ܆ ܘܠܝܠܐ ܚܘܪܐ ܀ ܡܬܚܙܝܢ ܕ
ܕܦܘܣܩܢܐ ܐܬܚܙܝܢ ܐܝܟ ܗܘܢܐ ܆ ܦܠܓܘ ܗܘܐ ܆ ܐܟܪܐ ܆ ܘܟܘܟܒܐ ܀

ܠܡܕܝܢܬܐ ܡܢܐ ܕܝܢ ܢܦܩܝܢ ܒܢܝܐ ܆ ܡܬܚܙܝܢ ܆ ܗܪܘܣܐ ܆ ܒܢܝܐ ܕܪ
ܕܪܝܫܐ ܘܢܨܚܢܐ ܐܝܟ ܐܪܝܐ ܐܪܝܐ ܒܥܠܐ ܒܐܠܐ ܀ ܡܬܚܙܝܢ
ܕܝܢ ܡܘܬܢܐ ܘܫܒܝܬܐ ܆ ܐܝܟ ܚܝܠܐ ܆ ܚܠܝܢ ܆ ܒܫܡܫܐ ܆ ܒܢܘܗܪܐ ܆ ܗܪܘ
ܗܪܘܣܐ ܕܝܢ ܠܠܐ ܆ ܡܢ ܡܢܐ ܆ ܐܪܝܐ ܐܟܐ ܆ ܠܐܪܥܐ ܆ ܐܪܝܐ ܐܝܟ ܠܐܠܗܐ
ܐܪܝܐ ܗܘ ܗܠܝܢ ܦܫܩܐ ܐܝܟ ܕܦܫܩܬܐ (܀)

ܗܘܐ ܕܒܝܬܐ ܡܢܐ ܐܝܟ ܦܘܪܫܢܐ ܕܡܬܬܒܝܬܘܬܐ [ܘܡܬ
ܘ] ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܡܩܒܠ ܘܩܛܠܐ ܒܠܒܐ ܗܘܐ ܦܘܪܫܐ (܀)

5b ܦܘܠܐ ܘܐܡܪܝܢ ܕܝܬ [ܕܒܝܬ ܘ] ܆ ܕܡܬܦܪܫܝܢ ܗܟܢܐ ܆ ܘ ܡܦܠܐ ܆
ܕܘܟܪܐ ܆ ܘܦܘܫܐ ܆ ܘܣܟܪܐ ܆ ܘܚܘܪܐ ܆ ܘܚܟܡܬܐ ܆ ܗܠܝܢ ܩܒܠܐ ܡܬܐ
ܡܬܬܒܝܬܘܬܐ ܚܐܪܐ ܚܠܐ ܡܩܕܡܐ ܘܩܛܠܐ ܘܐܦܪܐ ܆ ܘܗܪܓܐ ܕܡܬܩܛܠܐ
ܕܡܬܥܒܕܐ ܘܦܠܚܐ ܕܐ ܚܐܠܐ ܚܟܘ ܚܪܐ ܒܗ ܗܠܝܢ ܒܗ ܡܬܐ ܕܒܬܝܬܐ.
ܡܬܡܪܐ ܒܠܒܐ. ܘܦܠܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܐ. ܘܒ ܆ ܕܐܪܡ ܆ ܘܠܐ ܆ ܘܗ ܆
ܕܠܗܐ ܆ ܕܟܪܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܆ ܐܝܟ ܐ ܕܐܡܬܐ . ܘܚ ܆ ܘ ܝܠܕܐ ܆
ܗܦܟܐ ܆ ܐܝܟ ܐ ܕܠܗܐ ܆ ܘܗܝ ܒܚܘܪܐ ܆ ܣܟܪܐ ܆ ܐܝܟ ܚ ܆ ܕܐܒܐ ܆
ܘܪܒܝܐ ܆ ܘܚܘܪܐ ܆ ܐܝܟ ܘ ܆ ܕܐܦ ܆ ܕܐܪܒܥܝܐ ܆ ܘܚܟܡܬܐ ܆ ܐܝܟ ܕܝܘܢܐ
ܘܗܘܪܐ ܀ ܘܪܒ ܚܒܝܒܗ ܆ ܕܚܘܪܐ ܘܚܟܡܬܐ ܆ ܠܗܘ ܢܦܩܝܢ ܆ ܣܟܪܐ

5 Cod O. sine puncto praebet ܗܘܕܪܐ quod rectum est. Cf. infra.

ܕܝ

ܡܥܠܠܐ ܕܡܠܬܐ ܕܒܢܝܢܘܬܐ

[illegible]

6a [illegible]

[illegible]

6b [illegible]

[illegible]

⁵ In utroque codice lacuna est, quae in margine G. expletur.

²⁾ Legendum videtur [illegible] tunc [illegible] est ὁ μικρόν

ܐܠܦ

ܡܛܠ ܬܪܥܝܬܐ ܕܚܫܒܘܢܐ ܘܩܕܡܝܐ

ܕܐܝܬ ܒܥܒܪܝܐ. ܕܗܘ ܒܥܒܪܝܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܬܩܪܝܐ ܗܘ ܕܝܢ ܐܦܪܝܠ ܚܕܬ܆
ܕܡܬܩܪܐ ܥܠ ܡܘܠܕܐ ܕܡܪܢ. ܕܒܫܢܬ ܕܐܬܝܠܕ ܒܗ ܡܪܢ ܡܫܝܚܐ
ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܥܒܕ ܡܫܡܫܢܘܬܐ܀ ܘܒܗ ܝܘܡܐ
٦٩ ܐܦ ܐܢܬ. ܦܠܓܐ ܒܚܘܕܪܐ ܕܠܐ ܚܘܒܠܐ ܠܡܦܠܓܘ ܚܘܕܪܐ ܕܫܢܬܐ
. ܘܡܬܡܠܐ ܥܠ ܝܘܡܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܗܘ ܝܘܡܐ. ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ ܀
ܒܗ ܗܘܐ ܘܡܢ ܝܘܡܐ ܕܡܬܡܠܐ ܥܠ ܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ. ܐܝܬ ܗܘ ܕܝܢ ܐܦ
ܐܢܬ ܕܝܘܡܐ ܕܒܗ ܗܘܘ ܡܢ ܩܕܡ ܘܠܗܠ
ܡܛܠ ܕܚܫܒܘܢܐ ܕܫܢܝܐ. ܒܗ ܡܬܚܫܒ ܘܡܬܝܕܥ ܕܫܢܝܐ ܕܐܝܟ ܕܐܝܬ
ܐܝܟ ܡܐ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܒܫܢܝܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗܝܢ ܘܡܢ ܥܠܡܐ ܐܝܟ
٣ ܕܟܠܗ ܡܬܚܫܒܐ ܡܢ ܫܢܝܐ ܕܒܗ ܗܘ ܒܗ ܥܕܢܐ
ܘܥܕܢܐ ܘܐܝܟ ܐܢܬ܀
ܥܠ ܚܫܒܘܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܫܢܝܐ ܘܝܘܡܬܐ ܐܘ ܝܘܡܐ
ܚܫܒ ܡܢ ܥܠ ܗܕܐ ܕܫܢܬܐ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܚܫܒ
ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܠܝ ܕܝܢ ܚܫܒܘܢܐ ܕܫܢܝܐ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܘܥܠ
٣٦ ܫܢܝܐ ܠܚܘܕܪܐ ܡܢ ܫܢܝܐ ܘܝܘܡܬܐ ܒܗ ܕܝܢ ܫܢܬܐ ܕܝܢ
ܐܝܟ ܐܡܪ ܚܕܐ ܒܫܢܝܐ ܕܗܝ ܕܐܬܝܐ. ܒܝܬ ܚܕܐ
ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ ܕܝܢ ܫܢܝܐ ܘܝܘܡܬܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ ܕܝܢ
ܫܢܝܐ. ܥܠ ܗܕܐ ܕܝܢ ܫܢܬܐ ܘܚܫܒܐ ܕܡܬܚܫܒܐ ܕܝܘܡܐ
ܘܐܝܬ ܕܝܢ ܕܫܢܝܐ ܒܚܘܕܪܐ ܕܝܢ ܕܫܢܝܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ
٢٠ ܘܫܢܝܐ ܕܝܢ ܘܝܘܡܬܐ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܝܢ ܐܝܟ ܐܡܪ
ܫܢܝܐ ܐܝܟ ܕܝܢ ܐܝܬ ܝܘܡܐ ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܘܝܘܡܐ ܕܝܢ ܚܕܐ ܕܝܢ ܚܕܐ ܚܕܐ ܕܝܢ ܚܕ
ܚܕܐ ܕܝܢ ܘܗܘܐ ܕܫܢܝܐ ܒܗ ܕܝܢ ܘܫܢܬܐ ܠܚܫܒܘܢܐ ܕܝܢ
ܡܛܠ ܕܝܢ ܡܢ ܫܢܝܐ ܒܗ ܫܢܝܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܝܢ ܐܘ ܝܘܡܐ
٣٩ ܡܬܚܫܒ ܥܠ ܫܢܬܐ ܐܝܟ ܫܢܝܐ ܘܝܘܡܬܐ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܕܝܢ ܝܘܡܐ
ܘܕܫܢܝܐ ܕܝܢ ܕܗܘ ܕܝܢ ܕܗܘܝܢ ܡܬܚܫܒܝܢ ܕܫܢܝܐ

ܕܝܢ܀

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܩܕܡܐ

ܐܢܦ: ܡܛܠ ܕܣܝܐ: ܗܗ: ܘܣܝܐ ܢܘܪ. ܦܫܝܛܘܬܐ: ܐܝܟ ܚܠܦܝ: ܢܚܠܦ: ܢܦܫܝ: ܢܗܦܟ: ܚܒܝ: ܢܚܒ̈ܢ: ܘܟܠܗ ܡܦܩܢܘܬܐ ܕܗܠܝܢ ܚܠܦ ܕܝܢ ܒܠܐ: ܕܢܘܠܝ ܠܗܠ ܐܠܦ̈ܝ ܕܡܦܩܢܘܬܐ ܐܚܪܢܐ ܕܚܫܒܢ. ܕܐܬܚܫܒ: ܬܐ: ܡܢ: ܡܛܠܬܐ ܝܗܒܝ: ܚܫܝܫܐ ܕܝܢ ܩܕܝܫܬܐ: ܕܐܝܟ ܐܢܝܢ: ܬܐܡܪ: ܡܢ ܐܬܐ: ܐܡܠ: ܬܐܡܠ: ܢܐܡܠ: ܬܐܡܠܢ: ܢܐܡܠܢ ܬܐܡܠܝܢ: ܢܐܡܠܢ: ܢܐܡܠܝܢ: ܬܐܡܠ: ܢܐܡܠܝܢ: ܢܐܡܠ̈ܢ: ܢܐܡܠܝܢ [sic]: ܢܐܡܠܢ: ܬܐܡܠܢ: ܡܢ ܡܠ ܐܡܠܘ: ܐܝܬܘܐ: ܢܐܬܐ: ܢܬܒܥ: ܢܬܒܥ: ܢܬܠܐ: ܢܬܠܘܢ: ܠܬܠܘܢ: ܢܬܠܐ: ܢܬܠܘܢ: ܢܬܠܐ: ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܥܠ ܗܠܝܢ ܐܚܪ̈ܢܝܬܐ ܕܫܘܚܠܦ ܥܠܡܐ: ܘܢܦܩܘܢ ܘܡܬܩܠܣܢ: ܐܝܟ ܣܒܬ: ܣܒܬܝ: ܣܒܝܬ: ܫܒܩܬ: ܫܒܩ: ܦܣܩ ܡܢ ܣܟܝ ܫܘܚܠܦ ܣܘܦܝܐ ܐܝܬ ܠܗ: ܐܝܟ ܐܒܝܬ: ܡܢ ܢܒܥ ܢܫܒܩ: ܩܠܐ ܢܬܠܐ [1] ܬܠܬ: ܬܠܬ:

ܘܗܢܐ ܗܘܐ ܦܥܠܐ ܢܦܩ ܠܥܠܡܐ ܘܒܟܠܗ ܚܝܠܐ ܕܐܝܟ ܐܢܝܢ: ܬܠܝܬ: ܡܢ ܬܠܐ: ܬܘܒ ܡܢ ܬܠܐ: ܘܬܠܝܬ ܡܢ ܢܬܠ: ܢܬܠ: ܬܬܠܝ: ܢܬܠܝ: ܘܢܬܠܝܢ:

ܠܘܬ ܕܝܢ ܗܘܐ: ܕܡܦܩܢܘܬܐ ܠܟܠܐ ܕܚܫܒܢ ܘܦܫܝܛܘܬܐ: ܚܫܒܬ ܚܝܘܬܐ ܠܝܘܡܐ: ܘܚܫܝܫܐ ܚܫܒܐ: ܐܝܟ ܢܘܪ ܘܢܘܪܐ ܡܢ ܢܘܪ ܢܘܪܐ: ܘܢܗܘܐ: ܘܢܗܘܐ ܢܗܘܐ: ܘܢܗܘܐ ܢܗܘܐ: ܘܐܝܟ ܢܘܪ ܘܢܘܪܐ ܡܢ ܢܘܪ ܢܘܪܐ: ܘܢܘܪܐ ܢܘܪܐ (sic) ܢܘܪ ܘܢܘܪܐ (sic) ܢܘܪܐ (sic):

ܠܘܬ ܕܝܢ: ܗܘ ܕܡܢ ܢܩܕ. ܚܫܝܫܐ ܕܡܦܩܢܘܬܐ ܐܚܪܢܐ ܕܚܫܒܢ ܗܘ ܡܫܚܠܦܢܘܬܐ. ܚܪܝܦܬܐ ܠܝܘܡܐ: ܘܢܦܩ: ܕܢܩܕ ܢܩܕ. ܚܫܝܫܐ ܕܡܦܩܢܘܬܐ ܐܚܪܢܐ ܕܦܘܩ ܡܫܚܠܦܢܘܬܐ. ܚܫܝܫܬܐ ܠܝܘܡܐ: ܐܝܟ ܢܩܕ: ܢܩܕ ܢܩܕܐ ܢܩܕ: ܕܢܩܕ ܢܩܕ: ܐܝܟ ܢܩܕܢ: ܢܩܕܢ: ܝܩܕܢ: ܢܩܕܢ (:)

1) Deest folium unum in O. itaque solum G. expressimus.

2) In G. quinque hae voces falso repetitae sunt.

3) Recte scribendum foret ܢܩܕ. Deinde in ܢܩܕܢ, ܢܩܕܢ latet error.

4) Scribendum est ܢܩܕ, ܢܩܕܐ, ܢܩܕ.

ܦܣܘܩܐ ܕܡܚܘܝܢܘܬܐ ܕܫܡܗܐ

ܒ. ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܠܐ ܦܣܝܩܐ ܕܡܬܒܥܝܢ ܠܗ ܐܬܘܬܐ܆ ܘܡܫܚܠܦܝܢ ܠܙܒܢܐ
ܕܚܕ܆ ܐܘ ܡܠܬܐ܆ ܐܘ ܦܬܓܡܐ ܡܫܬܡܠܝܐ. ܐܘ ܩܨܝܢ܆ ܐܝܟ ܙܒܢܐ܆ ܡܢܐ܆ ܣܓܝ
ܡܛܠ ܗܢܐ܆ ܐܝܟ ܕܒܗܘܢ ܐܘ ܦܬܓܡܐ ܡܫܪܝܐ ܡܫܬܡܠܝܐ܆ ܗܘ ܕܒܝܬ ܟܝܢܝܬܐ ܐ̄
ܠܗܘܢ ܟܠܗ ܕܝܢ ܕܟܝܢܝܬܐ܆ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܢܦܫܐ܆ ܢܟܣ܆ ܢܦܩ܆ ܗܘܝܐ ܕܝܢ܆ ܐܝܟ
ܐܢܐ܆ ܐܢܬ܆ ܐܢܘܢ܆ ܠܗܘܢ ܕܝܢ܆ ܐܚܪܢܐ ܡܬܦܫܛܐ܆ ܡܫܬܡܠܝܐ ܐܘ ܟܝܢܝܬܐ ܠܗܘܢ܆
ܐܘ ܡܫܬܡܠܝܬܐ܆ ܐܝܟ ܐܢܬ ܟܬܒܬ ܠܟ. ܘܡܫܬܡܠܝܐ ܠܗܘܢ܆ ܐܝܟ ܟܠ ܚܕܐ ܕܦܠܓܐ
ܘܕܟܠܗܝܢ ܟܝܢܝܬܐ ܡܫܬܡܠܝܢ܆ ܟܕ ܦܠܓܐ ܦܪܨܘܦܐ ܕܬܠܬܐ ܡܫܬܡܠܝܢ܆ ܗܢܘ ܡܢ ܡܫܬܡܠܝܐ
ܘܡܫܬܡܠܝܢ܆ ܐܝܟ ܟܬܒܬ܆ ܢܟܣ܆ ܐܢܐ܆ ܟܬܒܬ܆ ܦܩܕܬ܆ ܟܬܒܬܘܢ܆ ܟܬܒܬܝܢ܆ ܐܘ̄
ܘܗܠܝܢ ܠܟܠܗܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܚܕܐ ܕܝܠܗܝܢ܆ ܐ̄܆ ܟ̄܆ ܝ܆ ܬ܆ ܠܗܠܝܢ
ܟܝܢܝܬܐ ܢܦܩܝܢ ܒܗܝܢ ܡܫܬܡܠܝܢ܆ ܟܕ ܟܠ ܦܪܨܘܦܐ ܕܬܠܬܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܡܛܠܬܐ܆
ܐܚܪܢܐ ܕܐܢܬ܆ ܐܢܬܝ܆ ܕܐܢܬܝ܆ ܢܫܬܡܠܐ܆ ܬܫܬܡܠ܆ ܢܫܬܡܠ܆ ܬܫܬܡܠ܆ ܢܬܟܬܒܘܢ
[B]܆ ܢܬܟܬܒܢ܆ ܢܟܬܒܘܢ܆ ܢܟܬܒܢ܆ ܘܡܢܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ܆ ܘܗܘ ܕܡܫܬܡܠܝܐ ܐܘ̄ ܟܕ ܠ
ܠܡܫܬܡܠ. [ܢܫܬܡܠ B] ܐܘ ܩܨܝܢ܆ ܐܝܟ ܢܦܩܬ܆ ܢܦܩ܆ ܦܩܕ܆ ܣܓܕ܆ ܦܪܩ
ܟܕ ܐܝܬ ܐܦ ܡܫܬܡܠܝܬܐ ܕܟܝܢܝܬܐ ܐܬܘܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ܆ ܠܗܘܢ ܡܫܬܡܠܝܐ܆ ܐܝܟ
ܠܗܘܢ ܐܬܘܬܐ ܠܡܫܬܡܠܝܬܐ ܦܬܓܡܐ܆ ܡܛܠ ܠܗܘܢ ܕܡܫܬܡܠܝܢ܆ ܐܝܟ ܫܡܥ܆ ܘܐܡܠ ܐ̄
ܐܘܟܠ܆ ܐܘܟܠ܆ ܐܘܟܠ܆ ܐܘܟܠ܆ ܘܐܝܟ ܟܬܒ܆ ܦܩܕ܆ ܣܓܕ܆ ܦܩܕ܆ ܡܛܠ܆ ܘܟܠ
ܡܫܬܡܠܝܐ ܕܐܢܫ ܕܝܢ ܡܢ ܐܬܘܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ܆ ܘܡܫܬܡܠܝܢ ܗܢܘܢ ܟܠܗ ܟܝܢܝܬܐ ܠܗܘܢ
ܐܝܟ ܐܬܟܬܒ܆ ܐܬܦܩܕ܆ ܐܬܡܠܟܘ܆ ܐܬܡܠܟܘ܆ ܘܡܫܬܡܠܝܐ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܦܪܨܘܦܐ
ܡܫܬܡܠ܆ ܐܝܟ ܟܬܒ ܡܫܬܡܠ܆ ܦܪܨܘܦܐ܆ ܐܘ ܟܝܢܝܬܐ ܐܘ ܟܬܒܬܐ ܘܐܦ܆
ܐܟܬܘܒ܆ ܐܦܩܘܕ܆ ܐܟܬܘܒ܆ ܐܣܓܘܕ [ܐܫܬܡܠ B] ܘܡܫܬܡܠ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ܆ ܐܝܟ ܐܢܐ
ܐܢܬܘܢ ܡܫܬܡܠܝܢ ܠܟܝܢܝܬܐ ܐܬܘܬܐ ܘܣܓܝ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܬܘܬ ܡܫܬܡܠܝܐ ܡܫܬܡܠ ܡܫܬܡܠ܆
ܐ̄܆ ܢ̄܆ ܝ̄܆ ܬ̄܆ ܗܢܘ ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܦܠܓܘܬܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܠ ܦܪܨܘܦ܆ ܠܐ ܠܝ ܒ̄
ܦܪܨܘܦܐ ܕܠܡܫܬܡܠܝܐ܆ ܐܝܟ ܢܦܫܬ܆ ܡܢ ܢܦܫܐ܆ ܘܐܝܟ ܦܩܘܕ [ܕܦܩܘܕ B] ܐܝܟ ܐܢܐ
ܡܢ ܡܫܬܡܠ ܡܢ ܗܠܝܢ ܗܘ ܕܒܝܬ ܟܝܢܝܬܐ܆ ܐܘ ܗ̄ ܠܐ ܡܫܬܡܠܝܬܐ ܐܝܟ ܢܦܫܬ܆ ܡܢܐ܆
ܐ.ܐ omisit .B ܗܢܘ ܕܟ. B ܚܠܦ ܟ̄ ܗܘ̄ܢ̄ B ܘ̄ pro ܟܬܒܬܝܢ .B ܒ̄ ܕܟ. ܢܦܩ ܕܟ.
ܢܦܩ. S.O. omitt. ܐܘ bis.

ܣ

ܡܛܠ ܬܘܣܦܬܐ ܕܡ̈ܠܐ

10a ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܐܝܟ ܦ̇ܠܛܣ : ܡܬܦܠܛܣ : ܦܪ̇ܚ : ܡܬܦܪ̇ܚ : ܦܪ̇ܩ : ܡܬܦܪ̇ܩ : ܦܪ̇ܘܗ ܡܬܦܪܘܗ . ܘܦܪܝܫܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܀ ܐܝܟ ܐܝܬ ܒܡܦܩܢܘܬܐ ܕܡܠܬܐ : ܐ̣ : ܥܠ ܗܘ ܕܦܪܝܫܘܬܐ ܕܗܘܝܐ ܒܗ ܡܬܬܚܝܐ ܘܥܠ ܗܘ ܕܐܘܣܦܬܐ ܚܕܐ ܕܐܝܟ ܗܘ ܒܠܝܐ [ܗܘܝܐ 5] ܢܝܫܐ ܢܦܪܘܩ : ܢܦܪܩܘܢ : ܦܪܩܝܢ : ܡܬܦܪܩܝܢ : ܢܦܪܩܘܢ : ܒܪܘܟ ܒܦܩܘܕܐ ܡܬܐܡܪܐ ܕܐܝܟ ܗܢܝܢ : ܦܪܘܩ : ܦܪܘܩܘܢ : ܦܪܘܩܝܢ : ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ : ܘܥܠ ܗܕܐ ܕܠܗ ܒܡܫܪܝܐ ܠܟ . ܘܢܦܩܬ ܒܗ ܦܠܛܝܢ ܐܬܬܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܐ̣ : ܥܠ ܡܘܬ : ܐܘ ܘܘ : ܕܢܦܠܐ ܒܗ . ܡܬܦܢܝܢ ܡܢ ܥܠ ܦܪܘܩ . ܗܠܝܢ ܡܢ ܦܩܘܕܝܬܐ : ܡܬܠܐ ܕܗܘܐ ܦܫܘܛ ܡܢ ܠܡܦ ܠܗܘܢ ܕܡܢ ܡܫܡܗܘܢ : ܕܐܝܟ ܐܢܬܝܢ : ܐܬܪܝܢ : ܦܩܘܕ : ܦܩܘܕܝܢ ܢܦܩܘܕ : ܢܦܩܘܕܝܢ : ܢܦܩܕܘܢ : ܢܦܩܕܝܢ : ܦܩܘܕܝܢ ܐܢܬܝܢ : ܡܬܦܩܕ ܦܩܕܬ ܡܬܦܩܕܝܢ : ܡܬܦܩܕܝܢ ܐܢܬܝܢ : ܢܬܦܩܕܘܢ : ܬܬܦܩܕܝܢ ܐܬܬܐ ܙܥܘܪܝܬܐ : ܡܬܦܩܕܝܢ ܦܩܕܝܢ ܡܬܦܩܕܝܢ : ܫܩܠܝܢ : ܚܫܒܝܢ (܀)

10b ܡ̈ܠܐ ܕܝܢ ܕܦܩܘܕܝܬܐ ܠܦܪܘܫܐ ܡܢܗܝܢ ܡܬܐܡܪܝܢ . ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܢܬ ܕܡܦܩܕܐ ܠܟ ܕܐܠܝܢ ܕܡܫܡܗܝܢ : ܘܦܩܕܝܢ ܕܦܢܩܝܢ ܦܩܘܕ : ܐܘ ܠܐ ܬܦܩܘܕ ܐܬܪܐ ܘܡܠܬܐ : ܐܝܟ ܗܠܝܢ : ܡܫܐ ܦܩܕ : ܬܦܩܘܕ : ܐܬܦܩܕܘܢ ܀ ܐܝܟ ܕܫܡܐ ܘܠܗܘܢ ܐܬܘܬܐ ܕܫܡܐ ܢܦܩܐ : ܡܠܬܐ ܦܩܘܕܝܬܐ : ܘܐܬܐ ܒܗ ܦܩܘ ܘܠܐ ܢܦܩܐ . ܠܐ ܡܬܦܢܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܡܠܬܐ ܕܦܩܘܕܝܬܐ : ܐܝܟ ܗܠܝܢ : ܘܡܠܐ : ܒܗܠܝܢ : ܦܩܘܕ ܡܬܦܢܝܢ ܘܬܐܘܬܐ ܒܗܠܝܢ ܦܩܘܕܝܢ ܐܬܬܐ ܀

ܐܝܟ ܐܬܘܬܐ ܦܪܘܫܬܐ ܕܡܠܬܐ ܡܠܟܐ ܐܢܫܝܬܐ . ܡܫܡܫܐ ܡܠܬܐ ܒܡܐܡܪܐ ܗ̈ ܦܩܘܕܝܬܐ : ܐܬܝܢ ܕܡܢ ܐܦܩܕܢ ܐܦܩܕܢ [ܐܦܩܕܝܢ B] ܘܡܢ ܐܬܚܙܝ : ܐܬܦܩܕ : ܐܬܦܩܕ : ܐܬܦܩܕܘ ܀

ܐܝܟ ܠܦܬܓܡܐ ܡܫܡܗܐ ܦܩܘܕ ܐܢܬ : ܕܡܠܬܐ ܕܐܬܬ ܒܗ . ܐ . ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܪܚܩܐ ܐܦܩܕ : ܦܩܘܕ : ܕܒܪ : ܡܠܟ ܀ ܐܝܟ ܡܘܬ ܐܬ ܒܡܦܩܢܘܬܐ ܕܡܠܬܐ : ܗܢܘܢ ܦܠܠܗ ܕܐܝܬ ܒܗ ܐܘܣܦܬܐ : ܐܝܟ ܢܦܩܐ : ܐܬܪܐ ܀ ܐܝܟ ܠܦܬܓܡܐ ܓܘܫܡܐ : ܠܫܡܗ ܘܡܢ ܒܗ ܦܩܘܕܝܬܐ ܗܢܘܢ : ܐܦܩ ܢܦܩܐ : ܐܬܪܐ : ܐܝܟ ܠܦܬܓܡܐ ܡܢ

11a ܘܡܢ ܒܗ ܦܩܘܕܝܬܐ ܗܢܘܢ : ܐܦܩ ܢܦܩܐ : ܐܘܪܚܐ : ܐܝܟ ܠܦܬܓܡܐ ܡܢ

1) S. praebet ܬ pro ܬ̇. 2) B om. ܬ ܡܢ. 3) S ܠ pro ܐ. 4) B praebet, S.O omittunt. 5) Solus B habet. 6) B ܢܘܢܐ. 7) S. ut semper ܦܠܠܗ.

ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܝܠܗ ܗܕܐ

ܚܪ̈ܢܝܐ ܗ̈ܢܘܢ ܕܥܒ̈ܪܝܐ ܦܬܓ̈ܡܐ: ܐܘܟܝܬ ܐܦ: ܘܠܘ: ܒܪܡ: ܗܘ: ܒܗܘܐ ܬܪ̈ܝܢܬܐ ܕ ܬܘܝܬܐ: ܐܝܟ ܡܠܟܘܬ: ܚܫܝܘ: ܦܬܚܘ: ܬܪܥܘ: ܐܝܟ ܠܬܪ̈ܬܝܢ ܗ̈ܢܝܢ ܝܬܝܪ̈ܬܐ ܒܫܡܗܐ: ܐܘܟܝܬ ܗܘ ܕܐܡ̈ܪܢ ܢܚܘܬ[1]: ܐܝܟ ܡܠܟܘܟ: ܒܪ̈ܟܝ: ܦܬܚܝ: ܬܪܥܝ: ܡܫܡܫܝ: ܐܝܟ ܠܐܬܬܐ ܕܟܪܟ ܗܘܘ ܘܡܬܩܪܝܐ ܬܘܠܕܬܐ: ܡܬܦܠܓܝܢܐ ܗܘ ܐܝܟ ܗܢܘܢ: ܟܬܒܘ: ܦܬܚܘ: ܡܠܟܘ: ܩܛܠܘ: ܠܥܘ: ܐܘܪܥܘ: ܐܝܟ ܕܠܬܪ̈ܬܝܢ ܬܘܝܬܐ ܡܢܗܐ ܡܬܦܪܫܝܢ ܠܬܦܠܓܬܐ: ܐܝܟ ܟܬܒ̈ܝ: ܦܬ̈ܚܝ: ܩܛܠ ܗ̈ܢܝܢ: ܠܥ̈ܝ: ܕܐܪ̈ܥܝ ܬܐܪ̈ܥܝ܀ ܘܟܠ ܕܝܢ ܠܬܪ̈ܬܝܢ ܒܫܡܗܐ ܗܝ̈ܡܢܐ: ܡܬܦܪܫܝܢ ܗܘ ܘܗܦ̈ܟܝܢ ܒܫ̈ܡܗܐ ܕܡܫܘܚܬܐ: ܘܗܘܝܐ ܡܢ ܩܫܝܬܐ ܬܪ̈ܬܝܢ: ܐܝܟ ܡܠ̈ܟܝܢ: ܟܬ̈ܒܝܢ: ܦ̈ܬܚܝܢ: ܘܩܛܠܢ܀

11b ܗܘ ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܗܘ ܕܝܠܗ ܗܕܐ: ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܠܝܘ̈ܢܝܐ ܘܠܐܪ̈ܡܝܐ ܘܗܠܝܢ ܬܘܝܬܐ ܒܗܘܐ: ܐܝܟ ܐܠܗܘܬܐ: ܡܠܟܘܬܐ: ܡܪܘܬܐ: ܘܗܝ ܟܠ ܕܝܠܗ ܗܕܐ: ܕܢܦܠ ܠܗܕܐ: ܗܘ ܐܬܬܐ ܕܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܒܗܘܐ: ܘܠܐ ܗܘ ܕܡܦܩ ܗܘ: ܐܝܟ ܐܠܗܐ: ܡܪܐ: ܡܠܟܐ: ܦܬܚܐ: ܬܘܠܕܬܐ: ܡܫܝܚܐ: ܟܬܒܐ܀ ܗܘ ܟܠ ܕܝܠܗ ܗܕܐ. ܕܬܪ̈ܬܝܢ ܠܝܘ̈ܢܝܐ (ܐܘܟܝܬ ܕܐ) ܐܫܬܘܝܬ ܠܬܪ̈ܬܐ ܕܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܐܝܬܝܗ̇ ܒܗܘܐ: ܐܘ ܟܡܐ: ܘܐܘ ܟܠܗ: ܐܝܟ ܬܪܥܘܢ: ܕܡܠܟ: ܦܬܚܘܢ: ܟܬܒܘ: ܐܝܟ ܕܡܫܡܫ ܠܡܫܡܫܢܐ: ܬܫܡܫܬܐ܀ ܗܟܢ ܕܝܢ ܠܬܪ̈ܬܝܢ ܡܢ ܟܠܗ ܗܝ̈ܡܢܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܒܗܘܐ: ܐܝܟ ܦܬܚܝ: ܟܬܒܝ: ܡܠܟܝ: ܐܬܬܝ: ܐܚܝ: ܦܠܚܝ: ܐܝܟ ܠܟܠܗ ܟܠܗ܀ ܗܘ ܕܡܫܘܚܬܐ ܝܬܝܪ̈ܬܐ: ܗܝ ܕܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܐܝܬܝܗ ܠܗܘܐ ܒܗܘܐ ܘܟܠܗ: ܐܝܟ ܡܠܟܘܬܗ: ܒܝܬܗ: ܦܬܚܗ: ܦܬܚܗ: ܡܪܗ: ܟܬܒܗ܀

12a ܘܐܦ ܗܕܐ ܡܫܡܫܐ ܠܝ ܡܢ ܢܦܫܗ ܠܗ ܒܗ ܐܦܝܐ ܐܣܦܩ: ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚ: ܗܘ ܡܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܡܫܘܚܬܐ: ܘܡܢ ܟܠܗܝܢ ܟܬܒܐ. ܗܘܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܟܠܗ ܟܠܗ: ܘܡܢ ܬܪ̈ܬܝܢ ܗܘܝܐ ܘܟܠܗ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ܀

ܗܘ ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܟܠܗ ܡܫܘܚܬܐ: ܐܘ ܟܠܗ ܗܘ ܕܟܬܒ ܐܘ ܟܠܗ ܡܫܡܫܢܐ

[1] B om. ܗܟܢܐ. [2] B. om. ܐܚܪ̈ܢܐ. [3] S. ܢܚܘܬ. [4] O. et S. habent ܬܪ̈ܬܝܢ m.
[5] B om. ܐܬܬܐ [6] S. O. om. ܘܐܪ̈ܥܝ, quod solus B habet. [7] O. B. S. omittunt
[8] O. S. ܬܪ̈ܬܝܢ sine ܕ. [9] B. om. ܟܠܗ, O S. om. ܟܠܗ ܕ. Ex hoc ܟܠܗ ܕ corruptum est ܟܠܗ.

ܫܘܡܫܐ ܘܡܟܝܟܘܬܐ ܕܩܕܝܫܐ

ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܟܝܟܬܐ܆ ܡܬܦܪܫܝܢ ܒܗܕܐ ܐܦ ܐܝܟ ܐܬܘܬܐ ܡܢ ܦܫܝܛܬܐ ܕ
ܕܡܬܐ ܡܠܝܬܐ ܗܘ܆ ܗܟܢ ܕܝܢ ܕܡܬܦܪܫ ܡܢܗ ܗܘܐ ܒܗ ܠܪܘܚ
ܐܠܗܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܚܝܕܐ܆ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܡ ܟܠܗ܆ ܘܡܢ ܩܕܡ ܐܦܝܗ ܗܘ ܕܝܢ
ܕܟܠ. ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ܆ ܘܦܪܘܫ܆ ܡܢ ܐܝܟ ܕܬܘܐ ܒܦܫܝܛܘܬܐ܆ ܘܗܘ ܗܘ ܕܝܢ܆
ܐܝܟ ܦܫܝܛܐ܆ ܠܦܠܓܘܬܐ܆ ܡܢ ܗܘܐ ܦܫܝܛܐ ܐܬܚܙܝ܆ ܘܐܝܟ ܕܠܟܠܗܘܢ [illegible]
ܟܠܗܝܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ܆ ܫܘܫܠܬܐ ܕܝܢ܆ ܐܝܟ ܩܕܡ ܕܐܚܪܢܐ܆ ܡܛܠ ܕܐܦܝܢ ܡܢ
ܟܠ܆ ܒܪܝܬܐ ܘܟܝܢܐ ܘܚܝܠܐ܆ ܐܠܐ ܕܝܢ ܕܡܢ ܩܕܡ܆ ܒܗܘܢ ܕܠܐ ܫܪܝܢ ܠܚܝܠܐ
12b ܩܢܐ܆ ܡܬܕܪܫܝܢ ܗܘܢ܆ ܐܝܟܢܐ ܕܡܢ ܦܪܝܫ܆ ܪܡܙܐ܆ ܢܬܚܙܐ܆ ܡܬܐܡܪ ܡܬܝܕܥܐ
ܘܡܬܕܪܫܐ܆ ܡܫܬܡܠܝܐ܆ ܡܬܦܪܫ ܕܝܢ ܟܠܗ ܕܐ ܡܢ ܫܡܫܘܬܐ܆ ܟܠܗ ܕܬܪܝܢ ܗܘܘ
ܐܬܚܙܝ ܡܬܦܪܫ܆ ܒܗ ܠܫܡܫܘܬܐ ܡܬܩܕܫܢܘܬܐ܆ ܠ܆ ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܐܡܪ. ܡܢ ܦܪܝܫ
ܡܦܪܫܢܐ ܘܡܬܦܪܫܢܐ܆ ܘܡܢ ܟܠܗ ܡܬܟܠܟܠܢܐ ܘܡܬܟܠܟܠܢܐ܆ ܐܝܟ ܗܕܐ
ܡܬܩܢܝܐ ܠܟܠܗ ܕܫܡܫܘܬܐ ܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܬܪܐ ܐܬܘܬܐ ܡܬܬܚܝܒܐ܆ ܕ
ܕܐܬܚܙܝ . ܗ . ܘ . ܗ ܒܬܪܝܗ ܗܘܐ ܠܟܠܗܝܢ܆ ܘܬܪܝܢ܆ ܡܬܚܫܒܐ܆ ܕܢ܆
ܬܪ̈ ܕܝܢ ܟܠܗܝܢ܆ ܐܝܟ ܡܬܚܙܝܢ ܟܠܗܝܢ܆ ܡܬܦܪܫܝܢ܆ ܡܬܬܩܢܝܢ܆ ܡܬܩܕܫܝܢ܆ ܬܠܬ
ܡܢ ܐܬܪܘܬܐ܆ ܟܕ ܙܕܩܐ ܕܝܢ ܢܬܟܫܦ܆ ܡܬܢܨܚܐ ܢܘܪܐ܆ ܘܠܘܬ ܡܬܪܕܝܐ ܐܝܬܝܐ
ܕܐܬܐܡܪ ܡܢ ܟܠܗ ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܘܦܪܘ ܠܗܘܢ (܀)

ܗܘܐ ܠܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܐܬܘܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܘܐܠܐ ܡܬܩܕܫܢܘܬܐ
13a ܦܘܪܫܐ ܘܐܠܐ ܕܐܬܘܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܐܝܟ ܗܘܢ܆ ܟܠܗܘܢ ܐܠܐ ܕܠܐ ܡܢ ܟܠ ܡܢܗ
ܘܠܟܠܗܘܢ܆ ܗܘ ܕܟܠܗ ܡܬܩܢܝܢ܆ ܟܠܗܘܢ ܕܬܪܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܡܬܐܡܪܐ. ܐܝܟ ܬܪ̈܆ ܬܠܬ
ܬ̈܆ ܕܟܠ܆ ܕܟܠܗܘܢ ܕܬܪܝܢ ܕܟܠܗܘܢ ܡܬܐܡܪ ܗܘܐ ܟܠܗܐ܆ ܠܐ ܦܪܝܫ ܡܢܗ܆ ܐܬܘܬܐ
ܕܝܢ ܡܬܐܘܡܢܘܬܐ ܠܟܠܗ ܕܬܪܝܢ ܡܬܦܠܓܢ[1] ܠܡܬܦܘܡܢܘܬܐ ܡܦܪܫܢܐ ܗܘܠܐ
ܘܠܡܬܘܡܢܘܬܐ ܕܐܝܟ ܕܠܫܘܬܦܐ܆ ܘܠܡܬܘܡܢܘܬܐ ܕܡܢ ܐܬܘܬܐ ܠܗܘܢ[2]
ܡܬܟܠܟܠܐ ܘܡܬܟܠܟܠܐ

[1] G ܗܘܐ [2] G hic et saepe ܫܘܡܫܐ [3] G.O ܟܠܗܘܢ [4] G ܡܬܟܠܟܠܐ ܘܡܬܟܠܟܠܐ
5) Exhibui B; G.O mutili ܕܐܝܟ ܘ ܠܟܠܗܝܢ ܗܘܐ ܗܘ; denique ex ܗܘ in G corruptum est ܗ. 6) G.O ܘܡܬܐ. 7) B ܘܡܬܕܪܫܐ, fortasse recte? 8) B ܘܡܬܟܠܟܠܢܐ.
9) B ܕܡܫܡܫ. 10) B omittit falso ܗܘܐ ܡܬܦܪܫ ܡܬܘܡܢܘܬܐ.

ܐܬܘܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܘܡܠܬܐ ܡܫܚܠܦܬܐ

ܘܡܠܬܐ ܡܫܚܠܦܬܐ ܡܬܩܪ̈ܝܢ ܗܢܝ̈ܢ ܐܝܟ ܗܘ: ܕܟܬܒܐ: ܘܡܦܩܬܐ ܘܢܦܩ
ܕܡܬܩܪܝܐ ܥܠ ܦܓܪܐ ܕܡܠܐ: ܘܡܬܒܥܐ. ܘܣܒܝܠܐ: ܕܟܬܒܐ ܘܒܝܬ: ܘܡܦܩܬܐ ܕܥܠ
ܥܠ ܫܡܗܐ [ܫܡܗܐ] [B] ܘܐܝܟ: ܕܗܘܫܟܐ ܘܡܘܬܒܐ ܘܡܩܒܠܢܐ: ܕܥܠ
ܕܡܦܩܬܐ ܥܠ ܦܓܪܐ ܘܢܣܒ ܐܝܟ: ܘܐܝܟ: ܕܡܦܫܩܢܐ: ܘܡܟܬܒܢܐ: ܗ
13b ܘܡܫܡܥܢܐ ܕܥܠ ܡܥܡܕܢܘܬܐ ܡܦܩܬܐ ܘܐܝܟ: ܘܠܗ: ܕܡܬܦܠܓܢܐ: ܘܡܬܢܨܚܢܐ:
ܘܡܬܢܨܚܢܐ: ܕܥܠ ܫܡܗܐ ܡܬܝܕܥ ܘܐܝܟ: ܕܝܠܗ: ܕܐܠܗܐ ܘܡܫܒܚܢܐ:
ܘܢܘܢܐ: ܘܦܘܡܐ: ܘܠܐ: ܘܐܠܦ ܕܐܦܝܐ ܘܫܡܥܐ: ܘܠܐ: ܘܢܘܕܥ ܐܠܦ ܕܐܦܝܐ
ܘܦܘܡܐ: ܘܫܡܥܐ: ܕܠܡܫܬܐ ܚܠܦ ܐܢܫܐ: ܘܐܝܟ: ܕܐܦܠܐ ܐܦܠܐ: ܐܬ
ܐܬ ܥܣܪ: ܘܠܐ ܕܝܐ ܐܦܠܐ: ܢܦܫܐ: ܕܐܬܥܣܪ: ܘܠܗ: ܕܐܬܐܦܠܐ ܘܐܦܠܐ ܘܡܐܬܥܣܪ
ܕܥܠ ܡܥܡܕܢܘܬܐ ܘܐܚܪܢܐ ܕܚܠܝܢ ܡܦܩܬܐ: ܘܐܝܟ ܐܠܗ ܘܠܗ ܕܐܬܡܢܝܢ: ܘܠܐܬܝܕܥ:
ܘܠܐܬܝܕܥ. ܘܡܬܡܪ ܠܗ ܕܡܬܚܢܝ ܘܡܬܝܕܥ: ܘܡܬܝܕܥ ܕܥܠ ܐܚܪܢܐ ܕܦܘܡ
ܡܦܩܬܐ: ܘܠܐ ܠܗ ܕܐܬܚܢܝ. ܘܐܬܝܕܥ: ܘܐܬܝܕܥ ܕܥܠ ܐܚܪܢܐ ܕܚܠܝܢ ܠܐ
ܡܦܩܬܐ܀

ܡܠܬܐ ܡܫܚܠܦܬܐ ܕܝܢ ܕܐܝܟ ܕܠܗܘܢܝܐ ܐܝܬܝܗܝܢ. ܐܝܟ ܕܥܠ ܬܡܢܐ ܚܕܐ
ܘܠܐ ܡܠܬܐ ܚܒܝܫܐ: ܒܫܒܥܐ ܕܝܢ ܡܬܝܕܥ ܚܕܐ ܐܝܟ ܘܦܫܛ ܐܝܟ
14a ܢܓܘܕܐ: ܘܐܝܟ ܗܘ ܟܠܗܝܢ: ܐܝܟ ܕܢܦܩܢ ܡܢ ܠܫܢܐ ܕܦܘܡܐ ܘܬܒܟܝܢ
ܡܫܬܠܦܢ ܒܩܘܠܐ: ܐܝܬܝܗܝܢ ܕܝܢ ܬܠܬ ܕܗܘܝܢ ܒܬܪܬܐ: ܐ: ܒ: ܓ: ܕ: ܗ: ܘ:
ܙ: ܚ: ܛ: ܐܝܬ ܗܘ ܕܡܠܬܐ ܗܕܐ ܒܪܝܬܐ ܕܡܠܬܐ ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܕܦܪܝܫܐ: ܗ
ܘܦܪܝܫܐ: ܘܡܠܐ: ܘܡܠܐ: ܘܦܪܝܫܐ: ܘܦܪܝܫܐ: ܕܦܫܛܐ ܒܗ ܦܪܝܫܐ ܕܐܬܡܨܝܢܐ: ܕܦܪܝܫܐ
ܠܦܪܝܫܐ ܘܦܘܡܐ ܡܦܩܢܐ ܠܗܠܝܢ ܘܡܢ ܦܩܝܢ: ܘܦܪܝܫܐ ܢܣܒܐ: ܕܐܬܐ ܕܒܗ: ܘܗܟܢܐ
ܠܗܘܢ ܕܢܦܫܝ ܡܢܗ ܗܟܢܐ: ܒܐܝܟ ܐܚܪܢܐ ܗܟܢܐ: ܕܢܦܩܝܢ ܡܢ ܐܦܝܐ ܕ
ܕܦܘܡܐ: ܐܘ ܐܚܪܢܐ ܡܢ ܒܝܬܐ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܝܬܐ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܗܘܢ: ܕܢܦܩܝܢ

¹) G.O. ܘܐܬܘ̈ܬܐ ²) G.O. ܙܘܙܐ ³) G.O. om. ܘ. B deinde ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ⁴) B. om.
ܘܐܦܠܐ ⁵) B om. ܘܐܦܠܐ. ⁶) O ܢܦܫܝ. ⁷) B pro ܠܘܬܐ. ⁸) O ܘܡܬܟܬܒܢ omisso
ܠܐ ⁹) B ܐܬܘ̈ܬܐ ܒܥܒܪ̈ܬܐ in plurali. ¹⁰) B omitt. ܐܠܗ ¹¹) B ܪܘܚܐ ¹²) G.O. omittunt
ܐܝܟ, in B lacuna.

[illegible]

[illegible]

14b [illegible]

[illegible]

15a [illegible]

[illegible]

[5] B [illegible] recte. [7] B [illegible] [8] Codices corruptos emendavi. [9] O hab-et solum [illegible], B expressi, apud quem tamen o in [illegible] delendum erat [9] B [illegible], S [illegible], O [illegible] [10] Lacunam esse nexus docet. OS continuo scripserunt quae exhibui, B om. etiam [illegible] [11] OS [illegible]. [12] B. mutilus. [13] Post [illegible] S. falso add [illegible] in margine, quo facto o [illegible] erasum est.

ܐܬܪܐ ܡܫܘܚܬܢܝܬܐ

[illegible] 15a [illegible]

[illegible]

16a [illegible]

16b [illegible]

1) Ad [illegible] B in marg. addit [illegible] sic! i. e. الدماليج. 2) OS. solum [illegible] 3) SO. [illegible], ceterorum [illegible] praecedens omitt. 4) O [illegible], B [illegible]. 5) Interpunctio haud recta videtur. 6) OS. [illegible].

[illegible]

[illegible]

17a [illegible]

[illegible]

17b [illegible]

[illegible]

1) OS. om. [illegible]. 2) Codices om. [illegible]. Lineam 'occultantem' exhibet O. 3) [illegible] B. 4) B. om. [illegible] 5) S.O. [illegible]. 6) S. falso add. [illegible] 7) S.O. om. [illegible]. 8) Sic omnes; ex sequentibus patet, legendum esse [illegible]. Payne Smith in Thesauro proposuit [illegible] 9) S.O. [illegible]. 10) B [illegible]; om. [illegible]. 11) B. om.

[illegible]

ܥܠܬܐ ܡܩܘܠܬܐ

ܡܛܠ ܡܐܡܪܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܝܢ ܐܪ̈ܒܥ ܕܒܗܘܢ ܠܗ ܡܬܦܚܡ ܡܢ ܒܢܝܫܐ ܟܠܗ: ܐܝܟ
ܕܐܦ ܒܢܘܦ ܡܢ ܕܡܘܬܐ܆ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܐܪ̈ܒܥ ܐܝܟ ܡܩܘ̈ܠܬܐ ܀
ܕܐܝܬܝܗܝ ܗܘ ܕܝܢ ܡܢ ܒܝ̈ܬܐ ܒܡܩܘ̈ܠܬܐ܆ ܘܡܬܐܡܪ ܐܝܟ ܕܒܝܬ ܡܩܘܠܬܐ ܢܘ̈ܟܪܝ
ܠܗܘܢ ܐܝܬܘܗܝ ܕܝܢ ܗܘ ܡܢ ܠܝ ܕܝܢ ܦܐܪܡܢܝܐܣ܆ ܐܝܟ ܕܝܠܢܝܐ܆ ܡܢ
ܓܘܢܐ܆ ܘܐܝܟ ܚܘܫܒܐ܆ ܡܢ ܐܝܟ ܚܕ܆ ܘܗܠܝܢ ܗܘܝܐ ܢܩܘܡ

18a ܗܘܐ ܗܟܢܐ ܡܢ ܐܝܬܝܗܝܢ ܡܩܘ̈ܠܬܐ܆ ܘܐܢܝܢ ܢܩܠܝ܆ ܩܕܡ ܡܩܘܡܐ܀
ܗܘܝܐ ܘܐܡܪܝܢ ܕܡܩܘ̈ܠܬܐ ܐܝܬܝܗܝܢ ܐܪ̈ܒܥ ܕܢܩܠܝ ܩܕܡ ܡܩܘܡܐ ܕܗܘ̈ܦܟܐ
ܠܐ ܐܝܬ ܦܪܨܘܦܐ ܕܡܫܚܐ܆ ܕܝܢ ܗܘܐ ܡܢ ܐܩܦܐ ܕܬܪܝܢ ܕܗܘܦܟܐ. ܐܝܬܝܗܝ ܕܝܢ
ܐܪܒܥ: ܕ: ܕ: ܘ: ܕ. ܘܡܬܦܢܝܢ ܒܫܘܐܝܘ ܒܪܗܛܐ: ܢܩܠܝ ܕܝܢ ܩܕܡ ܡܩܘܡܐ ܗܘ ܕܠܐ
ܐܘ ܚܕܐ ܕܡܢ ܢܩܠܐ: ܐܝܟ ܐܝܬ ܕܐܡܪ ܟܠܗ: ܕܐܠܗܐ: ܘܐܠܗܐ: ܠܐ ܐܠܗܐ܀ ܐܘ ܠܐܪ̈ܒܥ:
ܐܝܟ ܐܝܬ ܕܐܡܪ: ܟܠ ܐܠܗܐ: ܟܠ ܟܠܗ: ܘܟܠ ܐܠܗܐ: ܠܐ ܐܠܗܐ܀ ܐܘ ܠܟܠܗ: ܐܝܟ ܐܝܬ ܕ
ܕܐܡܪ: ܟܠ ܠܐ ܐܠܗܐ. ܟܠ ܟܠܗ ܐܘ ܟܠ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܟܠ ܐܠܗܐ܀ ܐܘ ܐܪ̈ܒܥܬܝܗܘܢ ܐܟܚܕܐ. ܐܝܟ
ܐܝܬ ܕܐܡܪ: ܘܟܠ ܟܠܗ. ܘܟܠ ܠܐ ܐܠܗܐ܀ ܘܗܕܐ ܠܢܦܫܗ܆ ܘܠܐ ܐܢܫ ܕܢܩܠܐ ܚܕܐ ܡܢ

18b ܡܩܘܠܬܐ ܩܕܡ ܠܚܘܫܒܐ ܕܐܝܬܝܗ ܦܪܨܘܦܐ ܡܢ ܫܘܐ ܕܡܫܚܬܐ ܕܡܦܠܓܘܬܐ ܡܢ ܦܪ̈ܫܐ
ܗܘ ܦܘܠܓܐ ܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܐܠܐ ܡܢ ܚܕܐ ܕܠܚܘܫܒܐ: ܡܢ ܦܠܓܗ ܕܡܫܚܬܐ
ܠܦܘܠܓܐ ܠܝ ܚܕܐ ܐܝܬܝܗ ܗܘ ܦܘܠܓܐ ܐܘ ܗܘ ܕܐܝܟ ܟܠܗ: ܠܐ ܐܠܗܐ ܘܗܢܘܢ
ܠܝ ܢܩܠܐ ܚܕܐ ܡܢ ܦܘܠܓܐ ܩܕܡ ܠܚܘܫܒܐ ܕܐܝܬܝܗ ܡܢ ܫܘܐ ܡܠܝܐ ܐܟܚܕܐ ܦܪ
ܗܘ ܦܘܠܓܐ: ܐܠܐ ܠܝ ܗܘܐ ܐܝܬܝܗ ܦܪܨܘܦܐ ܘܠܚܘܫܒܐ: ܡܦܠܓܘܬܐ ܕܡܫܚܬܐ:
ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗ: ܕܡܦܠܓܐ ܠܗ ܠܦܘܠܓܐ ܕܡܢ ܡܩܘܡܐ܀ ܘܠܝ ܢܩܠܝ ܠܐܪ̈ܒܥ ܡܩܘ̈ܠܬܐ
ܩܕܡ ܠܚܘܫܒܐ ܕܐܝܬܝܗ ܦܪܨܘܦܐ ܡܫܚܬܐ ܕܡܦܠܓܘܬܐ: ܡܢ ܦܠܓܗ ܦܘܠܓܐ ܩܕ
ܦܪܨܘܦܐ: ܘܡܦܠܓܐ ܠܐܪ̈ܒܥܬܐ: ܐܝܟ ܐܝܬ ܕܐܡܪ: ܘܠܡܫܩܠܬܐ: ܕܠܡܫܚܬܐ. ܠܐ ܡܫܚܬܐ

1) B ܠܐܪ̈ܒܥ ܡܩܘ̈ܠܬܐ. 2) B ܡܢ ܟܠܗ. 3) GO ܠܗ ; 4) GO ܢܩܘܡ ܗܘܝܐ. 5) GO. om. ܗܘܝܐ
5) GO ܗܘܝܐ, unde intellegitur, scribam textum corruptum non intellexisse sed tamen
descripsisse. 7) GO. ܩܕܡ. 8) B ܕܐܠܗܐ. 9) G. om. novem voces sequentes propter homoeoteleuton. 10) B. om. ܕܠܗ. 11) GO ܟܠ ܐܠܗܐ ܩ.ܩ. 12) B om. novem voces sequentes. —
13) GO ܠܚܘܫܒܐ uti et alibi saepius. 14) B. om. ܦܘܠܓܐ. 15) GO. ܠܐ ܡܫܚܬܐ.

ܡܛܠ ܡܩܠܬܐ

ܟܕ ܡܬܩܒܠܐ܇ ܘܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܢܬܝܐ ܒܪܝܫܐ ܕܠܟܣܝܣ ܡܠܒܬ܇ ܐܘܣܝܐ ܚܕܐ ܒܩܘܠܐ

ܡܢ ܚܕܐ ܡܫܬܟܚܐ ܠܘܩܒܠܐ܆ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ: ܟܕ ܡܚܝܒܢܐ: ܡܠܚܝܒܢܐ: ܕܟܡܚܝܒܢܐ

19a ܟܕ ܡܚܝܒܢܐ܇ ܘܠܐ ܢܩܠܐ ܠܗ ܡܩܠܬܐ ܡܢ ܠܟܣܝܣ. ܐܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܪܝܫܐ ܚܕܐ ܐܝܟ

ܕܐܝܬܝܗ܆ ܡܫܬܟܚܐ ܡܩܠܬܐ ܒܪܝܫܐ ܡܠܒܬܐ܆ ܘܡܫܬܟܚܐ ܠܘܩܒܠܐ܆ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ:

ܘܟܕ ܡܠܟܐ: ܘܟܕ ܙܘܥܐ܆ ܘܟܕ ܚܒܠܐ܇ ܘܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܢܬܝܐ ܒܪܝܫܐ ܕܠܟܣܝܣ ܡܠܒܬ܆

ܡܫܬܟܚܐ ܡܩܠܬܐ ܒܚܕܐ ܘܡܠܒܬܐ܆ ܘܡܫܬܟܚܐ ܠܘܩܒܠܐ: ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ: ܐܘ

ܟܕ ܡܚܝܒܢܐ. ܐܘ ܟܕ ܡܚܝܒܢܐ: ܟܕ ܠܡܚܝܒܢܐ܇ ܘܠܐ ܢܩܠܐ ܐܘܟܝܬ ܡܩܠܬܐ ܡܢ ܠܗ

ܠܟܣܝܣ: ܘܐܝܬܘܗܝ ܐܢܬܝܐ ܡܢ ܚܕܐ ܐܝܟ ܐܝܬܝܗ܆ ܡܫܬܟܚܐ ܡܩܠܬܐ ܒܪܝܫܐ

ܡܠܒܬܐ: ܘܡܫܬܟܚܐ ܠܘܩܒܠܐ ܘܕܝܚܝܕܝܐ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ: ܐܘ ܟܕ ܒܥܝܐ: ܐܘ ܟܕ ܚܒܠܐ

ܘܐܝܟ ܗܟܢܐ ܗܠܝܢ ܕܒܟܒܐ ܕܡܫܬܠܐ: ܐܘ ܟܕ ܡܫܬܟܚܝܢ ܐܘ ܟܕ ܚܝܝܢ ܡܢ ܟܕ ܥܒܕ

ܦܣܩܐ. ܐܘ ܟܕ ܐܚܝܕ ܐܘ ܟܕ ܡܫܬܘܕܝ܇ ܘܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܢܬܝܐ ܡܢ ܚܕܐ ܕܠܟܣܝܣ [2]

19b ܡܠܒܬ. ܡܫܬܟܚܐ ܡܩܠܬܐ ܒܪܝܫܐ ܡܠܒܬܐ ܘܡܫܬܟܚܐ ܠܘܩܒܠܐ ܘܕܝܚܝܕܝܐ

ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ. ܘܟܕ ܟܡܚܝܒܢܐ: ܘܟܕ ܟܚܝܠܐ ܘܟܕ ܟܚܝܠܐ܇ ܡܫܬܠܐ ܕܝܢ ܐܘ ܠܝܚܝܕ

ܘܠܐ ܡܩܠܬܐ ܕܢܩܠܐ ܡܢ ܠܟܣܝܣ. ܐܘ ܕܝܢ ܒܚܕܐ ܡܫܬܠܝܐ: ܐܘ ܕܝܢ ܒܥܒܕܐ: ܐܠܐ ܠܐ

ܠܗܘܢ ܒܪܝܫܐ ܕܠܟܣܝܣ: ܕܐܘܡܫܬܠܐ ܠܗ ܠܚܕܐ ܕܝܚܝܕܘܬܗ ܐܘ ܠܡܫܬܠܝܢܘܬܗ: ܠܡܫܬܠܐ

ܗܘ ܕܡܢ ܚܕܐ܇ ܘܡܬܐܡܪ ܡܩܠܬܐ ܩܠܝܠܬܐ. ܐܘ ܦܫܝܛܬܐ ܒܗܘ ܕܝܢ ܠܐ ܡܬܩܢܝܢ: ܘܠܐ

ܐܝܟ ܐܘܟܝܬ ܡܩܠܬܐ ܕܢܩܠܐ ܡܢ ܗܟܢܐ܇ ܡܢ ܡܠܐ ܕܝܢ ܡܬܐܡܪ ܡܬܩܢܝܢ ܢܩܠܐ:

ܕ܇ ܘܘ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ: ܕܝܚܝܕܐ. ܘܟܕ ܗܘ ܠܗ ܦܘܩܕ ܒܦܫܝܛܘܬܐ܆

ܗܘ ܐܠܐ ܡܚܘܝܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܩܠܝܠܬܐ ܕܢܩܠܐ ܡܢ ܩܠܝܠܐ܆

ܦܘܠܐ ܘܡܕܡܝܢ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܗܠܝܢ ܐܘܟܝܬ ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܝܢ: ܕܡܢ ܡܬܢܝ

ܐܦܝܣܛܝܡܝ ܐܡܪܝܢ. ܘܡܩܒܠܝܢ ܠܡܢܝܢܐ ܕܒܥܪܒܝܐ ܟܬܒܐ: ܘܨܡܐܘ ܠܗܘܢ

20a ܐܚܝܐ ܘܦܝܠܘܣܘܦܐ܇ ܟܕ [1] ܗܘܐ ܠܦܝܠܘܣܘܦܐ ܡܢ ܡܠܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ: ܐܦܝܩܘܪܣ ܐܘܦܝ܇

ܡܬܝܕܥ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܦܝܠܘܣܘܦܐ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܐܦܝܩܘܪܣ܆ ܘܟܠ ܗܘܐ ܡܬܝܕܥܐ ܠܗ

[1] B ܘܟܠ [2] SO. ܐܝܬܝܐ. B deinde propter homoeoteleuton om. ܐܘܣܝܐ ܗܕܐ ܘܐܘܣܝܐ ܡܢ ܠܗܘ

[3] SO ܘܟܠ ܡܠܝܢ. B deinde ܠ pro ܠܘ [4] SO. propter homoeot. 4. voces om., confusi sunt. [5] SO ܠܟܣܝܣ. [6] B om. [7] B om. S. ܗܘܐ. [8] B. om 8. voces propter homoeoteleuton.

ܡܟܝܠ ܡܫܠܡܐ ܕܫܡ̈ܗܐ

ܠܦܘܪܩܢܐ ܕܠܡܠܬܐ ܚܢܢ ܘܦܬܓܡܐ: ܐܝܟ ܠܫܡ̈ܗܐ ܕܫܡܥܘܢ. ܡܚܫܒܢܐ ܕܩܕܝܫ
ܕܫܡܫ. ܐ̄ ܗܘܐ ܠܦܘܪܩܐ ܕܐܬܐ ܕܩܕܡ ܐܝܟ ܠ ܕܫܡ. ܐܢܘܢ ܗܠܝܢ ܕܠܟܝܢܐ
ܒܡܬܚܐ ܐܝܟ ܠ ܕܫܡ ܗܘ. ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܠܡܬܬܚܬܐ: ܐܝܟ ܕܝܢ ܠ ܐܡܪ ܓ̄
ܢܥܡܬܐ: ܕܢܐ: ܚܕܐ: ܦܪܝ: ܫܒܝ: ܝܘܪ: ܢܘܪ: ܥܡܪ: ܫܒܘܢܟܠ: ܒܪ ܢܟܠ ܚܕܐ
ܡܢ ܗܠܝܢ[2] ܐܢܫ ܠܬܐ: ܥܠ ܥܠ ܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܬܡܢ ܡܫܡܫ ܠܐܬܘܬܐ ܕܠܝܢܐ
ܡܢ ܢܥܡܬܐ[3] ܕܝܢ ܚܡܫ: ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ[4] ܥܢܐ: ܐܟܪ: ܐܫܟ: ܐܫܦ: ܐܡܘܪ ܐ̄ܢ
ܐܪܘܢ: ܐܬܚܪ: ܐܬܐܘܪ: ܐܬܚܣ. ܟܠ ܟܢܐ ܒ ܪ̈ܒܬܐ ܕܐܬܘܪܝܐ ܟܕ ܢܚܬܐ
20b ܦܪܘܩܐ: ܐܪܟܐ ܡܪܟܐ ܝܪܟܐ: ܬܪܟܐ: ܐܟܬܒ: ܡܟܬܒ: ܢܟܬܒ: ܠ ܟܬܒ: ܐܬܬܚܣ
ܡܬܚܡܣ: ܢܬܚܣ: ܬܬܚܣ: ܐܬܦܫܩ: ܡܫܬܦܫܩ: ܢܬܦܫܩ: ܠܬܦܫܩ. ܟܠܗܝܢ ܐܝܟ
ܦܫܝܩ ܟܕ ܕܠܝܬ ܐܬܘܬܐ ܕܗܘ ܥܠ ܡܫܡܫܢܐ. ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܬܡܢܝܐ ܕܢܦܠܢ ܥܠ
ܡ̈ܠܐ: ܐ̄ ܗ ܘ̄ ܝ̄: ܕܚܠܝܢ ܥܠ ܡܫܡ̈ܠܐ. ܚܢܝ ܠܗ ܕܐܬܡ̈ܠܐ ܐܝܟ ܕܟܬܒܠ
ܘܟܬܒܠ: ܕܟܬܒ: ܡܟܬܒ: ܕܟܬܒ: ܘܢܟܬܒ. ܬ̄ ܕܝܢ ܘܐ̄ ܠܐ ܬܚܠܝܢ ܥܠ ܡ̈ܠܐ.

ܗܘܐ ܠ ܡܫܡܫܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܠܬܘܐ ܕܬܚܝܢ ܕܢܩܒܐ ܕܡܫܡܫܐ. ܟܕ ܒܪܒ
ܥܒܕܐ ܡܢܟܐ ܕܐܬܐ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܝܟ ܕܐܬܘܢ ܠܬܘܐ ܡܢܟܐ ܬܠܬܐ
ܕܬܪܝܢ ܡܫܬܘܕܝܢ ܘܬܪܝܢ ܡܫܬܡܫܝܢ: ܟܬܒ: ܕ: ܡܢ: ܩ: ܠ. ܚܕ ܗܠܝܢ ܡܢ
ܘܬܪܝܢ ܡܫܬܘܕܝܢ ܘܡܫܬܡܫܝܢ: ܐܝܟ ܗܘ̈ܝܢ: ܬܪܝܢ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܡܫܬܘܕܝܢ
21a ܡܢ ܢܩܒܐ ܕܠܐ ܡܢ ܒܥܒܕܐ ܡܢܟܐ: ܡܢ ܗ̈ܘܝܢ ܕܝ: ܗܠܝܢ ܕܡܫܬܘܕܝܢ ܡܢ
ܡܢ ܒܥܒܕܐ ܡܢܟܐ ܘܐܬܝܢ ܐܬܘ̈ܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܐܝܟ ܐܢܐ: ܡܢ ܚܢܐ: ܒܝܬܐ
ܚܕܐ: ܚܣܝܪܐ: ܡܢ ܚܢܐ: ܢܦܩܬܐ: ܠܬܘܪܬܐ: ܐܬܝܢ ܗܘ̈ܝܢ ܡܫܬܘܕܝܢ. ܘܐܡܪ
ܘܐܡܪ ܒܟܠ: ܗܘܪܐ ܚܣܝܐ: ܦܬܐ: ܚܘܪ: ܫܚܝܩܐ: ܒܟܬܐ[5] ܒܟܢܐ ܐ̄ܘ̄ ܐ̄ܢ
ܐܬܒܟܐ: ܗܟܢܐ: ܘܗܠܝܢ ܕܢܦܢ ܡܫܬܡܫܝܢ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܡܫܬܘܕܝܢ ܡܢ
ܢܩܒܐ: ܟܕ ܐܬܐ ܡܫܬܠܡܐ ܕܬܚܝܢ ܥܠ ܡܫܡܫܐ ܡܫܬܘܕܝܢ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܟܬܒ
ܟܬܒܐ: ܠܟܬܒܐ: ܠܟܬܒܐ: ܒܟܬܒܐ[10]: ܒܟܬܒܐ: ܒܟܬܒܐ: ܟܬܒܐ: ܟܬܒܐ: ܘܟܬܒܐ: ܠܟܬܒܐ

[1]) B. om. 6 voces sequentes. [2]) B. om 7 voces sequentes propter homoeoteleuton.
C. ܘܫܡ̈ܐ pro ܘܫܡ̈ܐ [3]) G. D. ܘܫܡܐ [4]) Codd. fine puncta confundunt. [5]) B. ܘܝܘܢܝ [6]) G. mutilus. [7]) B. ܘܫܡ̈ܗܐ ܐ̄ܘ̄ ܐ̄ܢ [8]) G. om. sequens ܐܘ [9]) G. D. add. ܗܘ ܠܝ. [10]) B. om.

ܡܛܠ ܫܡܐ ܘܙܘܘܓܐ

ܟܝܢܐ: ܕܟܝܢܐ ܘܟܝܢܐ ܕܠܟܝܢܐ: ܟܕ ܡܫܡܗܐ ܕܕ ܡܫܡܗܐ: ܘܕ ܡܫܡܗܐ ܕܠܐ ܡܫܡܗܐ ܀ ܕ

ܗ: ܕܝܢ ܢܗܘܘܢ ܕܐܝܬ ܕܡܫܡܗܢܘ (ܗ ܕܙܘܘܓܗܘܢ ܠܡܫܡܗܐ ܕܗܠܝܢ ܒܢܝܢ ܀ ܐܝܟܢ

ܡܥܒܕܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܦܥܠܐ ܕܡܫܡܗ: ܠ: ܡܫܡܗܐ: ܘܟܕ ܙܘܘܢ: ܕ: ܐܘ: ܠ: ܡܢ ܦܥܠܐ

21ᵇ ܡܫܡܗܢܝܬܐ: ܘܠܐ ܡܢ ܦܥܠܐ ܐܝܟ ܡܢ ܡܥܒܕܢܘܬܐ: ܠܐ ܡܫܡܗܢܐ ܗܘ ܐܠܐ:

ܕܗܢܐ ܡܫܡܗ: ܠܐ ܡܫܡܗܢܝܬ ܡܦܥܠܢܐ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ ܘܟܕ ܙܘܘ ܕ

ܡܙܘܘܓܐ: ܘܙܘܘܓ ܐܟܚܕ: ܘܡܠܬܐ ܕܐܢܫܐ: ܘܟܠܗ: ܘܙܘܘܓܐ ܗ

ܘܡܥܒܕ܀ ܐܝܟܢ ܗܘܐ: ܠ: ܕܥܒܕ ܡܫܡܗ ܡܫܡܗܢܝܬܐ ܡܥܒܕܢܐ: ܐܝܟ

ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ: ܟܕ ܕܡܫܡܗܐ: ܘܠܐ ܕܡܫܡܗܐ ܟܕ ܕܗܘܐ. ܕܡܥܒܕܢܐ ܀ (ܗ[3] ܡܥܒܕܢܐ

ܗܠܝܢ ܡܫܡܗܢܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܡܢ ܡܫܡܗ ܕܡܫܡܗܢ: ܕ: ܐܘ: ܠ: ܡܫܡܗܢܝܬܐ: ܘܠܐ ܡܢ ܡܢ

ܡܫܡܗ: ܕ: ܡܥܒܕܢܐ: ܘܡܢ ܟܕ ܙܘܘܓ ܡܥܒܕܢܐ ܐܝܬܝܗ ܡܦܥܠܢܝܬ ܡܫܡܗܢ: ܕ: ܗܘ

ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܥܒܕܢܐ ܕܡܢ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܡܫܡܗ ܕܡܫܡܗ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ: ܘܕܡܢ

ܘܙܘܓ: ܘܕܗܘ ܟܕ (ܗ[4] ܘܙܘܘܓܐ܀ ܐܝܟ ܗܘܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܡܫܡܗ ܕܡܫܡܗ

ܡܠܬܐ. ܡܥܒܕܢܐ: ܕ: ܡܥܒܕܢܐ: ܘܡܥܒܕܢܐ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܡܫܡܗ ܕܡܫܡ ܠܗ

22ᵃ ܡܫܡܗ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ: ܘܕܘܝܐ: ܘܕܐܬܐ: ܘܕܐܙܠܐ ܀ ܐܝܟܢ ܡܥܒܕܢܐ

ܡܢ ܡܢ (ܗ[5] ܗܠܝܢ ܒܢܝܢ. ܟܕ ܙܘܘܓܝܢ ܡܫܡܗܢܐ ܕܡܠܬܐ ܕܡܥܒܕܢܐ ܡܢ ܡܫܡܗ:

ܟܕ ܐܢܘܢ ܕܡܠܬܐ: ܗܘ ܡܠܬܐ. ܕܕܐܝܬ ܐܘ ܡܫܡܗܢܝܬ: ܡܢ ܐܝܬܝܗ ܐܘ ܡܢ ܐܝܬܝܗ

ܐܘ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗ: ܟܕ ܡܠܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܙܘܘܓ ܕܟܠܗܘܢ ܡܠܬܐ ܡܠܝܐ

ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܢܫܐ: ܐܝܕܐ: ܡܫܡܗܢܐ: ܐܡܪܝܢ ܡܫܡܗܢܐ: (ܗ ܡܫܡܗܢ ܡܫܡܗ

ܠܐ ܡܫܡܗܢܝܬܐ ܙܘܘܓܗ ܟܠܗܘܢ ܙܘܘܓ: ܘܡܠܬܐ ܗܘ ܐܝܬ ܐܢܫ ܟܠܗܘܢ

ܩܠܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܠܬܐ ܡܠܝܐ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܢܫܐ: ܠܐ ܐܘ ܟܕ ܘܡܠܬܐ ܕܡܠܬܐ ܀

ܠ ܕܝܢ ܟܕ ܙܘܘܓܝܢ ܡܫܡܗܢܐ ܕܡܠܬܐ ܡܥܒܕܢܐ ܚܕ ܡܫܡܗ: ܐܝܟ ܕܡܠܬܐ ܚܕ

ܡܢ (ܙܘܘܓ ܕܡܠܬܐ ܐܢܫܐ ܕܚܕ ܡܢ ܐܢܫܐ: ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܐܢܫܐ ܟܠܗܘܢ ܩܠܐ

22ᵇ ܩܠܐ ܗܘ (ܙܘܘܓ ܘܡܫܡܗܢܐ ܗܘ ܙܘܘܓ ܘܐܢܫܐ: (ܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܙܘܘܓ

[1]B in praecentibus mutilatus. [2]G ܘܡܫܡܗܢܐ [3]B mutilatus. [4]B om. [5]B om. — [6]B inseruit ܟܕ [7]Omnes ܙܘܘܓܐ; ܙܘܘܓܐ vero est συζυγία i.e. conjugatio. [8]G ܘܡܫܡܗܢܐ. [9]Omnes ܙܘܘܓܐ; deinde G ܘܡܫܡܗܢܐ [10]G ܟܠܗ.

ܕܚܠܦ

ܡܛܠ ܫܡܐ ܘܪܘܚܐ

ܕܐܟܠܝ ܩܢ̈ܝܐ ܕܗ̇ܘ ܠܪ̈ܟܒܐ ܗܘܘ ܐܚܪܢܐ ܀ ܐܠܐ ܐܢ ܓܝܪ ܡܠܬܐ. ܕܡܫܘܕܥܐ ܐܚܪܢܐ
ܕܥܠܝܗ̇: ܘܠܐ ܕܡܫܬܪܝܐ ܡܠܬܐ: ܐܝܟ ܕܢܫܡܫ ܐܚ̈ܬܐ: ܢܐܟܘܠ: ܢܫܬܐ: ܢܐܡܪ: ܘܐܝܟ
ܕܢܬܐ: ܢܦܘܩ: ܢܩܘܡ: ܢܣܘܪ: ܢܣܒ ܀ ܘܥܠܝܗܝܢ ܀ ܩܢ̈ܝܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ. ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܥܠ
ܦܪܨܘܦܐ ܡܝܬܐ: ܕ ܐܢܐ ܐܢܬ ܗܘ. ܠ. ܕܐܝܬܝܗ ܡܢ ܩܢܝܢܐ ܠܘܬ ܐܚܪܢܐ ܕܥܠܘܗܝ
ܐܝܟ ܐܢܫܐ ܕܟܬܒܐ. ܐܚܘܢ: ܐܚܘܟ: ܐܚܘܗܝ: ܘܗܟܢܐ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܀ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܠܡܥܒܕ
ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܡܢܗ ܒܝܢܝ ܗܠܝܢ ܒܫܘܠܡ ܕܗܘܐ ܠܘܬܐ [1] ܕܝܢ ܡܢ ܩܢܘܡ ܡܠܬܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܩܢܘܡ
ܡܠܬܐ: ܐܘ ܡܫܘܚܬܐ: ܐܘ ܕܡܢܝܢܐ: ܐܘ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ: ܡܫܡܫܢܝܬܐ ܡܬܐܡܪܐ ܐܝܟ ܕܗܠܝܢ ܕܡܫܘܕܥ
ܠܥܠܡܐ. ܐܝܟ [4] ܡܠܟܐ: ܢܒܝܐ: ܡܠܦܢܐ: ܐܒܐ: ܒܪܐ: ܟܗܢܐ: ܐܒܘܢ: [5] ܐܚܘܢ:
23a ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܠܘܬ ܐܢܫ ܕܡܢ ܩܢܘܡܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܐܘ ܗܘ ܕܘܟܝܬܐ: ܐܘ ܗܘ
ܒ ܕܡܢܝܢܐ: ܐܘ ܪ̈ܓܠܐ: ܫܒܝܠܐ ܡܢ ܩܢܝܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܐܢܫܐ ܗܘ ܐܝܬܘܬܐ: ܐܝܟ ܡܠܟܐ
ܣܒܐ: ܪܒܐ: ܘܐܝܟ ܟܠܒܐ. ܘܣܘܣܝܐ: ܘܐܝܟ ܣܝܦܐ ܘܐܝܟܐ ܀ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܡܬܐܡܪܐ
ܗܝ ܠܡܥܒܕ: ܘܥܠ ܗܢܐ ܕܗܘܐ: ܡܫܘܕܥܐ [6]: ܕܗܘܐ ܒܪܘܟܒ ܒܝܬܐ: ܘܐܝܟ
ܐܘ ܐܝܟ: ܐܘ ܐܒܝܬܐ: ܕ ܥܠ ܦܪܨܘܦܐ ܚܕܐ ܕܒܪܢܫܐ ܐܘ ܕܚܝܘܬܐ: ܦܪܝܫܐ ܐܘ
ܠܚܘܕܝܗ ܡܬܐܡܪܐ: ܡܬܐܡܪ ܥܡ ܡܠܬܗ ܠܘܬ [7] ܐܝܬܘܬܐ ܕܐܝܬܝܗ ܡܫܘܕܥܐ
ܦܪܨܘܦܐ ܢܩܝܦܐ: ܡܢ ܦܫܝܛܐ ܠܘܬ ܐܝܬܘܬܐ ܕܝܠܢܝܬܐ ܕܗܘ ܡܠܬܐ: ܕ
ܗܢܐ ܗܘ ܠܘܬ ܡܫܡܫܢܘܬܐ: ܗܘ ܕܡܢ ܩܢܘܡ ܡܠܬܐ: ܐܝܟ ܐܝܬ ܕܐܡܪ:
ܠܘܬ [8] ܟܬܒܐ: ܟܬܒܝܟ: ܟܬܒܘܗܝ: ܟܬܒܗ: ܟܬܒܝ: ܐܝܟ ܐܝܟ: ܐܝܟ ܗܘ
ܠܟܬܒܐ ܀ ܐܝܟ ܗܢܐ ܠܘܬ ܐܝܬܘܬܐ ܕܝܠܢܝܬܐ ܡܠܬܐ. ܗܘ ܕܡܢ [9] ܩܢܘܡ
23b ܡܫܡܫܢܘܬܐ: ܐܘ ܠܘܬܗܘܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܟܬܒܐ: ܐܝܟ ܐܝܬ ܕܐܡܪ: [10] ܟܬܒܝ:
ܓ ܟܬܒܗ: ܐܝܬ: ܟܬܒܝܗ: ܟܬܒܘܗܝ ܀ [11] ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܡܫܘܕܥܐ ܕܥܠ ܦܪܨܘܦܐ ܕܦܠܓ:
ܗܘ ܗܘܐ ܡܢ ܩܢܘܡܐ ܘܡܫܘܕܥܐ ܕܟܬܒܐ. ܕ ܠܘܬ ܡܢ ܗܠܝܢ [12] ܕܒܬܪ ܐܘ ܐܝܟ: ܐܘ
ܡܫܡܫܢܐ ܀ ܥܠ ܠܘܬ ܡܫܘܕܥܐ ܕܥܠ ܦܪܨܘܦܐ: ܗܘ ܠܘܬ ܗܘ ܡܢ ܩܢܘܡܐ ܘܡܫܘܕܥܐ
ܕ ܠܘܬ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܟܬܒܐ: ܕܐܡܪ: ܐܘ ܕܐܡܪ: ܐܘ ܡܫܡܫܢܐ ܀ ܥܠ ܕܗܘܐ ܡܬܐܡܪ

1) O.S.B. ܐܘܪܗܝ. 2) B hic ܠ... et sic lin 5 ... 3) B ܡܢ 4) B ... 5) B falso ...
ܕ 6) B. om. 4. voces. 7) O.S ... 8) B. om. ... alteram. 9) B ... 10) O.S. ...
11) O.S. ... ܡܫܘܕܥܐ ... 12) S.B ...

ܡܛܠ ܦܘܫܩܐ ܘܦܘܪܫܢܐ

ܦܘܫܩܐ ܕܦܪ̈ܫܬܐ ܡܬܡܪܝܢ ܐܬܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܒܫܘܠܡܢܘܬܗ܆ ܐܠܐ ܠܐ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕ
ܕܡܬܦܩܕܐ ܦܪܘܫܐ ܗܝܕܝܢ ܐܘ ܟܬܒܢܐ܆ ܘܠܗܘܐ ܐܬܘܬܐ ܕܥܠ ܡܢܗܝܢ ܕܐܡܪܬܐ
ܡܠܬܐ܆ ܥܠ ܡܢܗܝܢ ܕܗܝ ܡܠܬܐ܆ ܘܗܘ ܕܥܒܕܬܐ܆ ܒܗ ܠܐ ܫܪܝܐ ܕܐܝܟ ܗܢܐ܆ ܡܬܦܫܩܐ
ܐܡܪܬܐ ܕܫܘܠܡܢܐ ܐܝܟ ܟܬܒܢܘܗܝ܂ ܘܟܬܒܘܗܝ ܘܐܬܡܠܝܘ ܘܦܫܩܘܗܝ ܘܐܬܦܫܩܘ
ܘܐܬܦܫܩܘ܀ ܘܗܕܐ ܡܬܬܦܫܩܐ ܕܗܝ܆ ܕܟܠܗ ܥܠ ܫܘܠܡܢܐ ܕܡܠܬܐ܆ ܕܐܬܐܡܪܬ ܐ̄
ܗܕܐ ܕܦܘܪܫܐ ܡܢ ܡܠܐ ܕܟܬܒܐ ܘܥܠܘܗܝ ܐܬܘܬܐ܆ ܐܘ ܠܬܠܬ ܐܘ ܠܐܪܒܥ܆ ܦܫܩ 24a
ܦܫܩܐ ܗܘ ܠܗ܆ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ܆ ܟܬܒܬ ܐܢܐ܆ ܡܟܬܒ ܐܢܐ܆ ܒܬܪ ܟܬܒܬܗ܆ ܟܬܒܬܗ܆ ܩ̄
ܡܦܫܩܐ܆ ܦܫܩܬܗ܂ ܦܫܩܬܗ܀ ܐܝܟ ܠܗܘܐ ܐܬܘܬܐ ܕܥܠ ܡܢܗ ܐ̄ ܕ̄ ܡܫܒܩܐ
ܠܐ ܡܬܦܪܫܐ܆ ܐܝܟ ܫܡܥܬ ܘܫܡܥܬܗ܆ ܘܦܩܕܬ܆ ܦܩܕܬܗ܀
ܘܐܦ ܒܗ܆ ܕܡܠܘܢ ܕܡܬܐܡܪܢ ܥܠ ܦܘܪܫܐ ܡܢ ܡܠܐ܆ ܘܐܬܐ ܥܠܘܗܝ܆ ܡܫܒܩܐ
ܐܝܟ܆ ܐܚܝ ܡܫܒܩܗ܆ ܐܫܠܡܗ ܐܬܝܒܗ܂ ܐܫܬܒܩܬ܂ ܐܬܦܫܩܬ܀ ܐܝܟ
ܠܟܠ ܟܬܒ܆ ܠܐ ܡܬܦܪܫ܆ ܐܚܝ ܐܫܟܚ ܫܡܥܬܗ܂ ܫܡܥܬ ܒܦܠܓ܆ ܐܩ̄
ܐܫܬܒܩܬ܆ ܘܐܫܠܡܬ܀ ܐܝܟ ܥܠ ܦܘܪܫܐ ܕܐܡܪܢܐ ܡܬܐܡܪ܆ ܠܐ ܡܬܦܪܫ ܠܐ ܐܬܦܫܩ
ܒܗ ܟܕ ܫܡܥܬܐ܆ ܘܠܐ ܟܬܒ ܒܗ܆ ܐܚܝ ܐܦ ܟܬܒ܆ ܐܫܠܡܬ܆ ܐܫܟܚܬ܀ ܗܘܐ
ܠܘܬ ܘܠܐ ܠܗܘܐ ܒܦܘܫܩܐ ܐܦ ܟܬܒܗ܆ ܘܐܬܟܬܒ܆ ܐܫܬܟܚ܀ ܐܡܪܢܐ ܕܝܢ
ܐܡܪܝܢ ܕܐܪܒܥ ܕܐܬܦܫܩܘ ܕܡܫܠܡܢܐ ܕܗܘܝܐ ܦܘܪܫܐ ܡܢ ܡܠܐ ܕܡܠܐ ܐܒ̈ܗܬܐ 24b
ܠܠܦܫܩ ܕܝܢ܆ ܕܡܫܠܡܢܐ ܕܗܘܝܐ ܦܘܪܫܐ ܠܟܬܒܐ ܒܦܘܫܩܐ܆ ܐܢܫܝܢ ܕ
ܕܡܬܦܫܩܝܢ ܠܦܘܫܩܐ܆ ܕܝܢ ܡܢܗ ܡܢ ܦܘܫܩܢܐ܆ ܐܝܟ ܗܘ ܕܦܫܩܬܗ ܐܬܦܫܩ
ܦܫܩܬܗ ܗܘ ܘܡܦܫܩܬܗ ܐܢܐ܆ ܡܢ ܦܫܩܬܗ ܐܢܐ ܡܢ ܦܫܩܬܗ
ܐܝܟ ܫܡܥ ܦܘܪܫܐ ܠܐܚܪܢܐ ܕܡܢܐ ܗܘܐ ܗܕܐ܆ ܦܫܩܬܗ ܡܦܫܩܢܐ܆
ܐܝܟ ܟܬܒܬܝ܆ ܘܟܬܒܬܝ܆ ܟܬܒܬܗ܆ ܘܟܬܒܬܗ܀ ܘܐܦ ܗܕܐ ܦܘܪܫܐ ܒܦܫܩ
ܠܐ ܗܘܐ ܦܫܩܬ ܕܟܬܒܐ ܡܬܦܪܫܐ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܟܬܒܬܝ܆ ܟܬܒܬܝ
ܒܬܪ ܟܬܒܬ ܟܬܒܬܝ܆ ܟܬܒܬܝ܆ ܟܬܒܬܗ܆ ܟܬܒܬܗ ܒܬܪ ܟܬܒܬܗ܀ ܠܘܬ

¹) B ܕܦܫܩܐ. ²) B. om. ܐ ³) B ܗܘ ... deinde S ܗܘ ... ⁴) B. S. ܕܦܘܫܩܐ. ⁵) S. O. om. ... ⁶) S ... B ... ⁷) Vocales hic et postea in codd. appositas dedi. ⁸) S. O. om. ... ⁹) S. O. om. 4 voces seq. ¹⁰) B ... .

ܡܛܠ ܫܘܚܠܦܐ ܘܚܘܒܪܐ

ܕܝܢ ܐܘܟܠ ܫܡܐ ܫܝܘܐܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܒ: ܘܩܕܡܝܐ ܐܬܘܬܐ ܡܬܚܠܦܐ :
ܘܐܝܬ ܒܗ ܚܕ: ܡܬܦܫܩܐ ܗܘ ܗܝ: ܦܫܩܝܢ: ܟܪܣܝܢ: ܠ[2]ܢܡܘܣܝܢ ܒܒ
ܪܢܫܝܢ: ܘܩܢܝܐ ܕܢܘܩܝ ܀ ܠܘܬ ܕܝܢ ܐܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܒܫܡܐ: ܒ: ܣܒܝܪܐ ܗ̈
25a ܘܢܦܩܐ ܠܗ ܚܕܐ ܡܢ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܩܪܝܢ: ܘܗܘܝܐ ܐܘ ܡܫܬܡܠܝܐ: ܐܘ ܡܬܚܠܦܐ.
ܡܬܕܒܪܢܐ ܗܘ ܐܬܘܬܐ: ܐܝܟ ܡܬܢܨܚܐ: ܫܡܫܐ: ܒܟܡܐ: ܒܢܝܐ: ܡܪܝܐ: ܒܪ ܢܫܐ ܬ̈
ܢܫܒܐ ܘܡܢܕܝܐ ܫܡܝܢܐ ܀ ܐܝܟ ܗܘܝܐ ܐܬܘܬܐ ܕܡܩܕܫ ܕܡܬܚܣܢܐ: ܡܬ ܡܫܢܐ
ܐܬܘܬܐ ܕܒܬܪ: ܒ: ܐܝܟ ܓܢܒܐ ܝܠܕܐ: ܢܦܫܬܐ ܀ [4]ܐܝܟ ܡܠܟ ܗܘܐ: ܒ: ܘܘ
ܚܘܝܐ ܐܘ ܒܫܡܐ: ܗܝ ܐ: ܕܒܬܪܗ ܡܬܕܒܪܐ: ܐܟܘܬ ܕܐܝܬܝܗ. ܓܠܝܢܐ: ܬ̈
ܟܬܒܐ [5]ܒܪ ܘܒܐ: ܗܘܝܐ: ܚܝܘܬܐ: ܡܫܬܠܡܢܘܬܐ: ܦܪܘܫܐ: ܘܕܘܩܢܐ ܠܗܠܝܢ ܀ ܠܘܬ
ܕܝܢ ܡܠܬܐ ܕܡܫܬܡܫܐ ܠܬܪܬܝܢ ܕܒܬܪ ܗܘܝܐ ܐܬܘܬܐ ܐܝܬܝܗ ܡܢ ܒܬܪ: ܘܗܘ
ܕܩܕܡܝܐ ܡܠܬܐ ܕ[6]ܐܬܒܪܝܗ ܟܠ ܐܝܟ ܕܥܠ ܡܬܚܠܦܐ: ܦܫܩ ܠܐܬܘܬܐ ܡܬܒܥܐ
ܐܝܟ ܒܪ ܒܝܫܝܢ ܡܢܨܝܢ: ܒܢܝܢ: ܟܢܫܝܢ: ܣܪܝܩ ܣܪܝܩܝܢ: ܫܡܝܢ: ܦܫܝܩ: ܩܛܝ
25b ܦܛܝܢ: ܢܫܡ ܢܫܡܝܢ ܀ ܐܝܟ ܗܘܝܐ ܐܬܘܬܐ ܩܕܡܝܐ ܡܫܬܡܠܝܐ: ܠܐ ܡܬܒܣܠܐ
ܐܬܘܬܐ ܡܬܚܠܦܐ: [8]ܐܝܟ ܒܣܝܡ: ܡܒܣܡܝܢ: ܒܪܝܟ ܡܒܪܟܝܢ: ܦܪܝܩ ܡܦܪܩܝܢ
· ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܦܢܝܬܐ ܕܕܘܟܝܬܐ ܘܩܘܡܝܐ: ܕܗܠܝܢ ܒܢܝܢܐ ܐܬܘܬܐ: ܦ: ܕܝܢ: ܬ̈
ܒܡܠܬܐ ܕܬܪܬܝܢ ܡܬܚܡܠܢܐ: ܡܬܚܠܦܐ: ܐܝܟ ܦ: ܕܢܦܠܐ ܘܢܦܠ ܘܕܢܦܠܘܢ: ܘܕܢܦܠܢ
ܘܡܛܠ ܡܬܦܫܩܐ ܘܡܫܬܡܠܝܐ: ܐܝܟ ܩ: ܕܩܢܝܐ: ܘܦܘܠܚܢܐ ܘܟܢܘܫܬܐ: ܘܢܦܩܐ ܀
ܘܦܫܩ ܡܦܫܩܐ: ܐܝܟ ܦ: ܕܦܪܩܐ: ܘܕܦܪܩܢ: ܘ[10]ܦܪܘܩܐ ܘܦܘܪܩܢܐ: ܘܦܠܓܘ
ܦܠܓܐ: ܘܡܬܚܠܦܐ ܠܐ ܡܬܚܣܢܐ ܠܟܡܐ: ܒܪܢܫ ܠܚܘܫܒܐ ܘܐܦܠܐ ܒܡܘܠܟܢܐ: ܘܡܢ
[11]ܕܡܬܩܪܝܢ ܚܕܐ ܡܢ ܡܬܚܠܦܐ ܩܕܡ ܠܚܘܫܒܐ ܕܐܬܘܬܐ ܩܕܡܝܐ: ܦ: ܠܐ ܡܬܚܠܦ
ܠܗ ܐܝܟ ܕܠܚܠܦ ܐܬܝܠܝܐ ܀ ܐܠܐ ܐܢ ܒܘܬܪܐ ܕܬܠܝܬܐ ܐܝܟ ܗ̈[12] : ܕܟܘܢܫܐ ܕܬ̈
ܕܠܦܘܢ: ܘܡܦܫܩܐ: ܕܠܐ ܢܬܚܠܦܘܢ ܒܡܫܬܠܡܢܘܬܐ ܀ [13]ܘܙܘܦ ܠܟܢܫܐ ܕܠܐ: ܦ: ܬ̈
ܡܬܚܠܦܐ [14]ܐܠܐ ܐܢ ܩܕܡܝܐ: ܘܠܐ: ܦ: ܡܬܠ ܕܢܦܩܐ ܠܐ ܡܦܫܩܐ ܀ ܘܢܦܠܐ ܕܫܘܚܠܦܐ 26a

1) S.O. om. 2) B [illegible] 3) Sic omnes pro [illegible] 4) B [illegible] 5) S.O [illegible], B [illegible]. 6) S.O. [illegible]
[illegible] 7) Omnes [illegible]. 8) B om. 9) S.O [illegible] 10) B [illegible]. Atres classes ita distinxit: 1 ܦ, 2 ܦ, 3 ܦ. 11) O [illegible] 12) S.O [illegible]. 13) i.e. [illegible]. B om. 14) B [illegible]. 15) B om.

ܡܐܡܪܐ ܬܠܝܬܝܐ ܕܡܠ̈ܬܐ

ܐܡ̄ܠܬܐ: ܗܘ ܡܐ ܕܡܫܬܡܫ ܥܡ ܙܒܢܐ: ܕܡܫܬܡܫܐ ܕܝܢ ܗܘ ܡܐ ܕܡܫܬܡܫ
ܠܘܬ ܙܒܢܐ܆ ܘܗܠܝܢ ܐܡ̈ܠܬܐ ܙܒܢܐ ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܫܡ̈ܗܐ ܗܠܝܢ ܫܠܡ ܐܬܡܠܝ
ܦܪ̈ܫܝ ܒܫܘܚܠܦܐ܆
ܗܘ ܡܠܝܐ ܕܡܬܚܙܝܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܕܡܠ̈ܬܐ ܘܡܬܦܫܩ̈ܢ: ܘܚܕܐ
ܚܕܐ: ܘܕܐܝܟ ܐܡܬܝ: ܘܡܠܝܐ ܡܫܠܡܐ܆
ܩܘܕܝܐ ܘܐܪ̈ܙܐ ܡܢ ܡܬܠ ܕܬܠܬܐ ܐܘ ܡܬܚܦܟ̈ܢ ܡܠ̈ܬܐ: ܐܘ
ܡܬܦܫܩܢ ܦܫܝܩ̈ܬܐ܆ ܗܘܝܢ ܕܝܢ ܕܡܠ̈ܬܐ ܐܬܝܢ ܠܬܠܬܐ[1] ܕܐܝܟ: ܐܝܟ: ܗܝ: ܘܦܘ
ܡܢ ܡܬܚܘܝܢ ܚܕ ܡܢ ܬܠܬܐ ܐܢܫ ܡܬܦܫ̈ܩܬܐ܆ ܐܘܩܝܪ ܡܢ ܒܬܪ ܘܡܢ ܚܕܐ ܗܘ
ܡܬܦܫܩܢܐ܆ ܐܘ ܡܬܦܫܩܢܐ ܡܢ ܒܬܪ ܘܡܬܬܚܒܪ ܒܡܠܬܐ܆ ܐܘ ܡܬܬܘܣܦܐ ܒܟܠ
ܟܕ ܘܡܬܦܫܩ ܒܡܠܬܐ܆ ܘܗܠܝܢ ܕܡܬܦܫ̈ܩܢ ܒܬܠܬܐ ܘܡܠ̈ܝܐ ܐܚܝܕܐ: ܐܝܟ
ܐܝܟ: ܐ̈ܘ[2]: ܕܟܬܒ: ܘܟܬܒ: ܘܦܩܕ: ܘܫܡܥ: ܘܡܬܦܫ̈ܩܢ ܬܪ ܕܐܬܝܢ: ܒܗ ܘܒܬܪܗ: ܘܩܛܠ: 26b
ܘܥܒܕ: ܘܥܒܕܘ: ܘܩܛܠ܆ ܘܐܝܟ ܗܘܝܢ ܕܡܬܚܫܒ ܗܘ: ܐܘ ܡܢ: ܒܬܪ: ܕܩܛܠܐ ܗ̄
ܗܠܝܢ ܕܬܠܬ ܕܐܬܝܢ ܗܘܝܢ: ܒܗ: ܘܐܦܠܘ: ܘܡܠܘ: ܩܛܠ: ܘܩܛܠ: ܘܩܛܠ: ܐܝܟ ܕܩܛܠ
ܒܬܪ ܚܕ: ܕܡܬܠ: ܘܡܩܛܠ: ܘܒܬܪ ܗ̄ܘ: ܕܦܠܚܘ: ܘܩܛܠܘ: ܘܒܬܪ: ܕ: ܕܒܬܪܗ
ܘܡܬܩܛܠ܆ ܐܝܟ ܕܡܬܦ̈ܫܩܢ ܡܢ ܒܬܪ ܘܡܬܬܚ̈ܒܪܢ ܒܡܠܬܐ: ܐܝܟ: ܐܬܦܬܚ[7] ܘܐܬܦܬܚ
ܘܐܬܥܒܕ: ܘܐܬܩܛܠ: ܘܐܝܟ ܗ̄ܘܘ: ܕܦܠܠ: ܘܡܬܩܛܠ: ܘܐܝܟ ܕܡܬܬܘܣܦܢ ܒܟܠܟܠ: ܘܡܬܦܫܩ
ܒܡܠܬܐ. ܐܝܟ ܗܠܝܢ: ܐܝܟ: ܡܢ ܡܬܠ ܕܐܝܬ: ܒܐܬܪܐ: ܒܐܝܬܝܐ: ܘܐܬܚܪܝ: ܘܐܝܟ: ܕܦܢܝ
ܘܦܢܝ: ܘܗܘܝܢ: ܘܐܝܟ: ܕܦܠܚ: ܘܩܛܠܘ: ܘܐܝܟ: ܗ: ܘܒܬܪܗ ܘܩܛܠ
ܘܦܠܚܘ ܘܥܒܕܘ ܘܩܛܠܘ ܘܦܢܝܘ: ܘܚܙܘ ܘܦܢܘ܆ ܘܡܬܦܫܩܐ ܕܟܠ ܚܕܐ ܡܢ
ܗܠܝܢ: ܠܗܘܢ ܘܡܬܦܫܩܢܐ܆
ܐܝܟ ܕܝܢ ܕܡܬܚ̈ܒܪܢ ܐܬܘܬܐ ܗܠܝܢ: ܒ̄: ܓ̄: ܕ̄: ܗ̄: ܘ̄: ܙ̄: ܚ̄: ܛ̄: 27a
ܙ̄: ܡܬܚܒ̈ܪܢ ܕܝܢ ܗܘܝܢ: ܟܠ ܐܬܘܬܐ ܕܒܗܝܢ ܒܡܫܬܥܝܢܘܬܐ ܒܡܠܬܐ ܠܚܒܫܗ
ܘܦܘܫܩܐ ܡܫܬܡܥܐ ܘܡܬܡܠܝܢܐ ܡܢ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܚܒܪܢ ܡܢ ܕܝܢ ܡܫܬܡܥܢ ܗ̄
ܡܫܬܡܥܐ: ܐܝܟ ܕܦܫܝܩܬܐ: ܡܬܦܫܩܬܐ: ܘܡܬܦܫܩܬܐ: ܘܐܝܟ ܒ: ܕܐܬܚܒܪܬܐ: ܘܒܗ ܕ̄

[1] B ܠܬܠܬܐ [2] G.O. om. 4 voces; B ܐܝܟ. [3] G.O. om. ܘ [4] G.O. add. ܕܝܢ [5] G.O.B. om. ܐ hoc: [6] G.O.B. om. ܘ [7] G. om ܘ [8] G.O.B sine ܐ praebent ܗܘܘ, ܐܬܚ etc. Num ܗܘܘ ܐܬܦܬܚ scrib?

ܡܛܠ ܐܬܘ̈ܬܐ ܕܡܠ̈ܬܐ

ܕܦܬ̈ܓܡܐ: ܘܠܐ ܕܡܬܓ̈ܠܝܢ ܘܡܬܓ̈ܠܝܢ ܕܐ̇ܦ ܡܬܟ̈ܫܦܢ ܘܡܬܟ̈ܫܦܢ ܘܡܬܟ̈ܫܦܢ: ܘܡܬ̈ܠܝܢ
ܡ̈ܬܠܝܢ: ܘܗ̈ܝ ܕܡܬܦܫ̈ܩܢ ܘܡܬܦܫ̈ܩܢ: ܘܗ̇ܝ ܕܒܝܢ̈ܬܐ ܘܒܝܢ̈ܬܐ ܘܡܬܒܢ̈ܝܢ ܘܡܬܒ̈ܢܝܢ.
ܘܐܝܟ̈ܢܐ ܕܐܬܝ̈ܢ: ܘܐܬܝ̈ܢ ܘܐܬܝܢ: ܘܐܬܐ ܘܐܬܝܢ ܘܐܬܐ: ܘܐܝܟ ܕܐܡ̈ܪܝܢ ܗ̄
ܘܐܬ̈ܝܢ ܘܡܬܟܫ̈ܦܢ ܘܡܬܟܫ̈ܦܢ: ܡܬܟܫ̈ܦܢ ܡ̈ܠܐ: ܘܕܒܝܢ̈ܬܐ ܗ̄ ܘܦ̈ܐ: ܕܐܝܟ ܗ̇ܠܝܢ
ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ ܠܗ̇: ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܡܠܬܐ: ܘܩܕܡܝܬ: ܕ: ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ: ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ.
ܠܗ: ܐܝܟ ܐܡܪ̈ܝܢ: ܘܐܬܡܠܝܢ ܕܐܬܡ̈ܠܝܢ: ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ: ܕ: ܡܠܬܐ ܘܡܬ
27a ܘܩܕܡܝܬ: ܠ: ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ: ܘܡܠܠܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܗ̄
ܒܫܘܪܝܐ: ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ ܠܗ̇: ܡܠܬܐ ܘܩܕܡܝܬ: ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܠ: ܐܝܟ ܕܐܬܡܠܝ
ܕܐܬܡܠܝ: ܘܐܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ ܠܗ̇: ܡܠܬܐ: ܘܩܕܡܝܬ: ܠ: ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܗ̄
ܘܡܠܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܗ̇ܝ: ܐܝܟ ܐܡܬܝ ܕܐܬܐ: ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܘܐܬܡܠܝܢ: ܗ̄
ܘܐܬܡܠܝܢ. ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ ܠܗ̇: ܡܢ ܟܠܗ̇ ܡܠܬܐ: ܘܩܕܡܝܬ: ܠ: ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܗ̄
ܘܡܠܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܗ̇ܝ: ܐܝܟ ܕܐܬܐ: ܕܐܬܡܠܝ: ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ
ܠܗ̇ ܗܘ: ܡܠܬܐ: ܘܩܕܡܝܬ: ܠ: ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܘܡܢ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ
ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܗ̇ܝ ܐܝܟ ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܬܐ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܕܗܘܝܐ: ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ
ܕܐܝܬ ܠܗ̇ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܡܠܬܐ: ܘܟܠ ܐܡܬܝ ܕܐܝܬ ܠܗ̇: ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ
28a ܠܟܠܗ̇ ܐܬܘܬܐ: ܕܡܢ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܡܠܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܕܟܠ ܐܬܘܬܐ: ܘܡܬܒ
ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܗ̇ܝ ܕܐܡܪܝܢ: ܐܬܐ: ܐܬܐ: ܐܬܐ: ܐܬܝܢ ܐܬܝܢ ܕܐܬܝܢ: ܐܬ
ܒܐܬܝܢ ܕܐܬܝܢ: ܐܝܟ ܗܘܝܐ: ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܕܟܠܗ̇ ܐܬܘܬܐ: ܘܠܐ: ܡܠܬܐ: ܐܘ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ
ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ: ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܐܬܐ. ܘܐܬܝܢ ܘܐܬܝܢ܀ ܘܡܠܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢ ܗ̄
ܘܟܠܗ̇ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܐܘ ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ: ܐܝܟ ܐܝܬܘܗܝ ܡܠܬܐ: ܘܗܘ ܠܗ ܕܡܬܓܠܝܢ
ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢ ܘܡܬܓܠܝܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ܀

ܡܛܠ ܕܡܬܟܫܦܢ ܐܬܘܬܐ ܐܝܟ ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢ܀ ܘܡܬܟܫܦܢ ܘܐܬܝܢ
ܐܬܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢ ܐܝܬܝܗܝܢ. ܐܬܝܢ ܕܟܠ ܕܐܬܐ ܕܡܠܬܐ ܘܡܬܟܫܦܢܘܬܐ ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ:

[1] B om. 3 voces. [2] B om. [3] Hic codd. lege ܡܬܟܫܦܢܘܬܐ. [4] ... [5] B om. 14 voces. [6] SO om. ... B praeb. ... [7] SO ... [8] B ... [9] SO om. 4 voc. et sequentia bis praebent. [10] SO ... [11] SO om. ... [12] SO ... [13] SO ... [14] SO quaestionem repetunt.

ܡܛܠ ܐܬܘܬܐ ܕܫܘܡܠܝܐ

ܘܗܠܝܢ ܡܬܩܪܝܢ ܐܬܘܬܐ ܐܦܢܩܛܝܩܝܐ ܕܡܫܡܠܝܢ: ܐܝܬܝܗܝܢ ܕܝܢ ܫܒܥ: ܐ: ܗ: ܘ: ܝ: ܢ: ܬ:
28b ܩܪ̈: ܫܡܗܝܗܘܢ ܕܝܢ ܕܦܩܘܕܝܐ ܘܫܪܝܬܐ ܘܟܝܢܝܬܐ: ܕܡܬܝܠܕܝܢ ܘܡܫܡܠܝܢ: ܟܠܗ
ܡܠܝܢ ܫܘܡܠܝܐ ܀ ܐܬܐ: ܢܬܐ: ܬܐܬܐ: ܗܬܐ: ܢܬܐ: ܟܬܒܐ: ܟܬܒܬܐ: ܟܬܒ
ܟܬܒ: ܡܟܬܒܝܢ: ܡܟܬܒܢܐ: ܟܬܒܢܐ: ܟܬܒܬܐ: ܟܬܝܒܬܐ: ܡܟܬܒܢܘܬܐ: ܘܗܟܢܐ ܫܡܗܐ
ܕܡܠܘܐ ܕܠܐ ܡܢܝܢ ܟܠܗܘܢ ܫܘܡܠܝܐ ܀
ܐܠܐ ܕܝܢ ܟܕ ܐܝܟ ܕܢܦܩܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܐܬܘܬܐ ܕܫܘܡܠܝܐ: ܡܬܬܪܝܢ ܗܘܝܢ:
ܦܪܘܫܐ ܫܡܗܐ: ܗܘ: ܕܡܬܬܪܝܢ ܟܕ ܐܢܐ ܀ ܦܩܕ: ܐܦܩܕ: ܦܩܕ: ܦܩܝܕ
ܐܦܩܕ: ܐܬܦܩܕ: ܦܩܕܘ: ܦܩܕܘܗ: ܦܩܕܘ: ܦܩܕܘܗ ܀ ܦܘܪܫܐ ܕܝܢ ܕܫ
ܟܠܗܘܢ ܫܡܗܝ: ܐܬܐ: ܐܬܐܬ: ܦܩܕܬ: ܦܩܕܬ: ܦܩܝܕܝܢ: ܐܦܩܕ ܀ ܦܘܪܫܐ ܕܝܢ
ܕܒ ܦܥܠܐ ܕܐܬܦܩܕܬ ܠܗ: ܐܬܦܩܕ: ܐܬܦܩܕܬ: ܦܩܕܘ: ܦܩܕܬ: ܦܩܕܬܝ: ܦܩܕܬ ܀
29a ܡܬܠ ܕܝܢ ܕܡܬܦܩܕܢܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܦܘܪܫܐ ܕܡܬܬܪܝܢ: ܒܗ ܒܟܠܗ ܫܡܠܐ ܗ
ܫܘܡܠܝܐ: ܕܒܗ ܡܠܬܐ ܦܩܕ ܟܕ: ܐܦܩܕ ܢܦܩ: ܢܦܩܕ ܘܗܦܟ: ܦܩܕ ܦܩܝܕ:
ܡܦܩܕܢܐ ܐܝܟ: ܐܬܦܩܕ ܦܩܕܬ ܀ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܫܘܡܠܝܐ ܦܩܕܬܝܗܘܢ ܦܩܕܬ
ܡܢ ܦܘܪܫܐ ܕܡܬܦܩܕ ܕܝܢ ܘܐܦ ܦܘܪܫܐ ܕܦܩܕܝܢ: ܕܡܬܦܩܕܝܢ ܐܦܩܕܘ ܡܠܬܐ ܀ ܐܦܩܕ
ܕܠܦܩܕܐ ܦܘܪܫܐ ܕܡܬܦܩܕ ܠܗ ܐܝܟ ܡܦܩܕܐ ܀ ܢܦܩ ܡܢܐ ܒܦܘܠܚܢܗ ܦܩܕ
ܦܩܕ: ܐܦܩܕ: ܐܦܩܕ ܕܝܢ ܕܡܦܩܕܢ ܐܝܟ ܡܦܩܕܐ ܦܩܕܘܬܐ ܕܡܬܦܩܕܢܐ: ܐܬ: ܦܩܕ
ܡܢܐ ܒܫܡܗ: ܦܩܕܬ: ܦܩܕܬ: ܐܦܩܕܬ: ܦܩܕܬ ܀ ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܦܘܪܫܐ ܕܦܩܕ
ܒܗ ܒܫܡܐ: ܐܬ ܦܩܕ ܡܫܡܠܝܐ: ܒܦܘܪܫܐ ܕܝܢ ܒܫܡܗ ܡܢ ܦܩܕܝܢ ܡܢܗ ܐܬܘܬܐ
ܡܠܬܐ: ܘܒܫܡܠܐ ܕܡܠܟܐ ܢܦܠܬ ܒܐܬܪܐ ܡܬܦܩܕܢܐ ܕܦܩܕܬܐ: ܐܬܬܐ ܦܩܕ ܕܦ
ܒܦܩܕܐ: ܕܦܩܕܬ: ܐܬܦܩܕܬ: ܡܦܩܕ ܀ ܗܘܝܢ ܐܦ ܦܘܪܫܐ ܕܗܘ ܕܡܬܦܩܕܢܐ. ܒܗ ܗܘ
29b ܒܫܡܐ ܒܫܡܗ ܡܢ ܦܘܠܚܢܐ: ܡܫܡܠܝܢ ܠܐܬܘܬܐ ܡܢ ܦܩܕܝܢ ܡܦܩܕܢܐ ܐܦܩܕ.
ܐܦܩܕ: ܐܦܩܕ: ܐܦܩܕ: ܐܦܩܕ: ܐܦܩܕ: ܢܦܩܕ: ܢܦܩܕ: ܢܦܩܕ ܀ ܗܘܝܢ ܐܦ ܦܩܕܐ
ܠܫܡܐ ܕܦܩܕ ܕܝܢ ܡܫܡܠܝܢܘܬܐ ܀ ܐܦ ܡܢܐ ܗܢ ܕܠܡܫܡܠܐ ܐܝܟ. ܐܘ ܠܗ ܐܝܟ: ܐܘ ܠܗ
ܦܩܕܬܐ ܡܢ ܐܢܐ: ܟܡܫܡܠܢܐ ܕܦܩܕܢܘܬܐ: ܐܘ ܦܩܕܝܢܐ ܡܢ ܡܢ: ܐܘ ܒܦܩܕܐ ܐܘ ܦܩܕܝܢ

5 B [illegible] 5 O [illegible] 5 O proponunt [illegible] B om. [illegible] 5 B [illegible]; O S in
plur. [illegible] Legendum [illegible] 5 B [illegible] 5 B [illegible] 5 O [illegible], 5 [illegible].

ܡܐܡܪܐ ܬܠܝܬܝܐ ܕܩܘܡܠܝܐ

[illegible]

30a [illegible]

[illegible]

30b [illegible]

[illegible]

1) Text aliquid [illegible] 2) B incipit. 3) B [illegible] 4) OS + [illegible] 5) OS.B [illegible] sine [illegible]. 6) B iterum deficit. OS [illegible] 7) B iterum incipit; praebet [illegible]. 8) B [illegible] fortasse recte, locus turbatus videtur. 9) B [illegible] 10) Ita OSB, nonne [illegible]? 11) Litterae rubricatae lineolā sunt distinctae. 12) B add. [illegible] 13) B [illegible] 14) OS. [illegible].

ܡܡܠܠܐ ܥܒܘܕܐ ܘܫܥܒܘܕܐ

ܘܗܫܐ ܐܣܝܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܥܒܕܐ ܀ ܟܕ ܩܪܐ ܠܗܘܢ ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܠ̄
ܠܥܒܕܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܗܘܝܢ ܐܚܐ ܠܡܫܝܚܐ: ܗܠܝܢ ܕܗܘܘ ܡܟܝܠ ܒܢܝ ܡ̈ܐ
ܡܘܗܒܬܐ ܘܚܐܪܘܬܐ ܀ 31a
ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܢ ܕܩ̈ܐ ܐܪܐܘܬ ܀ ܕܗܫܐ ܐܡܪܝܢ ܠܡܥܒܕܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܢ: ܩ̄
ܕܗܘܘ ܐܘܦ ܠܐ ܚܪ̈ܐ: ܘܢܦܩܘ ܐܚܝܕܝܢ ܠܥܒܕܐ: ܘܠܟ ܡܫܬܥܒܕܝܢ: ܟܕ
ܠ̄ ܐܪܐܘܬ: ܕܠܐ ܢܦܩܘܢ ܕܐܝܟܢܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܥܒܕܐ: ܘܐܝܟ ܫܥܒܘܕܐ:
ܡܢ ܡܫܥܒܕܢܘܬܐ ܘܦܪܘܩܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ: ܫܡܥܝܢܢ ܐܡܝܢܐܝܬ ܠܥܒܕܐ ܕ̄
ܡܫܬܥܒܕܐ ܘܠܫܥܒܘܕܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܕܡܢ ܩܕܡ ܗܕܐ ܥܒܕܐ ܠ̄ ܠܚܐܪܘܬܐ
ܘܗܟܢܐ ܥܒܕܘܗܝ ܦܫܩܐ ܠܥܒܕܐ ܘܩܕܡ ܕܐܝܬܘܗܝ ܀ ܟܕ ܩܪܐ ܕܡܢ ܗܘ ܡܫܬܥܒܕܝܢ
ܠܗܘ ܦܘܠܘܣ ܕܒܐܝܕܝܗܘܢ: ܐܠܗܐ ܠܐ ܚܙܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܥܒܕ ܐܠܘܗܝ ܢܦܫܗ
ܕܡܫܬܥܒܕܐ. ܐܫܬܥܒܕ ܠܥܒܕܐ ܘܠܫܥܒܘܕܐ ܗܘܐ ܐܦ ܠܗܘ ܦܘܠܘܣ: ܠܟܠܢܫ
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܠܗܐ. ܠܐܝܬܘܗܝ ܐܬܚܫܒ: ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܐܝܬ ܐܡܪ ܟܕ ܠܟܠ
ܐܠܗܐ: ܘܗܘ ܕܐܬܚܫܒ ܒܟܠܗ ܠܒܢܝܢܫܐ ܕܡܬܥܒܕܝܢ ܥܠܝܗ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܥܒܕܐ: 31b
ܘܐܝܟ ܫܥܒܘܕܐ ܀ ܘܐܦ ܐܘܟܝܬ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ: ܡܛܠ ܕܢ̈ܫܐ ܕܒܗ ܕܝܠܗ ܒܢܝ ܡܫܝܚܐ
ܕܡܫܬܥܒܕܐ: ܐܠܐ ܕܚܝ ܡܫܥܒܕ ܠܗܘܢ: ܐܫܬܥܒܕ ܡܢ ܦܘܠܘܣ ܕܢ̈ܫܐ:
ܘܡܢ ܗܠܝܢ ܕܡܫܥܒܕܢܐ: ܕܒܡܫܝܚܐ ܠܐ ܢܥܒܕ ܩܕܡ: ܒܝܕ ܕܥܒܕܐ ܕܢ̈ܫܐ ܐܝܟ
ܠܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܫܥܒܘܕܐ: ܗܠܝܢ ܕܗܘܐ ܠܗ ܡܫܝܚܐ: ܡܗܝܡܢ ܕܐܝܬ ܗܘ ܐܝܬ ܒܝܕ
ܠܘܬ ܕܐܝܬܘܗܝ ܥܒܕܐ: ܡܢ ܡܛܠ ܚܐܪܘܬܐ ܘܦܘܠܘܣ ܥܒܕܐ: ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܡܫܝܚܐ ܐܘ ܝܗ
ܒܥܒܕܐ: ܕܐܝܬ ܐܢܫ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܡܫܥܒܕܐ: ܘܦܪܘܩܐ ܐܡܪܘܬܐ ܫܠܝܛܐ: ܐܡܪ
ܦܠܓܘ ܕܫܠܝܛܐ ܐܝܟ ܕܦܪܘܩܢܐ ܗ̄ ܥܒܕܝܢ: ܐܡܪܘܬܐ ܫܠܝܛܐ: ܕܡܛܠ ܕܐܠܗ
ܐܡܪܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܝܘ: ܦܪܘܩܢ ܐܡܪ ܗܘܐ: ܘܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪ ܕܡܫܝܚ: ܡܫܥܒܕ ܠ̄
ܠܐܝܬܘܗܝ ܦܪܘܩܢ̈ ܗ̄ ܡܢ ܐܝܟ ܫܥܒܘܕܐ. ܡܫܥܒܕ ܥܒܕܐ: ܘܠܐ ܗܘ ܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܀ 32a

[1]) B ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܠܐ [2]) Hoc ܡܢ falsum videtur [3]) B ܕܫܠܝܛ [4]) B ܥܒܕܐ [5]) Rom.
[6]) B ܢܦܩܘ, sed G.V. ܢܦܩܘܢ, cf. Joh. 6, 27. [7]) Locus in B dittographia turbatus.
[8]) Est potius locus Jesajae 42, 11. [9]) Expressi O, qui in textu ܡܫܝܚܐ ܗ̄ praebet, in
margine vero ܕ̇ܦ correxit. [5] ܦܘ ܘܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܘܠ ܗ̄. B. ܕ̄ ܕ̄ ܡܫܝܚܐ ܥܒܕܐ ܕ̇ܦ ܗ̄

ܡܛܠ ܚܘܒܐ ܘܫܝܢܐ

ܒܥܘܦ ܐܡܪ ܗܘܐ. ܘܠܗ ܠܗܘܐ: ܘܐܢܚܢܐ ܕܐܡܪ ܡܠܒܫܐ ܡܬܢܟܠܢܘܬܐ: ܥܕܡܐ ܥ
ܕܩܢܘܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܟܗܢܘܬܐ: ܗ̄ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܬܢܟܠܢܘܬ ܠܒܝܫܐ: ܡܫܒܚܐ ܡܢ ܡܬܢܟܠ
ܕܡܠܝܫܪܘܬܐ ܢܣܒܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕ̈ܚܛܝܐ ܕܝܠܗ̇ ܕܡܪܝܐ ܐܢܫ: ܐܦ ܕܐܝܟ ܢܐܡܪ ܀
ܘܡܢ ܡܚܒܠܐ ܕܡܫܡܫ ܠܐܘܡܢܘܬܐ ܗܘܐ ܢܦܫܗ ܐܝܟ: ܐܚܪܢܐ ܕܢܫܘܐ ܡܢ ܠܥܠ ܀
ܠܘܬ ܕܝܢ ܗܘܢ ܕܐܬܩܕܡ ܡܢ ܚܕܘܬܐ܇ ܕܠܐ ܫܡܫ ܚܕ ܫܡܫܐ ܥܠ ܐܠܗܐ: ܐܠܦܢ
ܐܚܕܐ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܪܚܐ: ܘܡܫܒܚܝܢ ܦܓܪܗ ܕܠܚܡ ܟܗܢܐ: ܗ̄ ܐܠܐ ܐܢܐ ܡܫܒܚܢܐ
ܠܦܓܪܗ: ܘܐܚܕܐ ܕܡܪܝܐ ܒܐܘܟܪܝܣܛܝܐ ܕܡܫܡܫܝܢ ܘܐܦܠܐ ܦܫܝܛܐ ܕܝܠܗ ܕܡܫܝܚܐ
ܗܘ ܕܝܢ ܐܫܬܡܠܝܬ ܠܦܓܪܗ: ܕܡܫܝܚܐ ܦܪܫ ܦܫܝܛܐ ܕܝܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܗ̄ ܐܢ
ܘܕܝܠܗ: ܘܐܦ ܒܟܠܗܘܢ ܦܓܪܐ: ܕܡܢ ܚܘܫܒܐ: ܒܗܘ ܠܠܒܐ ܕܡܫܬܡܠܝܐ (ܗܘܐ) 32a
ܢܣܒ ܗܘܐ ܠܚܡܐ ܘܟܣܐ ܘܚܡܪܐ: ܐܦ ܟܣܐ ܣܒ ܘܐܡܪ܀ ܠܘܬ ܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕ
ܕܐܬܟܢܫܘ ܠܚܡܐ ܗܢܐ: ܘܗܠܝܢ ܐܬܥܒܕ ܦܓܪܐ ܗܘܐ܀ ܐܠܐ ܐܚܝ̈ ܐܚܕܐ ܠܟܗܢܐ ܡܫܒܚܝܢ
ܗܟܢ: ܘܠܐ: ܠܐ ܢܦܠ ܥܠ ܫܡܫܐ ܕܝܢ ܠܐ ܡܨܐ ܠܚܡܐ ܕܢܬܥܒܕ ܐܠܐ ܕܝܠܗ ܗܘܐ܀ ܗܢܘ
ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܡܢܝܢ ܒܦܓܪܐ ܢܦܫܗ ܘܡܫܝܚܐ ܦܓܪܗ ܟܣܐ ܕܢܣܒ ܡܢ ܗ̄
ܟܘܢܐ ܗ̄ ܠܡܢܝܢܗ ܀

ܠܘܬ ܕܝܢ ܕܗ ܕܐܝܟ ܥܢܘܐ ܐܝܟ ܦܓܪܐ: ܕܢܦܩ ܡܢ ܚܕܘܬܐ: ܘܢܣܒ ܡܢ ܠܗ: ܥܠ
ܫܡܫܐ. ܐܚܝ̈ܐ ܕܫܡܝܐ ܢܦܫܗ ܘܡܢ ܗܘ ܡܫܡܫܢܐ ܀ ܐܚܕܐ ܕܐܡܪ. ܘܡܫܝܚܐ ܗ̄
ܕܗܘ ܠܒܢܝܢܫܐ. ܘܗܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܫܘܟܠܠܐ ܡܢ ܐܢܫܐ: ܘܐܦ: ܗܘ: ܕܢܣܒ ܡܫܝܚܐ
ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܕܠܒܫܗ ܡܟܗܢܐ ܘܩܕܫܐ ܕܠܐܦܩܘܕ ܠܠܐܒܢܝܢܫܐ ܡܢܐ ܡܫܝܚܐ
33a ܕܟܗܢܐ ܐܝܟ ܠܗ ܘܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܥܠܝܗ̇: ܥܠ ܫܡܫܐ: ܕܐܡܪ ܐܢܫ. ܗܢܐ ܠܡܫܝܚܐ: ܗ̄
ܦܫܝܛܐ ܠܦܓܪܗ: ܕܝ ܠܠܐܢܫܐ. ܗ: ܠܐܡܪ: ܗܢܐ ܚܫܒܐ ܕܝܠܗ. ܘܡܢܬܐ ܠܗܘܢ
ܘܡܫܒܚܝܢ ܦܓܪܗ. ܗܢܐ ܐܦ ܗܘ ܒܡܫܝܚܐ ܕܐܝܬ ܒܐܘܟܪܝܣܛܝܐ ܕܟܗܢܐ: ܗܕܐ
ܕܝܢ ܗܘܐ ܡܢ ܕܢܣܒ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܠܡܫܝܚܘܬܗ. ܗܠܝܢ ܡܫܬ ܡܢ ܕܐܢܫ ܟܗܢܐ
ܘܗܢܐ ܡܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܡܫܡܫ ܠܗ: ܡܫܝܚܐ ܚܘܒܐ ܘܫܡܫܐ: ܘܐܦܠܐ ܗܘܐ ܦܢܝ

1) B. om. 2) B ܠܡܫܝܚܘܬܐ 3) Ita codd. 4) O.G. ܡܫܝܚܐ. 5) B. ܠܐ ܗܘܐ ܚܘܒܐ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܝܠܝܢ ܡܫܡܫܢܐ ܠܐ ܥܠ ܡܫܝܚܐ. 6) B om. 7) O.G. om. 8) G. om. sex voces, quae in O versiculum unum efficiunt. 9) O. om., G. vero ut B praebet. 10) B ܕܝܠܗ. 11) B. om.

ܐܠܬܐܠܬܐ ܕܣܘܥܘܬܐ

ܐܬܟܠܡ ܡܢ ܣܘܪܝܐ ܐܘܣܛܘܣ ܠܓܡܠ ܗܘܢ ܐܦ ܗܘ ܕܐܡܝܢ ܒܝܬ ܥܘܕ. ܘܢܩܦ
ܐܝܕ ܠܥܘܡܝ. ܘܗܠܝܢ ܐܬܪܐ ܣܘܩܝ ܀

ܗܘܐܠܐ ܠܥܟܣܝܢܗ ܐܠܝ ܐܝܡ ܐܠܬܐܠܬܐ ܕܡܢܟܪ̈ܝ ܣܘܥܘܬܐ: ܒ
ܒܩܠܐ ܕܝ ܡܢܬܬ̈ܢܝ ܡܢ ܥܩܒܗ ܘܝܐܬܝ ܐܝܟܢܐ ܀

ܗܘܠܐ ܐܬܒ ܐܝܬܣܘܡ ܐܠܬܐܠܬܐ ܕܝ ܟܐܠܝ ܒܠ ܩܠܐ: ܬܠܬ ܠܗܘܢ ܠܗ
ܠܗ ܣܘܥܘܬܐ: ܘܢܬ̈ܚ ܠܗܘܢ ܗܘܡܐ ܕܡܢ ܟܪܝ ܢܘܠܐ: ܀ ܒ. ܠ. ܘܡܟܠܡܐ
33b ܡܢܗܘܢ ܟܐܠܐ ܣܘܥܘܬܐ ܒܠ ܗܟܢ ܕܕܝܠܗ ܠܗ ܓܙ. ܐܒܐܠ ܕܠܐܡܪ ܦܝ ܕܘܣܡ
ܐܘܣܦ. ܗܪܟ ܐܡܪܒ. ܓܪܡܐ ܐܒܪܦ. ܘܗܪܟܐ ܀ ܓ ܢܡܥܐ ܒܐܠ ܕܣܘܥܘܬܐ ܠܗ
ܗܟܐ ܕܐܝܬ ܒܝܬܘ. ܐܒܐܠ ܕܠܐܡܪ ܕܢܐ ܡܟܕܝ. ܕܒܢܐ ܡܟܪܝ. ܘܗܘܕܐ ܒ
ܡܟܕܘܕ. ܘܒܢܐ ܡܟܕܝ. ܘܦܐ ܡܟܕܝ. ܘܒܢܝܐ ܡܟܕܝ. ܝܘܐ ܡܟܕܝ ܥ
ܘܗܪܟܐ ܀ ܠ ܥܘܒ ܟܐܠܐ ܒܠ ܕܣܘܦܝܗ. ܓ. ܘܙܠܠܐ ܠܗ ܠܗܐ ܣܘܥܘܬܐ.
ܐܒܐܠ ܕܓ ܠܒܪܐ ܐܓܠܒ. ܕܒܢܐ ܐܓܠܒ. ܕܟܢܐܠ ܐܙܠܓܪ. ܘܡܟܪܐܠ ܐܓܠܟܪ
ܘܟܠܐ ܐܓܠܠܐ ܀ ܠ: ܘܥܘܒ ܟܐܠܐ ܓܪܡܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ. ܘܐܡܪܐ ܐܠ ܕܡܟܝ. ܣܘܪܝ ܐܠܣܢ
ܣܘܟܢܝ ܐܡܓܝܕ. ܠܘܩܝ ܐܠܓܦܪܝ ܀ ܐܦ. ܓ. ܐܦ. ܡܟ. ܒܪܡ ܠܗ ܦܝܒ. ܓ. ܦܝ
ܡܟܐܒܘܣܐ ܒܢܝܢܐ ܕܗܟܐ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܐܪܙܐ ܐܝܐܬܝ. ܒܘܐܐ ܐܠܓܒܐ. ܝܒܠܐ ܐܝܠܒ
ܝܝܐ. ܘܗܪܟܐ. ܘܗܘܝܐ ܒܟܠܐ ܗܟܐ ܕܐܝܬ ܒܗ. ܓ. ܢܐܝܬܐ. ܕܝ ܐܒܐܠ ܕܒܝ ܡ
34a ܣܡܟܢܐ ܒܢܡܒܕܐ. ܡܠܐ ܕܐܡܪ ܒܗ ܟܐ. ܡܢ ܒܗܡܐ ܦܪܡܐ ܠܓܠܟܠ ܣܡܒܢܐ
ܡܢ ܒܗ ܬܥܡܝ. ܡܠܐ ܕܟܠܐ ܐܝܒܐ ܒܟܠܐ ܒܢܡܒܕܐ ܘܗܪܟܐ ܀

ܗܘܐܠܐ ܠܗܘܐ ܥܣܝܢܗ ܡܟܐ ܐܠܗ ܢܥܒܕܘܬܐ ܠܗܘܢ ܘܡܠܗܘܡ
ܘܒܐܝܡ ܒܬܗ ܩܠܐ ܗܘܡܐ ܀

ܗܘܠܐ ܘܐܡܢܝ ܕܢܥܒܕܘܬܐ ܐܝܡܗ ܕܝܗܒ ܡܢܗܐ ܡܢ ܒܗܠܐ.
ܐܘ ܕܢܒܠܐ ܡܢܗܐ ܒܥܩܠܐ. ܗܘܡܐ ܕܝ ܗܘܕܐ ܒܗܠܗ ܒܬܗ ܩܠܐ. ܕܐ ܠܗܘܢ ܡܠܟ
ܐܠܐ. ܘܡܠܝ. ܘܒܠܗܘ ܕܐܠܐ ܡܟܐܠܡ ܒܠܝܐ ܦܡܡܥ ܘܒܐܝܦܘܦܡܡܥ. ܡܟܕܝ
ܕܡܟܐܡܪ ܡܠܟܠܡܐ ܡܟܐܠܡ. ܗܘܡܐ ܢܥܒܕܘܬܐ ܒܒܪܐ ܡܠܐ ܡܢ ܢܥܡܝܐ
ܗܘ ܕܐܝܬܗ. ܐܠ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܡܪܐ. ܐܠܗ ܕܝ ܦܠܟܦ ܕܒܬܐ ܐܝܬܝ ܐܠܐ ܐܠܟܠܡ

[3] Bl. om. [4] SD. om. [4] SD om. / [6] B. om. [5] R. om. [9] SD ... 12,15. [7] B. ...

[illegible]

[illegible]

34a [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

35a [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

35b [illegible]

[illegible]

[illegible]

[1] O.S.B. [illegible] vero est ὑπονοεῖσθαι. [2] O.S [illegible] cf. Gen. 14, 22. [3] Cf. Judit 6, 22, leg. [illegible]. [4] O.S.B [illegible], cf. Judit. 8, 27. [5] O.S. [illegible] pro [illegible]. [6] O.S. [illegible] [7] O.S [illegible] cum Ribbuy et sic porro. B praebet singularem. [8] B. [illegible]

ܡܛܠ ܢܫ̈ܐ ܕܫܘܫܢܐ

ܒܚܝܠ ܠܚܡ ܕܡܢܗ̇ܘܢ܆ ܒܢܘܩܕܐ ܐܢܘܢܗ ܡܠܟܐ ܡܠܦܢ ܕܢܫ̈ܐ(1) ܡܫܡܠܝ
ܠܚܡܝܢ ܗܘܩܪܐ ܦܠܛ ܕܗܘܐ܆ ܘܒܠܗ ܗܘܐ ܠܒܢܝ̈ܫܐ. ܡܛܠܗܢ ܕܐܬܐ
ܐܬܩܕܡ ܗ̇ܘ ܡܠܦܢܐ܆ ܐܠܗܝܐ ܗܩܢܐ ܒܡܪܟܒܬܗ. ܗ̄ ܒܬܪ ܗܢܐ ܕܡܘܫܐ
ܢܒܝܐ܆ ܡܛܠܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܦ ܢܐܠܦ ܗܘܝܐ. ܡܛܠ ܐܢܫܐ ܦܘܠܚܢܐ. ܘ̄
ܘܐܝܟ ܡܛܠ ܕܒܬܪ ܗܘܐ ܒܗ܆ ܐܢܫ ܗܢܘܢ ܡܢ ܕܒܢܝ̈ ܐܢܫ
ܠܥܠܡܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܐܬܘܗܝ ܕܢܦܩ ܠܗܘܬܐ ܡܢ(2) ܦܘܪܫܢ ܗܘ̈ܝ ܕܝܠ
ܘܗܝ ܘܠܟܠܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܢܐ ܡܢܡܘܣܐ. ܘܐܝܟ ܐܢܘܢ ܕܡܛܠܗܢ
ܡܐ ܕܡܪܝܐ ܦܠܛ. ܗܘܬܐ ܡܛܠ ܢܦܩ. ܐܝܟ ܗܢܐ. ܡܢ ܕܝܢ ܠܐ ܢܗܘܐ
ܠܐܠܗܐ ܕܢܫܡܥ ܕܒܥܠܕܒܒܐ. ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܠܗ ܠܒܢ̈ܝ ܗܘܘ ܘܐܦ. ܘܐܝܟ
ܗܢܐ ܡܢ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ ܒܠܚܘܕ ܡܬܩܢܐ. ܘܒܠܚܘܕ ܦܪ̈ܝܫܐ ܦܘܠܐ.
ܘܒܗܘܢ ܐܦܠܐ ܘܦܪܐ ܒܗ ܥܘܡܐ ܐܬܛܠܝܢ ܕܒܠܒܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ. ܝ̄
ܥܡܐ ܠܗ(3) ܐܠܗܢ ܠܚܡܝ ܒܐܢܫܘܬܗ ܡܪܝܐ(4) ܐܢܫܐ ܕܒܥܒܕܐ ܕܦܠܚ ܝܐ̄
ܗܘܠܐ ܘܡܪܝܐ ܡܢܗܠ ܗܘܕܥܐ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕ ܡܚܝܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܒܢ̈ܝ ܗܘܘ
ܘܐܦ܀

ܒܠܚܘܕ܆ ܡܬܠܗܝܐ ܒܗܢ ܗܘ̈ܝ ܕܡܪܝܐ ܘܕܗܘܕܥܐ ܡܢ ܗܘ
ܐܝܬܘܗܝ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܦܬܚ ܗܘܕܥܐ ܐܪܥܐ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܗܘܐ(5) ܐܦܝ̈ ܦܠܛ
ܕܗܘܐ ܕܐܬܦܠܐ ܡܢܗ ܕܠܐ ܐܝܢ ܡܢ ܡܢܗ ܒܝܕ ܢܒܝܐ(6) ܕܗܘܐ ܒܡܠܬܐ ܠܚܛܝܐ
ܘܐܠܗܐ ܒܬܪ ܘܢܦܩܘܢ ܗܘܘ ܒܒܥܘܠܐ. ܘܐܝܟ ܗܢܐ ܕܒܠܒܐ ܕܠܒܘܠܗ
ܕܢܫܡܥ ܡܫܡܥܐ ܒܪܗ ܕܝܘܡܝ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘܝܘ܀

ܦܫܘܛܐ ܕܝܢ ܠܗ ܗܘܦܟܐ ܗܘܠܐ ܡܦܘܕܝܢ ܘܡܛܠܗܢ܆ ܘܠܗ ܝ̄ܘ
ܦܬܓܡܐ ܡܬܬܪܝ. ܘܐܝܟ ܐܬܘܗܝ ܕܠܐ(7) ܦܠܛ ܦܬܓܡܐ. ܡܬܠܗܝܐ ܕܝܢ ܡܢ ܕܒܠܗ
ܗܘܠܐ ܠܡܫܡܥ ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܦܠܚܐ ܘܗܘܐ ܙܕܩܐ ܗܘܕܥ ܡܢ. ܘܐܝܟ ܗܢܐ
ܕܗܘܝܐ ܦܠܚ ܠܗܘܐ ܒܗܢ ܕܡܫܡܥ. ܐܝܟ ܐܝܬܘܗܝ ܕܦܬܓܡܐ ܗܘܕܥܐ ܕܒܚܝܠܐ
ܦܬܓܡ(8) ܐܢܫܐ ܕܒܥܠܕܒܒܐ ܗܘܝܐ. ܠܐ ܡܬܠܗܝܐ(9) ܒܗ ܗܘ̈ܐ ܐܠܐ ܐܠܗܐ(10)

1) B. om. 2) B. ܐܫܐ 3) B om. 4) C. S. ܕܟܘܢ 5) B. ܡܛܠܗ̇ܝ 6) ܗܢܘܢ. B. 7) B. om. quinque voces. 8) C. S. in Math. 4, 23. 9) C. S. ܡܢ. 10) B. om. quatuor voces.

ܡܛܠ ܢܘܩܙܐ ܕܦܘܫܩܐ

ܡܬܬܣܝܡ ܒܫܘܠܡܗ ܠܫܠܡܐ. ܘܡܬܩܪܝܐ ܢܝܫ ܦܘܩܕܢܐ. ܐܝܟ ܗܿܝ ܕܒܝ ܚܠܐ ܠܐ ܬܦܪܘܩܝܢ. ܐܬܬܥܝܪܬ ܩܠܗ ܡܢ ܫܢܬܐ. ܘܐܝܟ ܗܿܝ. ܘܠܫܘܡܐ ܕܠܐ ܬܐ. ܗܘܝܬ ܡ̄ ܡܬܬܣܝܡܐ ܒܦܠܓܗ ܕܡܫܠܡܬܐ ܕܟܠܬܐ ܀ ܐܝܟ ܗܘܢܢܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܬܪܝܗܘܢ ܦܝܢܐ. ܐܢܫܐ ܕܒܗ ܦܠܓܗ ܕܡܠܬܐ ܫܠܡ ܟܠܗ ܫܘܚܠܦܐ ܦܣܩܐ ܡܬܬܣܝܡ ܒܫܘܠܡܗ ܕܦܘܩܕܢܐ. ܐܝܟ ܗܿܝ ܕܐܡܪ ܗܘ ܐܘܒ ܠܐ ܬܚܫܘܒ.

36a

ܘܐܝܟ ܗܿܝ ܕܐܬܐ ܠܐܬܪܐ ܕܐܦܐ ܀ ܐܝܟ ܡܬܬܥܝܢ ܗܘܝܐ ܡܫܬܡܥܐ. ܐܢܫܐ ܕ̇ ܕܚܝܠ ܦܠܓܗ ܢܬܬܣܝܡ. ܘܦܘܩܕܢܐ ܒܬܪܝܢ ܦܠܓܘܬܐ ܐܘ ܒܬܠܬܐ. ܦܠܓܗ ܩ̄ ܡܬܚܢ ܕܐܬܬܘܗܝ ܗܘܝܐ ܡܬܦܣܩ ܒܫܠܡܐ ܀ ܘܚܪܢܐ ܕܦܠܓܘܬܐ ܕܒܬܪܗ ܕܐܬܐܡܪ ܦܘܩܕܢܐ. ܡܬܦܣܩ ܒܬܠܬܐ ܘܒܫܘܠܡܐ ܕܦܠܘ ܗܘܦܟܐ. ܡܬܬܣܝܡ ܦܣܩܐ. ܐܝܟ ܗܿܝ ܒܪܘܚܐ ܕܝ ܕܝܠܟ. ܐܬܬܢܝܚ ܐܢܫ ܡܛܠ ܕܝ ܠܟܘܠܗ ܒܠܒܐ. ܠܡ ܡܬܝܒܬܐ ܕܡܫܬܢܐ ܢܘܩܙܐ. ܘܐܝܟ ܗܿܝ ܕܐܡܪ ܚܢܢ ܟܠܗ ܕܗܘܝܐ ܦܠܓܐ ܩ̄ ܗܘܝܐ ܠܟܘܢ. ܕܐܦ ܠܐ ܒܪܘܚܐ ܕܡܘܕܥܐ ܘܐܬܐܡܪ. ܡܢ ܢܘܩܙܐ[1] ܕܡܫܬܢܐ ܕܐܬܦܣܩ
[2]ܐܢܫܐ ܕܝܢ ܕܗܘܝܐ ܘܦܘܩܕܢܐ ܠܬܪܝܗܘܢ ܒܡܬܚܝܢ ܐܬܬܢܝ. ܡܢ ܐܢܫܐ ܕܬܪܝܢ ܕܡܬܦܣܩ ܗܘܝܐ ܡܬܚܢܐ: ܘܒܫܘܠܡܗ[3] ܡܬܬܣܝܡ ܠܫܠܡܐ ܀ ܩ̄ ܘܡܬܦܣܩ ܦܘܩܕܢܐ ܒܟܠܗܘܢ. ܘܒܫܘܠܡܐ ܡܬܬܣܝܡ ܦܣܩܐ. ܐܝܟ ܗܿܝ. ܩ̄

36b

ܘܗܘܐ ܕܝܢ ܦܠܓܝܢ ܡܬܚܢܝܢ ܠܗܘܢ ܘܦܫܝܢ ܐܚܝܐ ܠܟܘܠܗܝܢ. ܟܕ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܬܚܢ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܚܕ ܡܫܒܚܐ ܕܝܢ ܦܝܫ ܐܟܘܬܗ ܗܘܝܐ ܡܫܡܠܝܢ ܗܘܘ[4] ܐܢܫܐ ܐ̄ ܐܠܝܢ ܕܡܬܦܣܩܝܢ ܗܘܘ ܦܣܩܝܢ ܠܗ ܒܦܘܩܕܢܐ ܕܦܘܢܝܐ ܕܡܫܡܠܝܐ ܦܣܩܐ ܀ ܡܛܠ[5] ܐܝܟ ܐܪܒܥܐ ܢܘܩܙܐ ܦܬܝܚܐ ܕܦܘܫܩܐ:

ܐܪ̈ܒܥܐ ܕܝܢ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܦܣܩܐ ܐܢܘܢ: ܐܝܟܢܐ ܕܡܫܠܡܐ ܗܘܝܐ: ܙܘܥܐ: ܕܠܐ ܦܣܩܐ: ܘܙܘܥܐ: ܕܦܣܩܐ: ܡܬܦܣܩܢܐ: ܗܘ ܫܠܡ ܟܠܗ: ܗܘ ܫܠܡ ܠܫܠܡܐ [6]ܦܣܘܩܐ ܡܫܬܐܠܢܐ: ܠܗܘܢܐ: ܡܦܝܠܐ: ܠܬܚܬ: ܙܘܥܐ: ܡܬܚܡܢܐ: ܪܗܛܐ ܠܥܠ: ܦܩܘܕܐ: ܡܬܗܘܢܢܐ: ܡܩܪܝܢܐ: ܡܬܟܫܦܢܐ: ܡܫܬܐܠܢܐ: ܡܬ ܕܡܬܐ: ܡܬܒܠܥܢܐ[7]: ܡܫܢܝ. ܫܢܝܐ: ܗܘ ܫܠܡ ܡܫܬܢܝܐ: ܙܘܥܐ: ܗܘ ܫܠܡ ܙܘܥܐ: ܐܝܟ ܫܠܡܐ[8] ܪܒܥܐ: ܦܣܩܐ ܘܡܬܚܬܢܐ: ܡܬܚܬܢܐ ܘܪܒܥܐ ܘܙܘܥܐ ܕܦܣܩ. ܘܪܒܥܐ ܘܙܘܥܐ ܕܠܐ ܦ̄

1) Borg. ܡܘܕܥ. 2) Gött. ܐܢܫܐ 3) Borg. ܡܬܬܣܝܡ 4) Gött. ܐܢܫܐ 5) G. ܐܝܟ 6) ܦܣܘܩܐ ܡܫܬܐܠܢܐ G. O. 7) Legendum est ܡܬܒܠܥܢܐ et ܡܬܚܬܢܐ ܩܕܡܝܐ.

ܦܣܩ. 8) Collatio grammaticae Barhebraei p. 247 ed. Martin docet propter homoeoteleuton quaedam excidisse, cf. infra p. 2 lin. 18; locus ita restituendus est: ܪܒܥܐ. ܦܣܩܐ. ܗܘ ܫܠܡ ܦܣܩܐ. ܪܒܥܐ ܘܦܣܩܐ ܘܡܬܚܬܢܐ. ܡܬܚܬܢܐ etc.

ܡܛܠ ܢܘܩܙܐ ܕܦܘܣܩܐ

ܦܣܩܐ ܘܦܣܘܩܐ ܠܓܡܪܐ ܚܕ ܡܢ ܗܢܘܢ ܠܡܫܠܡܘܬܐ܃ ܘܡܪܒܐ ܕܐܝܟ ܗܘ ܠܘܝ ܀ ܣܡܝ ܕ
ܕܝܢ ܟܠ ܟܠܝܢ ܡܢ ܡܢܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܡܢ ܒܬܪܐ ܦܣܝܩܝܢ. ܐܬܘܬܐ ܕܝܢ 37a
ܒܣܝܡܬܐ ܡܫܠܡ ܦܩܕܐ ܕܢܩܦܐ ܐܘܟܝܬ ܦܘܣܩܐ ܚܕ ܦܬܓܡܐ ܗܘܝܐ.
ܓܘܢܐ܆ ܒܬܪܐ ܕܠܝܬ ܗܘܝܐ ܕܡܫܬܡܫܢܐ܀
ܠܫܘܝܐ. ܒܬܪܐ ܡܢ ܡܐ ܕܫܠܡ ܐܘ ܠܐ ܘܡܫܬܡܠܝܐ
ܐܚܪܢܐ܆ ܘܣܡܐ ܡܢ ܕܦܘܣܩܐ ܒܝܬ ܕܐܝܬ ܒܪܝܫܐ܆
ܡܘܣܦܐ ܦܘܫܩܐ ܕܡܢ ܒܬܪ܆
ܐܬܘ ܗܪܟܐ ܕܠܦܣܘܩܐ ܘܦܘܣܩܐ. ܟܠܗܘܢ ܕܒܣܘܦܐ ܦܬܓܡܐ ܐܬܘ
ܦܣܩܐ ܗܘ ܡܫܚܘ܆ ܡܛܠ ܡܢ ܡܫܡܠܝܐ.
ܗܕܐ ܕܦܣܩ ܠܐ ܠܒܪ ܟܠ ܒܒܬܐ ܐܘܪܚܐ
ܡܨܚܚܢܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ ܐܒܪܗܡ ܥܡܗ ܕܐܬܐ ܐܠܝܫܥ
ܡܘܣܦܐ ܒܬܪܐ܆ ܟܠ ܚܕ ܠܗܘ ܠܗܘܢ ܐܚܪܢ܀
ܡܘܣܦܐ ܠܫܘܝܐ ܐܚܪ ܡܛܠ
ܦܣܩܐ. ܢܩܘܫ ܚܕܐ ܡܢ ܦܬܓܡܘܗܝ.
ܡܫܬܡܠܝܐ. ܘܒܬܪ ܡܢ ܒܬܪ ܦܬܓܡܘܗܝ
ܠܦܣܩܐ܆ ܐܝܟ ܗܘ ܡܛܠ ܒܥܒܪܘܗܝ ܕܡܢ ܒܬܪ ܘܡܬܐ 37b
ܠܒܬܪ ܘܡܢ ܬܘܒ ܟܠ ܗܠܝܢ ܠܐ ܐܦܣܘܩ ܐܡܪܢܐ
ܠܦܣܩܐ܆ ܘܡܫܠܡܢܐ. ܘܒܬܪ ܕܗܘܐ ܠܐ ܠܐ ܢܦܣܘܩ ܢܩܘܫ. ܠܐ ܐܦܢ ܠܟܠ
ܕܠܐ ܠܐܝܬܘܗܝ
ܦܣܩܐ ܘܠܫܘܝܐ. ܒܬܪܐ ܡܛܠܗ
ܡܫܬܡܠܝܐ. ܒܪ ܠܓܒܐ ܘܫܘܝܬܐ܆ ܒܪ ܥܠܬܐ ܒܬܪ ܦܬܓܡܐ ܕܝܢ ܐܚܪ
ܠܦܣܩܐ ܦܘܫܩܐ ܦܬܓܡܐ܀
ܗܕܐ ܕܠܐ ܦܣܩ. ܠܐ ܡܬܦܣܩܐ ܡܢ ܟܠ ܡܢ ܐܚܪܢ܆ ܕܠܐ ܡܬܦܣܩܐ
ܗܕܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܘܦܣܩ. ܘܡܫܬܡܠܝܐ ܘܡܢ ܒܬܪܗ܀

1) G. quae praecedunt om. B [illegible] praebet. 2) OG. om. 3) B. om. 4) G. [illegible], B [illegible]. 5) B [illegible]. 6) G. om. 7) B [illegible]. 8) O. om. [illegible] 9) O. [illegible]

[illegible]. a) B hbtr hic addit [illegible]. Syr. post l. 25 om. [illegible]

ܡܐܠܐ ܢܩܘܫܐ ܕܗܘ ܣܟܐ

ܠܡܐܬܐ ܕܡܐܝܐ. ܗܿ ܟܕ݂ܢ ܗܿ ܟܢ ܟܕܗܢ ܗܿ ܟܢ ܟܪܘܢ
ܡܡܠܠܢܘܬܐ ܘܕܘܪܐ ܕܐܦܐ ܒܣܘܣܝܐ.
ܡܘܒ ܛܘܒܐ ܀ ܛܘܒܘܗܝ ܠܓܒܪܐ ܕܕܚܠ ܡܢ ܡܪܝܐ ܀
ܦܘܪܐ ܡܪܘ ܠܢܘܢ. ܠܘ ܟܠܗܘܢ ܦܠܚܘ ܠܐܠܗܐ ܀
ܡܢܝܘܡܐ. ܗܘ ܐܡܪܘ ܕܐܠܗܐ. ܦܬܘ ܗܘ ܕܐܦܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܐܢܐ
ܡܪܟܒܐ. ܠܫܒ ܣܢܝܩܘܬ. ܟܕ ܐܢܐ ܡܢܢ ܡܪܝ ܀
38a ܡܥܐ ܠܒܐ. ܐܢܘܢ ܦܘܠܐ ܐܣܘܪ
ܡܢܝܣܐ. ܠܝ ܐܢܐ ܦܪܓܐ ܐܣܝ ܦܪܓܐ ܕܟܢܒ ܠܗ ܦܪܘܢ ܀
ܡܘ ܕܡܪܢܐ. ܐܣܟܝܐ ܠܐܟܝܢ ܟܡܣܘܠܐ ܒܟܬܒ ܡܠܘܫܬܐ ܐܢܟܝܐ ܢܘܡܘܣ
ܠܡ ܒܢܘܐ ܡܢ ܒܠܓܐ ܀
ܡܒܠܠܐ. ܐܠܘܗܘܣ ܐܠܗܐ ܓܒܪܐ ܀
ܡܢܒܝܢܐ ܦܘܐ ܓܐܘܣܛܐ ܢܣܟܝ ܟܒܐ. ܠܐ ܦܣܘܠܐ ܀ Cf ܠܟܝ
ܡܘܣܠܦ ܡܢܝܣܐ. ܓܪܓܪܝܢ ܒܣܟܠܐ ܘܦܣܝܢ ܕܠܐ ܣܟܠܐ ܀
ܢܘܪܐ. ܠܓܦܘܪܐ. ܟܪܘܡܐ. ܟܠܐܦܐ. ܟܐ ܗܘܪܐ ܀
ܗܘܣܠܦ ܘܪܐ ܢܡܘܐ ܘܒܪܣܐ ܘܪܬܡܐ ܘܡܬܒܐ ܢܠܗܪ ܐܠܗܝܢ ܀
ܓܪܡܬܐ ܟܢܘ ܡܘܡܐ ܠܝܟܦ ܕܐܢܐ ܟܐܟܒ ܘܐܠܗܝܢ ܟܒ ܐܠܗܝܢ ܀
ܡܦܣܐ ܘܡܘܣܝܐ ܕܐܠܐ ܡܘܡܪܐ ܟܠܡܘܐ ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܢܣܪܐ ܀
ܘܗܐ ܘܓܪܘ ܠܐ ܘܦܨܒܠܐ ܀
ܦܡܟܐ. ܕܪܘܬܐ ܟܡܥܢ ܓܐܘܟܐ ܀
ܡܘܣܠܦ ܦܡܟܐ. ܠܐ ܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܣܢܬܐ ܀
ܢܘܟܐ ܘܦܡܟܐ. ܘܦܟܐ ܢܟܐܦܐ ܟܬܢܐ ܡܢܒܬܠܐ ܀
ܦܡܟܐ ܘܡܟܬܠܐ. ܟܪܝܫܒܐ ܐܠܘܗܘܣ ܗܘܐ ܒܠܗܐ ܀
38b ܡܟܐ ܠܟܐ ܘܢܘܟܐ ܘܕܘܪܐ ܕܦܣܡ ܐܢܟܐ ܗܘ ܘܦܝܠܝ ܟܠܬܐ ܀
ܦܡܟܐ ܘܢܘܟܐ ܘܕܘܪܐ ܕܠܐ ܦܣܡ ܘܦܣܘܡܐ. ܩܣܟܘ ܘܕܣܘܡܐ ܕܫܬܝܢ ܒܢܟܐ
ܠܢܟܐ ܟܡܪܡܘܢ ܒܡܟܡܐ. ܓܒ ܠܐ ܒܠܐ ܘܐܦܣܘ ܠܐ ܦܟܐ ܠܐ ܟܡܝ ܀

ܠܐ ܟܒܐ 1) S.O. 2) B ܟܘܡܐ. 3) B ܡܬܟܠܐ 4) B [illegible] 5) B [illegible] ܠܚܡܐ

ܡܛܠ ܢܘܟܪܝܐ ܕܫܘܚܠܦܐ

ܗܠܝܢ ܢܘܟܪܝܐ ܫܡܝܗܐ ܘܡܬܩܪܝܢ. ܕܐܝܟ ܕܠܒܢܘܢ ܘܠܐ ܦܘܪܫܢܐ ܟܕ ܦܠܓܝܢ
ܕܝܢ ܒܗܢܐ ܐܠܗܝܢ܀ [1]ܘܐܦ ܠܡܢܝܢ [2]ܕܗܢܘܢ ܕܟܠܗ ܘܕܫܘܚܠܦ ܐ̄
ܟܠܗ܆ ܐܝܟ ܗܠܐ ܕܢܦܘܩ. ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܦܘܬ ܒܠܦܡ ܡܢܐ. ܐܝܟ ܩܢܐ. ܕܫܠܦ ܐܦܪܐ
ܕܠܐ ܦܫܘܩ. ܘܒܗ ܫܘܚܠܦ ܟܠܗ. ܐܬܬܚܝܕ ܕܝܢ ܒܠܚܘܕ ܐܦܠܐ ܕܒܝܬ ܫܡܝܐ ܗܘ
ܕܟܠܗܘܢ ܐܬܬܚܝܕ. ܕܐܦܠ ܕܝܢ. [3]ܒܠܚܘܕ ܕܟܠܗ ܦܘܪܫܢ ܕܐܬܬܚܝܕܘ ܐܝܟ ܘܐܦܠ
ܐܝܟܢܐ܆ ܫܘܚܠܦ ܕܝܢ ܟܠܗ܆ ܡܬܐܡܪ ܫܡܝܐ ܘܐܝܬܘܗܝ ܫܡܝܐ܀ ܗ̄
[4]ܐܝܬܘܗܝ ܫܘܚܠܦ ܠܟܠܗ. ܡܬܐܡܪ ܘܐܝܬܘܗܝ ܫܡܝܐ. ܘܡܬܐܡܪ [5]ܡܢܐ ܠܗ
39a ܘܡܢܐ܆ ܘܫܘܚܠܦ ܗܢܐ܆ ܗܘ ܕܒܗܢܐ ܡܦܣܩܝܢ. ܟܕ ܕܗܢܐ ܦܘܪܫܢ
ܐܝܟ ܕܡܬܐܡܪ ܕܫܡܝܐ ܐܝܬ ܐܝܟ ܕܝܢ. ܫܘܚܠܦ ܗܢܐ ܕܝܢ ܘܐܝܬܘܗܝ [6]ܗܢܐ. ܐ̄
ܡܢ ܠܒܪ. ܐܝܬܘ ܡܬܦܠܓܢܐ. ܘܫܡܝܐ [7]ܐܝܬ ܡܬܐܡܪܐ ܠܗ ܒܠܚܘܕ܀
ܦܘܪܫܢܐ ܘܒܝܬ ܡܦܣܩܝܢ. ܟܕ ܕܦܘܪܫܢ ܠܚܘܕܝܗ ܗܘ ܒܠܚܘܕܗ.
ܘܐܝܬ ܕܝܢ ܟܠ ܫܡܝܐ ܡܬܬܚܝܕ܀
ܠܘܬ ܕܝܢ ܐܝܟ ܢܘܟܪܝܐ ܕܦܘܪܫܢ ܠܒܢܝ ܐ. ܠܚܘܕܐ. ܡܫܘܚܠܦܐ. ܡܦܪܫܢܐ. ܗ̄
ܘܠܒܪܝܬܐ ܕܐܝܟ ܦܘܪܫܢܐ ܒܡܫܚܬܐ. ܡܫܘܚܠܦܐ ܕܝܢ [8]ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܦ
ܡܬܐܡܪ. ܡܬܚܫܒܐ ܕܝܢ ܕ ܡܢܗ ܐܝܬܘܗܝ ܐܘ ܠܚܘܕܝܗ ܡܬܚܫܒܐ܀
ܠܘܬ ܕܝܢ ܡܬܒܪܢܝܬܐ ܡܫܘܚܠܦ ܡܢ ܡܬܚܫܒܐ ܘܡܬܚܠܦܐ. ܟܕ ܗ̄
ܕܡܬܒܪܢܝܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܘܟܠܡܕܡ ܕܒܟܠ ܐܬܪ. ܡܬܚܫܒ ܟܕ. ܡܬܚܫܒܐ
ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܬܚܠܦ ܢܦܫܐ ܘܐܦ ܡܬܚܫܒܐ ܢܘܟܪܝܐ. ܐܠܐ ܕܡܬܚܫܒܐ ܢܘܟܪܝܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕ̄
ܕܟܠܗܘܢ ܗܟܢ ܡܬܚܫܒܐ܀
39b ܡܫܘܚܠܦܐ ܕܝܢ. ܦܘܪܫܢܐ ܗܘ ܕܐܝܬ. [10]ܘܩܕܡܝܐ ܕܠܐ ܐܝܟܐ ܕܡܬܚܫܒ ܕ̄ܩ
ܘܡܬܚܫܒ ܕܐܝܬ ܗܘ ܚܕܐ. ܗܟܢ ܡܫܘܚܠܦܐ. ܐܘ ܠܗ ܡܛܠ ܡܬܐܡܪܐ ܗܟܢ܀
ܠܘܬ ܐܝܬ [11]ܕܐܝܬ [12]ܢܘܟܪܝܐ ܠܚܘܕ ܗܘܝܘ ܕܦܘܪܫܢ ܡܬܐܡܪܝܢ ܘܠܗܘ ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܗ̄ܘ
ܘܦܘܪܫܢܐ ܫܡܝܢ [13]ܗ̄ ܕܢܦܘܩ ܡܛܠ ܢܦܫܐ ܕܠ ܡܬܚܫܒܐ. ܟܕ [14]ܕܠܐ ܕܐܝܬ ܐܝܬ ܐܠܐ ܕܦܘܪܫܢܐ

1) B ܦܪܝ 2) G.O ܐܢܫܐ. 3) G.O. om. undecim voces. 4) G.O. om. sex voces. 5) B ܗܢܐ
6) G.O. om. 7) OG. ܠܗܘ. 8) G.O ܗܘ ܟܠܗ. 9) G.O om. 10) G¹ (i.e. vetus folium in G) om ܘ, dein
ܕܫܘܚܠܦܘ et ܗܘ. 11) BG¹O om. 12) G¹ ܦܐܝܬ pro ܐܝܬ 13) G¹ ܦܘܪܫܢ. 14) GO ܠܐ pro ܕܠܐ

ܡܠܐ ܢܩܝܐ ܕܦܘܫܩܐ

ܐܡܪܝܢ ܠܦܝܠܣܘܦܐ ⁘ ܦܫܘܛܐ ܕܝܢ ܠܘܬ ܘܚܣܝܡܐ ܡܚܣܠܦܐ ܚܕܐ ܕܡܠܬܐ
ܢܘܡܐ [1] ܐܬܐ ܠܬܐܘܪܝܐ. ܦܫܘܛܐ ܡܬܚܫܒܢܘܬܗ ܕܗܝܢܐ ܒܗܘܢ ܦܝܠܣܘܦܐ ⁘ ܗ̄
ܗܫܝܡܐ ܕܝܢ. ܠܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܒܟܠ. ܠܗܘ ܕܗܘ ܒܠܫܢܘܬܗܘܢ. ܗܟܢ ܡܢ ܟܠܗ
ܐܘ ܠܐܝܬܐ. ܐܘ ܢܘܡܐ ܐܝܬܝܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܦܝܠܣܘܦܐ. ܠܘܬ ܕܝܢ ܕܐܝܬܝܐ ܕܦܫܘܛ
ܘܕܠܐ ܦܫܘܛ. ܘܡܬܐܡܪ ܒܗܘܢ ܐܝܬܝܐ.[2] ܥܠ ܗܘܦܟܐ ܕܡܢܗ ܕܐܝܬܝܐ. ܕܐܝܬܘܗܝ
ܣܘܕ ܡܢܗ ܘܣܝܒ ܗܘܝܢ. ܕܫܡܗ ܒܠܗ ܡܢܗ ⁘
ܒܬܪ ܠܗܢܐ ܠܗܘܢ ܡܠܝܐ ܕܡܠܐ ܗܟܝܠ ܕܢܩܝܐ. ܐܘ ܟܝܬ ܢܩܝܐ ܕ̄
ܕܦܘܫܩܐ. ܐܝܟ ܡܠܦܢܘܬܐ ܕܐܝܬܝܐ ܡܢ ܡܬܚܫܒܢ ܕܐܝܬܘܗܝ. ܗܘܠܟܐ ܕܗܟܢ
ܕܗܘܘܢܐ. ܘܐܓܡܐ ܕܐܠܗܝܐ ܠܓܒܪ ܗܘ ⁘ ܘܗܘܢܐ ܢܦܫܐ ܗܒܐ ܠܗܠ ܡܢܐ ܒ̄
ܐܟܡܢܐ ܘܡܢܗ ܕܦܘܫܩܐ ܗܘ ܐܝܟ [5] ܡܢ ܡܬܠ ܘܦܘܫܩܐ ܦܬܓܡܐ [6] ܕܐܬܘܗܝ
ܥܠ ܐܘܣܝܐ ܘܡܬܬܨܝܬܐ: ܒܬܪܝܢ ܕܡܠܐ ܕܦܘܠܓܐ [7] ܕܒܐ ܕܒܥܐ
ܒܗ: ܗܟܝܠ ܐܬܚܙܝ. ܐܝܟ ܠܚܕܐ ܕܐܝܬܝܐ. ܐܝܬ ܕܝܢ ܒ ܒܟܠܗ ܐܝܟ
ܚܠܦ ܠܬܪܬܝܢ: ܒܟܠܗ ܦܘܫܩܐ ܣܠܩ [8] ܕܡܬܚܙܝܐ ܐܝܟ ܕܒܢܝܐ ܕܦܫܛܐ: ܘܚܠܦ
ܢܦܫܐ ܕܒܢܝܢܐ. ܠܗܘ ܕܐܠܗܐ ܠܗܢܐ ܗܟܢ ܕܗܘܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܢܠܦ ܠܗܢܘܢ
ܕܢܦܫ ܘܕܠܐ ܕܒܟܠ ܒܦܫܘܛܘܬܗ ܕܗܢܐ ܗܘܠܟܐ ܕܦܫܝܛܐ. ܠܗܟܢ ܚܫܘܒܐ
ܒܗܘܢ ܡܬܐܡܪܐ. ܕܠܗ ܗܘ ܒܢܝܐ ܠܡܠܦܢܐ ܐܢܫ ⁘

[1] B S[m] ܠܐܬܐ S D ܐܬܐ. [2] S[1] ܫܘܪܝܐ ܒܢܝܐ. [3] S[1] ܗܘ ܡܢܗ ܥܠ ܐܝܬܝܐ. ܘܒܢܝܢܐ. B ܡܢ ܕܡܬܐܡܪ ܗܘ ܥܠ
[4] B om. [5] S[1] ܡܢ ܘ [6] ܦܬܓܡܐ ܐܘܣܝܐ ܐܝܟ ܡܬܚܙܝܐ [7] S D ordinem inver-
tunt [8] S D ܒܠܘܩܐ . Ceterum S[m] expressi.

ܫܠܡ ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܟܬܒܐ
ܕܦܝܠܘܢ ܕܥܠ ܡܬܬܨܝܬܐ
ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܡܬܝܕܥ

ܠܘܬ ܕܘܟܝܬܐ ܡܕܡ ܕܡܚܘܝܢ ܗܘ
ܟܬܒܐ ܕܡܠܟܘ ܕܡܠܦܢܐ ܕܗܘ ܡܫܝܚ
ܐܘܪܕܚܘܢܐ ܒܪܡܠܝܣܕܘܬܐ

Fol 50^b ܘܠ ܗܘܘܕܐ ܘܡܘܕܥܢܐ ܕܝܢ. ܘܠܐ ܡܢܝܢ ܐܘܟܝܬܐ
De Sâmkâ ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܕܟܠܡܐ ܡܢ ܢܣܒ ܢܦܫܗ.
ܣܡܟ ܕܣܡܟܐ ܝܬܝܪ ܡܫܡܗ ܡܫܬܡܥܐ ܠܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܀
Fol 51^b ܘܡܫܡܗܢ ܠܘܬ ܕܣܡܟܐ ܠܗ ܡܬܐܡܪ.
De Ribbuy. ܘܡܠܐ ܗܝܢܐ ܡܢ ܗܘܦܟܐ ܡܢ ܕܡܬܚܠܦܝܢ
ܐܝܟ ܕܝܠܗ ܠܐ ܡܬܐܡܪܝܢ ܒܬܪ ܐܝܢܐ
ܢܣܒ ܠܡܫܡܗ ܐܝܟ ܕܟܠܗ ܩܕܡܝܐ ܟܠܗ
ܘܠ ܡܬܐܡܪܝܢ ܒܬܪ ܐܝܢܐ ܠܐ ܢܣܒ ܢܘܗܪܐ.
ܐܝܟ ܕܝܠܗ ܚܕܐ ܗܝܕܝܢ ܢܐܡܪ ܡܬܢܝܐ ܀
Fol 56^b ܕܪܘܟܟܐ ܕܝܢ ܦܘܫܩܐ ܠܟܠ ܐܝܟ ܢܘܩܙܐ.
De Rukâyâ ܕܪܘܟܟܐ ܕܝܢ ܠܟܠܗ ܘܡܬܦܫܩ ܠܟܠ ܠܗ ܡܬܐܡܫܡܥ ܀
et Qušâyâ ܩܫܝ ܐܠܘܬܐ ܕܢܘܩܙܐ ܗܘܢܐ ܟܕ ܦܬܓܡܐ.
ܒ. ܓܕ. ܕ. ܟ. ܦ. ܬ. ܡܢ ܦܬܓܡܐ ܀
ܡܬܪܟܟܝܢ ܐܘ ܡܬܩܫܝܢ ܐܝܟ ܐܝܟ܀
D.B. ܬܘܣܦܬܐ. ܠܐ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܟܢܐ ܣܓܝܐܬܐ ܡܬܩܪܝܢ ܀
ܘܣܝܡܝܢ ܟܠܗܝܢ ܐܬܘܬܐ ܕܐܬܘܬܐ ܠܗܝܢ.
ܒ. ܓ. ܕ. ܟ. ܦ. ܬ. ܕܪܟܟ ܡܬܩܪܝܢ ܀
ܐܝܟ ܟܬܒܐ ܕܢܒܝܐ ܕܒܝܬܐ ܕܒܒܐ ܕܒܐܪܐ:

ܕܘܩܣܬܐ ܡܢ ܟܬ̈ܒܐ

ܕܒܥܬܐ ܡܢ ܒܝܬܐ ܕܕܘܝܐ ܕܒܬܪ ܕܐܬܩܪܬ ܠܒܝܬܐ

ܘܒܝܬܐ ܡܢ ܥܢܫܐ ܘܕܒܪܐ ܘܒܪܘܚܐ ܘܐܬܒܘܣܡܬܐ:

57a ܠܒܝܬܐ ܕܡܢ ܒܝܬܐ ܠܟܒܪܐ ܠܒܝܬܐ ܘܠܐܬܪܘܡܬܐ ܀

ܘܦ. ܬܘܠܡܝܕܐ ܠܐ ܡܬܬܦܬܠܐ ܡܢ ܦܠܐܝܬ.

ܘܕܬܡܢ ܙܒܢܐ ܘܡܬܬ ܡܢ ܐܢܫ ܒܗܘܢ ܒܗܘ ܦܠܐܝܬ ܀

ܡܬܦܫܬܐ ܠܗ ܐܦ ܡܫܝܚܬܐ ܘܡܢ ܒܬܪܐ:

ܡܬܦܫܬܐ ܠܗ ܐܝܟ ܕܡܢ ܗܢܐ ܥܢܫܐ ܥܘܦܐ ܀

ܡܫܝܚܬܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܦܓܪܐ ܐܦ ܒܗ ܡܘܒܠܐ:

ܘܡܢ ܒܬܪ ܐܘܪܚܐ ܕܒܝܬܐ ܕܒܬ ܢܒܝܐ ܀

ܥܠ ܡܬܦܠܝ ܒܝܬ ܦܠܐܡܐ ܒܠܥܕ ܡܠܬܐ. ܠܘ̄ ܡܠܐ S

ܘܠ. ܩ. ܕ. ܐܠܗ̈ܐ ܦܬܘܪܗ ܒܢܝܫܘܬܐ

ܘܫܪܝ ܙܥܪܐ ܘܕܘܪܫܐ ܘܕܝܢ̈ܐ.

ܘܟܠܠ ܡܢ ܡܢܗ ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ ܕܗܘ ܦܘܠܚܢܐ O ܩ̈ܠ̄ ܣܒ

ܠܐ ܡܬܬܦܬܠ ܗܘ.. ܕܒܪܗ ܠܟܢܘܫܐ ܩܕܡ.

ܐܝܟ ܘܠܐ ܘܙܕܩ ܐܢܫ ܘܐܦ ܠܥܡܐ ܀

ܥܠ ܗܘܬ. ܕܒܪܗ ܠܟܢܘܫܐ ܦܢܝܐ ܙܥܪܐ.

ܡܢ ܕܢܐ ܠܗ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܬܦܬܠ ܐܦ ܘܠܐ ܡܬܬܦܬܠ ܀

57b ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܒܪܗ ܠܟܢܘܫܐ ܗܘܐ ܕ.

ܘܡܢ ܡܢܗ ܡܫܠܡܐ ܐܝܟ ܦܢܐ ܠܠܗ OS ܩܠ pro ܟܝ et om. ܐܘܣܛܐ

ܠܚܠܦ ܕܠܐ ܕܒܪܗ ܠܟܢܘܫܐ ܡܢ ܕܠܐ ܕܘܟܐ:

ܐܝܟ ܘܕܘܟܐ ܡܬܬܦܬܠܝܢ ܠܗ ܠܘܬ ܘܕܘܟܐ

ܘܐܬܦܬܠܝܢ ܦܢܝ ܘܕܘܟܬܐ ܒܗܘ ܘܐܦ ܕܕܘܟܝܢ ܀

ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܒܪܗ ܠܟܢܘܫܐ ܗܘܐ ܡܠܬܐ

ܡܢ ܠܠܗ ܘܦܢܐ ܡܠܬܐ ܐܝܟ ܘܕܘܟܝܢ ܀

ܥܠ ܡܢܗܘܢ ܕܒܪܗ ܠܟܢܘܫܐ. ܠ. ܐ. ܕ.

ܕܩܢ̈ܘܡܐ ܡܢ ܒ̈ܢܝܐ

ܘܦܓܥܐ ܟܠܗܘܢ ܗܘ ܦܓܥ ܠܟܠ ܐܝܟ ܘܕܪ̈ܫܐ ܀
Cod ܘܕܪ̈ܘܫܘܬܐ ܠܘܬ ܗܘܢܐ ܘܕܪܫܬܐ ܘܕܪ̈ܘܫܘܬܐ :
B ܘܕܡ̈ܐ ܘܬܠܡܝܕܘܬܐ ܘܡܪܐ ܕܡܫܝ̈ܚܐ ܒܫܠܝܚܘܬܐ ܀
ܘܠܘܬ ܟܠܗܘܢ ܕܡܬܐܡܪ ܠܗܝ ܡܢ ܡܬܠܠܢܝܬ .
ܘܗܘ ܐܬܘܬܐ ܕܦܘܫ ܦܠܓܐ ܠܘܬܗ ܒܬܠܬܝܬ .
ܘܐܬܘܬܐ ܒܗܘܢ ܕܢܬܬܠܗ ܠܗܘܢ ܡܢ ܚܒܠܐܝܬ .
ܡܐ ܕܡܬܐܡܪ ܗܡܐ ܠܐܘܟܠܐ ܡܢܗ ܡܦܫܩܐܝܬ ܀
ܐܝܟ ܓܢܒܪ ܬܪܝܢ ܘܓܢܝܢܝܢ ܘܓܢܝܢܢ ܠܓܒ ܢܦܫܝ . 58a
Cod. ܚܒܪ̈ܝ ܘܒܒܝ ܚܒܪܝ ܘܣܪܝܕ ܣܢܐܝܢ ܘܗܕܝܪ ܗܘܦܟܝ ܀
ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܦܘܫ ܦܠܓܐ ܒܚܝܠܐ ܠܗܘܢ .
ܡܐ ܕܡܬܐܦܟܐ ܗܘ ܕܘܟܐ ܠܐ ܡܬܡܠܝܐ ܀
ܐܬܪܐ ܕܐܬܡܪ ܒܢܗܝ ܡܫܡܫܝܢ ܒܢܦܫܗ ܒܢܦܫܗ .
Cod. ܡܣܪ̈ܩܝ etc ܦܪܝ ܡܦܪܝܢ ܦܪܝܢ ܡܪܝܢ ܓܢܒܪ ܬܪ ܦܢܝ ܀
ܗܘܐ ܫܘܡܠܝ ܠܝ ܒܥܘܒܕܗ ܐܠܐ ܗܘ ܕܟܘܪܙܘܬܐ .
ܘܟܠܗܘܢ ܚܕ ܒܝ ܗܠܝܢ ܣܓܝܐ ܡܢܗ ܡܢ ܟܒܪܬܐ ܀
ܐܝܟ ܗܘ ܓܒܐ ܕܫܒܩܐ . ܦܪܝܫܐ ܡܢ ܒܢܝܐ ܡܢ ܝܡܐ .
ܡܢܗܘܢ ܦܓܥܐ ܠܓܒܝܐ ܡܪܝܫܐ ܚܠܝܦܐ ܡܢ ܝܡܐ ܀
ܥܠ ܐܬܘܬܐ ܕܒܗܘܢ ܗܢܘܢ ܘܗܘ ܕܒܝܬ ܢܦܫ .
ܠܗܘܢ ܒܚܝܠܐ ܚܠܦ ܦܠܓ ܠܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܀
ܐܝܟ ܦܪܘܫܐ ܐܦ ܒܬܫܡܫܬܐ ܘܠܘܬ ܦܠܓܘܬܐ .
ܚܠܦ ܚܝܐ ܦܫܝܩ ܘܚܒܝܒ ܐܝܟ ܚܒܪܬܐ ܀
ܥܠ ܚܠܦ ܗܕܐ . ܗܝ ܠܗܘܢ ܗܘ ܣܓܝܐܬܐ ܐܘ ܡܢ ܒܥܬܐ . 58b
ܠܗܘܢ ܕܢܦܫܐ ܦܘܫ ܐܚܝ ܕܠܘܬܐ ܒܪ ܦܓܥܐ ܀
ܘܡܢ ܡܕܒܚܐ ܒܪܗ ܦܫܝܩܐ ܐܬܐ ܕܘܟܐ .
ܠܗܘܢ ܕܢܦܫܐ ܦܫܛ ܘܗܘ ܕܠܐ ܡܬܚܙܐ ܀

ܐܝܟ

ܕܘܩܒܠܐ ܡܢ ܩܢܘܡܐ

ܐܝܟ ܐܦܝܣܩ ܐܘ ܐܟܝܣ. ܐܘ ܐܦܝܣ B. ܐܦܝ.

ܐܬܟܐ ܠܘܬ ܦܘܪ ܐܦܝܣ ܐܘ ܐܠܐ ܟܢ ܀ B ܦܘܪ

ܐܝܟ ܟܝܢܐ ܒܡܘܠܕ ܠܦܣܘܩ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ:

ܢܦܩܘܢ ܐܬܘ̈ܬܐ ܘܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܠܗܘܢ ܡܠܝܐ

ܕܡܬܩܪ ܡܠܝܐ ܘܫܡܠܝܐ ܐܝܟܢܐ ܐܘܟܝܬ ܕܟܬܒܬܐ

ܐܘ ܠܘܬ ܦܝܣܬܐ ܠܦܫܝܛܬܐ ܡܢܗ ܡܦܫܩܢܝܬܐ ܀ ܡܢ ܟ̈

ܐܝܟ ܐܠܐ ܐܡܪ: ܡܛܠ ܫܡܠܝܬܐ ܘܦܫܝܛܬܐ ܘܐܦ ܘܠܐ ܘܠܚܘܕ

ܘܐܬܪ ܘܐܫܬܡܠܝ ܘܐܬܦܪܫ ܘܦܪܫ ܕܥܩܒܬ ܠܗܘܢ ܀

ܥܠ ܐܝܬܘܬܐ ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܣܝܪ ܦܓܪܐ ܗܘܐ.

ܐܘ ܗܘ ܕܫܡܠܝܘܬܗ ܠܦܠܓܘܬܐ ܐܘ ܒܗ ܕܦܫܝܛܐ ܀

ܐܘ ܠܘܬ ܚܒܝܫܬܐ ܡܢ ܡܢ ܦܠܓܘܬܗ ܠܦܫܝܛܬܐ.

ܚܘܒܐ ܡܢܗ ܚܢܝܢ ܘܢܩܝܦ ܐܪܒ ܚܘܕ ܡܢܗ

59a ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܚܕܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܦܝܫܐ.

ܘܡܦܘܪܫ ܠܡܠܐ ܕܟܢ ܒܡܫܡܠܝܐ ܠܦܫܝܛܐ ܠܒܝܫܐ ܟ̈

ܘܒܪܘܟܒ ܒܚܒ ܐܘܟܝܬ ܘܐܚܝ ܘܐܬܚܒ ܠܗܘܐ: ܗܒ ܟ̈

ܕ ܡܬܐܡܪ ܟܠ ܦܪܘܫܐ ܗܘ ܠܟܠܗ ܀

ܕܒܝܬܐ ܘܚܝܬܐ ܘܒܬܪܟܢ ܒܫܒܬܐ.

ܐܠܦ̈ ܐܝܬܝܢ ܐܘܟܝܬ ܡܟܢܫܐ ܢܦܫܬܐ ܀

ܦܫܛ ܐܝܬܝܗ̇ ܠܐܢܫܝܐ ܕܗܘ ܦܫܝܛܐ.

ܡܢ ܕܡܬܐܡܪܐ ܘܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܠܗܘܢ ܡܠܝܐ ܀

ܐܝܟ ܟܬܒܐ ܒܟܬܒܐ ܟܬܒܝܢ ܐܘ ܐܬܟܬܒ.

ܟܬܒܘܢ ܟܬܒܘܗܝ ܐܢܫܐ ܐܝܟܘܢ ܟܬܝܒܐ ܟܬܒܐ ܀

ܠܘܬ ܗܠܝܢ ܕܡܠܠܐ ܒܗܢܝ ܦܫܝܛܬܐ ܕܡܠܬܐ.

ܡܛܠ ܦܪܘܫܐ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܒܝܬܐ ܀

ܘܬܪܝܢ ܦܠܓܘܬ ܚܕ ܐܘ ܠܦܠܓܘܬܗ ܠܗ ܠܒܬܪ.

ܡܡܕ

ܕܢܘܩܙܐ ܡܢ ܬܚܬ

ܦܩܘܕ ܠܟܘܢ ܐܚܝ ܟܬܒ̈ܐ ܡܣܬܪܝܢ ܡܬܩܢܝܢ ܀

ܘܠܐ ܐܬܘܬܐ ܕܥܒܪ ܠܗܘܢ ... ܦܫܝܩܬܐ.

ܕܦܪ ܠܟܘܢ. ܘܩܪܝ ܡܢܫܝܪ ܡܢܫܝܪܘ ܒܢܫܘ ܀

. . . .

Fol. 59b De puncto inferiore, quod vocalem abesse indicat.

ܘܢܘܩܙܐ ܕܡܢ ܬܚܬ ܥܠ ܡܠܬܐ ܐܢ ܗܘ ܡܪܟܢ.

ܠܓܒܝܢ ܡܢ ܐܬܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܩܪ̈ܝܢ ܐܝܟ ܕܠܓܒܪܐ ܀ (Cod. dom. punctum.)

. . . .

Fol. 61b De litteris non pronunciandis.

ܒܫܘܡܗܐ ܕܐܬ̈ܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܩܪ̈ܝܢ:

ܐܘ ܒܟܬܒܐ ܕܠܐ ܐܬܩܪܝܘ ܠܗܘܢ ܡܬܬܢܝܐ ܀

ܗܢܘܢ ܓܡܝܪܐ ܒܡܫܒܚܬܐ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܐܝܬܝܗܘܢ: f. 62a

ܐܝܟ. ܕܐܬܠܒܫ ܘܐܬܬܪܝܡ ܘܐܬܝܕܥ ܘܠܐ ܐܬܩܪܝ

ܓܠܝܐ ܀

ܘܠܒܢܝ̈ܢܫܐ ܐܢܫܐ ܕܐܢܫ ܕܒܢܝ̈ܢܫ ܡܢܗ. (B ... sed restituendus est pluralis nominis ...)

ܘܒܪܢܫܐ ܘܒܢܝ̈ܢܫܐ ܡܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ

ܡܠܬܐ ܗܢܘܢ ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܕܠܐ ܐܬܩܪܝܘ: (O ...)

ܒܬܪ ܒܠܫܢܐ ܗܢܘܢ ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܀

ܘܐܢܫܐ ܘܠܐ ܡܬܩܪܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗܘܢ.

ܘܗܟܢ ܕܒܪܢܫܐ ܘܐܬܩܪܝܘ ܒܠܫܢܐ ܡܬܩܪܝܢ ܀

ܠܗ ܡܬܩܪܝܢ ܘܐܝܟ ܕܡܢ ܒܪܐ ܕܠܐ ܡܬܩܪܐ.

ܐܬܘܬܐ ܗܢܘܢ ܡܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܒܫܡܐ ܀

ܠܐ ܕܟܬܒܘ ܡܬܩܪܝܢ ܐܬܘܬܐ:

ܘܐܬܡܛܠ ܡܬܩܪܝܢ ܡܬܬܢܝܢ ܀

ܗܘ ܕܡܢ ܟܠ ܥܠ ܕܡܢ ܒܪܐ ܗܘ ܘܐܬܩܪܝ.

ܡܢ ܘܫܡܐ ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܗܘ ܡܢ ܘܐܬܐ ܀

ܘܗܘ ܕܐܝܬ ܕܠܐ ܡܬܩܪܐ ܘܐܬܩܪܝ ܡܢܗܘܢ.

ܕܦܘܩܕܐ ܡܦܩܢܝܬܐ

ܥܠ ܡܫܡܠܝܐ܃ ܘܚܬܝܡܬܐ ܗܢܘܢ ܐܝܬܘܗܝ܀

62b ܘܐܝܟ ܕܦܘܫܩܐ ܥܠ ܦܪ̈ܝܢ ܘܓܢܒ̈ܐ ܦܝܫܩܗ܁

ܕܠܦܪܘܩܐ ܦܓܕܐܢܐ ܦܝܐ ܦܘܕܓܗ܀

ܗܠܝܢ܃ ܘܓܒܝܢ ܐܦ ܡܬܬܘܣܦܢ ܠܐܓܪܬ ܐܢܫܝܢ܆ B ܐܢܫܝ̈

ܐܘܣܦܬ ܐܦ ܕܝܢ ܦܪܘܩܐ ܕܗܢܘܢ ܡܦܩ̈ܢܐ܀

ܢܚܡܘܢ ܕܐܘܦܘܗܝ ܥܠܬܐ ܦܐܡ ܕܢܒ̈ܥܘܢ ܦܪ̈ܝܫܢ܁

ܗܢ ܪܚܝܢ ܐܦ ܦܪ̈ܝܢ ܘܡܠܬܐ ܙ ܥܒܝܢ܀

ܘܗܝ ܡܢ ܕܘܡܝ ܐܦ ܗܘܝܘܗ ܘܐܬܬܪ̈ܝܢܐ

ܡܢܝܢ ܕܠܐ ܢܫܡܬܐ ܥܡ ܠܗܝܐ ܐܘܟ̈ܠܐ܆ OS ܠܗܘ pro ܠܗܝܐ.

ܡܢܘܢ ܕܐܬ ܓܠܝܠܐ ܘܗܝ ܕܦܘܫܩܐ ܕܗܘܢ ܓܢܒ̈ܐ

ܢܦܩܢܬܐ ܐܬܡܠܝ ܠܗ ܘܐܬܡܠܝ ܠܘܗܝܢ܀ Vocales apposui OS ܠܡܠܬܐ; B ܠܘܠ.

. . . . .

ܘܐܦ ܐܬ̈ܘܬܐ ܕܦܘܩ̈ܕܐ ܚܘܝܬܐ܆ De litteris aspiratis (δασέα) mediis (μέσα) tenuibus (ψιλά). Cf. Dionysium Thracem § 6.

ܘܠܐ ܗܘ ܡܦܩ̈ܢܐ ܥܠ ܒܪ̈ܝܬܐ ܢܦܫܬܐ܀

ܚܫܝ̈ܬܐ ܐܝܢ܃ ܡܨܥ̈ܝܬܐ ܐܘ ܢܩܝ̈ܦܬܐ

ܦܘܩ̈ܕܐ ܘܡܢܠܘܢ ܠܘܬ ܟܬܒ̈ܬܐ܀

ܚܫ̈ܝܬܐ ܐܝܢ܃ ܒ. ܠܓ. ܕ. ܟ. ܬ. B. om. ܕ.

ܘܡܨܥ̈ܝܬܐ ܕܝܢ. ܦ. ܓ. ܛ. ܩ. ܨ. ܨܕ. B. om. ܦ.

63a ܢܩܝ̈ܦܬܐ ܕܝܢ ܗܠܝܢ ܐܝܢ. ܚ. ܦ. ܙ. ܗ.

ܐܦ ܗܕܐ ܡܦܩܢܘܬܗܘܢ ܦܪܘܫ ܥܒܕܬܐ܀ B S ܘܡܦܩܢܘܬܗ contra metrum.

ܚܫ̈ܝܬܐ ܐܝܢ܃ ܠܡܨܥ̈ܝܬܐ ܘܠܢܩ̈ܝܦܬܐ܁

ܦܘܩ̈ܕܐ ܘܟܕ ܕܗܘ ܐܘ ܢܩܝܦܬܐ

ܘܡܨ̈ܥܝܬܐ ܠܘܬ ܚ̈ܫܝܬܐ ܘܠܢܩܝ̈ܦܬܐ܁

ܦܘܩ̈ܕܐ ܘܠܐ ܗܘ ܡܦܩ̈ܢܐ ܢܦܫܬܐ܀

ܗ. ܡܨܥܝܬܐ ܗܝ. ܘܐ. ܚܫܝܬܐ ܘܦܘܩ̈ܕܐ܁

ܕܘܟ̈ܝܬܐ ܡܢ ܩ̈ܢܝܬܐ

ܘܡܛܠ ܕܡܬܢܩܙܝܢ ܡܬܩܪ̈ܝܢ ܠܢܘܩܙܐ ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܗܠܝܢ
ܘܐܝܟ ܕܢ̈ܩܙܐ ܡܬܚܙܝܢ ܠܡܠܘ̈ܫܬܐ ܠܡܦܩܢ܆
ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܩ̈ܝܡܐ ܩ̈ܕܡܝܐ ܦܬܓܡ̈ܐ: O.S. om. ܐܝܟ.
ܦܬܓܡ̈ܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܩܕܡܝܢ ܘܗܝ ܢܩ̈ܙܐ ܗܝ܀
ܘܕܠܐ ܦܬܓܡܐ ܠܘ ܒܫܡܗܘܢ. ܗܘ ܫܡܗܘ.
ܐܝܟ ܦܣܩ ܠܗ ܡܠܬܐ ܘܦܣܩܘܬܐ (ܕܠܐ ܠܐ ܫ̈ ܕܠܐ ܗܘ) (O. add. ܗܘ ܕܠܐ ܫ̈ ܠܐ ܕܠܐ)
ܕܗܘ ܡܢ ܦܬܓܡܐ ܗܘܘ ܡܢ ܚܝܠܐ ܘܦܪܫܘ ܒܡܠܬܐ: S ܗܘ ܕܠܐ.
ܡܠܐ ܗܟܢ ܘܡܠܬܐ ܕܫܪܝܐ ܐܝܟܢܐ ܗܘܝ ܒܬܪܥܝܬܐ܀ B ܗܘܝ pro ܗܘܘ
ܘܡܢ ܗܘܝܐ ܕܡܬܚܫܒܝܢ ܠܗܘܢ ܡ̈ܠܐ. Codd. ܕܡܬܚܫܒ̈ܝܢ
ܘܗܟܢ ܠܡܐܡܪ ܕܡܠܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܟܬܒܝܢ: S ܡܠܐ pro ܕܡܠܐ.
ܡܠܬܐ ܐܝܟܢܐ ܗܝ ܡܫܡܥܐ ܡܢ ܕܠܐ ܦܘܫܩ܀ 63b

. . . .

ܐܦܠܐ ܠܐ ܠܡܐܡܪ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ ܘܐܬܘܬܐ. B. ܡܫܡܫܢܐ — De recte proferendis labialibus.
ܘܐܢܫܐ ܠܐ ܢܦܩ ܡܢ ܗܘܦܟܐ ܕܣܦܘ̈ܬܐ ܘܗܟ
ܡܦܩܢܐ ܠܗ ܡܢ ܡܬܬܩܢ ܘܡܢ ܐܦ ܩܠ̈ܐ.
ܡܫܡܥ ܠܗܘ ܕܠܐ ܡܘܡܐ ܘܕܠܐ ܚܘܒ܀ O.S ܡܫܡܥܝܢ.
ܐܝܟ ܐܢܐ ܘܐܡܪܐ ܘܐܦ ܢܦܩܬܐ.
ܢܦܫܐ ܕܒܪܐ ܗܘ̈ܝ ܒܓܠܐ ܚܕܐ ܢܦܫܐ܀
ܣܘܝ ܠܐ ܡܬܦܫܩܝܢ ܠܗܠܝܢ ܐܠܦ̈ ܦܬܓܡ̈ܐ.
ܡܢ ܢܦܩܘ ܡܢܝܢ ܗܠܝܢ ܐܬܘ̈ܬܐ܀
ܐܠܐ ܡܢ ܠܒܪ ܐܡܪ ܡܠܝ ܠܚܒܪܗ ܡܠܬܐ. B ܠܗܘܢ pro ܠܗ.
ܘܐܝܟ ܐܡܪܬ ܘܐܝܟ ܚܬܝܬܐ ܦܘܡܐ ܠܡܠܠܘ܀
ܘܡܢ ܘܐܝܟ ܕܠܐ ܐܬܘܬܐ ܕܦܬܓܡ̈ܐ ܡܬܦܠܓ.
ܩܠܬܐ ܐܝܟ ܘܠܐ ܗܟ ܦܬܓܡ̈ܐ ܘܗܘܐ ܠܗ ܦܘܡ܀ Sic BOS.
ܘܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܘܡܐ ܡܬܦܫܩܝܢ. ܠܦ.ܘܝܒ.

1) ܚܘܫ in lexicis deest, Severus alibi vocem glossâ ܫܚܠ traxit explicat.

ܕܘܟܝܬܐ ܡܢ ܫܪܒܐ

ܡܢ ܡܬܐܡܪܝܢ ܠܗܘ ܐܬܪܐ ܠܐ ܠܡܬܝܕܥ܀

. . . .

ܥܠ ܡܠܬܐ ܗܟܢ ܡܢܐ ܕܡܡܠܠܐ ܗܘܐ ܢܪܕܐ Fol 43a

ܥܠ ܡܠܬܐ ܗܟܢ ܗܝ ܡܬܪܕܝܐ ܕܐܬܝܕܥ ܒܥܠܘ܀ De Adiectivis.

ܗܘ ܕܡܡܠܠܐ ܕܝܠܗ ܗܟܢܐ ܘܩܠܐ ܒܦܘܡܗ܀

ܐܟܘܬ ܕܐܝܬܘ ܒܥܠܠ ܡܬܐܡܪ ܫܡܐ ܕܠܐ ܢܬܒܥܘܢ܀

ܘܐܝܟ ܕܡܬܟܬܒܝܢ ܐܘ ܦܬܓܡܐ ܥܠ ܠܗ ܠܥܘܕܪ܀

ܘܠܗܘܢ ܡܢܐ ܢܦܩ ܫܡܐ ܐܘ ܡܬܒܝܢܐ.

Bܠܗܘܢ ܒܗܘܢ pro ܠܗ ܗܘ — ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܘܥܠܝܗ ܡܬܐܡܪ ܗܘ ܠܗ ܓܕܫܐ܀

Q om. post ܥܠ sec. vocem propter homoeotel. S om. ܥܠܗܘܢ — ܘܫܡܐ ܠܗ ܠܐܝܟ ܕܝܢ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܝܠܗ ܐܘ ܕܝܠܗ.

ܘܡܫܡܫܢܐ ܠܟܠܢ ܫܘܐ ܥܠܝ ܬܘܠܕܐ ܡܢ ܕܠܐ ܚܫܐ܀

ܘܦܬܓܡܐ ܠܡܠܐ ܠ ܥܠܬܐ ܒܟܠܗ ܐܝܟ ܕܝܠܗ ܐܬܐ

B om. ܐܬܐ — ܕܝܠܗ ܐܬܐ ܠܗ ܘܕܝܠܗ ܒܥܠܠ ܘܐܬܐ ܠܟܠ ܐܬܐ܀

. . . .

B ܦܬܓܡܐ. — ܘܥܠܬܐ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܟܠܗ ܡܬܕܒܪܐ. Fol 63b De erroribus aliorum grammaticorum.

ܒܡܫܡܫܢܐ ܐܢܐ ܕܡܠܠܬ ܒܣܘܟܠܐ ܡܡܠܠܐ

64a ܠܐ ܠܡܐܦܐ ܕܦܫܛ ܦܪܣܗ ܠܡܠܬܐ ܘܐܢܐ܀

LOS Martin ܠܗܘܢ unus B ܠܗܘܢ. LB Mart ܕܢܘ. — ܘܠܡܫܡܫܢܐ ܘܠܡܫܡܠܝܢܗ ܗܘܝܐ ܡܫܠܡܢܐ܀

ܡܢܗ ܡܡܠܠܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܐܝܬ ܐܝܟ ܗܟܢܐ

ܘܩܪܝܢ ܦܬܓܡܐ ܕܡܢܗ ܡܫܬܠܡܐ ܕܠܐ ܡܬܕܥܢܐ.

S ܦܬܓܡܐ. — ܗܟܢ ܦܬܓܡܐ ܕܝܠܗ ܡܩܒܠܐ ܕܡܬܩܪܐ܀

S ܦܠܓܘ. — ܘܐܝܟ ܕܡܬܦܠܓ ܠܗ ܦܠܓܐ ܦܠܓ ܘܫܡܐ ܕܠܐ ܡܬܦܢܐ܀

LO ܐܘ ܠ — ܗܟܢܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܘܐܘ ܐܡܪܐ ܘܐܟܘ ܠܡܬܕ.

ܘܠܡܫܡܫܢܐ ܡܢ ܠܗܠܝܢ ܥܠܬܗ ܕܦܬܓ.

ܠܡܫܡܫܢܐ ܠܐ ܐܡܬܝ ܘܠܡܫܡܫܝܢܗ܀

ܕܡܘܬܐ ܡܕܝܢܬܐ

ܐܝܠܐ ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܫܘܪܝܐ ܗܝܟ ܗܘܐ ܫܦܝܪ ܀

ܣܢ ܡܬܚܫܒ ܗܘ ܦܘܫܐ ܗܘ ܗܝ ܡܫܘܕܠ: — B... ܘܡܬܒܝܢ

ܠܦܪܘܬ ܡܫܡܠܝܐ ܘܠܦܪܘܬܐ ܕܠܟܠܗ ܠܗ ܫܡܗ

ܘܟܕ ܠܐ ܝܕܥ ܫܡܝܠܘܬ ܡܟܠܐ ܝܕܥ ܡܟܠܗ. — LB. Mart. ܠܐ ܕ

ܐܬܐ ܟܠܗ ܘܢܝܚܐ ܡܫܡܠܝܐ ܒܟܠܗ ܝܒܟܬܐ ܀ — B ... S ... ܘܢܝܚܐ

ܒܗ ܒܟܠ ܚܕܐ ܐܘ ܒܪ ܐܢܫܐ ܒܗ ܐܠܗܘܬܐ. — O ... et videtur. L ...

ܕܦܠܓ ܒܡܫܡܠܝܐ ܐܦܪܝܐ ܕܠܐ ܠܦܘܬܐ. — S ... B ܠܦܘܬܐ

ܒܫܒ ܒܗܘܢܩܐ ܘܐܝܟ ܫܘܪܝܐ ܗܘܝ: — S ... 64b

ܘܒܡܫܠܡܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܡ̈ܠܐ ܡܢܗ ܀ — OS. ... ܡ̈ܠܐ.

ܡܛܠ ܕܝܗܒܬ ܕܝܬܒܐ ܒܗ ܒܗܘܢܩܐ. — LO ...

ܒܝܠܐ ܫܡܐ ܘܢܩܫܬܐ ܒܗ ܦܘܪܫܢܗ:

ܠܐ ܐܫܬܠܐ ܠܗܘܐ ܘܐܪܥܐ ܘܠܫܘܠܚܢ:

ܕܡܬܦܫܩܐ ܠܗ ܡܠܟ ܠܐ ܘܡܠܟܐ ܘܐܦܝܢ ܀ — ... ܡܠܟ ܘܡܠܟܐ. SO om. ...

ܠܦܪܘܫ ܦܘܪܫܢ ܒܗܘܢܩܐ ܒܡܦܩܢܐ ܕܦܪܒ — S ... B ...

ܗܢܐ ܕܝܢ ܒܠܫܢ ܫܡ̈ܐ ܘܗܘ̈ܢܐ ܒܟܠܐ ܘܢܦܫ. — L ...

ܚܕ ܠܦܘܪܫܢܗ ܕܗܢܐ ܡܬܩܫܬܐ ܘܡܢܗ ܫܡ̈ܠܝܗ:

ܘܡܫܬܘܕܥ ܐܝܟ ܕܝܢ̈ܐ ܕܝܠܗ ܒܗ ܫ̈ܡܠܝܗ ܀

ܗܢ ܡܢܝܢ ܐܬܝܢ ܡܢܘܦܐ ܠ̈ܚܡܐ.

ܘܡܫܬܡܥ ܠܗ ܐܝܟ ܠܦܘܪܫ ܕܗܘܐ ܡܫܬܘܕܥܐ. — L om. ܠܗ

ܡܬܚܫܒܐ ܕܝܢ ܠܗܘܢ ܐܘ ܫܘܬܠܦܐ ܐܢܫܝܐ ܐܝܟ ܢܫ̈ܐ.

ܐܝ ܦܠܓܐ ܐܝܬ ܕܠܐ ܦܘܪܫܢܗ ܠܫܘܪܒܠܐ ܫܪܝܐ ܀ — S ܦܠܓܐ

ܠܗ ܠܗܘܢ ܗܢ ܦܘܪܫܢܐ ܠܘܬ ܐܝܟܢܐ.

ܒܗ ܦܘܪܫܢܐ ܡܫܡܫܢܐ ܫܡܠܝܐ ܠܟܠܗ ܝܘܡ̈ܐ. — S ... et ...

ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܝܬ ܐܘ ܒܡܕܒܪܐ ܘܒܫܡܠܝܐ. 65a

ܗܘܐ ܐܬܬܩܢ ܫܡܠܝ ܐܝܟܢܐ ܕܝܢܐ ܗܘܐ ܀

ܕܡܫܝܚܐ ܡܠܟ ܡܠܟܐ

ܠܘܬ ܗܘܝܐ ܫܡܝܢܐ ܘܐܪܥܢܐ ܘܡܢܝܢ ܟܠܗܝ܂
ܘܡܢ ܠܡܘܟܠܗ ܘܢܦܩ ܐܝܟ ܚܕܐ ܡܠܬܐ܀
ܦܬܚ ܠܒܐ ܘܦܩܕ ܠܘܬ ܒܪܢܫܐ ܦܩܕܐ ܐܣܛܝܐ܂ Sam. p. 3 / [illegible]
ܘܐܦ ܟܠܗܝ ܘܡܢܝܢ ܫܡܝܢܐ ܘܦܩܕ ܐܝܟ ܕܥܒܕ܀
ܘܠܐ ܙܒܢܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܐܡܪܐ ܗܝ ܕܥܠ ܗܠܝܢ܂
ܫܡܝܢܐ ܘܫܪܒܐ ܕܥܠ ܡܢ ܐܦܝ ܦܩܕܝܢ
ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܢܬܒܢܘܢ ܒܡܘܡܬܐ ܠܬܘܒ ܐܝܬ܂
ܘܠܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܙܥܘܪܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܒܝܫܬܐ܀
ܡܪܝ ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܗܘ ܡܪܝܐ ܗܘ ܒܪܐ ܠܝ܂
ܒܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܘܡܠܟܘܬܗ ܕܥܠ ܐܝܬ ܕܝܠܗ܀ [illegible] sine o.
ܘܐܝܬ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܕܟܠ ܡܫܝܚܐ ܠܥܡܗ ܦܪܘܩܐ܂ [illegible]
ܘܠܐܬܪܐ ܕܐܝܟ ܠܒܪ ܡܢ ܐܦܝܗ܀
ܘܐܦ ܡܫܝܚܐ ܕܩܕܡ ܠܟܠ ܚܝܘܬܐ܂
ܒܪܝܬܗ ܕܠܐ ܡܢ ܡܪܝܐ ܡܢ ܒܪܝܬܗ܀
ܘܐܝܟ ܗܢܐ ܐܬܬܚܝܒ ܗܘ ܡܢ ܡܪܝܐ܂
ܡܫܝܚܐ ܐܝܬ ܠܗ ܗܘ ܕܠܐܠܗܐ ܒܡܫܝܚܘܬܐ܀ [illegible]
ܠܡܘܬ ܡܢ ܕܒܪܢܫܐ ܗܘ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܒܡܠܟܘܬܗ܂
ܢܦܩ ܡܠܬܐ ܒܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ ܒܟܠ ܠܒܢܝܢ܀
ܡܪܝ ܕܠܐ ܕܥܒܕ ܘܐܡܪ ܕܠܐܠܗܐ ܠܡܫܝܚܐ ܕܗܘܐ
ܕܗܘ ܒܐܝܕܝ ܐܝܟ ܠܐ ܗܘܐ ܡܢܗ ܒܡܫܝܚܐ܀
ܘܠܟ ܫܘܒܚܐ ܘܡܘܕܝܢܘܬܐ ܘܒܘܪܟܬܐ
ܘܡܝܩܪܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܠܐܒܐ ܘܠܒܪܐ ܘܠܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ܀
ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ܀

ܕ) [illegible] ۞ ¹) B ita mutavit [illegible]
[illegible] - Post ܐܡܝܢ (?) add. [illegible] etc.

Addenda.

Primis paginis codex Berolinensis non est conlatus, cujus hîc sequuntur variae lectiones. Quae in textum recipienda videntur lineola superposita distincta sunt:

Pag. ܒ l.14 [Syriac] — 17–18 [Syriac]. — Pag. ܓ l.4 [Syriac] l.8 [Syriac] ... [Syriac] l.9 [Syriac] ut G. — l.10 add [Syriac] ut O. — Pag. ܕ l.7 [Syriac] pro [Syriac]. — l.8 [Syriac] pro [Syriac]. — l.10 [Syriac] — l.14 [Syriac] — l.19 [Syriac] pro [Syriac] — l.26 [Syriac] om. — Pag. ܗ l.2 pro forma: [Syriac] B. habet [Syriac]. — l.3 [Syriac]. — l.16 om. [Syriac]. — l.18 om. [Syriac]. — l.21 [Syriac]. — Pag. ܘ l.1 [Syriac] — l.3 [Syriac] pro [Syriac] — l.5 [Syriac]. Adde punctum. — l.8 om. [Syriac]. — l.9 om. [Syriac] — l.16 [Syriac] — l.18 [Syriac] om. ܘ — l.21 [Syriac] om. [Syriac]. — Pag. ܙ. l.4 [Syriac]. — l.5 [Syriac] — l.15 om. [Syriac], deinde [Syriac] ut G. — l.21 [Syriac], quod adde — Pag. ܚ l.1 [Syriac] falso, — sed l.2 recte [Syriac], quod corrigendum est. — l.3 om. [Syriac] — l.4 [Syriac], adde [Syriac]. — l.5 om. [Syriac], quod delendum. — [Syriac] pro [Syriac] recte, ut videtur. — l.6 om. [Syriac] et [Syriac] — l.7 [Syriac] pro [Syriac] — [Syriac]. Quod in adnot.³⁾ dixi, errorem latere in [Syriac], id factum est quia de Futuro agitur; ad quod haec Infinitivi exempla referri non possunt. Cur ܡ praefixis Futuri adnumeretur, nescio, nam de participio quoque non est cogitandum, quamvis codex G bis exhibeat [Syriac]. — l.7 [Syriac] cum puncto superiore, et sic deinde [Syriac], [Syriac], [Syriac], [Syriac]. — l.21 om. [Syriac] deinde [Syriac].

Fol. 58ᵇ subscriptio legitur: [Syriac subscription, four lines] ܀

ܠܫܢܐ ܕܝܠܢ ܡܬܝܒܠ

ܐܘܟܝ

ܟܬܒܐ

ܕܡܠܦܢܘܬܐ ܐܪܡܝܐ

ܐܣܛܪܐ

ܒܡܘܨܠ

ܫܢܬ ܐܦܘܠ

ܡܐܡܪܐ
ܕܕܝܘܢܘܣܝܘܣ ܬܪܩܝܐ

A = Cod. Mus. Brit. Add. 14620 Fol. 23ª.
[B = Cod. Mus. Brit. Add. 14658 Fol. 92ª]
{C = Cod. Biblioth. Reg. Berolinensis Sach 226.}
{B et C convenientes.]

ܥܠ ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܡܬܩܢܢܐ ܒܟܠ ܩܢܘܡܗ ܕܡܠܬܐ P. 9.
[ܥܠ ܡܠܠܐ ܦܠܣܘܦܝܐ B]
{ܥܠ ܡܐܡܪܐ ܕܣܘܟܠܐ ܘܥܠ ܟܠ ܗܕܡ ܗܕܡ
ܕܟܠ ܫܡܐ ܕܡܠܬܐ ܕܐܪܬܪܐ C}

[illegible]

ܦܪܘܣܘܦܐ. ܐܢܛܘܢܘܡܝܐ. ܐܪܬܪܐ.

ONOMA . PIMA . METWXH . APΘPA . ANTONYMIA

[illegible]

ΠΡΟΘΕϹΙϹ. ΕΠΙΡΙΜΑ. ϹΥΝΔΕϹΜΟϹ.¹)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] P. 10

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

¹) Verba [illegible] [illegible] usque ad σύνδεσμος in BC desunt.

²) [illegible] in C = προσηγορία. Hinc corrige P. 9 ⁶).

³) C. om. [illegible]

ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ

ܠܗܠܝܢ. [ܗܘ ܕܡܘܢܘܣ ܐܠܗܐ. ܘܐܠܝܢ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ B] {ܐܝܟ ܕܡܘܢܘܣܝܬܐ
ܘܐܠܝܢ ܕܠܗܠܝܢ ܕܡܢ C} ܠܒܢܝܐ܆ ܘܠܘܩܒܠܗ ܢܨܒܬ ܣܘܟܠܐ ܕܡܫܬܡܗ.
[ܠܒܢܝܐ ܕܝܢ ܘܠܘܩܒܠܗ {C add: ܕܒܗܘܢ} ܢܨܒܬ ܣܘܟܠܐ ܕܡܫܬܡܗ B]
{ܡܢܗ ܠܡܫܡܫܘܬܗ C}÷

ܐܝܟܢܐ ܕܝܢ ܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ. ܢܨܒܬ ܘܡܬܪܒܝܢ. ܦܘܪܫܢܐ {ܡܢ
C} ܡܢ ܚܕ. ܘܗܘ ܕܡܢ ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕ ܡܬܦܫܛ. ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕ
ܐܬܝܗܒ. ܗܘ ܕܒܫܘܠܡܐ ܡܢ ܚܕ ܡܬܐܡܪ. ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC om] ܕܫܡܝܐ
{ܕܒܫܘܠܡܐ C} ܐܦܪܐ [ܘܐܦܪܐ BC] ܘܢܘܪܐ ܘܐܪܐ. [ܘܐܪܐ BC om.] ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܦܘܪܫܢܐ
ܡܢ ܚܕ ܡܬܦܫܛ ܘܡܬܐܡܪ. ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC om] ܕܦܫܝܛܐ ܐܦܪܐ ܢܘܪܐ.
[ܘܐܦܪܐ ܘܢܘܪܐ B]

ܘܐܪ̈ܒܥܐ [ܕܐܪ̈ܒܥܐ B ܐܪ̈ܒܥܐ ܕܝܢ C] ܗܢܘܢ [ܕܗܢܘܢ BC] ܕܡܢ ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕ {ܡܢ
ܡܢ̈ܝܢܐ C} ܡܢܝ [ܡܢܝ B ܡܢܝܢ C] ܡܬܦܫܛ ܐܝܬܝܗܘܢ ܣܓܝܐܐ. ܘܡܬܬܦܫܝܢ.
ܡܢ ܐܪ̈ܒܥܐ. ܘܡܢ ܚܡܫܐ [ܚܡܫܐ BC] ܡܢ ܫܬܐ. ܘܡܢ ܫܒܥܐ {ܫܒܥܐ C}
ܘܡܢ ܬܡܢܝܐ [ܬܡܢܝܐ B ܬܡܢܝܐ C]. ܘܡܢ ܟܠܗ ܠܡܢܝܢܐ. ܘܡܢ ܡܢܝܢܐ.

ܡܢ ܗܠܝܢ ܗܟܝܠ ܕܐܪ̈ܒܥܐ ܐܝܬܝܗܘܢ. ܗܘ ܕܡܢ ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕܐ ܕܐܪ̈ܒܥܐ [ܡܢ P. II.
ܐܪ̈ܒܥܐ B] {ܡܢ ܚܕܐ ܕܐܪ̈ܒܥܐ ܡܢܝ C} ܡܬܦܫܛ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܗܘܢ. ܘܗܘ ܕܝܘܢܘܣ.
[ܘܠܗܘܢ. ܘܕܝܘܢܘܣ. BC] ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܡܢ [ܐܝܟ ܕܡܢ B] ܐܪ̈ܒܥܘܗܝ
ܕܐܪ̈ܒܥܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܡܝܐ ܠܘܩܒܠܐ. [ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܫܡܝܐ ܠܘܩܒܠܐ B {ܠܘܩܒܠܐ ܫܡܝܐ C} ܒܡܘܣܝܩܐ.
ܕܐܪ̈ܒܥܐ. [ܕܐ. BC ܡܢ. ܗܟܝܠ ܕܝܢ ܢܨܒܬ ܚܕ [ܚܕܐ B add] {ܚܕܐ ܗܘܐ C} ܠܗܠܝܢ
ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕ. ܡܬܦܫܛ ܕܝܢ ܡܢ. ܐܝܟ ܗܘ {C add ܕܠܗܘܢ} ܕܡܬܕܪܫܝܢ
ܒܡܘܣܝܩܐ. ܡܢ ܐܪ̈ܒܥܐ. ܡܢ ܬܠܬܐ: ܒܡܘܣܝܩܐ: ܕܡܬܕܪܫܢ: {C} ܗܘܐ ܕܝܢ {C om} ܐܦ
ܡܢ ܕܡܫܬܡܗ ܢܨܒܬ ܦܘܪܫܢܐ ܠܘܩܒܠܐ ܕܐܪ̈ܒܥܐ. [ܕܡܫܬܡܗ BC] ܦܘܪܫܢܐ {C ܡܢܝܢܐ}
ܡܢ ܚܕ. ܡܬܦܫܛ ܕܝܢ ܡܢ. ܒܡܘܣܝܩܐ. ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC om] ܕܫܡܝܐ ܠܘܩܒܠܐ [ܕܐܪ̈ܒܥܐ ܠܘܩܒܠܐ B]

[1] C ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܡܝܐ ܘܡܢ [2] *In C locus dittographia turbatus hic est:*
ܡܬܦܫܛ ܕܝܢ ܡܢ ܗܘ ܚܕ ܠܗܠܝܢ ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕ. ܒܡܘܣܝܩܐ: ܢܨܒܬ ܠܘܩܒܠܐ ܗܘ
ܠܗܠܝܢ ܦܘܪܫܢܐ ܡܢ ܚܕ. ܡܬܦܫܛ ܕܝܢ ܡܢ ܘܗܘ

ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ

ܘܢܘܕܝܬܐ. ܠܡܫܝܚܐ [B om] ܕܡܫܬܒܚ ܠܗ: ܟܠܡܕܡ: ܗܘ̇ ܕܒܪܝܬܐ {C ܒܪ̈ܝܬܐ}
ܡܢ ܗܫܐ ܕܝܢ ܕܢܩܒܠ. ܠܐ ܡܫܬܚܫܚ ܗܘܐ ܗܟܢ.
ܡܢ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ [B ܗܟܢ ܕܡܫܝܚܐ] {ܗܦܟܬܐ ܕܝܢ ܕܡܫܝܚܐ C} ܡܫܬܥܝܐ ܗܘ
ܠܐܬܝܬܐ [BC ܗܘ̇ om] ܗܘ̇ ܕܢܦܩ ܡܢܗ ܦܫܝܛܐܝܬ ܢܦܠܐ ܘܠܐ [ܠܐ BC om] ܫܪܝܐ ܠܡܫܝܚܐ
ܠܡܫܝܚܐ [ܘܠܡܫܝܚܐ B] {ܘܫܚܩ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ C}. ܐܝܟ ܗ̇ܘ [BC ܗ̇ܘ om] ܕܦܠܛܗ
ܕܢܘܗܪܐ [A om!]. ܘܫܘܬܦܗ ܕܐܝܬܘܗܝ. ܘܫܘܦܪܗ ܕܓܘܫܡܐ.
ܡܢ ܦܘܫܩܐ [ܦܘܫܩܐ BC] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ {ܡܬܐܡܪ ܕܐܝܬܘܗܝ C} ܐܝܬ
ܕܝܢ ܟܡܐ ܕܚܫܐ {ܕܚܫܐ C} ܡܫܬܘܕܥ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ [B ܗ̇ܘ] ܕܗܘܐ
ܘܝܕܥ ܡܢ ܡܫܬܡܥܢܐ {ܐܝܬ C} ܗܘ̇ܝܐ. ܐܘ ܚܕ ܟܡ ܡܫܟܚܢܐ. ܟܕ ܡܢ ܚܫܐ.
ܐܝܟ ܗ̇ܘ [B ܗ̇ܘ] ܕܡܠܟܘܬܐ ܡܚܝܢ ܗܘܐ ܡܢ ܝܕܥ [ܝܕܥ BC solum] ܡܢ
ܟܠܗܘܢ ܒܢ̈ܝ ܡܢ ܚܫܐ. ܦܘܫܩܐ [B ܦܘܫܩܐ] ܕܝܢ ܕܦܘܫܩܐ [ܕܦܘܫܩܐ BC]
ܕܝܘܠܦܢܐ ܘܡܫܘܕܥܢܘܬܐ ܠܟܠܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ [B ܗ̇ܘ] ܕܝܕܥ ܡܢ ܦܠܓ.
ܦܠܓ ܕܝܢ ܦܠܓ [ܦܠܓܐ BC] ܡܫܬܕܪ ܡܢ ܟܠܐ.
ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܕܝܢ ܡܢ [B om] ܡܫܬܡܥܢܐ ܘܡܫܬܡܥܢܐ
ܡܫܬܡܥ. ܦܘܫܩܐ ܗܘ̇ [B ܦܘܫܩܐ] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܠܟܠܗ. ܢܗܝܪܐܝܬ. {C ܘܢܗܝܪ}
ܘܡܫܘܕܥܢܐ. ܚܕ {C add ܡܢ} ܐܝܟ ܗ̇ܘ [BC ܗ̇ܘ] ܕܒܟܠܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܫܪܝܪ
[ܫܪܝܪ BC] ܡܫܪܪ. ܐܫܬܪܪ {ܐܫܬܪܪܘ C}[3] ܐܝܟ ܗ̇ܘ [BC ܗ̇ܘ] ܕܠܐܒܐ ܠܐܒܐ ܕܟܠ.
ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܡܟܬܫܢܐ {ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܩܕܫܢܐ C}.
ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ [ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ BC] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. {ܦܘܫܩܐ ܐܝܬܘܗܝ C} ܐܠܗܐ ܗܘ P. 12
ܕܠܚܘܕܝܗ ܘܐܝܬܘܗܝ {C ܕܠܚܘܕܝܗ ܘ} [ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ B ܗܘ] ܕܦܘܫܩܐ ܡ̇ܢ ܗܟܢ. ܗܟܢܐ ܡܢ
ܦܘܫܩܐ [ܦܘܫܩܐ B] ܕܟܠ ܐܝܟ ܕܝܢ [ܕܐܝܟ ܕܝܢ B solum] ܡܫܘܕܥܐ. {ܡܫܘܕܥܢܐ
ܟܠܗܘܢ [C. ܟܠܗܘܢ] ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ {ܡܫܠܡܢܘܬܐ C} ܘܫܪܝܪܐ.
ܠܟܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܗ̇ܘ [B ܗ̇ܘ] ܕܒܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ. ܘܐܝܟ
ܢܗܘܐ [B ܐܢܘܡܝܐ] ܡܫܬܘܫܛܐ {C ܡܫܬܘܫܛܐ} ܐܝܟ ܦܘܫܩܐ [B ܦܘܫܩܐ]

[2] B ܡܫܬܡܫܢܐ ܟܠ ܡܫܬܡܥܐ; ܐܘ ܢܗܝܪܐܝܬ C ܢܗܝܪܐܝܬ ܘܡܫܘܕܥܢܐ [3] B
ܡܫܬܡܥ ܟܡ ܡܫܬܡܥܐ [3] C. om. ܐܝܟ.

ܕܦܘܠܘܛܝܩܘܣ

ܡܢ ܡܐܡܪܐ [ܡܠܬܐ B] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܟܠ ܡܕܝܢܬܐ {ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ C}
ܢܣܒ ܗܘܦܣܝܣ {ܡܢ ܢܣܒ ܗܘܦܣܝܣ C} ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC] {ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ
ܘܡܫܠܡܢܐ ܘܫܪܝܪܐ.

ܐܫܟܚܢܐ [ܫܟܚܢܐ B, ܡܫܟܚܢܐ C] ܕܝܢ ܕܗܠܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܟܠܐ.
[ܐܝܬܝܗܘܢ ܟܠܗ B, ܟܠܗ ܐܝܬܝܗܘܢ C} ܦܣܝܩܬܐ. ܡܢ ܡܠܬܐ. ܘܫܡܐ {ܫܡܗ C}
ܡܢ ܡܠܬܐ. ܦܣܝܩܬܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ. ܡܢ ܡܠܬܐ ܐܝܟ ܗܢܐ. ܘܫܡܐ ܡܢ
ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ ܗܢܐ [ܦܣܝܩܬܐ ܡܢ]. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ. ܡܢ ܡܠܬܐ
ܕܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ ܗܢܐ ܘܗܘ [ܘܗܘ B] {ܦ ܡܢ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ. ܡܢ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ
ܕܐܝܟ ܗܢܐ. ܘܫܡܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ ܗܢܐ. C} ܦܘܫܩܐ ܕܝܢ
ܕܡܢ ܡܠܬܐ [ܕܡܢ ܡܠܬܐ BC} ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܟܠܐ. ܡܫܠܡܢ ܡܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܡܢ ܠܘܩܒܠ
ܡܫܠܡܢܘܬܐ. [ܡܫܠܡܢܘܬܐ BC} ܐܝܟ ܗܘ {ܗܘ C} ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܡܢ. [ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ
ܡܢ. B] ܡܫܠܡܢ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܡܢ ܠܘܩܒܠ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ
[ܗܘ ܕܠܗܠܝܢ. ܡܫܠܡܢ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ. ܡܢ ܡܠܬܐ ܫܪܝܪܬܐ ܘܡܢ
ܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ {add BC ܗܘ} ܕܟܠܗ ܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܡܫܠܡܢ ܕܝܢ ܡܢ ܡܠܬܐ.
ܡܢ ܡܠܬܐ [ܡܢ] ܡܫܠܡܢܘܬܐ [ܡܫܠܡܢܘܬܐ BC} ܘܡܢ ܐܚܪܢܐ [ܘܐܚܪܢܐ B] ܠ ܘܐ}
ܡܢ ܐܚܪܢܐ {C ܐܚܪܢܐ} ܫܠܡܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ {ܗܘ C} ܕܐܝܟ ܗܢܐ [ܕ ܗܢܐ ܕܗܢܐ B].

ܩܢܘܡܐ ܕܝܢ ܒܟܠܗܝܢ [ܕܟܠܗܝܢ B] {ܕܝܢ C} [ܐܝܟܢܐ] ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܟܠܐ ܡܫܠܡܢ. P.13
ܘܠܐܚܪܢܐ. ܐܝܟ ܗܢܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܗܢܐ. ܕܟܠܗܝܢ {add BC ܕܝܢ} ܘܡܫܠܡܢܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܟܠܐ {ܠܟܠܐ}
ܐܝܬܝܗܘܢ {C ܕܡܢ ܐܝܟ ܗܘ ܐܝܟ ܗܢܐ [ܡܢ ܘܗܘ B] ܐܝܟ [ܗܘ BC} ܕܫܪܝܪܐ ܘܩܢܘܡܐ
ܐܝܬ [ܘܩܢܘܡܐ BC}. ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܝܢ ܐܦ ܗܘ ܕܐܚܪܢܐ [ܐܚܪܢܐ] [ܐܚܪܢܐ B] ܐܝܟܢܐ
[ܗܘ B] ܕܫܪܝܪܐ ܡܢ ܐܝܬܝܗܘܢ. ܘܟܠ {ܕܝܢ ܟܠ C} ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܡܢ ܕܒܪܝܬܐ {ܡܫܠܡܢܘܬܐ C}
ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC} ܕܫܪܝܪܐ. ܫܠܡܐ. ܐܝܟ ܗܢܐ. ܒܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ [ܐܝܬ ܐܦ B, ܐܝܬ C}
ܡܢ ܐܝܟ ܗܢܐ. ܐܝܟ ܕܐܝܟ ܗܢܐ {ܕܫܪܝܪܐ ܐܝܬ C} ܡܢ ܡܫܠܡܢܘܬܐ. ܟܠܗܝܢ ܕܝܢ
{ܕܟܠ ܚܕ ܒܠܚܘܕ C} ܐܘ ܟܠ ܠܘܩܒܠ ܡܢ ܕܟܠ {ܡܫܠܡܢܘܬܐ C} ܐܝܟ ܗܘ
[ܗܘ BC} ܕܫܪܝܪܐ ܡܫܠܡܢܐ ܘܫܪܝܪܐ. [ܘܫܪܝܪܐ B] .. ܒܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܡܫܠܡܢ

1) A ܡܫܠܡܢܘ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ. — 2) C ܗܘ. — 3) C ܠ ܡܢ ܐܝܬ ܠܗ sine ܘ.

ܕܝܠܘ ܠܘ ܡܫܘ ܡ

ܐܣܝܪ ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܕܣܒܠ ܠܟ ܡܢ ܡܬܬܪܥܢܐ. ܡܛܠ ܠܥܠܡ [ܡܛܠ ܠܥܠܡ ܕܥܠܡ ܕܥ {BC
ܡܢ ܕܝܢ {ܡܢ ܕܝܢ C} ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC} ܕܐܠܗܐ. ܩܕܡ ܠܐ.

ܡܬܚܙܐ ܕܝܢ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܐܢܫ ܐܠܗܐ [ܐܢܫ
ܣܡܟ BC}. ܘܗܘ ܕܝܢ. ܠܐܕܡ ܠܗ. ܡܬܬܚܒܠܢܐ ܠܗ. ܡܬܟܪܝܢܘܬܐ ܠܗ. ܠܐ ܚܒܠܐ[3]. ܠܗ.
ܡܬܚܫܢܐ ܠܗ. ܠܐܕܡ ܠܗ [4] ܐܠܗܘܬܗ. ܡܫܘ ܗܘ {ܡܬܚܫܢܘܬܐ C: ܐܢܫ ,ܐܝܟ
ܡܬܚܫܢܘܬܐ [B ܐܝܟ ܐܠܗ ܡܢܗ ܒܪܢܫܐ. [ܒܪ ܐܠܗܐ B] ܡܬܚܒܠܢܐ ܠܗ {ܕܝܢ C}
ܐܠܗܘܬܗ [5]ܡܬܚܫܢܐ ܘܡܬܒܪܝܢܐ. [ܐܠܗܐ B] ܗܘ ܕܝܢ ܒܪ ܐܢܫܐ. [4]
[ܒܪ ܐܢܫܐ B] ܡܫܝܚܐ. ܡܬܚܒܠܢܐ ܠܗ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ {ܡܫܝܚܐ C} ܡܬܚܒܠܢܐ
ܗܘ ܕܝܢ [ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܡܢ {BC ܒܪ ܐܢܫܐ. ܚܒܠܐ ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ {ܡܫܝܚܐ C}
ܚܠܦ [ܚܒܠܐ {BC ܗܘ ܕܝܢ {ܐܝܟ ܐܠܗ ܡܢܗ {C ܒܪ ܐܢܫܐ. ܡܬܚܫܢܐ ܠܗ
ܕܝܢ ܐܠܗܘܬܗ {ܡܫܝܚܐ C} ܡܬܚܫܢܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܦ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܡܫܬܘܕܥ ܕܝܢ
ܗܘ ܐܦ {ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ} C. ܡܬܚܒܠܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܚܫܢܐ
{ܠܘܬ ܟܠܗ ܡܫܝܚܐ C}

ܡܬܚܒܠܢܐ {ܡܬܚܒܠܢܐ C} ܕܝܢ ܠܡܫܝܚܐ [ܠܡܫܝܚܐ B] {ܘܡܫܝܚܐ} ܐܦ ܒܪ ܐܢ
ܡܢ ܠܢ. ܐܠܗܐ ܕܐܦ ܐܢܫܐ ܡܬܚܒܠܢܐ. {ܡܬܚܒܠܢܐ ܡܬܚܫܢܐ C} ܡܢ ܠܢ. [6]ܗܘ {C add
[ܡܬܚܫܢܐ B] ܡܬܚܫܢܐ . [ܡܬܚܫܢܘܬܐ {C om. B ܡܬܚܫܢܐ ܡܬܚܫܢܐ. [7]ܡܬܚܫܢܐ [B
ܕܠܘܬ ܡܢ. ܐܝܟ ܕܠܘܬ ܡܢ. ܗܘ ܠܘܬ [8]ܡܫܝܚܐ. ܕܝܢ. {ܕܡܫܝܚܐ C} ܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ. ܠܘܬ [ܠܡܫܝܚܐ B ,ܠܘܬ C} ܡܫܝܚܐ. ܠܘܬ ܡܫܝܚܐ. ܕܟܠ [9]ܡܫܝܚܐ
[ܡܫܝܚܐ ܕܟܠܗ ܡܫܝܚܐ} BC. ܡܬܚܒܠܢܐ. ܠܐ ܡܬܚܫܢܐ [ܠܐ ܡܬܚܫܢܐ B] . ܗܘ ܕܐܦ P.14.
ܡܬܚܒܠܢܐ. ܡܬܚܒܠܢܐ {ܘܡܬܚܫܢܐ C} ܡܬܚܫܢܐ [ܡܬܚܫܢܐ B] ܐܠܗܘܬܗ.
ܡܬܚܒܠܢܐ. ܡܬܚܫܢܐ. ܡܬܚܫܢܐ. {ܡܬܚܫܢܐ C} ܡܬܚܒܠܢܐ [ܡܬܚܫܢܐ [B]
ܚܒܠܐ ܡܬܚܒܠܢܐ {ܡܬܚܒܠܢܐ C} ܡܬܚܫܢܐ ܗܘ ܠܐ.

[1] C ܡܬܚܒܠܢܐ ܡܬܚܫܢܐ — [2] A ܠܗ ||| — [3] C ܡܫܝܚܐ — [4] Rasura in A ante ܡܬܚܫܢܐ — [5] Rasura in A inter ܕܒܪ and ܕܗܘ — [6] C nihil nisi ܗܘ ܕܐܠܗܐ
[7] Sic C, at in Sing. — [8] C in marg. adnotat: ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܡܬܚܫܢܐ. ܘܗܘ ܡܬܚܒܠܢܐ
ܐܠܗܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܘܐ ܡܬܚܫܢܐ ܠܗ. ܘܐ ܠܟܠ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ — [9] Leg. ܡܫܝܚܐ.

ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ

ܡܪܢܝܬܐ ܕܝܢ [ܡܢ ܗܘ ܕܟܠ {BC ܐܝܬܘܗܝ. {ܫܡܐ C} ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܝܠܗ
ܡܬܒܢܐ. {ܕܠܗ ܐܠܗܘܬܐ ܕܢܦܫ ܡܬܩܪܝܢ C} ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܣܬܟܠ. ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ
ܕܢܦܫܬܐ [ܐܝܟ ܗܘ ܕܢܦܫܬܐ. ܢܦܫܐ ܒܢܝ̈ܢܫܐ {BC
ܡܬܟܣܝܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܟܣܝܐ ܠܐ ܡܬܝܕܥ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܪ
ܢܫܐ ܗܘܐ. ܐܠܗܐ [ܡܬܟܣܝܢܐ {ܡܬܟܣܝܢܐ C} ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ {ܐܝܬܘܗܝ C}
ܐܝܟ ܗܘ ܕܗܘܘܐ. ܒܪ ܢܫܐ. {ܕܒܪܢܫܐ. ܗܘܘܐ. ܐܠܗܐ. {C ܐܠܗܐ [B
ܡܬܦܫܛܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܟܠ ܗܕܐ ܡܪܢܝܬܐ ܘܡܬܟܣܝܢܐ {ܐܘ
ܠܡܬܟܣܝܢܐ ܡܬܒ C} ܡܬܦܫܛܐ. ܘܡܬܒܕܪܐ[1] ܐܘ ܡܬܦܠܓܐ ܐܘ ܦܫܝܛܐ. ܡܢ
ܢܫܐ ܕܝܢ ܠܐܠܗܐ. ܐܘ ܡܢ ܢܦܫܐ ܐܘ ܡܢ ܦܓܪܐ:[2] ܐܘ ܡܢ ܗܘ ܡܠܐ ܕܡܢ ܠܒܪ.
{ܒܐܠܗܐ ܡܬܦܫܛܐ ܒܐܠ C add.} ܡܢ ܢܦܫܐ {ܦܓܪ C} ܗܘ ܟܠ ܕܐܝܟ [ܐܝܟ BC}
ܗܘ {ܗܘܝܐ C} ܕܢܦܫܐ ܐܘ ܠܡܠܬܐ. ܡܢ ܦܓܪܐ ܕܝܢ. ܐܝܟ[3] ܗܘ ܕܢܦܫܐ ܐܘ ܡܠܬܐ.
[ܡܠܬܐ BC} ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܡܢ ܠܒܪ: ܕܝܢ [ܡܢ ܐܠܗܐ {ܗܘܠܐ C} ܕܝܢ ܕܡܢ ܠܒܪ:
{BC ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC} ܕܟܠܗܝܢ ܐܘ ܡܬܚܫܒܢܐ.
ܗܘ[4] ܕܝܢ ܕܒܗܘ ܡܬܡܨܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗܘ[5] [ܐܝܟ ܗܘ B] ܕܐܒܐ ܒܗ ܡܛܠ.
[ܕܒܪܐ ܠܗ ܐܒܐ .B] ܘܪܘܚܐ ܒܗ ܦܪܘܩܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܒܗ ܡܬܠܐ.
ܗܘ ܕܝܢ[6] ܕܐܝܟ ܕܒܗ ܡܬܡܨܐ ܐܝܬܘܗܝ.[7] ܐܝܟ ܗܘ ܕܟܠܗ ܘܡܫܝܚܐ.
{ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ C}
ܩܢܘܡܐ [ܩܢܘܡܐ B] ܩܢܘܡܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ.[8] ܐܝܬ ܕܟܠ ܩܢܘܡܐ ܩܢܘܡܐ ܩܢܘܡܝܬ
ܡܬܩܢܘܡܐ. ܐܝܟ ܗܘ [BC ܗܘ} ܕܢܦܫܐ ܒܗ ܢܦܫܐ.[9] ܘܢܦܫܐ ܒܗ ܒܠܚܘܕ.
ܘܢܦܫܐ {ܩܢܘܡܐ C!} ܕܡܢ[10] ܡܠܬܐ. ܩܢܘܡܐ ܩܢܘܡܐ {ܩܢܘܡܐ C!} ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ.
ܐܝܟ[11] ܦܓܪܐ ܕܢܦܫܐ ܘܦܓܪܐ ܕܢܦܫܐ ܘܦܓܪܐ ܕܦܓܪܐ. [B om. praecedent. 11 voces]

---

1) B om. ܐܘ. C ܘܡܬܒܕܪܐ ܐܘ ܡܬܦܠܓܐ ܐܘ ܦܫܝܛܐ ܡܢ ܢܫܐ ܕܝܢ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܗܘ
2) B om. quinque voces. 3) B om. ܕܗܘ 4) C ܡܬܡܨܐ ܕܒܗ ܗܘ ܕܝܢ ܗܘܐ
ܡܬܡܨܝܐ ܕܒܠܚܘܕ 5) C ܗܘ 6) B om. ܕܐܝܟ 7) B solum ܕܟܠܗ ܗܘ 8) B ܩܢܘܡܐ
ܩܢܘܡܐ ܕܟܠ ܩܢܘܡܐ ܐܝܬ, unde C ܡܬܩܢܘܡܐ ܐܝܬ ܩܢܘܡܐ ܩܢܘܡܐ ܩܢܘܡܝܬ ܩܢܘܡܐ
9. B om. ܘ 10) B ܕܡܢ bis 11) C ܕܢܦܫܐ ܦܓܪܐ ܕܢܦܫܐ: ܦܓܪܐ ܘܦܓܪܐ: ܦܓܪܐ ܕܦܓܪܐ

ܕܢܘܠܘܣܘܣ

ܕܩ̈ܢܝܢ ܡܦܩܢܘܬܐ ܕܝܢ ܐܬܝܗܘܢ. ܐܝܠܝܢ ܕܡܦܩܢܘܬܐ [ܕܡܦܩܬܐ B] ܡܢ ܡܫܡܫ
ܠܡܫ. ܚܠܘܦ ܕܝܢ ܕܝ ܚܠܘܦ ܕܥܘܢܝܐ {ܕܗܘܝܐ ܠܗ C} ܘܡܕܡ {ܡܬܚܙܐ C}
ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ̇ B C] ܕܡܫܡܫܢܐ.[ܡܫܡܫܢܐ B] ܡܫܟ. ܣܘܟܐ. {ܡܫܟ. ܡܫܡܫ. ܣܝ C}
ܫ̈ܘܐܠܐ ܡܫܐܠܢܐ ܕܝܢ ܐܬܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܗܘ̇ {ܗܘ̇ ܗܝ C} ܕܟܠ ܐܝܠܝܢ {ܗܠܝܢ C}
ܕܚܝܪܝܢ ܡܬܬܣܝܡܝܢ ܡܫܐܠܢܐ[3] {ܡܬܬܣܝܡ ܠܗܘܢ ܡܫܐ C} ܐܝܟ ܗܘ̇ [ܗܘ̇ B C]
ܕܩܝܡܝܢ ܘܡܘܠܕܝܢ ܘܐܘܪ̈ܐ.

ܢ̈ܒܝܐ[1] [ܢܒܝܐ B, ܢܒܝܐ C] ܡܫܐܠܢܐ ܕܝܢ ܐܬܝܗܘܢ [ܐܝܬܝܗܘܢ B, ܗܘܝܢ ܡܫܐ C.] P.15
ܐܡܪܝ ܕܢܩܪܘܢ ܡܫܐܠܢܐ ܠܡܫܡܫܢܐ. ܡܛܠ ܕܠܐ ܚܕ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܟܪܘܙܘܬܐ
ܘܗܘܝܐ [ܕܐܡܪ ܕܗܘܝܐ .B] ܗܘ ܕܝܢ ܡܫܟ. ܠܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܦܫܗ {ܠܐ ܢܦܫܗ
ܠܡܫܚ.C} ܠܗ ܕܝܢ [ܕܠܗ B, ܠܗܘܢ C] ܕܠܐ ܦܪ ܕܗܘܝܐ ܡܫܐܠܐ. ܐܦ ܟܪܘܙܘܬܐ
ܐܝܬܝܗܘܢ [ܕܠܐ ܦܪ ܕܟܪܘܙܘܬܐ ܐܦ ܗܘܝܐ ܐܝܬܝܗܘܢ B, ܕܠܐ ܕܟܪܘܙܘܬܐ ܡܫܐܠܐ: ܗܢܐ ܐܦ
ܗܘܝܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܘܐܠܐ ܕܠܡܫ ܕܗܘܝܐ ܡܫܐܠܐ: ܡܢ (sic) ܡܫܚ ܘܐܦ ܟܪܘܙܘܬܐ
ܐܝܬܝܗܘܢ :· C}

ܥܠ ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܐܬܝܗܘܢ [ܕܡܬܬܐܡܪ: ܘܐܝܬܝܗܘܢ B om.] ܗܘ̇ {ܡܠܬܐ ܗܘ̇ C}
ܕܠܐ {ܕܥܠܡܐ C} ܡܠܬܐ ܐܚܪܬܐ ܡܛܠ ܕܐܝܬ [ܡܬܬܐܡܪ B C] ܡܬܬܐܡܪ: {ܡܛܠ ܡܬܬܐܡܪ C}
ܐܝܟ ܗܘ̇ {ܗܘ̇ C} ܕܥܠ ܚܕ ܡܠܬܐ ܕܐܚܪܬܐ ܕܬܪܝܢ ܘܡܬܪܓܡܐ ܠܡܬܪܓ.
ܡܠܬܐ ܕܝܢ ܕܥܠ ܡܠܬܐ [ܕܡܠܬܐ B C] ܐܬܝܗܘܢ. ܗܘ ܕܥܠ ܡܠܬܐ ܡܬܘܕܥ
{ܡܠܬܐ ܐܚܪܬܐ ܗܘ ܕܡܬܘܕܥ C}[6] ܐܝܟ ܕܩܕܡܝܬܐ ܘܦܪܝܫܐ ܘܡܬܘܡܝܬܐ.
ܡܫܐܠܢܐ ܕܝܢ ܐܬܝܗܘܢ. ܗܘ̇ ܕܡܫܐܠܢܐ ܡܬܐܡܪ. ܐܝܟ ܗܘ̇ {ܗܘ̇ C} ܕܩܕܡ
ܐܢܐ. ܐܢܬ. ܡܢܐ. ܐܝܟ ܡܢܐ. {ܕܡܢܘ. ܐܝܢܘ. ܡܢܐ. ܐܝܟ ܡܢܐ C}
ܠܐ ܡܫܐܠܢܐ [ܡܫܐܠܢܐ B] ܕܝܢ ܐܬܝܗܘܢ {ܡܫܐ. C} ܗܘ̇ ܕܠܡܫܐܠܐ {ܡܫܐ C}
ܡܫܐܠܢܐ {ܡܢܝ C} ܡܬܐܡܪ. ܐܝܟ ܗܘ̇ ܕܡܢ ܕܗܘܝܘ[7] [ܕܗܘܝܘ B] ܐܢܐ. ܕܗܘܝܘ [ܕܗܘܝܘ B]
ܡܢܐ ܕܗܘܝܘ [ܕܗܘܝܘ B] ܐܝܟ ܕܗܘܝܘ [ܕܗܘܝܘ B]

1) B ܡܫܐܠܢܐ nec ܟܪܘܙܘܬܐ habet. 2) B om ܗܘ̇. 3) B om ܡܫܐܠܢܐ 4) BC om ܘܐܘܪ̈ܐ
5) B ܕܠܐ ܡܬܬܣܝܡܝܢ C ܐܝܟ ܗܘ ܕܩܕܡܝܬܐ 6) C ܗܘ̇: ܡܠܬܐ et ܡܬܬܐܡܪ; ܡܬܐܡܪ; B ܗܘ̇
ܕܡܫܐܠܢܐ. ܐܝܟ ܗܘ̇ ܕܡܢܘ. ܐܢܐ. ܡܢܐ. ܐܝܟ ܡܢܐ 7) De ܗܘܝܘ et ܗܘܝܘ cf. P.263 sq.

ܕܡܝܡ ܥܡ ܬ

ܡܬܡܪܢܝܬܐ [ܡܬܪ ܢܝܬܐ B, ܡܬܡܪܢܝܬܐ C] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. {ܫܡܐ C} ܐܣܝܐ ܕܐܦ ܡܬܦܪܚܢܐ ܡܬܡܪܐ {ܡܢ ܣܚܬܝܬܐ C}. ܡܬܡܪܢ ܟܠܠ ܕܘܡܝܐ ܡܢܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ ܗܘܐ. ܘܐܝܟ ܕܗܘܐ ܘܕܐܝܟ [ܘܐܝܟ B] ܗܘܐ ܟܠܗ.

ܡܬܚܫܚܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ {ܫܡܐ: C} ܐܝܟ ܗܘ ܕܚܫܚܐ. ܚܫܚ[. ܝܘܕܐ. [ܐܝܟ ܗܘ ܕܚܫܚܐ. ܚܫܚ. ܚܫܚ. ܝܘܕܐ B]

ܡܬܦܠܓܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. {ܫܡܐ: C} ܗܘ ܕܡܢ ܬܪܝܢ [ܐܝܬܘܗܝ B][1] ܐܘ ܡܢ ܣܓܝܐܐ ܦܠܓ ܡܫܡܫܢܐ [ܦܠܓ ܡܬܦܫܡܫܢܐ B] ܟܠܠ ܚܕ. ܐܝܟ ܡܢ [ܕܡܢ BC] ܬܪܝܢ ܗܘܝ ܚܕ. ܐܘ[2] ܡܢ ܟܠܠ ܚܕ ܡܬܦܠܓ.

ܡܬܟܠܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ ܕܡܢܐ ܩܦܠܐ ܠܟܝܢܗ ܡܬܡܫܚܢܐ ܒܗ. ܐܝܟ P.16
ܗܘܝ ܕܡܬܟܠܝܢܘܬܐ ܘܐܬܟܠܝܢܘܬܐ. [ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܬܟܠܝܢܘܬܐ. ܘܐܬܟܠܝܢܘܬܐ B]{ܡܬܟܠܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܫܡܐ. ܗܘ ܕܚܕܐ ܡܢ ܡܠܐ ܡܢܝܢܐ ܐܘ ܠܟܝܢܗ ܕܒܗ ܡܬܡܫܚ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܬܟܠܝܢܘܬܐ ܘܐܬܟܠܝܢܘܬܐ C}

ܡܬܟܬܒܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ {ܫܡܐ: ܗܘ C} ܕܡܢ ܕܬܟܬܒܗ ܕܒܬܗ ܩܠܐ ܡܬܐܡܪ ܡܢ ܡܫܢܝܬܗ. {ܡܬܕܡܫܢܝܢܐ ܡܬܐܡܪ: C} ܐܝܟ ܗܘ [ܗܘ BC] [3]ܕܫܡܫܬܗ ܕܫܡܫܐ ܒܟܬܒܗ ܕܐܪܒܐ.

ܡܬܝܠܕܢܐ [ܡܬܝܠܕܢܐ BC] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ {ܫܡܐ: ܗܘ C} ܕܐܝܠܕ̈ܐ ܫܢ̈ܝܐ ܡܬܝܠܕ. {ܡܬܝܠܕ ܡܢܗ C} ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܡܫܐ. ܘܕܝܠܗ.

ܡܬܝܕܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ {ܫܡܐ. ܗܘ C} ܕܡܢ ܝܠܕܐ {ܝܠܕܐ C} ܡܬܝܠܕ. {ܐܝܟ ܠܫܘܡܐ ܕܫܡܫܐ ܣܚܬܝܬܐ Cadd.}[4] ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܘܚܐ. ܘܫܘܫܠܐ ܘܐܪܘܐ. ܘܚܝܘ. ܘܚܘܬܐ.

[5] ܡܬܡܠܟܢܐ [ܡܬܡܠܟܢܐ B] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘ {ܫܡܐ: ܗܘ C} ܕܡܠܟܘܬܐ [ܕܡܠܟܘܬܐ BC} ܡܬܝܗܒ {ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ C} ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܢ ܡܠܟܐ. ܠ. ܐܝܬܘܗܝ} ܠܐܝܬܘܗܝ C}

---

1) B ܐܝܬܘܗܝ pro ܐܝܬܘܗܝ. 2) B ܡܬܦܠܓܘ ܚܕ ܡܢ ܐܘܕ. C ܡܬܦܠܓܐ ܚܕ ܟܠܠ ܡܢ ܐܘ
3) B ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܡܫܗ ܕܫܡܫܐ. C sic ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܡܫܬܗ, deinde ܗܘ ܫܡܫܐ pro ܫܡܫܬܗ
4) B. ܐܝܟ ܠܘܚܐ. ܘܫܘܫܠܐ. ܘܐܪܘܐ. ܘܚܝܘ. 5) C ܡܬܡܠܟܢܐ

ܕܦܣܘܩܘܬܐ

ܡܫܡܠܝܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘ {ܡܫܠܡܐ . ܗܘ C} ܕܥܠ ܡܫܡܠܝܢܐ {ܡܦܩܢܐ C} ܡܠܘܐ.
{ܡܬܘܕܥܢܐ C} ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܢ [ܡܢ B] ܠܬܘܩܢ . ܠܠܡܬܐ {ܘܠܡܬܐ C} .
ܡܨܥܝܬܐ[1] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ . ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܠܨܐ ܡܠܬܐ . {ܡܨܥܝܬܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘ
ܗܘ ܕܐܠܨܐ ܡܠܬܐ . C}
ܡܬܚܬܝܬܐ ܕܝܢ ܕܡܠܬܐ [ܕܡܠܬܐ BC] ܐܝܬܘܗܝ[2] ܠܐ ܓܡܝܪܬܐ . ܡܚܘܝܢܝܬܐ ܕܠܐ ܘܣܘܟܐ
ܡܚܘܝܢܝܬܐ ܥܠ ܐܝܬܝܗ̇ . {ܡܫܠܡܐ C}[3] ܐܝܟ ܗܘ {ܗܘ C} ܕܙܒܢܐ ܕܐܠܨܐ . ܣܘܟܐ ܕܝܢ
ܐܝܬܘܗܝ . {ܡܫܠܡܐ C}[4] ܐܝܟ ܡܫܠܡܢܘܬܐ [ܡܫܠܡܢܘܬܐ B] ܕܡܠܬܐ ܕܝܢ .
ܘܗܘܠܝ[5] ܡܢ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܥܠ ܡܨܥܝܬܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܬܐ ܕܡܫܘܚܬܐ ܕܡܠܬܐ .※
ܒܙܒܢܐ ܕܝܢ ܡܫܠܡܐ ܐܘ ܥܠ ܡܐܡܪܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܬܐ ܕܠܐ ܓܡܝܪܐ ܕܡܠܬܐ .

※ *Subscriptio in B* ܫܠܡ ܡܡܠܠܐ ܕܦܣܘܩܘܬܐ[6]

ܥܠ ܡܐܡܪܐ

ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ . ܡܐܡܪ ܢܦܩܐ ܕܠܐ ܡܫܘܚܬܐ ܡܫܡܠܝܐ[7] ܕܝܢ ܕܪܟܝܢ
ܘܒܪܘܫܐ ܘܒܡܫܬܐ . ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܡܚܘܝܢܘܬܐ ܘܕܣܘܟܐ .. ܡܢܬܐ ܕܝܢ ܠܡܐܡܪܐ .
ܠܡܬܬܡܪܘ[8] .. ܡܬܚܐ . ܪܝܫܐ . ܐܡܬܡܪܐ . ܡܢܝܢܐ . ܦܪܘܫܐ . ܙܘܓܐ[9] .. ܐܝܟ
ܕܒܠܫܢܐ ܝܘܢܝܐ ܠܡܠܬܐ ܗܘܝܢ . ܒܠܫܢܐ ܕܝܢ ܣܘܪܝܝܐ . ܡܢܬܐ ܐܝܬܝܗܝܢ .. {ܐܝܟ
ܕܒܠܫܢ ܝܘ . ܒܣܘܪܝܝܐ ܕܝܢ ܡܢܬܐ ܒܠܫܢ ܐܝܬ C}
ܡܬܬܡܪܐ[10] ܗܝ ܕܥܠ ܫܡܐ ܐܝܬܝܗܘܢ .. {ܐܝܟ ܫܡ C} ܡܢ ܫܡܐ . ܦܘܪܫܐ . ܡܘܬܒܐ .

[1] Pro ܦܪܝܫܐ P. 16 legas ܦܪܝܫܐ i.e. ad litteram ἀπολελυμένον [2] B. om. ܠܐ ܓܡܝܪ In C post ܠܐ ܓܡܝܪ puncta; ܡܚܘܝܢܝܬܐ ܘܣܘܟܐ tamquam inscriptio capitis novi colore rubro scripta. Scribae itaque rem non intellexerunt. [3] B nihil nisi ܐܝܬܘܗܝ ܕܙܒܢܐ, deinde ܘܣܘܟܐ ܕܝܢ [4] C ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ [5] C ܗܘܠܝ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܗܘ ܥܠ ܡܨܥܝܬܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܬܐ ܕܡܫܘܚܬܐ. ܒܙܒܢܐ ܕܝܢ ܘܡܫܠܡ
[6] Explicit B. Sequentia ex A C. [7] C ܡܫܡܠܝܐ ܕܪܟܝܢ [8] Interpunctio in A falsa. Leg. ܠܡܬܬܡܪܘ .. ܡܬܚܐ. [9] Leg ܙܘܓܐ i.e. συζυγίαι quae postea ܙܘܓܐ dictae sunt. [10] De ܡܬܬܡܪܐ vide P. 249 sq.

ܕܢܗܘܐ ܠܘ ܗܫܐ

ܡܫܥܒܕܢܝܬܐ. {ܡܫܥܒܕܢܝܬܐ C} ܐܝܬܝܗ̇[1] ܕܐܡܪ: ܗܘܬ ܡܢ ܡܡܪܢܐ.

ܦܬܓܡܐ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܗ̇ܢܐ. ܡܫܥܒܕ ܗܘܬ ܐ.[2] ܘܡܬܚܫܚܐ. ܘܡܬܥܒܕܢܘܬܐ.. ܡܫܥܒܕ ܗܘܬ ܕܝܢ {ܦܘ C} ܐܝܬܝܗ̇. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܦܩܕܬ ܐܢܐ.[3] ܦܩܕ ܐܢܐ. ܦܩܕܬ ܐܢܐ.. ܫܥܒܕ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܫܥܒܕ ܡܫܥܒܕ ܐܢܐ ܠܗ. ܡܫܥܒܕ ܐܢܐ.. ܡܬܚܫܚܐ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗ̇. ܗ̇ܘ ܕܒܪܐ[4] ܡܢ ܡܫܥܒܕ ܗܘܬ ܡܫܬܥܒܕܢܐ. {ܡܫܬܥܒܕܢܐ C}. ܒܪܐ ܕܝܢ ܡܢ ܫܥܒܕ.. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܦܩܘܕ. ܦܩܘܕ[5] ܠܗ̇ܘ. ܦܩܘܕܘ. ܦܩܘܕ..

ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܦܘ. ܦܘܩܕܢܐ ܡܢ ܡܠܬܐ.[6] ܘܗ̇ܘ ܕܡܢ ܦܘܩܕܢܐ ܡܢ ܡܫܬܥܒܕ. ܦܘܩܕܢܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܦܩܕܬ ܠܟ.. ܗ̇ܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܦܘܩܕܢܐ ܡܠܬܐ ܡܫܬܥܒܕ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ {ܗ̇ܘ C} ܕܦܩܕ ܠܡܢ ܐܢܐ.. {ܦܩܕ ܠܡܢ ܐܢܐ. C}

ܐܚܪܢܝܬܐ ܕܝܢ ܠܗ̇ܢܐ ܐܝܬܝܗܘܢ {ܐܝܟ ܠܗ̇ܢܐ C}.. ܦܘܩܕܢܐ[7] ܘܡܬܥܒܕܢܐ ܘܡܫܬܪܝܢ ܡܢ ܡܬܥܒܕܐ.. ܦܘܩܕܢܐ ܦܩܕ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܦܩܕܬ ܐܢܐ.. ܡܬܥܒܕܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܡܬܦܩܕ ܐܢܐ.. ܡܫܬܪܐ ܡܢ ܡܬܥܒܕܐ ܕܝܢ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ {ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܗ̇ܘ C} ܕܡܬܦܩܕ ܡܬܦܩܕ ܐܢܐ..

ܡܬܬܢܐ ܡܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܐܝܟ ܠܡܢܐ ܡܘܬܪ ܠܗ̇ܢܐ.. ܗ̇ܘ ܕܝܢ. ܡܫܟܚ ܐܝܬ. {ܡܫܟܚ ܐܝܬ C} ܠܘܬܗܘܢ. ܫܦܝܪ ܗܘ.. ܐܝܟ ܠܡܢܐ ܕܝܢ ܡܫܬܪܐ ܠܘܬܗ. ܡܫܟܚ ܐܝܬ. {ܡܫܟܚ ܐܝܬ C} ܘܫܦܝܪ ܐܝܬ ܘܡܫܟܚ ܐܝܬ {ܡܫܟܚ ܐܝܬ C} ܦܘ ܐܝܬܝܗ̇. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܦܩܕ ܐܢܐ ܐܢܐ ܚܕ ܐܢܐ. ܦܩܕ ܐܢܐ.. ܫܦܝܪ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗ̇. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܦܩܕܬܝܢ. ܦܩܕܬܝܢ. ܦܩܕܬܝܢ..

ܦܪܘܫܐ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܗ̇ܢܐ. ܡܢ ܡܠܬܐ. ܠܡܫܬܪܐ {ܠܡܫܬܪܐ C} ܠܡܫܬܪܐ.. ܡܢ ܡܠܬܐ ܦܘ ܐܝܬܘܗܝ. ܗ̇ܘ ܕܡܫܟܚ ܐܝܬܘܗܝ ܡܠܬܐ. ܠܡܫܬܪܐ {ܠܡܫܬܪܐ C}[8] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗ̇ܘ ܕܡܠܬܗ ܐܝܬܘܗܝ ܡܠܬܐ.. ܠܡܫܬܪܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܗ̇ܘ[8] ܕܡܠܬܗܘܢ ܗܘܬ ܡܠܬܐ..

---

[1] Sic restitui ex A ܡܡܪܢܐ. ܡܫܬܥܒܕܢܝܬܐ et C ܡܡܪܢܐ ܡܢ ܗܘܬ ܐܡܪ: ܐܝܬܝܗ̇. Praecedens in C ܡܫܥܒܕܢܝܬܐ ad litteram ex ὑποτακτική formatum pro ܡܫܥܒܕܢܝܬܐ [2] C ܗܘܬ ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ sic!, sine ܘ [3] C om. 15 voces sequentes, deinde ܡܬܚܫܚܢܘܬܐ iterum. [4] C ܡܢ i.e. ܡܢ quia active ܡܫܬܥܒܕܢܐ non admittit ܡܢ [5] A ܦܩܘܕ. ܦܩܘܕܘ. ܦܩܘܕ, C ܦܩܘܕ. ܦܩܘܕ. ܦܩܘܕܘ Exempla emendari. [6] C ܘܗ̇ܘ inepte. [7] C om. ܘ [8] C ܠܡܫܬܪܐ ܕܡܠܬܗܘܢ ܗܘܬ et post ܡܠܬܐ repetit ܠܡܫܬܪܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܗ̇ܘ ܕܡܠܬܗܘܢ.

ܕ̇ ܗܘ ܦܘܣܝܣ

ܟܝܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܠܟܠ.. ܗܘܝܐ ܕܩܐܡ ܒܗ ܘܡܢܗ ܗܘ̇ ܕܐܝܬܘܗܝ.. ܗܘ̇ ܗܘ ܟܝܢܐ
ܕܟܢ ܐܘܟܝܬ ܗܦܘܟܝܬܐ ܩܝܡܐ. ܘܡܬܩܪܝܐ ܕܠܡܘܟܠܐ.{ܕܠܡܘܟܠܢ C} ܡܢ ܚܕܐ.
ܡܫܡܠܝܐ. ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ.. [2] ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ⟨ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ⟩ ܐܝܬܘܗܝ ܠܟܠ.. ܗܘ ܕܐܝܬ
ܕܡܬܝܕܥ ܠܗ ܕܠܡܘܟܠܐ. ܘܗܘ ܡܢ ܚܕܐ ܠܘܬ ܗܘ ܕܗܘ ܡܢ ܚܕ {ܚܕܐ ܡܢ ܚܕ C} P. 18.
ܘܗܘ [3] ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ ܠܘܬ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ.. ܘܗܘܐ ܠܐ ܐܦܝ. ܐܦ ܥܠ ܡܢܝܢܐ ܠܟܠ ܚܕ ܚܕ
ܕܡܬܐ.. ܐܝܟܢ ܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܐܦ ܥܠ ܡܐܡܪܐ܀ ܐܡܪܝܢ ܕܝܢ ܡܚܝܠܐ ܐܦ ܥܠ ܦܘܠܘܣܘܦܝܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܐܦ ܣܓܝ ܡܢܐ ܠܟܠ ܚܕ ܕܡܬܐ ܀ C}

ܥܠ ܩܢܘܡܐ

ܩܢܘܡܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܡܠܬܐ ܕܐܝܬܝܗ̇ ܕܡܬܩܪܝܐ ܡܢ ܕܝܠܢܝܬܐ ܕܐܢܫ ܕܐܝܬܘܗܝ
ܘܕܥܩܪܐ.. ܢܦܩܐ {ܕܝܢ C} ܐܦ ܠܗ. ܐܝܟ ܕܢܦܩ ܠܡܐܡܪܐ ܘܠܡܩܒܠ.
ܘܡܬܦܪܫ ܡܢ ܓܘ ܐܦ ܡܢ ܣܓܝܐ..

ܥܠ ܦܪܨܘܦܐ

ܦܪܨܘܦܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ. ܡܠܬܐ ܕܡܚܘܝܐ ܕܝܠܢܝܬܐ.. ܗܝ ܕܩܢܘܡܐ ܡܢ ܣܓܝ-
ܐܐ. ܡܢ ܟܠ ܡܢܝܢܐ ܕܡܫܡܠܝܐ.ܘ ܡܢܝܢܐ ܡܢ ܡܬܬܣܝܡܐ ܐܝܟ ܕܒܟܝܢܐ
[4] ܢܦܫܐ. ܒܥܠܡܐ ܕܝܢ ܕܟܝܢܐ [5] ܗܘ ܪܘܚܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܟܘܪܐ. ܒܟܘܪܐ
ܕܒܟܘܪܐ.. ܡܟܝܢܐ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܠܗܝ ܡܢܝܢܐ ܘܐܝܟܢܐ ܐܝܟ .. ܡܢܝܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ
ܕܟܝܢܐ ܐܝܟ. ܡܢ ܐܝܟ ܕܝܢ ܐܢܫܐ .. ܡܩܘܡܐ {ܡܩܘܡܬܐ C} ܕܝܢ ܐܘ ܗܘܡܐ ܐܝܟ
ܕܟܝܢܐ {ܠܟܝܢܐ C} ܗܘܦܟܐ ܐܝܟ ܕܒܗܘ / ܐܝܬܘܗܝ ܟܝܢܐ [6] ܕܝܢ ܗܘ ܐܦ ܡܬܚܫܒܢܐ

[1] C ܡܢܝܢܐ male. [2] A ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ hoc loco delendum. Est emendatio vocis ܡܬܚܫܒܢܐ in fine paragraphi; in C falso correctum est ܕܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ. [3] AC ܠܐ ܡܬܚܫܒܢܐ sine ܠܐ male [4] A ܢܦܫܗ, at C ܢܦܫܐ [5] A ܪܘܚܐ — In C locus ita legitur: ܡܢ ܦܘܬ ܡܩܒܠܘܬܐ ܕܡܫܡܠܝܐ ܡܢ. ܐܝܟ ܕܒܗܘ ܡܢܝܢܐ ܡܬܬܣܝܡܐ ܡܢ ܟܠ ܡܢܝܢܐ ܐܝܟ ܕܒܟܝܢܐ ܢܦܫܐ: ܒܥܠܡܐ ܗܘ ܕܟܝܢܐ: ܕܝܢ ܟܘܪܐ. ܠܘܬ. ܢܦܫܐ ܕܟܝܢܐ. ܘܗܘ ܕܟܝܢܐ ܕܝܢ ܠܗ ܗܘ ܪܘܚܐ ܕܝܢ ܢܦܫܐ. ܡܟܝܢܐ. ܡܩܘܡܐ ܀ ܢܦܫܐ ܡܢ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܟܘܪܐ: ܒܟܘܪܐ ܕܒܟܘܪܐ ܀ ܡܟܝܢܐ ܕܝܢ ܐܢܫܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܐܢܫܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܗܘܐ. Locus mutilatus de ܡ et ܠ initiali nominum et de ܐ stat. determ. agere videtur [6] C ܕܝܢ pro ܕܝܢ

ܕܝܘܢܘܣܝܘܣ

ܐܝܬܘܗܝ.. ܐܦ ܗܢܐ{ܗܘ C} ܐܬܐ: ܡܢ ܗܕܐ ܚܠܐ ܗܘ ܕܝܢ{C om} ܕܝܢ ܚܠܐ ܣܒܝܐ. ܐܝܟ ܕܡܬܩܪܐ ܗܘܐ ܠܡܬܐܡܪܘ.. ܡܐܡܪ ܕܝܢ{ܡܠܠܐ C} ܐܦ{ܚܠܐ ܗܘ ܕܡܬܐܡܪ} ܡܢ ܣܘܪܝܝܐ{C} ܣܠܩ ܗܡܕܐ. ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܬܐ ܣܘܡܩܬܐ ܕܡܠܚܐ..

ܣܠܩ ܗܡܕܐ

ܣܠܩ ܗܡܕܐ[1] ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ ܡܠܐ. ܡܬܐܡܪ ܢܘܬܐ ܡܢܡܪ ܕܡܬܢܣܒܐ ܣܠܩ ܗܡܕܐ. ܘܐܝܬ ܢܘܨܘܕܚܝܬܐ ܕܦܪܙܠܐ ܡܬܩܛܠܐ.. ܢܣܩܘܢ ܠܗ ܕܝܢ ܗܠܝܢ. ܦܪܙܠܐ. ܩܛܝܐ. ܡܩܛܢܐ. ܡܩܩܠܬܐ[2] ܗܩܛܡܐ{ܗܩܛܢܡܐ C}. ܐܪ̈ܡܠܐ.. P. 19

ܦܪܙܠܐ ܡܢ ܕܛܘܦܣܐ ܡܕܡܐ ܐܣܝܘܬܐ ܗܠܝܢ.. ܐܠܐ. ܐܝܬ ܕܝܢ[3]ܘ.. ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܡܢ ܛܘܦܣܐ ܡܕܡܐ{ܡܬܡܣܩܢ C} ܐܣܝܘܬܐ ܗܠܝܢ.. ܕܚܠܒ ܘܚܠܐ ܕܗܘ..

[4]ܩܛܝܐ{ܕܝܢ ܕܡܢ ܦܪܙܠܐ C} ܡܩܛܝܐ. ܟܕ ܟܕ ܡܠܐܢܐ. ܠܐ ܗܟܢܐ ܠܚܘܕ ܡܬܦܪܫܢ. ܟܕ ܒܬܚܬܝܐ ܕܝܢ ܡܬܦܪܫܢ ܐܝܟ ܗܘ[5] ܕܐܝܬ ܘܐܝܬ.. ܡܬܚܘܝܢ ܕܝܢ{C om} ܘܟܕ ܟܕ ܡܠܐ ܘܟܕ ܒܬܚܬܝܐ. ܐܝܟ ܕܒܠܚܘܕ ܗܘܢ ܡܬܦܪܫܢ.. ܐܝܟ ܗܘ ܕܚܠܒ ܠܚܠܒ ܘܚܠܒ ܠܚܠܒ. ܗܘ ܗܘ{ܗܘ ܗܘܝܘ C} ܠܗ ܠܗ{ܠܗ: ܠܗ C} ܘܐܚܠܒ ܕܚܠܒܐ{ܗܘܝ C} ܕܩܛܝܐ.. ܗܠܝܢ[6] ܕܝܢ ܕܡܢ ܛܘܦܣܐ ܡܕܡܐ{ܛܘܦܣܐ ܡܩܛܝܐ C} ܡܬܡܣܩܢ ܐܣܝܘܬܐ. [7]ܐܝܟ{ܗܘ ܕ C} ܠܗ. ܗܘ ܕܚܠܒ. ܗܘ ܕܚܠܒ..

ܡܩܛܝܐ ܕܝܢ ܛܘܦܣܐ ܡܢ ܡܕܡܐ{ܕܛܘܦܣܐ ܡܩܛܝܐ C} ܐܣܝܘܬܐ. ܟܕ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܐܠܐ. ܐܝܬ[8] ܕܝܢ.. ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ. ܚܝܐ. ܐܝܟܢܐ. ܗܢܘܢ{ܕܗܢܘܢ C} ܕܝܢ ܕܡܢ ܛܘܦܣܐ{ܛܘ̈ܦܣܐ C} ܡܢ ܡܕܡܐ ܡܬܡܣܩܢ{ܡܬܡܣܩܢ C} ܐܣܝܘܬܐ. ܟܕ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܕܚܠܒ. ܕܚܠܒ[9] ܕܗܘ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ. ܕܚܠܒ. ܕܚܠܒܗ. ܕܗܢܘܢ..

ܡܩܩܠܬܐ{ܡܩܩܠܬܐ ܚܠܒ C} ܐܘ ܗܘܡܠܬܐ ܕܛܘܦܣܐ ܡܢ ܡܕܡܐ{ܡܩܛܝܐ C} ܐܝܬܘܗܝ. ܠܗܘ ܐܝܬ ܚܠܒ. ܐܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ{ܗܘ C}.. ܡܬܢܣܒܐ ܕܝܢ[10] ܕܚܠܒ ܕܚܠܒ ܕܗܘ..

[1] C ܘܐܦ ܡܠܐ ܗܘܐ ܕܣܠܩ ܗܡܕܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܡܬܐܡܪ ܢܘܬܐ ܡܢܡܪ ܕܣܠܩ ܗܡܕܐ ܡܬܢܣܒܐ ܘܐܝܬ ܢܘܨܘܕܚܝܬܐ ܕܦ [2] C ܡܩܩܠܬܐ. P 61, 17 in A ܡܩܩܠܬܐ radendo ex ܡܩܩܠܬܐ factum. [3] C ܗܘ [4] A nihil nisi ܩܛܝܐ ܕܦܪܙܠܐ ܡܢ ܡܕܡܐ [5] A ܐܝܬ ܘܐܠܐ recta lectio igitur in C exstat [6] C om. ܕܝܢ [7] C ÷ ܕܚܠܒܗ ܗܘ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܚܠܒ ܕܚܠܒ [8] C ܗܘ [9] A ܗܘ [10] A ܕܚܠܒܐ, C vero ܕܗܘ ܕܚܠܒ ܕܚܠܒ.

ܕܢܗ ܠܘܩܒܠܗ ܗܘ.

ܡܬܝܕܥܢܐ ܕܝܢ. ܐܝܟ ܐܝܟ ܠܗܘ.. ܘܠܬܐܝܬܐ ܕܝܢ. ܟܕ ܟܪ ܟܬܘ.. ܗܢܘ ܕܝܢ ܕܡܢ ܡܠܘܫܐ ܡܬܚܐ ܡܫܬܡܥܢ ܐܬܘܬܐ. ܕܐܝܟ ܕܐܡܪ ܕܗܘ. ܐܝܟ {ܐܝܟ C} ܠܗܘ. ܟܕ ܟܪ. ܟܬܘ..

ܐܣܬܟܠ ܡܢ ܗܫܐ ܐܬܘܬܐ. ܕܐܝܟ ܕܐܡܪ ܕܗܘ.. ܡܢܟܐ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ. ܕܐܝܟ ܕܢܩܒ ܕܐܡܪ ܕܢܩܦ ܕܐܟܠ ܕܢܩܡܘ..

ܐܪܥܐ ܕܝܢ. ܡܬܚܘܝܢ ܡܢ ܐܬܘܬܐ ܡܠܘܫܐ {ܕܡܠܘܫܐ C} ܡܚܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ {ܗܘ C} ܕܐܬܐ ܐܬܐ ܗܝܘ {ܗܘ C}.. ܡܬܚܘܝܢ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܬܐܡܪ ܡܢ ܡܠܘܫܐ {ܐܝܟ ܡܬܩܢܝܢ ܡܢ ܡܠܘܫܐ C} ܐܝܟ ܟܠܗܘܢ ܐܟܠܝܢ ܕܡܬܡܠܠܢܐ ܐܬܘܬܐ {ܐܬܘ ܡܬܠܝܢ C} ܐܘ ܐܟܠܝܢ ܕܐܦ {ܕܐܦ ܡܢ C} ܠܐܢܝ ܦܬܓܡܐ {ܦܬܓܡܐ C} ܡܬܐܡܪ. P.20.
ܐܬܘܬܐ ܕܝܢ {ܐܬ ܡܢ ܕܝܢ C} ܐܬܐ ܠܘܬ[2] ܐܟܠܝܢ ܕܠܗܝܢ ܡܠܐ ܡܬܕܒܪܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܬ-
ܟܠ. ܡܬܚܒܐ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ. ܕܒܗ ܒܗ ܒܐܢܫܐ. ܡܬܚܘܝܢ ܡܢ ܐܬܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ.
ܕܕܐܟܠ ܕܕܐܡܪ ܕܕܗܘ ܠܗ ܡܢ ܐܢܫ. ܐܝܟ ܕܡܢ ܗܫܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܟܠ. ܕܐܟܠ..
ܡܬܚܘܝܢ ܕܐܟܠ ܗܟܢܐ ܐܬܘܬܐ ܟܕ ܦܬܓܡܐ.. ܡܬܚܘܝܢ ܕܝܢ ܕܠܐ ܦܬܓܡܐ.. ܡܛܠ ܦܬܓܡܐ ܡܢ ܐܬܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܗܘ ܕܐܟܠ[3] ܗܘ ܕܗܘ ܕܐܟܠ.. ܕܠܐ ܦܬܓܡܐ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ.
ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ. ܐܬܐ. ܗܘ.. ܘܗܟܢܐ {ܡܢ C} ܐܬܐܡܪ {ܐܬܐܡܪ: ܐܦ C} ܡܬܠܐ ܗܘ ܕܐܡܠ-
ܡܐ {C} ܫܠܦ ܫܡܐ.. ܡܬܐܡܪ ܕܝܢ ܐܦ ܥܠ ܡܐܡܪ ܡܐܡܪ ܫܡܐ {ܫܡܐ C} ܕܐܬܐ-
ܗܘܐ ܡܬܐ ܫܡܗܐ ܕܡܠܬܐ..

ܥܠ[4] ܐܝܟܢܝܘܬ ܫܡܐ..

ܡܬܡܠܠ ܫܡܐ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ ܡܬܐܡܪ ܠܘܬ {ܦܬܓܡܐ ܕܡܬܐܡܪ ܠܘܬ C} ܡܛܠ
ܗܘ[5] ܕܬܐ ܡܬܐ ܡܬܐ ܫܡܐ: {ܡܬܐܡܪ C} ܒܪ ܢܫ ܟܠܗܘܢ ܡܬܘܬܐ ܕܡܠܬܐ:

1) C in ܡܢ male emendatus, v. P.29 3) 2) C. sequentia ita praebet: ܐܟܠܝܢ ܕܠܗܝܢ ܡܠܐ ܡܬܕܒܪܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܬܟܠ. ܕܐܟܠ. ܕܗܘ. ܡܢ ܗܫܐ ܐܬܐ ܕܝܢ ܗܫܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܟܠ ܕܐܟܠ.: ܡܬܚܘܝܢ ܗܟܢܐ ܕܩܠܐ ܕܫܠܦ ܫܡܐ: ܐܬܘܬܐ ܟܕ ܦܬܓܡܐ. ܡܬܚܘܝܢ ܕܝܢ ܕܠܐ ܦܬܓܡܐ. ܘܗܟܢܐ ܦܬܓܡܐ ܡܢ ܐܬܘܬܐ: ܐܝܟ ܗܘ ܕܗܘ ܕܐܟܠ ܗܘ ܕܐܟܠ: ܕܠܐ ܦܬܓܡܐ ܕܝܢ ܐܬܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ. ܐܬܐ. ܗܘ. ܗܘܘ ܡܬܠܐ ܗܘ ܫܡܐ
3) A ܗܘ ܕܐܟܠ 4) C ܕܥܠ 5) C ܒܗܘ 6) C ܕܩܠܐ ܡܫܬܩܠܢ

[illegible]

[illegible]

P. 21.

1) C om. [illegible] 2) C [illegible]
3) AC [illegible] 4) AC [illegible] 5) En limam in C adhibitam, quae deinde msd. [illegible] et [illegible] postulavit. 6) C om. [illegible]
7) Haec in A leguntur P. [illegible] L. 11. A ergo ex libro liturario profectus. Nota mea P. 20 2) corrigenda, non ad Nomina sed ad Adverbia πάλαι, πρόπαλαι pertinet [illegible] et [illegible]. 8) C [illegible] 9) C om. [illegible] et A om. [illegible] 10) C [illegible]

ܕܡܠܘܫܘܦ

ܠܚܡܪ ܡܫܚ. {ܚܡܪ ܡܫܚ C} ܐܡܠܟܐ ܡܫܘܚܠܐ.. [1]ܠܡܫܚܐ ܕܝ ܡܘܪܕܘܢܐ. ܐܝܟ
ܗܘ ܕܐܠܝܬܐ. ܢܘܪܐܝܬܐ. ܣܚܡܢܐܝܬܐ.. [2]ܠܡܫܚܐ ܕܝ ܕܚܩܘܪܕܐ. ܐܝܟ ܡܘܒܫ
ܚܝܠܐ ܡܦܣ. ܦܚܡ {C} ܡܫܚܠܝܬܐ [3]ܚܡܝܡܐܝܬܐ ܘܝܠܝܬܐ..
ܠܡܫܚܐ ܕܝ ܕܟܡܘܢܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܫܚܐܝܬܐ ܕܚܡܪܐܝܬܐ.. {ܕܚܡܪܐܝܬܐ C}
ܡܫܚܐ ܕܝ. ܡܘܪܕܢܐ ܐܡܫܚܐ [4]ܕܡܫܩܘܪܐ ܕܡܠܝܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܢܝ. ܐܙܝ. ܐܠܬܐ.
[5]ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܫܩܘܪܕܐ ܕܐܝܩܪܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܓܐܠܝܐ ܠܐܠܝܐ.. ܡܫܚܐ ܕܝ ܐܠܝܘܢ
ܐܡܫܚܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܚܠܐ ܠܗܝܡܐ.. ܗܘܝܢ ܕܩܘܡܫܚܐ ܐܡܫܚܐ ܕܠܡܫܚܐ ܠܠܬܐ.. ܐܝܟ
ܗܘ ܠܐܝܠܐ {ܗܘ ܕܠܐܝܠܐ C} ܟܠܝܠܐ. ܡܢ ܐܠܝܐ.. ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܚܡܬܐ. ܚܚܡܐ ܡܢ ܚܡܐ
ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܘܪܕܢܐ ܐܝܟ ܕܙܝܬܘܢܐ.. ܐܝܟ ܗܘ [6]ܕܣܘܠܝܠܐ. ܚܠܝܠܐ. ܚܕܪܝܠܐ.
ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܚܩܪܐ ܐܝܟ ܕܝܘܡܢܐ {ܕܡܚܩܪܐ ܐܡܫܚܐ ܕܠܡܫܚܐ C} ܐܝܟ ܗܘ
ܕܐܘܗܘ. [7]ܘܒ {ܕܐܘܗ. ܗܘ C}..
ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܠܡܫܐ ܐܡܫܚܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܟܚܦ.. {ܡܠܡܫܐ C}
ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܘܪܕܢܐ ܐܝܟ {ܐܡܫܚܐ C} ܕܟܡܘܪܕܐ ܐܘ ܕܟܠܝܠܐ. {ܘܕܟܠܝܠܐ C}
ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܐ. ܠܗ. ܠܐ ܗܘܐ {ܗܘܐ C} ܠܐ ܕܝ [8]ܟܠܐ ܟܠܗ..
ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܘܪܕܢܐ ܐܝܟ [9]ܕܪܘܓܬܐ. ܕܦܠܡܘܢܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ [10]ܕܐܝ. ܐܝ. ܐܝܬܝ:
ܐܝܟ..
ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܚܪܡܐ ܐܡܫܚܐ ܕܠܐ ܡܡܠܡܫܢܘܬܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܠܝܡܢ. ܗܝ..
ܡܫܚܐ ܕܝ ܐܝܟ ܕܡܫܚܐ ܘܡܠܐܬܐ {ܘܦܠܐܬܐ C} ܐܡܫܚܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܟܘܪܐ. P. 22
ܐܟܘܪܐ ܝܢ. ܐܟܘܪܐ ܕܝ..
ܡܫܚܐ {ܕܝ ܠܫܢܐ C} ܡܫܚܝ ܢܘܬܐ {ܡܠܘܕܚܐ ܠܫܢܐ C} ܐܝܟ ܗܘ [11]ܕܟܚܢ. ܠܚܡ. ܟܡܢ
ܟܠܢܐ..

---

[1] C limatus. ܡܫܚܐ ܕܝ ܡܘܪܕܩܢܐ [2] C ܡܫܚܐ ܕܝ ܕܐܒܢܘܬܐ Cf. P. 21[1] [3] C ܝܠܝܬܐ ܕ
ܡܫܚܐ ܕܝ ܐܠܩܢܐ ܐܡܫܚܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܠܠܐ ܘܡܫܚ [5] C ܚܡܝܡܐܝܬܐ [4] C om. ܕܡܫܩܘܪܐ
Vox ܐܠܩܢܐ ex ܐܠܩܘܪܐ corrupta videtur. [6] C ܕܣܘܠܝܠܝܠܐ et om. ܚܠܝܠܐ ܚܕܪܝܠܐ
[7] Punctum sub ܘܒ dubium [8] Leg. ܠܐ ܟܠܐ ܟܠܗ [9] Hinc C ܕܪܘܓܬܐ ܘܦܠܡܘܢܬܐ.
[10] C suium ܐܝ. ܐܝܬܝ [11] A ܕܟܚܢ pro ܕܟܚܢ cf. P. 22, 15, 16, ubi de C male judicavi.

ܕܚܘܫܒܢܘܬܐ [?]

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܫܘܕܥܢܐ {ܡܘܕܥܢܐ C} ܐܝܟ ܕܚܘܫܒܢܐ {ܕܚܘܫܒܢܐ C} ܬܪܬܝܢ.
ܐܝܟ ܗܢܐ ܕ ܙܒܢܝܢ [?]. ܐܪܒܥ. ܡܠܠܐ ܐܪܒܥ.. {ܡܠܠܐ ܐܪܒܥ C}

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܫܘܕܥܢܐ ܐܝܟ ܕܐܬܪܘܬܐ {ܕܐܬܪܘܬܐ C} ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܠܥܠ. ܡܢܗ ܘܠܗܠ. ܡܢܗ ܘ ܠܬܚܬ..[1]

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܦܩܘܕܝܐ [?] ܐܝܟ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܐܘܦ. ܐܘܟܠ. ܐܝܠܐ. ܐܠܘ. ܐܠܝ. ܚܝܒ..

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܬܦܢܝܢܐ [?] ܐܝܬܝܗܘܢ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܐܬܪܐ ܐܚܪܢܐ..

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܫܬܠܛܢܐ [?] ܐܝܬܝܗܘܢ {ܐܝܟ C}. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܐܝܟܢܐ {ܕܐܝܟܢܐ C}. ܐܝܟܢܐ.
ܐܝܟ. ܐܝܟܢ. ܐܝܟܢܐ..

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܬܒܥܝܢܐ [?] ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܟܘܠܐ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܟܡܐ ܡܛܠ. ܠܡܢܐ ܡܛܠ..

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܥܠ ܦܘܩܕܢܐ [?] ܡܫܘܕܥܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܦ ܕܗܠܟ {ܐܦ ܗܠܟ C}..

{ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ[2] ܡܬܚܠܛܢܐ [?] ܐܝܟ ܕܡܬܕܡܝܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܠܐ ܗܠܟ C add.}

ܡܢܗܘܢ ܡܫܪܪܢܐ [?] ܐܝܟ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܪܝܪܐ ܗܘ. ܕܐܝܬܝܗ ܗܘ..

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܕܣܝܡܘܬܐ {[3] ܕܣܝܡܘܬܐ C} ܐܝܟ ܗܘ ܕܢܬܟܬܒ. ܢܬܪܕܐ {ܢܬܪܕܐ ܢܬܟܬܒ C}..

ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܫܘܒܚܐ {ܫܘܒܚܐ C} ܕܐܠܗܐ ܡܠܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܫܒܚܘ ܠܗ.
ܫܒܚܘܗܝ. ܠܡܪܝܐ. ܫܒܚܘܗܝ.. {ܠܡܪܝܐ. ܫܘܒܚܐ ܠܗ C}

ܐܦ ܟܠ ܗܕܐ ܡܠܬܐ ܡܬܪܥܝܢܐ ܕܡܠܬܐ. ܐܝܟ ܕܒܥܒܕܘܬܐ ܐܬܐܡܪ ܡܢ.. ܐܡܪ
ܕܝܢ ܐܦ ܥܠ ܐܦܝ. ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܡܠܬܐ ܠܡܬܒܥܝܢܘܬܐ ܕܡܠܬܐ. ܘܫܪܝܪ ܠܡܠܬܐ. ܕܠܐ ܢܣܒ
ܠܗ ܡܢ ܡܫܘܕܥܐ ܕܐܬܪ: ܘܢܩܘܡ ܦܘܪܫܢܐ ܠܗ ܡܢܗ..{ܐܦ ܗܠܝܢ ܡܢ ܐܝܟ
ܕܒܥܒܕܘܬܐ ܐܬܐܡܪ ܡܢ: ܐܦ ܟܠ ܗܕܐ ܡܠܬܐ ܡܬܪܥܝܢܐ ܕܡܠܬܐ ܆ ܐܡܪ ܕܝܢ
ܐܝܟ ܕܡܫܪܝܐ ܐܦ ܥܠ ܐܦܝ: ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܡܠܬܐ ܠܡܬܒܥܝܢܘܬܐ ܕܡܠܬܐ: ܘܫܪܝܪ ܠܡܠܬܐ

[1] C om. ܘܠܗܠ solum ܠܬܚܬ ܘ ܡܢܗ; Vox ܘܠܗܠ ܡܢܗ ex Jes. 18,2 desumpta est. De topicis cf. P. ܣܗ L 6. [2] C auctus, at non ex graeca distinctione inter ἀπωμοτικά et κατωμοτικά [3] C limatus et ex graeco auctus, nam ܢܬܟܬܒ ex γραπτέον processit, quod Dionysius inter θετικά recenset. At ܕܣܝܡܘܬܐ non graeco θέσις respondet, sed ex ܕܫܘܝܘܬܐ falsa conjectura mutatum videtur. Cf Uhligii Dionysium P. 85.

ܕܣܘܠܘܓܝܣܡܘܣ

ܕܠܐ ܢܦܘܩ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܝܠܗ̇. ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܫܡܗܐ ܠܗܘܢ ܒܪܗ ܀ C}

ܥܠ ܐܝܕܐ P23

ܐܝܕܐ ܗܟܝܠ ܐܢܘܢ. ܡܬܐܡܪܝܢ ܡܢ ܕܐܦܢ ܠܒ ܚܕܐ ܚܕܐ ܡܢ ܦܠܓܘܬܐ. ܘܡܢܗܘܢ {ܘܡܬܚܘܝܢܐ C} ܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܘܡܬܐܡܪܝܢ ܒܗܘܢ {ܘܡܬܝܕܥܢܝܬܐ C} ܕܡܠܬܐ ܕܦܘܫܩܐ.. ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܕܐܝܕܐ ܐܢܘܢ ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ ܠܐ. {ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܬܚܫܒܢܐ. ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܦܩܢܐ. ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܫܠܝܛ ܡܦܩܢܐ C add} ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܚܠܦܢܝܬܐ. ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ [2] ܡܬܐܡܪܝܢ ܠܐ {ܡܬܐܡܪܝܢ ܠܐ .C}

{ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܢܩܦܢܝܬܐ ܡܢܗܘܢ ܕܝܢ ܡܫܠܡܢܝܬܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܀ C add}

ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ ܠܐ ܗܟܝܠ ܐܝܟܢܐ. ܐܝܠܝܢ ܕܠܦܘܫܩܐ ܕܡܬܩܪܝܢ ܠܒܪ ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ [3] ܘܡܬܢܣܒ̈ܝܢ ܠܗܘܢ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܐܦ. ܕܝܢ. ܐܦ. ܠܐ. ܐܘ ܐܦ ܕܝܢ. ܐܘ ܐܝܟ ܕܝܢ. ܐܘ ܐܝܟ {ܠܐ. ܐܘ. ܐܦ. ܐܘ ܕܝܢ. ܐܘ ܐܝܟ ܀ C} [ܠܐ. ܐܘ ܐܦ. ܐܘ ܕܝܢ. ܐܘ ܐܝܟ Restituo]

ܡܬܐܡܪܝܢ ܕܝܢ {ܡܬܚܫܒܢܐ C} ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ {ܟܠܗܘܢ C add} ܐܝܠܝܢ ܕܠܡܣܒܠ ܐܦܢ ܟܠ ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ: ܘܡܬܦܢܝܢ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܠܐ ܠܦܘܫܩܐ ܠܐ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܘ. ܐܘ ܟܝ. ܐܘ ܟܝܬ. ܐܘ ܐܢ ܡܬܦܢܝܢܐ [4] {ܡܦܩܢܐ C} ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܡܛܠ [5] ܗܘܝܐܬܐ {ܐܬܘܬܐ C} ܡܢ ܡܕܡ {ܡܕܡ ܠܐ C add} ܡܬܚܘܝܢ: ܥܠ ܢܩܦܘܬܐ ܕܝܢ ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ [6] ܕܐܦ. ܐܝܟ. ܐܢ. ܐܢ ܕܝܢ. ܐܝܟ [7] {ܐܝܟ ܗܢܐ ܗܘ ܀ C add}

ܡܬܚܫܒܢܐ {ܡܦܩܢܐ C} ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ. ܟܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܒܗܘܢ [8] ܗܘܝܐܬܐ

{ܐܬܘܬܐ C} ܐܘ {ܥܠܬܐ C add} ܡܬܚܫܒܐ {ܡܢ ܡܕܡ C add} ܡܬܚܘܝܢ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܛܠ. ܥܠ ܕܗܘ. ܥܠ ܕܝܢ. ܥܠ ܕܝܢ. ܥܠ ܕܗܘ. ܥܠ ܕܡܛܠ. ܐܝܟ ܗܘ ܕܡܛܠ.. ܗܘ {ܗܘ C} ܕܝܢ ܥܠ ܕܝܢ ܥܠ ܕܗܘ. ܥܠ ܕܝܢ. ܥܠ ܕܝܢ ܗܘ ܘܡܛܠ. [ܐܝܟ]

[1] C hic et infra ܠܐ ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ [2] P. 23[4]; 24,6 ܠܐ ܡܬܐܡܪܝܢ cum συλλογιστικοῖς conveniunt, ut ܠܐ ܡܬܐܡܪܝܢ in C cum ἀπο-ρηματικοῖς [3] C ܡܬܢܣܒ̈ܝܢ. [4] A ܡܬܦܢܝܢܐ hic ex ܡܦܩܢܐ radendo factum, at in ܡܬܦܢܝܢܐ ܡܠܬ a prima manu scriptum. Hinc et ex nota [2] patet in C exstare aliam recensionem, in qua nomina classium conjunctionum mutata sunt. Itaque catalogus classium L. 5 ex C exhibitus in A exstitisse non potest [5] Ex conjectura scripsi ܗܘܝܐܬܐ pro ܐܘܝܐܬܐ in A tradito, quod lectione ܐܬܘܬܐ in C confirmatur. [6] C om. ܐ [7] Quum ܗܘ sit περ, haec vox respondet graeco ἐπειδήπερ P. 23,3 desiderato. [8] A ܐܘܝܐܬܐ iterum.

ܕܬܘܩܢܘܬܐ

[Restitue ܗ̇ܢܘ ܕܠܐ. ܠܐ ܠܐ ܕܢܗܘܐ. ܠܐ ܕܝܢ. ܠܐ ܠܐ ܕܢܗܘܐ ܗ̇ܘ ܕܠܐ.

ܠܥܠܬܐ {ܕܡܬܝܩܢܐ C} ܕܝܢ ܐܡܪܝܢܢ. ܐܠܝܢ ܕܥܠ ܦܘܪܥܢܐ ܘܡܫܠܡܢܐ ܐܝܬܝܗܝܢ.

{ܕܡܬܬܩܢܢ C} ܡܬܬܚܕܢ. ܐܝܟ ܗ̇ܢܐ ܕܐܝܟ ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܐܝܢܐ ܐܝܟ ܐܝܟ ܗ̇ܢܐ. ܐܝܟܢܐ.

{ܡܛܠ. ܡܛܠ ܗ̇ܢܐ. ܡܛܠ ܗ̇ܕܐ. ܡܛܠ ܕܝܢ. ܡܛܠ ܗ̇ܘ. ܡܛܠ ܗ̇ܝ ܕܝܢ. ܡܛܠ ܗ̇ܕܐ ܕܝܢ. P.24.

ܡܛܠ ܗ̇ܕܐ ܕܝܢ ∴ {Cadd

{ܐܢ ܕܝܢ ܐܦ {ܟ̈ C} ܕܝܢ ܐܡܪܝܢܢ. ܗ̇ܢܘ ܕܢܬܒܥ ܗ̇ܝ {ܡܫܡܠܝܢ C} ܘܥܒܕܐ {ܗ̇ܘ

ܟܠ {ܐܢ C} ܡܢ ܕܝܢ ܠܡܬܢ ܐܝܟ {ܕܟܠ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܐܦ. ܟܠ. ܕܟܠ. ܟܠ. ܟܠ ܟܕ.

ܕܟܠ ܟܕ. ܐܦ ܟܕ. ܡܟܝܠ ∴ {Cadd:

[3] ܟܠ ܐܦ ܐܢ {ܡܫܡܠܝܢܐ C} ܕܝܢ ܐܡܪܝܢܢ ܠܟܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܠܘܩܒܠ ܣܘܥܪܢܐ

ܘܡܠܬܐ ܕܐܫܬܘܬܦܘܬܐ ܚܒܝܒܐ {ܦܫܝܛܐ C}. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܐܦ.. ܐܠܐ [4] ܐܠܐ ܦܘ {ܐܠܐ:

ܐܠܐ ܦܘ: ܗ̇ܝܕܝܢ ܗ̇ܘܠ: ܗ̇ܘܠ ∴ {C ∴ ܗ̇ܘܠ][ἄρα = ܐܦ, ἀλλά = ܐܠܐ, ἀλλὰ μήν = ܐܠܐ ܦܘ

Ita τοιγαροῦν = ?, τοιγάρτοι = ܗ̇ܘܠ ∴ ܗ̇ܝܕܝܢ, τοίνυν = ܗ̇ܝܕܝܢ ܗ̇ܘܠ

[syriaca respondent exemplis Dionysii

{ܡܫܡܠܝܢܐ} ܕܝܢ ܐܡܪܝܢܢ: ܠܟܠܗܘܢ ܐܝܠܝܢ {ܕܡܛܠ C} ܡܫܘܫܢܐ ܐܘ ܡܛܠ

{Cadd. ܬܪܝܢ ܡܢ ܡܬܢܝܢ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ ܕܝܢ. ܕܐܠܐ ܗ̇ܟܝܠ. ܐܝܟ ܕܝܢ. ܐܝܟ ܐܦ. ܐܝܟ ܦܘ

[5] ܐܝܟ ܡܬܢܝܢ. ܐܝܟ ܗ̇ܘ. ܕܝܢ. ܐܦ. ܠܐ. ܗ̇ܟܝܠ. ܐܝܟ ܕܝܢ. ܐܝܟ ܦܘ. ܐܝܟ

Graece enumerantur: δή, ῥά, νύ, πού, τοί, δήν, ἄρ, δῆτα, πέρ, πώ {C ∴ ܐܝܟ

μήν, ἄν, αὖ, νῦν, οὖν, κέν, γέ.

ܠܘܬ ܐܢܫܝܢ ܕܝܢ ܡܬܩܢܢܐ {ܕܝܢ C} ܠܟܠܗܘܢ ܐܘ ܗ̇ܘܢ ܕܡܬܩܢܢܐ.

ܕܝܢ ܓܝܪ.. ܕܝܢ ܓܝܪ: ܗ̇ܘ ܕܝܢ ܕܝܢ. {C} ܐܘ ܗ̇ܠܝܢ ܐܝܟ ܡܢ ܕܠܐ ܐܦܢ.. ܗ̇ܠܝܢ

[1] De ܡܬܩܢܢܐ v. P. 23 [5]. Hinc ܡܬܩܢܢܘܬܐ est „emendatum" ܐܢ et ܐܢ jam nunc cum ... rel. contulerim sed cum ἵνα, ὄφρα [2] A ܢ ܗ̇ܘ, quod C complevit in ܡܫܡܠܝܢܐ [3] Pertinetne re vera ܐܦ ܐܢ ܟܠ ad hunc classem? [4] C om. ܐܠ, quod in A delendum aut in ܐܡܪܝܢܢ mutandum. Verba in ܐܠܐ ܦܘ. ܕܡܛܠ ܗ̇ܕܐ paragraphum incipere videntur [5] A ܐܝܟ ܡܬܢܝܢ ܠܘܬ ܐܢܫܝܢ sine interpunctatione. [6] A sine punctis ܕܝܢ ܓܝܪ ܐܘ ܗ̇ܠܝܢ ܘܐܦ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] P. 25.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[1] Leg. [illegible] an [illegible]? [2] Leg. [illegible], C [illegible] [3] Jam antea C vocem [illegible] in R mutavit in [illegible]. [4] Leg. [illegible] [5] Hinc intellegitur, C esse recensionem a scriptore posteriore factam, [illegible] enim hic est ῥῆμα, verbum, quod interpres antiquus dixit [illegible]. Verba antiquae subscriptionis [illegible] L 5 hic in [illegible] mutata et ita intellecta sunt, ut scriptor antiquus paradigma verbi se propositurum esse diceret, quod a vero subscriptionis antiquae sensu longe abest. Itaque posterior grammaticus, studiis graecis deditus antiquam interpretationem collato Dionysio graeco emendavit, auxit, perpolivit. [6] Habes eandem phrasin in mutata subscriptione L 5.

[illegible]

[illegible] [1] [illegible]

[illegible] [2] [illegible] [3]

{ Ita C

A [illegible] P.26

C [illegible]

A [illegible]

C [illegible]

A [illegible]

C [illegible]

A [illegible] [4] [illegible]

C [illegible]

A [illegible]

C [illegible]

A [illegible]

C [illegible]

A [illegible] [5] [illegible] P.27

C [illegible] [5] [illegible]

1) Id est: „ut a conjugatione unius verbi ita instituantur, ut etiam reliquis partibus ejusdem verbi uti possint." Quod insulsum est. Phrasis inepta est, sive ܡܠܬܐ (= ῥῆμα) de verbo intellexeris sive de λόγῳ. Cf. P.9 1). 2) Sic! 3) En [illegible]! Distinguendus textus antiquus a redactione secunda. 4) Forma Imperfecti P.17. [illegible] dicti! A Dionysium sequitur, C Syros.

5) Forma [illegible] non est Praesens = [illegible], itaque [illegible] rectum non est.

ܕܦܘܩܕܢܐ

A ܐܬܡܚܝ. ܐܬܡܚܝܢ.. — — — — — — —

C ܐܬܡܚܝܢ. ܐܬܡܚܝ. ܗܟܢܐ ܕܝܢ: ܐܬܡܚܝܢܝ. ܐܬܡܚܝܘܗܝ. ܐܬܡܚܝܢ. ܕܐܢܬܐ ܕܟܪܐ:

A ܗܟܢܐ ܐܬܡܚܝܢܝ ܗܘܝ.

C ܚܕܐ ܗܟܢܐ. ܐܬܡܚܝ ܗܘܝܬܝ. ܐܬܡܚܝܬܘܢ. ܐܬܡܚܝ ܗܘܝ. ܗܟܢܐ. ܐܬܡܚܝܢ ܗܘܝ.

A ܐܬܡܚܝܘ ܗܘܘ . ܐܬܡܚܝܢ ܗܘܝܢ.. ܕܐܢܬܐ ܕܟܪܐ ܚܕܐ ܗܟܢܐ. ܐܬܡܚܝܢ.

C ܐܬܡܚܝܘ ܗ̈ܘܝܬܘܢ. ܐܬܡܚܝܢ ܗ̈ܘܝܝܢ. ܕܐܢܬܐ ܕܟܪܐ ܚܕܐ ܗܟܢܐ: ܐܬܡܚܝܢ.

A ܢܬܡܚܐ ܢܬܡܚܐ.. ܗܟܢܐ. ܢܬܡܚܘܢ ܢܬܡܚܝܢ.. ——— [Prima prs. deest.]

C ܢܬܡܚܐ. ܢܬܡܚܐ: ܗܟܢܐ: ܢܬܡܚܘܢ. ܢܬܡܚܝܢ. ܐܬܡܚܝܘ [Non huc pertinet]

A ܡܐܡܪܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܢܐ ܕܐܢܬܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܐ ܡܦܩܕܢܐ ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ ܚܕܐ ܗܟܢܐ

C ܡܐܡܪܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܐ ܕܐܢܬܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܐ: ܡܦܩܕܢܐ ܕܡܬܚܙܝܢܘܬܐ: ܚܕܐ ܗܟܢܐ

A ܡܬܡܚܝܐ ܡܬܡܚܝܐ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ ܐܢܬ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܝܐ ✠ ܗܟܢܐ. — ܡܬܡܚܐ

C ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܝܐ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ ܐܢܬ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ ܗܟܢܐ ܕܝܢ: ܡܬܡܚܐ

A ܡܬܡܚܝܢ. ܡܬܡܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܬܡܚܝܢ ܡܬܡܚܝܢ..

C ܡܬܡܚܝܢ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܝܘܢ. ܡܬܡܚܐ[1] ܡܬܡܚܝܢ.

A ܡܐܡܪܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܐ ܡܦܩܕܢܐ ܕܣܒܪܐ ܚܕܐ ܗܟܢܐ.. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ ܐܢܐ. ܡܬܡܚܐ

C ܡܐܡܪܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܐ. ܡܦܩܕܢܐ ܕܣܒܪܐ ܚܕܐ ܗܟܢܐ: ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ ܐܢܐ. ܡܬܡܚܐ

A ܡܬܡܚܐ ܐܢܬ.. — — ܗܟܢܐ. ܡܬܡܚܝܢ. ܡܬܡܚܝܢ ܐܢܚܢ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ P28.

C ܡܬܡܚܐ ܐܢܬ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܐ. ܗܟܢܐ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܝܢ. ܡܬܡܚܐ ܡܬܡܚܝ — —

A ܡܬܡܚܝܢ ✠ ✠ ✠

C ——

A ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܐܡܪܐ. ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܠܐ ܠܐܡܬܐ ܘܠܐ ܠܙܒܢܐ. ܘܠܐ ܠܦܪܨܘܦܐ ܘܠܐ

C ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ ܕܠܐ ܡܐܡܪܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܠܐ ܠܙܒܢܐ ܘܠܐ ܠܦܪܨܘܦܐ ܘܠܐ ܠܡܢܝܢܐ. ܘܠܐ

A ܠܡܬܚܙܝܢܘܬܐ. ܘܠܐ ܠܫܘܠܡܐ. ܐܠܐ ܚܕ ܗܟܢܐ ܡܐܡܪܐ ܩܢܝܐ ✠ ܠܡܬܡܚܝܘ

C ܡܬܚܙܝܢܘܬܐ ܘܠܐ ܠܫܡܐ. ܐܠܐ ܗܟܢܐ ܐܝܬܝܗ ܡܐܡܪܐ ܟܠܗ ܕܐܝܟ ܗܘ ܕܐܢܐ. ܠܡܬܡܚܝܘ.

[1] *Sic! Legendum est* ܡܬܡܚܝܢ. *Deinde* ܡܐܡܪܐ ܠܐ ܡܬܚܬܡܐ *est* ῥῆμα ἀόριστον, *neque de Infinitivo cogitandum est.*

ܕܒܗ ܠܘܩܒܠܗ

A — ܠܡܫܒܚ. ܠܡܫܒܚܘ. — ܠܫܘܒܚܐ. ܘܐܝܩܪܐ ܘܠܗܘܢ ܕܥܡܗ.

C ܠܡܫܒܚ: ܠܡܫܒܚ: ܠܡܫܒܚܘ: ܠܡܪܝܐ. ܠܫܘܒܚܐ. ܘܐܝܩܪܐ ܕܠܗܘܢ ܕܥܡܗ܀

A ܡܫܡܫ ܗܘܢܐ ܠܡܫܡܫܘ.. ܡܫܡܫ ܕܢܪܐ ܕܢܘܗܪܐ ܕܡܫܝܚܐ܀

C ܡܫܡܫ ܗܘܢܐ ܠܡܫܡܫܘ ܩܕܝܫܬܐ ܐܝܟ ܡܘܗܒܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ. ܘܠܡܫܡܫܢܘ ܠܗܠܝܢ ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܥܕ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܢܐܬܐ. ܡܢ ܟܠ ܥܡ ܡܫܡܫܢܘܬܐ. ܐܡܪܬ
ܓܝܪ ܒܡܠܬܐ ܗܢܐ ܘܕܠܐ ܗܘܝܬ. ܕܩܘܪܒܢܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܠܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܗܢܐ ܠܐ ܡܫܡܫ. ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܡܫܡܫܐ ܡܠܬܐ ܚܕܐ ܐܘ ܬܪܬܝܢ:
ܕܝܠܗ ܐܘ ܐܢܐ ܥܒܕܐ ܠܟܝ ܡܫܡܫܐ ܠܡܠܬܐ: ܘܡܫܡܫ ܐܢܐ ܠܗ ܠܡܪܟ.
ܕ ܥܒܕܐ ܕܝܢ ܐܫܘܘܬܐ ܕܡܫܡܫ ܐܢܘܢ ܗܢܘ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܒܗܠܝܢ ܕܡܫܡܫ
ܐܘ ܗܢܘ ܕܡܫܡܫܢܐ ܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫ ܕܐܦ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܡܫܡܫܢܐ ܐܘ ܕܠܐ
ܒܡܫܡܫܢܐ: ܗܢܐ ܠܡܫܡܫ ܒܗܘܢ ܡܫܡܫܢܐ ܠܡܫܡܫܢܐ܀....

C ܡܠܟ ܡܫܡܫܢܐ ܕܟܠ ܐܫܘܘܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܕܡܫܡܫ ܠܗ ܡܫܡܫ
ܢܘܗܪܐ ܗܘܐ. ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫ ܠܗ ܡܫܡܫ ܢܘܗܪܐ ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܫܡܫ ܗܘܢܐ
ܘܡܫܡܫܢܐ ܡܫܡܫ ܕܢܘܗܪܐ ܢܘܗܪ ܢܘܗܪܐ ܒܗ ܕܝܢ ܕܢܘܗܪܐ ܐܡܝܢ܀ C.Fol.42b.

ܦܠܓܐ ܕܦܣܩܝܢ

ܡܢ

ܬܘܪܨ ܡܡܠܠܐ

ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ

ܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ

Fragmenta Grammaticae
Jacobi Edesseni ex

GUILELMI WRIGHT

editione descripta

Bodl 159.

(Fol.1b,col1) . . . . [ܟܬ]ܒܬ ܩ̈ܠܐ . . . . . . ܐ. ܐܦ ܗܠܝܢ . . . Wright 1a

. . . . ܐܡܪܬ. ܕܫ̈ܒܚܝܢ . . . . ܒܐܬ̈ܘܬܐ ܡܫܪ̈ܝܬܐ

. . . . ܒܬ ܚܪ̈ܝܬܐ. ܐܬܠܒܘ . . . . ܘܩܒ̣ܠܘ ܒܪ ܗܕܐ . . . .

ܟܬܒܐ: ܠܐ ܢ̇ܒܥ ܐܝܟ . . . . ܕܒܣ̈ܡܝܢ: ܐܘܦ̣ܝ[ܠܘܢ]

. . . . ܟܣܦܐ: ܐܘ ܕܗ ܐܝܬܝܐ . . . . ܢ̣ܦܠ. ܦܬܓܡ

ܕܝܢܘ . . . . ܡܫܐܐ . . . . . . *

(col2) ܒܪܡ ܐܦ ܗܢܘܢ ܢ̈ܘܚܐ. ܐܝܟ ܕܒܪ ܕܐܡ̇ܪ ܚܕ ܡܢ

ܡ̈ܠܦܢܘ ܕܡܠ̇ܟܐ. ܐܦ ܠܐ ܠܗܘܢ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܦܘܩ̇ܕܢܐ

ܫ̇ܡܠܝܐ. ܠܐ ܢܦ̇ܪ ܢܦ̣ܫ ܗܘܐ ܐܠܐ ܝ̅ ܐܘ̈ܬܘܬܐ ܒܢܘܡܘܣܐ

ܐܠ̈ܦܐ ܘܐܦ ܕܐܬ̈ܬܘܦܣ[1]. ܠܘ ܐܡܝܪܐ ܐܬ̈ܬܘܦܣܝܢ[1] .

ܐܠܐ ܗ̇ܘ ܡܢ̈ܝܢ ܒܝܘܡܐ ܕܢܚܘܬ ܐܦܣܘܢ ܚܕܐ ܐܘ ܬܪ̈ܝܢ. ܐܝܬܐ

ܕܒ ܒܪ̈ܝܐ ܐܝܬ̈ܝܐ ܘܐܦܣܘܢ ܐܬ̈ܬܝܐ. ܒܕܒܪܐ ܕܦܘ̈ܩܝ

ܬ̅ܦ. ܒܕܒܫܝܐ. ܘܐܬܬܩ̣ܝܡ ܗܦܝܟܐ ܢ̇ܫܒܠܐ. ܐܝܟ ܕܝ ܕܒ ܢܝ̇

ܐܝܟ ܠܒ̣ܠܬܐ ܗ̇. ܕܒܠܬ ܐܝܟ ܠܗ̇ܘܢ ܕܢ̇ܦܫܘܢ ܐܬ̈ܬܘܬܐ: ܐܢ̇ܝ

ܢ̇ܝܐ ܕܝ ܗ̇ܘ ܕܠܐ ܢܒ̣ܘܬܐ ܐܒܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܬ̈ܓܡܐ ܕܢܬ̈ܦܠܬܐ

ܒܪܒܐ ܠܗܘܢܐ: ܒܡܦ̣ܩܢܐ ܗܘ̣ܐ ܠܐ ܢܫܒܠܐ ܕܠܡ̈ܐܠܐ ܕܫܝܢܐ.

ܘܡ̇ܕܝܐ ܐܢܐ ܠܗ ܒܡܠܬܐ ܕܗ̇ܘܢ ܕܒܪ ܡܩܒ̣ ...[ܐ]ܬܒܣܡܬ

ܕܟܒܪܐ . . . . . ܟܫܬܒ̣ܬܗ. ܒܗ̇ . . . . . ܐ|ܬܣܘܦܐ ܘܡܨܠܐ (fol.1a,) 1b

(col1 ܫܡܠܝ̇ܐ. ܐܬ̈ܝܢܐ ܕܝ ܕܢܘܦܐ ܩܘ̈ܡܐ ܕܬܬ̈ܘܢ ܠܐ ܠܡܫܠܡܘ

* Desunt septemdecim vel octodecim lineae. [1]) Primitus ܐܬܬ̈ܘܦܣܝ

ܗܘܐ. ܦܩܘܕ ܠܟ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܩܠܝܠܘܬܐ ܗܟܢ ܡܛܠ ܕܫܘܒܩܢܐ ܠܟ
ܦܩܕܐ ܗܘܐ. ܕܐܒܪܗܡ ܕܒܝܫܘ ܐܝܟ ܠܦܘܩܕܢܗ ܘܡܬܚܫܒܝܢ
ܕܠܗܘܢ ܕܥܒܕܘ ܗܘܐ. ܬܘܕܝܬܐ ܕܫܘܒܚܐ ܘܕܘܟܪܢܐ ܕܐܒܗܝܢ . ܘܥܒܕ
ܠܟ ܫܘܒܚܬܐ ܘܐܪܒܥܐ: ܠܟ ܐܠܗܐ ܘܥܠ ܡܢ ܡܘܫܐ ܘܡܫܡܫܢ ܕܐܒܗܬܐ
ܕܒܥܠܕܒܒܐ: ܘܗܘ ܕܐܝܟ ܐܠܗܐ ܠܗܘܢ ܕܡܢ ܡܪܒܝ. ܗܘܐ ܐܬܬܚܝܒܬ. ܘܥܒܕ
ܡܛܠ ܗܢܐ ܬܘܒܐ ܕܠܗܘܢ ܕܣܘܥܪܢܐ. ܕܠܗܘܢ ܐܦ ܠܫܘܬܦܘܬܐ ܐܬ-
ܬܐ: ܠܢܦܫܗ. ܘܡܢܗܘܢ ܫܠܝܚܐ ܘܢܒܝܐ ܕܠܗܘܢ ܕܒܬܪ ܕܡܫܝܚܐ:
ܘܠܐ ܗܘܐ ܡܛܠ ܫܪܝܪܘܬܐ ܘܬܘܒܐ ܕܠܗ ܕܦܘܩܕܢܐ. ܐܫܬܠܡ
ܠܟ ܡܫܬܠܡܝܢ. (sic) ܡܛܠ ܚܛܝܬܐ ܗܝ ܕܝܕܥ ܗܘܐ: ܘܡܛܠ ܗܝ ܕܐܬܪܐ[1]
ܕܝܕܥ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܘܠܐ ܥܒܕ ܠܗ ܚܛܝܬܐ ܗܝ ܠܗ. ܕܠܐ ܝܕܥ ܡܢ ܐܦ ܗܘܐ
ܐܚܪܢܝܬܐ. ܕܫܘܒܚܐ ...... ܘܡܠܟܐ ܐܝܬ ܠܟ ...... ܕܡܬܘܒܢܝܢ
ܕܥܠ .... ܘܐܬܩܢܘܢ ܡܢ .... ܦܘܢܩܝܘܬ (col 2) ..
...... ܘܢܚܢ. ܐܝܟ .... ܐܝܬܝܐ ܐܝܟ ...... ܦܘܠܘܣ ܠܗ
ܫ.... ܕܠܗܘܢ ܕܬܫܡܫܬܐ ܘ... ܐܪܒܥܐ ܡܢ ܐܠܦܐ ܘ... ܘܢܗܘܐ
ܕܫܪܒܐ: ܐܘܦ .. ܗܘܐ ܫܡܝܐ ܕܦܩܕܐ ... ܫܡܝܢܐ ܒܪܒܘܬܐ ...
.. ܘܠܐܝܢܐ ܚܢܢ ܕܒܢ [ܐ] .... ܐ ܐܬܘܢ[ܗܝ] .... *[2] | Wr. 2a
(Fol 2a, col 1) ܫܡܐ ܐܘ ܠܐ ܐܘ ܐܕܡ ܐܘ ܫܠܡ. ܐܘ ܫܡܝܐ ܡܢܗ
ܕܐܝܬ ܗܘ ܕܚܝܐ ܡܢ ܡܢ ܥܠܝ: ܡܛܠ ܕܐܡܠܟ ܕܒܠܗ ܠܥܡܡܐ ܕܡܬܩܪܝܢ
ܡܛܠ ܗܘܐ. ܐܡܠܟ ܡܫܝܚܐ ܟܠ ܡܬܚܙܝܢ. ܗܘ ܗܘܐ ܬܘܒ ܐܦ
ܠܥܠܡܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܬ ܐܢܬܬܐ ܕܡܛܪ ܡܛܠ. ܕܐܠܗ ܥܠܡ ܗܘܢ
ܠܥܠܡܐ ܕܚܝܐ ܡܬܚܙܝܢ ܕܢܦܫܗ ܐܝܬ ܒܪܬ ܡܠܟܐ. ܗܘܝܐ ܗܘܐ ܠܗ
ܐܡܪ ܐܢܐ ܡܢ ܡܬܠܝܐ ܗܘܐ ܐܘܪܗܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܠܥܡܡܐ
ܕܐܒܕܘ ܠܗܘܢ: ܐܠܐ ܦܫܝܛܐ ܗܘܐ ܕܠܗܘܢ. ܡܛܠ ܠܐ ܕܢܥܒܕ
ܗܘ ܘܫܡܥܢܬ ܐܠܗܘܬܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܢܫܐ. ܘܐܢܫ ܕܦܬܓܡܐ ܐܝܬ. ܠܐ
ܡܬܚܙܝܢ ܠܐܒܗܬܐ. ܦܘܢܩܝܬ ܐܝܬ ܡܪܒܝ. ܦܩܕ ܠܟ ܘܗܘܐ ܟ. ܕܫܦܝܪ ܠܟ

[1] Epistula Jacobi 4,17 [2] Desunt 17 vel 18 versus.

ܐܬܬܦܣܩܢ ܡܢ ܠܠܠ: ܐܡܪܝܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܐܝܟ ܕܒܝܬܐ. ܡܛܠ ܠܫܘܬܦܘܬܐ
ܘܗܘܝܐ ܕܬܦܢܝ ܗܘ ܘܪܘܚܗ ܕܡܪܢܐ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܕܡܦܩܢ. ܐܘ ܟܢ
ܡܬܠܒܟܢܘܬܐ ܕܐܣܝܪܢ. ܐܝܟܢ ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚ ܚܠܘܦܝܢ ܗܘ ܕܥܒܪܢܐ
ܘܦܪܘܫܘܬܐ ܕܒܗ (col.2): ܘܡܬܒܣܝܢ ܐܝܟܢܐ ܠܗܘܢ ܠܒܢܝ ܩܠܐ ܬܪܝܢ
ܝܕܥܬ ܘܡܬܠܒܫܢ ܠܗܘܢ ܠܐܚܪܢܐ. ܠܐ ܗܘܐ ܟܢ ܬܪܝܢܘܬܐ
ܕܪܘܚܐ ܕܬܘܬܒܐ. ܠܐ ܫܪܝ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܐܦ ܦܘܫܩܢ
ܡܢ ܡܬܠܒܫܢܘܬܐ ܕܐܣܝܪܢ. ܐܘ ܟܢ ܕܒܠܝܐ ܡܫܝܚܐ. ܕܒ
ܬܪܝܢܘܬܐ ܚܕܬܢ. ܘܐܝܟ ܕܠܐܒܪܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܬܝܒܘ ܠܗܘܢ
ܗܘܝܢ ܦܪܝܫܐ ܠܦܐܝܢ ܠܗܘܢ. ܕܐܘ ܕܥܘܩܢܐ ܕܒܡ ܕܒܡ ܟܢܐ
ܘܩܕܡܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܥܒܕܢ. ܘܡܬܚܫܒܢܐ ܕܩܘܡܬܐ ܕܒܡ
ܕܒܡ. ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܗܘܢ ܕܦܘܬܒܠ: ܠܐ ܗܘܐ ܟܢ ܐܬܩܬܐ
ܕܡܬܦܠܓ. ܐܠܐ ܕܡܣܘܢ ܕܩܠܐ ܢܦܩܐ ܕܒܗ ܩܦܣܬܐ ܘܗܝ
ܕܡܬܒܠܡ. ܐܝܬ ܕܝܢ ܐܟܘܬ. ܕܐܦ ܐܬܩܬܐ ܠܬܪܬܐ ܦܟܝܢ ܟܗܘܢ
ܟܦܘܪܢܐ ܕܟ ܠܬܪܝܢ ܠܗܘܢ ܡܦܪܫܐ. ܡܛܠ ܦܪܘܫܘܬܐ ܕܦܘܪܢܐ
ܐܚܪܢܐ. ܐܠܐ ܕܡܢܝܢ ܡܢܝܢ ܟ ܕܗܢܘܢ ܐܬܩܬܐ ܕܠܐ ܘܠܐ ܐܦ
ܬܘܟܠܢ: | ܐܝܟ (fol.2b, col.1) ܢܝ ܐܡܪܝܢܐ ܕܗܘܐ ܕܒܒܪܝܐ ܘܒܟܝܢܐ. 2b
ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܛܠ ܕܝܢܐ ܠܗ ܠܗ. ܦܘܫ ܐܬܬܣܝܡܬ ܒܗ. ܠܐ
ܠܗ ܦܫܛ ܗܘܐ ܚܠܦܘܗܝ. ܐܦܠܐ ܒܒܪܬ ܡܠܐ ܢܦܫܐ. ܐܠܐ ܡܛܠ
ܦܘܪܢܐ ܕܥܒܕܐ ܘܗܝ ܕܒܪܝܐ. ܕܡܢܝܢ ܟ ܡܢܝܢ ܐܬܩܬܐ ܕܠܐ
ܡܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܝܟ ܗܘ ܕܒܪܝܐ. ܩܢܘܡܐ ܕܝܢ ܡܢ ܒܬܪ ܟ
ܟܕ ܚܕ ܘܠܐܢܫܐ ܦܘܫ ܕܬܒܥܐ: ܘܠܐܚܪܝܢܘܬܐ ܐܬܩܬܐ ܕܒܟܝܢ
ܒܒܘܬܐ ܕܡܬܠܠܗ ܕܒܠܬܐ ܦܘܢܝ ܕܡܥܒܕܢܘܬܐ: ܐܡܪܝܢ ܢ
ܕ ܕܠܗܘܢ ܕܡܬܒܢܝܢ: ܘܐܚܪܢܐ ܕܟܒܝܫܘܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ
ܒܟܝܢ: ܘܠܐ ܕܡܠܠܢ ܬܪܝܢܘܬܐ ܒܠܒܢܐ ܗܘ ܐܘܪܗܝܢ.
ܕܠ ܐܠܐ ܐܬܦܘܠܐ ܠܒܝܬܐ ܕܡܬܠܠܗ ܐܬܬܦܩܬܘܬ ܗܘ ܟܕ
ܢܒܥ: ܘܠܗܘܢ ܐܚܪܢܝܬܐ ܗܘ ܒܕܝܬܐ. ܐܦ ܒܟܪܬ ܘܠܐ

ܐܦܘܠܘ ܐ̈ܢܫ. ܘܠܐ ܒܠܫܢܐ ܕܦܠܢ ܒܒܪܐ ܘܗܕܐ ܡܢ ܒܬܪܡ ܒ
ܐܬܕܪܫܬ ܒܒ̇. ܐܠܐ ܐܦ ܐܢ̈ܫܝܢ ܕܡܢܗܘܢ ܕܐܘܪܗܝ̈ܐ. ܐܘ ܒܬܪ ܡܢ
ܗ̇ܢܘܢ ܕܡܡܠܠܝܢ ܬܪܝܨܐܝܬ ܒܡܡܠܠܐ ܗܢܐ (col.2) ܣܘܪܝܝܐ. ܘܠܐ
ܒܠܫܢܐ ܗܢܘ ܐ̈ܠܐ ܘܐܬܪܐ ܡܠܐܡ ܡܢ ܡܡܠܠܝܢ ܕܬܪܝܨܘܬܗܘܢ
ܗܘܢ: ܐܠܐ ܡܥܒܕܝܢ ܠܡܦܩܢܐ ܬܪܝܨܐܝܬ. ܐܠܐ ܐܦܠܐ ܗܘ
ܒܝܬܝ̈ܐ: ܐܬܪ̈ܢܝܐ. ܗܝ ܐܝܟܢܐ ܕܬܠܝܢ ܒܪܒ̈ܝܬܗܘܢ. ܘܡܢ
ܡܡܠܠܐ ܒܒܝܬ. ܘܡܢ ܠܫܢܐ ܘܡܠܐ. ܡ̈ܠܝ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܐܝܬ ܠܗܘܢ
ܒܡܡܠܠ. ܐܦ ܡܢ ܠܫܢܐ ܪܘܡܝܐ. ܡܛܠ ܐܘܣܝܐ ܕܗܘܐ
ܠܛܘܠܐܬܐ ܕܩܘܒܠܐ ܒܐܬܪܐ ܗܘ. ܗܘ ܗܘܝܘ. ܐܦ ܡܢ
ܠܫܢܐ ܦܪܣܝܐ. ܘܐܟܢ ܕܡܬܒܪܬ ܐܬܝܒ. ܘܠܐ ܚܕܐ ܡܢܗܘܢ
ܐܬܬܪܝܨ ܬܪܝܨܐܝܬ ܐܘ ܦܪܝܫ. ܡܛܠ ܣܘܪܝܝܬܐ ܕܐܬ̈ܬܝܐ.
ܘܡܬܠܬܠܝܗ ܕܗܘܐ. ܒܝܬܝ̈ܐ ܡܢ ܕܝܠܢ ܒܡܠܐ ܕܗܘܘ ܠܒܢܝܐ
ܗܘܐ. ܘܝܚܘ ܒܡܘܬ ܦܠܝܐ ܕܡܬܘܪܐ. ܒܗ ܠܡܦܩܘܢ ܐܬ-
ܝܬ. ܥܠܝܗ ܕܣܦܪ̈ܝܢ ܡܢ ܦܩܝܐ ܗܘܐ. ܠܡܬܒ ܦܫܝܩܘܬܐ | ܕܣܘ
ܣܝܬܗ ܠܒܝܐ ܗܘܐ. ܘܠܝܬ ܗ̇ܝ ܕܡܦܩܐ ܬܪܝܨܐܝܬ ܘܕܠܐ
ܒܠܒܐ:.......

Mus. Brit. Add 17,217.

(fol.37a.) ܡܠܘܐܐ. ܐܝܟܢܐ. ܕܐ̈ܠܝܢ ܡܬܐܡܪܝܢ ܦܫܝܩܝܢ. ܐܦ
ܠܘܬ ܗܢܘܢ ܕܡܩܒܠܝܢ ܬܘܪܓܡܐ. ܒܬܪ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܐܬܝ
ܗܘܢ ܠܡܘܠܝܐ ܕܐܬܝܐ ܢܛܪ ∴ ∴

ܕܐܬܩܛܠܬ. ܕܐܬܩܛܠܬܝܢ.
ܢܬܩܛܠ. ܢܬܩܛܠܘܢ.
ܬܬܩܛܠ. ܬܬܩܛܠܘܢ.
ܐܬܩܛܠ. ܐܬܩܛܠܬܘܢ.
ܐܬܩܛܠܬ. ܐܬܩܛܠܬܝܢ.
ܐܬܩܛܠܬ. ܐܬܩܛܠܬܘܢ. ܐܬܩܛܠܬܝܢ.

ܒܗܘ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܘܠܐ̈ ܡܬܩܪܐ ܐ̇ܢܫ ܒܒܥܠܐ. ܕܒܟܣܐܪܐ
ܘܗ̇ܘ ܡܕܡ ܐܚܪܢܐ. ܕܒܡܫܝܚܐ ܕܐܬܓܠܝܬ. ܘܫܡ̈ܫܬ ܠܟܠܗ ܫܢܝܐ.
ܘܠܐ ܒܩܛܠܐ ܐܘ [1]ܕܢܬܬܩܒܠܘܢ ܡܛܠ ܫܪܪܐ. ܐܘ ܕܢܬܬܐܡܪܘܢ
ܒܠܚܘܕ ܫܪܪܐ. ܘܗ̇ܘ ܕܝܢ ܒܓܒܝܘܬܐ ܠܒ̈ܢܝ ܐܢܫܘܬܐ ܘܠܡܩܪܒܘܬܐ. ܘܕܝ̈ܢܐ
ܚܝ̈ܘܬܐ ܠܠܒ̈ܢܝ ܐܢܫܘܬܐ ܘܠܡܩܪܒܘܬܐ. ܘܡܩܪܒܘܬܐ ܒܗ̇ ܒܓܒܝܘܬܐ ܠܠܒ̈ܢܝ ܐܢܫܘܬܐ
ܘܠܒ̈ܢܝ ܐܢܫܘܬܐ. ܘܐܦ ܗ̣ܘ ܕܐܬܡܫܬܘܕܥ ܠܐܠܗܘܬܐ ܒܓܒܝܘܬܐ ܡܢ
ܕܐܢܫܘܬܐ ܐܘ ܡܢ ܢܦܫܐ. ܕܡܫܬܠܡܢܐ ܐܝܟ ܗ̇ܘ. ܘܗ̇ܘ ܡܫܝܚܐ
ܐܘ ܒܐܢܫܘܬܐ ܐܘ ܒܢܦܫܬܐ: ܘܒܡܠܬܐ ܗ̇ܘ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ
ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܘ ܐܬܬܚܡܘ ܗܘܐ: ܗܘܐ ܕܝܢ ܕܢܦܫܬܐ. ܚܝܘܬܐ
ܐܢܫܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܬܐܡܪ ܗܘܐ ܗ̣ܘ ܒܡܫܡܥ ܕܒܪܬ ܠܐ ܦܪܫܬ.
ܗ̇ ܦܠܓܬ ܐܢܫ ܠܦܪܘܫܘܬܐ. ܠܡܫܠܡܐ ܠܟܠ ܒܡܫܡܥ: ܠܗܝ ܐܢܫܘܬܐ
ܗ̇ܘ ܕܐܬܡܫܬܘܕܥ ܐܢܫܘܬܐ ܗܘܬ ܟܕ ܐܚܪ ܚܕܐ ܒܡܫܝܚ. ܒܪܢܫܐ
ܚܕ ܘܡܫܝܚܘܬܐ: ܒܡܠܬ ܕܠܐ ܡܦܪܫܐ ܠܗ̇ ܕܐܬܡܫܬܘܕܥܐ ܟܠ ܪ̄
ܕܐܬܚܙܝܬ| ܒܓܒܝܘܬܐ: ܐܘ ܒܟܠ ܪ̄ ܕܐܬܚܙܝܬ ܢܦܫܬܐ: ܗ̇ ܐܬܚܙܝܬ ܗ̇ܘ 3b
ܒܐܢܫܘܬܐ. ܠܒ̈ܢܝ ܐܢܫܘܬܐ ܕܐܬܚܙܝܬ ܒ̄ ܡܫܘܬܦܘܬ ܠܬܪ̈ܬܝܗܘܢ. ܒܪܝܟܘ
ܬܘܒ ܕܝܢ ܕܐܬܚܙܝܘܗܝ ܒܗ ܡܫܝܚܐ ܕܪܘܚܢܝܬܐ: ܒܢܝܢܐ ܐܝܬ
ܗܘܐ ܠܗ ܗܘ ܪ̣. ܟܕ ܠܐ ܡܦܠܓ ܠܒܓܒܝܘܬܗ̇. ܠܟܠ ܦ̄ ܕܐܬܚܙܝܬ
ܐܦ ܗ̣ܘ ܒܐܢܫܘܬܐ. ܡܫܘܬܦܘܬ ܠܐܠܗܐ. ܒܗ̇ ܕܒܡܘܗܒܬܐ ܠܡܫܠܡܘ
ܐܦ ܕܒܓܘܫܡܐ ܦܓܪܢܝܬܐ ܕܡܫܡܫ ܐܝܬ ܒܪܢܫ ܘܗܘܐ ܚܘܫܒܐ
ܕܐܬܚܙܝܬ. ܐܢܫܐ ܕܟܠܝܐ ܕܢܦܫܐ: ܕܐܦ ܕܠܐ ܢܦܫ ܐܬ
ܒܫܘܠܡܗ ܕܟܠܗ ܟܠܐ ܡܢ ܐܢܫܐ. ܫܠܡ.

ܘܥܠܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗܝܢ ܡܫܘܕܥܢܘܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܐܪ̈ܝܐ ܦܩܝܥܬܐ.

ܕܐܬܪ̈ܝܢܐ. ܕܡܬܩܠܣܢܐ.. ܗܠܝܢ ܗܟܝܠ ܕܝܢ ܕܟܠܗ ܣܓܝܐܬܐ ܕܐܢܫܐ
ܕܐܬܘܡ ܕܡܬܦܪܫܝܢ. ܘܗܘܝܐ ܕܠܝܬ ܐܢܫ ܠܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ. ܕܢܦܩܘܢ
ܒܪ̄ ܐܢܫܘܬܐ ܕܠܐ ܡܢܟ. ܐܝܟ ܗܢܐ ܕܐܦ ܠܗܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܡܫܡ̈ܫܢܐ

[1] Cod. ܕܢܬܬܩܒܠܘܢ.

ܗܠܝܢ ܕܬܫܒ̈ܘܚܬܐ ܠܗܘܢ. ܐܠܐ ܗܕܐ ܒܬܘܕܝܬܐ ܚܬܝܬܐܝܬ.
ܐܝܟ ܕܫܘܝܢ ܟ̈ܠܗ ܬܫܒ̈ܚܢ܆ ܠܐܢܐܢܐܬ ܕܝ ܗܘ ܗܘܠܐܬ
ܒܬܐܕܪܝܢ܆ ܒܫܘܠܡܐ ܒܠܫܢܐ ܕܝܘ̈ܢܝܐ ܒܫܘܠܡܗܘܢ ܀

(fol. 31b) ܒܬܫܪܝܢ ܩܕܡܝܐ. ܡܬܟܢܐ ܐܝܪ ܐܝܢܐ.
ܒܬܫܪܝܢ ܐܚܪܝܐ. ܡܬܟܢܐ ܐܝܪ ܐܝܢܐ ܒܝ.
ܒܬܚܠܝܐ. ܡܬܟܢܐ ܐܝܪ ܐܠܟܝܐ.
ܒܬܚ̈ܠܝܐ. ܡܬܟܢܐ ܐܝܪ ܐܠܟܝܐ ܒܝ.

ܟܠܗ ܡܢܝܢܐ ܕܫܢ̈ܝܐ ܦܩܝܕܬܐ ܕܙܒܢܐ ܩܕܡܝܐ ܐܦ
ܕܬܪܝܢܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܓܠܝܢܐ ܀

ܒܗܠܝܢ ܫܢ̈ܝܐ ܓ̈ܠܝܢܐ ܀ ܫܢ̈ܝܐ ܓ̈ܠܝܢܐ ܗܝ ܐܝܬ ܠܗܘܢ
ܒܗܘܢ ܠܚܠܘܦ ܒܪܬ ܩܠܐ ܕܫܢܝܢ ܡܢܝܢܐ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܠܘܬܗܘܢ
ܒܡܬܠ ܬܘܣܦܬܐ ܗܝ ܕܡܬܚܫܒܢܐ ܕܠܗܘܢ. ܘܗܢܐ ܗܘ
ܬܪܝܢ ܬܘܣܦܬܐ. ܘܡܬܚܫܒܢܝܢ ܠܗ ܒܗܘܢ ܢܘ̈ܦܐ. ܗܝ ܠܗ
ܠܗ | ܡܢܝܢܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܗ ܓܠܝܐ ܘܥܠܬܐ ܕܬܐܕܪ. ܒܬܬܝܢ ܘܫܒܥ Wr. 4a
ܝܘ ܝܘ ܒܝܘܡܝܢ ܐܘ ܒܬܘܬܝܢ. ܐܠܐ ܐܚܪܢܐ ܠܐ ܗܘܐ ܐܢܫ
ܢܐ. ܘܗܘ ܕܡܢ ܗܘܐ ܠܐ ܐܚܪܢܐ. ܘܗܘ ܕܡܢ ܐܚܪܢܐ ܠܐ ܗܘ.
ܠܗܘܬ ܓ̈ܠܝܢܐ ܕܬܫܥ ܒܬܘܡܗ ܕܡܠܝܐܬܐ. ܐܠܐ ܡܢ ܡܢܝܢ
ܕܢܦܩ ܐܝܟ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ ܠܥܡܡܐ ܗܢܝܢ ܓܠܝܢܐ ܘܠܗܘܢܝܢ.
ܠܗܝܢ ܬܘܣ̈ܦܬܐ ܗܠܝܢ ܕܡܬܝܗܒܢ ܠܗܘܢ ܕܐܝܟܢܐ ܗܘ. ܕܟܢܫ
ܘܐܝܠܝܢ ܐܬܝܗܘܢ. ܘܗܢ ܗܠܝܢ ܕܬܡܢܐ. ܗܕܐ ܒܥܡܐ ܠܥܡܡܐ
ܒܡܬܚܫܒܢܝܢ. ܬܠܬ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܬܫܥ ܠܗ ܬܘܣ̈ܦܬܐ ܗܠܝܢ ܕܡܬܩܢ
ܠܗܘܢ ܠܥܡܡܐ ܗܢܝܢ ܓܠܝܢܐ ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܗܝ ܐܝܢܐ. ܐܝܢܐ
ܕܐܦ ܒܡܟܐܪܐ ܗܘ ܕܡܢܝܢܐ ܦܫܛܬ. ܐܝܬܝܗܘܢ ܡܢ ܐܝܢܐ ܘ ܢܐ.
ܘܗܝ ܕܡܢ ܬܬܝܗܘܢ ܗܠܝܢ ܒܡܬܒܥܐ ܗܘܠܐ ܕܡ ܢܐ. ܐܝܟܢܐ ܕܡ
ܡܢ ܫܢܝܐ ܫܒܝܥܝܐ. ܘܡܢ ܐܪܒܥܐ ܐܪܒܥܝܢ. ܘܡܢ ܐܠܦܐ ܐܠܦ̈ܝܢ
ܘܡܢ ܐܢܫܐ ܐܢܫܐ. ܘܡܢ ܪܘܚܐ ܪܘܚܢܐ. ܘܬܘܒ ܪܘܚܢܐ ܒܪ

ܬܬܩܢܘܢ ܬܫܡܫܬܐ. ܘܥܡ ܠܒܪܢܫܐ ܠܒܪܢܫܐ. ܘܬܘܒ ܠܒܪܢܫܐ.
ܘܦܘܪܩܢܐ ܦܘܪܩܢܐ. ܘܡܠܟܘܬܐ ܘܐܘܪܚܐ. ܘܢܘܗܪܐ ܢܘܗܪܐ .
ܘܡܫܝܚܐ ܘܡܪܝܢܐ. ܘܐܦ ܐܢܫܐ ܒܪ ܐܢܫܐ. ܗ̣ܘ ܗܘ ܬܘܒ
ܐܦ ܠܗܘܢ ܗ̇ܢܘܢ ܐܢ̈ܫܐ ܕܕܟܪ ܫܡ̈ܗܐ ܐܢ̈ܫܐ ܕܢܩ̈ܒܘܬܐ
ܗܠܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܒܫܡܐ. ܠܗܠܝܢ ܦܪܝܢ ܫܡ̈ܗܐ -
ܬ̈ܠܝܬܝܐ. ܘܬܪܝܢܝܐ ܘܡܬܩܕܫܢܘܬܐ. ܬ̈ܠܝܬܝܐ. ܡ̣ܢ: ܟܠ ܕܒܪ ܐܢܫ
ܐܢܫ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܦܪܝܫܘܬܐ. ܕܗܘܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܒ̇ܠܝܬܐ. ܐܬ̈ܪܢܐ
ܕܝܢ. ܟܠ ܕܩܠܝܠܐ ܐܪ̈ܢܝܐ ܕܡܬܝܕܥܢ ܐܝܬ ܒܒܝܬܟܠܐ. ܬܠܬܝܢ
ܡܢܝܢܐ ܕܝܢ. ܕܟܠ ܟܠ ܗܠܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܕܡܬܬܩܕܫܝܢ ܘܡܬܦܠܓܢ.
ܗܠܝܢ ܘܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܫܡ̈ܗܐ ܬ̈ܠܝܬܝܐ. ܗܠܝܢ ܕܒܪ
ܐܢܫ̈ܝܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܒܠܝܬܐ ܕܡܬܝܕܥܢ. ܗ̇ܢܘܢ. ܗ̇ܢܘܢ ܕܐܝܟ | ܗܢܘܢ 48
ܕܡܬܩܪܝܢ ܕܠܗܘܢ ܫܡ̈ܗܐ ܕܡܬܬܩܕܫܢ ܗܘܐ ܚܪܝܢ. ܕܐ ܬܠܝܬܝܢ
ܠܗܠܝܢ ܗܘ ܕܠܗ ܕܥܠܝܐ. ܒܗܝܟܠܐ. . . . . . .

. . . .

ܢܦܫ. ܕܫܡܝܐ ܠܗܠܝܢ (*fol 38 a. Vide tabulam photolithographicam*)
ܐܦ ܕܪܝܫܐ ܐܢܬܘܢ.. ܗܝܟ ܐܝܟܢ ܗܟܘܬ ܕܫܡܝܐ ܗܠܝܢ ܕܒ
ܘܗܘܐ ܗܘܝܐ. ܬ̈ܠܝܬܝܐ ܒܡܬܝܚܝܢ ܂ ܗܘ ܒܕܡܘܬܐ ܐܦ ܗܢܘܢ
ܕܠܬ ܒܗܘܢ ܬ̄. ܐܝܟ ܗܘܝܐ ܗ̇ܘ ܠܚܝܐ ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܗܟܢ
ܐܝܬܝܐ.*) ܦܐܪܐ. ܦܐܪܝܢ.

ܚ̄ ܬ

ܦܐܪܐ. ܦܐܪܐ. ܦܐܠܐ. ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܗܘܝܐ ܗ̇ܘ ܠܚܝܐ. ܒܗܝܟܠܐ.
ܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܗ̇ܝ ܕܡܫܬܠܡܢ ܠܗ. ܗ̇ܝ ܕܡܫܬܐ. ܒܡܬܐܡܪܝܢ
ܗܟܢ ܐܝܬܐ. ܕܐܝܟ ܐܪܥܐ. ܦܐܪܐ. ܦܐܪܝܢ. ܦܐܪܐ. ܦܐܪܝܢ.
ܦܐܪܐ. ܦܐܪܝܢ. ܕܫܡܝܐ ܕܝܢ ܢܘܪܐ ܒܥܘܠܡܐ ܗܘܐ ܫܪܝܬܐ
ܐܦ ܒܗ ܗܘܝܐ ܐܢܫܝܐ ܐܝܬܘܗܝ. [ܘ]ܬܦܐܪܐ. ܬܦܐܪܬܐ.:

*) *In margine* ܗܟܢܐ

ܠ ܛ

ܩܢܝܢܐ. ܦܐܪܐ. ܫܒܚܬܐ. ܒܘܫܬܐ. ܐܘ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܐܢܬ ܒܗܘܢ
ܬ݀. ܐܝܟ ܠܝܬ ܒܗܘܢ. ܐܝܟ ܡܘܢܐ ܗܘ ܠܘܩܒܠ ܒܬܐܒܝܢ
ܫܝܢܐܝܬ. ܕܐܝܟ ܐܢܝ. ܡܟܝܠܐ. ܡܟܝܠܝܢ. ܦܪ ܟܪܐ. ܘܟܝܪܝܢ
ܣܟܪܐ. ܣܟܠܪܝܢ. ܦܪ ܟܪܐ. ܦܪ ܟܪܝܢ. ܥܒܠܬܐ. ܥܒܠܬܝܢ.
ܣܟܠܬܐ. ܣܟܠܬܝܢ. ܕܫܝܢܐ ܕܝܢ. ܒܒܠܬܐ ܕܗܠܝܢ ܕܒܝܢ
ܒܒܠܝܬܐ ܦܣܘܩܐ. ܘܗܝ ܓܝܪ ܒܒܪܐ ܐܝܬ ܫܘܢܐ. ܘܗܠܝܢ
ܗܕܐ ܒܒܘܢܐ ܐܟܬܝܒ ܫܝܢܐܝܬ. ܠܒܟܠܬܐ ܓܝܪ ܠܒܟܠܬܐ
ܠܟܒܝܢ. ܒܟܦܬܐ (sic) ܓܝܪ ܒܦܟܠܬܐ | ܒܥܦܠܝܢ ܀ Wr 5a

ܦ ܡ

ܒܒܠܬܐ. ܕܒܠܬܐ. ܥܡܝܩܐ ܕܡܘܢܐ ܗܢܐ ܕܒܥܐ ܠ̄ ܐܬܘܬܐ ܘܠܝܬ
ܓܝܪ ܥܡܝܩܐ ܕܒܬܢܐ ܬܬܢܝܐ ܗܢܘܢ ܕܒܥܐ ܠ̄ ܕܝܢ ܥܒܠܐ ܘܥܒܠܬܐ (ܘܥܦܠܬܐ) ܒܪ
ܒܟܐ ܗܕܐܝܬ ܒܗܘܢ ܝ̄ ܒܬܠܬܐ ܘܬܠܬܝܢ ܒ ܒܬܘܬܘܣܩ ܠܗܘܢ ܒܫ
ܘܠܒܘܬܗܘܢ ܗܬܐ: ܥܒܠܬܐ ܐܬܐܪܐ ܘܗܢܘܢ ܕܬܠܬܝܢ ܥܒܠܬܐ. ܒ ܒܫ
ܐܬܪܝܢ ܫܝܢܐܝܬ. ܕܐܝܟ ܐܢܝ. ܒܒܠܬܐ. ܠܐܒܐ. ܠܐܒܢܝܬܐ.
ܕܒܠܬܐ. ܕܦܢܐ. ܕܦܢܝܬܐ. ܥܒܠܬܐ. ܥܦܢܐ. ܥܦܢܝܬܐ.
ܠܦܘܬ ܡܘܢܐ ܗܢܐ ܐܬܪܝܢ ܥܒܝܢ ܐܘ ܦܪܝܬܐ. ܦܪܝܬܐ.
ܘܠܐ ܒܟܠܝܢ. ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܕܐܬܪܝܢ ܡܘܪܒ. ܠܦܘܬ ܡܘܢܐ ܕܥܡܝܩܐ
ܘܢܝܐ ܐܬܪܝܢ. ܘܠܐ ܠܡܬܪܢܝܬ.. ܐܝܟܢ ܐܘ ܢܬܒܥܘܢ ܒܡܘܢܐ
ܗܢܐ: ܥܡܝܩܐ ܢܦܩܬܝܢܐ ܕܠܝܬ ܒܗܘܢ ܬ݀. ܐܘ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܡܘܢܐ
ܗܘ ܕܐܝܬ ܬܠܬܐܝܢ ܫܝܢܐܝܬ. ܦܠܝܢ. ܦܠܝܐ. ܣܠܝܐ. ܣܠܝܢ. ܥܠܝܐ. ܥܠܝܢ.
ܒܠܝܐ ܕܝܢ ܠܐ ܐܝܬ ܠܒܥܐ ܒܬܐܪܝܢ ܒܡܘܢܐ ܫܝܢܐܝܬܐ.
ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܕܥܡܘܕܐ ܫܝܢܐܝܬܐ ܡܢܝܢ. ܐܘ ܗܢܐ ܕܬܐܪܝܢ
ܫܝܢܐܝܬ ܀ ܕܥܡܝܩܐ ܕܝܢ ܐܝܬ ܠܗ. ܦܠܝܬܐ. ܦܠܝܢܝܬܐ. ܒܠܝܬܐ.
ܒܠܝܢܝܬܐ. ܕܒܗ ܗܘܐ ܐܝܟ ܡܘܢܐ ܕܬܐܪܝܢ. ܒܠܝܬܐ
ܒܠܝܢܝܬܐ. ܐܒܢܐ ܕܥܡܝܩܐ ܦܪܫ ܓܝܪ ܥܒܕܐ ܗܘ ܕܒܠܝܬܐ

ܕܡܬܦܫܛ ܒܡܫܚܐ. ܕܡܬܐܡܪ ܐܦ ܗܘ (fol 38b) ܗܝܠܢܐܝܬ ܒܠܫܢܐ.

ܫܐ. ܝ

ܫܐܠܬܐ. ܒܥܘܬܐ ܘܫܘܐܠܐ ܕܡܢ ܫܐܠܐ ܒܥܘܬܐ ܘܫܐܠܬܐ ܡܫܐܠܢ.
ܠܐ ܐܫܬܐܠܘ ܫܐܠܬܐ ܕܡܫܐܠܢ ܗܘܐ. ܐܦ ܗܘܐ ܫܐܠ ܕܐܫܬܐܠܬ.
ܫܐܘܠܐ ܐܫܬܐܠܘ. ܘܫܐܘܠܐ ܗܘ ܕܡܢ ܬܪܝܢ ܫܐܠܐ ܡܫܐܠܢܐ ܗܘܐ.
ܕܫܬܐܫܠܘ. ܫܐܝܠ ܐܫܬܐܠ. ܫܐܝܠܬܐ. ܘܫܐܠ ܡܢ ܗܘ ܫܐܠ.
ܗܘܐ ܠܬܒ ܗܘܐ ܕܫܬܐܫܠܘ. ܡܢ ܫܐܠܐ ܕܡ ܕܫܐܠܬܐ ܫܐܠܐ. 5b
ܠܐ ܗܘܐ ܫܐܠ ܝ ܐܫܬܐܠܬܐ ܘܫܐܠܬܐ ܡܫܐܠܬܐ ܫܐܠܢܐܝܬ.
ܐܠܐ ܫܐܠ ܝ. ܫܐܠܬ ܫܐܠ ܐܫܬܐܠ ܐܫܬܐܠܘܗܝ ܐܫܬܐܠܢܐܝܬ.
ܫܐܠܢܝܬܐ ܕܡ ܫܐܠܢܐܝܬ. ܫܐܠܬܐ ܕܡ ܫܐܠܬܐ ܫܐܠ ܫܐܠܬܐ
ܫܐܠܬ ܫܐܠܐ ܗܘ ܕܫܐܠܬ ܐܦ ܐܝܬ ܐܘܣܝܐ (sic) ܠܗ ܫܐܠܬܗ ܫܐ
ܫܐܠܬܐ ܡܢ. ܠܐ ܕܡ ܫܐܠܐ ܫܐܠܬܐ ܘܫܐܠܬܐ ܫܐܠܬܐ܆

ܫܒ ܝ

ܫܒܠܐ. ܫܒܘܠܐ. ܫܒܝܠܐ. ܫܒܝܠܬܐ. ܗܠܝܢ ܒܠܫܢܐ ܐܘܪܚܐ
ܫܒܝܠܐ ܗܘ. ܘܫܒܝܠܝܢ ܕܫܒܝܠܬܐ ܕܫܒܝܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܕܫܒܝܠܐ
ܫܒܝܠܐ. ܐܦ ܫܒܝܠܝܢ ܠܫܒܝܠܐ ܗܘ ܫܒܝܠܐ. ܗܘ ܡܢ ܫܒܝܠܐ ܕܫܒܝܠܐ
ܗܘܗ[1] ܕܫܒܝܠܐ ܫܒܝܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ. ܗܘ ܕܡ ܕܫܒܝܠܐ ܫܒܝܠܐ.
ܗܘܗ ܕܫܒܝܠܐ ܫܒܝܠܐ ܕܫܒܝܠܬܐ ܐܝܬ ܘܠܐ ܫܒܝܠܬܐ ܫܒܝܠܐ
ܐܝܬ܆ ܫܒܝܠܐ. ܫܒܝܠܐ. ܫܒ ܫܒܝܠܐ. ܫܒ ܫܒܝܠܐ. ܫܒܝܠܐ. ܫܒܝܠܐ.
ܫܒܝܠܝܢ ܕܡ ܗܠܝܢ ܒܫܒܝܠܐ ܠܘܬ ܐܫܒܝܠܝܢ. ܐܦ ܫܒܝܠܐܝܬ܆

ܫܓ ܝ

ܫܓܘܫܬܐ. ܕܫܓܘܫܬܐ. ܫܓܘܫܐ. ܗܠܝܢ ܫܓܘܫܝܐ ܕܗܘܝܐ ܗܘܐ.
ܫܓܝܫ ܐܝܬ ܫܓܘܫܝܐ. ܫܓ ܗܘܝܢ ܫܓܝܫܝܢ ܫܓܝܫܬܐ ܫܓ ܫܓ ܐܫܬܓܫܬܐ
ܫܓܝܫܬܐ. ܘܫܓ ܫܓ ܐ: ܫܓܝܫ ܫܓܝܫܐܝܬ. ܫܓܝܫ ܐܫܓܝܫ. ܫܓܝܫܬܐ.
ܫܓܫܬܐ. ܫܓܝܫܬܐ ܕܫܓܫܬܐ܆ ܐܫܓܫ ܠܗ ܫܓܝܫܘܢ. ܫܓ.

[1] legendum videtur ܫܒܘܠܐ. ܫܒܝܠܐ, ܐܣܛܘ porticus est στοά.

ܒܡܘܙܓܐ ܗܘ̇ ܓܘ̈ܢܝܐ ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܣܛܘܟܣܐ ܐܢܬ. ܒܟܠܗܝܢ. ܚܠܛܐ. ܒܚܠܛܝ܀
ܗܘ̇ ܕܝܢ ܗܘܝܘ. ܐܦ ܐܚܪܢܐ ܐܣܝܘ ܕܡܫܬܚܠܦܝܢ܀ ܕܟܘܫܐܐ ܕܝܢ
ܣܘܠܛܢܐ. ܒܪܘܛܢܐ. ܠܐ ܕܐܢܬ ܠܗܘܢ ܕܡܬܐܡܪܝܢ ܣܛܘܟܣܐ ܐܢܬ.

.ܗ. ܩܕ[1]

ܒܪܘܬܐ| ܙܠܝܘܬܐ. ܚܪܝܦܘܬܐ. ܐܦ ܗܠܝܢ ܕܝ ܗܘܝܢ ܡܢ ܬܠܬ ܚܠ̈ܛܐ. Wr. 6a
ܕܝ ܐܦ̄. ܘܒܕ ܡܬܪܬܝܢ ܐ̄ ܡܬܐܡܪܝܢ ܣܛܘܟܣܐ ܐܢܬ (sic). ܕܐܟܝܢ ܐܢ.
ܒܪܝܫܘܬܐ. ܒܐܝܩܪܘܬܐ. ܙܥܘܪܘܬܐ (sic). ܙܥܘܪܘܬܐ. ܚܪܝܫܘܬܐ.
ܚܪܝܦܘܬܐ. ܕܒܥܝܢܐ ܕܝ ܐܢܬ ܠܗ. ܒܚܡܝܡܘܬܐ. ܩܪܝܪܘܬܐ. ܚܡܝܡܘܬܐ.
ܕܝܒܝܫܘܬܐ. ܒܪܛܝܒܘܬܐ. ܕܝ ܗܠܝܢ ܒܚܡܝܡܘܬܐ ܗܝ. ܕܝ ܒܟܠ ܠܐ ܦܫܝܛܐ ܠܒܠܥܝܢ
ܗܘ ܚܝܘܬܐ. ܢܦܫ ܣܛܘܟܣܐ ܐܢܬ. ܒܕ ܐܝܬ̄ ܐܢܬܘܢ ܡܠܝܘܬܐ.
ܘܡܬܪܬܝܢ ܐ̄. ܕܐܝܟ ܐܢܬ ....

Cod. Musei Brit. Add. 14,665.

ܘܐܦ ܗܠܝܢ ܕܒܡܘܙܓܐ ܗܘܐ ܕܒܕ ܠܗ̄ ܐܝܬܘܬܐ ܟܠ (fol. 28 a, col. 1)
ܚܘܬܐ ܕܝܢ ܬܪܝܢ ܚ̈ܠܛܐ ܡܬܒܥܐ. ܐܝܟܘ ܕܡܫܬܚܠܦܝܢ ܒܗ ܐܦ
ܐܚܪ̈ܢܐ. ܕܠܗܘܢ ܢܐܡܪܝܢ ܡܘܙܓܐ. ܠܐ ܒܪ ܦܪܫ̈ ܐܢܐ ܕܡܫܬܚܠܦܝܢ
ܒܗ ܗ̈ܘܦܟܐ. ܕܝ ܡܟܘܢܐ[2]. ܕܝ ܠܟܘܢ. ܕܠܟܘܢܐ. ܘܠܟܘܢܐ. ܘܠܟܘܢܐ.
ܕܝ ܥܕܡܐ ܢܘܠܐ ܐܢܬܘܢ. ܘܦܠܓܡܐ[3] ܒܠ ܠܒܝܬܘܢܢ ܀

.... ܩܠ ܡܘܢܐ ܕܚܡܪܝܢ

ܒܗܢܐ ܡܘܢܐ ܠܐ ܐܬܚܫܒ ܫܒܥܐܡܐ ..... ܐ .... [4]
ܕܒܪܝܐ. ܠܐ ܒܪ ܠܫܡܐ ܗܢܐ ܘܒܒܢܐ ܕܡܢ ܬܪܝܢ ܚ̈ܠܛܐ ܡܬܒܥܐ
ܠܫܒܥܐܡܐ .... (col. 2) ܡܬܒܥܐ ܠܗ ܠܡܘܢܐ ܗܢܐ ܐܝܟ
ܐܢܫ. ܕܝܪܩܐ. ܕܝܪܩܘܬܐ. ܣܘܦܩܐ. ܣܘܦܩܘܬܐ. ܐܘܟܡܐ. ܐܘܟܡܘܬܐ. ܕܝ ܠܐ
ܕܚܠܛܐ. ܚܠ ܕܝ. ܚܠܛ ܕܝ. ܚܠܛܐ. ܚܠܛܘܬܐ. ܚܠܛܐ. ܚܠܛܘܬܐ.

[1] In margine ܗܢܐ ܒܩܠܝܐ ܕܝ ܡܘܢܐ ܦܫ ܟܢ ܗܪܝܐ [2] Nescio quid sit. Nonne ܒܪܦܘܣܐ legendum? [3] In margine litteris nitidis exstat ΦΛΕΓΜΑ. ΦΛΕΓΜΑΤΑ [4] Inscriptio illegibilis, numerus ܩܠ dubius.

ܟܠ ܗܠܝܢ ܗܟܝܠ ܐܬܡܢܝܘ. ܕܣܗܕܐ ܗܘܝܐ ܕܝܢ(?) ܬܪܝܢ ܥܣܩܠܐ ܡܐܬܝܢ
ܒܐ|ܠܚܡܫܐ ܢܦܫܬܐ ܠܫܢܝܢ. ܘܐܠܐ ܗܘܐ ܠܒܪ̈ܢܫܐ. ܘܚܕ ܕܝܢ ܥܣܩܐ ܐܡܪܬ 6b
ܒܝܫ ܗܘ. ܘܗܘܝܐ ܢܛܪ ܠܗܘܝܐ ܗܘ ܠܓܘܢܐ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ ܗܘܢܐ ܢܗܝܪܐ.
ܘܒܫܘܠܦܐ ܕܐܦ ܗܘ̇ ܕܡܫܠܡܢܘܬܗ ܠܟ. ܒܬܘܕܝܬܐ ܫܦܝܐܝܬ.
ܕܐܡܝܢ ܐܡܝܢ. ܐܣܠܦܣܐ. ܦܣܠܦܣܐ. ܫܠܡ ܣܘܦܐ ܕܟܬܒܝܢ ܗ̇[1]..
ܕܒܫܘܪܐ. ܘܠܘܒܐ. ܠܐܘܣܛܐ. ܦܘܪܬܢܐ (verso, col.1) . . . .
ܘܬܘܒ ܫܡ̈ܗܐ ܕܣܗܕܐ ܕܡܥܪܒܝܐ ܘܬܘܒ ܕܐܚܪ̈ܢܐ. ܕܠܐܣܝܐ. ܕܘܝܐ
ܠܩܘܪܐ. ܠܐܬܪܐ. ܠܐܬܪܝܢ. ܛܠܝܐ ܗܘܐ ܥܣܩܐ ܕܗ̈ܕܝܐ ܦܩܘܕܐ ܕܒܪ
ܐܝܬ ܕܝܢ ܐܦ ܐܢܬܬܐ ܦܠܣܛܝܢܐ ܕܡܢ ܬܪܝܢ ܥܣܩܠܐ ܕܒܪ̈ܝܬܐ:
ܘܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܬܘܒ ܥܠܝܗܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܀ ܒܫܒܬܐ ܗܘ
ܐܚܪܢܐ ܡܢ ܗܘ ܐܦ ܕܡܫܠܡܢܘܬܗܘܢ: ܒܗ ܒܪܒܘܬܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܡܢܘܢ ܕܣܗܕܝܢ ܫܡ̈ܗܝܗܘܢ ܗܘܢ. ܕܐܡܝܢ ܐܡܝܢ. ܦܪܠܦ. ܦܪܠܦ. ܦܪܠܦ.
ܠܐܘܣܛܐ. ܠܐܘܣܛܐ. ܠܐܘܣܛܐ (sic). ܘܐܦܠܐ. ܒܫܘܪܐ. . .
. . . . (col.2). . . ܕܒܪܢܫ ܥ ܕܒܝܬ . . . ܐܦ ܗܢܐ ܬܘܒ ܠܥܣܩܘܬܐ
ܢܦܩܢܐ ܠܫܢܝܢ ܘܐܠܐ ܒܡܫܬܘܕܝܢ ܒܗ ܕܒܢܝܐ ܐܢܫ ܕܐܬܬܐ ܀
ܒܬܘܕܝܬܐ ܗܘܝܐ. ܐܢܫܐ ܕܠܥܒܕܐ ܗܘ ܕܐܢܕܪܐ ܘܗܘ ܕܒܪܘܪܐ ܕܗܘ
ܗܘ ܐܬܬܦܢܫܐ ܘܗܘ[2] ܕܒܫܢܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܬܒܝܢ ܢܦܩܬܢܐ ܬܘܒ. ܕܐܡܝܢ
ܐܡܝܢ. ܒܢܘܪܐ. ܒܒܢܘܪܐ. ܒܢܘܪܝܬܐ. ܒܒܢܘܪܝܬܐ. . . . .
ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܗܟܝܠ: ܦܝ ܡܘܢܐ ܕܥܣܩܘܬܐ ܬܪܝܢ ܥܣܩܠܐ ܘܐ
ܢܦܫ ܒܒܠܐ. ܕܝܠܗ. . . . .

ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܘܠܐܠܗܐ ܫܘܒܚܐ

[1] Wright addidit ܟܬܒ, at cf. supra [2] Cf. Pag. 61. In numeris confusio est.

00048530